

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG15603	ImageGroup:	I1KG15754
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	མཛོད་ཀྱི་ལེགས་ལུགས་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ། mdzod kyi legs bshad shes bya rab gsal/
Author:	བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ bsod nams grags pa
Descriptor:	n/a
Original Publication:	gangs can khyad nor dpe tshogs/;151
Place:	lha sa/
Publisher:	ser gtsug nang bstan dpe rnying 'tshol bsdu phyogs sgrig khang /
Date:	[2011]
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA. Comments: 10/2013

མཛོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ།

མཛོད་པ་པོ། དུང་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ།

མེས་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཛོལ་བསྟན་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྐྲུན།

མཛོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ།

མཛོད་པོ། བཀའ་ཆེན་པོས་དྲན་མཁམས་གསལ་པ།

མེས་གཙུག་ལ་ནང་བསྟན་དཔེ་རྒྱུ་རྩམས་པུ་མེས་ཀྱིས་ཁང་ནས་བསྟན།

ཐུང་གཞི།

ཡུལ་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་དང་འཕེལ་བུར་བའི་ལོ་ངོ་རྣམས་ལྷག་གི་རྒྱལ་ཡུན་ནང་རིས་སྤྲུལ་ཆད་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གི་མད་རྒྱ་བུར་བའི་ལེགས་བཤད་པོ་ཉི་པར་གིང་དང་བཅས་པ་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་སོགས་པོད་ཁམས་ཁྱོན་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་ཡུལ་དང་། སོག་ཡུལ། འབྲུག་ཡུལ་སོགས་ཡུལ་གྲུག་ཞན་རྒྱལ་དང་འབྲིན་ལས་གྱི་རྒྱང་པ་དཀར་པོས་བྱུང་བ་ཞིན་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱལ་རབས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་སྤྱོད་ཆོགས་དང་། ལྷག་པར་རིག་གནས་གསར་བའི་ཆེན་པོ་ཟེར་བའི་ལོ་བརྒྱའི་གོང་ཆག་ནང་རིམ་བཞིན་ཅ་ཆེའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་མཆོད་ཆོས་འཐིག་རྟེན་གཉིས་ཐད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་ཅ་བ་ནས་ལྗོངས་ཟིན་པ་དང་། རྒྱལ་རྒྱ་ཡུལ་འདི་དཔེ་རྣམས་དེ་དག་གི་གྲས་ནས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་པོད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུག་གང་སར་ཐོར་གྱུར་རྒྱ་སྤང་སྟེ་བཅའ་འཛུལ་གིན་རྒྱ་དཀར་པའི་ཁར་འགའ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་པ་དེ་དག་གྲང་ལལ་ཆེར་ཞིག་ནི་དགོན་སྟེ་ཆེ་ཁག་དང་། སྤྱི་ཆོགས་ཆོན་པ་ཁག་གི་ནང་ཐུག་མཆོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅམ་དང་། ཡང་ན་རིག་དངོས་ཁོ་ནའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསྟར་ཉར་གནང་བ་ལས་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་རང་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་སྦྱོབ་གཉེར་དང་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་སོགས་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་རྒྱ་འགྱུར་མ་བྱུང་པས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོས་པ་འདི་བཞིན་སྤྱུང་མ་བྱུང་བ་དང་། ལར་ནས་མ་འོངས་པར་ཡང་རྒྱལ་གྱི་འགྱུར་བཀོད་དང་འབྲུང་བའི་གཞོད་འཆེ་སོགས་ལས་ཅ་ཆེའི་རིག་གཞུང་དཔེ་དགོན་དེ་རྣམས་ཅ་ལྗོངས་སྤྲུལ་མི་འགྲོ་བའི་རེས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་དག་གྲང་སྦྱོབ་མཆོད་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཉག་གཅིག་ནི་ཐུག་མཆོད་ཀྱི་རྟེན་དང་རིག་དངོས་ཀྱི་མཆོད་ཐོག་ནས་སུས་གྲང་མཐའ་དཀར་པའི་མཛོད་སྤྱུག་རྒྱ་འཇུག་རྒྱ་དེ་མ་ཡིན་པར་མིག་རྒྱང་ཡངས་པོས་པར་སྤྱན་འགྲེམ་སྟེལ་ཞུས་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་སྦྱོབ་གཉེར་བས་མཆོད་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་རྒྱ་བརྒྱར་རྒྱ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཉམས་

པ་གསོར་རྒྱུ་དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པེས་སྐྱམ་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་མི་རིགས་
གྱི་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་དང་སྐར་གསོའི་བྱ་གཞག་ཁ་ཐོག་ཏུ་མ་ལུས་ལག་ལེན་ལ་ཅི་འཁྱོལ་བྱེད་པའི་དྲི་
མ་མེད་པའི་ལྷག་བསམ་བཟང་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་ད་ལན་དེད་སེ་ར་ཐོག་ཆེན་གྱིང་དང་། དཔལ་
ལྷ་ལྟན་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་ཀྱིས་བྱར་བྱ་མཉམ་འདེགས་ཀྱིས་བྱོགས་སོ་སོ་ནས་ཐོག་མའི་དཔེ་རྒྱན་
གྱི་ཐེབས་རྩ་བཞག་སྟེ་བཙུགས་པའི་སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟིང་འཛོལ་བསྟུ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ཞེས་
པའི་ཆོན་པ་ཞིག་དངོས་སུ་བཙུགས་ནས་དགེ་ལུགས་གསུང་འཕྱུར་གཙོ་གནད་དུ་བྱས་ཏེ་རིས་མེད་ནང་
བསྟན་གསུང་རབ་དཔེ་རྟིང་ཁག་གོམ་པ་རིམ་བཞུད་ཀྱིས་འཛོལ་བསྟུ་པར་རྒྱན་བྱས་ནས་དེའི་ལུས་ཆ་
གཅིག་གཞུང་ལུགས་ལ་གསུན་བསམ་གནང་མཁན་མང་པའི་དགོན་སྟེ་ཁག་དང་། སྤྱི་ཆོགས་ཆོན་པ་ཁག་
གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། དེ་བཞིན་སློབ་གྲྭ་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་དབུད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་རིན་མེད་འཇུག་
ལམ་ཁྱ་རྒྱ་དང་། དེ་འབྲེལ་རྣམས་རིན་གོང་རྒྱང་གོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ཆེའི་སློབ་གཉེར་བ་དང་གཟིགས་
པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བྱགས་འདུན་སྒོང་གང་བྱལ་ཁྱ་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེའི་མཁའ་ལྟན་ནམ་པས་སྤྱི་དོན་བྱགས་ལ་
འདོག་པའི་ལྷག་བསམ་ཀྱིས་དེད་ཆོའི་ལས་རིམ་ལ་རྒྱ་ཆེའི་དགོངས་འཆར་གང་མང་ལྷག་སྟེལ་དང་། ལྷག་
པར་འབྲེལ་ཡོད་མ་དཔེ་དགོན་རིགས་མཐོ་འདོན་གནང་སྒྲིང་ཡོང་བ་ཁྱ་རྒྱ་བཅས།

སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟིང་འཛོལ་བསྟུ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་གིས།

དཀར་ཆག

- ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ། (1)
- མཆོད་བཟོད་དང་ཚུམ་བར་དམ་བཅའ། (1)
- གླུ་གྱི་དོན། (2)
- མཚན་དོན་དང་འགྱུར་ཐུག་འཆད་པ། (10)
- གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ། (10)
- མཆོད་བཟོད་དང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་སྐབས། (10)
- ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐབས། (22)
- འདུས་བྱས་དང་དེའི་རྣམ་གངས་ཀྱི་སྐབས། (24)
- སུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་འཆད་པ། (26)
- གཞུགས་སུང་གི་སྐབས། (26)
- རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐབས། (29)
- འབྱུང་བ་བཞིའི་སྐབས། (32)
- སུང་པོ་བར་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས། (34)
- ཆོས་དང་ཆོས་ཁམས་བཅས་ཀྱི་སྐབས། (35)
- སུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་སོ་སོའི་རབ་དབྱེའམ་བྱུང་བར་དུ་དང་ལྡན་ཚུལ་འཆད་པ། (42)
- རོ་བོ་ལྟོས་པའི་བྱུང་བར་གྱི་སྐབས། (42)
- གྲོགས་ལ་ལྟོས་པའི་བྱུང་བར་གྱི་སྐབས། (44)

རྒྱ་འབྲས་ལ་ལྟོས་པའི་བྱང་པར་གྱི་སྐབས།	(47)
མིང་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་བྱང་པར་གྱི་སྐབས།	(48)
སྤང་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱང་པར་གྱི་སྐབས།	(49)
བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱང་པར་གྱི་སྐབས།	(49)
བྱང་པར་གྱི་ཚོས་གཞན་གྱི་སྐབས།	(55)
ཚོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་གཤམ་བྱ་རབ་	
གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།	(57)
དབང་པོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	(57)
དབང་པོའི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ། རྒྱ་བཤད་བཅས་ཀྱི་སྐབས།	(57)
རྣམ་པའི་རབ་དབྱེའི་སྐབས།	(65)
དབང་པོ་རྟེན་གཏོང་གི་སྐབས།	(68)
དགོ་སྟོང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བྱ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས།	(69)
དབང་པོའི་ལྷན་རྒྱལ་གྱི་སྐབས།	(71)
འདུས་བྱས་སྤྱིའི་ཚོས་སྤྱེ་རྒྱལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	(73)
གཞུགས་ཅན་གྱི་སྤྱེ་རྒྱལ་གྱི་སྐབས།	(73)
གཞུགས་ཅན་མིན་པའི་སྤྱེ་རྒྱལ་གྱི་སྐབས།	(75)
སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཤད་པའི་སྐབས།	(76)
ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས།	(81)
ཁར་ལ་འདུས་བྱས་སྤྱེ་རྒྱལ་བཤད་པ།	(90)
བྱེད་རྒྱ་སྤྲེགས་རྒྱ་དུག་གི་སྐབས།	(90)
འབྲས་བྱ་བཤད་པའི་སྐབས།	(94)

ཀྱུ་རྒྱུན་སོགས་རྒྱུན་བཞིའི་སྐབས། (96)

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་གཤམ་བྱ་རབ་
གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ། (103)

ཁམས་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ། (103)

ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་སྐབས། (103)

རྣམ་གཤམ་གནས་པ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་སྐབས། (106)

ཁམས་དང་འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་བར་དོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་འཆད་པའི་སྐབས། (108)

ཚུད་སྤང་གི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པའི་སྐབས། (115)

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས། (116)

མིང་ཞིའི་སྒོ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བའི་སྐབས། (121)

གང་གིས་གནས་པ་ཟས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐབས། (122)

གང་དུ་སྒྲིབ་སྒྲོང་གི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ། (124)

རྟེན་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྤྱིང་སོགས་ཆགས་སྒྲུལ་གྱི་སྐབས། (124)

རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་སོགས་མཐོ་རིམ་གྱི་གནས་བཤད་པ་དང་། རྒྱས་ཆོགས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་བཅས་ཀྱི་སྐབས། (131)

བར་རིམ་དང་རིལ་བརྟེན་པའི་གནས་བཤད་པའི་སྐབས། (146)

འཛིག་རྟེན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོད་བཤད་པའི་སྐབས། (150)

བསྐལ་བ་བཤད་པའི་སྐབས། (155)

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་གཤམ་བྱ་རབ་གསལ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་བཞི་བ་ལས་བསྟན་པ། (165)

- ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། (165)
- རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐབས། ... (165)
- དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སྒྲོང་དང་བཅས་པའི་སྐབས། (169)
- སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས། (171)
- བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་སྐབས། (174)
- སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་དང་རིག་བྱེད་སོགས་ལྡན་ཚུལ་གྱི་
སྐབས། (176)
- སྒྲོམ་པ་འཕྲོ་བ་ཚུལ་གྱི་སྐབས། (179)
- སྒྲོམ་པའི་གཏོང་རྒྱའི་སྐབས། (189)
- མདོ་ལས་འཕྱང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ། .. (194)
- རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བའི་སྐབས། .. (194)
- རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའི་སྐབས། (202)
- ལས་གང་སེམས་པ་དུ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའི་སྐབས། (208)
- གཉིས་ཚན་དང་གསུམ་ཚན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའི་སྐབས། (215)
- ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱ་རབ་
གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་ལྔ་པ་བླ་རྒྱས་བསྟན་པ། (222)
- བླ་རྒྱས་བཤད་པ། (222)
- བླ་རྒྱས་དངོས་བཤད་པའི་སྐབས། (222)
- བླ་རྒྱས་སྒྲོང་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས། (239)
- སྒྲངས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་ཤེས་འཆད་པའི་སྐབས། (240)

ཚེས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱ་རབ་

གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་དྲུག་པ་ལམ་བསྟན་པ། (243)

དམིགས་ཡུལ་བདེན་བཞི་མངོན་རྟོགས་དང་བཅས་པ་འཆད་པའི་སྐབས། (243)

བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་འཆད་
པའི་སྐབས། (250)

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་སྐབས། (271)

ཚེས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱ་རབ་

གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ། (278)

ཤེས་པ་བརྩ་བཤད་པ། (278)

ཤེས་པ་བརྩའི་རང་བཞིན་འཆད་པའི་སྐབས། (278)

ཤེས་པ་བརྩའི་ལྡན་ཐོབ་འཆད་པའི་སྐབས། (282)

ཤེས་པས་བསྐྱས་པའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་སྐབས། (284)

ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་སྐབས། (287)

ཚེས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་

ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་བརྒྱད་པ་སྟོ་མས་འཇུག་བསྟན་པ། (293)

སྟོ་མས་འཇུག་དངོས་འཆད་པའི་སྐབས། (293)

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་སྐབས། (303)

མཇུག་གི་དོན་བཤད་པ། (307)

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་
ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་
དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།

མཆོད་བཛོད་དང་རྩྭ་པར་དམ་བཅའ།

གངས་མེད་ཆོགས་གཉིས་རིན་ཆེན་ལས་གྲུབ་ཅིང་། བདག་མེད་མཆོན་པའི་བང་རིམ་
བཞི་ཡིས་མཛེས། ཆོད་མེད་འཕགས་པའི་གསེར་རིས་བསྐྱར་བ་ཡི། མཉམ་མེད་བྱབ་དབང་
ལྷན་པོར་གྲུག་ཕྱག་འཆལ། གང་གི་མགྱར་ནས་སིལ་བུར་བཀའ་བསྟུན་པ། ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་
མངོན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས། ལེགས་པར་སྟུང་མཛོད་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་ཐོགས། དྲག་བཙོམ་
ཆོས་ཀྱི་སྟུན་ལྡན་བདུན་ལ་འདུད། ཆོས་མངོན་ཡངས་པའི་མཁའ་ལ་ཆེར་འཕགས་གིང་། མཆོན་
པའི་འོད་ཟེར་སྟོང་གི་འཁོར་ལུག་ཅན། ཟུབ་བསྟན་གྱིང་བཞི་མཐའ་དག་སྟངས་བྱེད་པ། ཐོགས་
མེད་སྒྱུ་མཆོད་སྒྱུ་བའི་ཉི་མ་རྒྱལ། ཆོས་མངོན་བསྟན་བཙོམ་མཛོད་ཀྱི་ཁ་ཕྱེ་ནས། རྒྱ་
པོད་གདུལ་བྱའི་རེ་བསྐྱོང་བྱེད་པ། གྲགས་པའི་བཤེས་གཉན་(༡༣)ཁ་ཆེགང་སྟེལ་དང་། མཆོམས་
ཀྱི་མཁས་པ་རིམ་པར་བྱོན་ལ་འདུད། རྒྱལ་བའི་གདུང་ཆབ་སྟིགས་དུས་ཐམས་ཅད་
མཆོན། མཉམ་མེད་རྩི་བཙུན་ཅོང་ཁ་ཡབ་སྟེན་དང་། གང་གི་དྲིན་ལས་ཆོས་འདི་ཐོས་གྱུར་པ། ཡོངས་
འཛིན་དམ་པའི་བཀའ་དྲིན་ཡང་ཡང་དུན། དེ་ལྟར་ཕྱག་འོས་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། ཇི་
ལྟར་སྟེད་རྣམ་མང་ཤེས་བྱའི་ཆོགས། དེང་ནས་སྐལ་བཟང་རྣམས་ལ་གསལ་བའི་བྱིར། ལེགས་
པར་བཤད་རབ་གསལ་འོད་བརྒྱ་སྟོང་བར་བྱ། །

ཡུང་གི་དོན།

དེ་ལ་འདིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་རྩ་མཐའ་གི་ཁྱིའུ་སྒྲུང་བྱེད་དུ་གྱུར་
 པའི་ཆོ། རྒྱུ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་དྲུང་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱེད་པ་ཆེན་གྲངས་མེད་
 གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་པའི་དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱུ་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏྱར་ཅན་གྱི་བར་སངས་
 རྒྱུ་བདུན་ཁྱི་རྩ་སྟོང་དང་། དེར་རྗེས་མར་མེ་མཛད་གྱི་བར་བདུན་ཁྱི་དུག་སྟོང་དང་། དེར་རྗེས་
 རྩམ་གཟིགས་གྱི་བར་བདུན་ཁྱི་བདུན་སྟོང་མཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། རྩམ་གཟིགས་མར་མེ་
 རིན་ཆེན་གཙུག་། གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱུང་། །(༡༧)དང་པོ་རྒྱུ་ཐུབ་པ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ན་སངས་
 རྒྱུ་རི་སྟེད་ཅིག་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་ཤིང་། བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་པ་དང་པོ་ལ་ནི་སངས་
 རྒྱུ་བདུན་ཁྱི་རྩ་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་བདུན་ཁྱི་དུག་སྟོང་ལ་བསྟེན་
 བཀྱར་བྱས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་བདུན་ཁྱི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་སོ། །

བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་པ་གང་གི་ཐ་མར་སངས་རྒྱུ་གང་ཞིག་བྱུང་བར་གྱུར། ཞེན། བསྐྱེད་
 པའི་གོ་རིམ་གྱི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། རྩམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག་། གྲངས་མེད་གསུམ་
 གྱི་ཐ་མར་བྱུང་། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏྱར་ཅན་གྱི་ཆོ་ནི་བསྐྱེད་པ་
 བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་དང་པོ་རྫོགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་མར་མེ་མཛད་གྱི་ཆོ་ནི་གཉིས་པ་རྫོགས་
 སོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྩམ་གཟིགས་གྱི་ཆོ་ནི་གསུམ་པ་རྫོགས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་
 པོ་རྒྱུ་ཐུབ་པ་ཡིན། སྟོན་རྒྱུ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གང་
 ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔར་གྱུར་པའི་ཆོ་བདག་གྲང་འདི་འདྲ་བའི་རྩམ་པ་ཁོ་
 རར་སངས་རྒྱུ་པར་ཤོག་ཅིག །ཅིས་དང་པོར་སྟོན་ལམ་བཟུང་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་བཞིན་དུ་

རྩྱུང་པའི་དུས་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ། དེའི་བསྐྱེད་པ་ཡང་ལོ་ལྷ་སྟོང་གི་མཐའི་བར་དུ་གནས་པར་གྱུར་
ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛོད་པའི་དོན་གསལ་ལས་གྱུར།
གང་ལ་བཅོམ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་བྱུང་བའི་རྩ་མཐན་སྤྱད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་པས་དང་པོར་
སྟོན་ལས་བཅུ་བའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་དུའང་དེ་སྟུང་བཤད་པའི་སྟེར། འདོད་ན། རྣམ་
གཞིགས་གྱི་བར་གྱི་གངས་མེད་གསུམ་པ་རྫོགས་ན་དེ་མ་ཐག་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་པར་འབྱུར་
ལ། དེ་ལྟ་ན་འཕོར་བ་འཛིག་སོགས་གྱི་བར་ན་ཆོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ།
གངས་མེད་གསུམ་པ་རྫོགས་ཀྱང་ཆོགས་ཡོངས་སུ་(རྣམ་)རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟེར་ཏེ། གང་
སྟེལ་ལས། གངས་མེད་པ་རྫོགས་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་ན། འདོད་བསྟུང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ཆངས་པར་སྟོན་པ་གིན་
ཏུ་སྟུང་ནས་དགའ་ལྟན་གྱི་སྟེར་རིགས་སུ་སྤྱར་འབྱུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་འདི་ཡང་ཆོད་
མར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེར།

ཆོགས་རྫོགས་པའི་ཆེ་ཆོད་པར་སྟོན་དུག་རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་པ་ནི། རི་སྒྲོང་དུ། ཀུན་
ལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་རྗེ་ཡིས། སྟོན་པར་བྱེད་པས་སྟོན་པ་རྫོགས། །ཆགས་བཅས་ཡན་ལག་
བཅད་གྱུར་ནི། །མི་འབྱུགས་བཅོད་དང་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི། །སྤར་རྒྱལ་བསྟོད་པས་བརྩོན་འགྲུས་
གྱི། །དེ་མ་ཐག་ལ་ཉིང་འཛིན་སྟོང་། །ཞེས་བརྩམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། མགོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་
སྟོན་ལ་མི་རེ་བར་སྟོང་རྗེས་བྱིན་པས་སྟོན་པའི་པར་སྟོན་དང་། རང་གི་ཡན་ལག་བཅད་གྱུར་
མི་འབྱུགས་ན་བཅོད་པ་དང་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་པར་སྟོན་དང་། སངས་རྒྱས་སྤར་རྒྱལ་བསྟོད་པས་
བརྩོན་འགྲུས་དང་། རྫོ་རྗེ་སྟེར་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟེད་པས་པར་སྟོན་ཐ་མ་གཉིས་རྫོགས་པར་
བྱ་དགོས་པའི་སྟེར། ཡང་ན། ལུ་བ་མཐའ་གོང་མ་སྟུང་པར་སྟོན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་རྫོགས་པ་
ལ་སྟུར་རོ། །དེ་ཡང་བསེ་དུ་རང་སངས་རྒྱས་ཆོགས་ལས་གྱི་སྤྱབས་སུ་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱར་ཆོགས་
བསགས་ནས་སྟོར་ལས་བྱོད་ཡན་ཆད་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་ཐོག་གཅིག་ལ་

[illegible]

དེ་ལ་གཞན་དག་ན་མེ། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་སེམས་སྟོགས་ལམ་པ་དང་རང་རྒྱལ་སྟོགས་
ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཉན་ཐོས་སྟོགས་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །
ཞེ་ན། མི་མ་རྒྱུད་ས་ཏེ། འོ་ན། ཉན་ཐོས་སྟོར་ལམ་པ་ཡིན་ན་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། བྱང་སེམས་དང་རང་རྒྱལ་ལ་དེ་དགོས་པའི་བྱིར་བྱ་བ་པས། ཏྲགས་བྱངས་མ་ཐག་
པའི་ཡུང་གིས་གྲུབ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྒྱན་ཁྱགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་བཤད་པ་སྟོགས་བྱིས་
གཞོན་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་། མིང་པ་ཐམ་པའི་བྱང་མེས་སེམས་ལམ་པ་ཡོད་པར་གཤམ། གཞོན་ལྷོ་དོན་
ཐམས་ཅད་ཐུབ་པ་དེ་དེ་ཡོན་པའི་མིར་རྟེ། དེ་རྒྱ་ཆེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱ་པའི་མིར། གལ་རྟེ།
རྣམ་གཟིགས་མང་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག་། ཅིས་པ་འདི་ལྟར་ན། འདུལ་པ་ལྟར་གི་བར་སྒྲིམ་ལས།
སངས་རྒྱས་བྱ་བྱ་ཐུབ་པ་ནས། །འདྲོན་པ་ལྟལ་འཁོར་སྒྲོང་གི་བར། །བདུན་ཁྱི་ལྷ་སྒྲོང་
ཚོང་བ་ཡི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་སྟེ།
དབང་པོ་རྒྱལ་མཆོན་ཐུབ་པའི་བར། །བདུན་ཁྱི་དུག་སྒྲོང་ཚོང་བ་ཡི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་
ངས་མཆོད་དོ། །སངས་རྒྱས་མང་མེ་མཛད་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་འོད་བསྐྱར་བར་དག་ཏུ།
བདུན་ཁྱི་བདུན་སྒྲོང་ཚོང་བ་ཡི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་
མཐུན་ནོ། །ཞེན། དོགས་གཞི་རྩེ་ཟད་ཡོད་མོད། རྟོགས་གཞིས་ཀ་འགལ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་

ན་རུང་ངས་སྐམ་སྟེ་དབྱེད་དོ། །

དྲོད་ཡན་ཆད་སྐྱོན་ཐོག་གཅིག་ལ་བཤོད་ནས། བྱང་རྩལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་མཐོང་ལས་དང་སྒྲོམ་ལས་མངོན་དུ་བྱ་དགོས་དེ། བྱང་མེས་ཀྱི་ལམ་དུ་སྐྱིབ་པའི་ས་པོན་སྟོང་དགོས་པའི་བྱིར། ས་བརྩེན་རྣམ་གཞག་ནི་ཁས་མི་བྱངས་དེ། ས་བདུན་གྱི་བར་གྱངས་(༤༣)མེད་གཉིས་པ་རྫོགས་པ་དང་། ས་བྱི་མ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྱངས་མེད་གསུམ་པ་རྫོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་བྱིར། མདོར་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཆོག་ས་ལས་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོག་ས་བསགས། སྟོར་ལས་མཐོང་ལས་སྒྲོམ་ལས་མངོན་དུ་བྱས་གིང་། བྱང་པར་སྒྲོམ་ལས་དོ་རྟེན་ལུང་ཏིང་ཏེ་འཛིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའི་ས་པོན་སྟོང་སྟེ། ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་གྱི་བྱང་རྩལ་བརྟེས་པའི་སྟོན་ས་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ཡང་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་གྱི་ཡོངས་སྐྱེད་པ་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྟེན་རྣམ་གཞག་མི་བྱ་ཞིང་། གཟུགས་སྐུ་ལ་གནས་པའི་ཆོ། སྟག་བསྐལ་གྱི་ཡུང་པོ་དང་བཅས་པ་དང་། སྟག་མེད་གྱི་ཆོ་ཡུང་པོ་དང་པོ་གསུམ་དང་ལྷ་པ་དང་མཆུང་ས་ལྷན་འདུ་བྱེད་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་དེ། མདོ་ལས། མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་བཞིན། །གང་དུ་ལུས་ཞིག་འདུ་ཤེས་འགགས། །ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་བྱལ་གྱུར་ཅིང་། །འདུ་བྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པའང་རྒྱལ་བར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་མི་འགྱུར་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་དེ། སྟག་མེད་བྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

མངོན་པ་གོང་མར་ཡང་། སྟག་མེད་གྱི་ཆོ་ཡུང་པོ་རྒྱན་ཆད་པ་བྱེ་མདོ་གཉིས་དང་འདྲའོ། །སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཡུང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་བཞུལ་པ་ཡིན་དེ། རི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་ཡུང་པོ་བརྒྱད་ཁྱི་དག །གང་རྣམས་སྐུ་པས་གསུངས་དེ་དག །ཞེས་གསུངས། ཆོས་ཡུང་གི་ཆད་ཀྱང་། རི་སྐད་དུ། ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཆད་ཅིས་ཟེར། །ཡུང་པོ་ལ་མོགས་གདམ་རེའང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་འི་ལུས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གསུང་

རབ་དེ་ཆོས་ལུང་གཅིག་གི་ཆད། དེ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་སྟོང་ཡོད། ཅེས་པ་དང་། ལུང་ལམས་སྟེ་
མཆེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཆད་པ་རེ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་(༤༧)དེ་ཆོས་ལུང་གཅིག་གི་ཆད་ཡིན་
ཞེས་ཟེར། དེ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་མཐུན་པར་
གསུངས། །ཞེས་འབྱུང་པ་ལས། ཉན་མོངས་ལ་སྟོན་པ་བརྒྱད་ཁྱིའི་སྟོན་པ་དང་ལུང་པོའི་
གཉེན་པོ་ཆད་པ་རེ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དེ་ཆོས་ལུང་གཅིག་གི་ཆད་དུ་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ།
རང་འགོ་ལ་ལས། རྩ་མ་གཉིས་གཞན་ལུགས་དང་། བྱི་མ་རང་ལུགས་སུ་གསལ་བའི་བྱིར་
བརྒྱད་ཁྱིའི་ཆོས་པ་ཅམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། བརྒྱད་ཁྱིའི་དང་བརྒྱད་ཁྱིའི་བཞི་སྟོན་གཉིས་ཀ་མདོ་ལས་
གསུངས་པས་སྟོན་མེད་དོ། །

ཆོས་ལུང་དེ་རྣམས་ལུང་གི་ཆོས་ལའོར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདེན་བཞིན་ཆོས་ལའོར་དངོས་
སུམ། དེར་གཏོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིན་ཆོས་ལའོར་བསྟོར་པའི་
ཆོ་གུན་གསུམ་གྱི་རྒྱུ། རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་སྟེས་པ་ན། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། ཨ་ལ་ལ་འཛམ་བུའི་
སྒྲིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་བསྟོར་བ་མཐོང་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ དེས་མཐོང་ལམ་ཁོར་རྟོགས་
པའི་ཆོས་ལའོར་དུ་འཛོག་པ་འདྲ་བུ་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཇི་སྟབས་དུ། ཆོས་
ཀྱིས་ལའོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །ལྷ་ར་བར་འགོ་སྟོགས་རྩ་བས་སྟོགས་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལས་ན། མཐོང་ལམ་དང་ལའོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འདྲ་ཆོས་ཡོད་པས་དེ་ལྷ་ར་བརྟེན་པའི་བྱིར། འདྲ་
ཆོས་ཡོད་དེ། གཞུང་ཆེན་མོ་འམ་བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ལྷ་ར་ན། ལའོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལུ་ལ་
གཞན་དུ་ལྷ་ར་དུ་འགོ་བ་སྟོགས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། མཐོང་ལམ་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་མཛོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་བྱེད་པ་སྟོགས་ཡིན།

བཅུན་པ་དབྱུངས་སྟོག་ལྷ་ར་ན། མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྟོས་པའི་འཇགས་ལམ་ཡན་ལག་དང་
ལའོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འདྲ་ཆོས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པར་འཆད་པའི་བྱིར། ཁཅིག་ན་རེ། དེ་
མི་འཐད་དེ། བྱང་རྒྱུ་ཡན་ལག་དང་མཐོང་ལམ་སྟོར། འཇགས་ལམ་ཡན་ལག་དང་སྟོམ་

ལམ་སྒྱུར་བའི་(༥༣)ཕྱིར། ཞེན། སྒྱུན་མེད་དེ། མདོན་པ་གོང་མ་རྣམ་ཅན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་
སྒྱུས་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་སྒྲེ། ཞེས་སྒྲིག་སྒྲེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལས་ཁོ་ན་
རྟོགས་པའི་ཆོས་ལམོར་དུ་འཛིག་པ་མི་འབྱུང་དེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཡང་ན་འཕགས་པའི་
ལམ་གསལ་ཅན་གྱི་འདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕྲུག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ལམོར་ལོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་རྣམ་པས་འཕགས་པའི་མདོན་རྟོགས་གསལ་ཅན་ཆོས་ལམོར་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེན། མ་
བྱུང་སྒྲེ། དེ་ཉིད་མདོ་སྒྲེ་པའི་རྟོགས་བཟུང་བའི་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་དེ་ལ་ནི་ལམ་
ལྷ་ག་ཡང་ཆོས་ལམོར་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕྲུག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །ལུང་གི་ཆོས་ལམོར་ཡིན་ན་བདེན་བཞིན་ཆོས་ལམོར་ཡིན་པས་བྱུང་། ཟེར་ན་
མི་འབྱུང་དེ། འདུལ་བ་ལུང་གི་ལམོར་པའི་ལམོར་ལོ་ཆ་ལྷ་པ་སྒྲོན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་བདེན་
བཞིན་ཆོས་ལམོར་དངོས་ཡིན་ཀྱང་། ལུང་ག་ཞན་རྣམས་དེའི་སྒྲེར་གཏོགས་སུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དེ་
རྣམས་དེ་དངོས་ཡིན་པ་གྲུབ་སྒྲེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་བཞིན་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་ས། བདེན་བཞིན་ཆོས་ལམོར་དངོས་སམ་དེར་གཏོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་
མ་གཏོགས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་བཀར་མི་འདོད་མོད། མདོ་སྒྲེ་པ་ནི་ལྟར་འདོད་པ་ཡིན་ཞེན། དེ་
ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་གི་རྗེས་འབྲུང་གི་མདོ་སྒྲེ་པ་དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲུང་གི་མདོ་སྒྲེ་པ་
གཉིས་སུ་སྒྲེ་ནས། སྒྲུ་མས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་བཀར་མི་འདོད་ཀྱང་། ཕྱི་མས་བཀར་འདོད་པ་རྒྱལ་
ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་མི་འབྱུང་དེ། སེམས་ཅམ་པ་རྟོགས་ནས་
གཞལ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ཅུ་འབྲེལ་གྱི་རང་སྒྲུབ་ལ་མདོ་སྒྲེ་པ་མཐོང་དག་གིས་ཤེར་ཕྱོགས་
ཀྱི་མདོ་བཀར་མི་འདོད་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རང་འབྲེལ་
གནས་དགྲུ་པའི་(༥༤)ལུགས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་བཀར་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར། བདེན་བཞིན་
ཆོས་ལམོར་དངོས་སམ་དེར་གཏོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་དེ་ལ་ཡང་སྒྲེ་སྒྲོན་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ལྷག་
པ་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ། ལྷག་པ་ཉིད་

དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་
 གསུམ་ཡོད་དེ། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞིའི་ངོ་བོ་དང་པོ་དང་། དེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། དེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་
 ཉིད་སྟོན་པ་རྣམས་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་གསུམ་པ་འདི་གྲུབ་སྟེ། མཛོན་པའི་སྡེ་
 སྟོན་ཅེས་པ། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ལོགས་སུ་མ་གསུངས་པར་སྤེལ་བུར་གསུངས་པ་རྣམས་ དག་
 བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐྱས་པ་ལ་མཛོན་པ་སྡེ་བདུན་འབྱུང་བའི་བྱིར། སྟོན་ལས། ཡེ་ཤེས་
 ལ་འཇུག་ཀ་ཉིད་བྱས། །རབ་རྒྱུ་བྱེད་པ་དབྱིག་ཤེས་ཀྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ནི་ལྟ་སྦྱིད་ཀྱིས། །
 ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཤུ་རིའི་བྱས། །གདགས་པའི་བསྟོན་བཅོས་མོལ་འགལ་བྱས། །འགོ་བའི་རྣམ་
 གྲངས་གསུམ་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་གང་པོས་བསྟུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་
 བྱིར།

དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་མཛོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཀུན་མཁྱེན་
 གཉིས་པས་བརྗོད་བྱ་གཞི་ལྟ་དང་རྗོད་བྱེད་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་མ་འཆད་པ་ལ་ཆོས་མཛོན་
 པ་མཛོད་རྩ་བ་བམ་པོ་གཉིས་དང་། རང་འགྲེལ་བམ་པོ་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་
 མཛད། རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྲགས་པའི་བཤེས་
 གཉན་དང་། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱི་སོ་སོའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་བམ་པོ་དུག་རྩ་བ་ཅིག་
 དང་། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་བམ་པོ་དུག་རྩ་བ་ཞིག་མཛད་དེ། (༦ན)
 ལེགས་བཤད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྟོགས་སྒྲུང་གིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་གནད་ཀྱི་སྟོན་
 མ་དང་། སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་པརྟན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་གནས་ལྷགས་ཐོག་གཟེར་དང་།
 སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་གིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་མདོ་དང་མཐུན་པ་དང་། བལ་པོ་ཞི་གནས་

ལྷན་མཛད་པའི་ཉེར་མཁོའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཡོད་དོ། །

འོན། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་རྫོང་བྱེད་གནས་བརྒྱད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཏུལ་བྱས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩོམ་པ་གང་ཞིག །ཐར་འདོད་ཀྱི་གཏུལ་བྱས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དང་། དེས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་དང་། སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ། ཡུལ་ལ་རི་ལྗ་བ་དང་རི་སྟེང་བ་གཉིས་ཡོད། གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་རི་སྟེང་བ་དང་། གནས་གསུམ་པ་བཞི་བ་ལྷ་བ་གསུམ་གྱིས་རི་ལྗ་བ་དང་། གནས་དྲུག་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་དང་། གནས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྷར་བསྟན་པ་དེར་ཐལ། དང་པོས་ཕྱང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་དང་། གཉིས་པས་དབང་པོ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་སོགས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་གསུམ་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྷར་བསྟན་པ་དེར་ཐལ།

དེ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་དང་པོ་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གནས་གསུམ་པས་སྤྲུག་བསྟེལ་བདེན་པ་དང་། བཞི་བ་དང་ལྷ་བས་ཀྱན་འཕྲུང་བདེན་པ་དང་། ལྷ་བའི་སྐབས་སུ་འགོག་བདེན་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གནས་དྲུག་པས་དེ་ལྷར་བསྟན་པ་དེར་ཐལ། དེས་ལམ་ལྷ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་བདེན་བཞིའི་ནང་ནས་ལམ་བདེན་བསྟན་པར་ཡང་གྲུབ་པོ། །གནས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པས་དེ་ལྷར་བསྟན་པ་དེར་ཐལ། བདུན་པས་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་(༥)ཡོན་ཏན་འབྲས་བུ་དང་། བརྒྱད་པས་བྱམ་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོམས་འདུག་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

འོན། རྫོང་བྱེད་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདིས་མཛོད་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་གང་གི་སྒྲིན་ས་འཆད་པ་ཡིན། ཞེ་ན། བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལཱ་འདི་སྒྲིན་ས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་མེད་པར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགོས་དོན་གྱི་སྒྲིན་ས་དང་། བསྟན་དོན་ལྷར་བཤད་པ་ལྷར་བརྫོང་བྱ་གཞི་ལྷ་དང་། རྫོང་བྱེད་གནས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་བསྟན་པ་དང་། ཚིག་དོན་གཞུང་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་། མཚམས་སྦྱར་ནི་ལྷ་མ་སྦྲུམ་ལས་

མྱི་མ་མྱི་མ་འབྲེལ་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། བརྒྱལ་ལན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལོ་ཤྲག་ཟེར་གསུམ་རྣམས་
ལན་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལུང་རིགས་དང་སྤྱར་ནས་བཤད་པའི་སྒྲོན་ས་འཆད་པའི་མྱིར།

དེ་ལུ་བྱའི་བསྟན་བཅོས་འདི་འཆད་པ་ལ། བཞིཡོད་དེ། མཆན་གྱི་དོན། འབྱུར་གྱི་ཤྲག།
གཞུང་གི་དོན། འཇུག་གི་དོན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་མྱིར།

མཆན་དོན་དང་འབྱུར་ཤྲག་འཆད་པ།

དང་པོ་ཡོད་དེ་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྒྲན་དང་། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆན་ལ། ཨ་མྱི་རྩམ་གོ་
ཏུ་གྲ་རི་གྲ་ཞེས་བྱུང་། བོད་སྒྲན་དུ་བསྒྱུར་ན། ཆོས་མཛོན་པའི་མཛོད་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་མྱིར། གཉིས་བཡོད་དེ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཤྲག་འཆད་
ལོ། ཞེས་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་ཕྱེགས་གྱིས་ཤྲག་མཛོད་པའི་མྱིར།

གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ།

(མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་སྐབས།)

གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐོག་མར། གང་ཞིག་ཀུན་ལ་སྟན་པ་གཏན་བཙུམ་
ཞིང་། འཁོར་བའི་འདས་ལས་འགོ་བ་དྲངས་མཛད་པ། དོན་བཞིན་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཤྲག་འཆད་ལ།
ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་གི་སྟོན་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་
གེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་མྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པར་འདོད་པས་
རང་གི་སྟོན་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་གེས་པར་བྱ་བའི་མྱིར། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་
བའི་ཤྲག་འཆད་པ་བརྩོམ་མོ། །(༧)ཞེས་གསུངས་པའི་མྱིར།

གཞུང་འདིས་སྟོན་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཀླང་པ་དང་པོས་རང་དོན་
ལུན་ཚོགས། གཉིས་པས་གཞན་དོན་ལུན་ཚོགས། གསུམ་པས་འཕྲིན་ལས་ལུན་ཚོགས་དེ་
བསྟན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤངས་པ་ལུན་ཚོགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཉེགས་པ་ལུན་
ཚོགས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེར་ཐལ། གང་ཞིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ཅིང། ཀུན་ནམ་ཐམས་ཅད་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བཟོད་
པ་དང་། དེ་མཛོད་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ལུན་པའོ། མི་ཤེས་པ་སྤང་བའི་སྤངས་
པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ཅེས་བུ་བཞི། སངས་
རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིས་བདག་ཅག་
གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མདོ་ལས། དུམ་ཟེ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བུ་བཞི་སྟེ་མཆོད་བརྟུག་གཉིས་
རོ་ནི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་དོ། ཞེས་གསུངས་ཅིང། སྟེ་མཆོད་བརྟུག་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་
ཚེས་མཛོད་པའི་བྱིར། ཉེགས་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། བདག་འཛིན་གྱི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྒྱས་བརྟུ་
ལུ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའོ། མ་དག་པ་གཉིས་པོ་དེ་
ལ་སྒྲིབ་པའམ་ལུན་པར་བཟོད་པ་གང་ཞིག་། དེ་གཉིས་སྤངས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གཤམས་སུ་གྱུར་
པའི་བྱིར་ལུན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་། སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་གང་རུང་ལ་ལུན་པ་དང་འདྲ་ཚེས་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན།
མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ལུན་གྱི་གང་ཟག་གིས་ཡང་(ལ་)དག་པའི་དོན་
མཐོང་བ་ལ་གཤམས་བྱེད་པའམ་དེའི་རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྤང་བུ་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབང་
ཤེས་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གང་རུང་ལ་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཁྱབ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེ་

ན། ཐལ་འགྲུར་དང་པོ་ལ་མ་བྱལ་ཞེ། སྤང་བྱ་ལ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱལ་
པའི་ཕྱིར།

ཡང་ན། དབང་ཤེས་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་
ཟག་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་པ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་ལུན་པ་དང་
འདྲ་ཆོས་སུ་གྱུ་བ་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། ཁོན་རེ། སྒྲིབ་པ་དེ་གཉིས་སྤངས་
པ་རང་དོན་ལུན་ཆོག་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེན། མ་གྱུ་བ་ཞེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་མ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤུ་རིའི་བྱས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་བོ་
མ་ཤེས། མོ་འགལ་གྱི་བྱས་རང་གི་མ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་དཔལ་བར་སྒྲིབ་པ་མ་ཤེས། ཡང་ཤུ་
རིའི་བྱས་ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་ས་བོན་ཡོད་པར་མ་ཤེས། དག་བཅོམ་
པ་དེ་གཉིས་སོགས་མཐའ་དག་གིས་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་མཐའ་ཡས་པ་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར།
དྲགས་རྣམས་དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུའམ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་ཐུ་བ་ཡིན་པ་དང་། ལུལ་གྱི་རྒྱུ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་པ་དང་། དུས་
གི་རྒྱུ་བསྐྱལ་བ་དང་། ཁམས་དང་། འགྲོ་བ་དང་། སྒྲེ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ལས་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། ངས་ནི་འདི་ཡི་ཐར་
པ་ཡི། །ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་བ་དག་ཆོན་དང་དོ་ཡི་གསེབ་ན་གསེར། །བག་ལ་ཞབ་ལྷ་བུར་
མཐོང་(༥ན)ཞེས་ཁྱིམ་བདག་ལ་ཐར་པའི་ས་བོན་ཡོད་པར་མཁྱེན་ནས་རབ་བྱུང་མཛད་དེ། མ་
བྱའི་མདོངས་ནི་གཅིག་པུ་ཡི། །རྒྱ་ཡི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །ཀྱང་མཁྱེན་མིན་པས་ཤེས་པ་
མིན། །ཞེས་སྤྲས་སྒྲུ་གཅན་འཛིན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྷར་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་མཐའ་ཡས་པ་མཁྱེན་
ན། གཞན་གཉིས་མཁྱེན་པ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།

མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཞི་སྟོབ་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། བོང་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཚུམ་བུ་ཅིང་ཕྱ་པ་མོགས་བཞི་སྟོབ་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
 པའི་མི་ཤེས་པ་ཤེས་སྟོབ་ཏུ་ལས་སྤངས་ཀྱི། ཚུམ་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི་མི་བྱ་སྟེ།
 རྟོགས་འདིའི་ཚད་ལྡན་གྱི་ལུང་ལས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་
 བྱིར། འདི་དེར་ཐལ། ཚུམ་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་སྟོམ་ལས་དགའི་རྣམ་གཞག་
 མི་འཐད་པའི་བྱིར་དང་། ཚུམ་བདག་བཀག་པའི་ཆ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སོང་བ་མེད་པའི་བྱིར།
 བཅོམ་ཞེས་པ་ཅོམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་གཏན་བཅོམ་ཞེས་འཕྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་ཀྱི་
 གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་བརྟེས་པའི་ཆ་ནས་སྤང་བྱ་དེ་སྤྲར་མི་སྟེ་བའི་ཚུམ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་
 བརྟེས་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིས་མི་སྟེ་བའི་ཚུམ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར་གཏན་ནས་ཡེ་
 བཅོམ་པ་སྟེ་དེའི་བྱིར་འདི་ནི་ཀུན་ལ་ཐུན་པ་གཏན་བཅོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། གཏན་བཅོམ་ཞེས་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་རང་ལས་སྤངས་པ་ཁྱད་
 པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། (༡༧)རང་འགྲེལ་ལས། རང་སངས་
 རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་ཀུན་ལ་ཐུན་
 པ་བཅོམ་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། གཏན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཚུམ་དང་ཡུལ་དང་དུས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་བ་དང་། དོན་རབ་དུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་
 ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ལ་ཐུན་པ་བཅོམ་པར་བཤད་པ་འདི་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་མ་བཅོམ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མ་སྤངས་པའི་
 བྱིར། ཞེན། ཐལ་འཕྱར་དང་པོ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། དེས་པོ་ལ་སྟོབ་པ་དེ་མ་བཅོམ་ཁིང་མ་སྤངས་
 ཀྱང་། བཅོམ་པ་འམ་སྤངས་པར་གསུངས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་དེ་

ཉིད་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། དེའི་
 ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའང་ཡིན་ཏེ། རོན་གསལ་ལས། དེ་བས་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་གྱིས་བྱང་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོངས་
 པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཅི་
 བཅས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་སྤངས་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། ཉན་ཐོངས་
 གང་སྤངས་ཆད་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། རི་
 ཅོམ་གྱིས་ན་ཉན་ཐོངས་པ་སྤངས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིན། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཐོབ་པ་ན་
 ཆད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉན་ཐོངས་པ་རྒྱུད་པ་གཉིས་པས་གཞན་དོན་དུ་ལྷན་
 ཆོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་པའི་འདམ་ལས་འགོ་བ་རྣམས་སྐལ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་(འན་
 གྲངས་པར་མཛད་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐུགས་བརྩེ་
 པ་དང་ལྷན་བས་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཐུག་བརྒྱུདས་པ་དག་གིས་སྐལ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
 གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་ལམ་ལ་ཞུ་བ་ལྟེ་ལོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ལ། འདྲ་ཚུ་ཡོད་
པས་འདས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལམ་ལ་མི་འགྲོ་བ་ཀྱང་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྣལ་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་འདས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། རང་ཅག་རྣམས་དེང་སང་ལམ་ལ་གནས་པ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་རྣམས་ལམ་
ལ་ལས་དྲངས་ཐོན་པའི་ཕྱིར། ཞེན། སྦྱོན་མེད་དེ། རྣལ་ལྡན་དྲངས་ཀྱི་རྣལ་མེད་རྣམས་དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། རི་ལྟར་ཉི་མ་གར་བཅ། ཡོངས་སྒྲིན་པརྟོ་ཁ་འབྱེད་ལྟར། དེ་
བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་བྱུང་ཡང་། །བསམ་པ་ཡོངས་སྒྲིན་ཁོ་ན་སྦྱོང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལོ་ན། རྣལ་ལྡན་གྱི་གང་ཆག་འདྲེན་བཞིན་པ་དང་འདྲེན་འགྱུར་མེད་བར་འགྱུར་རོ། ཞེ་
ན། དེའི་ཡང་སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་འདྲངས་ཞེས་འདས་པའི་རྣམས་པརྟོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་

ན། དུས་གསུམ་གཤེགས་པ་མི་ཡི་སེང་གེ་ཀུན། །ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་བཞིན་པ་དང་། གཤེགས་
འགྱུར་རྣམས་ལ་འད་འདས་པའི་སྐྱེས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཐ་མ་རྒྱུད་པ་གསུམ་
པས་འཕྲིན་ལས་ལུན་ཚོགས་བསྐྱེད་པར་གྱུ་བ་སྟེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དོན་རིམ་བཞིན་དུ་དམ་
པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐབས་དེས་གདུལ་བྱ་འཁོར་བ་ལས་བྱངས་ཀྱི།
ཁྱུང་འཇུག་གི་རྩ་འབྲུལ་དང་། དབང་ཕྱུག་གི་དམ་པ་བྱིན་པ་ལྟ་བུའི་མཐུས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་
ལས། ཡང་དག་པ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟོན་པས་འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགོ་བ་བྱངས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་
དང་དམ་པ་བྱིན་པའི་མཐུས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། རྩ་འབྲུལ་དང་དམ་
པ་བྱིན་པ་དང་མཐུད་དང་གསུམ་དུ་བྱས་ཏེ། དོན་གསལ་ལས། རྣམ་པ་གཅིག་དུ་རྩ་འབྲུལ་དང་།
དམ་པ་བྱིན་པ་དང་། མཐུ་ཞེས་ཆོག་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་དབྱེ་སྟེ། མཐུ་ནི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་རིམ་རིགས་པར་
སྐྱུར་གྱི་ཁ་ཅིག་བྱུང་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱུད་ལ་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞན་དང་འདྲེས་
པའི་འོལ་ཆོད་དུ་ཟད་ཀྱི། འགྲེལ་བཤད་གང་ལས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་རེ། རྩ་འབྲུལ་
ཀྱི་མཐུས་མ་ཡིན། ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པས་ཀྱང་རེས་འགའ་གདུལ་བྱ་ལ་རྩ་འབྲུལ་སྟོན་
པའི་ཕྱིར། ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་གདུལ་བྱ་དང་པ་ཅས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་གྱི། འཁོར་བ་ལས་གོལ་
བ་ལ་དེས་དར་ཆོས་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་བསྟན། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཆོས་
ཅན། ལུན་ཆོགས་གསུམ་མངའ་བའི་བྱབ་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་ལ་ཐུག་འཆལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལ་སྟོོགས་པ་གསུམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདུད་པའི་ཕྱིར། བླ་ཞེས་པ། ལྟག་མ་འདྲེན་པའི་ཆོག་ཡིན་
པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེན། ཆོས་མདོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་བྱ། །ཞེས་རྩོམ་པར་དམ་
བཅའ་བ་གསུངས་ཏེ། དགོས་པ་ནི་རྩོམ་པ་མཐར་བྱིན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། ཆོས་མདོན་པ་གང་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་ཏེ། དངོས་བདགས་མ་བྱེན་དོན་དམ་པའི་
ཆོས་མདོན་པ་དང་། བཟར་བདགས་པའི་ཆོས་མདོན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་

དེ། ཚེས་མཛོན་གྱིས་རབ་བྱི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས། རོ་བོའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། མཛོན་(༡༠ན)ལམ་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ཡིན། ལམ་དང་བཅས་
ན་ཟག་མེད་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་འདུས་བྱས་དང་ཟག་མེད་
གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །འདུས་བྱས་དང་ཟག་མེད་གྱི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པས་རབ་བྱི་བྱེ་བ་ཞེས་
ཞིབ་ཆ་བྱེད་པ་མི་འབྲད་དེ། རབ་བྱེ་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དེ། དེ་གཞིས་གྱི་གཞི་
མཐུན་ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་ཚེས་མཛོན་པ་ཡིན་པས་བྱེད། རྒྱུར་ལམ་བྱེད་པའི་བྱིར། རྟགས་
དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ལམ་བདེན་ཡིན་པས་བྱེད་པ་གང་ཞིག །དོན་དམ་པའི་ཚེས་མཛོན་
པ་དང་ལམ་བདེན་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པ་དང་འདུས་
བྱས་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་བྱེད་པའི་བྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
ལམ་བདེན་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

འོ་ན། ལམ་བདེན་མཐའ་དག་དོན་དམ་པའི་ཚེས་མཛོན་པ་ཡིན་ན། གེས་རབ་ཅེས་འབྲང་
བ་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཞེན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚེས་རབ་བྱི་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པའི་སྒྲུབས་འདིར་
གེས་རབ་གཙོ་བོ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་ལམ་དུ་འབྲང་བའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས།
ཚེས་མཛོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གང་ཞེན། ཚེས་མཛོན་གྱིས་རབ་བྱི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། །ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་གེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚེས་རབ་བྱི་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པའོ། །བྱི་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
ཟག་པ་མེད་པའོ། །རྗེས་འབྲང་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཟག་པ་མེད་
པའི་བྱུང་པོ་ལྟ་ལ་ཚེས་མཛོན་པ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །རེ་ཞིག་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་(༡༠བ)
ཚེས་མཛོན་པའོ། །ཞེས་དང་། དོན་གསལ་ལས། ཚེས་མཛོན་གྱིས་རབ་བྱི་མེད་རྗེས་འབྲང་
བཅས། །ཚེས་རབ་བྱི་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པའི་དུས་ན་གེས་རབ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་གཙོ་བོའི་རྒྱལ་
གྱིས་གེས་རབ་སྒྲོམ་སོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། གེས་རབ་ཅེས་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཚུམ་མཛོན་པ་ནི་ཡུང་པོ་ལྟེ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ཚུམ་མཛོན་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་གཞན་བཞི་སྟེ།

ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡུང་ནི། ཟག་མེད་སྟོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། སྟོན་པ་ཤུག་ལུབ་པའི་བྱགས་
རྒྱུད་ཀྱི་སྟོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཟག་བཅས་སྟུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། སྟོ་ཐར་
གྱི་སྟོམ་པ་ལ་ཟག་བཅས་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་བདེན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་ཚུམ་
མཛོན་པ་ལ་དེས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ། དེར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། དེར་གྱུར་
པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ལམ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་
པས་མ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་དང་སྟོམ་ལམ་སྟོགས་ལ་
དེས་མ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་དེ། དེ་དག་ལ་འདུལ་ལོར་དང་
བཅས་ན་ཡུང་པོ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྟོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་དེ། ཞེས་སྟོམ་ལམ་
ཟག་བཅས་ལ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཁི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན། སྟོམ་ལམ་ཟག་
བཅས་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་ལམ་ལ་སྟོམ་ལམ་གྱིས་མ་བྱུང་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། དོན་དམ་པའི་ཚུམ་མཛོན་པ་དེས་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་(༡༡)ན་ཞེ་ན། བཤད་བྱ་
ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན། སྟོམ་ལམ་མི་སྟོབ་ལམ་ཟག་
མེད་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་ཚུམ་མཛོན་དང་ས་གཅིག་ཁྱིམ་ཚུམ་
མཛོན་དང་ས་གཅིག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོར་ལམ་ཚུམ་མཛོན་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་
རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ས་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ཞེས་བ་ཡང་། ས་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་སྟེས་པའི་
དོན་དེ། དབུར་པ་ཚོན་ན་མཐོང་ལམ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན། དེ་བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

འོན། ཁྱིམ་མའོན་པ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལཱ་འཁོར་དུ་འོར་ལུ་པ་ཇི་ལཱ་ཡིན་ཞེན། བཤད་
དུ་ཡོད་དེ། འདྲོད་ཁམས་སུ་ཟག་མེད་མེད་ལྷོགས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལཱ་
བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་རང་སམ་བསྟུས་པའི་ཡིད་བདེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་
ལཱ། བསམ་གཏན་གསུམ་པར་རང་སམ་བསྟུས་པའི་སྐྱེས་སྐྱོར་བདེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་
ཀྱི་ཡུང་པོ་ལཱ། བསམ་གཏན་བཞི་པར་རང་སམ་བསྟུས་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྐྱེས་སྐྱོར་ལ་བརྟེན་པའི་
ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལཱ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དུ་རང་སམ་བསྟུས་པའི་ཆོར་བ་བཏང་
སྐྱེས་སྐྱོར་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་བཞི་འཁོར་དུ་འོར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བདར་བཏགས་པའི་ཁྱིམ་མའོན་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་
གང་། ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས་ན། དོན་དམ་པའི་ཁྱིམ་མའོན་པ་བརྟེན་བྱར་བྱེད་པའི་ཆོག་གས་དེ་
ཐོབ་པའི་ཐབས་ཆོགས་སྒྲིར་གང་དུང་གིས་བསྟུས་པའི་ཐོས་པས་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་
བདར་བཏགས་པའི་ཁྱིམ་མའོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྱེལ་ལས། བདར་བཏགས་པ་ནི།
དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་། ཁྱེས་བྱ་བ་སྟེ། གང་དང་ཁྱེས་བྱ་བ་ནི་ཐོས་པ་
དང་བསམ་(༡༡)བ་དང་སྒྲིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སྒྲིམ་
ནས་ཐོབ་པ་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ལོ། །བསྟན་བཅོས་གང་ཁྱེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ཡང་ཟག་
པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཐོབ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོགས་སུ་གྱུར་པས་ཁྱིམ་མའོན་པ་ཁྱེས་
བྱའོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་ཁྱིམ་མའོན་པ་ལ་ཡུང་པོ་ལཱ་ཡོད་ན། ཁྱིམ་མའོན་
པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡུང་པོ་གང་ཡིན་ཞེན། ལུ་མིན་འདྲ་བྱེད་དུ་བྱ་སྟེ་འདྲས་བྱས་གང་ཞིག་གཞན་
གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐོས་པས་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཡུང་པོ་བཞི་
པར་བྱའོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་གི་ཆོགས་གཟུགས་སུ་དང་། མིང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡུང་པོར་འོག་
སྟེ། ཆོག་གས་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། གཟུགས་དང་འདྲ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། ཁྱེས་འོག་ནས་འབྱུང་
བ་ལཱ་རོ། །

འོ་ན། བརྟགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཉིད་མངོན་པ་དངོས་མ་ཡིན་ན། དེའི་མིང་གི་
 འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མངོན་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་
 གྱིས་མངོན་པ་བརྟེན་བྱར་བྱེད་པ་དང་། ཆོགས་སྦྱར་གང་རུང་གི་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་
 མངོན་པ་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཟགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མངོན་
 པ་ཐོབ་པར་འདོད་ན། མངོན་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་དང་ཤེས་རབ་གསུམ་ལ་
 ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་སྟེ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་དེ།
 ཟག་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་
 གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ཆོས་དང་། བྱང་འདས་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པས་ན་མངོན་པ་ཞེས་
 བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་པའི་ཆོག་ཏུ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་
 ཆོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་(༡༩)ལྟ་རན་ལས་འདས་པའམ། ཆོས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ལས་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྟགས་
 བཟགས་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་མཚན་གཞི་ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་དེས་གང་དུ་ཡོད་ཀྱང་བཤད་དུ་
 ཡོད་དེ། སྟེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཁམས་གསུམ་ཀ་ན་ཡོད། ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཁམས་འོག་
 མ་གཉིས་ཁོ་ན་ན་ཡོད། བསམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་ན་ཡོད། སྟོམ་བྱང་གི་
 ཤེས་རབ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏུགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། གཟུགས་
 མེད་ཁམས་ན་སྟོ་ཐོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། གོང་མ་གཉིས་ན་སེམས་ཡོང་
 མེད་པར་ཏིང་པེ་འཛིན་དུ་འགྲོ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེར་ཐལ། འདོད་ཁམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་
 པའི་ས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་ལས་བྱང་བ་དང་། སྟོམ་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་། སྟོམ་པ་ལས་བྱང་བ་དང་། སྟོམ་ནས་
 ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །བསམ་པ་ལས་བྱང་བ་ནི་མེད་དེ། གང་གི་ཆེད་དག་ཅུ་མ་པའི་ཆེད་དག་ནི་

ཏྲི་ཤར་བཞེས་པོ་ནང་ཉི་ལུག་ཀུན་དང་མཛེས་པོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཅན་གྱི་སྒྲོལ་པ་ལས་
ཡུང་བ་དང་། རྩིས་ཀུན་མོ་བ་པ་དག་ལོ། །ཉིས་གཟུགས་དཔེ་ཐུབ།

འོན། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཚེས་མངོན་པ་མཛོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་སྟེ།
ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འདིར་དེའི་དོན་དུ་ཡང་དག་ཅུང་ཕྱིར་རམ། །འདི་ཡི་གནས་དེ་ཡིན་པས་
ཚེས་མངོན་མཛོད། །ཅེས་འབྲུང་པ་ལས་ན། གཞུང་འདིར་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་དོན་གཙོ་བོ་
ནམས་བརྗོད་བྱའི་དོན་(༡༡བ)དུ་ཡང་དག་པར་ཅུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་
དཔེར་ན། རལ་གྱི་གང་དུ་ཞུགས་པའི་སྤྲུལ་སྤེལ་ལ་རལ་གྱི་འདི་སྤྲུལ་སྤེལ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་
ན་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་དེ་ལ་ཚེས་མངོན་པ་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་བསྟན་བཅོས་འདི་འབྲུང་པའི་
ཁྱུངས་སམ་གནས་ཡིན་པས་དེ་སྟེང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ དཔེར་ན། རལ་གྱི་གང་ནས་འབྱེན་པའི་
གནས་ལ་རལ་གྱི་འདི་སྤྲུལ་སྤེལ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

རོ་ན། དགོས་པ་ཅིའི་བྱིར་དུ་སྟོན་པས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གསུངས་གི་ན། བཤད་དུ་ཡོད་
 དེ། ཚེས་རྒྱུ་མས་རབ་དུ་རྒྱུ་འབྱེད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་མས། །གང་བྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་
 བའི་ཐབས་མེད་ལ། །ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་སྟོན་མཚོ་འདིར་འབྱུངས་ཏེ། །དེ་བས་
 དེ་བྱིར་འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། །ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་
 འགོ་བ་སྟོན་མཚོར་འབྱུངས་པས་གསུངས་བྱིས་དེ་སྟོང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཚེས་རབ་དུ་
 རྒྱུ་འབྱེད་བྱི་གེས་རབ་མེད་པར་མ་ཡིན་པས། དེའི་བྱིར་དུ་སྟོན་པས་མངོན་པའི་མདོ་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ལོ་ཞེས་པ་མདོ་སྟེ་བས་མ་རང་བའི་ཚིག་ཡིན་པས། མངོན་པའི་གསུང་རབ་པས་ལ་
 བུར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་མངས་རྒྱུ་བྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

འོ་ན། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། སྡེ་བརྒྱན་སྐྱམ་བརྒྱམས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཆིམས་
ཁུང་བོན་ཅི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་གྱི་བཞེད་བར་མཛད་ནས་གཏའི་ཕུ་མོགས་དགྲ་བཙུམ་
པ་དེ་དང་དེས་བརྒྱམས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། སྡེ་བརྒྱན་རི་མངའ་པ་ནི། རན་རྟོག་རྒྱམས་གྱིས་

བསྟན་པ་འདི་དགྲགས་སོ། །ཞེས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ལ་ཟུར་བའི་གསུང་ཡིན་པས་སོ་སྟེ་འདི་
པ་རྟེན་བདུན་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་།

རང་ལུགས་ལྷ་མ་ལྷར་ཡིན་ཏེ། སོ་སྟེ་འདི་པ་རྟེན་ལྷ་བྱས་དོས་། (༡) རེ་འཛིན་གིན་ཏུ་དཀའ་
བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོན་རེ། མདྲ་སྟེ་པ་གཞིར་བཞག་ལ་ཀ་ཏའི་བྱ་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ལྷས་གྲུབ་
དང་། རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་ལས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དུ་ཐལ། དེ་རྒྱམས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ཆོས་པ་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དག་བཙོམ་པ་ཡིན་པས་མདྲ་སྟེ་པར་ལས་
ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྒྱམས་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་ལྷས་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་།
རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱམས་གྱིས་གང་ཟག་རྟག་པར་
འཛིན་པ་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེན། ཐལ་འལྱར་དང་པོ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་རྒྱམས་གྱིས་གསུལ་བྱའི་དོན་
དུ་འདུས་མ་བྱས་ལྷས་གྲུབ་སོགས་སྟོན་པའི་མངོན་པའི་བསྟན་བཙོམ་མཛོད་པའི་ཕྱིར། ལ་
ཅིག །ལོ་ཞེས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་གྱིས་བྱེ་སྒྲུ་ལ་མ་རངས་པའི་གསུང་ཡིན་ཟེར།

འོན། སྟོབ་དཔོན་མདྲ་སྟེ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཙོམ་
འདི་མདྲ་སྟེ་པའི་རང་གཞུང་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོ་ཞེས་པ་པ་ལོ་ལ་གྱི་འདོད་
པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་མཛོད་རང་གཞུང་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་སྟེ། དོན་
གསལ་ལས། ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུ་འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པ་བ་རྒྱམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་གྱི། མདྲ་
སྟེ་པ་ལོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལོ་ལ་གྱི་འདོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
གང་སྟེ་ལ་ལས་གྲུབ་། ལོ་ལོ་སྒྲུ་ནི་གཞན་གྱི་བསམ་པ་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལུགས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་བྱེ་སྒྲུ་ཡིན་པའི་(༡) རེ་ཕྱིར་ཏེ།
སྟོན་པ་ལྷ་གྲུབ་པ་བྱེ་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདུས་མ་བྱས་ལྷས་གྲུབ་དང་། རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་

ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྱི་སྒྲིབ་སྐབས་སུ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་སྒྲིབ་དང་།
མདོ་སྒྲིབ་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་སྒྲིབ་དང་། རྒྱལ་རིག་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པ་སོགས་
གྱི་སྐབས་སྒྲིབ་སེམས་པར་བྱའོ། །

གཞུང་གོ་ལོ་ག་གཅིག་པོ་འདིས་བསྟན་བཅོས་གྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན་པར་སྒྱུར་
ཏེ། ཆོས་རྒྱལ་ཞེས་པས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱར་
བསྟན། རབ་ཏུ་རྒྱལ་འབྱེད་ཅེས་པས་ཆོས་དེ་རྒྱལ་པར་འབྱེད་པའམ་རྟོགས་པ་དགོས་པར་བསྟན།
མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྒྱལ་ཞེས་སོགས་གྱི་ལྟ་གཤེད་ལྟར་འདས་སམ། དེ་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས་
སུ་བསྟན་ཞིང་། འབྲེལ་པའང་ཤུགས་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

༼ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་སྐབས༽

འོན། བསྟན་བཅོས་འདིས་ཆོས་རྒྱལ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པར་བཤད་ན། བཤད་བྱ་ཆོས་
རྒྱལ་འི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་ཏེ། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྒྱལ་ཞེས་འབྱུང་བ་
ལས་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཡོད་དེ། ལམ་མ་
གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྒྱལ་ཞེས། ཟག་བཅས་ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལམ་བདེན་མ་གཏོགས་
པའི་འདུས་བྱས་མཐའ་དག་ཟག་བཅས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་མཐའ་དག་ལ་ཟག་བཅས་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། ཟག་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱལ་པར་འགྱུར། ཞེས་
འབྱུང་བ་ལས། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལུ་གྱི་སྒྲིབ་སྐབས་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེ་ན་རེ། འོན། འགོག་ལས་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཉགས་དེའི་
ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། (༡༩ན)རང་
འབྲེལ་ལས། འགོག་པ་དང་ལས་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་སྒྲིབ་པར་འདོད་མོད་གྱི་

དེ་གཉིས་ལས་རྒྱལ་པར་མི་འགྱུར་པས་དེ་གཉིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་རྩ་བ་ལ་བཤེད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ལས་གྱི་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་
ནམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། འམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལས་བདེན་
ནམ་མཁའ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྐྱབ་པའོ། སོ་སོར་བརྟགས་པས་
འགོག་པ་གང་། བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡི། རྒྱེ་ལ་གཏན་རྩ་གཤམ་བྱེད་པ། འགོག་གཞན་
སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མི་སྐྱབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་པོ་དང་། གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དེ་གཉིས་པ་
དང་། རང་གི་དགག་བྱ་སྟེ་བ་ལ་བགཤམ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པའི་
འགོག་པ་ནམས་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ཐལ་ལོ། ཞེན་མི་འགྱུར་དེ། དེ་གཉིས་
ཀྱིས་རང་གི་དགག་བྱ་སོ་སོ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ནམ་མཁའ་མི་སྐྱབ་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིག་པའི་གོ་ས་ན་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཕྱིག་པའི་གོ་སར་ཕྱིག་པ་
གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེན་མ་བྱལ་སྟེ། ཕྱིག་པས་རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་སྟེ་པའི་
གཤམ་བྱེད་ཅིང་། གོ་ས་དེར་ནམ་མཁའ་མེད་ན་ཕྱིག་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར་
དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། ནམ་མཁའ་ནི་རྟེན་མེད་པ། སྤང་བ་མེད་པ། དམིགས་པ་(༡༩བ)མེད་
པའོ། ཞེས་མི་སྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་ཟག་མེད་ཡིན་
པར་གྲུབ་སྟེ། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལུན་གྱི་སྟོན་མ་ཟག་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་སུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར།
འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་པར་བྱ་དགོས་དེ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དོན་བྱེད་
རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ནམ་མཁས་སྤང་རྟེན་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས། གཉིས་པས་རང་གི་ཐོབ་པ་

འཛིན་པའི་དོན་བྱེད་ནུས། གསུམ་པས་རང་གི་དགག་བྱ་སྒྲེ་བ་ལ་གཤགས་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྤང་བྱ་ནམས་རྣམས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་བ་ནམས་ཀྱང་རྣམས་སོ་སོ་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཆོག་ལ་འཆོལ་བ་ཁ་ཅིག །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་འདུས་ཀྱང་།
ཡོད་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ་
སོགས་ཀྱིས་མ་དཔེ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཅན་རྣམས་སྤྱི་མང་སོང་ཞིང་།
ལམ་བཤེན་མ་ཡིན་པ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་པར་ཁས་
སྤངས་པ་དང་འགལ་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཟག་བཅས་ལ་ཟག་པ་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱལ་བར་ཐལ། དག་
བཅོམ་པའི་མིག་དབང་ལྟ་བུས་མ་དཔེ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤང་བྱར་ཁས་སྤངས་དགོས་པས་ཟག་
བཅས་སུ་གྲུབ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་པ་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེ་
ན། སྤྱོན་མེད་དེ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་པ་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བཅོམ་
པ་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བ་ཡོད་པར་ལུང་མང་པོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་ཁོ་ནར་
བསྐྱས་ནས་སྤོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། (༡༥ན)གདུལ་བྱས་སྤང་དོར་འབྱེད་པའི་
ཕྱིར་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་གསུངས་པ་གང་ཞིག །ཟག་བཅས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དོར་བྱ་དང་། ཟག་
མེད་ཀྱི་རྣམ་བྱང་སྤང་བྱར་མདོ་ཅམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

།འདུས་བྱས་དང་དེའི་རྣམ་གངས་ཀྱི་སྐབས།།

འདུས་བྱས་རྣམས་ཞེས་བཤད་ན། དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་ཆོས་
རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མུང་པོ་ལ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་

ལུང་པོ། ཚོར་བའི་ལུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ལུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་པོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལུང་པོ་སྟེ་ལྷ་ཡོད་ཅིང་། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་དེ་ལྷ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་པའང་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། གཞན་པ་ལ་ཆེར་རྟོགས་སྒྲི་ཞིང་། མི་རྟག་པ་དང་འདུས་བྱས་སྟོགས་དབྱེ་གཞི་རྣམས་དང་། རྣམ་མཐུན་ལྷ་སྟེ་ལྷ་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན། ལྷ་མིན་འདུ་བྱེད་དང་ཤེས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཟེར་བ་འཇགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་དེ། གཟུགས་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར་། བྱབ་སྟེ། ཚོར་ལུང་ཡིན་ན་ཚོར་པ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་། འོག་མ་རྣམས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་དགོས་པའི་བྱིར་།

འདུས་བྱས་དེ་དག་གྲང་མིང་གི་རྣམས་གངས་དུ་མའི་སྟོན་སྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་དེ། དེ་དག་ཉིད་དུས་གཏམ་གཞི་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བཅས་གཞི་དང་བཅས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དུས་དང་གཏམ་གྱི་གཞི་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བཅས་དང་། གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཛོད་པའི་བྱིར་། རྟགས་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་ཐལ་ཟེན་པ་དང་། འོང་རྒྱ་དང་། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པ་སྟོགས་ཀྱི་ཟ་བའི་དུས་ཡིན་པ་དང་། གཏམ་བཟང་རན་པ་ལ་ཆེར་འདོད་མེད་ནས་འབྱུང་བ་དང་། ལྷག་མེད་ལྷང་འདས་ཐོབ་པ་ན་འདི་ལས་དེས་པར་འབྱུང་དགོས་པ་དང་། རང་ཉིད་འབྱུང་བའི་གཞི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་དོན་གྲང་ཡོད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས་རྒྱུན་རྣམས་འདུས་ཤིང་ལྷན་བྱས་པ་དག་ནི་འདུས་བྱས་རྣམས་དེ། རྒྱུན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྷན་ཡིན་པའི་བྱིར་།

འོ་ན། ལུང་པོ་ལྷ་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ལྷ་ཀ་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་རྣམས་གཅིག་པའི་སྐབས་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་ལུང་པོ་དང་རྣམས་གཅིག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་། རྟགས་སྟོན་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་འཛོན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་འདུ་སྟོགས་འཁོར་ནང་པན་རྒྱུན་གཏོ་

པོ་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་རྩམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལུང་དང་ཆོར་བ་སྟགས་སེམས་
སེམས་ལུང་རྣམས་ནི་རྩམ་གྲ་དང་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ། བྱི་དོན་ལས་སྒྲུངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་
ཏུ་དཔྱད་ཅིག །

འདུས་བྱས་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུང་པོའང་མིང་གི་རྣམས་གྲངས་དུ་མའི་སྟོན་པ་
བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི། ལུང་པོའང་དེ་དག་ལམ་བཅས་
ཀྱང་། ལྷག་བསྐལ་ཀྱན་འབྱུང་འཛིག་རྟེན་དང་། ལྷ་གནས་སྤྱིད་པའང་དེ་དག་ཡིན། ཞེས་
འབྱུང་བ་ལས། ཉེར་ལེན་དང་། ལམ་བཅས་དང་། ལྷག་བསྐལ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་དང་། འཛིག་
རྟེན་དང་། ལྷ་གནས་དང་། སྤྱིད་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་
ཉེར་ལེན་ལས་སྒྲུང་། འབྲས་བུ་ཉེར་ལེན་བསྟེན། ལྟོགས་ཉེར་ལེན་ལ་རག་ལས་པའི་ཆ་ནས་
(༡༥)ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷ་ལས་སྒྲུང་བའི་མེ། ལྷན་བསྟེན་པའི་གིང་དང་། ལྷལ་
པོ་ལ་རག་ལས་པའི་མི་རྣམས་ལ་དེའི་མིང་གིས་བཞེད་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་རྣམས་གྲུབ་
སྟེ། རིམ་པ་བཞིན། རང་ག་ཞན་ལ་གཞོད་པ་དང་། འཇགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། ལྷག་
བསྐལ་ཀྱི་འབྱུང་ལུངས་ཡིན་པ་དང་། གཉེན་པོས་འཛིག་པ་དང་། ལྷ་རན་སྟེ་བའི་གནས་ཡིན་
པ་དང་། ལང་སྤྱིད་དུ་འཁོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་འཆད་པ།

༼གཟུགས་ལུང་གི་སྒྲུབས༽

པོ་ན། ལུང་པོ་ལྷ་ཇི་ལྷ་བྱ་ཞེན། དབང་དུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཟུགས་ལུང་གི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ལྷ་དང་དོན། ལྷ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད། ཅིས་འབྱུང་བ་ལས།
༼མིག་སྟགས་དབང་པོ་ལྷ༽ གཟུགས་སྟགས་དོན་ལྷ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་

དང་བཅུ་གཅིག་པོ་གཟུགས་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། གཟུགས་རུང་གང་ཞིག་[དུ་མ་སྤངས་པའི་
བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རེག་པས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང་། ལུང་དབྱེད་པས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་
གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བལ་ཆེར་ལུང་གོ་ས་གཞོན་ནུས་དུ་མ་སྤངས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། མིག་ལོགས་དབང་པོ་ལྟ་ཡོད་དེ། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། མིག་ལ་
ལོགས་གཟུགས་དང་བ་རྣམས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྱོད་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བདག་སྟེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བར་དམིགས་
པ་མིག་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དམར་པོར་འཛོག་ དེས་རྣ་བ་སྒྲ་ལྟ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་བཞི་ལ་རིགས་
འདྲ་བའི་བྱིར།

དེ་རེ་རེ་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེར་མཚུངས་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། མཚན་གཞིའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་རྣམ་ཤེས་དེ་དང་དེའི་རྟེན་བྱེད་པའི་དབང་པོ་(༡༦བ)གཟུགས་ཅན་པ་རྣམས་
དང་པོ་དང་། གཉིད་མཐུག་པོ་ལོག་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་རྣམས་
གཉིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཚན་གཞི་གཉིས་པ་འདི་དེར་བྱེད་པ་རྣམས་ཤེས་པའི་བདག་སྟེན་
བྱེད་པའི་རེས་པ་མེད་ཀྱང་དེ་བྱེད་པའི་རིགས་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་
ལས། གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་བྱི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་བྱུར་བ་
གཟུགས་དང་བའི་བདག་ཉིད་ལྟ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མིག་དང་རྣ་
བ་དང་སྒྲ་དང་ལྟ་དང་ལུས་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རི་སྒྲ་དུ།
དགོ་སྒོར་དག་མིག་ནི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆོད་དེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་
བའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དབང་པོ་ལྟའི་དབྱིབས་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན། ཟར་མའི་མེ་དྲོག་ལྟ་བུ་དང་། གྲོག་གཟུགས་
ཉི་བཅད་པ་ལྟ་བུ་དང་། མིག་སྒྲན་གྱི་བྱར་མ་བཤེབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་།
བྱ་རེག་ན་འཇམ་གྱི་ལྷགས་པ་ལྟ་བུ་སྒྱི་གཟུགས་ནས་རྒྱང་མཐིལ་གྱི་བར་བྱུང་བ་རྣམས་ཡིན་

ཅན་དུ་སྟོན་པ་སྟོན་པའི་སྐྱེ་མི་སྟོན་པའི་སྐྱེ། མེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་སྟོན་པའི་སྐྱེ་མི་སྟོན་པའི་སྐྱེ།
རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ཡང་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན། སྐལ་པས་ཆོས་འཆད་པའི་
སྐྱོད་དང་། སྐལ་པས་ཆོག་རྩལ་སྐྱོད་པའི་སྐྱོད་དང་། ལམ་རུའི་སྐྱོད་དང་། དག་རལ་(༡༥)པའི་སྐྱེ་
རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རོ་ལ་དུག་ཡོད་དེ། མངར་བ། སྐྱར་བ། ཚ་བ། ལན་ཚ་བ། སྐྱ་བ། ཁ་བ་རྣམས་
སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དྲི་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དྲི་ཞིམ་པ། མི་ཞིམ་པ། དྲི་མཉམ་པ། མི་མཉམ་པ་རྣམས་སྟེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་རེག་བྱ་ལ་བརྩ་གཅིག་ཡོད་དེ། འབྱུང་བཞིའི་རེག་བྱ་བཞི། འབྱུང་འབྱུར་གྱི་རེག་བྱ་
བདུན་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇམ་པ། རྩལ་པ། ལྷོ་པ། ཡང་པ། གྲང་
པ། བཀྲེས་པ། སྒྲོམ་པའི་རེག་བྱ་སྟེ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མདོན་པ་གོང་མར་དོན་ལྔ་སྟོ་སྟོ་ལ་དབྱེ་བ་གྲངས་མེད་དུ་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས་བལྟ་
བར་བྱའོ། །

།རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས།།

གསུམ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གཡེངས་དང་མེམས་
མེད་པ་ཡི་ཡང་། །དགོ་དང་མི་དགོ་རྗེས་འབྲེལ་གང་། །འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་སྐྱར་བྱས་པ། །དེ་
ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བཟོད། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རོ་བོ། དབྱེ་བ། སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིག་པ། ཁྱད་
པར་གྱི་ཆོས་གཞན་བཤད་པ། རྩོད་པ་སྤངས་པ་སྟེ་ལཱའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་ཡོད་དེ། ཁྱད་ཆོས་ལྔ་ལྔ་ན་ཞིག་ལ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རོ་བོའི་

ཁྱེད་པར། རྒྱལ་གྱི་ཁྱེད་པར། རྒྱུ་ལྡི་ཁྱེད་པར། དེས་པའི་ཆོག་གི་ཁྱེད་པར་དང་ལྟ་བུ་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་ཡིན་ཏེ། མེས་མ་གཡེངས་པ་དང་མེས་མ་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
 ན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དག་མི་དག་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱན་མཆོག་ཏུ་རྫོགས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་
 པོ་རྒྱུར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་ཀྱན་ནས་སྤང་(༡༥ན)པའི་མེས་མ་
 གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་བླ་སྤྱད་འཇུག་པ་གཟུགས་ལ་རག་ལས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་རང་འབྲེལ་ལས། མེས་མ་གཡེངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་མེས་མ་གྱི་འདྲ་
 ཡིན་པའོ། །མེས་མ་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པས་ཡང་ཡིན་ཅོ། །ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་ནི་མ་ཡེངས་པ་མེས་མ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་
 ཡིན་ཅོ། །ཞེས་བྱ་བར་མཛོན་ཅོ། །དག་དང་མི་དག་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དག་ལེགས་དང་དག་ལེགས་
 མ་ཡིན་པའོ། །རྫོགས་འབྲེལ་གང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱན་ཅོ། །ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་
 བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བར་བཟོད་དོ། །ཞེས་དང་།
 དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་ནི་དེའི་མིང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
 གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་
 རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའོ། །བཟོད་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱོབ་དཔོན་
 ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ་ཁྱེད་ཆོས་ལྟ་བུ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོས་དག་མི་དགའི་མེས་མ་དང་
 སྟོམས་འཇུག་གཉིས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པ་མེལ། གཉིས་པས་མིག་
 དང་མིག་གི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པ་མེལ། གསུམ་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་མེལ།
 བཞི་པས་དག་མི་དགའི་ཐོབ་པ་དེ་མེལ། ལྷ་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཞེས་
 པའི་སྐྱ་དེ་གཉིད་རྒྱགས་པའི་སྐྱ་ཡིན་པ་མེལ་པའི་ཕྱིར། སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་ཆོག་ཅེས་པའི་སྐྱོབ་དཔོན་

(1) (བ)བསྐྱེད་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་ལ་འཆད་པ་མང་ཡང་། རྩོམ་པ་པོ་བདག་ཉིད་གྱིས་བདག་
ཉིད་ལ་སློབ་དཔོན་ཞེས་བརྗོད་པ་འགྲིག་སྐྱེ་ཆུང་བ་ཉིད་མཆིམས་བསམ་བཟང་གིས་སློབ་གྱི་
སློབ་དཔོན་གྱི་བརྗོད་པར་བཤད་པས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། སློམ་པ། སློམ་མིན། བར་མའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་གསུམ་ཡོད་པར་འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་གསུམ་དྲི་མེད་གཟུགས་གསུངས་དང་། །
འཕེལ་དང་མ་བྱས་ལམ་སོགས་བྱིར། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

བཞི་པ་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འདོད་གཏོགས་རྣམ་རིག་མིན་སྐད་
ཅིག ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ལྷ་པ་རྩྱེད་སྤང་ཡོད་དེ། སློབ་
དཔོན་འདུས་བཟང་གིས། འདི་ལ་མ་ཆང་བསྐྱེད་བཅོས་འགལ། ཞེས་སྤང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་
ཐལ། ཡང་སྐྱེ་ལྷག་བརྗོད་བྱེད་པར་དུ། བྱེད་པ་བྱེད་པར་མ་བྱས་པའོ། ཞེས་སྤར་བཤད་པའི་
ངོ་བོའི་བྱེད་ཆོས་ལ་སྐྱེ་འབྱེན་པའི་རྩྱེད་པ་དང་། དེའི་ལན་གཉིས་ཀྱི་སློབས་གེས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྐད་ཅིག་དང་
པོ་དེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་མཆོག་ཏུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
པ་དེ་མ་ཆང་བའི་བྱིར་བྱེད་པ་ཐལ། ཡང་དེ་རྗེས་ཡོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
རྟགས་ ཐལ། འདོད་ན། བསྐྱེད་བཅོས་ལས་རྗེས་ཡོད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ། ཉིང་རེ་འཛིན་
ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དེ་འདྲ་བའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་སྐབས་ན་མེད་(176)པའི་བྱིར། མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་
དང་བཅས་པའི་སྐབས་ན་ཡོད་དོ་སྐམ་ན། འོ་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱང་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སུ་ཐལ། བྱེད་འདོད་པ་དེའི་བྱིར། ཡང་གི་སྐྱེ་ཡང་ལྷག་པ་ཡིན་དེ། སེམས་
གཡེངས་པའི་སྐབས་ན་ཡོད་པར་བཤད་པས། སེམས་དང་བཅས་པའི་སྐབས་ན་ཡོད་པར་གོ་

ལྟ་བུ་པཎ་ཆེན་པོ་

གཞན་ཡང་། མིང་གི་འདོགས་བྱ་མི་འཕེད་དེ། ལུང་ལས་གཏན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་
པའི་གཞུགས། ཞེས་གསུངས་པས། དེའི་མིང་གི་བྱད་པར་དུ་བྱ་དགོས་པ་ལས་མ་བྱས་པའི་བྱིར།
ཞེས་ཚུད་ནས་ཁོ་རང་གི་ལུགས་འཛིན་པར། བྱས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི། སེམས་ལ་འང་སེམས་
མེད་པ་ལ་གང་། ལུང་བཟུན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཞུགས། ཉེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འདོད། །
ཞེས་གསུངས་།

ཐུར་གྱི་ཚུད་པ་བྱེད་རང་ལ་འང་འཇུག་སྟེ། དེའི་རྒྱལ་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་གཞུགས་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་སུ་ཐལ། མ་གཡངས་པ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་
སྐབས་ན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྒྲིས་པའི་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ། གཡངས་པ་དང་སེམས་མེད་གྱི་
གནས་སྐབས་ན་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཕངས་ན། ལྟ་བུ་ལ་ལན་མེད་དོ། ཚུད་པ་ཚུད་ལན་འདི་
རྣམས་ནི་དོན་གསལ་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་གིས་གཞན་དུ་སྒྲུབ་བཞག་གྱི་
ཁོང་གིས་མཛད་པའི་མཛོད་འབྲེལ་ལ་མི་སྣང་དོ། །

།འབྱུང་བ་བཞིའི་སྐབས།།

ལོན། འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱར་བྱས་པ། ཞེས་བཤད་ན། འབྱུང་བ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན།
བཤད་དུ་ཡོད་དེ། (༡༧བ)འབྱུང་བཤད་ནི་ས་ཁམས་དང་། རྩ་དང་མེ་རྩུང་ཁམས་རྣམས།
འཛིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་གྱུབ། སྤྱི་གཤེད་དྲུ་ཉིད་གཡོ་བ་རྣམས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྩ་
པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱི་ཁོང་འཕམས་པ་དང་། རྩུན་ཁོང་གཤེད་པ་དང་། ཚ་ཁོང་སྟེག་པ། ཡང་ཁོང་
གཡོ་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ས་རྩུ་མེ་རྩུང་གི་ངོ་བོར་འཛིན། བྱེད་ལས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།

རིམ་པ་བཞིན། འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷུང་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྷན། དེས་ཚོགས་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་རྣམས་ལས་འབྲས་བྱ་འབྲུང་བ་དང་། ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་རྟེན་པ། ལྷོས་པ་ཆེ། གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བས་ཆེན་པོ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ཁམས་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱར་བྱས་པའི་བྱིར་ཁམས་དག་གོ། ཞེས་དང་། འདི་དག་ག་ཟུགས་ག་ཞེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་རག་ལས་པའི་བྱིར་ན་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། ཞེས་སོགས་འབྲུང་བའི་བྱིར།

འོ་ན། ས་དང་དེའི་ཁ་དོག་དང་། རུ་དང་དེའི་ཁ་དོག་སོགས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འཛིན་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྣང་དུ། ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད། རྒྱ་མེ་ལང་ངོ་རྒྱར་ཚོགས་ཁམས། ཉིད་ཡིན་དེ་དང་འབྲུང་བའང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལས། འཛིན་རྟེན་ན་ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་གྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་དེ་དང་དེར་གྲགས་ཀྱང་། གསུང་རབ་ལས་དེ་མི་འབྲུང་། རྒྱར་ལ་ནི་འཛིན་རྟེན་པ་རྣམས་རེག་བྱ་དང་ཁ་དོག་ལ་འདི་གཡོ་བ་ཅས་འཆད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུང་རབ་ལས་དེ་མི་འབྲུང་བར་ཐལ། ས་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་སོ་སོ་རེག་བྱའི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱིས་བྱུང་། དེ་བཞིའི་ཁ་དོག་ལ་ག་ཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར།

འོ་ན། ག་ཟུགས་(༡༠ན)ཡུང་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། ག་ཟུགས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། ག་ཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ། སྒྲིམ་ཆེད་དང་ནི་ཁམས་བརྒྱར་འདོད། ཁྱེད་འབྲུང་བ་ལས། ག་ཟུགས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་བརྒྱད་དང་། དེའི་ཁམས་བརྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། ག་ཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ནས་ལུས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་བར་བརྒྱ་དང་། ག་ཟུགས་ཁམས་ནས་ལུས་ཁམས་ཀྱི་བར་བརྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན་ལྟ་གང་རུང་ཁོ་ན་ལ་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཁམས་བརྒྱ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། ཁམས་ལ་དེ་མི་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་བྱིར། ག་ཟུགས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། ག་ཟུགས་ཡུང་གིས་ག་ཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ག་ཟུགས་ཁམས་ལ་མ་བྱུང་ཞེ། སྒྲིམ་ག་ཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་དང་། དེའི་ཁམས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲེ་མཆོད་བཟུ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་འགལ་ཁོང་།
 ཁམས་བཟུ་གཉིས་ཀྱང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་ནམས་འདི་དང་མི་འདྲ་སྟེ། སྒྲ་དང་
 སྒྲའི་སྒྲེ་མཆོད་དང་སྒྲའི་ཁམས་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་ནས། ལུས་ལུས་དབང་ལུས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་
 ལུས་ཀྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དོན་གཅིག་པའི་བར་འབྲང་པའི་ཕྱིར། སྒྲེ་མཆོད་གཞན་གཉིས་ལའང་
 བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཆོས་དང་དེའི་གཞན་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་ཀྱང་། དེའི་གཞན་གཉིས་དོན་གཅིག་
 ཅིང་། ཡིད་ཡིད་དབང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བཞི་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

༼ཕྱང་པོ་བར་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས༽

འོ་ན། ཕྱང་པོ་བར་པ་གསུམ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཆོར་བ་མྱོང་བའོ་འདུ་ཤེས་
 བྱི། །མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །འདུ་བྱེད་ཕྱང་པོ་བཞི་ལས་གཞན། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལས། རོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེམ་པ་བཞིན་(༡༠བ)སེམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་ཅི་རིགས་
 བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། ཕྱང་པོ་གཞན་
 བཞི་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཞིག་ལ་འཛིན། །དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོ་ལ་རོ་
 བོའི་སྟོ་ནས་ལུས་ཆོར་དང་། སེམས་ཆོར་གཉིས། བདག་རྗེས་ཀྱི་སྟོ་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་སོགས་དུག །གཉིས་པ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
 དང་། བཀྲ་བར་འཛིན་པ་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་མཚན་མར་འདུ་བྱེད་
 དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོར་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལུས་ཆོར་
 དང་དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་དོན་གཅིག །སེམས་ཆོར་དང་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་བའི་ཆོར་
 བ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བ་སོགས་དུག་པོ་
 རེ་རེ་ལའང་བདེ་སྐྱེས་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་དང་ཆོས་ཁམས་བཅས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཆོས་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ།
དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་ཡིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
ཁམས་ཞེས་བྱ། རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན། ཞེས་འབྲུང་
བ་ལས། སྤང་པོ་བར་པ་གསུམ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་གསུམ་
པོ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་
ཆོས་ཁམས་དང་། རང་ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་དེ་སྤང་པོ་
ལྷ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོར་འཛིག་ཅིང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་དེ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་དོན་གཞན་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་(༡༩)དེ། ཁམས་བདུན་དག་ཏུ་འདྲ་
འདོད་པ་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་ཡིད། ཅིས་འབྲུང་བ་ལས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
དུག་དང་། ཡིད་ཁམས་དང་བཅས་པའི་བདུན་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡིད་ཁམས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དུག་ལས་ལོགས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་
ཡི། རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། རྣམ་ཤེས་དུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་
སྟེ་སྒྲིབ་ཅིག་སྟེ་སྤྱི་བར་མ་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིད་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

པོ་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་སྤྱི་མ་དུག་ཀྱི་ཡིད་ཁམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ། དུག་པའི་རྟེན་ནི་རབ་བསྐྱུབ་ཕྱིར། ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དག་
ཏུ་འདོད། ཅིས་འབྲུང་བ་ལས། དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་སྟེན་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱུབ་
པའི་ཕྱིར་དུ་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དུག་ རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་དུག་ བརྟེན་པ་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་དུག་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་མང་དུ་

བཤད་ཀྱང་བསྟན་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་དང་ནི་སྟེ་མཆེད་དང་། ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྟན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཡོད་ན་གཟུགས་སྤང་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཆོས་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར་དེ། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་དེ། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྤང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཁམས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་དེ། (༡༧)རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་ན། ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་དགོས། གཞན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཆོས་ཁམས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་དྲགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་ན། ཆོས་ཁམས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་མི་གཅིག་ཅིང་། ཡིད་དང་ཡིད་ཤེས་དོན་མི་གཅིག་པར་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་པོ་ལྷ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཡིད་ཤེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷ་ལུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཡིད་མ་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་སྟེ་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར་དེ། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ལྷ་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། བྱི་མ་དེར་ཐལ། སེམས་དང་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དོན་གཅིག་པར་སྒྲར་བཤད་པས་གོ་རུས་ཤིང་། འཆད་པར་ཡང་འཁྱུར་པའི་བྱིར་དང་། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཡན་ཚུག་གཙོ་འཁོར་དུ་ལྷན་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་དེ།

འཆད་པོ་ཁ་ཅིག །ཁམས་བདུན་དག་རྟུང་འདོད་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ཡིད་ཁམས་ལ་བདུན་དུ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་དང་། སྤང་པོ་དང་ནི་སྟེ་མཆེད་དང་། ཞེས་པ་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་དེ། རྩོད་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ། ཡིད་ཁམས་ཡིད་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་དང་། སྤང་པོ་དང་ནི། ཞེས་སོགས་བྱེ་བྲག་པ་གཟུགས་སྤང་། ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཆོས་ཁམས་གསུམ་ལ་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་དགོངས་པར་སོང་བའི་བྱིར་དེ། གཅིག་གིས་ནི། ཞེས་པའི་བྱུར་ལས་གྲུབ་པའི་བྱིར་དེ།

འོ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆོད་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཚུལ་དེ་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རང་(༡༡ན)གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་དེ། གཞན་གྱི་དངོས་དང་མི་ལྟན་
ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས། གཞུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཁམས་
བདུན་པོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་བཅས་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་གཞུགས་ཡུང་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་
མཆོད་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱས། ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཁམས་གཅིག་
ལུས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱ་བྱ་དེ་དག་
ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་རྣམས་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་སྒྲུས་པ་རྣམས་
ལ་ཁ་ཅིག །ལྷག་མེད་དུ་འདལ་ཁ་མའི་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་དེ་ཡིད་ཁམས་ཡིན་པར་
ཐལ། ཡིད་དང་ཡིད་ཁམས་དོན་གཅིག་པར་བྱོད་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཡིད་དེས་
རང་འབྲས་ཡིད་ཕྱི་མ་སྒྲིབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁམས་ཀྱི་དོན་རྒྱུད་དོན་དུ་
བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ཁམས་ཀྱི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་དོན་དུ་འང་
བཤད་ཅིང་། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡིད་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། དེ་མེད་
པར་ཐལ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མངོན་
པ་གོང་མ་ལྟར་ན། ཡིད་དང་ཡིད་དབང་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དེ་གཅིག་པ་གང་
ཞིག །དེ་ཅུ་འདྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་ན། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་
པོ་ཡིད་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་ན། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སྐད་
གཅིག་གཉིས་པ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་སྒྲེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་(༡༡བ)ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ལུགས་ལ་དེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་དེའི་ལུགས་ལ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་གང་རུང་དུ་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན།
འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་གང་རུང་མ་ཡིན་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རང་གི་བདག་ཆེན་ཡིད་དབང་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བ་མི་ལགས་དེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་དེ་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཆེན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན། མིག་གཉིས་ཡོད་པས་ཁམས་པོ་བརྒྱད་ཏུ་གངས་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞི་ན།
དེའི་སྒྲིམ་མེད་དེ། མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་མོད་ཀྱི། རིགས་དང་སྒྲིད་ལུལ་རྣམ་པར་ཤེས། །
འདྲ་བའི་བྱིར་ན།ཁམས་ཉིད། །མངོས་བྱའི་བྱིར་ན་གཉིས་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས།
གཉིས་པོ་ངོ་པོ་མིག་དང་། སྒྲིད་ལུལ་གཟུགས་དང་། འབྲས་བུ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཆེན་
གསུམ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་འདྲ་བས་ཁམས་གཅིག་ཏུ་བགྱང་བའི་བྱིར།

འོ་ན། གཉིས་ཀས་བྱ་བ་གཅིག་ལས་མི་བྱེད་ན། གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོད་དེ།
ཉེན་མངོས་པར་བྱ་བ་དང་། ལུལ་གསལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དང་། སྒྲིམ་ཡིད་ལ་འདོད་པ་གོམས་
པ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་བྱིར། རྒྱ་བ་དང་སྒྲ་ལའང་དེ་བཞིན་སྒྲིམ།

འོ་ན། ཅིའི་བྱིར་སྤང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བརྗོད་ཅེ་ན། བཤད་ཏུ་ཡོད་
དེ། སྤངས་དང་སྒྲེ་སྒྲོ་རིགས་ཀྱི་དོན། །སྤང་པོ་སྒྲེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཡིན། །ཅིས་འབྱུང་བ་
ལས། དུ་མ་སྤངས་པ་དང་། སེམས་སེམས་སྤང་སྒྲེ་ཁིང་མཆེད་པའི་སྒྲོ་(༡༩ན)འབྱེད་པ་དང་།
རིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་རིམ་པ་བཞིན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།

འོ་ན། དེ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བཤད་ཏུ་ཡོད་དེ། མྱོངས་དབང་འདོད་
རྣམ་གསུམ་གྱི་བྱིར། །སྤང་པོ་ལ་སོགས་གསུམ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མྱོངས་པ་
གསུམ་རྒླག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དང་། དབང་པོ་རྣེ་འབྱིང་རྒྱལ་གསུམ་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བའི་
བྱིར་དང་། ཚིག་གི་སྒྲོས་པ་བསྟུས་འབྱིང་རྒྱས་པ་འདོད་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་བྱིར་དུ་དེ་ལྟར་
བསྟན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་སྤང་ལ་རིམ་པོའི་བདག་ཏུ་མྱོངས་པ་དང་། གཟུགས་
ལ་རིམ་པོའི་བདག་ཏུ་མྱོངས་པ་དང་། སེམས་ལ་རིམ་པོའི་བདག་ཏུ་མྱོངས་པ་གསུམ་བརྒླག་

པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཤེ། གདུལ་བྱ་དེ་གསུམ་
རྗེས་སུ་བཟུང་པའི་ཕྱིར་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དེ་རྣམས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཤེ། འདོད་
པ་གསུམ་པོ་རྗེས་སུ་བཟུང་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

འོན། སེམས་བྱུང་ཕལ་ཆེར་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དུ་བསྟན་ན། ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་གཉིས་
ལྟར་པོ་ལོགས་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེན་དེ་ཡོད་དེ། ཚུད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་དང་། །
འཁོར་པའི་རྒྱ་ཕྱིར་རིམ་རྒྱའི་ཕྱིར། །སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཆོར་བ་དང་། །འདུ་ཤེས་ལོགས་
ཤིག་ལྟར་པོར་བཞག། ཅིས་འབྱུང་བ་ལས་ཆོར་འདུ་གཉིས་ཚུད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་དང་། དེ་ལས་
འཁོར་བ་སྟེ་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ལས་འདི་གཉིས་རགས་
ཤིང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གོ་རིམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གྲུབ་ཤེ། (༡༣བ) བྱིམ་པ་རྣམས་
ཆོར་བ་བདེ་སྟག་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུད། རབ་བྱུང་རྣམས་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་
ནས་ཚུད་པའི་ཕྱིར། ལ་ཅིག་ རིམ་རྒྱའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལས། གཟུགས་ལྟར་གི་རྗེས་སུ་ཆོར་ལྟར་
རགས་པ་སོགས་ལྟར་པོ་ལྟའི་གོ་རིམ་གྱི་དབང་གིས་ཆོར་འདུ་གཉིས་ལྟར་པོ་ལོགས་པར་འཛོག་
པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་མི་འགྲད་དེ། སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རགས་པའི་དོན་དུ་བྱ་དགོས་
པའི་ཕྱིར་དེ། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སེམས་བྱུང་རྣམས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ལྟར་པོ་ལས་རགས་པར་སྟོན་པ་སྒྲུབས་སུ་མ་བཟས་པའི་ཕྱིར།

འོན། འདུས་མ་བྱས་ལ་སྟེ་མཆོད་དང་ཁམས་བཞག་ནས་ལྟར་པོ་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཅི་ཡིན་ཞེན། དེ་ཡོད་དེ། ལྟར་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས། །དོན་དུ་མི་ལུང་ཕྱིར་མ་བཤད། །ཞེས་
འབྱུང་བ་ལས། ལྟར་པོ་ལ་དུ་མ་སྤངས་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། །འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་མེད་པའི་ཆ་
ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན། ལྟར་ཁམས་སྟེ་མཆོད་རྣམས་སོ་སོའི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཅི་ཡིན་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལྟར་པོ་ལྟའི་གོ་རིམ་དེས་ཚུལ་དང་། །སྟེ་མཆོད་བཏུ་གཉིས་དང་།

ཁམས་པོ་བརྒྱད་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ་གནིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིམ་བཞིན་
 རགས་དང་ཀྱན་ཉོན་མོངས། རྫོང་སོགས་འདྲར་ཁམས་རི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
 རགས་པ་དང་སྤ་བའི་སྒོ་ནས་དང་། ཉོན་མོངས་སྒྲུབ་པའི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་དང་། ཟས་ལ་ཡོངས་
 རྫོང་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་
 ནས་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ནགས་གནིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་པོ་
 ལ། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་(༡༧ན)དོན་ཕྱིར་བཞི། །གཞན་ནི་ཆེས་རིང་སྤར་འཇུག་ཕྱིར། །ཡང་
 ན་རི་ལྟར་གནས་བཞིན་རིམ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དབང་པོ་དུག་གི་གོ་རིམ་ངེས་པར་གྲུབ་
 ཅིང་། དེ་གྲུབ་པས་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་དུག་གི་གོ་རིམ་གྲུབ། དེ་གནིས་གྲུབ་པས་རྣམ་ཤེས་
 དུག་གི་གོ་རིམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལྷ་ཡུལ་ད་ལྟར་བ་
 ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དང་པོར་དང་། ཡིད་དབང་དུས་གསུམ་ཀའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་
 ཕྱིས་བསྟན། གཞུགས་ཅན་ལྟའི་ནང་ནས་ཀྱང་དང་པོ་བཞི་འབྱུང་འགྱུར་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་
 པས་དང་པོར་དང་། ཡུས་དབང་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་གནིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ཕྱིས་བསྟན།
 དང་པོ་བཞིའི་ནང་ནས་ཀྱང་མིག་ན་གནིས་མ་ཡུད་པར་ཡུལ་འཛིན་པས་དང་པོར་དང་། རྩ་ལྟེ་
 གནིས་ཡུད་ནས་ཡུལ་འཛིན་པས་ཕྱིས་བསྟན། དང་པོ་གནིས་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་མིག་ཡུལ་རིང་
 བ་ལ་འཇུག་པས་སྤར་དང་། རྩ་བ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་ཉེ་བ་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཡང་ན། མིག་སོགས་རྣམས་ཡས་རིམ་ནས་གནས་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་གོ་རིམ་
 ངེས་པའི་ཕྱིར།

གོང་དུ་རི་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མིག་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཁོ་ན་ལ་
 གཞུགས་གྱི་སྒྲེ་མཆོད་ཅེས་བཞོད་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་གྱི་སྒྲེ་མཆོད་ཅེས་བཞོད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གནིས་གྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གཞུགས་དང་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་
 ན། མ་བྱུང་སྟེ། བྱེ་བྲག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་ཕྱིར། །ཆོས་མང་བ་དང་མཆོག་བསུས་ཕྱིར། །གཅིག་

ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་དང་། གཅིག་ནི་ཚེས་ཞེས་བྱ་བར་བཟོད། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས།
 (༡༤བ)གཟུགས་དང་ཚེས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དེ་གཟུགས་
 རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སྒྲི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བདགས། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཚེས་དེ་
 སྒྲིར་ཚེས་མང་བོ་དང་། སྤང་བར་དུ་ཚེས་ཀྱི་མཆོག་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ། མི་མང་བོ་དང་མིའི་གཙོ་བོ་ཡོད་ན་མི་ཡོད་ཅེས་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྤང་བོ་ལ་ལྟར་གྲངས་
 མའེས་པར་བཤལ། ཚེས་སྤང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚེས་ཀྱི་སྤང་
 བོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །(གང་རྣམས་སྤུབ་པའི་གསུང་དེ་དག །ཆོག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །
 གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། །)ཅེས་སོགས་རྒྱུད་པ་བཞི་འབྲུང་བ་ལས། མདོ་སྟེ་པ་
 ལྟར་ན་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲེ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོས་བསྟུས། བྱེ་སྒྲེ་ལྟར་ན། རྟོག་པ་ལ་སྤང་
 པའི་མིང་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་སྤང་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཚེས་སྤང་གི་ཚད་རིམ་ལྟ་བུ་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གཅིག་བསྟན་བཅོས་ཚད་ཅེས་
 ཟེར། །(སྤང་བོ་ལ་སོགས་གངས་རེ་ཡིན། སྒྲིང་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་བོར་ནི། ཚེས་ཀྱི་སྤང་བོ་
 མཐུན་པར་གསུངས། །)ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་དོན་སྤང་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤང་བོ་ལྟ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་སྒྲེ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་རྣམས་སུ་གྲངས་མའེས་
 པར་བཤལ། རྣམ་གྲོལ་ཀྱི་སྤང་བོ། ཟད་པར་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད། ཟིལ་གཤོན་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད། སའི་ཁམས་
 སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར། སྤང་བོ་སྒྲེ་
 མཆོད་ཁམས་རྣམས་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལེགས་དབྱེད་དེ། རི་སྒྲིང་བཤད་པར་བསྟུ་བར་
 བྱ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། གོང་དུ་སྒྲོས་པའི་སྤང་ཁམས་སྒྲེ་མཆོད་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ། གཞན་
 ཡང་ཅི་རིགས་པར་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དབྱེད་ནས། རི་སྒྲིང་བཤད་པའི་སྤང་ཁམས་སྒྲེ་
 མཆོད་གསུམ་དུ་བསྟུ་(༡༥ན)བར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་སྒྲོས་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་

ཡིན་མོད། བཅ་མཁའ་ཁའི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལུག་ནམ་མཁའ་ཁའི་ཞེས་བུ། །
སྒྲུང་དང་སྒྲུན་པ་དག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། རྩེ་སྒྲུ་ལྟར་ན། ལུ་ག་ནམ་མཁའ་ཁམས་
ལ་འཛིག་ཅིང་། དེ་ཡང་ཉིན་པར་པལ་ཆེར་སྒྲུང་བ་དང་། མཚན་མོ་པལ་ཆེར་སྒྲུན་པའི་རང་བཞིན་
དུ་གནས་པར་འདོད། ལོ་ཞེས་པས། མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་བསྟན་པ་ལྟར་ན། ལྷན་ནམ་མཁའ་
ལུ་ག་ནམ་མཁའ་། མདོན་པར་སྒྲུབས་ཡོད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་། འདུས་མ་བུས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་
བཞིར་འཛད་པའི་བྱིར།

འོ་ན། རྒྱལ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཇི་སྟེ་སྤྱོད་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཟག་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་ཤེས་
ནི། རྒྱལ་ཤེས་ཁམས་ཡིན་སྟེ་པའི་རྟེན། ཁེས་འབྱུང་པ་ལས། རྟེན་པར་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྒྱལ་ཤེས་
དེ་མྱོད་པར་སྟེ་པའི་རྟེན་ཡིན་པས་རྒྱལ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྟོན་པའི་སྤྱིར། རྒྱལ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ནི་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་དང་རྒྱལ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དོན་ཅིག་ཅིང་། ཟག་
མེད་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

ཡུང་ཁམས་སྒྲིམ་ཆེད་སོ་སོའི་རབ་དབྱེའམ་

ཁྱེད་པར་དྲ་དང་ལྷན་ཚུལ་འཆད་པ།

འི་བོ་ལྷ་མ་པའི་བྱད་པར་གྱི་སྐབས།

འོན། སུང་མམས་སྤྱི་མཆེད་སྐྱེས་ཀྱི་རོ་བོ་སྐྱེས་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། མོ་སྤེལ་རབ་དབྱེའམ་
 བྱུང་པར་དུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེས། དེ་ཡང་སུང་བོ་དང་སྤྱི་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་དེ་མི་འཆད་ཀྱི།
 མམས་ཉིད་རབ་དབྱེའམ་བྱུང་པར་དུ་དང་ལྡན་འཆད་པ་ཡིན་དེ། དེས་གཟུགས་སེམས་གཉིས་
 ཀའི་རབ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་ལྟར་བའི་ཕྱིར། རབ་དབྱེའམ་བྱུང་པར་དུ་དང་ལྡན་པ་འདྲ་ཡོད་
 དེ། རོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱུང་པར། ལྟོས་ལ་ལྟོས་པའི་བྱུང་པར། ལྟོས་ལ་ལྟོས་པའི་(༢༥བ)

ཁྱད་པར། མིང་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་ཁྱད་པར། སྤང་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་ཁྱད་པར། བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་
ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་གཞན་ཡང་བཤད་པ་སྟེ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་
ཀྱི་ཁྱད་པར། དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཁམས་གསུམ་གང་དུ་གཏོགས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། བསྟན་ཡོད་འདྲིར་ནི་གཞུགས་གཅིག་སྟེ། ཐོགས་དང་
བཅས་པ་གཞུགས་ཅན་བརྟུ། ལུང་མ་བསྟན་བརྟུད་དེ་དག་ཉིད། གཞུགས་སྒྲུ་མ་གཏོགས་
གཞན་རྣམས་གསུམ། འདྲོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བརྟུ
བཞིའོ། གྲིང་རོ་དང་སྒྲ་དང་ནི། ལྟེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས། གཞུགས་མེད་
གཏོགས་པ་ཡིད་དང་ནི། ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བསྟན་དུ་
ཡོད་པ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་སྟེ་དང་། གཞན་བརྟུ་བདུན་བསྟན་མེད་། ཐོགས་བཅས་
ནི། གཞུགས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་བརྟུ་དང་། གཞན་རྣམས་ཐོགས་མེད། ལུང་མ་བསྟན་ནི། གཞུགས་
སྒྲུ་མ་གཏོགས་པའི་གཞུགས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་བརྟུད་དང་། གཞན་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་།
ཆོས་ཁམས་དང་གཞུགས་སྒྲུ་སྟེ་བརྟུ་ལ་ནི་དགོ་ཐོགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡོད། འདྲོད་ཁམས་
སྟེ་ཁམས་བཅོ་བརྟུད་པོ་ཐམས་ཅད་གཏོགས། གཞུགས་ཁམས་སྟེ་གྲིང་རོ་དང་སྒྲ་དང་
ལྟེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སྟེ་བཞི་མ་གཏོགས་བརྟུ་བཞི་དང་། གཞུགས་མེད་དུ་ཡིད་དང་ཆོས་
དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཉེ་གསུམ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདྲིའི་བསྟན་ཡོད་ཀྱི་དོན་
ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། (༡༥)ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དོན་
ཡོད་དེ། གཞུགས་ཅན་གཅིག་གི་གོ་སར་གཞན་འདུག་པ་ལ་ཐོགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བཟོད་ཅིང་།
དེ་འདུག་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་འཕམ་གོགས་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་ཀྱང་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་མེ། དེ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་ཐོགས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དམིགས་
ཐོགས་དང་ཡུལ་ཐོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་པོ།

གྲོགས་ལ་ལྟོས་པའི་བྱད་པར་གྱི་སྐབས།

གཉིས་པ་གྲོགས་ལ་ལྟོས་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་བྱང་པར། རྟོག་
དཔྱོད་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་བྱང་པར། དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་ཀྱི་བྱང་པར། ཟིན་མ་ཟིན་
ཀྱི་བྱང་པར། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་བྱང་པར། བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་བྱང་པར།
གཅོད་བྱེད་དང་བཅད་བྱེད་ཀྱི་བྱང་པར་ཏེ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ཟག་
བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་མོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཆོས་ཁམས་
ཡིད་ཁམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ལས་བདེན་གྱིས་མ་བསྐྱས་པའི་འདུལ་བྱས་རྣམས་
ནི་ཟག་བཅས་དང་། བསྐྱས་པའི་འདུལ་བྱས་དང་འདུལ་མ་བྱས་རྣམས་ཟག་མེད་ཡིན། །ལྷག་མ་
ཁམས་བཙེ་ལུ་པོ་ནི་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་
བཅས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལུ་ཡིན། །ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། །ལྷག་མ་
རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་སྒྲངས། །ངེས་པར་རྟོག་དང་རྗེས་བྱུང་པའི། རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་མི་
རྟོག་ །དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཡངས། ཡིད་ཀྱི་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཉིད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས།
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་པོ་ལུ་ནི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པ་དང་། ཁམས་ཐ་མ་
(༡༧)ཆོས་ཁམས་དང་། ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ལ་ནི་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་
བཅས་དང་། རྟོག་མེད་དཔྱོད་བཅས་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་གསུམ་ཡོད། །ལྷག་མ་གསུགས་
ཅན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་པོ་ནི་བཅ་པོ་ཡིན་པས་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་པར་
པ་དེར་ཐལ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོག་དཔྱོད་གང་རུང་ལས་གཞན་པའི་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་ཆོས་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པ་རྣམས་དེ་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པ་
དང་། ས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བྱང་པར་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་གང་རུང་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་

ཐ་མ་གསུམ་ནི། རྟོག་མེད་དཔྱད་བཅས་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཡིད་ཁམས་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས། ཆོས་ཁམས་མཆུངས་ལུན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་
ཀ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོའི་དཔྱད་པ་
དག་ནི་དཔྱད་མེད་རྟོག་བཅས་སུ་བྱ་དགོས་སོ། །

སྐབས་འདིའི་རྟོག་དཔྱད་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། དེ་དག་གྲོགས་སུ་ཡོད་མེད་
ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལུ་ནི་རྟོག་
མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་ཁས་
སྐངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། རྟོན་མེད་དེ། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་རེས་རྟོག་དང་རེས་སུ་
བྱན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་མེད་པ་ལ་དགོངས། འདིར་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་བཅས་ཡིན་པའི་དབང་
དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་གསུམ་གྱང་ཡོད་དེ། ཕྱི་མ་འོག་ཏུ་རྟོན་ཞིང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
དང་མཆུངས་ལུན་ཀྱི་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་(༡༥)རབ་ཉིད་རེས་རྟོག་དང་། ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་དང་མཆུངས་ལུན་ཀྱི་བྱན་པ་རྣམས་རེས་སུ་བྱན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། དམིགས་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་བྱེད་གྱང་། ཞེས་
འབྱུང་བ་ལས། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་སེམས་ཐུང་རྣམས་དམིགས་
བཅས་ཡིན། ཁམས་ལྷག་མ་རྣམས་དམིགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། མ་ཐེན་དགུ། །
བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྒྲ། །དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སེམས་
ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཁམས་དང་བརྒྱད། སྒྲ་དང་དགུ་པོ་མ་ཐེན་པ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་
གཟུགས་ཅན་དགུ་ལ་ཐེན་མ་ཐེན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
ལུ་པོ་ད་ལྟར་བ་རྣམས་ཐེན་པ་དང་། གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་ད་ལྟར་བ་ཐེན་པ་ཡིན། དབང་
པོ་གཟུགས་ཅན་འདས་པ་དང་དབང་པོ་ད་ལྟར་པའི་ཆོགས་པ་ན་མེད་པའི་གཟུགས་སྟོགས་ཁམས་
བཞི་མ་ཐེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཐེན་མ་ཐེན་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། ཀང་ལ་ཐན་གནོད་

བྱས་པས་ཆོར་བ་སྒྲིབ་འི་གནས་བྱེད་མི་བྱེད་གྱི་ཆ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། རེག་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་དགུ་པོ་ནི། །འབྱུང་
འགྱུར་ཆོས་ཁམས་ཚྭ་གས་ཅིག་ཀྱང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རེག་བྱ་ལ་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད། །ལྷག་མ་ཕྱིར་ཁམས་བཞི་དང་དབང་པོའི་ཁམས་ལྟ་སྟེ་གཟུགས་ཅན་
གྱི་ཁམས་དགུ་པོ་ནི་འབྱུང་འགྱུར་ཁོ་ན་དང་། ཆོས་ཁམས་གྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་རྣམ་པར་རེག་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་འབྱུང་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན། (༡༧)མེམས་གྱི་ཁམས་བདུན་དང་། རྣམ་
པར་རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཁམས་རྣམས་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་བཞིའི་རེག་བྱ་བཞི་པོ་འབྱུང་བ་དང་།
འཇམ་པ་མོགས་བདུན་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་བརྩུ་ནི་བསགས་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གཟུགས་ཅན་
གྱི་ཁམས་བརྩུ་ནི་བསགས་པ་ཡིན་ལ། །ལྷག་མ་བརྒྱད་མ་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་
ཡོད་དེ། གཙོད་བྱེད་བཅད་པར་བྱ་བ་ཉིད། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་ཁམས་བཞི་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་པོ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་རེ་དང་། བཅད་པར་བྱ་
བ་གིང་ལྟ་བུ་ཡིན། གཞན་རྣམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མའང་དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ལ་དུམ་བྱར་
བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་རྣམས་འོད་བཞིན་དུ་དངས་པ་དང་། སྒྲ་ལ་རྒྱན་མེད་པ་དང་།
ཡིད་ཁམས་མོགས་བརྒྱད་ལ་དུལ་བསགས་པ་མེད་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་
བསྐྱེད་བྱ་འཇལ་བྱེད་པའོ། །བསྐྱེད་དང་གཞལ་ལ་མི་མཐུན་སྟེ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ།
སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བྱ་འཇལ་བྱེད་ལ་རེག་པ་སྒྲོ་བ་དང་། རྟག་བྱེད་འཇལ་བྱེད་ལ་མཛོན་པ་
བ་རྣམས་མི་མཐུན་པར་སྒྲ་བའང་ཡོད་ཅིས་འཆད་པའི་ཕྱིར།

༼རྒྱ་འབྲས་ལ་སྟོན་པའི་བྱུང་པར་གྱི་སྐབས༽

གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྟོན་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། བྱུང་པ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར། ཉམ་རྩམ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར། ཐོབ་པའི་བྱུང་པར་ཏེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ནང་གི་ལྟ། །སྒྲ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་(༡༥ན)སྟོན་མིན། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་རྣམ་སྒྲིན་སྟེས། །ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱད་གཞན་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བར་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་པོ་རྣམ་སྒྲིན་བྱུང་དང་རྒྱུ་བྱུང་ཡིན། དེ་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་རྒྱ་དང་འདྲ་བར་བྱུང་བ་རྣམས་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལ་རྒྱུ་བྱུང་ཡིན་པ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་སྟེས་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་དགའ་འབྱུང་བས་སོ། །རྣམ་སྒྲིན་སྟེས་དང་རྒྱ་འབྲས་ལས་བྱུང་པའི་མཚན་གཞི་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་དང་། རྒྱ་ལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་པའི་ཁམས་ཐོགས་མེད་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གཟུགས་དྲི་རོ་རྟེན་བྱ་བཞི་ལ་ནི་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉམ་རྩམ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། རྩམ་དང་ལྷན་གཅིག་ཐ་མ་གསུམ། རྒྱ་དེག་མ་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཚུལ་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཉམ་རྩམ་ཡིན། གཞན་རྣམས་ཉམ་རྩམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་བྱུང་པར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མིག་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་འཐོབ་པ་ཡོད། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མིག་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་སོ་སོར་ཐོབ་པ་ཡོད། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཐོབ་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ན་དབང་པོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན་མིག་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་ལུ་ཕྱིར་

འཕྲོ་བ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུག་སྒྲ་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏུ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ནས་འདོད་པར་སྒྲིམ་
པའི་ཆོ་(༡༥)མིག་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བར་སྒྲ་
གཞུགས་མེད་ཁམས་ནས་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་གསར་དུ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་
ཅིས་པ་ལྟར་པའི་ཕྱིར།

མིང་དོན་ལ་ལྟུས་པའི་བྱད་པར་གྱི་སྐབས།

བཞི་པ་མིང་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། བྱི་ནང་གི་བྱད་པར་དང་། རྟེན་བཅས་དེར་
མཛུངས་ཀྱི་བྱད་པར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བྱད་གི་བཟུགས་ཉིས་གཟུགས་ལ་
ཚོགས། །མ་གཏོགས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དམིགས་པ་ལུ་ལ་གྱི་ཁམས་དུག་མ་གཏོགས་པའི་
རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་དུག་དང་། བརྟེན་པ་རྣམ་པར་གཤམ་པའི་ཁམས་དུག་དང་། ཚོས་གྱི་ཁམས་
གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མཛུངས་ལྟོས་འདྲ་བྱེད་རྣམས་བྱད་གི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཚོགས་ཕྱིའི་ཁམས་
ལྟ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཚེས་ཁེས་བྱ་བ་ནི། རྟེན་པ་དང་བཅས་སྒྲུག་མ་ནི། རྟེན་དང་མཚུངས་
པ་དག་གྲང་ཡིན། ཁྲ་ཁེས་རང་གི་ལས་མི་བྱེད། ཁེས་འབྱུང་བ་ལས། ཚེས་ཁེས་མ་ནི་རྟེན་
པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་དང་། ཁེས་བཅུ་བདུན་ལ་དེ་དང་མཚུངས་པ་འདྲ་ཡོད་པ་འདི་བྱིད། གྲང་
གི་སྒྲུག་རྟེན་པ་དང་བཅས་པ་འདྲ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་འདི་བྱིད། སྒྲུག་འདི་འདི་རྟེན་བཅས་དེར་
མཚུངས་གྱི་དོན་ཡོད་དེ། རང་གི་ལས་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་འཇོག་པ་འདི་བྱིད།

༼སྤང་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་སྐབས༽

ལྷ་བ་སྤང་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། བཅུ་ནི་བསྐྱོམས་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ལྷ་ཡང་
ཐ་མ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མཐོང་སྤང་མིན། །གཟུགས་མིན་དུག་པ་མིན་
སྤྱིས་མིན། །ཤེས་འབྱུང་བ་ལས། །གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་ནི་སྐྱོམ་སྤང་ཁོན་དང་། དེར་མ་
ཟད་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ལྷ་ཡང་སྐྱོམ་སྤང་ཁོན་ཡིན། །ཁམས་ཐ་མ་ཚོས་(༡༧ན)དང་ཡིད་དང་ཡིད་
གྱི་ཁམས་གསུམ་ལ་སྐྱོམ་སྤང་མཐོང་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྤང་བྱ་གཏན་མིན་པ་ཟག་མེད་དེ་རྣམ་
པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོན། སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་དང་། རན་སོང་དུ་སྤྱེ་འགྱུར་གྱི་ལུས་ངག་དག་དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། སྐྱོམ་སྤང་ཡིན་གྱི་ །མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་མ་
གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྷ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འགྱུར་གྱིད་པས་མཐོང་སྤང་
དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེན། དུག་པ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་མིན་པའི་དབང་པོ་ལྷ་ལས་སྤྱིས་པའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་
ཁམས་ལྷ་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་ལས་འོག་པར་མི་འཇུག་ཅིང་། ཁ་ཕྱིར་ལྷ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

༼བྱུང་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་སྐབས༽

དུག་པ་བྱུང་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ལྷ་བ་དང་ལྷ་མིན་གྱི་བྱུང་པར། དབང་པོས་
ལུས་འཛིན་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར། རྟེན་གྱི་དུས་ངེས་པ། དབང་པོ་རྟེན་དུ་འཛིན་ཚུལ། དབང་ཤེས་

ལྷ་ལ་དང་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན། ལུལ་དབང་རྟེན་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་ས་མཚུངས་
 རྟེན་པ་དང་དྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མིག་དང་ཚིམ་གྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ནི། ལྷ་པ་ཡིན་
 ཉེ་རྣམ་པ་བརྒྱད། རྣམ་ཤེས་ལྷ་དང་མཚུངས་སྒྲིམ་སྒྲོ། དེས་རྟོག་མེད་ཕྱིར་ལྷ་མ་ཡིན། མིག་
 གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་རྟེན་བཅས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མིན། ཀྱང་ཕྱིར་བར་དུ་
 ཚོད་པ་ཡི། གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ། ཞེས་འཕྲུང་བ་ལས། མིག་གི་ཁམས་དང་ཚིམ་
 གྱི་ཁམས་གྱི་འཛིག་ལྷ་ལྷ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་པ་རྟེན་བརྒྱུ། སྒྲོ་བ་མི་སྒྲོ་བ་གྱི་ལྷ་པ་
 རྟེན་བརྒྱུད་ནི་ལྷ་པར་འཛིག་(མཁའ་)པའི་ཕྱིར་རྟེ། དང་པོ་གཟུགས་ལ་ལྷ་པ་དང་། ལྷ་ག་མ་རྣམས་
 ཚིམ་ལ་ལྷ་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་པ་ཡོད་དེ། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་
 མཚུངས་ལྷ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཞིག་ལ་འདོད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་དང་མཚུངས་ལྷ་ནི་དུ་
 རྒྱུས་པའི་ཤེས་རབ་དེར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡུལ་ལ་དེས་པར་རྟོག་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར།

འོན། མིག་གྲང་ལྟ་བུ་ལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་རྟོག་མེད་པའི་སྤྱིར། ཞེན་སྡོམ་མེད་དེ། ཞེན་
བཅས་ཀྱི་མིག་ནི་གཞུགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་མ་ཡིན་པར་འཛོག་པའི་སྤྱིར་དེ། དེས་གཞུགས་མ་ཐོང་པའི་སྤྱིར།

ཁོ་མ་དེ། འོ་ན། མིག་གི་རྒྱལ་ཤེས་ཡོང་ན་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ཞིང། མེད་ན་མི་མཐོང་
བར་ཐལ། རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་ཁོ་ནས་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། ཞེ་ན། འདོད་
པ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་གཟུགས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། བར་དུ་
ཆོད་པའི་གཟུགས་རྒྱུ་མཉམ་གུང་མཐོང་དགོས་པ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

འོན། མིག་ཤེས་གྱིས་གསུགས་མཐོང་བས། མ་མཐོང་ཞེན། ཁ་ཅིག་མཐོང་སྟེ། མིག་ལ་
བརྟེན་པའི་མིག་ཤེས་གྱིས་ལུང་མཐོང་། མིག་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའི་མིག་གིས་དེ་མཐོང་བའི་ཁྱིམ་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ན་འོན་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ནས་མཐོང་བར་
འགྱུར་རོ། ཞེན། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མཐོང་རོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱ་བར་རྣམ་པ་

ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁོ་ཅོད་སྒྲུབ་དང་། དེས་པར་བྱ་བར་མི་རྒྱས་ཞེས་པའི་གསུང་གི་རྒྱས་པས་ཐོན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་། དེ་མི་ལེགས་ཏེ། བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བར་བལ་བའི་ཉེས་པ་
 མོན་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཅད་ཀྱི་དག་གཉིས་ཀྱི་དོན་མིག་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའི་མིག་གིས་
 གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། གང་ལྟར་གྱང་། (༡༠༣)དཔྱད་ཅིག །ལོ་ཞེས་པ་མངོན་སྡེ་
 པའི་འདོད་པ་སྟོན་པ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་གི་ མིག་གིས་གཟུགས་མ་མཐོང་བར་
 སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མིག་
 ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མ་མཐོང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་མིང་དུ་བརྗོད་པ་ལ་
 ཞེན་པར་མི་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་གྲུབ་སྟེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་པར་བྱུང་བས་འདི་
 ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །བཙུམ་ལྟ་འདས་ཀྱིས་གྱང་ལྟོངས་ཀྱི་མིང་དེས་ཆོག་ལ་མངོན་
 པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་མིང་ལ་རབ་ཏུ་རྒྱག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་མངོན་སྡེ་པའི་ལུགས་སྒྱུར་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་
 རྒྱར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི། ལུང་དེའི་འཕྲོ་ལས། མིག་གིས་མཐོང་ངོ་། །རྣ་བས་ཐོས་སོ། །
 ལྷན་ཆོར་རོ། །ལྷེས་ཐུང་ངོ་། །ལུས་ཀྱིས་རེག་གོ། །ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
 ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་ལ། སྒྲོབ་
 དཔོན་གྱི་བཞེད་པའང་འདི་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་ལས་ཆེར་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་
 སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་གྲུབ་བཤད། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

ལོ་ན། མིག་ལ་གཅིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ངམ་གཉིས་ཀས་མཐོང་། ཞེན་བཤད་དུ་ཡོད་
 དེ། མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་གྱང་། །མཐོང་སྟེ་གསལ་བར་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལས། གྱང་གིས་སྒྲུལ་གཅིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་གྲུབ་ཅིང་། དེས་མཐོང་པའི་གཟུགས་
 ལ་གཉིས་ཀས་(༡༠༤)བལྟས་པ་ན་སྒྲར་བས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་རྩལ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་ནི། །
ཡུལ་དང་མ་ཐུང་གསུམ་གཞན་དུ། །སྣ་ལ་སྟགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི། །ཡུལ་ནི་མཉམ་པར་
འཛིན་པར་འདོད། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་མ་ཐུང་པར་
འཛིན། །སྣ་ལྟེ་ཡུལ་གསུམ་གྱིས་མ་ཐུང་བ་ལས་གཞན་དུ་ཐུང་ནས་དང་མཉམ་པ་འཛིན་ཅིང་།
སྣ་མ་གསུམ་ལ་མཉམ་པ་འཛིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྟེན་གྱི་དུས་ངེས་པ་ཡོད་དེ། ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི། །དེ་དག་ལྟན་
ཅིག་སྒྲིམ་པའང་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ཐ་མ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྟེན་འདས་པ་
སྟེ་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ལ་འཛིན། །དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་བདག་རྟེན་ནི་དེ་དག་དང་
དུས་མཉམ་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ལྟ་བུ་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དབང་པོ་རྟེན་དུ་འཛིན་རྩལ་ཡོད་དེ། དེ་དག་གྱུར་པས་འགྱུར་ཉིད་ཕྱིར། །རྟེན་ནི་
མིག་ལ་སྟགས་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། མིག་གི་དབང་པོ་ལྟ་སྟགས་མིག་ཤེས་སྟགས་ཀྱི་
རྟེན་ཡིན་གྱི། གཞུགས་སྟགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། མིག་དབང་སྟགས་ལ་ཕན་
གནོད་བྱས་པས་མིག་ཤེས་སྟགས་བདེ་སྟག་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་དབང་ཤེས་རང་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཕྱིར་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་
ཕྱིར། །དེ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་བསྟན། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། རང་གི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བདག་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མིག་གི་
རྣམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་འོག་མ་(༡༩)རྣམས་ལ་དེས་འདྲེ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩ་སྟུ་བཞིན་
ནོ། །འདི་ནི། རིགས་གཞུང་ལས། བྱུང་མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། །དེའི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། །
ཞེས་འབྲུང་བ་དང་མཐུན་ནོ། །

དུག་པ་ཡུལ་དབང་རྟེན་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་ས་མཚུངས་རྟེན་པའི་རྩལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་འོག་
མའི་མིག་མ་ཡིན། །མིག་གིས་གོང་མའི་གཞུགས་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་

གཟུགས། །ལུས་ཀྱི་འདུག་ཉེས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །རྒྱ་བའང་དེ་བཞིན་གསུམ་དག་ནི། །ཐམས་
 ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད། །ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་འོག་དང་ནི། །རང་གི་ས་ཡིད་མ་དེས་ཏེ། །ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱལ་ཡང་རང་སའི་ལུས་ལ་རང་སའི་མིག་བརྟེན་
 པ་དང་། འོག་སའི་ལུས་ལ་གོང་སའི་མིག་བརྟེན་པ་ཡོད་ཀྱང་། གོང་སས་བསྐྱུས་པའི་ལུས་ལ་འོག་
 སས་བསྐྱུས་པའི་མིག་དབང་མཛོན་གྱུར་པ་མེད་དེ། རང་ས་ན་མིག་དབང་མཛོན་ཡོད་བཞིན་
 དུ། འོག་སའི་མིག་དབང་དམན་པ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་སའི་མིག་གིས་རང་
 སའི་གཟུགས་དང་། གོང་སའི་མིག་གིས་འོག་སའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡོད་ཀྱང་། འོག་སའི་
 མིག་གིས་གོང་སའི་གཟུགས་མཐོང་བ་མེད་དེ། མཛོན་གི་གཟུགས་དཔང་པོ་དམན་པའི་ཡུལ་
 དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེ་ལ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་འདོད་པའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་
 པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆོ་ཐམས་ཅད་ས་མཆུངས་ཏེ། དེ་བཞི་ཀ་འདོད་པའི་སར་མཆུངས་
 པའི་བྱིར། ཡང་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་
 འདོད་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆོ་ཐམས་ཅད་ས་མཆུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་རྟེན་དང་ཡུལ་
 འདོད་པ་(༡༧)དང་དབང་པོ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་མཆུངས་པའི་
 བྱིར། ཡང་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆོ་ཐམས་ཅད་ས་མཆུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་རྟེན་དང་
 ཤེས་པ་གཉིས་འདོད་པ་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་མཆུངས་པའི་
 བྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གང་ཟག་གིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆོ་ཐམས་ཅད་ས་མཆུངས་ཏེ། བཞི་ག་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་སར་མཆུངས་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གང་ཟག་གིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆོ་ཐམས་ཅད་ས་མཆུངས་པ་མིན་ཏེ།
 ཡུལ་འདོད་པ་དང་གཞན་གསུམ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་མཆུངས་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་

དང་པོའི་གང་ཟག་གིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྷ་པོའི་ཆོ་ཐམས་ཅད་ས་མི་མཛུངས་ཏེ། རྟེན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། དབང་པོ་དང་ཡུལ་གཉིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སར་མཛུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གང་ཟག་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྷ་པོའི་ཆོ་ཐམས་ཅད་ས་མི་མཛུངས་ཏེ། དབང་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྟེན་བསམ་གཏན་གསུམ་པ། ཡུལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ། ཤེས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་ཤེས་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། (༢༩ན) གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །ཞེས་སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལྷ་བྱ་གོང་སས་བསྐྱུས་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། འདོད་པ་ལྷ་བྱ་འོག་སས་བསྐྱུས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པ་མེད་དེ། འདོད་པ་ལྷ་བྱ་གོང་ས་ལ་ལྷོས་ན་རྟེན་དམན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གང་ཟག་གིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སའི་གཟུགས་ལ་ལྷ་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་ནི་རང་ས་དང་གོང་འོག་གི་ས་ཐམས་ཅད་དུ་གཏོགས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་དང་། འདོད་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཀྱི་བརྟེན་པ་འོག་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་འང་གཟུགས་དང་མིག་གཉིས་ཀ་རང་ས་དང་གོང་འོག་གི་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རུང་སྟེ། འདོད་པའི་ལུས་འོག་གཅིག་ལ་རང་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་དང་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱང་བརྟེན་དུ་རུང་པའི་ཕྱིར། རྣ་བའང་མིག་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ཏེ། །ལུས་ལ་འོག་མའི་རྣ་

མ་ཡིན། །རྒྱ་བས་གོང་མའི་སྒྲུ་མ་ཡིན། །རྒྱ་བར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་སྒྲུ། །ལུས་ཀྱི་འད་གནིས་
གཟམས་ཅད་དུ། །ཞེས་འདོན་པ་བསྒྲུར་བ་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །སྒྲ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་ཁམས་
གསུམ་པོ་ནི། ལུལ་དང་རྒྱམ་ཤེས་དང་རྟེན་ལུས་ཐམས་ཅད་སྒྱིར་རང་རང་དང་ས་མཚུངས་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་དེ། དེ་གསུམ་ཡུན་ནས་ལུལ་འཛིན་དགོས་པ་ཤིས་ཀྱི་ཡིན་པའི་(༢༡བ)ཕྱིར། དེ་
དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ན་མ་ངེས་དེ། བསམ་གཏན་གནིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རེག་བྱ་འཛིན་ན། ལུས་
ཤེས་གང་ཡིན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་གཏོགས་དང་། ལུས་དབང་ཉིད་བསམ་གཏན་གནིས་
པའི་སར་གཏོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རེག་བྱ་འཛིན་
ན། ལུས་ཤེས་ཀྱང་དེ་གནིས་རང་གི་སར་གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དང་ཚེས་དང་ཡིད་
ཀྱི་རྒྱམ་ཤེས་དང་དེ་དག་གི་ལུལ་དང་རྟེན་རྒྱམས་ཀྱང་མ་ངེས་དེ། རེས་འགའ་ཐམས་ཅད་ས་
མཚུངས་པ་སྒྲིད། རེས་འགའ་མ་མཚུངས་པའང་སྒྲིད་པའི་ཕྱིར།

།ཁྱད་པར་གྱི་ཚེས་གཞན་གྱི་སྐབས།།

བདུན་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚེས་གཞན་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གང་རྒྱམ་ཤེས་གང་གི་
ལུལ་ཡིན་པ་དང་། ཏག་མི་ཏག་ཡིན་པ་དུ་ཡོད། དབང་པོ་ཡིན་མིན་དུ་ཡོད་བཤད་པ་གསུམ་དུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གནིས་ཀྱི་རྒྱམ་ཤེས་ཕྱི་ཡི་ལྟ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ཕྱིའི་ཁམས་
གཞུགས་ནས་རེག་བྱའི་བར་ལྟ་པོ་རྒྱམ་པར་ཤེས་པ་གནིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན། ཁམས་
ལྷག་ས་བརྩུགས་ཡིད་གཅིག་ཤུས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་
མིག་གི་རྒྱམ་ཤེས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྒྱམ་པར་ཤེས་པ་གནིས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་གསུངས་
པ་ནི་མིག་གི་རྒྱམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་མིག་གིས་གཞུགས་མཐོང་བ་དང་། མིག་
གི་རྒྱམ་ཤེས་ཚོགས་མཐར་ཐུག་པའི་རྩ་བ་ཡིད་ཀྱི་རྒྱམ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །ཡང་ན་

མིག་གིས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བ་སོར་བཞག་ནས་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ལ་སྐྱར་དགོས་སམ་སྡེ་
དབྱད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཆོས་དྲག་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཁམས་རིལ་པོ་དྲག་
པ་ཡིན་པ་ནི་མེད་ཀྱི། ཆོས་ཁམས་(༡༡ན)ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་དྲག་པ་ཡིན། ལྷག་
མ་རྣམས་མི་དྲག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་གང་དག་ནི། བཅུ་
གཉིས་ནང་གིར་བཤད་དབང་པོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་སོགས་ལྟ་དང་།
ཆོར་བ་ལྟ་དང་། སོག་སྡེ་བཅུ་གཅིག་དང་། སྤྱི་མེད་གསུམ་གྱི་ཆ་དང་། མིག་སོགས་ལྟ་དང་སེམས་
ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཏེ་ནང་གི་ཁམས་སུ་བཤད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་དབང་པོ་ཡིན། ལྷག་མ་ཁམས་
སྤྱོད་དང་དྲག་པོ་དབང་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

སྐྱུས་པ། ཡུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆོད་གིས་བྱའི་མ་རྒྱུད་ལ། རྣམ་མང་ལེགས་བཤད་རྒྱན་གྱིས་
མཛོལ་བ་འདི། སྤྱོད་ལྡན་མ་ཁས་པའི་སྐྱན་ཟུར་དང་འགྲོག་ན། ཁོ་ཆེན་དགེས་པའི་འཇུག་
དཀར་ཅིར་ཡང་གཡོ། །

ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་གིས་བྱ་རབ་གསལ་ལ་ཞེས་བྱ་
བ་ལས་གནས་དང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

ཚུམ་མཐོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་
ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་
གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།

དབང་པོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
[དབང་པོའི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ། རྒྱ་བཤད་བཅས་ཀྱི་སྐབས།]

(༡༩བ)དེ་ལྟར་གནས་དང་པོ་བསྟན་པ་དེའི་མཐུག་ཏུ། བརྒྱ་གཉིས་ནང་གིར་བཤད་དབང་
པོ། །ཞེས་མིང་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ན། དེ་དག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་རང་
བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཞར་ལ་འདུས་བྱས་སྤྱིའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་
སྤྱིའི་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། རྒྱ་དོན། རྒྱ་བས་སྤྱི་བས་པའི་ངོ་བོ། རྒྱ་
པའི་རབ་དབྱེ། དབང་པོའི་རྟེན་གྲོང་། དགོ་སྤྱོད་རྒྱུ་ཀྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ། དབང་
པོའི་ལྷན་རྒྱུ་ཏེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ཡོད་དེ། ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཡོད་དེ།
མིག་(༡༩ན)གི་དབང་པོ་དང་། རྒྱ་པའི་དབང་པོ་དང་། སྤྱིའི་དབང་པོ་དང་། ཕྱེའི་དབང་པོ་
དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། མིའི་དབང་པོ་དང་། ཡོའི་དབང་པོ་དང་། རྒྱུག་གི་དབང་པོ་དང་།
ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་
མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དད་པའི་དབང་པོ་དང་། བརྩོན་
འབྱུང་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དུན་པའི་དབང་པོ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཤེས་རབ་
ཀྱི་དབང་པོ་དང་། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་

དང་། ཀུན་མཁུན་ལའི་དབང་པོ་སྟེ་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་སྐད་དོད་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ལ། རྟེན་རྟེན་པ་སྐད་དབང་ལྷན་གསུམ་
 དམ་པ་ཞེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དབང་ལྷན་པའི་དོན་ཡིན་པ་སྐད་ལྷན་པར་དབང་བྱེད་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་མྱིར།

འོ་ན་མིག་སྟགས་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་ཚུལ་ནི་(༣༤བ)ལྷུང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་
 དེ། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་རང་ལྷགས་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ལྷ་པོ་རྣམས་
 བྱི་དོན་བཞི་ལ། །དབང་བྱེད་བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ་ལོ། །ལྷ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། ཀྲུ་
 རས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་ལ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མིག་སྟགས་ལྷ་སོ་སོར་དོན་བཞི་ལ་ལྷག་
 པར་དབང་བྱེད། ཡིད་སྟོག་སོ་སོའི་དབང་པོ་དང་བཞི་ནི་སོ་སོར་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་ལྷག་
 པར་དབང་བྱེད། ཆོར་བ་བདེ་བ་སྟགས་ལྷ་ཀྲུ་རས་ཉོན་མོངས་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད། །དང་
 སྟགས་ཐ་མ་བརྒྱད་རྣམ་བྱང་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་མཛེས་
 པར་བྱེད། བསྐྱུང་བར་བྱེད། རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལུ་རྣམས་སྟེད་པར་བྱེད། རང་རང་
 གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཐ་སྟོད་བཞི་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་དེ། མིག་དབང་སྟགས་ཀྱི་
 ལུས་མཛེས་པར་བྱེད་པ་གྲུབ་པ་དང་། མིག་རྣམ་གཤམས་དང་སྟགས་སྟགས་མཐོང་ཐོས་ལས་དེ་
 སྟོང་ཞིང་། ལྷ་ལྷེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལ་ཡོངས་སྟོད་པས་ལུས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། མིག་གིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་སྟེན་བྱེད་པ་སྟགས་
 ཡིན་པ་དང་། མཐོང་དོ། །ཐོས་སོ། །བསྐྱམས་སོ། །སྟོང་དོ། །རིག་གོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོད་དང་ལུ་
 པའི་བྱིར། རྩ་དྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་གྱིས་ཡང་སྟོད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་དང་། ལུས་
 དག་གི་ལས་རང་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་དབང་གིས་རོ་བོ་དང་མཐུན་པར་དབང་བྱེད། སྟོག་གིས་
 རིགས་མཐུན་པར་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་དང་། རིགས་མཐུན་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད། ཐོ་མོའི་
 དབང་པོ་གཉིས་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་དང་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། ཡིད་གིས་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། རྟོག་གི་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་
 ཡོད་དེ། རྩ་མཐུ་སྒྲེ་སྤྱིད་བར་སྤྱིད་གཉིས་ཀར་སྒྱུར། ཕྱི་མཐུ་བར་སྤྱིད་ཁོ་ན་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར།
 (༡༧ན) ཏྲགས་གསུམ་པ་ཐོ་མོའི་དབང་པོས་དབང་དེ་ལྟར་བྱེད་བར་ཐལ། མོ་ནི་རང་བཞིན་
 དང་ར་རོ་དང་གཡོ་བ་ཞན་ཅིང་། ཐོ་ལ་སེམས་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན། ཐོ་ནི་བཞི་པོ་དེ་ལས་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་པ་མདོ་སྒྲེ་པའི་ལྷགས་བཞུན་པ་སྟེ་རང་གི་དོན་དང་ཐམས་
 ཅད་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པར་དོན་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསུམ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། བདེ་བ་ལས་འདོད་ཆགས། རྟུག་བསྐྱལ་ལས་ཞེས་པ་དང་། བདར་སྒྲོམས་ལས་གཉི་ལྷག་
 རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅུ་ཏྲགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དད་སྟོགས་ལྷས་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་
 པ་མགོ་གཞོན། ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཅུ་བ་ནས་གཙོད་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་སྒྲེ་པའི་ལྷགས་བཤད་དུ་ཡོད་ཏེ། རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །
 དམིགས་པར་དབང་བྱེད་བྱིར་དབང་དུག། མོ་ཉིད་ཐོ་ཉིད་ལ་དབང་བྱིར། །ལུས་ལས་མོ་དང་
 ཐོ་དབང་དག། རིགས་གནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་བྱིར། །
 རྟོག་དང་ཚོར་བ་རྣམས་དང་ནི། །དད་སྟོགས་དབང་པོ་ལྟར་འདོད་དོ། །ཁྱེད་འདས་སྟོགས་
 གོང་ནས་གོང་། །འཕྱོང་བ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་བྱིར། །ཀྱན་ཤིས་བྱེད་དང་ཀྱན་ཤིས་དང་། །དེ་
 བཞིན་ཀྱན་ཤིས་ལྟར་དབང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཐོན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱལ་ནི། མིག་དང་
 རྟོག་གི་བར་དགུ་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རིམ་པ་ལྟར། གཟུགས་སྒྲུ་བྱི་
 རོ་རིག་བྱ་ཚོས། མོའི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར། ཐོའི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར། རྒྱུས་ནས་མ་གྱི་བའི་བར་
 དུ་བྱང་པོའི་རིགས་མཐུན་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་ཕྱིར།
 ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་རྟོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བ། ཡིད་བདེ། རྟུག་བསྐྱལ་ཡིད་མི་
 བདེ། བདར་སྒྲོམས་རྣམས་ལ་དབང་(༡༧བ)པོ་ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་

མོངས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་བྱིར། འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བས་
བསྐྱས་པའི་དད་པ་བཅོན་འགྲུས་དཔལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གེས་པར་རྒྱལ་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྟེན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་པའི་རྒྱ་བྱར་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྟེན་
པའི་བྱིར།

མི་ཤེས་པ་གྲུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 རིམ་པ་བཞིན། མཐོང་སྒྲུང་སྒྲོང་བ། སྒྲོམ་སྒྲུང་སྒྲོང་བ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་
 ལ་དབང་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། མིག་དབང་སོགས་ལྡན་རང་གི་དོན་ལ་དམིགས་
 པ་དང་། ཡིད་དབང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དབང་
 པོ་ལྡན་རང་རང་གི་ཡུལ་གྱི་དོན་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་སྒྲེས། བྱི་མས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་སྒྲེད་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
 པའི་བྱིར། མིག་སོགས་གི་ཡུལ་ལ་དབང་བྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་གྱི། མིག་གིས་གཟུགས་ལྟ་
 མཐོང་བ་དང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ནི་ཁས་མི་བླངས་དེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབང་བྱེད་ཚུལ་འཆད་
 པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། དབང་པོ་ལ་ཉིང་གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། རག་དང་ལག་པ་དང་རྒྱ་
པ་དང་འཕོངས་དང་འདོམས་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན། སྒྲ་བ་དང་། འདེགས་འཛིག་དང་། འགྲོ་
འོང་དང་། རྟག་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེན། སྒྲིན་མེད་དེ། བྱེ་སྒྲུ་རང་
ལུགས་ལྟར་ན། མེས་ཀྱི་རྟོན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག། གནས་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཉིད། ཁོགས་
དང་རྣམ་བྱང་རི་སྟེང་པ། །དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟེང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ནི། བྱེ་མེད་ཀྱི་
ལན་ཐོབ་པར་འགྱུར། མདོ་སྟེ་པ་ལྟར་ན་ཡང་། ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟོན་དང་ནི། །(༥༦)སྟེ་དང་
གནས་དང་ཉིང་སྟོན་ལས། བཅུ་བཞི་དེ་བཞིན་ལོག་པ་ལ། དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ཅོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལས། མ་ཁུལ་པའི་ལན་འདེབས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོར་བྱེད་

ཚུལ་མཐོན་པ་མཐོན་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤིང་བྱ་རབ་གསལ་ལས་གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།

པའི་རྒྱ་རི་སྟེང་པ་ལས་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། མེས་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་
རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པས་མིག་སྟོན་དབང་པོ་དུག་དུ་ངེས། དེའི་བྱེད་གཞི་མོ་དང་མོར་བྱེད་པས་
མོ་དབང་མོ་དབང་གཉིས་སུ་ངེས། དེགས་མཐུན་གནས་པར་བྱེད་པས་སྟོན་གྱི་དབང་པོར་ངེས།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྡར་ངེས། རྣམ་བྱང་གི་ཚོགས་གསོག་པར་
བྱེད་པས་དད་སྟོན་དབང་པོ་ལྡར་ངེས། རྣམ་བྱང་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པས་ཟག་མེད་གྱི་དབང་
པོ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་དྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་མིག་སྟོན་དབང་པོ་དུག །ལམོར་བར་གསར་དུ་སྟེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མོ་མོའི་
དབང་པོ་གཉིས། ལམོར་བར་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་གྱི་དབང་པོ། བདེ་སྟག་ལ་ལོངས་
སྟོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྡར། རྣམ་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དད་སྟོན་དབང་པོ་ལྡར། རྣམ་བྱང་གསར་དུ་སྟེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་ཤེས་པ་
ཀུན་ཤིས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ། རྣམ་བྱང་དུ་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀུན་ཤིས་པའི་
དབང་པོ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགའ་བདེ་ལ་ལོངས་སྟོང་བའི་དབང་དུ་ཀུན་ཤིས་ལྡན་པའི་དབང་པོར་
བཞག་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་དང་པོ་དུག་གི་དོགས་དཔྱོད་གནས་དང་པོར་བཤད་ཟེན་ལ།

མོ་མོ་སྟོན་གསུམ་གྱི་དབང་པོ་ལ་དབྱང་ན། ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་མོར་མཚོན་
བྱེད་དང་། མོར་མཚོན་བྱེད་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དབང་པོ་གཉིས་མོ་མོའི་འཛིག་བྱེད་དུ་བྱེད།
དེ་ལ་(༩༠)ཁ་ཅིག །མཚོན་གཉིས་པའི་གང་ཟག་གི་མོ་དབང་དང་མོ་དབང་གིས་མ་ངེས་པའི་
སྟོན་འཕེན་པ་ཡོད་ནའང་། དེ་མཚུངས་གྱི་དབང་པོ་གཉིས་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ལུས་གྱི་དབང་པོ་
གཅིག་གི་ཚོགས་པ་ན་དབང་པོ་དེ་གཉིས་ཀ་བཞག་དགའ་བའམ་སྟེ་དབྱང་། གང་ལྟར་གྱང་
གཉིས་པོ་དེ་ལུས་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པ་གཞིར་བཅས་གྱི་སྟེང་དུ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་མོ་
དང་མོར་མཚོན་བྱེད་གྱི་དེགས་སུ་གནས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། ཁམས་ཀྱང་འདོད་
པའི་སས་བསུས་གསུག་གོ །

དེ་ན་གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་ལ་ཐོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་པར་བཤམ་ལོ། །འདོད་ན་དེ་ལ་ཐོ་
མོའི་བྱུང་པར་རམ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་བཤམ་ལོ། །ཞེན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་སྟེ། སྐད་ཀྱི་གདངས་
ལ་སོགས་པས་འབྱེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོ་ལས་ཐོ་མོའི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་དང་
ལྡན་པ་ཅུ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་མཚ་ཆད་གྱི་ལྷ་ལ་
དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཀྱི། གསུམ་པ་ཡན་ཆད་དུ་ཐོར་ངེས་པ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་ནའང་། གཟུགས་ཁམས་
པའི་ལྷ་མོ་ཡོད་པ་ལ་ངེས་པ་མ་ཐོབ་སྟེ་འོག་དུ་འཆད་དོ། །

སྟོག་དབང་ནི། སྟོག་ནི་ཆོ་ཡིན་དྲོད་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆོ་ཞིག་ལ་འཛིག་ཅིང་། དྲོད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པ་
ནི་བསམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ངོ་བོ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལུས་ཚོར་སེམ་པ་མ་ཡིན་གང་། །སྟག་
བསྐལ་དབང་པོའི་སེམ་པ་ནི། །བདེ་བའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། །སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་
དབང་པོ། །གཞན་ནི་དེ་ཡོད་བདེ་བ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་སེམ་པ་མ་ཡིན་པ། །ཡིད་མི་བདེ་བའོ་
བཏང་སྟོམས་ནི། །བར་མའོ་གཉིས་ཀའི་མི་རྟོགས་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས། སྦྱིར་ན་ལུས་
ཚོར་ལ་ལུས་ཤེས་ཀྱི་ལའོར་གྱི་ཚོར་བ་(༡༥)ཡིན་པ་མི་དགོས་ཀྱི། རང་གི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བདག་རྟེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལའོར་དུ་བྱུང་
བའི་ཚོར་བ། ལུས་ཚོར་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་དང་དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་བའི་ཚོར་བ་དང་ཕྱིའི་ཚོར་བ་
གསུམ་དོན་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལ་དབྱེན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སེམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་བའི་
ལུས་ཚོར་དེ་ལུས་ཚོར་སྟག་བསྐལ་གྱི་དབང་པོའི་ངོ་བོ། སེམ་པར་ཁྱོད་བའི་ལུས་ཚོར་དེ་ལུས་ཚོར་
བདེ་བའི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སེམས་ཚོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་གཏན་
གསུམ་པའི་སེམ་བསྐལ་གྱི་ཚོར་བ་སེམ་པར་ཁྱོད་བ་དེ་སེམས་བདེ་བའི་དབང་པོའི་ངོ་བོ། བསམ་
གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སེམ་བསྐལ་གྱི་སེམས་ཚོར་སེམ་པར་ཁྱོད་བ་དེ་ཡོད་བདེ་བའི་དབང་

པོའི་ངོ་བོ། སེམས་པ་མ་ཡིན་པ་མྱོང་བའི་སེམས་ཚོར་དེ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོའི་ངོ་བོ། སེམས་གདུང་གཉིས་ཀྱི་བར་མ་ཅི་རིགས་པར་མྱོང་བའི་ཚོར་བ་དེ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན། ལུས་ཚོར་བཏང་སྟོམས་དང་སེམས་ཚོར་བཏང་སྟོམས་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཐོན་པར་གིས་སྒྲེ་བས་ཚོར་བ་ལྡེའི་གུངས་གཅིག་ཏུ་བགྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གཉིས་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཚོར་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དང་། སེམས་ཚོར་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ནང་གི་ཚོར་བ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། དབྱེན། སེམས་ཚོར་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་དང་ཡིད་བདེ་དོན་གཅིག ། གཉིས་པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དོན་གཅིག་པའང་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོན་ཀྱང་། དད་སྟགས་དབང་པོ་ལྡེའི་འཛིག་མཚམས་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་དབང་(༤༥བ)པོ་གཞིར་བཅས་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ལས་འབྲས་སྟགས་ལ་དད་པའམ་འདོད་པའི་ཡིད་ཆེས་པ་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དད་པའི་དབང་པོའི་ངོ་བོ། དེ་གཞིར་བཅས་ལ། དག་པ་ལ་སྒྲོ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ངོ་བོ། དེ་གཞིར་བྱས་ལ། དག་པའི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྟེན་པར་འཛིན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། དུན་པའི་དབང་པོའི་ངོ་བོ། དེ་གཞིར་བཅས་ལ། དག་པའི་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་དབང་པོའི་ངོ་བོ། དེ་གཞིར་བཅས་ལ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འཆད་པ་པོ་ཁ་ཅིག །དད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ན་ལམ་ཡིན་པའི་བྱབ་ཅིས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག ། དད་པ་འཁོར་དུ་ལྡན་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་དེ་དད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་དད་པའི་དབང་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་དེ་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་གང་རུང་ཡིན་ན་ལམ་

ཞུགས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པའི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མི་འཐད་དེ། དད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ན་དད་
པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྩོན་འགྲུས་འཁོར་དུ་ལྷན་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་ཏེ་བརྩོན་འགྲུས་
ཀྱི་དབང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་རབ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་དེ་
དང་དེས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་གཉིས་ཆར་
འཁོར་དུ་ལྷན་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་དེ་དད་པའི་དབང་པོ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་
ཀར་ཐལ་བ་བརློག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བརྩོན་འགྲུས་དང་དྲན་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་དབང་པོ་ཡིན་
པས་བྱུང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ་དེ་དང་དེའི་དབང་པོས་མ་བྱུང་སྟེ། སྒྲམས་འཇུག་
ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་(༢༤ན)ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པ་གང་ཞིག ། འཇིག་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་རིམ་གྱི་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྒྲམ་མི་
སྒྲོབ་ལམ་ལ་དགུ། རྒྱུ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལས། མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དད་སྟོགས་
ལ། ཡིད་དང་བདེ་བ། ཡིད་བདེ་བ་དང་སྒྲམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དགུ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་དབང་པོ། སྒྲམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དད་སྟོགས་དགུ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ། མི་སྒྲོབ་
ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དད་སྟོགས་དགུ་ཀུན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་པོར་འཇིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགེལ་
ལས། མཐོང་སྒྲམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་ལ་དགུ། རྒྱུ་མ་ཡིན་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་
བདེ་བ་སྒྲམས་རྣམས་དང་། དད་པ་ལ་སྟོགས་ལྷ་དང་། དབང་པོ་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་ལམ་གསུམ་
དག་ཏུ་དབང་པོ་གསུམ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་
དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གཞིར་བཅས་ལ་མཐོང་སྒྲུང་སྒྲོང་བ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་རིགས་
སུ་གནས་པ་དང་པོའི་ངོ་བོ། དེ་གཞིར་བཅས་ལ་སྒྲོམ་སྒྲུང་སྒྲོང་བ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་
རིགས་སུ་གནས་པ་གཉིས་པའི་ངོ་བོ། དེ་གཞིར་བཅས་ལ་ལྷག་མེད་བྱུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་ལྷག་
པར་དབང་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་གསུམ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་རྟོགས་སྒྲ་
ཞིང་། གསུམ་པ་རང་ལྟར་ཚུན་འགལ་བའང་དེས་གྲུབ་པོ། མདོར་བཤོང་མར་སྒྱུར་ལམ་དང་

མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཙོ་ལུས་བསྐྱེད་པའི་དང་སོགས་དགུ་མི་(༡༥)གེས་པ་ཀུན་གེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོར་བཤད་ཀྱང་ལུགས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མོ་སྒྲུབ་མངོན་རྟོགས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་འགལ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

༼རྣམ་པའི་རབ་དབྱེའི་སྐབས༽

ལུ་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ། རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་མིན་ཀྱི་དབྱེ་བ། རྣམ་སྒྲིན་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དགོ་སོགས་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ། ཁམས་སུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། སྒྲང་བྱ་ཡིན་མིན་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། གཞུགས་ཅན་སྟོག་དང་སྟུག་བསྐྱེད་དག། ཟག་དང་བཅས་པ་དགུ་རྣམ་གཉིས། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་ནི་ཟག་མེད་ཐོན་དང་། གཞུགས་ཅན་ཀྱི་དབང་པོ་བདུན་དང་། སྟོག་དང་སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་བཅུ་ནི་ཟག་བཅས་དང་། སྐར་བཤད་པའི་དང་སོགས་དགུ་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་ཆར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྟོག་ནི་རྣམ་སྒྲིན་བཅུ་གཉིས་གཉིས། ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ། མ་གཏོགས་བ་སྟེ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། སྟོག་གི་དབང་པོ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ཁོ་ན་ཡིན། སྟོག་དང་ཐ་མ་བརྒྱད་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་བཅུ་གཉིས་ལ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་ཉིད་དེར་མ་གཏོགས་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་ན་ལྷང་མ་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག། ཐ་མ་བརྒྱད་དགོ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་དགོ་བའམ་མི་དགོ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྟོག་རྣམ་སྒྲིན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། བདེ་འགྲོའི་སྟོག་དགོ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་དང་། ངན་འགྲོའི་སྟོག་མི་དགོ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དགུ་བཙོ་མ་པའི་ཆོང་མ་སྟོག་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་

(༡༩) ལུགས་འཛིན་པའི་བཙུན་པ་ལ་ཆོས་སྒྲིབ། དབྱངས་སྒྲིབ་དབྱིག་གེས། མངས་རྒྱུ་ལྟ་
 དང་བཞི་ཡོད་པས་དབྱངས་སྒྲིབ་ནི་དེ་རྣམ་སྒྲིབ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་བཙུན་པ་སྐྱ་ཆེ་རིང་དུ་འཛོག་
 པ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཏིང་འཛིན་ཁོ་ནའི་མཐུ་ཡིན་གྱི་སྒྲིབ་གྱི་ལས་གྱི་མཐུ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་ནི་རྣམ་སྒྲིབ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ལལ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པས་སོ་
 ཞེས་ཟེར། བཙུན་པ་གཞན་གསུམ་ནི་རྣམ་སྒྲིབ་དུ་སྒྲི་སྟེ་སྒྲར་བཤད་པ་དང་མཐུན་ནོ། །གསུམ་
 པ་ཡོད་དེ། (དེ་མཆིག་ནི། རྣམ་པར་སྒྲིབ་བཅས་བཙུན་པ་གཉིས། ཡིད་དང་ཆོར་གཞན་དང་
 ལ་སོགས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་གཅིག་ནི་རྣམ་སྒྲིབ་དང་བཅས་
 པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཟག་མེད་ནི་རྣམ་སྒྲིབ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་དང་ཆོར་
 བ་གཞན་བཞི་དང་། དད་སོགས་ལྟ་སྟེ་བཙུན་ནི་རྣམ་སྒྲིབ་དང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་ཀ་དང་ལྟན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་མི་དགོ་བའམ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 དེར་ཐལ། རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། དང་པོ་ལྟའི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་དང་། མི་དགོ་བའི་རྣམ་སྒྲིབ་འབྲས་
 ལུང་བཅས་པ་དང་ཟག་མེད་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆ་དེའི་འབྲས་ལུང་མ་བཅས། བྱི་མ་ལྟའི་
 ཟག་བཅས་རྣམས་རྣམ་སྒྲིབ་འབྲས་ལུང་བཅས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཡོད་དེ། དགོ་བ་བརྒྱད་ཡིད་
 མི་བདེ་བ། རྣམ་གཉིས་ཡིད་དང་ཆོར་གཞན་ནི། ། རྣམ་གསུམ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་ ཁྱི་
 འབྱུང་བ་ལས། དད་སོགས་བྱི་མ་བརྒྱད་ནི་དགོ་བ་ཁོ་ན་དང་། ཆོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་དགོ་མི་
 (༢༠) དགོ་གཉིས་ཆར་ཡོད་པ་དང་། ཡིད་དང་ཆོར་བ་གཞན་བཞི་ལ་ཆོས་གསུམ་ཆར་ཡོད་པ་
 དང་། གཞན་བརྒྱད་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གཅིག་ལུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་ཡོད་དེ། གྱི་མེད་མ་
 གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས། ཁོ་མོའི་དབང་དང་སྐྱུ་བ་ལྟལ་དག ཁྱི་གཏོགས་གཟུགས་
 གཏོགས་གཟུགས་ཅན་དང་། ཁད་བའང་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་གཏོགས། ཞེས་འབྱུང་
 པ་ལས། གྱི་མེད་གསུམ་མ་གཏོགས་བཙུན་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པ་དང་། ཁོ་མོའི་དབང་པོ་

དང་། ལྷག་བསྐལ་གྱི་དང་། ཡིད་མི་བདེ་མ་གཏོགས་བཅོ་ལྔ་ནི་གཟུགས་ཁམས་ལྷ་གཏོགས་པ་
 དང་། གཟུགས་ཅན་བདུན་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་ཡིད་མི་བདེ། ལྷག་བསྐལ་གྱི་དབང་པོ་མ་
 གཏོགས་པའི་ཡིད་སྟོག་བཏང་སྟོམས་དད་སོགས་ལྷ་རྣམས་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ན་པོ་མའི་དབང་པོ་མེད་པ་དེས་གྲུབ་སྟེ། འབྲིག་པའི་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ལྷ་དེ་རྣམས་པོར་འཛོག་བྱེད་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་དབང་པོ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རི་ལྗར་ན་དེ་དག་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལས་བྱུང་ཞེས་
 དང་གང་སྟེལ་ལས་དྲི་བ་ནི་པོའི་དབང་པོ་མེད་ན་དེ་ནི་རི་ལྗར་ན་དེ་དག་པོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཚུལ་
 བཞིན་མིན་པར་དྲིས་པའི་ཕྱིར་འདྲི་བ་ནི་གང་ལས་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་མ་བྱུབ་སྟེ་རྒྱ་མ་ལ་སོགས་པ་དབྱིབས་དང་སྒྲད་གྱི་ང་རོས་པོར་འཛོག་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མོ་ཆངས་པ་ཉིད་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མིན་
 ཞིང་སྒྲབས་མེད་དེ་གནས་མེད་དོ། །པོ་གང་ཡིན་(༡༠ན)པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །པོའི་ངོ་པོ་གཞན་དག་འདོད་པའི་ཁམས་ན་པོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོད་དོ། །
 ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མོ་ཆངས་པ་ཞེས་སོགས་ནི་མདོ་དྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གསལ་ལས་
 མདོ་ལས་སོ་སྟམ་དུ་བསམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཙམ་མ་གཏོགས་འབྱུ་སྟོན་
 མ་མཛད་ཅིང་། གང་སྟེལ་དུའང་མི་གསལ་མོད། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་པོ་མ་གཏོགས་པོ་
 ལ་དོགས་དཔྱོད་མ་བྱུང་བ་ལ་དབགས་ན་ཐམས་ཅད་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འདྲ་ཞིང་དེ་ལྷ་
 ར་སྒྲབས་མེད་ཅེས་སོགས་ལའང་གོ་བ་རྟེན་པར་འགྱུར་རམ་སྟམ་སྟེ་དབྱུད་དོ། །

དུག་པ་ཡོད་དེ། ཡིད་དང་ཚོར་བ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཡིད་མི་བདེ། །
 དགུ་ནི་བསྟོམ་པས་ལྷ་པོ་ནི། །སྤང་བར་བྱ་མིན་ལང་གསུམ་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཡིད་
 དང་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ལ་སྤང་བྱ་གཉིས་དང་ཟག་མེད་གསུམ་ཆར་ཡོད་

པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་ལ་མཐོང་སྤང་སྒྲོམ་སྤང་གཉིས་ཆར་ཡོད། གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྟོག་
དང་སྟག་བསྐལ་གྱི་དབང་པོ་དང་དགུ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་དང་། དད་སྟགས་ལྟ་ཟག་མེད་ནི་སྤང་བྱ་
མིན། དྲི་མེད་གསུམ་ཡང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༼དབང་པོ་རྟེན་གཏོང་གི་སྐབས༽༽

དུག་པ་དབང་པོའི་རྟེན་གཏོང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འདོད་པར་དང་པོ་རྣམ་སྟོན་གཉིས། །
རྟེན་དེ་རྩལ་ཏེ་སྟེ་བས་མིན། །དེ་ཡི་དུག་གམ་བདུན་ནམ་བུར། །གཟུགས་ན་དུག་གོ་གོང་
(༤༠བ)མར་གཅིག་ །གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི། །སྟོག་དང་ཡིད་དང་བདུང་སྒྲོམས་ནི། །
འགགས་པར་འགྱུར་རོ་གཟུགས་ན་བུར། །འདོད་པར་བཅུ་འམ་དགུ་འམ་བུར། །རིམ་གྱིས་
འཆི་བ་དག་ལ་བཞི། །དགོ་ལ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལ། །ཞེས་འགྱུར་བ་ལས། འདོད་པར་དང་པོར་
ལུས་དང་སྟོག་གི་དབང་པོ་གཉིས་རྟེན་ལ། དེ་ཡང་རྩལ་སྟེས་གཅིག་ལུས་མིན་གྱི་སྟེ་གནས་གཞན་
གསུམ་དུ་སྟེས་པས་ཀྱང་རྟེན་པ་དང་། རྩལ་སྟེས་གྱིས་ཀྱང་དབང་པོ་དུག་གམ་བདུན་ནམ་བུར་
རྟེན། གཟུགས་ཁམས་སུ་དང་པོར་དབང་པོ་དུག་དང་གཟུགས་མེད་དུ་གཅིག་ཁོ་ན་རྟེན་ཅིང་།
གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་འཆི་བ་ནི་སྟོག་དང་ཡིད། བདུང་སྒྲོམས་གསུམ་འགགས་པར་འགྱུར་
པ་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་དེའི་སྟེང་དུ་མིག་སྟགས་དབང་པོ་ལྟ་བུ་སྐྱེན་པས་བུར་དང་། འདོད་
པར་མཆོན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་གོང་གི་བུར་པོ་མའི་དབང་པོ་སྟེ་བཅུ། མཆོན་གཅིག་པ་ཡིན་
ན་དགུ། མཆོན་མེད་ན་བུར་འགག་ཅིང་། བུར་པར་རིམ་གྱིས་འཆི་ན་ལུས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་
དང་བདུང་སྒྲོམས་གྱི་དབང་པོ་དང་བཞི་འགགས། དགོ་བའི་སེམས་ལ་གནས་དེ། གཟུགས་མེད་
དུ་འཆི་བ་སྟགས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤར་ཡོད་གྱི་སྟེང་དུ་དད་སྟགས་ལྟ་བུ་སྐྱེན་ཏེ། འགགས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེས་གྱིས་དབང་པོ་དུག་སྟགས་རྟེན་པའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཆོན་མེད་ན་

མིག་ནས་སྟོག་གི་བར་དུག །མཚན་གཅིག་པ་ཡིན་ན་བདུན། མཚན་གཉིས་པ་ཡིན་ན་བརྒྱད་
རྟེན་པ་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྤར་བཤད་པའི་མིག་སྟོགས་དུག་དང་(༤༡)གཟུགས་མེད་
དུ་སྟོག་དབང་གཅིག་སུ་རྟེན་པའི་ཕྱིར།

།དགོ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་གྱི་སྐབས།།

བདུན་པ་དགོ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ག་
མ་གཉིས་དགུས་ཐོབ། །གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འབྲས་
བུ་བཞིའི་ཐ་མ་རྒྱན་ཞུགས་དང་། ཡར་མཐའ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ནི་ཟག་མེད་གྱི་
དབང་པོ་དགུ་དགུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྗེས་བཟོད་གྱི་ཚོགས་པ་ན་
ཡོད་པའི་དད་སྟོགས་ལྟ་ཡིད་བཏང་སྟོམས་ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་དང་པོ་གཉིས་ཏེ་དགུས་ཐོབ།
ཕྱི་མ་ཉན་ཐོས་གྱི་སྟོམ་ལམ་རྗེ་རྟེན་སུའི་ཏིང་ལེ་འཛིན་གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དད་སྟོགས་
ལྟ་ཡིད་བཏང་བ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གང་རུང་དང་། ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཏེ་དགུས་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དབང་པོ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཆ་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གཉིས་སོ་སོར་ཐོབ་ཐེན་པས། དེ་
གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དབང་པོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལས་ཐོབ་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། དབང་
པོ་ཕྱི་མ་གཉིས་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་སྟོམ་སྤང་ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་འདྲན་པ་དང་། བྲལ་
ཐོབ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རིམ་གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་
པོ་དེ་དབང་པོ་བདུན་ནས་བརྒྱད་གང་རུང་གིས་ཐོབ་སྟེ། སྟོན་ཞིག་ནས་གསལ་ཆེར་སྟོད་པ་ཡིན་
ན། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་པོར་གྱུར་པའི་དད་སྟོགས་ལྟ་
ཡིད་བཏང་སྟོམས་ཏེ་བདུན་གྱིས་ཐོབ། སྟོན་ལྟག་མཐོང་གསལ་ཆེར་སྟོད་པ་ཡིན་ན། བདེན་པའི་

ནས་བཙུག་ཅིག་གིས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༼དབང་པོའི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐབས༽༽

བརྒྱད་པ་དབང་པོའི་ལྷན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེས་ལྷན་དང་སྤྱད་ལྷན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་ཡོད་དེ། གསུམ་ལྷན་བཞི་ལྷན་ལྷ་ལྷན་བདུན་ལྷན་བརྒྱད་ལྷན་བཙུག་ཅིག་ལྷན་བཙུག་
གསུམ་ལྷན་ཏེ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བཏང་སྒྲུལ་དང་ནི་སྒྲིག་དང་ནི། ཡིད་
དང་ལྷན་ལ་དེས་གསུམ་ལྷན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྒྲིག་ཡིད་བཏང་སྒྲུལ་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་
པོ་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྷན་ན་གསུམ་ཀ་དེས་པར་ལྷན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། བདེ་ལུས་ལྷན་ལ་བཞི་དག་དང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བདེ་བའི་དབང་
པོ་དང་ལྷན་ན་དབང་པོ་བཞི་ལྷན་ཡིན་པས་བྱུང་། ལུས་དབང་དང་ལྷན་ན་ཡང་དབང་པོ་བཞི་
ལྷན་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ལྷན་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བསྟན་པས་བཞིར་
འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། མིག་སྐྱོགས་ལྷན་(༤༡བ)ལ་ལྷ་དང་ལྷན། ཡིད་བདེ་ལྷན་ཡང་། ཞེས་
འབྱུང་བ་ལས་མིག་དབང་དང་ལྷན་ན་དབང་པོ་ལྷ་ལྷན་ཡིན་པའི་བྱུང་། ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་
དང་ལྷན་ན་འང་དབང་པོ་ལྷ་ལྷན་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་ལྷན་ན་དེས་
ལྷན་གསུམ། ལུས་དབང་རང་ཉིད་ཏེ་ལྷ་ལྷན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གོང་དང་
འདྲ་བས་སྒྲུབ་སྟེ།

བཞི་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་བསྐལ་ལྷན། བདུན་དང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལྷག་བསྐལ་གྱི་
དབང་པོ་དང་ལྷན་ན་དབང་པོ་བདུན་ལྷན་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་ལྷན་ན་ཡིད་མི་བདེ་
བའི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་དབང་པོ་བཞི། ལུས་སྒྲིག་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་བདུན་ལྷན་ཡིན་

པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ཡོད་དེ། མོ་ཡི་དབང་སྒྲིགས་ལྡན། །བརྒྱད་དང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མོ་དབང་དང་
ལྡན་ན་དབང་པོ་བརྒྱད་ལྡན་ཡིན་པས་ཁྱབ། མོ་དབང་དང་ལྡན་ན་དེས་ཁྱབ། ཡིད་མི་བདེ་བའི་
དབང་པོ་དང་ལྡན་ན་འདྲ་ཞེས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཆེ། དེ་དང་ལྡན་ན་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་
དབང་པོ་ལ་བཤད་པ་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ་རང་ཉིད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
ཆེ། དེ་དང་ལྡན་ན་སྤྲུལ་བཤད་པ་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ་མོ་དབང་རང་ཉིད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཆེ། སྤྲུལ་གཉིས་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ཡོད་དེ། ཀྱན་སྒྲིམ་ལྡན་པ་ཡི། །དབང་པོ་ལྡན་ལ་བརྩུ་གཅིག་ལྡན། །ཞེས་འབྱུང་
བ་ལས། དབང་པོ་ཕྱི་མ་གཉིས་གང་རུང་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བརྩུ་གཅིག་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར། དེ་དང་ལྡན་ན་རང་གི་གདགས་གཞི་དབང་པོ་དགུ་སྟོག་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་རང་
ཉིད་(༤༩)ཏེ་བརྩུ་གཅིག་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ཡོད་དེ། ཀྱན་སྒྲིམ་བྱེད་པའི་དབང་ལྡན་ལ། །བརྩུ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མི་སྒྲིམ་པ་ཀྱན་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ན་བརྩུ་གསུམ་དང་
ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་ལྡན་ན་གདགས་གཞི་དགུ་སྟོག་ལུས་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་
པོ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་རང་ཉིད་ཏེ་བརྩུ་གསུམ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མོ་མོ་གང་རུང་གི་མཚན་མེད་པ་ལ་མཐོང་ལམ་མི་སྟེ་བས། དེ་གཉིས་གང་རུང་
གི་དབང་པོ་བསྐྱེད་ནས་བརྩུ་བཞིན་འགྱུར་རོ་ཞེས། སྟོན་མེད་དེ། མཚན་ཉམས་པའི་རྒྱད་ལ་
ལང་མཐོང་ལམ་སྟེ་བ་ཡོད་པས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྟོན་ལྡན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཉུང་ལྡན་དང་མང་ལྡན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་ཡོད་དེ། དགེ་མེད་ནང་ན་ཉུང་ལྡན་པ། །ལུས་ཚོར་སྟོན་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྡན། །གཞུགས་མེད་
ཕྱིས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །བདེ་སྟོན་སྟོན་ཡིད་དགེ་ཉམས་དང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དགེ་

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

མཆོད་པ་ལ་ཡུལ་དང་ཆོས་པའི་དབང་པོ་རྒྱ་དང་། རྩོག་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་ནི་བརྒྱད་རྩུབ་
དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་དང་པེས་རྩུབ་གསུམ་དང་ལོགས་ལྗེ་བརྒྱད་རྩུབ་ཡིན་པའི་ཆོས་།

གཉིས་པ་མང་ལྷན་ཡོད་དེ། མང་པོར་ལྷན་ལ་བརྟུན་གྱི་སྒྲེ། ཁྱིམ་མེད་རྣམས་མ་གཏོགས་
མོ། །མཚན་གཉིས་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་དྲེ། །མཚན་གཅིག་གི་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས། །
ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། དག་ཅུ་མ་ཆད་ཅིང་དབང་པོ་(༤༡བ)ཀྱང་ཆད་གི་སྒྲེད་དུ་མཚན་གཉིས་པ་
ཞིག་ཡོན་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་བརྟུན་གྱི་ཆད་འོང་། དེར་མ་ཟད་
འཕགས་པ་འདོད་པའི་སྐས་བསྐྱུས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་རྟེན་མོངས་མ་སྤངས་པ་ལ་
ཡང་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲེད་དུ་ཟག་མེད་
ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་དང་ལྷན་དགོས་པའི་སྒྲིམ།

འདྲམ་བུས་ཁྱིའི་ཆོས་ལྷེ་རྩལ་གྱིས་པར་བཤད་པ།
[གཞུགས་ཅན་གྱི་ལྷེ་རྩལ་གྱི་སྐུ་པས་]

གཉིས་པ་ཁར་ལ་འདུས་པུས་སྒྲིའི་ཚེས་སྒྲེ་རྒྱུ་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དངོས་
ཀྱི་དོན་དང་། ཁར་ལ་རྒྱ་རྒྱེན་འབྲས་པུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
ཐུབ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྒྲེ་རྒྱུ་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲེ་རྒྱུ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་ཐུབ་སྟེ། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །རྒྱ་མེད་ཐུ་མཐུལ་རྒྱས་བརྒྱད། །
ལུས་དབང་ལྡན་ལ་རྒྱས་དག་སྟེ། །དབང་པོ་གཞན་ལྡན་རྒྱས་བརྒྱུ། །ཞེས་འབྱུང་པ་ལས་ཐུབ་
པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་ཡང་གང་སྟེ་ལ་ལས། རུལ་ཐུ་མཐུ་མེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་རྒྱས་ཀྱི་རུལ་ཐུ་མཐུ་
དང་། བསགས་པའི་རུལ་ཐུ་མཐུ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདོད་ལམས་
ན་དབང་པོ་དང་རྒྱའི་རུལ་མེད་པའི་བསགས་རུལ་དེ་རྒྱས་བརྒྱད་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ། བ་ཡིན་ཏེ།

དངོས་རྒྱ་ཆར་གཅིག་པའི་འབྱུང་བཞིའི་རྒྱ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་
བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩལ་དེ་ལུས་དབང་དང་ལྷན་པ་ལ་རྩལ་དགྲ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་བ་དང་། མིག་
ལ་མོག་མ་པའི་དབང་པོ་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་ལྷན་ན་བྱུང་བྱེད་ལུས་དབང་ངེས་(༤༤ན)
པར་ཡོད་པས་རྩལ་བརྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་བ་དང་། རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བརྒྱ་གཅིག་དང་
ཡང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་ཞེས་སྟུར།

འོ་ན་རྩལ་བརྒྱ་དང་མོག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་བའི་དོན་ནི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གསལ་བར་བཤད་
པ་མ་མཐོང་བས་དཀའ་བར་སྒྲུང་ནའང་གོ་ཚིད་བཤད་ན། དབང་པོ་དང་རྒྱ་མེད་པའི་འབྱུང་བཞིའི་
རྩལ་སྤྱ་རབ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྩལ་སྤྱ་རབ་མོག་མ་བཞི་ལྷན་ཅིག་སྟེ་བ་ཡོད་ཅེས་པ་སྟེ་དགྲ་
དང་བརྒྱ་ལའང་དེ་བཞིན་སྟུར་རོ། །རྩལ་ཀྱི་རྩལ་སྤྱ་རབ་དང་། བསགས་པའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ཀྱི་
བྱུང་པར་ལ་ཁ་ཅིག་ རྩལ་མ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུང་མཐའ་དང་། ཕྱི་མ་དེ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་མི་འཐད་
དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་པས་སྤྱ་བའི་གཟུགས་ནི་བསགས་པའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ཅེས་བྱ་
སྟེ། དེ་ལས་ཆེས་རྒྱུང་བའི་མི་མངོན་པའོ། །ཞེས་ཕྱི་མའང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུང་མཐའ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྩལ་མ་ནི་ངེས་པར་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུང་མཐའ་གསུངས་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལ་རྩལ་ཀྱི་རྩལ་
སྤྱ་རབ་ནི་ཐམས་ཅད་པས་སྤྱ་བ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། རྩལ་རྩལ་གང་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་མ་
སྒྲུང་བར་དང་པོར་སྟེ་བའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ཞིག་ལ་འཛོག་ ཕྱི་མ་རྩལ་དེ་དག་གཉིས་ཙམ་འདུས་པ་
ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རོ། འོ་ན། རྩལ་སྤྱ་རབ་བརྒྱུད་དམ་ཏུག་འདུས་པའང་བསགས་རྩལ་
ཏུ་ཐལ། གཉིས་འདུས་པ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །(༤༤བ)བསགས་རྩལ་སྟེས་པ་ན་རྩལ་བརྒྱུད་
དམ་ཏུག་དང་ལྷན་ཅིག་ངེས་པར་སྟེ་བའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་སྟེ། དེ་བདུན་འདུས་པ་རྩལ་སྤྱ་
ཏུ་བཤད་པས་སོ། །ཞེ་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། རྩགས་ཕྱི་མ་དེ་ཡིན་ཀྱང་། གཉིས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་

དེ་དུལ་བྱ་རབ་དུ་འཛོག། གསུམ་ཡན་ཆད་ནས་དུལ་བྱ་རབ་ལས་རགས་སུ་མོང་བར་འདོད་པའི་
ཕྱིར། ལྷམ་དུ་སེམས་ཏེ་དབྱད་དོ། །

འཆད་པོ་ཁ་ཅིག འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། ཞེས་པ་རྒྱང་པ་གཉིས་ལ་འདོད་ལམས་
ཀྱི་བསགས་དུལ་རྣམས་རྩལ་བརྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲེ་སྒྲེ། འདོད་ལམས་ན་དབང་པོའི་དུལ་མེད་ཅིང་
སྒྲེའི་དུལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་པ་ནི་མི་འབྱུང་དེ། འབྲལ་དྲགས་སྒྲུབ་དགའ་ཁིང་
ལྷགས་གོ་བ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། གཟུགས་ལམས་སུ་བསགས་དུལ་རྩལ་ཇི་ཅམ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
གཟུགས་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། སྒྲེ་མེད་བྱ་རབ་དུལ་རྩལ་དུག །ལུས་དབང་ལྷན་ལ་རྩལ་
བདུན་ཏེ། དབང་པོ་གཞན་ལྷན་རྩལ་བརྒྱད་དོ། ཞེས་སྒྱུར་བར་བྱ་སྒྲེ། གཟུགས་ན་དེ་རྒྱུ་དུལ་
མེད་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ནོ། །

།གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་སྒྲེ་རྒྱུ་གི་སྐབས།།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་སྒྲེ་རྒྱུ་ཡོད་དེ། མདོར་བཟོན་རྒྱུ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཕྱིར། དང་པོ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངེས་ལྷན་ཅིག །
ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་དང་། ཐོབ་པ་འཇམ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སེམས་བྱུང་
རྣམས་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་སྒྲེ་བ་དང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲེ་གནས་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་
སྒྲེ་(༤༧ན)བ་དང་། རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཐོབ་པ་དང་
ལྷན་ཅིག་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། འཇམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་
གི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲེ་བ་མིན་ནོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲེ་བ་ཡང་མིན་
ཏེ། རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་ལས་ཆེ་བ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་། འགོག་པ་གཉིས་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་

དེ་དང་ལྡན་ཅིག་མི་སྤྱོད་པའི་བྱིར། སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྣམ་རིག་དེ་སྤྱི་མའི་ངོ་བོ་དང་། རང་ལའོར་དུ་
ལྡན་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་དེ་བྱི་མའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྟེན་དམིགས་པ་རྣམ་པ་དུས་རྒྱུ་ཏེ་ལྟོ་ནས་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་དོན་གཅིག་། དམིགས་ཡུལ་
དོན་གཅིག་། དེ་གཉིས་ལ་གང་གི་རྣམ་པ་སྤྱང་བའི་ཡུལ་དོན་གཅིག་། དེ་གཉིས་གྲུབ་པའི་དུས་ཀྱང་
དོན་གཅིག་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཅིག་དང་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་ན་ཅིག་གོས་དང་རྒྱས་
གཅིག་ཡིན་པས་བྱུང་། རྒྱུ་ལ་ལའང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་གཉིས་རྒྱས་མཚུངས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་
མི་ལེགས་ཏེ། བྱུང་བ་འོང་བ་གཞིར་བཅས་མ་གཏོགས། གོ་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་བྱིར། རང་
ལུགས་དེ་གཉིས་རྒྱས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་སེམས་གཅིག་གི་ལའོར་དུ་སེམས་བྱུང་རྒྱས་
རིགས་མཐུན་པ་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་། རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། (༤༧བ)རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱས་མཚུངས་པ་གང་ཞེན། ཇི་ལྟར་སེམས་གཅིག་ཁོ་ན་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་རེ་རེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

།སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཤད་པའི་སྐབས།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། འོ་ན། སེམས་བྱུང་
ལ་དབྱེ་བ་དུ་ཡོད་ཅེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སེམས་བྱུང་རྣམ་ལྟ་སྟེ། །ས་མང་ལ་སོགས་ཐ་དད་
བྱིར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ། དགོ་བའི་ས་མང་པོ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་
མང་པོ། མི་དགོ་བའི་ས་མང་པོ། ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་ས་མང་པོ་སྟེ་སྟེ་ཆོན་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚོར་དང་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་དང་། །འདུན་དང་རིག་དང་སྒོ་གྲོས་དྲན། །
ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་ཚོར་
བ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བར་བརྩུ་པོ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ། སེམས་
ཡིན་ན་རང་གི་འཁོར་དུ་དེ་བརྩུ་འབྱུང་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས། །བརྟེན་སྒྲིམས་རོ་ཆ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད། །
ཅུ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཛོད་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་རྟག་ཏུ་དགོ་ལ་འབྱུང། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
དད་བ་སོགས་བརྩུ་པོ་དགོ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ། དགོ་སེམས་ཡིན་
ན་དེ་བརྩུ་རང་གི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། །

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མྱོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་པ་དང་རྟགས་དང་རྟོན། །
ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མྱོངས་པ་སོགས་དུག་པོ་ཉོན་མོངས་ཆེན་
པོའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་སེམས་ཡོད་དེ། ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་(༤༦ན)ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐའ་དག་ལ་
བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེས་སེམས་བྱུང་དུག་པོ་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་པར་འཛོག་ཡང་ཤེས་སོ། །

བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་དགོ་ལ་ནི་ཁྲེལ་མེད་དང་། །རོ་ཆ་མེད་པ་ལོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རོ་ཆ་
མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་གཉིས་པོ་མི་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྲོ་བ་དང་། །ཁོན་ཏུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི། །ཕྱག་དོག་ཆོག་འཆབ་སེར་
སྒྲི་དང་། །སྒྲི་དང་རྟགས་དང་རྣམ་འཛོད་ནི། །ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུའི་ས་པ་རྣམས། །ཞེས་འབྱུང་བ་
ལས། ཁྲོ་བ་སོགས་བརྩུ་པོ་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུའི་སེམས་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སས་བལྟས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་སེམས་བྱུང་བརྩུ་གཅིག་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་
དུའི་ས་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱིས་རྒྱུད། སྤང་བྱ་རིགས་ཀྱིས་

རྒྱུ་། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱིས་རྒྱུ་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། མ་དག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་དང་། སྒོ་མ་སྒྲུང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་ལམ་དུ་འབྱུང་བ་སོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཇི་སྒྲིབ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ཁ་ཅིག་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལམ་དུ་དྲན་པ་དང་མོས་
པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོད་པར་བལ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོའི་རྣམ་གཞག་འབྲད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མིག་ཤེས་སྒྲུར་པའི་དེ་གསུམ་ཡོད་པར་བལ་དེ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་ཤེས་
སྒྲུར་པའི་དེ་གསུམ་ཡོད་པར་བལ་ལོ། ཞེས་པ་དང་།

ཡང་དགེ་སེམས་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན། ཤིན་སྒྲུངས་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་བལ། དགེ་བའི་ས་མང་
(༤༦)པོའི་རྣམ་གཞག་འབྲད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། ཞི་གནས་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་
བལ་ལོ། ཞེ་ན། སྒྱུར་མེད་དེ། སྒྲུ་མ་ལ་འདོད་ལན་དང་། ཕྱི་མ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པའི་
ཕྱིར། སེམས་བྱུང་བམས་ཅད་སྡེ་ཆེན་ལྟ་བུ་དེར་ངེས་པའི་མིན་དེ། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་ཤེས་ཀྱིས།
ཉོག་དང་དཔྱོད་དང་འགྱོད་པ་དང་། གཉིད་དང་ཁོང་སྒྲོ་ཆགས་རྣམས་དང་། །ང་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་
ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་ནི་ངེས་པ་མིན་ཞེས་བཤད། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་གང་
སྒྲེལ་གྱིས་མ་བཀག་ཀྱང་། རྒྱལ་བོའི་སྒྲུ་ཀྱིས། དེ་ལྟ་བུ་མི་དགའ་བ་དང་སྒྲུ་ལ་བྱེད་པ་སོགས་
ཀྱང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། ལྟ་བུ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པར་མི་འདོད། ཞེས་བཀག་པ་ནི་མདོ་སྡེ་
པའི་བྱོགས་བརྒྱུད་པ་འདྲ་སྟེ་དབྱུང་དོ། །

ལོ་ན། གཙོ་བོ་སེམས་གང་གི་ལམ་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་
དུ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཇི་ཅམ་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་
མེད་ས་པ་བཞི་གང་རུང་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མ་འདྲེས་པའི་མ་དག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་ལྡན་
ཀྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཇི་ཅམ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་བུམས་དང་། བརྒྱལ་བུགས་
མཆོག་འཛིན། ལྟ་བུ་མཆོག་འཛིན་གསུམ་གང་རུང་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་

ཀྱི་ལམ་དུ་རྩི་ཅོམ་འབྱུང་བ་དང་། ཉེན་མོངས་བཞི་པོ་གང་རུང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའི་
 སེམས་ཀྱི་ལམ་དུ་རྩི་ཅོམ་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་ལྟུང་གི་བསྐྱེད་སྦྱང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
 སེམས་ཀྱི་ལམ་དུ་རྩི་ཅོམ་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་པའི་མ་བསྐྱེད་སྦྱང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱི་
 ལམ་དུ་རྩི་ཅོམ་འབྱུང་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་(༤༥)པོ་ཡན་གྱི་དགེ་སེམས་དང་། དང་
 པོའི་བསྐྱེད་སྦྱང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ལམ་དུ་རྩི་ཅོམ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་སྟེ་བདུན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ནི། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་
 ཕྱིར། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་གཉིས། ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྱོད་པ་བསྟན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
 སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་མང་པོ་བཅུ། དགེ་བའི་སྐྱེ་མང་པོ་བཅུ། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཉེ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་འབྱུང་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་ལ་ལར་འགྱོད་པ་བསྟན་པས་ཉེར་གསུམ་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་དགེ་ལ་ནི་མ་འདྲེས་དང་། ལྟ་དང་ལྟན་ལ་འད་ཉི་ཤུ་
 འབྱུང་། ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་མང་བཅུ། ཉེན་མོངས་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་མང་དུག མི་
 དགེ་བའི་སྐྱེ་མང་གཉིས། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཉེ་ཉི་ཤུ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉེན་མོངས་བཞི་དང་ཁྱོ་སྟགས་དང་། འགྱོད་པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག །
 ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གོང་གི་ཉི་ཤུའི་སྟེང་དུ་རང་རང་བསྟན་པས་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་དང་། ཁྱོ་བ་སྟགས་བཅུ་དང་། འགྱོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་འད་
 དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡོན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱེད་སྦྱང་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ལུང་མ་
 བསྟན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སེམས་ཀྱི་བཅུ། ཉེན་མོངས་ཆེན་པོའི་དུག རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་
 ཉེ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ཡོད་དེ། གཞན་ལ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་འདོད། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་སེམས་ཀྱི་བཅུ།
 རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཉེ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིད་(༤༥)ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་ཕྱིར།

གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གཉིད་དགོ་མི་དགོ་
ལུང་མ་བསྟན་ཀྱན་ལ་མི་འགལ་བས། འདོད་པའི་དགོ་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བསྟན་པ་ནས། འདོད་
པའི་མ་བསྟན་པས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱི་བར་གྱི་འཁོར་དུ་བསྟན་པར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགོ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་
མེད། །རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན། །དེ་ཡི་གོང་ན་དཔྱོད་པ་ཡང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་
ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཡན་ཆད་གྱིས་བསྟུས་པའི་འགྲོད་གཉིད་མི་དགོ་བ་གསུམ་
མེད། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན། ཕྱིར་བའི་རྟོག་པ་དང་། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་ཞིབ་
པའི་དཔྱོད་པ་མེད་པས་སྔ་མ་ལ་སེམས་བྱང་གི་བྱ་དང་། བྱི་མ་ལ་བརྩ་དུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
སེམས་སེམས་བྱང་རྣམས་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་དུ་གཏོགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ལྷེ་ཚན་དང་པོ་གསུམ་
དང་། རྒྱགས་པ། མ་དེས་པའི་ཆགས་པ། ད་རྒྱལ། ཐེ་ཆོམ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་ཆར་དུ་
གཏོགས་པ་ཡོད། གཡོ་སྒྱུ་རྟོག་དཔྱོད་རྣམས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་གང་རུང་
དུ་དེས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་དུག་དང་། སེམས་བྱང་གཞན་རྣམས་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་
པ་ཡོད། ལྷ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་ཁམས་འོག་མ་འབའ་ཞིག་དུ་དེས། དབང་ཤེས་གཞན་རྣམས་ཁམས་
འོག་མ་གཉིས་གང་རུང་དུ་དེས་པའི་ཕྱིར།

དེས་མ་དེས་ཀྱི་སྒྲེར་བཤད་པའི་སེམས་བྱང་འགའ་ཞིག་དང་། སེམས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
དང་། སེམས་སེམས་བྱང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མ་གྲུས་ངོ་ཆ་
མེད་ཁྲེལ་མེད། །ཁ་ན་མ་ཐོ་(༤༥ན)འཛིགས་མི་ལྷ། །དགའ་དད་གྲུས་ཉིད་ངོ་ཆ་ཤེས། །དེ་
གཉིས་འདོད་དང་གཟུགས་དག་ན། །རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་ཕྱིར་ཞིབ་ཉིད། །ད་རྒྱལ་ཁེངས་པ་
རྒྱགས་པ་ནི། །རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། །སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏྲགས་པའོ། །སེམས་དང་
ཡོད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །དོན་གཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱང་དང་། །རྟོན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་

བཅས་དང་། །མཚུངས་པར་ལྡན་པ་འང་རྣམ་པ་ལྟ། །ཞེས་གཞུང་དུ་གསལ་བ་གོ་སློབ་པའི་ཕྱིར།

༼ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྒྱས་བཤད་གི་སྐབས༽

གནིས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས། །
ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐལ་མཉམ་དང་། །འདུ་གེས་མེད་སྟོམས་འཇུག་པ་དང་། །སྟོག་དང་ མཚན་
ཉིད་རྣམས་དང་ནི། །མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བརྩ་བཞི་ཡོད་
ཅིང་། ཡང་གི་རྒྱས་དགོ་བདུན་དབྱེན་བསྟུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐོབ་པ་དང་མ་
ཐོབ་པ་དང་། སྐལ་མཉམ་དང་། །འདུ་གེས་མེད་པ་དང་། སྟོམ་འཇུག་གནིས་དང་། སྟོག་དང་།
མཚན་ཉིད་དང་། ཚོགས་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མིང་གི་རྣམ་གངས་བཤད་པ། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་མ་བསྟུས་གི་
ཁྱད་པར་བཤད་པ། དུས་གསུམ་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། དགོ་སོགས་གསུམ་གི་ཁྱད་པར་བཤད་
པ། ཁམས་གསུམ་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། སྟོབ་མི་སྟོབ་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་
གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། དུས་གསུམ་གི་ཁྱད་པར་གི་དམིགས་བསལ་བཤད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐོབ་པ་རྟོད་དང་ལྡན་པ་འོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཐོབ་པ་རྟོད་པ་ལྡན་པ་
(༡༥བ)གསུམ་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་ཞིང་། རང་གསལ་གིས་བྱེད་ཀྱི་མ་སྟོམ་མིང་དང་། ཕྱི་མ་
གནིས་སྟོམ་མིང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོ་ལ་གསར་དུ་ཐོབ་
པ་དང་མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གནིས། གནིས་པ་ལ་གསར་དུ་རྟོད་པ་དང་། ཉམས་པ་ལས་རྟོད་
པ་གནིས། གསུམ་པ་ལ་ཉམས་པ་ལས་ལྡན་པ་དང་། ཐོབ་ན་ལྡན་པ་གནིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གནིས་པ་ཡོད་དེ། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །གཏོགས་པ་རྣམས་གི་འོ་འགོག་གནིས་གི། །

ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཐོབ་པ་གང་དང་གང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་གང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ། དེ་རང་དང་
རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། ལྷ་བྱིན་གྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཐོབ་པ་མཆོད་སྦྱོན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཐོབ་པ་གང་ཡིན་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་རྒྱུད་ལམ་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པར་ནི་མ་ངེས་
དེ། ལམ་གོང་མ་གོང་མ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འོག་མ་འོག་མའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་ནི་ཐོབ་བྱ་འདུས་བྱས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་གྱི། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་མི་རུང་སྟེ། འགོག་
པ་གཉིས་ལྷ་བྱའི་ཐོབ་པ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་ཀྱང་དེ་གཉིས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་
པ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ། ཅུ་བར་ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཅེས་གསུངས་
ཞིང་། ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་པས་མི་སྒྲོབ་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་མ་ཐོབ་པ་དེ་གང་ཟག་དེ་དང་རྒྱུད་
གཅིག་པའི་མཐོང་ལམ་པ་དང་སྒྲོར་ལམ་པ་སོགས་ལ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་
གང་ཟག་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པ་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་སྟུམ་མོ། །

གསུམ་པ་དུས་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམས་གསུམ། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་(༤༣)འདས་པ་ལྷ་བྱ་རེ་རེ་ལའང་། དེའི་ཐོབ་པ་འདས་མ་
འོངས་ད་ལྟར་བ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སོ་ཐར་སྒྲོམ་པ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་
འདས་པ་དང་། དེ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་དང་། དེ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་གསུམ་
ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་སོ་ཐར་སྒྲོམ་པའི་སྒྲུར་སྒྱེས་པ་དང་། གཉིས་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྱེས་པ་དང་།
གསུམ་པ་དེའི་ཕྱིས་སྒྱེས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་འདོགས་ཀྱང་སྒྲུ་མ་ལ་བྱུ་མཆོག་ལྟར་
སྒྲོན་ལ་ཁྲིང་བའི་ཐོབ་པ། བར་པ་ལ་ལུས་དང་། གྲིབ་མ་ལྷ་བྱའི་ཐོབ་པ། ཕྱི་མ་ལ་བེའུ་ཕྱིས་
འབྱངས་ལྷ་བྱའི་ཐོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སོ་ཐར་སྒྲོམ་པ་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་
འདས་པ་སོགས་གསུམ་དང་། དེ་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་སོགས་གསུམ་ལའང་སྒྱུར་བ་བྱའོ།

བཞི་པ་དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དགེ་ལ་སོགས་གྱི་དགེ་ལ་

མོགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དགེ་བ། མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་མི་དགེ་བ། ལུང་
མ་བརྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལུང་མ་བརྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལུང་བམས་གསུམ་གྱི་བྱུང་བར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བམས་པ། །
མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་འདོད་བམས་སུ
གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདོད་པར་གཏོགས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་སྒྱུར་
བར་བྱ་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཁམས་གང་དུ་ཡང་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ཡོད་དེ། སློབ་དང་མི་སློབ་མེན་གྱི་གསུམ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སློབ་
(༤༧)པའི་ཐོབ་པ་སློབ་པ། མི་སློབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སློབ་པ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ཡོད་དེ། སྒྲ་བྱ་མེན་པའི་རྣམ་གཉིས་འདོད། །ཅིས་འབྱུང་བ་ལས། མཐོང་སྒྲ་
གི་ཐོབ་པ་མཐོང་སྒྲ་། སྒྲ་སྒྲར་གི་ཐོབ་པ་སྒྲ་སྒྲར་། སྒྲ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་སྒྲ་བྱ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་དུས་གསུམ་གྱི་བྱུང་བར་གྱི་དམིགས་བསལ་བཤད་ཡོད་དེ། ལུང་བརྟན་མིན་
ཐོབ་ལྟན་ཅིག་སྟེ། །མཛོན་ཤེས་སྒྲུལ་པ་མ་གཏོགས་པ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མ་བརྒྱབས་ལུང་
མ་བརྟན་གྱི་ཐོབ་པ་རང་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བ་མ་གཏོགས་པ་སུ་ཕྱིར་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
ཡང་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་བརྒྱབས་ལུང་མ་བརྟན་དུ་སྒྱུར་བའི་ལཱ་འི་མིས་
དང་། རྣ་བའི་མཛོན་ཤེས་དང་། སྒྲུལ་ཞེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་དེ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བར་མ་ངེས་
སོ་ཞེས་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བརྒྱབས་ལུང་མ་བརྟན་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་དགེ་
བའི་ཐོབ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བའང་ཡོད་དེ། བརྒྱབས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་(༤༨)། ཞེས་འབྱུང་བ་
ལས། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་བརྒྱབས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་དེ་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ཀུན་ནས་སྒྲུང་བའི་ཀུན་སྒྲོང་སྒྲོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་བརྟན་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དགེ་

མི་དག་གི་ཐོབ་པ་ལའང་དུས་གསུམ་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན། །
གཟུགས་ཀྱི་སྒར་ནི་སྤྱི་བ་མེད། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འདོད་པ་ན། སྤྱི་བའི་སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་
མིན་ལྟ་བུའི་གཟུགས་དག་མི་དགའི་ཐོབ་པ་རང་གི་སྤྱི་བ་མེད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་དང་བྱིས་སྤྱི་བ་
ཡོད་པའི་བྱིར། (༡༠ན)འོ་ན་ཐོབ་པ་རྒྱས་ཡོད་ཡིན་ནམ། བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་རང་
ལྷགས་ལ་རྒྱས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལས་རྒྱས་ཡོད་དུ་བཤད་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་མདོ་སྤྱི་བ་ན་རེ། འཁོར་ལོས་སྒྱར་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་བྱིད་སྒྱ་བདུན་ལྷན་པར་ཐལ། དེ་
ལྷན་པར་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟུབ་པ་ལས། འདོད་ན། དེ་ལ་དེ་བདུན་གྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་
པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་རྣམས། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་དང་
འགལ་ཞིང་། འཁོར་ལོ་དང་ནོར་བུའི་ཐོབ་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་དང་། ལུང་གི་དོན་རིན་ཆེན་བདུན་
ལ་དབང་བས་ལྷན། ཞེས་བརྗོད་པ་ཅུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཟུབ་དཔོན་བློགས་དེ་གཉིས་གང་
བཞེད་སྐབས་དང་སྒྱར་དགོས་པ་སྤྱི་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་ཐོབ་པས་ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་པ་ལ་ལྷན་པར་བྱེད། དེའི་ཐོབ་པའི་ཐོབ་
པས་ལམ་དེ་དང་དེའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྷན་པར་བྱེད། ཆོས་གསུམ་ངོ་ཡང་པན་
ཚུན་རྒྱས་ཡོད་པ་ཞོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མ་ཐོབ་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན། །འདས་མ་སྤྱིས་
ཀྱི་དེ་རྣམ་གསུམ། འདོད་སྟགས་གཏོགས་དང་དྲི་མེད་ཀྱི་འང་། །ལམ་མ་ཐོབ་པ་སྟོ་སྟོ་ཡི། །
སྤྱི་བོར་འདོད་(དོ།) ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རོ་བོ་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དང་། ཐོབ་
བྱ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་མ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་ཀ་ཡོད་ཀྱང་། ཐོབ་བྱ་ད་ལྟ་བུའི་མ་ཐོབ་
པ་ད་ལྟ་བུར་མེད་པ་དང་། ལམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་
མ་ཐོབ་པ་སྤྱིར་འདོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་གང་ཞིག་བསྐྱབས་ལུང་མ་

བསྟན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་དག་མི་དག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་རྟེ། དག་ཅུ་ཆད་པ་དང་མི་དག་པ་སྒངས་པའི་རྒྱད་ལའང་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་པ་ཡང་
དེར་ཐལ། འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཆོས་གང་གི་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་འདོད་ཁམས་སུ་
གཏོགས་ཤིང་། དེས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལའང་སྒྱར་ལོས་པའི་བྱིར་རྟེ། མ་ཐོབ་པ་ནི་ཆོས་
དབང་མི་བཅོན་པར་རྟེན་དབང་བཅོན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཁམས་ལས་འདས་པ་དྲི་མེད་འགོག་སྟོམས་
གཉིས་ཀྱི་འང་མ་ཐོབ་པ་ཁམས་སུ་གཏོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ལམ་མ་ཐོབ་པ། ཞེས་སོགས་གཞུང་
རྒྱུ་པ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་སོ་སྟེས་ལ་གང་ཟག་གིས་མ་བྱལ་པར་བསྟན་ནམ་དཔུང་དོ། །

མ་ཐོབ་པ་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ཐོབ་དང་། ཁ་འཕྲོམ་ནས་ནི་རྣམ་
ཉམས་འགྱུར། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཐོབ་ན་དེ་མ་ཐོབ་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་
ཞིང་། ས་གཞན་དུ་འཕྲོམ་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བའོ། ཞེས་འབྱུང་
བ་ལས། སེམས་ཅན་ཐར་རྒྱུ་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་ལྟ་མིན་འདྲ་བྱེད་རྣམས་ཡོད་ཅིག་ལ་འཛིག་
ཅིང་། དབྱེ་ན་ཐ་དད་མིན་པའི་སྐལ་མཉམ་དང་། ཐ་དད་པའི་སྐལ་མཉམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
བྱིར་དང་། མཚན་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གང་སྟེལ་དུ། གཡོ་བ་རང་བཞིན་མཚུངས་ཀྱང་ཅིང་།
ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་མི་མཐའ་དག་ལ་བྱལ་བའི་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བ་སོགས་ལས་མིར་དཔོག་
པའས། མིར་མཉམ་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་འདྲ་ཤིས་མེད་པ་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འདྲ་ཤིས་མེད་པ་པ་འདྲ་ཤིས། མེད་པར་
སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས། འགོག་པའི་རྣམ་སྟོན་དེ་འབྲས་ཆེ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རོ་
བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འབྲས་སུ་ཆེ་བའི་ཚུགས་གཅིག་ན་ཡོད་པའི་འདྲ་ཤིས་མེད་པའི་སྟོམས་
འདུག་དང་ལྟ་པས་རབ་དུ་བྱེད་པའི་ལྟ་ཞིག་ལ་འཛིག་ཅིང་། ལྟ་དེའི་བྱེད་པར་ཡང་རྣམ་སྟོན་འབྲས་

ཡིན་པ་དང་། ཤི་ནས་ངེས་པར་འདོད་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་དེ་དག་འཆི་
བའི་ཆེ་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་ཆེ་མི་འབྱུང་སྟེ། མདོ་ལས་སེམས་ཅན་དེ་དག་
དུས་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་འདུག་སྟེ། འདུ་ཤེས་སྒྲེས་ནས་གནས་དེ་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོན་རེ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཡིད་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་
ལ་ཡིད་དབང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་དབང་འབྱུར་བའི་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་
ཞིང་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་འགོག་
པའི་སྟོམས་(༡༡བ)འཇུག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་
མེད་སྟོམས་འཇུག །བསམ་གཏན་ཐ་མར་འབྱུང་འདོད་པས། །དགེ་བའོ་སྒྲེས་ནས་ཕྱོད་འགྱུར་
ཉིད། །འཕགས་པའི་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་ཐོབ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྟོམས་འཇུག་དེ་ཉིད་ཁྱད་
པར་བདུན་ལྷན་དུ་འཆད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱལ་ནི། དགག་བྱ་འགོག་རྒྱལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྷན་
ཏེ་སེམས་སེམས་བྱུང་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འགོག་པའི་ཕྱིར། སའི་ཁྱད་པར་དང་ལྷན་ཏེ།
བསམ་གཏན་ཐ་མ་སྟེ་བཞི་པའི་སས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བྱེད་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྷན་ཏེ། འདུ་
ཤེས་སུན་འབྱེན་པའི་རྣམ་པར་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་དང་
ལྷན་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོད་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྷན་ཏེ། སྒྲེས་ནས་ཕྱོད་འགྱུར་ཁོ་
ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྷན་ཏེ། སོ་སྟེ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཐོབ་
རྒྱལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྷན་ཏེ། རང་གི་ཐོབ་པ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་ཁོ་རེ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འགོག་སྟོམས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །འདི་
གནས་དོན་དུ་སྒྲིང་ཅེ་སྟེ། །དགེ་བའོ་གཉིས་སུ་ཕྱོད་འགྱུར་དང་། མ་ངེས་འཕགས་པའི་སྒྱུར་
བས་འཐོབ། །ཐུབ་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱིས་ཐོབ་བྱ། །དང་པོ་མ་ཡིན་སྐད་གཅིག་མ། །སྐམ་རྩ་རྩ་
བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྟོམས་འཇུག་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་བདུན་ལྷན་དུ་

འཆད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡི་ཚུལ་ནི། དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་དང་ལུན་ཏེ། འདུ་ཤེས་
མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་དེ་བཞིན་དུ་ (༡༩ན)སེམས་སེམས་བྱུང་རགས་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར།
ཡིད་བྱེད་གྱི་བྱུང་པར་དང་ལུན་ཏེ། ཆོར་འདུ་རགས་པས་སྒྲིམ་ནས་ཞི་བར་གནས་པའི་བསམ་
པས་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། སའི་བྱུང་པར་དང་ལུན་ཏེ། སྤྱིད་ཅེའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་
བསྒྲིམ་པ་ལས་སྤྱིད་ཅེར་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར། རོ་མོའི་བྱུང་པར་དང་ལུན་ཏེ། དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཚྱོར་འགྱུར་གྱི་བྱུང་པར་དང་ལུན་ཏེ། སྒྲིམ་ནས་ཚྱོར་འགྱུར་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་ཚྱོར་
འགྱུར་དང་། རྣམ་སྒྲིམ་ཚྱོར་བར་མ་ངེས་པ་གསུམ་དང་ལུན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་
ཁམས་སུ་འགོག་སྒྲིམས་སྒྲིམ་ནས། སྤྱིད་ཅེར་སྤྱེ་བས་སྤྱིད་ན་སྒྲིམ་གནས་ཚྱོར་འགྱུར་དང་། དེ་
ཉམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྲིམ། ཡར་སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་པ་ཞིག་གིས་སྤྱིད་ན་ལན་
གངས་གཞན་ལ་ཚྱོར་འགྱུར་དང་། དག་བཅོམ་པས་སྤྱིད་ན་ཚྱོར་བར་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟེན་གྱི་བྱུང་པར་དང་ལུན་ཏེ། འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་བྱུང་
པར་དང་ལུན་ཏེ། སྤྱབ་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྒྲོར་པ་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། སྤྱབ་པས་འབད་ཚུལ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། ཟག་པ་ཟད་པའི་དུས་སུ་སྒྲིམས་འཇུག་དེ་ཉིད་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར། བྱང་ཚུབ་མ་བརྟེས་པའི་དང་པོར་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོ་རྩེ་
གདན་དུ་ཤེས་བཟོད་རྒྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག །སྤྱིད་ཅེའི་སྒྲིམ་སྤང་དགྲའི་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་ལས་
བར་ཆད་མེད་ལས་དགྲ། རྣམ་གྲོལ་ལས་དགྲ་སྟེ་སུམ་བྱ་བཞི་བསྒྲིམ་ནས་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སེམས་མེད་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་ (༡༩བ)གཉིས་ལུས་རྟེན་གང་ལ་བཞག་ཅེ་ན།
བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །འགོག་པ་དང་པོར་མིའི་ནང་དུ།
ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྒྲིམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་མདོན་དུ་
བྱེད་ཅིང་། འགོག་སྒྲིམས་གཙོ་ཆེར་མིའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མིའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ་པར་
ནི་མ་ངེས་ཏེ། འདོད་ལྟའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མདོན་བྱེད་གྱིས་མིའི་རྟེན་ལ་འགོག་

སྒྲིམས་ཐོབ་པ་སྒྲོན་སོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་སྒྲིབ་ལེན་པའི་ཕྱིར་མི་
འོང་མེད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་སྒྲོག་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྒྲོག་ནི་ཆེ་ཡོན་ཞེས་སྐད་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་
པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྒྲོག་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་ཤེས་པ་ལས་ལེན་པ་ནི་མི་
འཐད་དེ། སྒྲོག་ཡིན་ན་ལྟར་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་ལ་སྒྲོག་གི་མིང་
གིས་བཏགས་ནས་འདུག་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་མཚན་ཉིད་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྒྲིབ་དང་། ཁྱེད་དང་གནས་
དང་མི་རྟག་ཉིད། ཉེ་དག་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་ལ་སྐྱེས་པ། ཉེ་ཆོས་བརྒྱུད་དང་གཅིག་ལ་འདུག་ཞེས་
འབྱུང་པ་ལས་ཐོན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱལ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲིབ་ཀྱི་ཀ་བ་
གནས་པ་མི་རྟག་པ་སྒྲིབ་པའི་ཅིག་ཅར་སྒྲིབ་ཁིང་བྱེད་ལས་ཀྱང་དང་པོས་སྒྲིབ་པར་བྱེད། གཉིས་
པས་རྟིངས་པར་བྱེད། གསུམ་པས་གནས་པར་བྱེད། བཞི་པས་འཛིག་པར་བྱེད། ཞེས་སྒྲུར་དེ་
སྒྲིབ་ཀྱང་དེ་ལྟར་རོ། །

འོན་ཀྱང་ལས། གསུམ་པ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་དེ། གསུམ་གང་
ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ལ་སྒྲིབ་པར་ཡང་མཛོན་ནོ། འཛིག་པར་ཡང་མཛོན་ནོ། གནས་པ་(༥༩ན)
ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་པ་ཡང་མཛོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་གིང་། གནས་པ་མ་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ། ཞེ་ན། གནས་པ་མ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། གནས་པ་གཞན་འགྱུར་དང་སྒྲིབ་
ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བཟླ་གིས་དང་ན་ནག་མ་བཞིན་ནོ། ཉེ་ལྟར་སྒྲོན་པའི་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་པ་ཆགས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་ལ་མི་ཆགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

འཆད་པ་པ་ཁ་ཅིག་ འདི་སྒྲིབ་པ་གཞན་གྱི་ལྷགས་དང་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་པའི་ལྷགས་ལ་སེམས་
ཅན་སྒྲིབ་བསྒྲིབ་པའི་ཆེད་དུ་གནས་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་སྒྲིབ་ནི། རང་འགྲེལ་དང་།

དོན་གསལ་དང་། གང་སྒྲིལ་གསུམ་གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་དོ། ཁོ་ན་རེ་སྒྲེ་བ་འདུས་བྱས་ཡིན་
 བོ། །སྒྲེ་བའི་སྒྲེ་སོགས་བཞི་ཡོད་པར་འབྱུང་ལ། འདོད་ན། ཐུག་མེད་དུ་བལ་ལོ། །ཞི་ན། མ་
 བྱལ་སྒྲེ། འདུས་བྱས་གཅིག་སྒྲེ་བའི་ཆོ་སྒྲེ་བ་དེ་ཆོས་བརྒྱད་དང་སྒྲེ་བའི་སྒྲེ་བ་ཆོས་གཅིག་ལ་
 བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲེ་བས་འདུས་བྱས་དང་། རང་མ་གཏོགས་པའི་
 འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆ་བ་སོགས་གསུམ་དང་། དེའི་སྒྲེ་བ་སོགས་བཞི་སྒྲེ་བརྒྱད་མ་འོངས་པ་ནས་ད་
 ལྟར་བ་འདྲེན་པར་བྱེད། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲེ་བ་སྒྲེ་བས་དེའི་རྩ་བའི་སྒྲེ་བ་གཅིག་སྒྲེ་བ་དང་
 བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆ་བས་རང་མ་གཏོགས་པའི་དེའི་སྒྲེ་བ་སོགས་བརྒྱད་རྟོངས་
 པར་བྱེད། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆ་བའི་ཆ་བས་དེའི་རྩ་བའི་ཆ་བ་དེ་གཅིག་སྒྲེ་བ་རྟོངས་པར་བྱེད།
 འདུས་བྱས་ཀྱི་གནས་པས་བྱུང་། རང་མ་གཏོགས་པའི་དེའི་སྒྲེ་བ་སོགས་བརྒྱད་འཛིན་པར་
 བྱེད། དེའི་གནས་པའི་གནས་པས་(༥༡བ་དེའི་རྩ་བའི་གནས་པ་གཅིག་སྒྲེ་བ་འཛིན་པར་བྱེད།
 འདུས་བྱས་ཀྱི་མི་རྟག་པས་རང་མ་གཏོགས་པའི་དེའི་སྒྲེ་བ་སོགས་བརྒྱད་འཛིན་པར་བྱེད།
 དེའི་མི་རྟག་པའི་མི་རྟག་པས། དེའི་རྩ་བའི་མི་རྟག་པ་གཅིག་སྒྲེ་བ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་སོགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་མ་འོངས་པའི་སྒྲེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་དམ་མི་སྐྱེད། སྐྱེད་ན་མ་འོངས་པ་བམས་ཅད་
 སྐྱེ་བར་བལ་ལོ། །ཞི་ན། མ་བྱལ་སྒྲེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་དག་མེད་པར་ནི། །སྒྲེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་
 བྱེད་མིན། །ཞིས་འབྱུང་བ་ལས། རྒྱ་རྒྱུན་མ་ཆོགས་པར་སྒྲེ་བ་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱམས་སྐྱེད་
 པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ཆོགས་གསུམ་བཤད་དུ་ཡོད་དོ། མིང་གི་ཆོགས་ལ་
 སོགས་པ་ནི། མིང་དང་རག་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས། །ཞིས་འབྱུང་བ་ལས། མིང་སྐྱད་ཅིག་རྩ་བྱི་
 དུ་མ་འདུས་པའི་ཆོགས་པ་མིང་གི་ཆོགས། ཆོག་སྐྱད་ཅིག་རྩ་བྱི་དུ་མ་འདུས་པའི་ཆོགས་པ་
 ཆོག་གི་ཆོགས། ཡི་གེ་སྐྱད་ཅིག་རྩ་བྱི་དུ་མ་འདུས་པའི་ཆོགས་པ་ཡི་གེའི་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཆོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་བྱལ་བྱུང་། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་

པོ་གང་རུང་ལ་དེས་མ་བྱུང་ཞེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་གསུགས་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དེ་ཡིན་ན་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་དོན་གསལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འདོད་དང་གསུགས་
 གདོགས་སེམས་ཅན་ལྟོན། ལྷ་མཁུན་ལུང་བསྟན་མིན་དེ་བཞིན། སྐལ་མཉམ་ནམ་པར་སྒྲིན་
 པའང་ཡིན། ཁམས་གསུམ་པ་ཉེ་ཐོབ་ནམ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ནམས་ཀྱང་སྟོམས་(༥༩ན)
 འཇུག་དང་། མི་ལྟ་བུ་དག་རྒྱ་མཐུན་པ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་གང་
 རུང་ཁོ་ནར་གདོགས་པ། ལྷ་དེ་གིས་བསྟུས་པ། ལྷ་མཁུན་ལས་བྱུང་བ། མ་བསྐྱེདས་ལུང་མ་
 བསྟན་ཡིན་པ། ལྷ་སྒྲིན་སྐྱེས་ཡིན་པ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཀྱང་ལ་ཡོད་པ། བོད་དུ་
 བཤད་པའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ། ལྷ་དེ་གཉིས་ལས་བྱུང་བ། ལྷ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་མཚན་ཉིད་ནམས་ཀྱང་རྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་མི་
 ལྟ་བུ་ཞེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁར་ལ་འདུས་བྱས་སྐྱེ་རྒྱལ་བཤད་པ།
 (བྱེད་རྒྱ་སོགས་རྒྱ་དུག་གི་སྐབས།)

གཉིས་པ་ཁར་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ནི། འོ་ན། ལྷ་དང་རྒྱུན་དག་
 མེད་པ་ནི། ཞེས་བྱུང་བ་ན། དེ་ནམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལྷ་འབྲས་གཉིས་
 བཤད་པ་དང་། རྒྱུན་བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལྷ་བཤད་
 པ་དང་། འབྲས་བྱ་བཤད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་འབྲེལ་པའི་ཆོས་བཤད་པ་ནམས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། དབྱེ་བ། མ་སོའི་མཚན་ཉིད། དུས་ངེས་པས་མཇུག་
 བསྟུ་བ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་དང་། སྐལ་མཉམ་

མཚན་པར་ལྟ་བུ་དང་། ཀྱན་ཏུ་འགོ་དང་ཆམ་སྒྲིབ་ཏེ། རྒྱ་ནི་ཆམ་པ་དུག་ཏུ་འདོད། །
ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། བྱེད་རྒྱ་སྟགས་དུག་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། བྱེད་སྒྲ་མདོ་ཐོར་བྱ་ལས་དུག་
གཙང་བར་འབྲུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་དེ། རང་(༥༧)ལས་
གཞན་པ་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། འདུས་བྱས་དང་ཐ་དང་པའི་ཆོས་ཡིན་ན། འདུས་
བྱས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་སྟེ་བ་ལ་གཤགས་མི་བྱེད་པའི་ཆོས་
ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

བྱེད་རྒྱ་དེའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། བྱེད་རྒྱ་བྱེད་པས་སྟོང་བ་
གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གཅིག། གཉིས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་
དོན་གཅིག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ལྟ་བུ་ཅིག་འབྲུང་གང་ཡན་རྒྱུན་འབྲས། ཞེས་
འབྲུང་བ་ལས། ལྟ་བུ་ཅིག་འབྲུང་བའི་སྒྲོན་སྒྲོན་ཡན་ལོད་གསལ་བྱེད་དུ་གྱུར་བ་ཞིག་ལ་འཛོག་
པའི་བྱིར་དང་།

མཚན་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འབྲུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་། སེམས་དང་
མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་བཞིན། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་སྟགས་པའི་འབྲུང་བ་བཞི་
དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་། སེམས་ལྟ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། དེའི་མཚན་ཉིད་སྟེ་
སྟགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་གྲུང་ཡོད་དེ། སེམས་ལས་བྱུང་དང་སྟོམ་
གཉིས་དང་། སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཅིས་འབྲུང་བ་ལས། སེམས་ལས་བྱུང་བ་
རྣམས་དང་བསམ་གཏམ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་དང་། སེམས་ཀྱི་སྟེ་རྒྱ་སྟགས་དང་།
སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་། སྟོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟེ་སྟགས་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་སེམས་
ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དུས་དང་ནི། །འབྲས་

སོགས་དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས་རྒྱ་མཚན་བརྩས་(༥༥ན)སེམས་ཀྱི་རྗེས་
འཇུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ། སེམས་དང་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། དུས་
ཅོམ་གཅིག་པ་དང་། སྐྱེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་དང་། བྲལ་འབྲས་གང་རུང་གཅིག་པ་དང་། རྣམ་སྒྲིལ་
དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་གཅིག་པ་དང་། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་
པ་གཅིག་པ་སྟེ་བརྩའི་སྒྲིལ་ནས་དེའི་རྗེས་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སྐལ་མཉམ་རྒྱ་ནི་འབྲ་བའོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། དགེ་བ་སྤྱི་མས་དགེ་
བ་ཕྱི་མའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་ཁྱད་ཚེས་གསུམ་ཚང་བ་དགོས་
དེ། རང་རིགས་ས་པའོ་སྤྱི་སྐྱེས་རྣམས། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། རིགས་གཅིག་པ་དང་། ས་
གཅིག་པ་དང་སྤྱི་སྐྱེས་པ་སྟེ་གསུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་གིས་སྒྲོམ་
སྤང་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་
མཐོང་སྤང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་བསྟུས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚེས་གང་གི་དུས་སྤྱི་མ་འོངས་པའི་ཚེས་རྣམས་ཀྱིས་ཚེས་དེའི་སྐལ་མཉམ་
གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ལ་ནི་འདི་མ་ངེས་དེ། ས་དགའི་ལམ་ནི་ཡན་ཚུན་དུ། །
མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་སོགས་
ས་དགའི་ལམ་ཟག་མེད་ནི་ཡན་ཚུན་དུ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དམན་པའི་
རྒྱ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པས། (༥༥བ)མཉམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་
ཁོན་མཉམ་པ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་དེ། སྦྱར་བྱུང་དེ་གཉིས་ཁོན་པའི་ཡིན། །ཐོས་དང་
བསམ་བྱུང་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། འཇོག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་ཡང་དེ་གཉིས་
གྱི་རྒྱ་ཡིན་དེ། དཔེར་ན། སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་ལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཐོས་བྱུང་གིས་མཉམ་པ་འདོད་པའི་ཐོས་བྱུང་དང་ཁྱད་པར་ཅན་འདོད་
པའི་བསམ་བྱུང་གི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡོད། གཟུགས་ཀྱི་ཐོས་བྱུང་གིས་དེའི་ཐོས་བྱུང་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་གི་

རྒྱ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་། །སེམས་
བྱུང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མཚུངས་ལྡན་ལྷན་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་བྱུར་བ་ཞིག་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བའི་རྒྱར་ཡང་འབྱུར་བས་སྒོ་སྒོ་སྒོ་སྒོ་ཞེན་མི་སྒོ་སྒོ་དེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུའི་རྒྱ་
བྱེད་པས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་
བྱེད་པས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མགོན་པོ་རྣམས་ཕན་ཚུན་སྟོབས་
སྦྱིད་ནས་འགོ་བ་དང་། ཟས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོངས་སྤྱད་པ་བཞིན་ནོ། །

བྱེད་རྒྱ་ནི་བྱེ་སྒྲུ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་གྱིས་ཁས་མི་ལེན་དེ། འདུས་མ་
བྱས་རྒྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཞིག་(༥༦)དགོས་
པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡང་སྒྲ་མ་བཞིན་དེ། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་
གྱིས་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ཀུན་འགོའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཀུན་འགོ་ཞེས་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རྣམས་ཀྱི་རང་ས་ཀུན་
འགོ་ལ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྦྱིད་པ་སྒྲ་མས་སྦྱིད་པ་བྱི་མའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ལ་འཛོག་
པའི་ཕྱིར། དུག་པ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་
རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རང་འབྲས་འཁོར་བའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་དགེ་བ་
ཟག་བཅས་དང་། མི་དགེ་བ་གང་རུང་ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དེ། རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་འབྱུར་བ་ལ་ངོ་
པོ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་སྦྱིད་པའི་རྒྱན་དང་བཅས་པ་ཞིག་དགོས་པ་གང་ཞིག །ལུང་མ་བསྟན་ལ་དང་
པོ་མེད། ཟག་མེད་ལ་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དུས་ངེས་པས་འདུག་བསྟུ་བ་ཡོད་དེ། ཀུན་འགོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ། །
གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཀུན་འགོ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་གཉིས་

འདས་པ་དང་ད་ལྟར་པ་གཉིས་ལ་འཛོག་ །ཕྱིད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གསུམ་ནི་དུས་གསུམ་
ཀ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

།འབྲས་སུ་བཤད་པའི་སྐབས།།

གཉིས་པ་འབྲས་སུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་སུ་ཡིན། །འདུས་མ་
བྲས་ལ་དེ་དག་མེད། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་(༥༦)ཅད་དང་། བྲལ་བའི་སྐྱོ་
སྐྱོར་བརྟགས་འགོག་གཉིས་འབྲས་སུར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ལོན། འདུས་མ་བྲས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྲས་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེན། མ་བྲལ་སྟེ། སྤྱིར་འདུས་མ་བྲས་ལ་རྒྱ་དུག་དང་འབྲས་སུ་ལྟ་གང་ཡང་མེད། སྐྱོ་སྐྱོར་
བརྟགས་འགོག་གྱི་ཐོབ་འབྲས་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་དེའི་སྤྱིད་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ཡོད་དེ། རྒྱ་གང་གི་འབྲས་སུ་གང་ཡིན་པ་དང་། འབྲས་སུ་ལྟ་སྐྱོ་སྐྱོར་
མཚན་ཉིད་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་སུ་ཐ་མའི་ཡིན། །
བདག་པོའི་འབྲས་སུ་དང་པོའི་ཡིན། །རྒྱ་མཐུན་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགོ་བའི། །སྒྲིས་སུ་པ་ནི་
གཉིས་ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་སུ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱའི་འབྲས་སུ་དང་། བདག་
པོའི་འབྲས་སུ་ནི་ཕྱིད་རྒྱའི་འབྲས་སུ་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགོའི་
འབྲས་སུ་དང་། སྒྲིས་སུ་ཕྱིད་པའི་འབྲས་སུ་ནི་ལྟ་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་དང་། མཚུངས་ལྟར་གྱི་རྒྱའི་
འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འབྲས་སུ་ལྟ་སྐྱོ་སྐྱོར་མཚན་ཉིད་ལ་ལྟ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་ཡོད་
དེ། རྣམ་སྒྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་ཅན་བརྗོད་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྲུང་། །ཞེས་འབྲུང་

ཆོས་མཐོན་པ་མཐོང་གི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤིས་ཀྱི་རབ་གསལ་ལས་གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།

བ་ལས། མ་བརྒྱེད་ས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་འཛམ་གླིན་
རྒྱུ་ལྟེན་འབྲུང་བ་སྟེ་བྱེད་པར་གསུམ་ལྟན་ཞིག་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར།

གཉིས་བརྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་ལུ་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འབྲུ་བའོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས།
རང་རྒྱ་སྒྲལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཀུན་འགྲོའི་(༥༥ན)རྒྱུ་ལྟེན་འབྲས་ལུར་གྱུར་བ་ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བྲལ་འབྲས་ཡོད་དེ། བྲལ་བ་སྟོ་ཡི་བྲད་པའོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། གཉེན་པོའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྟོབ་པའི་བྲལ་བ་ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར།

བཞེ་བ་སྟེས་ལུ་བྱེད་པའི་འབྲས་ལུ་ཡོད་དེ། གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྟེས་པའི། །འབྲས་དེ་
སྟེས་ལུ་བྱེད་ལས་སྟེས། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། སྟོར་ལས་ཆོས་མཆོག་ལས་མཐོང་ལས་སྟུག་
བསྟུལ་ཆོས་བཟོད་སྟེས་པ་ལྟ་ལུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར།

ལྟ་བ་བདག་འབྲས་ཡོད་དེ། སྟོན་བྱུང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། །འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་
པོའི་འབྲས། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། རང་རྒྱུ་ལྟོན་དུ་བྱུང་བ་མིན་པའི་འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་བ་
ཞིག་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་སྟེས་ལུ་བྱེད་པའི་འབྲས་ལུ་དང་། བདག་འབྲས་མི་འགལ། དེ་
གཉིས་དང་རྣམ་གླིན་འབྲས་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་ལུ་མི་འགལ་ལ། བྲལ་འབྲས་ནི་འབྲས་ལུ་
གཞན་བཞེད་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་སྟེས་ལུ་བྱེད་པའི་འབྲས་ལུ་དང་། བདག་
འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས། རྣམ་གླིན་འབྲས་ཉིད་རྒྱ་མཐུན་འབྲས། རྒྱེས་ལུ་བྱེད་འབྲས།
བདག་འབྲས་གསུམ་ཀ་ཡིན། བྲལ་འབྲས་དང་འབྲས་ལུ་གཞན་བཞི་གང་རུང་གི་གཞི་མཐུན་
མེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱས་འབྲས་ལུ་འབྱེན་
འཛོན་གྱི་དུས་དང་། འབྲས་ལུ་རྣམས་རྒྱ་དུ་ལས་སྟེས་བསྟན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་
པོ་ཡོད་དེ། ལྟ་བོ་ད་ལྟར་འབྲས་ལུ་འཛོན། །གཉིས་ནི་རབ་ཏུ་འབྱེན་པར་བྱེད། །ད་ལྟར་གྱི་
དང་འདས་པ་དག །གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྱེན་པར་འགྱུར། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། (༥༥བ)

རྒྱ་ཁྱིམ་ལྟ་སྟེ་ལོ་ན་འབྲས་ལུ་འཛིན། ལྟ་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་དང་མཚུངས་ལྟ་རྒྱ་གཉིས་ནི་
དང་གྲུབ་དུས་ལོ་ན་འབྲས་ལུ་འཛིན། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་གཉིས་ནི་དེ་ལྟར་གྱི་མཐུག་
ཐོག་དང་། འདས་པ་དག་གྲུང་འབྲིན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ནི་འདས་པ་ལོ་ན་འབྲས་ལུ་འཛིན་
པར་འབྱུང་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མཚུངས་ལྟ་རྣམས་རྒྱ་དུ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། མཚུངས་ལྟ་
མ་ཡིན་པ་རྣམས་རྒྱ་དུ་ལས་སྐྱེས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཉེན་མོངས་ཅན་
དང་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས། །ལྟ་དང་དང་པོ་འཕགས་རིམ་བཞིན། །རྣམ་སྤྲིན་ཀུན་འགྲོ་དེ་གཉིས་
དང་། །སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས་ལྟ་ལས་སྐྱེས། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །
ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ཉེན་མོངས་ཅན་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་རྒྱ་ལྟ་ལས་སྐྱེས། རྣམ་སྤྲིན་
སྐྱེས་ནི་ཀུན་འགྲོ་དེ་རྒྱ་མ་གཏོགས་རྒྱ་ལྟ་མ་ལྟ་ལས་སྐྱེས། ལྟ་མ་རྣམས་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་
རྒྱ་བཞི་ལས་སྐྱེས། ལྟ་བུ་ལྟ་ལ་ཚོས་བཟོད་ནི་དེ་གཉིས་དང་སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས་གཞན་
གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མཚུངས་ལྟ་མ་གཏོགས་གཞན་དེ་བཞིན། ཞེས་འབྲུང་བ་
ལས། ལྟ་མིན་འདུ་བྱེད་དང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་མཚུངས་ལྟ་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་གཞན་ཉེན་
མོངས་ཅན་སྟགས་བཞིར་བྱེད་སྟེ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་རིམ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

༼རྒྱ་རྒྱུན་སྟགས་རྒྱུན་བཞིའི་སྐབས༽༽

གཉིས་པ་རྒྱུན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མདོར་བརྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས། །རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ལྟ་(༥༥ན)
ཡིན། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །དམིགས་པ་

ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཕྱིད་རྒྱ་ཁེས་བྱ་བ་དག་པོར་བཤད། །ཁེས་འབྱུང་བ་ལས། ལྷའི་
སྟེན། དེ་མ་ཐག་སྟེན། དམིགས་སྟེན། བདག་སྟེན་དང་བཞི་ཡོད་ཅིང་རྒྱ་དྲུག་གི་ཁྱི་མ་ལཱ་རྒྱའི་
སྟེན་དང་། ལྷག་མེད་དུ་འདའ་ལ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ད་ལྟར་བ་ལྷ་སུ་དེ་མ་ཐག་
སྟེན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སྟེན། ཕྱིད་རྒྱ་ལྷ་བྱ་བ་དག་སྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན། སྟེན་འདི་དག་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱ་གཉིས་པོ་
དག་འགག་པ་ལ། །བྱ་བ་བྱེད་དོ་གསུམ་པོ་ནི། །སྟེ་ལའོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི། །སྟེན་དག་དེ་
ལས་སྒྲོག་པ་ཡིན། །ཁེས་འབྱུང་བ་ལས། ལྷ་སྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷ་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་
མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་པོས་འབྲས་བུ་འགག་བཞིན་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། རྣལ་མཉམ་
དང་ཀུན་འགོ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་པོས་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། གཞན་
དེ་མ་ཐག་སྟེན་དང་དམིགས་སྟེན་དག་གིས་ནི་སྟར་བཤད་པའི་རིམ་པ་སྒྲོག་སྟེ་སྟེ་བ་མ་འོངས་
པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། འགག་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

འོན། དེས་པོ་གང་སྟེན་དུས་སྟེད་པ་ཡིན་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བཞི་ཡི་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་རྣམས། །གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས། །གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་
སྟེས། །དབང་ལྷག་སྟོགས་མིན་རིམ་སྟོགས་ཕྱིར། །ཁེས་འབྱུང་བ་ལས། སྟེན་བཞི་ཡིས་སེམས་
སེམས་བྱུང་སྟེ་བ་(༥༥བ)ཡོད། དམིགས་སྟེན་མ་གཏོགས་སྟེན་གསུམ་གྱིས་སེམས་མེད་གྱི་སྟོམས་
འཇུག་གཉིས་སྟེད། གཞན་གསུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱ་སྟེན་དང་བདག་སྟེན་གཉིས་ལས་སྟེ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་པོ་རྣམས་དབང་ལྷག་དང་གཙོ་བོ་སྟོགས་གྱིས་བྱས་པ་ནི་ནམ་ཡང་
མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འོན། འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་སྟོགས་སྟེད་ན། རི་ལྟར་སྟེད་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །འབྱུང་ལས་གྱུར་པའི་
རྣམ་པ་ལ། །འབྱུང་གྱུར་རྣམ་གསུམ་པན་ཚུན་དུ། །འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམས་གཅིག་ །ཅིས་
འབྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་སྟེད་ན་རྣལ་མཉམ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བྱེད།

འབྱུང་པས་འབྱུང་འབྱུང་གི་རྒྱ་བྱེད་ན་སྒྲིབ་པ་དང་ཅིན་བྱེད་པ་དང་། གནས་བྱེད་པ་དང་། རྩོན་
པར་བྱེད་པ་དང་། འཕེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ལཱ་ལྔ་མ་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་དང་། འབྱུང་འབྱུང་པས་
ཚུན་དུ་སྒྲིབ་ན་སྐལ་མཉམ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་དང་། རྣམ་སྒྲིབ་གི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། འབྱུང་
འབྱུང་རྣམས་གྱིས་འབྱུང་བ་སྒྲིབ་ན་ རྣམ་སྒྲིབ་གི་རྒྱ་གཅིག་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཁྱིམ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། མེམས་པ་རྒྱུ་གཉིས་བཤད་པ་དང་། མེམས་
 ཉི་ཤུ་བཤད་པ་དང་། མེམས་པ་རྒྱུ་གཉིས་གང་ལས་གང་རྟེན་བཤད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་
 དང་པོ་ལ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དབྱེ་བ་དང་དེ་དག་དེ་ལ་ཐག་སྟེན་དུ་སྦྱར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་སྤྱིར་། དང་པོ་ཡོད་དེ། འདོད་ཡིད་དགོང་མི་དགོང་དང་། །བརྒྱུ་བས་པ་དང་ནི་མ་བརྒྱུ་བས་
 པ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན། །མི་དགོང་ལས་གཞན་(༥༥ན) ཟག་མེད་གཉིས། །
 ཞེས་འབྱུང་པ་ལས། འདོད་པའི་དགོང་མི་དགོང་། །བརྒྱུ་བས་ལུང་མ་བསྟན། མ་བརྒྱུ་བས་ལུང་མ་
 བསྟན་གྱི་མེམས་བཞི། །ཐམས་པོར་མ་གཉིས་ན་མི་དགོང་བའི་མེམས་གཉིས་དོར་བས་གསུམ་
 གསུམ། ལྟོ་བ་མི་ལྟོ་བ་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་མེམས་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་།

གཉིས་པ་དེ་དག་དེ་མ་ཐག་སྒྲིབ་དུ་སྒྱུར་བ་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་ཐུག་གྱི་ཚེ་དེ་མ་ཐག་སྒྲིབ་དུ་སྒྱུར་
བ། ས་མ་ཚུངས་པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྱུར་བ། ཉིང་མ་ཚམས་སྒྲོལ་བའི་ཚེ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྱུར་བ། ལྷོ་མ་སྒྲོལ་
བར་འཕྲུག་པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྱུར་བ། ལྷོ་མ་སྒྲོལ་འཕྲུག་ལས་ལྷང་བའི་ཚེ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྱུར་བ། ལྷོ་མ་སྒྲོལ་
འཕྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྱུར་བ། ལྷལ་པ་ལ་འཕྲུག་པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་
དུ་སྒྱུར་བ། ལྷལ་པ་ལས་ལྷང་བའི་ཚེ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྱུར་བ་དང་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བརྩ་གཞིས་པོ་མང་མང་གི་ཡིག་སྐད་དང་སྐད་མས་མང་མང་གི་ཡིག་སྐད་སྐད་སྟེ།
མའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་སྟེང་། གཞིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བརྩ་གཞིས་པོས་མང་དང་ཡིག་སྐད་མི་གཅིག་
གྲུང་ས་མཚུངས་པའི་སྐམས་སྟེ། མའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་སྟེང་།

གཞུང་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩོམ་པོ་ལ་ཅན་གྱི་སྐུ་ལ་སྐུ་ལ་མཆི་སྐུ་ལ་ལྷན་ཅན་། རྩལ་གྱིས་གཞན་

སྒྲེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་སེམས་བྱས་ནས་རང་ས་དང་འོག་སར་
སྒྲེ་བ་ཡོད་ཀྱང་གོང་སར་མི་སྒྲེ། དགོ་སེམས་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་
སེམས་བྱས་ནས། རང་ས་གོང་ས་འོག་ས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འོག་སའི་དགོ་སེམས་ཀྱིས་(༥༩བ)གོང་སའི་དགོ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་དགོ་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་གྱི་དགོ་སེམས་དང་ཟག་
མེད་གྱི་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡོད། གཟུགས་གྱི་དགོ་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་གྱི་
དགོ་སེམས་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་སེམས་
ཀྱིས་གཟུགས་མེད་གྱི་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཅི་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་རྟེན་དམིགས་
པ་རྣམས་པ་གཉིན་པོ་སྟེ་རིང་བ་བཞིས་རིང་བའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། གོང་སའི་དགོ་སེམས་ཀྱིས་འོག་སའི་དགོ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེད་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་གྱི་དགོ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་
བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་གྱི་དགོ་སེམས་ཀྱི་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་དང་གཟུགས་གྱི་དགོ་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་དགོ་སེམས་ཀྱི་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ཡོད་དེ། གོང་སའི་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས། འོག་སའི་དགོ་སེམས་
ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོམས་འདུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་ན། དེ་བས་འོག་
སའི་དགོ་བ་བཟང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་གྱི་དགོ་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་
བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་གྱི་དགོ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་
བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ལས། དང་པོ་འདོད་པའི་དགོ་མི་(༦༠ན)

དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ་གྱི་མཆོག་ཐོགས་སུ་སེམས་ཇི་ཙམ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་གསུམ་སེམས་ཇི་ཙམ་ལས་འབྱུང་བ་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འདོད་སེམས་དགོ་བ་ལས་སེམས་དགུ། །དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས། །མི་དགོ་བ་ནི་བརྒྱད་གལ་ལས། །དེ་ལས་བཞི་སྟེ་བརྒྱབས་དེ་བཞིན། །མ་བརྒྱབས་བ་ནི་ལྟ་དགལ་ལས། །དེ་ལས་མཆོག་ཐོག་སེམས་བདུན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འདོད་པའི་དགོ་སེམས་ལས་དེ་མ་ཐག་འབྲས་གྱི་སེམས་དགུ་འབྱུང་། འདོད་པའི་དགོ་སེམས་དེ་ཉིད་དེ་མ་ཐག་སྟེན་གྱི་སེམས་བརྒྱད་ལས་བྱུང་། འདོད་པའི་མི་དགོ་བའི་སེམས་ནི་དེ་མ་ཐག་སྟེན་གྱི་སེམས་བརྒྱད་ལས་བྱུང་། འདོད་པའི་མི་དགོ་བའི་སེམས་ལས་དེ་མ་ཐག་འབྲས་གྱི་སེམས་བཞི་འབྱུང་། འདོད་པའི་བརྒྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་སྟེན་གྱི་སེམས་བརྒྱད་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་དེ་མ་ཐག་འབྲས་གྱི་སེམས་བཞི་བྱུང་། འདོད་པའི་མ་བརྒྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ནི་དེ་མ་ཐག་སྟེན་གྱི་སེམས་ལྟ་ལས་བྱུང་། དེ་ལས་དེ་མ་ཐག་འབྲས་གྱི་སེམས་བདུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ལ་སྒྱུར་ནས་ཀྱང་། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ན་དགོ་ལས་བརྒྱ་གཅིག་གོ། །དེ་ནི་དགུ་ཡིས་མཆོག་ཐོགས་སུ། །བརྒྱབས་བ་བརྒྱད་ལས་དེ་ལས་དུག །མ་བརྒྱབས་བ་ནི་གསུམ་ལས་སོ། །དེ་ལས་དུག་སྟེ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་དགོ་སེམས་ལས་དེ་མ་ཐག་འབྲས་གྱི་སེམས་བརྒྱ་གཅིག་འབྱུང་། །(༥༠བ)དགོ་སེམས་དེ་ཉིད་དེ་མ་ཐག་སྟེན་གྱི་སེམས་དགུ་ལས་བྱུང་། དེའི་བརྒྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ནི་སེམས་བརྒྱད་ལས་བྱུང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་ལས་ནི་སེམས་དུག་འབྱུང་། དེའི་མ་བརྒྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ནི་སེམས་གསུམ་ལས་བྱུང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་སེམས་དུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་འང་སྒྱུར་ནས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་པའང་། །དེ་ཡི་རྩལ་ལོ་དགོ་བ་ལས། །སེམས་དགུ་དག་གོ་དེ་དུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་བདུན་དེ་དེ་བཞིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བརྒྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གཟུགས་ལ་བཤད་པའི་རྩལ་

དང་མཐུན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་ལས་སེམས་དག་འབྱུང་།
 སེམས་དེ་ཉིད་དུག་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བརྒྱུབས་ལུང་མ་བསྟན་ལས་ནི་སེམས་
 བདུན་འབྱུང་། ལུང་མ་བསྟན་དེ་ཡང་སེམས་བདུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་གཉིས་ལའང་
 དེ་མ་ཟག་སྟེན་དང་སྟེན་ཅན་གྱི་དུ་ཡོད་དེ། སྟོབ་པ་བཞི་ལས་དེ་ལས་ལ། །མི་སྟོབ་པ་ནི་ལྷ་
 ལས་སོ། །དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་དག་གོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྟོབ་པའི་ཟག་མེད་ནི་སེམས་
 བཞི་ལས་བྱུང་། ཟག་མེད་དེ་ལས་ནི་སེམས་ལྷ་འབྱུང་། །མི་སྟོབ་པའི་ཟག་མེད་(༤༡)ན་ནི་སེམས་
 ལྷ་ལས་བྱུང་། ཟག་མེད་དེ་ལས་ནི་སེམས་བཞི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་ནི་ཤུ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བརྒྱ་གཉིས་དེ་དག་ནི་ཤུར་ཡང་། །གསུམ་དུ་
 སྟེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། སྟོར་བྱུང་དགེ་རྣམས་གཉིས་སྟེ་ནས། །རྣམ་སྟོན་སྟེས་དང་སྟོད་ལམ་
 པ། །བཙོ་ཡི་གནས་དང་སྟུལ་པ་དང་། །འདོད་ན་ལུང་བསྟན་མིན་རྣམ་བཞིར། །གཟུགས་ན་
 བཙོ་མ་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། །ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་སེམས་ལ་སྟེས་ཐོབ་དང་
 སྟོར་བྱུང་གཉིས་གཉིས་སུ་སྟེ་བས་སེམས་དུག། །འདོད་པའི་མ་བརྒྱུབས་ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྣམ་
 སྟོན་སྟེས་ཀྱི་སེམས་དང་། སྟོད་ལམ་པའི་དང་། བཙོ་གནས་པའི་དང་། སྟུལ་པའི་སེམས་དེ་བཞི།
 གཟུགས་ཀྱི་མ་བརྒྱུབས་ལུང་མ་བསྟན་ལ་བཙོ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་གསུམ་དང་།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་སྟེས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བརྒྱུབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་
 གསུམ། །འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་(༤༡)བ་པ་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་གང་ལས་གང་རྟེན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། །ཁམས་གསུམ་
 པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །དུག་དང་དུག་དང་གཉིས་རྟེན་དོ། །གཟུགས་སྟེས་དགེ་ལ་གསུམ་དག་
 གོ། །སྟོབ་པ་ལ་བཞི་ལྷག་ལ་དེ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་ཐོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱལ་ནི་རང་
 འགྲེལ་དུ་སྟོམ་ཆོག་མཛད་པ་ན། སྟེ་དང་སྟོམས་པར་འདུག་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་
 ཡོངས་ཉམས་དང་། །དགེ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་ཆོ། །སེམས་དེ་ལྷན་པ་མིན་ལས་རྟེན། །

ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཆེ་ལཱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མ་ནས་གོང་
མར་སྒྲེ་བའི་ཆེ་དང་། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ལ་སྒྲུམས་པར་འབྱུག་པའི་ཆེ་དང་། ས་དང་ས་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་དང་། དགེ་བ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆེ་དང་། སྤྱར་དགེ་བ་
ཉིད་མཆོམས་སྤྱར་བའི་ཆེ་དང་ལཱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་དེའི་ཆེ་ཁམས་
གསུམ་གྱི་སེམས་དེ་དང་དེ་དག་སྤར་མི་ལྡན་པ་གསུམ་དུ་དུ་རྟེན་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་
ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་སྤར་མི་ལྡན་པའི་(༥༩)སེམས་དུག་རྟེན། གཟུགས་གྱི་ཉོན་
མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འད་དུག་རྟེན། གཟུགས་མེད་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འད་
གཉིས་རྟེན། གཟུགས་གྱི་དགེ་སེམས་ལས་གསུམ་རྟེན། སྒྲོབ་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་
སྤར་མི་ལྡན་པའི་སེམས་བཞི་རྟེན། གོང་གི་སེམས་དུག་གི་ལྷག་མ་དུག་ལ་ནི་སེམས་དེ་ཉིད་
རྟེན་པའི་ཕྱིར། །

སྤྱི་ལ། རྣམ་དབྱེད་དབང་པོ་ནི་མའི་དགྱིལ་ལའོར་ལས། ཁྱེད་པའི་དབང་པོ་སྤྱོད་
གི་འོད་སྒྲོས་པས། ཀྱུན་བྱང་དབང་པོ་པརྟེན་ཁ་སྒྲེ་ཡིས། སྒྲོ་གསལ་དབང་པོ་རྟེན་དུག་ལྡན་
རྣམས་རོལ། ཆོས་མངོན་པ་མངོན་མཛོད་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱ་རབ་
གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

ཚེས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་
 ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ལས་གསུམ་པ་ལས་གནས་
 གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ།

ཁམས་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ།
 (ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་སྐབས།)

(༤༣བ)དེ་ལྟར་གནས་གཉིས་པ་བསྟན་པ་དེའི་མཐུག་ཏུ། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་
 ཅན། ཞེས་གསུངས་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཞེ་
 བ། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ་དང་། རྫོང་གྱི་འཛིག་
 རྟེན་བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།
 ཚེས་གྱི་བྱད་པར་བཤད་པ། རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་
 དེ། འདོད་ཁམས། གཞུགས་ཁམས་གཞུགས་མེད་ཁམས་ཏེ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 ཡོད་དེ། དམུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུང་འགོ་དང་། མི་རྣམས་དང་ནི་ལྟ་དྲག་དག། འདོད་པའི་ཁམས་
 ཡིན་དམུལ་བ་དང་། གླིང་དབྱེ་བ་ལས་དེ་ཉི་ཤ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཚད་མུལ་བརྒྱད་། ཡི་
 དྲགས། དུང་འགོ། གླིང་བཞིའི་མི། འདོད་ལྟ་རིགས་དྲག་སྟེ་ཉི་ཤ་པོ་འདོད་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འདོད་ཡོན་ལ་དམིགས་ནས་སྟེད་པ་རྒྱས་རུང་གི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཙམ་མ་གཏོགས་
 སྐབས་འདིར་འདོད་ཁམས་གཞན་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱངས་དམུལ་བརྒྱད་
 དང་། ཉེ་འཁོར་པའི་དམུལ་(༤༣ན)བ་ཚད་མུལ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་ཚེ་བའི་གནས་དང་།
 ཚེས་ཐལ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས། གླིང་ཕྱན་བརྒྱད་གླིང་བཞིའི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཁམས་ཡོད་དེ། གོང་མའི་གནས་དག་བརྒྱབ་དུས་ནི། །གཟུགས་ཁམས་
ཡིན་ཏེ་སྔོན་ཡི། །བསམ་གཏན་སའི་གསུམ་པ་ཡིན། །བཞི་པ་སའི་བརྒྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་
འབྲུང་བ་ལས། ཚངས་རིས། ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན། ཚངས་ཆེན། འོད་རྒྱུད། ཚད་མེད་འོད།
འོད་གསལ། དག་རྒྱུད། ཚད་མེད་དག་ །དག་རྒྱུས། སྤྱིན་མེད། བསོད་ནམས་སྤྱིས། འབྲས་བུ་
ཆེ་བ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། གུ་ལོ་སྤྱད། སྤྱིན་ཏུ་མཐོང་། འོག་མིན་ཏེ་བརྒྱབ་དུན་པོ་གཟུགས་
ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་ཡང་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱོད་པ་རྒྱས་རུང་གི་ཁམས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གནས་དེ་ནམས་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་ཡང་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲོམས་འཇུག་
རྒྱུ་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་སྒྲོམ་པས་དང་པོ་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་
རྒྱུ་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་སྒྲོམ་པས་གཉིས་པ་གསུམ་དང་། གསུམ་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་རྒྱུ་འབྱིང་
ཆེ་གསུམ་སྒྲོམ་པས་གསུམ་པ་གསུམ་དང་། བཞི་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་རྒྱུ་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་སྒྲོམ་
པས་བཞི་པའི་དང་པོ་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྤྱོད་ལྟ་སྒྲོམ་པས་གནས་གཙང་ལྟར་སྤྱོད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་དང་གཟུགས་ཁམས་ལ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོམས་ཅན་ཡིན་པས་ནི་མ་
ཟུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སྤྱོད་བརྒྱད་གཉིས་ཀ་འདོད་ཁམས་ཡིན། གཟུགས་ལའང་དེས་འདྲེ་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་བཅས་
པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་དང་བཅས་(༤༥)པ་གཟུང་ན་ནི་རྒྱུད་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་པར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས།
དེ་ལྟར་ན་གནས་བརྒྱབ་དུན་པོ་འདི་དག་དེ་ན་གནས་པའི་སྒྲོམས་ཅན་ནམས་དང་བཅས་པ་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་མཆོད་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
སྤྱོད་དང་གནས་གཉིས་ཀ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡིན་པ་སྔགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། སྒྲི་
བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། དེར་ནི་རིགས་དང་སྟོག་ལ་ཡང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན། །
ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་གཞན་གོང་འོག་གི་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། སྒྲི་
བའི་སྟོན་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད། སྤྱིད་ཅེ་དང་བཞིར་
ཡོད། སེམས་ཀྱང་རིགས་མཐུན་པ་དང་། སྟོག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་སྒྲུས་ཐོབ་
པ་དང་སྒྲི་བ་སོགས་ལ་ཡང་བརྟེན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོགས་བཞི་
པོ་དེ་དག་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིར་བ་རྒྱས་རུང་གི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོ་ན། ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་གནས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེ་ན། བཤད་དུ་
ཡོད་དེ། དེར་ནི་དཔུལ་སོགས་འགྲོ་བ་ལ། །རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་དེ་དག །ཞོན་མོངས་ཅན་
མིན་ལུང་བསྟན་མིན། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྤྱིད་མིན། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། དཔུལ་བ་
ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་མི་ལྟ་སྟེ་རིགས་ལྟར་ཡོད། ལྟ་བོ་དགེ་མི་དགེ་གང་ཡང་མིན་པའི་ལུང་མ་
བསྟན་ཡིན། སེམས་ཅན་གང་ཡིན་འགྲོ་བ་ལྟ་བོ་དེར་ངེས་པ་མིན་པ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་
མ་འདི་དེར་ཐལ། བར་སྤྱིད་དེ་ལྟར་མ་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་གསུམ་པར། སྒྲི་གནས་བཞིས་འགྲོ་བ་
ལྟ་བསྟན་གྱི། འགྲོ་བ་ལྟས་ནི་སྒྲིས་གནས་བཞི་མ་བསྟན་ཏེ། གང་ཞིག་མ་(༥༤ན)བསྟན་ཤིན།
སྤྱིད་པ་བར་མཐོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན། ལྟ་མ་ཡིན་ཡང་ལྟ་བོ་དེར་འདུས་ས། ཞེ་ན།
དེ་ནི་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟའི་འགྲོ་བར་གདོགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ས་ཡི་དངོས་གཞི་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་འཐད་པའི་བྱིར། མིང་མ་ཅི་དང་གྲུ་རྣམས་ཀྱང་འགྲོ་བ་ལྟར་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དུད་འགྲོ་
ཡིན་པས་སོ། །

རྒྱལ་ཤེས་གནས་པ་སྐྱེས་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་སྐབས།

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་བཤད་
 པ། སེམས་ཅན་གནས་དགུ་བཤད་པ། རྒྱལ་ཤེས་གནས་པ་བཞི་བཤད་པ། བདུན་དང་བཞིའི་
 བསྟུ་བ་དབྱུང་བ་རྒྱམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ལུས་དང་འདྲ་ཤེས་ཐ་དད་དང་། །
 ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདྲ་ཤེས་གཅིག །བརྒྱུག་དང་ལུས་དང་འདྲ་ཤེས་གཅིག །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་
 གསུམ་པོ་དག །རྒྱལ་ཤེས་གནས་པ་བདུན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལུས་དང་འདྲ་ཤེས་གཉིས་ཀ་
 ཐ་དད་པ། ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདྲ་ཤེས་གཅིག་པ། ལུས་གཅིག་ཅིང་འདྲ་ཤེས་ཐ་དད་པ། ལུས་དང་
 འདྲ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གཅིག་པ། རྒྱལ་ཤེས་མཐའ་ཡས་། རྒྱལ་ཤེས་མཐའ་ཡས་། ཅི་ཡང་མེད་
 གསུམ་རྒྱམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱམས་ཀྱི་དོན་འཛིན་ཡོད་དེ། མི་དང་འདོད་ལྟ་དང་བསམ་གཏན་
 དང་པོར་ཕྱིས་སྟེས་པའི་ལྟ་རྒྱམས་དང་པོ་ཡིན། ཆངས་པ་ཆེན་པོ་དང་། དེའི་འཁོར་གྱི་ལྟ་དག་
 གཉིས་པ་ཡིན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྟ་རྒྱམས་གསུམ་པ་ཡིན། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་
 ལྟ་རྒྱམས་བཞི་པ་ཡིན། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ནི་གོ་སྐྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཤེས་དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་པོར་ཆོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་ཅིང་། འདྲ་ཤེས་བདེ་སྟག་བཏང་སྟོམས་
 ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཤེས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་བཤད་པ་ལྟར་ལ་འདྲ་ཤེས་འཁོར་གྱི་ལྟ་རྒྱམས་
 ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་སྟམ་པ་(༧༥)གཙོ་འཁོར་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཤེས་གསུམ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་གྱུང་། འདྲ་ཤེས་དངོས་གཞིའི་ཡོད་པ་དེ་དང་། ཉེར་
 བརྒྱུགས་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་ལ་འཇུག་པ་ཅམ་འཛིན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཤེས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་
 འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་ཅིང་། འདྲ་ཤེས་དངོས་གཞིའི་སེམས་བདེ་ལ་འཇུག་པ་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་བདེ་བ་ཞི་བ་དེའི་གཡོ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། རན་མོང་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། གླིང་ཅེ་རྒྱམས་རྒྱམ་གཤིས་ཀྱི་གནས་
པར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན། ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལྷག་མ། །དེ་འཛོམས་བྱེད་ལྟར། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་རྒྱམས་སུ་རྒྱམ་གཤིས་གནས་པ་འཛོམས་བྱེད་དང་ལྟར་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེ་དང་ལྟར་པ་འཛོམས་ཏེ། དང་པོ་ལྷག་བསྐལ་གྱིས་དང་། གཉིས་པ་འདུ་གཤིས་མེད་
པའི་སྟོམས་འདུག་གིས་དང་། གསུམ་པ་འགོག་སྟོམས་གྱིས་འཛོམས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གླིང་ཅེ་དང་། འདུ་གཤིས་མེད་
པའི་སེམས་ཅན་རྒྱམས། །སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་དགུར་བཤད། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གོང་
གི་རྒྱམ་གཤིས་གནས་པ་བདུན་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་གླིང་ཅེ་པ་དང་། འདུ་གཤིས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་
བརྒྱན་པས། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུར་འགྱུར་པའི་བྱིར། གཞན་རན་མོང་པ་རྒྱམས་སེམས་
ཅན་གྱི་གནས་སུ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མི་འདོད་བཞིན་གནས་བྱིར་གཞན་མིན། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་རྒྱམས་གནས་དེར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གནས་པའི་སྟོན་ནས་དེར་མ་བཤད་
པའི་བྱིར། གསུམ་པ་རྒྱམ་གཤིས་གནས་པ་བཞི་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞི་སྟེ། །
ཟག་དང་བཅས་པའི་སྤང་པོ་བཞི། །རང་གི་ས་པ་ཉིད་རྒྱམ་གཤིས། །འབའ་ཞིག་གནས་པར་མ་
བཤད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ནས་(༥)(ན)འདུ་བྱེད་ཀྱི་བར་
ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཟག་མེད་དང་ས་གཞན་གྱི་སྤང་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁམས་གསུམ་པོ་རང་རང་
གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་མིན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱམ་གཤིས་ཉིད་རྒྱམ་གཤིས་གནས་པར་མི་
འཆད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་བདུན་དང་བཞིའི་བསྐྱུ་བ་དབྱུང་བ་ཡོད་དེ། བསྐྱུ་ན་སུ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
འབྱུང་བ་ལས། རྒྱམ་གཤིས་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་ལ་བཞིས་མ་བསྐྱུས་པ། བཞིས་བསྐྱུས་ལ་བདུན་
གྱིས་མ་བསྐྱུས་པ། གཉིས་ཀས་བསྐྱུས་པ། གཉིས་ཀས་མ་བསྐྱུས་པ་དང་བཞིར་ཡོད་པའི་བྱིར།
དེ་རྒྱམས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི་ཡོད་དེ། གོང་གི་རྒྱམ་པར་གཤིས་པ་བདུན་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། རན་

སོང་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། སྤྱིད་ཅེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཟག་བཅས་གྱི་ཁྱུང་
པོ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་བདུན་པའི་ལམ་གྱི་ཁྱུང་པོ་བཞི་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱིཾ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་པ་པར་ཆེན་པོས་ད་ཅུ་མཁས་གྲགས་པ་མ་མཛད་པ། བར་དོ་སྐོག་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་སྒྲུབ་པས།

གསུམ་པར་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོར་འཇུག་པའི་ཚུལ།
བར་དུ་གནས་པའི་ཚུལ། མཐར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལའང་གཉིས་
ཡོད་དེ། གང་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲེ་གནས། གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྤྱིད་གཉིས་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེར་ནི་སྒྲོང་ལས་སྒྲེས་སྐོག་ས། ཁེམས་ཅན་སྒྲེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ།
མི་དང་དུད་འགྲོ་རྣམ་པ་བཞི། དཔུལ་བ་རྣམས་དང་ལྟ་རྣམས་དང་། སྤྱིད་པ་བར་མ་བཟུས་
ཉེ་སྒྲེ། ཡི་དྲགས་མངལ་ནས་སྒྲེ་བའང་ཡོད། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དཔྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། སྒྲོང་སྒྲེས་སྐོག་ས་བཞི་ཡོད་པ་དང་། འགྲོ་བ་གང་ན་སྒྲེ་གནས་དུ་ཡོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མི་
དང་དུད་འགྲོ་ལ་སྒྲེ་གནས་བཞིར་ཡོད། དཔུལ་བ་པ་དང་། ལྟ་དང་། བར་དོའི་ཁེམས་ཅན་
(ལྟ་བུ་)རྣམས་ཟུས་སྒྲེས་ཁོ་ནར་ངས། ཡི་དྲགས་ཟུས་སྒྲེས་གཙོ་ཆེ་ཡང་མངལ་སྒྲེས་ཡོད་པར་
མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་ལ་སྒྲེ་གནས་བཞི་ཆར་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཡིན་གྱི་
ལྟ་ལྟ་བུ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་མི་དང་། རྒྱལ་པོར་ལས་ལྟ་ལྟ་བུ་དང་། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་
རིམ་པ་བཞིན་སྒྲོང་སྒྲེས་དང་། མངལ་སྒྲེས་དང་། རྟོད་གཤེར་སྒྲེས་དང་། ཟུས་སྒྲེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དུད་འགྲོ་ལ་སྒྲེ་གནས་བཞི་ཆར་ཡོད་དེ། དང་པོ་གསུམ་གྱོ་སྒྲེ་བར་ཟད་ཅིང་། ཟུས་སྒྲེས་
གྱི་མཁའ་ལྗོངས་དང་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཁོ་ན། ཟུས་སྒྲེས་གྱི་མཁའ་ལྗོངས་ཟུས་སྒྲེས་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ།

དེ་འདྲོད་ན། རྩམ་སྒྲིམ་ལ་གྱི་ལུས་ཡོད་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེན། སྒྲིན་མེད་དེ། དེས་དེ་གསོན་
 པོར་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཡང་ན་རི་སྒྲིན་མ་གྱི་འོ་བར་དུ་ཟ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་པར་
 འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲི་གནས་བཞིའི་ཕྱི་མ་གསུམ་འགལ་ཀྱང་
 དང་པོ་གཉིས་མི་འགལ་ཞིང་། དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་ཡང་སྒྲི་མ་སྒྲི་མ་དམན་ལ། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་
 མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་གཞན་སྒྲི་བསྐལ་བར་བྱེད་པ་འདྲ་ཡང་། རིམ་པ་བཞིན་
 རང་ལན་གཉིས་དང་གཅིག་ཏུ་སྒྲི་བསྐལ་བར་བྱེད། གསུམ་པས་གཞན་ལ་སྒྲི་བསྐལ་མི་བྱེད།
 བཞི་པས་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲི་བསྐལ་མི་སྒྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འང་། ལྷུ་
 པོ་དོན་གྲུབ་རྩམ་སྒྲིམ་ལ་མི་རྟེན་པར་མངལ་སྒྲིམ་མཛོད་པ་ནི་དོན་ཆེན་པོ་གཟིགས་པའི་སྒྲི་
 བསྐལ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་དུ་བྱུང་འོ་རིགས་རྣམས་ཆོས་ལ་འདྲོད་པ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རིགས་
 སོ། །ཞེས་གཞན་དག་གི་རིམ་གྱི་སྒྲིད་པ་དང་། མངལ་སྒྲིམ་གྱི་མིར་གྱུར་པས་ཀྱང་གྲུབ་པ་འདི་
 ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱི་སྒྲི་བསྐལ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྒྲི་གསུམ་
 ཅན་གྱི་ཁ་ཟེར་བ་སྒྲིག་པའི་(༥༥ན)ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྒྲིད་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འདིར་གང་འཆི་དང་སྒྲི་བ་
 ཡི། སྒྲིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འཆི་སྒྲིད་དང་སྒྲི་སྒྲིད་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་
 བའི་སྒྲིད་པ་ཞིག་ལ་འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་བྱུང་བ་ཞེས་མི་བཟོད་དེ། བགྲོད་
 པའི་ལུས་དུ་མ་ཕྱིན་ཕྱིར། སྒྲིད་པ་བར་མ་བྱུང་བ་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུང་
 པོ་ཚོགས་པར་མ་ཕྱིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྒྲིན་སྒྲིམ་པ་ལ་ལལ་ཆེར་སྒྲི་བ་ཚོགས་ན་
 རེ། མི་འཐད་དེ། བར་སྒྲིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆི་སྒྲིད་ཆད་ཅུམ་ལས་སྒྲི་སྒྲིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་བྱང་བཞིན་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་ཆད་
 བསྐྱུང་བ་བཞིན། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པས་མི་འཐད་དེ། འབྲུ་ཡི་རྒྱན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །
 སྒྲིད་པ་ཆད་ལས་བྱུང་བ་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྒྲི་སྒྲིད་དེ་རང་དང་འཆི་སྒྲིད་ཀྱི་བར་དུ་མ་

ཆད་པར་སྤྲོད་པའི་རྒྱན་གྱི་འཕེན་པ་བྱུང་བ་འབྲུལ་ཡི་རྒྱན་དང་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པའི་བྱིར། དཔེ་
བཀོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞུགས་བརྟན་མ་གྲུབ་བྱིར་བ་དང་། །མི་འདྲའི་བྱིར་ན་དཔེ་མ་
ཡིན། །གཅིག་ན་ལྟན་ཅིག་གཉིས་མེད་བྱིར། །རྒྱན་མིན་བྱིར་གཉིས་ལས་བྱུང་བྱིར། །ཞེས་འབྲུང་
བ་ལས། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱུང་བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་བྱུང་བཞིན་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་དང་།
གྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་དཔེར་མི་རུང་བའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དེར་གྲུབ་ལུལ་གྱི་གོ་ས་གཅིག་
ན་ཐོགས་བཅས་གྱི་གཞུགས་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ་དེར་ཐལ། དཔེ་དོན་མི་འདྲ་བའི་བྱིར། འཆི་སྤྲོད་དེ་སྤྲོ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན། གཞུགས་བརྟན་བྱུང་
བཞིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་(ལྔ་བ)བྱིར། མི་འདྲ་བ་དེར་ཐལ། སྤྲོ་སྤྲོད་ཉིད་འཆི་སྤྲོད་དང་། དེ་ལས་
གཞན་པའི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་མི་འཐད་དེ། བྱུང་བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་བྱུང་
བཞིན་དང་མེ་ལོང་དག་པ་སྟེ་གཙོ་བོའི་རྒྱ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །མེ་ལོང་ནང་གི་བྱུང་བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་གཞི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཞུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐོགས་བཅས་གྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བརྟན་ཡོད་
ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། བར་སྤྲོད་ཡོད་པར་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། མཁུར་ནས་
གསུངས་བྱིར་ཡོད་དྲི་ཟ། །ལུར་གསུངས་འགོ་མདོ་ལས་ཀྱང་གྲུབ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། སྤྲོད་
པ་བདུན་རྟེན་པའི་མདོར། སྤྲོད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དཔྱུལ་བའི་སྤྲོད་པ་དང་། ཡི་དུགས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་
དང་། རུད་འགྲོའི་སྤྲོད་པ་དང་། མིའི་སྤྲོད་པ་དང་། ལྟའི་སྤྲོད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་དང་། སྤྲོད་
པ་བར་མདོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོར། གནས་གསུམ་མདོན་
ཏུ་གྱུར་ན་མའི་མངལ་ཏུ་བྱ་ཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་རུང་ཞིང་ཟླ་མཆོན་དང་ལྟན་པ་དང་། ས་
མ་ཆགས་པར་གྱུར་ཞིང་བྱུང་པ་དང་། དྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། ཡང་མདོར་བྱིར་མི་འོང་བར་འདེལ་བ་ཐོགས་ལུ་གསུངས་པ་དང་། སྤྲོས་བྱུང་མ་པའི་
འགོ་བ་བདུན་བརྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དཔེ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟེན་བྱིར་མི་འོང་བར་འདེལ་བ་ལ་

ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤིས་བྱུང་བ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིན་པ་ལྟར་པ།

གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་བྱིར། བར་དོ་བ་དེ་ཡང་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་དུ་མ་དང་
ལྟན་ཏེ། བྱད་གཟུགས་ཀྱི་བྱུང་པར། མཐོང་རྒྱལ་གྱི་བྱུང་པར། ལས་ཀྱི་བྱུང་པར། དབང་པོའི་
བྱུང་པར། རྣམ་པའི་བྱུང་པར། ཟས་ཀྱི་བྱུང་པར་རྣམས་ཡོད་ཅིང། བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་
ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱད་གཟུགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་ལྟན་བ་དེར་ཐལ། དེ་ནི་འཕེན་བ་
གཅིག་པའི་བྱིར། རྩོན་དུས་(༥༧ན)མྱིད་འབྱུང་གཞུགས་ཅན། ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། གང་དུ་
སྐྱེ་བའི་རྩོན་དུས་ཀྱི་མྱིད་པའི་བྱད་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འགྲོ་བ་གང་གི་བར་སྤྱིད་
དང་། དེས་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་བྱུངས་པའི་རྩོན་དུས་ཀྱི་མྱིད་བ་གཉིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་
གིས་འཕངས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩོན་དུས་ཀྱི་མྱིད་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ནི་འཆི་བའི་རྩོན་པོ་ཏེ། སྐྱེ་
བའི་སྤྱད་ཅིག་ཡན་ཆད་དོ། ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། སྐྱེ་མྱིད་རྩོགས་ནས་འཆི་མྱིད་མ་གཤམ་བར་གྱི་
མྱིད་བ་ལ་འདོད་པའི་བྱིར།

ཁོན་པེ། འོན། བྱད་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་སྐྱེ་འབྱུལ་ཆེན་མོའི་ལྷམས་སུ་ཞུགས་པའི་
བར་སྤྱིད་དེ་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་དང་བཅས་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱད་གཟུགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དེ་
འཐད་པའི་བྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་དུ་བྱུང་པོ་ཆེའི་སྐྱ་གུ་དཀར་པོ་ལྷམས་
སུ་ཞུགས་པར་གཞིགས་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། ཁྱེན། རྩོན་མེད་དེ། རྱུང་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་ལོག་
ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པས་མཆན་མ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་གྱི་ཀྱིའི་རྩི་ལྷས་
བཙུ་མཐོང་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

འོན། ཆོས་ལྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས། བྱུང་ཆེན་དཀར་པོ་མཆེ་བ་དུག་ལྟན་པ། ཁྱེས་གསུངས་
བ་དང་འགལ་ལོ། ཁྱེན། འགལ་བའི་རྩོན་མེད་དེ། ཆོགས་བཅད་དེ་སྤེ་སྤྱོད་གསུམ་པོ་གང་གི་
ཡང་ཆོག་མ་ཡིན་པས་རང་ལུགས་སུ་བྱེད་མི་དགོས་ཤིང། བྱེད་ནའང་ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་དང་མཐུན་
པའི་ཆོགས་བཅད་དེ་ལྷར་བྱས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོན་པེ། བ་ལང་དབྱར་འབྲིག་བ་མང་ལ། ཁྱི་
སྟོན། ཏ་སོས། དོམ་དགུན་འབྲིག་བ་མང་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་དུས་མིན་དུ་གྲུབ་ན་ངེ་

ལྟར་བྱེད་ཅིན། བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན། བ་མེན། ལྷེ་སྤྱང་། བོང་ལ། དྲོད་ནམས་སྤྱུ་
སྤྱེ་བ་ཡོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནམས་འགོ་བ་(༦༧བ)རིགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐོང་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་སོགས་ལུ་ཡོད་པ་བྱུང་སྟེ། རིགས་མཐུན་ལུ་མིག་
དག་པས་མཐོང་། །ལས་ཀྱི་རྩུ་འབྲུལ་ལྷུགས་དང་ལྷན། །དབང་པོ་ཀུན་ཚད་ཐོགས་མེད་རྒྱ། །
མི་སྒྲོག་དེ་ནི་དྲི་ཟེལ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། བར་དོ་རིགས་མཐུན་དང། ལཱ་འི་མིག་རྣམ་པར་དག་
པས་མཐོང་བ། །ལས་ཀྱི་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་ལྷུགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱང་དགག་པར་མི་རུས་པ། མིག་
སོགས་དབང་པོ་ཀུན་ཚད་བ། རི་བོ་སོགས་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འགོ་རུས་པ། འགོ་བ་གང་གི་བར་
སྤྱིད་བྱུང་ནས་གཞན་གྱི་སྤྱིད་དུ་མི་སྒྲོག་པ་དང་། །ལམས་ཟས་རགས་པ་མི་ཟ་བར་ཟས་སྤྱི་
དྲི་ཟ་བ་སོགས་ཡོན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ནམས་སྤྱུ་ འགོ་བ་གང་གི་བར་སྤྱིད་བྱུང་ནས་གཞན་དུ་
མི་སྒྲོག་པ་དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་མདོ་ཚད་ལུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོ་བ་གང་གི་བར་
སྤྱིད་དང་། སྤྱོད་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་གཉིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
འགོ་བ་དེའི་བར་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྤྱུར་ན་དེའི་སྤྱིད་དུ་སྤྱེ་བས་ནི་མ་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་སྤྱི་
ཉེར་འགོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོན། མཛོན་པ་གོང་མར། ཅི་སྟེན་སྒྲོག་གོ། །དེ་ན་གནས་པ་ཡང་ལས་གསོག་གོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །ཞེན། སྤྱོད་མེད་དེ། ལྷུགས་གཞན་ཡོན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལས་གསོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུགས་དེ་ལ་གོང་སའི་རྟེན་
ལ་འོག་སར་སྤྱེ་བའི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གོང་སའི་རྟེན་
ལ་འོག་སར་སྤྱེ་བའི་ལས་གསོས་འདེབས་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རི་བོ་སོགས་ལ་
ཐོགས་མེད་དུ་འགོ་བ་ཡང་དེར་ཐལ། ལ་འོང་གཤགས་པའི་ནང་ནས་སྒྲོག་ཆགས་སྤྱིན་ལུ་འབྲུང་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མའི་མངལ་ལ་ནི་ཐོགས་ཏེ། མངལ་སྒྲོ་ནས་(༦༨ན)དེས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
རྒྱ་མཚན་དེས་ན་མཆོམ་སྤྱན་གྱི་དང་པོར་སྤྱེས་པ་རུ་བོ་དང་། སྤྱིས་སྤྱེས་པ་ལུ་བོར་བྱ་དགོས་

ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤིས་ཀྱི་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འདི་ག་རྟོན་བརྟན་པ།

སྟེ། །གལ་ཏེ་བར་སྤྱིད་པ་དེ་དབང་པོ་གུན་ཚང་དགོས་ན། དཔུས་ལོང་སྟགས་ཅི་ལྟར་ཡིན། ཞེ་
ན། །ཁ་ཅིག །གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་མངལ་དུ་མིང་
གཞུགས་ཀྱིས་པ་ཆུང་བའི་སྟེན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

དཀགས་གསུམ་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རོ་བོའི་ཁྱད་པར། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
གྱི་ཁྱད་པར། ཆོ་ཚད་གྱི་ཁྱད་པར། སྤྱིད་པ་འཕྲོ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། བོང་ཆོད་གྱི་ཁྱད་པར། རྣམ་
པའི་ཁྱད་པར། འགྲོ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་བའི་ལུས་
ཅན་དོ་རྟེ་ལ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་རུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་ལས་
བྱུང་དང་སྤྱིད་ཆོལ་དང་དྲི་ཟ་དང་སྤྱིད་པ་བར་མ་དང་སྟོན་གྲུབ་གྱི་སྤྱིད་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར།
གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིར་བར་དོའི་ཆོ་ཚད་ཞག་བདུན་ཡིན་ཞིང་། བདུན་གོང་དུ་འཆི་བ་ཡང་ཡོད།
སྟེ་བའི་སྟེན་མ་རྟོན་ན། ཞག་བདུན་བདུན་ན་འཆི་རྒྱུ་རེ་བྱས། བདུན་ཕྱག་བདུན་པ་ན་སྟེ་བའི་
རྒྱ་སྟེན་རེས་པར་རྟོད་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོན་པ་གོང་མ་ལྟར་ན། དཔུལ་
བར་སྟེན་བཤང་ལམ་ནས་དང་། ཡིད་ཀས་སྟེ་ན་ཁ་དང་། དུད་འགྲོར་སྟེ་ན་རྒྱུ་ལམ་དང་། མིར་
སྟེ་ན་མིག་དང་། འདོད་ལྟར་སྟེ་ན་ཉེ་བ་དང་། གཞོད་སྟེ་ན་དུ་སྟེ་ན་སྟེ་དང་། གཞུགས་ཁམས་
སྟེ་སྟེ་ན་མིག་དབུས་དང་། གཞུགས་མེད་ཁམས་སྟེ་སྟེ་ན་གྱི་པོ་ནས་འཕོ་བ་སྟགས་ཡིན་ཞིང་།
བརྟན་བཅོས་འདོད་ལུགས་འོག་དུ་སྟོན་པའི་བྱིར།

ལྟ་(༥༥བ)པ་གྲུབ་སྟེ། འཛམ་བུའི་སྤྱིར་བའི་མིའི་བར་དོ་བྱིས་པ་ལོ་ལྷ་འམ་དུག་ལོན་པ་ལྟ་
སྟེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དུག་པ་གྲུབ་སྟེ། རན་འགྲོའི་བར་དོ་ཕྱར་པ་ནག་པོ་བརྒྱུངས་པའམ་མཆན་
མོ་སྟན་ནག་གིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་སྟེ་དང་། བདེ་འགྲོའི་བར་དོ། ལྷམ་སྟེ་དཀར་པོ་བརྒྱུངས་པའམ་
མཆན་མོ་ལྷ་འོད་གྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་སྟེ་སའི་དངོས་གཞི་ལས་བཤད་པ་དང་། ཡང་དཔུལ་བའི་
བར་དོ་སྟོང་དུ་མ་མེས་འཆོག་པ་ལྟ་སྟེ། ཡིད་ཀས་གྱི་བར་དོ་རྒྱ་ལྟ་སྟེ། དུད་འགྲོའི་བར་དོ་དུ་པ་ལྟ་
སྟེ། འདོད་པའི་ལྟའི་བར་དོ་གཞེད་ལྟ་སྟེ། གཞུགས་ཁམས་གྱི་བར་དོ་དཀར་པོ་སྟགས་སྟེ་དགའ་

པོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། བདུན་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔུལ་བའི་
བར་དོ་སྤྱི་བོ་གཙུག་ནས་འགོ་བ། ཡི་དུགས་དང་དུད་འགོ་དང་མིའི་བར་དོ་ཐད་དཀར་འགོ་བ།
ལྟའི་བར་དོ་སྟེང་དུ་འགོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཁམས་སྟུ་སྟེ་བ་ལ་
བར་དོ་ཡོད་ཀྱི། གཟུགས་མེད་དུ་སྟེ་བ་ལ་མེད་དེ། གང་དུ་གི་བའི་གནས་དེར་མིང་གཞིའི་ལུང་
པོ་ཅམ་འགྲུབ་པའི་བྱིར།

འོན། བར་སྤྱིད་སྟེ་གནས་སྟུ་འཇུག་ཚུལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྟོ་ནི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་པས། རྩེད་གསལ་འགོ་བའི་ལུང་དུ་འགོ་ གྲིད་དགནས་ལ་མཛོན་འདོད་གཞན། །
དཔུལ་བ་ཡི་ནི་སྤྱི་གཙུག་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྟོང་སྟེས། མངལ་སྟེས་ལ་རྒྱུད་རིང་མོ་ནས་
ཐོ་མོ་ཉལ་པོ་བྱེད་བ་མཐོང་སྟེ། ཆགས་སྣང་གི་སྟོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པས་འདོད་པ་སྟོང་བའི་
བསམ་པས་མངལ་དུ་འགོ་ གཞན་དྲོད་གཤེར་སྟེས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དྲི་དང་གནས་འདོད་པས་
སྟེས་གནས་སྟུ་མཛད་ཅིང་། ཀླང་བ་བཞི་བའི་དོན་ནི། (༥༧)མོང་དུ་བཤད་པ་ལས་གྲུབ་པའི་བྱིར།

འོན། མངལ་འཇུག་ཐམས་ཅད་སྟོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པར་ངེས་སམ་ཞེས། རེས་དེ།
གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། གཞན་ནི་གནས་པ་ཡང་གཞན་ནི། འབྱུང་བའང་གཞན་
ནི་ཐམས་ཅད་ཚོངས། སྟོང་ལས་སྟེས་དྲག་དུའོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གཅིག མངལ་དུ་
འཇུག་པ་ཤེས་ཤིང་གནས་པ་དང་། འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། གནས་འཇུག་ཤེས་ཤིང་འབྱུང་
བ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཡང་གཞན་གསུམ་ཀ་ཤེས་པ་དང་གསུམ་ཡོད། གསུམ་ཆར་ལ་ཚོངས་
པའང་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་འདི་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ལས་སྟེས་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
རྣམས་གྲུབ་སྟེ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་དང་རང་བྱུང་གཉིས། །
ལས་སམ་ཡེ་ཤེས་སམ་གཉིས་ཀ རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་དང་པོ་ཡིན། བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན། བདག་ཅག་གི་
སྟོན་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་ཡིན་དེ། དང་པོ་བཟོད་རྣམས་རྒྱ་ཆེ། གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ། གསུམ་པ་

གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར།

ཁྱེད་སྤྱོད་གི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པའི་སྐབས།

གཉིས་པ་བར་དུ་གནས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རི་ལྷར་གནས་པ་དང་། གང་གིས་གནས་པ་གཉིས་
 རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁྱེད་སྤྱོད་གི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྟེན་
 འབྲེལ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། གླིང་ཁེའི་སྒོ་ནས་མཛད་ག་བསྟུ་བ་ནམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
 དང་པོ་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་ན་རེ། གླིང་སངས་རྒྱས་པ་གང་ཟག་བདག་མི་འདོད་ན། སྤྱེ་བ་སྤྱེ་མ་ནས་
 འདོར་འོང་ཁོང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་མི་འཐད་དོ། ཁོཅ། དེའི་སྒྲིན་མེད་དེ།
 བདག་མེད་སྤང་བོ་ཅམ་ཉིད་དོ། ཁོཅ་མོངས་(༥༧བ)ལས་ཀྱིས་མདོར་འདུས་བྱས། གླིང་པ་
 བར་མའི་རྒྱན་གྱིས་ན། མར་མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགྲོ། རི་ལྷར་འཕངས་བཞིན་རིམ་གྱིས་
 རྒྱན། སྤྱེས་ནས་ལས་དང་ཁོཅ་མོངས་ཀྱིས། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དག་དུ་འགྲོ། གླིང་པའི་
 འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད། ཁོས་འབྱུང་བ་ལས། སྤང་བོའི་རྒྱན་ཅམ་ལ་གང་ཟག་དུ་འདོགས་གིང་།
 མར་མེ་སྒྲིད་ཅིག་མ་ཉིད་ལུལ་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་ཡང་། དེའི་རྒྱན་གྱིས་ལུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་
 ལྷར། སྤྱེ་བ་སྤྱེ་མའི་ཁོཅ་མོངས་དང་ལས་ཀྱིས་མདོར་བར་འདུ་བྱས་པའི་གླིང་པ་བར་མའི་རྒྱན་
 ཀྱིས་མངལ་དུ་འགྲོ། དེ་ནས་ལས་ཀྱིས་རི་ལྷར་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་རྒྱན་འབྱུང་ནས་
 འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་ལ། སྤྱར་ཡང་གླིང་པའི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། མངལ་
 དུ་ཞུགས་ནས་འཕེལ་བའི་རིམ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྩར་རྩར་པོ། མེར་མེར་པོ། བར་ནར་པོ་མཐུང་
 འབྱུར། རྒྱང་ལག་འབྱུས་པ་སྟེ་ལྷ་སྤྱེ་མ་སྤྱེ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྟེ་ཁོང་། དེས་སྤྱེ་སྤྱེ་མེན་མོ་ཐོག་ས་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཁྱེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་བཤད་གྱི་སྐབས།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ། སྐབས་སུ་
བབས་པའི་ངོ་བོ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སོགས་གསུམ་དཔེ་དང་གྱུར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་པའི། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆ་
གསུམ་མོ། རྫོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་ལ། །
མ་རིག་ཉོན་མོངས་རྫོན་གནས་སྐབས། འདུ་བྱེད་དག་ནི་རྫོན་ལས་གྱི། རྣམ་ཤེས་མཚམས་
སྒྱུར་ལུང་པོ་ཡིན། མིང་དང་གཞུགས་ནི་དེ་ཡན་ཆད། སྒྱེ་མཆོད་དུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། དེ་ནི་
གསུམ་འདུས་ཚུན་ཆད་དེ། རིག་པ་བདེ་སྒྲུག་ལ་སོགས་གྱི། རྒྱ་ཤེས་རྣམས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །
ཆོར་འབྲིག་ཚུན་ཆད་སྒྲིང་(ལྡོག་པ་ནི། ལོངས་སྒྲིང་འབྲིག་པ་ཆགས་ཅན་གྱི། ཉི་བར་ལེན་
པ་ལོངས་སྒྲིང་རྣམས། ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་ཡོངས་རྒྱག་པའི། དེ་སྒྲིང་འབྲས་སུ་འབྱུང་འགྱུར་པའི། །
ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྒྲིང་པ་ཡིན། ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་སྒྲེ་པ་ཡིན། ཆོར་བའི་བར་ནི་ཆ་གྱི་ཡིན། །
འདི་ནི་གནས་སྐབས་བར་འདོད་ལོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་མ་
རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཆེ་རྫོན་མ་དང་། འབྲས་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་སྒྲིང་པའི་བར་བརྒྱད་
ཆོ་བར་པ་དང་། སྒྲེ་བ་ཆ་གྱི་གཉིས་ཆེ་བྱི་མ་ལ་རྫོགས་སྒྲེ་ཆོ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། བརྒྱ་གཉིས་གྱི་
ངོས་འཛིན་ཡང་། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ལོར་དུ་ལྡན་པའི་
གཙོ་བོ་སེམས་གྱི་ལོར་དུ་བྱུང་པའི་ཟག་བཅས་གྱི་སྒྲུང་པོ་ལྟ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་
ནས། འོག་མ་རྣམས་ལ་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་དང་། འདི་དང་རྟེན་འབྲེལ་བཞིའི་ནང་ནས་གནས་སྐབས་
གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན། ཞེས་འཆད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་མེ་མེ་ནས་སྒྲུང་པོ་ལྟ་བུ་ཅན་ཡིན་པ་ནས། མ་རིག་

པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་བརྗོད་པ་མི་འཐད་དོ། །ཞེ་ན། དེའི་སྒྲིམ་མེད་དེ། གཙོ་
 བོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྟན་གས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མ་རིག་པ་སོགས་དེ་དང་དེའི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་བརྟུག་གིས་ཆེ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་
 ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་དང་ཕྱི་མཐའ་བར་དག་ལ། མྱོངས་པ་རྣམ་པར་སྒྲོག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་གིས། སྒྲིམ་དང་ཕྱི་མཐའ་གཉིས་གཉིས་དང་། །ཞེས་པ་རྒྱུ་པ་གཉིས་
 ཀྱི་དགོས་པས། ཡན་ལག་བརྟུག་གིས་ (༡༠བ) ཆེ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་དགོས་པ་ཡིན།
 ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡན་ལག་བརྟུག་གིས་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་
 འགའ་ཞིག་འདོད་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་ལས་མ་རིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བསྟན། རྟེན་
 དེ་ལ་སྟེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བདུབ། སྒྲར་གྱི་ལས་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་ནས་སྒྲེ་བ་ཕྱི་མ་
 འདོད་ལྟར་སྒྲེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ལྟར་སྒྲེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིམ་གནས་སྟོང་འབྱུར་གྱི་
 ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ །མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གཟུགས་སྟངས་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་བཤད། མ་རིག་
 པ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་མ་
 རིག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་བརྟུག་གིས་པོ་དེ་བསྟན་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མོངས་གསུམ་མོ་ལས་
 གཉིས་སོ། །བཞི་བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་སྟེ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྟེན་མོངས་པའི་རྟེན་
 འབྲེལ། ལས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། གཞིའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། རོས་འཛིན་གྱིང་། མ་
 རིག་པ། སྟེད་པ། ལེན་པ་གསུམ་དང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་སྟོན་པ་གཉིས་གཉིས་པ་དང་། རྣམ་
 ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ལྟེན་སྟེ་བ་དང་རྒྱ་གི་བསྟན་པས་བདུན་ཆོན་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། བདུན་པོ་གཞིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འབྲས་སྟེན་རྟེན་འབྲེལ་གྱིང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

འོ་ན། དང་པོར་རྒྱ་དང་ཐ་མར་འབྲས་བུ་མདོར་བསྟན་ན། བར་དུ་རྒྱ་འབྲས་རྒྱ་སྐྱེད་པ་ཅི་
ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་མདོར་བསྟན་པ། །བར་མའི་རྩེས་སུ་
དཔག་པ་ལས། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། བར་མའི་ཆོ་འདིའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་གཞན་གཉིས་
རྩེས་(ལྟ་ནས་)དཔག་ཅུས་པའི་བྱིར།

འོ་ན། མ་རིག་པའི་རྒྱ་དང་། ཀ་ཤིའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
སུ་གྲངས་མ་དེས་པར་འགྱུར། མེད་ན་དེ་གཉིས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། རྒྱ་མའི་
བྱེད་པ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་དང་། །བྱ་བ་ཉིད་དོ་དེ་ལས་གཞི། །དེ་ལས་
གཞི་དང་ཉོན་མོངས་སྒྲེ། །འདི་ནི་སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་ལྷགས། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་འཁོར་ནས་སྒྲེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། །

འོ་ན། འབྲུང་བ་དང་བྱུང་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། འདིར་ནི་འབྲུང་བ་རྒྱ་ཡིན་
ཏེ། །བྱུང་བ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། །ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ངོ་བོ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་བཤད་པ་དང་། མིང་
བཤད་པ་དང་། རིག་པ་དང་། ཆོར་བ་བཤད་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རིག་
པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན། །མ་རིག་མི་མཛའ་རྩུན་སྟགས་བཞིན། །ཀྱན་སྦྱོར་སྟགས་
ཆོག་བྱིར། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། མ་རིག་པ་དེ་རིག་པ་མེད་ཅམ་དང་། རིག་པ་ལས་གཞན་ཅམ་
ལ་མི་འཛིག་གི། །བདག་མེད་པའི་དོན་རིག་པའི་འགལ་རྒྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞིག་ལ་འཛིག་པའི་
བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མི་འཛའ་བ་དེ་མཛའ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞིག་ལ་འཛིག་པ་དང་། རྩུན་དེ་
བདེན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞིག་ལ་འཛིག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་ལས། མ་རིག་པ་དེ་
ཀྱན་སྦྱོར་དང་འཆིང་བ་སྟགས་སུ་ཆོག་གིས་བསྟན་པའི་བྱིར།

མ་རིག་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་སྟགས་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། གལ་ཏེ། ཤེས་རབ་ངན་པའི་མིན་ལྟ་(ལྟ་བུ)བྱིར། །ལྟ་བུ་དེ་དང་མཚུངས་ལྟར་བྱིར། །ཤེས་

རབ་ཞོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རིག་པ་
ལྟ་བ་དང་མཆོངས་ལྟར་དུ་བྱུང་བས་ལྟ་བ་དང་འགལ་དགོས་པ་དང་། མ་རིག་པ་ནི་གཤམ་རབ་
ཞོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མིང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་སྟངས་ལོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
གཟུགས་སྟངས་མ་གཏོགས་པའི་སྟངས་པོ་བཞི་པོ་མིང་གཟུགས་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རིག་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རིག་དུག་འདུས་ཏེ་བྱུང་བ་ཡིན། །ལྟ་ནི་སྟོགས་པའི་
རིག་པ་ཡིན། །དུག་པ་སྒྲ་དུགས་ཆོག་ཅེས་བྱ། །རིག་དང་མ་རིག་དང་གཞན་རིག་ །དྲི་མེད་ཞོན་
མོངས་ཅན་ལྟག་མ། །གཞོད་སེམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རིག་ །བདེ་བ་སྟོང་འགྱུར་ལ་སྟོགས་
གསུམ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རིག་པ་ལ་སྟོགས་པའི་རིག་པ་དང་། ཆོག་སྒྲ་དུགས་ཀྱི་རིག་པ་
གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ཡང་རིག་པའི་རིག་པ། མ་རིག་པའི་རིག་པ། གཞན་པའི་རིག་པ་དང་
གསུམ། མ་རིག་པའི་རིག་པ་ལ་ཡང་གཞོད་སེམས་ཀྱི་རིག་པ་དང་། རྗེས་ཆགས་ཀྱི་རིག་པ་དང་
གཉིས། སྟོང་འགྱུར་གྱི་སྟོན་སྟེན་པོ་བདེ་བ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་རིག་པ་དང་། ལྟ་བ་སྒྲ་ལ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་
རིག་པ་དང་། །བཅད་སྟོམས་སྟོང་འགྱུར་གྱི་རིག་པ་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། མཆོན་གཞི་ཡང་། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་སྟོགས་དུག་གི་སྟེང་ནས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཆོར་བ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལུས་ཆོར་དང་། སེམས་ཆོར་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་དུག །ལྟ་ནི་ལུས་ཀྱི་འོ་སེམས་ཀྱི་གཞན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་(པ་ཉན) ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་སྟོགས་དང་པོ་ལྟ་ལུས་ཆོར་དང་། ཡིད་
ཀྱི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་སེམས་ཆོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། རིག་ཆོར་གཉིས་
དུས་མཉམ་མཁུ། ཞེན། ལུགས་འདི་ལ་མཉམ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ལྟ་ནི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་
རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟོགས་དགའ་བ་ཡིན་ཙམ་ཉིད་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ཡོད་དེ། མདོར་བསྟན་ཀླུ་མ་བཤད་གཉིས་
 གྱི་རྫོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ལས། །རྣམ་པ་
 དག་ནི་ཡང་བཙོ་བརྒྱད། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཚོར་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་
 པའི་ཁྱིམ། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱིམ། དང་པོ་ཡོད་
 དེ། འདོད་ན་ཐམས་ཅད་རང་དམིགས་ཅན། །སྤྱོད་ཡུལ་གཞུགས་ཅན་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །གོང་
 མ་གསུམ་གྱི། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འདོད་པ་ན་རང་སའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཚོར་བ་བཙོ་
 བརྒྱད་དང་། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱ་གཉིས། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་
 དམིགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཁྱིམ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་རྟུ་ཡོད་དང་། གྱི་མ་གཉིས་
ན་རྟུ་ཡོད་བཤད་པ་གཉིས་སྟུ་ཡོད་པའི་གྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ནི། གཉིས་ན་བརྩ་
གཉིས་འདོད་འགྲོ་རྣམས། །རང་ལ་དམིགས་བརྒྱད་གཞུགས་མེད་པ། གཉིས་ཀྱིས། ཁྱེས་
འབྱུང་བ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ན་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་བརྩ་གཉིས། རང་སའི་ཡུལ་ལ་
དམིགས་པ་བརྒྱད། གཞུགས་མེད་(༧༩བ)ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་རྣམས་སྟུ་ཡོད་པའི་གྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཉིས་ན་རྒྱག་རྒྱག་གི་འདོད་པའི་རང་ནི་བཞིན། །
གོང་མ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བྱི་མ་གཉིས་ན་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་
དམིགས་པའི་ཚོར་བ་རྒྱག་ །རང་མའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་བཞི། གཟུགས་མེད་བྱི་ཡུལ་ལ་
དམིགས་པ་གཅིག་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཉི་བར་བཞུགས་
ན་བཞི། །གཟུགས་འགོ་གོང་མར་འགོ་བ་གཅིག་ །དངོས་གཞི་ན་གཅིག་རང་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་
འབྱུང་བ་ལས། གཟུགས་མེད་བྱི་ཉི་བར་བཞུགས་ན་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་
པ་བཞི། གཟུགས་མེད་བྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྒྲུམས་གཅིག་ །གཟུགས་མེད་བྱི་དངོས་
གཞི་ན་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྒྲུམས་གཅིག་ཡུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཡིད་

ཚེས་མཛོམ་པ་མཛོལ་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་སེམ་བྱ་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བརྒྱན་པ།

ཉེར་རྒྱ་བཙུང་བོ་ནི། བཙུང་ཐམས་ཅད་ཟག་དང་བཙས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་ཟག་
བཙས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་རྟེན་འབྲེལ་བཞི་ཙམ་ལས་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་།
བཤད་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་གཞན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཁ་ཅིག་བཤད་ཟིན་པ་དང་། ཁ་
ཅིག་འཆད་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སོ། །

གསུམ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སོགས་གསུམ་དཔེ་དང་རྒྱར་ནས་བཤད་པ་ཡོད་དེ། འདིར་
ནི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་བཞིན། གྲུ་བཞིན་ཅ་བཞིན་ལྷོན་གིང་བཞིན། ཉེ་བཞིན་ཤུན་པ་བཞིན་
དུ་འདོད། ལས་ནི་ཤུན་བཙས་འབྲས་དང་འདྲ། ཉེ་བཞིན་སྒྲན་དང་མེ་རྟོག་བཞིན། གཞི་ནི་
བཟའ་བརྟུང་གྲུབ་པ་བཞིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་ས་བོན། གྲུ་
ལྷོན་གིང་། ཤུན་པ་ལྷེ་ལྷ་དང་འདྲ། ལས་ཀྱི་(ཡ་ཨན)རྟེན་འབྲེལ་ནི། ཤུན་པ་དང་བཙས་
པའི་འབྲས། སྒྲན། མེ་རྟོག་སྟེ་གསུམ་དང་འདྲ། གཞི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། བཟའ་བརྟུང་གྱི་
གཡོས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

༼མྱིད་ཞིའི་སྒོ་ནས་མཐུག་བསྟེན་པའི་སྐབས།༽

གསུམ་པ་མྱིད་ཞིའི་སྒོ་ནས་མཐུག་བསྟེན་པ་ཡོད་དེ། མྱིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས། སྐྱེ་བའི་
མྱིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན། །གཞན་ནམས་གསུམ་པོ་གཟུགས་
མེད་གསུམ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བར་མྱིད་སྐྱེ་མྱིད་འཆི་མྱིད་ལྷོན་དུས་ཀྱི་མྱིད་པ་ལྷེ་བཞི་ཡོད་
པ་ལས། སྐྱེ་མྱིད་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ངེས་ལ། དེ་ཡང་རང་སའི་ཉོན་མོངས་དང་། ཉེ་ཉོན་ཆིག་སྒྲ་
མི་ལུབ་པ་ཀུན་གྱི་ཉིང་མཚམས་སྒྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་བར་མྱིད། འཆི་མྱིད། ལྷོན་དུས་ཀྱི་
མྱིད་པ་གསུམ་ལ་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་གསུམ་ཡོད།
གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་བར་མྱིད་མ་གཏོགས་གཞན་གསུམ་ཡོད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༼གང་གིས་གནས་པ་ཟས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐབས༽

གཉིས་པ་གང་གིས་གནས་པ་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། སྒྲེ་མཆོད་གསུམ་
 ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ཁམ་ཟས་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཅིང། གྲི་རོ་རེག་བྱའི་
 སྒྲེ་མཆོད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་ནི་ཟས་མ་ཡིན་ཏེ།
 གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་མ་ཡིན་དེས། །རང་དབང་གྲོལ་ལ་མི་ཕན་ཕྱིར། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས།
 དེས་རང་གི་དབང་པོ་དང་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲོལ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་
 དག་བཅོམ་པས་ཟས་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོང་ཡང་ཕན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རེག་དང་
 སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་ནི། ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན་གསུམ་དག་ན། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། རེག་
 པའི་ཟས་དང་། སེམས་པའི་ཟས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་གསུམ་ནི་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་
 འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་ཀ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བར་སྤྱིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་
 གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྤྱིད་ཆོལ་དང་། ཁྱིམ་སྤྱིད་པ་བར་མ་དང་། །
 འགྲུབ་པའོ། ཞེས་པ་ལས་འགྲུབ་ཅིང་། ཟས་བཞིའི་ངེས་པ་ཡང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་
 ལ་གནས་དང་ནི། རྟེན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་གཉིས། སྤྱིད་གཞན་འཕེན་དང་འགྲུབ་པ་ཡི། །
 དོན་དུ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། སྒྲེས་ཟེན་གྱི་སྤྱིད་པ་གསོ་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་ཁམ་ཟས་དང་རེག་པའི་ཟས་གཉིས་སུ་ངེས། སྤྱིད་པར་སྒྲེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 སེམས་པའི་ཟས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། རྒྱ་མཚན་དེས་ན། ལྷ་མ་གཉིས་
 ལ་མ་མ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱི་མ་གཉིས་ལ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། ཟས་བཞིའི་ངེས་
 འཛིན་ཡོད་དེ། ལྷ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་གང་རུང་གི་ཁམས་སུ་བཅད་ནས་ཟ་བའི་གྲི་རོ་རེག་བྱའི་སྒྲེ་

ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤིས་ཀྱི་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་ཅེན་བརྒྱན་པ།

མཆོད་གསུམ་གང་རུང་དེ་དང་པོ་དང་། ལུལ་དབང་རྣམ་ཤིས་གསུམ་འདུས་ནས་ལུལ་གྱི་འགྱུར་
བ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཟས་དེ་གཉིས་པ་དང་། རེག་པ་དང་བཅས་ཏེ་སེམས་པར་བྱེད་པའི་
ཟས་དེ་གསུམ་པ་དང་། རེ་བ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལུན་པའི་ཟག་
བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཤིས་དེ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་མཐར་འགྲོ་བའི་རྩལ་ཡོད་དེ། སེམས་གང་ལ་གནས་ནས་སྒྲེ་འཆི་བྱེད་པ་དང་།
ལུས་ཀྱི་ཚྭ་གས་གང་ནས་དབང་པོ་དོར་རྩལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འཆོད་དང་
འཚམས་སྦྱར་འདོད་ཆགས་བྲལ། ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་(ཡེན)སྒྲེ་བ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤིས་
ཁོན་པར་འདོད། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དགོ་རྩ་ཆད་པ་དང་། དགོ་བ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ལམས་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆགས་པས་ཉམས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་།
སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་ཆོ་རྣམ་པར་ཤིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤིས་ཁོན་པར་བྱེད་པར་འདོད་
པའི་བྱིར་དང་། ཆོར་བ་གང་ལ་གནས་ནས་བྱེད་པ་ཡང་། འཆི་འཕོ་སྒྲེ་བ་བྱང་སྒྲོམས་ལ། ཞེས་
བྱང་སྒྲོམས་ཁོན་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཅེ་གཅིག་སེམས་མེད་ལ་དེ་མེད། ཞེས་
འབྱུང་བ་ལས། ཡིད་ཤིས་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལྟ་བུ་ལ་ཅེ་གཅིག་རྒྱ་མཉམ་པར་
གཞག་པའི་ཆོ། འཆི་འཕོ་བ་མེད་པ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམས་འདུག་གཉིས་ལ་གནས་པའི་
ཆོ་ཡང་དེ་མེད་པའི་བྱིར།

འོན། འཆི་བྱིད་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བརྟན་གསུམ་ཡོད་ན། དག་བཅོམ་སེམས་གང་ལ་
གནས་ནས་སྒྲེ་བ་ལས་འདའ་བ་ཡིན། ཟེར་ན། དཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྒྲེ་བ་འདའ་ལུང་བརྟན་
མིན་གཉིས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འདོད་པར་ཡིན་ན། སྦྱོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྒྲིམ་སྒྲེ་བ་ཏེ།
ལུང་མ་བརྟན་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལ་བརྟན་ནས་འདའ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་ཚྭ་གས་གང་ནས་དབང་པོ་དོར་རྩལ་ཡོད་དེ། འོག་མི་ལྟར་འགྲོ་མི་སྒྲེ་
རྣམས། །རིམ་བྱིས་འཆི་ན་རྟེན་པ་དང་། །ལྟེ་བ་སྦྱོད་ལར་ཡིད་འཆི་འཕོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།

ཅིག་ཅེར་འཆིན་དབང་པོ་སྟགས་ཅིག་ཅེར་འགག་པར་འགྱུར་ཁོང་། རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་ཆོན་
 རན་སོང་དང་མི་དང་ལྷར་སྐྱེ་ཁོང་། མི་སྐྱེ་བའི་དགྲ་(༡༩)བ་པའོམ་པ་ཡིན་ན། རིམ་པ་བཞིན་
 དང་པོ་གཉིས་རྒྱུ་པ་དང་། ལྷེ་པ་ནས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་སྟོང་ཁར་རྣམ་གཤམ་འགག་པ་སྟགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆི་འཕོ་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡོད་དེ། གནད་གཅོད་པ་ནི་རྩ་སྟགས་གྱིས། །ཞིས་འབྱུང་
 པ་ལས། གནད་གཅོད་པའི་དབང་གིས་འཆི་འཕོ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་གྱི་ཆ་གང་ཉམས་ནས་
 འཆི་བའི་གནད་དང་། དེ་གཅོད་པ་ཡང་ལུས་གྱི་རྩ་ཁམས་སྟགས་འབྱུང་བ་གསུམ་ཆ་མ་སྟོམས་
 པར་འབྱུགས་པ་ལས་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། ས་ཁམས་འབྱུགས་པས་གནད་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར།
 འཆི་འཕོ་བའི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཡང་གསུམ་རྩ་ཡོད་དེ། འཕགས་དང་མཆོམས་མེད་བྱེད་པ་དག །
 ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་རྩ་དེས། །ཞིས་འབྱུང་པ་ལས། ཡང་དག་པར་ངེས་པ། ལོག་པར་ངེས་
 པ། མ་ངེས་པ་གསུམ་རྩ་ཡོད་ཅིང་། རོས་འཛིན་གྱིང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་པོ་དང་།
 མཆོམས་མེད་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་པ་དང་། རྟེན་ལ་སྟོས་ནས་ཡང་དག་པར་དང་ལོག་པ་
 ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་བྱིད་པའི་གང་ཟག་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གང་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྣོད་གྱི་འཛིན་རྟེན་བཤད་པ།

ཏིང་ལྷན་གྱི་དགེ་ལ་འཁོར་དང་སྤྱིར་སྐོན་ས་ཆ་གསུལ་གྱི་སྐབས།

གཉིས་པ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། རྟོགས་བརྩེ་ཁོང་ཚད་མེད་པར་བརྟན་པ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པའི་རྩལ་དང་། ཚད་དང་། ཁར་ལ་
སེམས་ཅན་གྱི་ཚད་དང་དེ་དག་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཚད་བཤད་པ་དང་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
ཡོད་དེ། འོག་གཉི་རྒྱུད་དེ་གྱི་ལ་སྟགས་ཆགས་པའི་རྩལ་དང་། སྟོང་གི་རི་མཚོ་སྟོང་གསུམ་ཆགས་

ཚུལ་དང་། མེམས་ཅན་གྱི་གནས་གཞན་(༥༥ན)ཕྱོད་ཕྱག་ཏུ་བཤད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྟོན་གྱི་འདི་ག་རྟོན་གྱི། གནས་པར་འདོད་པའི་འོག་དག་གི། རྒྱུད་གི་
 དཀྱིལ་ལམོར་རྩམས་སུ་ནི། སྐལ་ལྷན་འབྱུང་གངས་མེད་དོ། རྒྱུ་རྩམས་འབྱུང་ཕྱག་བརྩ་
 གཅིག་དང་། རྒྱུད་ཕྱག་དག་ནི་ཉི་ཤུའོ། བྱིས་ནི་རྩམས་སུ་འབྱུང་ཕྱག་བརྩུད། ལྷག་མ་དག་
 ནི་གསེར་དུ་འགྱུར། རྒྱུད་དག་སེར་གྱི་དཀྱིལ་ལམོར་གྱི། ཐབ་དཀར་འབྱུང་ཕྱག་བརྩ་གཉིས་
 དང་། རྒྱུད་ཕྱག་གསུམ་དང་བརྩ་ཕྱག་ནི། བྱེད་དང་ལྷ་རྣམས་ཁོ་ནའོ། ཁོར་ལྷག་ཏུ་ནི་སྐལ་
 འགྱུར་རོ། ཞེས་འབྱུང་པ་ལས། བར་བསྐལ་ཉི་ཤུར་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་པར་གནས་པའི་དང་ནས་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་རྒྱུད་རྒྱུད་ཟད་འོག་ཏུ་བབས་པ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཞལ་
 མེད་ཁང་དེ་ཆགས། དེ་ནས་རྒྱུད་རྒྱུད་ཟད་འོག་ཏུ་བབས་པ་ལས། རིམ་པ་བཞེན་གཞན་འཕྱུལ་
 དང་དབང་བྱེད་ནས་འཐབ་བྱལ་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་བར་ཆགས། དེ་ནས་རྒྱུད་འོག་ཏུ་བབས་
 པ་ལྷན་རིང་དུ་བསགས་པ་ལས། འོག་གཞི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་ལམོར་རྩམས་སུ་དཔག་ཚད་འབྱུང་
 ཕྱག་བརྩ་དུག་དང་། རྒྱུད་གངས་མེད་གཅིག་པ། ཚན་པོ་ཆེའི་རྩོད་རྩེས་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་རྣམས་
 པ་ཅིག་ཆགས། དེ་རྩེས་མེམས་ཅན་སྟེ་མཐུན་གྱི་ལས་གྱི་དབང་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་སྦྱོན་གསེར་
 གྱི་རྒྱུད་པོ་ཅན་འབྲིགས་པ་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱུན་གིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཅམ་བབས་པའི་རྟེན་གྱིས་རྒྱའི་
 དཀྱིལ་ལམོར་རྩམས་སུ་དཔག་ཚད་འབྱུང་ཕྱག་བརྩ་གཅིག་དང་། རྒྱུད་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ཞིག་
 ཆགས། དེ་རྩོགས་བཞེན་ནས་རྒྱུད་(༥༥བ)གིས་བསྐྱབས་པས་འོ་མ་སྟོལ་བ་ལས་དཀྱིས་མའི་རྩལ་
 དུ་གསེར་གྱི་སྐལ་གཞི་རྩམས་སུ་དཔག་ཚད་གསུམ་འབྱུང་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས། གསེར་དཀྱིལ་
 ཆགས་ཟིན་པའི་རྩེས་སུ་རྒྱུད་དཀྱིལ་རྩམས་སུ་དཔག་ཚད་འབྱུང་ཕྱག་བརྩུད་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
 རྒྱུ་གསེར་གཉིས་ཀའི་རྒྱུར་ཤར་མཐའ་ནས་རྩལ་མཐའི་བར་དང་། བྱང་མཐའ་ནས་སྟོ་མཐའི་
 བར་དཔག་ཚད་འབྱུང་ཕྱག་བརྩ་གཉིས། རྒྱུད་ཕྱག་གསུམ། བྱེད་དང་ལྷ་བརྩ་རྣམས་དང་། ཁོར་
 ལྷག་ཏུ་དེའི་གསུམ་འགྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲེང་གི་རི་མཚོ་གླིང་གསུམ་གྱི་ཆགས་རྩལ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རི་ཆགས་རྩལ་
 དང་། མཚོ་ཆགས་རྩལ་དང་། གླིང་ཆགས་རྩལ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་
 ལ་ལྷན་པོ་གཉའ་ཤིང་འཛིན། །གཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་མེད་ལྡོང་ཅན། །དེ་བཞིན་ལྷ་ན་ལྷག་
 རི་དང་། །རྩ་ན་དང་ནི་རྣམ་འདུད་དང་། །ལྷ་འཕྱུང་འཛིན་རིའོ་དེ་ནས་ནི། །གླིང་རྣམས་ཡིན་ནོ་
 དེ་དག་གི་ །བྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ལུག་སྟེ། །བདུན་ནི་གསེར་ཡིན་དེ་ལྷགས་སོ། །ལྷན་པོ་རིན་
 ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན། །རྩ་ལི་ནང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །ལུབ་པོ་དེ་བཞིན་སྒྲེང་དུ་ཡང་། །དཔག་
 ཚད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའོ། །བརྒྱད་པོ་འཕམ་དུ་བྱེད་བྱེད་བྱི། །དེ་དག་རྣམས་སྤུང་འཕམ་དང་
 མཉམ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། །གསེར་དཀྱིལ་ཆགས་པའི་རྗེས་སྤྱ་སེམས་ཅན་གྱི་མཐུན་གྱི་ལས་
 གྱི་དབང་གིས་ཁམས་སྤྱ་ཆོགས་པའི་སྒྲེང་པོ་ཅན་གྱི་སྤྱིན་ནམ་མཁའ་ལ་འབྲིགས་པ་ལས། ཆར་
 གྱི་རྒྱན་བབས་པའི་རྒྱན་གྱིས་བྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དེ་ཆགས། དེ་ཕྱོགས་བཞི་ནས་རྒྱང་གིས་
 བསྐབས་པས་(ལྷན་)ཐམས་རབ་ལ་དདུལ། བེ་རྒྱུ། ཤེལ་དམར་པོ། །གསེར་ཉེ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་
 བཞི་ལས་གྲུབ་པའི་རི་རབ་ལྷན་པོ། །འབྲིང་རྣམས་ལ་གཉའ་ཤིང་འཛིན་སོགས་གསེར་གྱི་རི་
 བདུན་ཆགས་ཤིང་། ཕྱོགས་བཞི་ནས་གླིང་བཞི་དང་། མཚོ་མས་ན་གླིང་ཐུན་རྣམས་དང་། དེ་རྣམས་
 གྱི་བྱི་རོལ་ན་ལྷགས་ལས་བྱས་པའི་ཁོར་ལུག་ཡོད། དེ་དང་རི་བརྒྱད་གྱི་འཕམ་ཚད་རྒྱུའི་ནང་དུ་
 བརྒྱད་ཁྲི་ལུབ་པ་འདྲ་ཡང་། རྒྱ་མཚོ་མས་ཡན་ཆད་དུ་ལྷན་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་། །གཉའ་ཤིང་
 འཛིན་བཞི་ཁྲི་འཕགས་པ་ནས་ཁོར་ལུག་གི་བར་འཕང་བྱེད་བྱེད་དབྱི་བ་དང་། །རྣམས་སྤྱ་སྟེ་
 ཞིང་གི་རྒྱར་ནི་རྒྱ་མཚོ་མས་ཡན་ཆད་དུ་འཕགས་པའི་རང་རང་གི་འཕང་དང་མཉམ་པའི་བྱིར།
 གོང་དུ་རྒྱང་དཀྱིལ་ལ་རྣམས་འཕང་དུ་བཤད་པ་དང་། །འདིར་ཞིང་གི་རྒྱར་བཤད་པ་གཉིས་མི་
 འགལ་ཉེ། །གང་ལ་སྤྱར་ཡང་མི་རུང་བ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཚོ་ཆགས་རྩལ་ཡོད་དེ། དེ་དག་བར་བདུན་རོལ་མཚོ་ཡིན། །དང་པོ་སྒྲོང་
 ཐུག་བརྒྱད་རྩའོ། །དེ་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། །དེ་ལི་ངོས་ལ་སྤྱུང་འགྲུར་རོ། །རོལ་མཚོ་གཞན་

ནི་བྱེད་བྱེད་དོ། །ལྷག་མ་བྱི་ཡི་མཚོ་ཆེན་ཡིན། །འབྲུམ་ཕྱག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྱག་ནི། །ནི་ལྷ་
གཉིས་སོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། །ལུན་པོ་ནས་སྤྱུང་འཛིན་རིའི་བར་གྱི་མཚོ་བདུན་ནི་གསེར་
རི་རྒྱམས་དང་འདྲ་བར་ཁམས་འབྱིང་ལ་ཆགས་པ་དང་། །ཡན་ལག་བརྒྱད་ལུན་གྱི་རྒྱུ་གང་
ཞིང་། ལྷ་ཆེན་པོ་རྒྱམས་རྩལ་བར་བྱེད་བས་རྩལ་མཚོ་ཡིན་ལ། །རྩལ་མཚོ་དང་པོའི་ཁ་ཞེས་དུ་
དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་དང་། །རྩལ་ལ་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་འགྲམ་ནས་གཞལ་ན་དེ་སྤུམ་(མ་ལ)
འབྱར་དང་། །རྩལ་མཚོ་གཞན་དུག་ནི་ནང་མ་ནང་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་ཁ་ཞེས་བྱེད་བྱེད་གྱིས་
དབྱི་བ་དང་། །སྤྱུང་འཛིན་རི་ནས་ཁོར་ལུག་གི་བར་ན། །བྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཁ་ཞེས་དུ་དཔག་
ཆད་སྤུམ་འབྲུམ་ནི་བྱི་བྱིས་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་གྲིང་ཆགས་རྩལ་ཡོད་དེ། །ཁམས་ཐ་མ་ལ་ཆགས་ཤིང་། །དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བཤད་
པ། །གྲིང་ཕུན་བཤད་པ། །འཛམ་བུའི་གྲིང་གི་ཁྱད་ཆོས་བྱེ་ཕྱག་དུ་བཤད་པ་རྒྱམས་སྤོང་པའི་
བྱིར། །དང་པོ་ཡོད་དེ། །དེ་ལ་ནི། །འཛམ་བུའི་གྲིང་སྟེ་རྩལ་གསུམ་ལ། །སྟོང་ཕྱག་གཉིས་སོ་ཤིང་
རྟའི་དབྱིབས། །གཅིག་ལ་དཔག་ཆད་བྱེད་དང་བཞི། །ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་སྟེ་གམ་འདྲ། །
རྩལ་གསུམ་འདི་དང་འདྲ་གཅིག་ལ། །དཔག་ཆད་སྤུམ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱའོ། །བ་ལང་སྟོང་ནི་རྒྱམ་པོ་
སྟེ། །སྟོང་ཕྱག་བྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །དེ་དཔུས་སྟོང་ཕྱག་བྱེད་དང་གསུམ། །རྒྱ་མི་སྟན་བརྒྱད་
གྲུ་བཞིར་མཉམ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། །འཛམ་བུའི་གྲིང་ནི་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་ཅན། །རྩལ་གསུམ་
ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་གཉིས་དང་། །རྩལ་གཅིག་ལ་དཔག་ཆད་བྱེད་དང་བཞི་ཡོད་པ། །
ལུས་འཕགས་གྲིང་ནི་རྒྱ་གམ་གྱི་དབྱིབས་ཅན། །རྩལ་གསུམ་གྲིང་འདི་དང་ཆད་འདྲ་ཞིང་། །རྩལ་
གཅིག་ལ་དཔག་ཆད་སྤུམ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་པ། །བ་ལང་སྟོང་གྲིང་ནི་རྒྱམ་པོའི་དབྱིབས་ཅན།
མཐའ་སྟོར་དུ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་བྱེད་དང་བརྒྱད་དང་། །ཐད་དཀར་སྟོང་ཕྱག་བྱེད་དང་གསུམ་
ཡོད་པ། །རྒྱ་མི་སྟན་གྲིང་ནི་གྲུ་བཞི་པའི་དབྱིབས་ཅན་རྩལ་རྒྱམས་མཉམ་པ། །མཐའ་སྟོར་དུ་དཔག་
ཆད་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཡོད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། །གྲིང་བཞིའི་ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་ཀྱང་ཤར་

ནས་བརྒྱུ་མཉམ་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་དཀར་མོ་དམར་མེར་དུ་སྒྲུང་སྟེ། (ཧལ་མ་)རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིའི་
མདངས་རྒྱ་མཚོ་དང་། དེ་ནས་མཁའ་ལ་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གྲིང་ཕུན་བརྒྱད་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ཡི་བར་གྱི་གྲིང་བརྒྱད་ནི། །ལུས་དང་ལུས་
འཕགས་སྒྱུ་མི་སྟན། །སྒྱུ་མི་སྟན་གྱི་རྒྱ་དང་ནི། །རྩ་ཡབ་དང་ནི་རྩ་ཡབ་གཞན། །གཡོ་ལྗན་དང་
ནི་ལམ་མཚོག་འགྲོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། །ལུས་དང་ལུས་འཕགས་ཏེ་ཤར་གྱི་གྲིང་ཕུན་གཉིས།
རྩ་ཡབ་དང་རྩ་ཡབ་གཞན་ཏེ་ལྷོ་འོ་གྲིང་ཕུན་གཉིས། གཡོ་ལྗན་དང་ལམ་མཚོག་འགྲོ་སྟེ་རྩལ་གྱི་
གྲིང་ཕུན་གཉིས། །སྒྱུ་མི་སྟན་དང་སྒྱུ་མི་སྟན་གྱི་རྒྱ་སྟེ་བྱང་གི་གྲིང་ཕུན་གཉིས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་རྣམས་སྤྱི་ལོ་ལས་ཅན་གང་གནས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ན་ཡང་མི་
རྣམས་གནས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱིན་པོ་དག་གནས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཞིང་། གང་
སྟེ་ལ་ལས། གཅིག་ན་སྤྱིན་པོ་དག་གནས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩ་ཡབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཛམ་བུའི་གྲིང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཕྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ་ཡོད་དེ། འདི་ནས་བྱང་དུ་
རི་ནག་པོ། །དགུ་འདས་གངས་རིའོ་དེ་ནས་ནི། །སྤྱོམ་དང་ལྗན་པའི་རྒྱར་རོལ་ན། །མཆུ་ཞིང་
ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་མཚོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། གཙོ་བོ་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་
ན། མ་ག་རྩ་དོ་རྩེའི་གདན་ནས་བྱང་དུ་རི་ཁ་དོག་ནག་པོ་དགུ་འདས་པ་གངས་རི་ཉི་མེ་དང་།
དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རི་སྤྱོམ་དང་ལྗན་པའི་རྒྱར་རོལ་ན། ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྗན་གྱི་རྒྱས་གང་པའི་མཚོ་
མ་དྲོས་པ། མཆུ་ཞིང་གཉིས་ཀར་དཔག་ཚད་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་པ། འགྲམ་ན་གིང་འཛམ་བུ་
(ཧལ་པ)ཞེས་པ་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྗན་པ། དེ་དག་གི་དབང་གིས་འཛམ་བུའི་
གྲིང་ཞེས་པའི་མིང་ཆགས་གིང་། རྩ་ཡུལ་དང་མི་ལྗན་པའི་མིས་བགྲོད་པར་དཀའ་བ་སོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་སྤྲད་ན་ཁྱད་ཆོས་མང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་དེར་ཐལ། མཚོ་
དབྱིབས་གྲུ་བཞི་པ། རྒྱ་བོ་བཞི་འབབ་པའི་ཆོ་རིམ་པ་བཞིན། ཤར་ཕྱོགས་སྤང་བའི་ཁ་འདྲ་བ་

ནས་གང་གྲ་དང་། ལྷོ་ཁྱུ་མཆོག་གི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་སིན་རྩུ་དང་། བྱང་སྤང་གའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་
 སི་ཏ་དང་། རྩལ་རྟའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་བརྟུ་འབབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་འཛིག་རྟེན་གདགས་
 པ་ལས། རྩུ་ཁྱུང་གང་གྲ་སིན་རྩུ་བརྟུ་དང་། སི་ཏ་བ་རྩལ་སྤྱུ་གཡོ་བའི་འབྲེང་བ་ཅན། འབབ་
 ཅིང་ཐམས་ཅད་བསིལ་བའི་རྩུ་ཡིན་ཏེ། གང་གྲ་ཤར་ཕྱོགས་རྩུ་མཆོར་འགོ་བ་ཡིན། སིན་རྩུ་ལྷོ་
 ཕྱོགས་རྩུ་མཆོར་འགོ་བ་སྟེ། བརྟུ་ཡང་ནི་རྩལ་ཕྱོགས་རྩུ་མཆོར་འགོ། དེ་བཞིན་བྱང་ཕྱོགས་
 རྩུ་མཆོར་སི་ཏ་འགོ། ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱིར། གངས་རི་དང་ནི་བ་ན་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྦྱིབས་ཞེས་
 བྱ་བ་ཆོད་མཆོད་དང་མཉམ་པ་དང་། རྩིང་བྱ་དལ་གྱིས་འབབ་ཞེས་པ་རྩིང་བྲན་ལྷ་བརྩམ་བསྟོར་
 བ་དང་། ཤིང་སྤ་ལའི་རྩུ་ལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་པ་སྤ་ལའི་བྲེང་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྟོར་བ་
 དང་། བརྩུ་བྱིན་གཡུལ་རོར་སྟོད་པའི་སྤང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ལུས་དཀར་ལ་མགོ་དམར་བ།
 མཆེ་བ་དྲུག་དང་ལྷན་པ། འཕང་དུ་དཔག་ཆོད་བྱེད་དང་གཉིས་ཡོད་པ། སྤིང་དུ་བྱེད་དང་གསུམ་
 དང་། རྩལ་ཞིང་དུ་དཔག་ཆོད་གཉིས་ཡོད་པ། སྤང་པོ་མང་པོས་བསྟོར་བ་དག་དགུན་དབྱིད་
 དབྱར་གསུམ་དུ་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྦྱིབས་དང་། རྩིང་བྱ་དལ་གྱིས་འབབ་པའི་འབྲམ་དང་།
 ཤིང་སྤ་ལའི་(ལ་ཕན)ཆལ་དུ་གནས་པ་བྱེད་པ་སྟགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་རང་འབྲེལ་དུ།
 རྩུ་འབྲུལ་དང་མི་ལྷན་པས་བསྟོད་དཀར་བར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་རྩིས་སྤྱུ་བས།
 ད་ལྟའི་ཉི་མེ་དང་མཛོད་པ་འདི་དག་དེ་ནི་ད་མཆོར་ཉིང་པ་མིན་གསུངས་གྱུང་། གངས་རིའི་རྩེ་
 ལ་མི་རང་ག་བས་མི་བསྟོད་པ་ལ་དགོངས་པས་སྟོན་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་གཞན་བྱེ་བྲག་རྩུ་བཤད་པ་ཡོད་དེ། དདོས་དང་ཁར་
 རྩུང་གཉིས་སྤྱུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རན་སྤང་གི་གནས་བཤད་པ། མཐོ་རིས་གནས་
 བཤད་པ་གཉིས་སྤྱུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འདི་འོག་སྟོང་ཐུག་ནི་བྱུན། མནར་མེད་
 པའི་དེ་ཅུ་མོ། དེ་ཡི་སྟེང་ན་དཔྱལ་བ་བདུན། བརྩུད་པོ་ཀུན་ལ་ལྷག་བརྩུ་དྲུག་ དེ་དག་གི་
 བོ་དོས་བཞེན། མེ་མར་སྤར་དང་རོ་བྱགས་དང་། སྤྱུ་གྱི་ལམ་སྟགས་རྩུ་པོ་ཡིན། རྩུ་བྱར་

ལྷ་མ་གནས་ཀྱང་། བྱེ་བྱག་སྒྲ་པའི་ལུགས་ལ་དེ་མཐས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ནང་།
རང་འབྲེལ་དང་། འབྲེལ་བཤད་གཉིས་སུ་མི་འབྱུང་བས་ཁྱུངས་བཅུ་པ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་དེས་མཆོད་ནས། རན་སོང་གི་གནས་གཞན་གཉིས་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ཏུང་
འགྲོའི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྒྱ་མཚོ་(ཡེན)ཆེན་པོ་དང་། ཁ་ཐོར་བ་ནི་ཐང་དང་རྩ་ཐུན་དང་བར་
སྤང་ལ་གནས། ཡི་དྲགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་པ་འཛམ་གླིང་འདི་ནས་
འོག་ཏུ་དཔག་ཚད་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཡོད་ཅིང་། ཁ་ཐོར་བ་ནི་དེས་པ་མེད་པ་དང་། ཡི་དྲགས་
རྒྱ་འབྱུལ་ཆེ་བོ་འགའ་ཞིག་ལྷའི་དཔལ་འབྱོར་ལྷ་སྤྱོད་པ་ཡོད། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་སྒྲིབ་
པ་ཅན་དང་། རང་གི་སྒྲིབ་པ་ཅན་དང་། ཟས་སྒྲོམ་གཉིས་ལ་སྒྲིབ་པ་ཅན་སོགས་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་
ཏུ་མི་འོང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་སོགས་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ་དང་།
དུས་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཅས་ཀྱི་སྐབས།

གཉིས་པ་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་བཤད་ཏུ་ཡོད་དེ། མིའི་གནས་བཤད་ཟིན་པས། ལྷ་གནས་
ཉིད་བཤད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་ས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གནས་བཤད་པ་དང་། མ་འབྲེལ་བའི་
ལྷ་གནས་བཤད་པ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པའི་
གནས་བཤད་པ་དང་། སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་ཡོད་དེ། གཞལ་མེད་ཁང་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་བཤད་པ་དང་། བང་རིམ་དང་རི་ལ་བརྟེན་
པའི་གནས་བཤད་པ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཉི་རྩ་ལྷན་པའི་ཕྱིད་ནའོ། །
དཔག་ཚད་ལྷ་བརྒྱ་གཅིག་དང་བཅས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཉི་མ་དང་རྩ་བའི་གཞལ་མེད་
ཁང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ངོ་བོ་རིམ་པ་བཞིན་ཆ་བ་དང་བསིལ་བའི་རང་བཞིན། ལྷ་མི་ཤེལ་དང་།

ཆུ་མེལ་ལས་གྲུབ་པ། བྱེད་པ་བསྐྱོད་དང་། ཀྱུ་མུང་ཏ་ཁ་འབྱེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་གསེར་གྱི་ར་
བ་འཕངས་(ཨ་ལ)ལུ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་། ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གཉིས་པས་བསྐྱོར་
བ། ཚད། ཐད་དཀར་དཔག་ཚད་ལྷ་བརྒྱད་གཅིག་དང་། ལྷ་བརྒྱ་པ། ཁོར་ཡུག་ཏུ་ལུས་འབྱུར་
དང་། འཕངས་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་དུག་དང་། གཅིག་གི་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་གཅིག་རེ་ཡོད་པ།
འཆར་བའི་གནས་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷན་པོའི་བྱེད་ནས་འཆར་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྒྱ་མོར་
བཞག་ནས། ཉི་ཟླ་ལྷན་པོའི་བྱེད་ནས་འཆར་བའི་མི་ལེགས་ཏེ། ཆུ་མཚམས་ཀྱི་ལྷན་པོ་ནས་དེ
གཉིས་མི་འཆར་བ་གང་ཞིག །ཆུ་མཚམས་ལྷན་པོའི་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་པོ་ཆུ་ནང་དུ་
དཔག་ཚད་བརྒྱད་བྱིད་དང་། ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་དུ་བརྒྱད་བྱི་ཡོད་པ་གཉིས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རང་གི་བྱེད་ནས་ཉི་ཟླ་འཆར་བ་དང་། ལྷན་པོ་དངོས་གནས་པའི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་ལེགས་ཏེ། ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཉིད་ལྷན་པོ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིད་དུ་དཔག་ཚད་བྱི་ཐུག་བརྒྱ་དུག་ཡོད་
པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་འབྱུང་། འདིས་རི་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲ་རབ་རི་རབ་དུ་འདོད་པའང་ཞིགས་
སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །ཉི་ཟླ་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷན་པོའི་བྱེད་ནས་འཆར་བར་མ་དེས་བར་
ཐལ། དུས་འཁོར་ལས་ནི་ཉི་མ་ལྷོ་བསྐྱོད་མཐར་ཐུག་པ་ན་དམའ་བ་དང་། བྱང་བསྐྱོད་མཐར་
ཐུག་པ་ན་མཐོ་བར་རྒྱ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། རྒྱ་མཚན་དེ་དོང་སང་མིག་གིས་བལྟས་པ་
ན་མཛོན་ལུས་དུ་བབས་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་། དེ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། འདྲིའི་འགྲེལ་པ་ནམས་ལས་
མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟླ་བས་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་བྱིས་བརྒྱ་(༥༠ན)གཉིས་འཁོར་བ་དང་། ཉི་མས་ལོ་གཅིག་ལ་
བྱིས་བརྒྱ་གཉིས་འཁོར་བར་ཁས་སྒྲུངས་དགོས་ཏེ། ཟླ་བ་བཤོད་ལྷུར་ཞིང་། དེ་དེ་ལ་ལྷོས་ན་
ཉི་མ་བསྐྱོད་བུལ་བའི་ཕྱིར། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་རི་བོང་གི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་
བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རི་བོང་དུ་སྟེ་བ་བཞེས་པས་ངོ་མཚར་སྒྲ་ཚོགས་

ཚེས་མཛོན་པ་མཛོན་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱ་དང་གསལ་ལམ་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

བསྟན་པ་འཛིག་རྟེན་ལ་གསལ་པ་བའི་ཕྱིར་དུ། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས། གླ་བའི་དགྱིལ་ལམ་གྱི་དོན་ལ་རི་
པོར་གི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་ནས་བཞག་པ་བའི་ཕྱིར། ལྷར་མའི་ཚད་ཀྱང་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་
ལས། ལྷར་མ་རྒྱུད་བརྒྱུད་གསལ་གཅིག་ཁྱེ་བ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་ལྷར་ཡིན་པ་བའི་ཕྱིར་
དང་། གྲངས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དུང་ལྷུང་གཉིས་དང་། བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱད། ས་ལ་ལྷས་ལྷག་
པ་ཡོད་པ་བའི་ཕྱིར། ཉི་ལྷ་ལྷར་མ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཅི་བརྒྱབ་
རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞི་ལས་ཀྱུ་བ་པ། འོག་གཞི་ཚོན་སྣ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་གིས་བཀྲ་བ། རྒྱུད་མོའི་ཚལ་
རྒྱས་པ། མེད་ཀྱི་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་གིས་འཐོར་ཞིང་། གསལ་པ་འགྲེམས་པ་སོགས་དང་ལྷན་པ་བའི་ཕྱིར།

འོན་ཉི་མས་གླིང་བཞི་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྣམ་
ཐུང་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་དང་། ཉི་མ་ཐུང་དང་འཆར་དུས་གཅིག་ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། ལྷ་མི་སྣམ་
དུ་ནམ་ཐུང་པ་དང་། ལུས་འཕགས་གླིང་དུ་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཉི་མ་ཐུང་
དང་། བ་གླང་སྟོད་དུ་ཉི་མ་འཆར་བ་བཞི་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤར་དུ་ནམ་
ཐུང་པ། ལྷར་ཉི་མ་རྒྱབ་པ། རྒྱབ་(༥༠)ཏུ་ཉི་མ་ཐུང་པ། བྱང་དུ་ཉི་མ་འཆར་བ་བཞི་དུས་གཅིག་
ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་གླིང་བཞི་པོ་དག་དུ་ཉི་མས་ཅིག་ཅར་དུ་བྱ་བ་བྱེད་
དམ་ཞེ་ན་མིན་ནོ། །

འོན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་འོག་ཏུ་ནམ་ཐུང་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་དང་། ཉི་མ་ཐུང་དང་འཆར་དུས་གཅིག་ །
གང་གི་ཆེ་བྱང་སྣ་མི་སྣམ་དུ་ནམ་ཐུང་པ་དེའི་ཆོ། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་གླིང་དུ་ཉི་མ་རྒྱབ་པོ། །
འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཉི་མ་ཐུང་དོ། །བ་གླང་སྟོད་དུ་ཉི་མ་ཤར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་ཡང་
སྒྱུར་བར་བྱའོ། །ཁྱེས་དང་། འོན་གསལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྒྱུར་བར་
བྱའོ། །ཁྱེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་ཆེ་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་སྣ་ནམ་ཐུང་པ་
དེའི་ཆོ། འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཉི་མ་རྒྱབ་པོ། རྒྱབ་ཀྱི་བ་གླང་སྟོད་དུ་ཉི་མ་ཐུང་དོ། བྱང་སྣ་མི་སྣམ་
དུ་ཉི་ཉི་མ་ཤར་རོ། །ཁྱེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེས་

གསུངས་པའི་བྱིར།

འདིའི་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྐར་བར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། འཛམ་གྲུ་གླིང་དུ་ནམ་
བྱེད་པ་དེའི་ཆོ། བ་གྲུང་སྦྱོད་དུ་ཉི་མ་རྒྱབ་པ། སྐྱ་མི་སྒྲུབ་དུ་ཉི་མ་བྱེད་པ། ལུས་འཕགས་གླིང་
དུ་ཉི་མ་འཆར་བ་སོགས་དུས་མཉམ་པ་འོང་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོ་ན། ནམ་བྱེད་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་སོགས་བཞི་པོ་དབྱར་དགུན་སྟོན་དབྱིད་བཞི་ཀའི་སྐབས་
སྐུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ། དུས་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་གི་དུས་སྐུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་ཞེན། ཁ་ཅིག་། དུས་
བཞི་ཀའི་སྐབས་སྐུ་འབྱུང་བ་ཡིན་དེ། འཛམ་གྲུ་གླིང་དུ་དབྱར་བྱུང་བའི་ཆོ། སྐྱ་མི་སྒྲུབ་དུ་དགུན།
ཤར་རྒྱབ་གཉིས་སྐུ་དབྱིད་སྟོན་དེ་དུས་བཞི་ཅིག་(༥)ན་ཅར་དུ་བྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། འོ་
ན། འཛམ་གྲུ་གླིང་དུ་ཉི་མ་བྱུང་བ་གྲོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ། སྐྱ་མི་སྒྲུབ་དུ་ལྟོ་བ་གྲོད་མཐར་ཐུག་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར། འདྲོད་ན། ཉ་ཅར་ཐལ་དེ། ཉི་མས་ཞག་གཅིག་ལ་རི་རབ་བསྐྱོར་
བའི་ཆོ། ལྟོར་རྒྱ་བ་ན་རི་རབ་ལ་ཉེ་བ་དང་། བྱང་དུ་རྒྱ་བ་ན་རི་རབ་ལ་རིང་བར་རྒྱ་བ་མི་འཐད་
པའི་བྱིར། དེ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འཛམ་གྲུ་གླིང་འདིར་ཉི་མ་བྱུང་བ་གྲོད་མཐར་ཐུག་པ་
ནི་རི་རབ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ། ལྟོ་བ་གྲོད་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རི་རབ་ལ་རྒྱ་བ་རྣམས་ཤེས་རུས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྟོར་ཉི་མ་བྱུང་བ་གྲོད་མཐར་ཐུག་ཅིང་། བྱང་དུ་ལྟོ་བ་གྲོད་
མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ། བྱང་དུ་ནམ་བྱེད་ལ་སོགས་བཞི་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བའི་མོད་ལ། ཤར་དུ་
ནམ་བྱེད་ལ་སོགས་བཞི་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་དག་གི་ཆོ། བྱང་དུ་ནམ་བྱེད་ལ་སོགས་
བཞི་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས་སྤངས་ལ་སོང་། འདྲོད་ན། དེ་དག་
གི་ཆོ། བྱང་དུ་ནམ་བྱེད་ནས། ཉི་མ་ཤར་གྱི་བར་དང་ཤར་དུ་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་ནས་ནམ་བྱེད་གྱི་བར་
གཉིས་ཡུན་རིང་བྱང་མཉམ་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། འདྲོད་མི་རུས་དེ། དེ་དག་གི་ཆོ། བྱང་
དུ་ནམ་བྱེད་པ་ནས་ཉི་མ་ཤར་གྱི་བར་ལ་ཡུད་ཅམ་དགུ་ཡོད་ཤར་དུ་ཉི་མ་རྒྱབ་ནས། ནམ་བྱེད་
གྱི་བར་ལ་ཡུད་ཅམ་བྱེད་དང་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཁྱེད་གྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར་དེ། དེ་དག་གི་

ཆོ། ཤར་དུ་དབྱིད་ཉིན་མཉམ་མཚན་མཉམ་ཁས་བྱངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཆོ་ཤར་དུ་དབྱིད་དུས་ཁས་བྱངས་ཕྱིན། དེ་ངེས་པར་དགོས་(༡༥)པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཆོ་རྒྱལ་དུ་སྟོན་དུས་ཁས་བྱངས་པས་སྟོན་ཉིན་མཉམ་མཚན་མཉམ་ཀྱང་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་མ་བྱལ་བོ་ཞེན། འོན། ལྟོར་ཉི་མ་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་ཅིང་བྱང་དུ་སྟོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ། བྱང་དུ་ནམ་ཐུང་པ་སོགས་བཞིའི་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཤར་དུ་ནམ་ཐུང་པ་སོགས་བཞི་མེད་པར་ཐལ། མ་བྱལ་བ་དའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། གླིང་བཞིར་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་བ་བཞིའི་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་བ་བཞི་མེད་པར་ཐལ། ལྟོ་བྱང་དུ་ཉི་མའི་བཤོད་པ་གཉིས་པོ་དེ་མཉམ་པ་གང་ཞིག །འདོད་པ་དའི་ཕྱིར།

འོན། གླིང་འདྲིའི་དགུན་རྒྱ་དང་པོའི་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་གླིང་འདྲིའི་དགུན་རྒྱ་གཉིས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤར་རྒྱལ་གཉིས་སུ་བྱང་བཤོད་སྟོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་ཅིང་། ལྟོ་བྱང་གཉིས་སུ་དབྱིད་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་བཞི་འཛོམས་པའི་ཆོ། ནམ་ཐུང་ཉི་མ་རྒྱལ་པ་སོགས་བཞི་དུས་མཉམ་དུ་མི་འབྱུང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ང་ངེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། བྱང་གཞི་མེད་པའི་བྱང་ཆོས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཐུས་གྱི་མཛོན་པ་ཁ་ཅིག །ལྟོ་བྱང་གཉིས་སུ་སྟོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ཤར་རྒྱལ་གཉིས་སུ་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་པ་དུས་གཅིག་རྒྱ་འཛོམས་པ་དང་། ཡང་ལྟོ་བྱང་གཉིས་སུ་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་དང་། ཤར་རྒྱལ་གཉིས་སུ་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་དུས་གཅིག་རྒྱ་འཛོམས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་(༡༥ན)ཀའི་དུས་སུ་ནམ་ཐུང་ཉི་མ་རྒྱལ་པ་སོགས་བཞི་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་པར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། ལྟོར་བཤད་པ་ལས་གོ་རུས་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ནི། ནམ་ཐུང་ཉི་མ་རྒྱལ་པ་དང་། ཉི་མ་ཐུང་དང་། འཆར་དུས་གཅིག་པ་ནི། དུས་བྱང་པར་བ་ཞིག་གི་ཆོ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། གླིང་བཞི་ཀར་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་དང་། བཞི་ཀར་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་གཉིས་ཁོ་ནར་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་དུས་

གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། གྲིང་བཞི་ཀར་དབྱར་དབྱར་མཉམ། དགུན་དགུན་མཉམ་སྟོན་སྟོན་མཉམ།
 དབྱིད་དབྱིད་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར། གྲིང་འདིར་ཉི་མ་བྱང་བཞོད་མཐར་ཐུག་པ་ན་གཞན་གསུམ་
 ཏུ་ཡང་བྱང་བཞོད་མཐར་ཐུག་པ་དང་། འདིར་སྟོ་བཞོད་མཐར་ཐུག་པ་ན་གཞན་གསུམ་དུ་ཡང་སྟོ་
 བཞོད་མཐར་ཐུག་པའི་བྱིར། ཉི་མ་ལ་ཞག་གཅིག་ལ་རིམ་བཞོར་བའི་ཆོ་འབྱོར་མ་མི་དགོས་
 པར་དང་པོར་འཁོར་ཆོག་པའི་བྱིར་དང་། ཏུས་འཁོར་བ་ལྟར། དབྱར་དགུན་རིམ་པ་བཞིན། ཉི་མ་
 མཐོ་དམན་དུ་རྒྱ་བ་ཡང་སྟེང་འགྲོ་འགྲོ་མང་པོ་མི་དགོས་པར་ཐང་ཀར་རྒྱ་བས་ཆོག་པའི་བྱིར།

འོ་ན། མཉམ་ཐུང་ཉི་མ་རྒྱ་བ་པ་སོགས་བཞི་འབྱུང་བའི་ཏུས་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། ཏུས་ཆོགས་
 རྒྱལ་མ་གྱི་དབྱེ་བ་རིམ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེན། དེ་ལ་འདུལ་མངོན་སྟོར་ནས་ཏུས་ཆོགས་གྱི་རྒྱལ་
 གཞག་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་གསུངས་དེ། གསོ་སྦྱང་གི་གཞིའི་སྐབས་སུ། དགུན་དང་དགུན་སྟེང་།
 དབྱིད་། མོས་ཀ། དབྱར། སྟོན་ཏེ་ཏུས་ཆོགས་དུག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། དགོས་པ་ནི་གསོ་སྦྱང་
 བརྒྱ་བཞི་བ་ངོས་(༤༥བ)ཟིན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཏུས་སྟོང་སྐབས་ལས། དགུན། དབྱིད། དབྱར། དབྱར་སྟེང་ཏུ། དབྱར་རིང་བོ་སྟེ་
 ལྟར་གསུངས། དགོས་པ་ནི་དབྱར་སྟེང་ཏེ་ཏུས་ཆོགས་པའི་ཆེད་དང་ཏུས་ཆོགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་།
 དབྱར་སྟེང་དུ་ལ་འབྱུང་ཁ་ཅིག་དུ་འཆི་བའི་ཏུས་ཆོགས་འབྱུང་བས་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་ཤེས་པའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ལྟར་རེ། ཡང་ན་དབྱར་སྟེང་མ་ལས་ལེན་གྲུབ་ན། བྱི་མའི་
 ལས་ལེན། དབྱར་སྟེང་དུ་བའི་ཉིན་ངོས་པར་བྱ་དགོས་གིང་། དེ་ལན་དུ་མི་ཆགས་པར་ཤེས་པའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་སྟོ་འཛིག་གི་སྦྱང་བའི་སྐབས་སུ། དགུན། དབྱིད། དབྱར་ཏེ་ཏུས་གསུམ་དུ་གསུངས་
 དགོས་པ་ནི་ཐུག་དང་ཁོད་པའི་གོས་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན། ཏུས་ཆོགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་
 བ་འདིའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དབྱར་གྱི་སྟོ་བ་གཉིས་པ་ཡི། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། རོན་
 གསལ་ལས་ཀྱང་། གསུང་རབ་ལས་ནི་ཏུས་གསུམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། འཛིག་རྟེན་པ་ལྟ་བུར་དུག་

ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགུན་སྡོད་ནི་གང་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དགུན་དུ་བཤད་དོ། །མོས་ཀ་ནི་ཆ་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དཔྱིད་དུ་བཤད་དོ། །སྟོན་སྟོན་ནི་ཆར་འབབ་ཏུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དབྱར་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དགུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡང་དབྱར་གཞི་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་མཐུན་པར་དགུན་དཔྱིད་དབྱར་སྟོན་ཏེ་བཞིར་གསུངས། དགོས་པ་ནི། གསུང་རབ་ལས་ར་བ་འབྲིང་པོ་ཐ་ཆུང་གི་རྒྱུ་གཞི་གསུམ་པོ་དེ་ཉོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དུས་ཚིགས་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ར་འབྲིང་ཐ་ཆུང་གསུམ་དུ་(༤༩ན)དབྱེ་བའོ། །དེ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉ་སྐར་གང་ཡིན་པ་ཡང་། མགོ་དང་རྒྱལ་དང་མཆུ་དང་གསུམ། དགུན་ལྷ་གསུམ་གྱི་ཉ་སྐར་ཡིན། །དཔོ་དང་ནག་པ་ས་གསུམ། །དཔྱིད་ལྷ་གསུམ་གྱི་ཉ་སྐར་ཡིན། །སྟོན་དང་རྩ་སྟོན་གྱི་ལུན་གསུམ། །དབྱར་ལྷ་གསུམ་གྱི་ཉ་སྐར་ཡིན། །ལྷམས་དང་དབྱུག་པ་སྟོན་དུག་གསུམ། །སྟོན་ལྷ་གསུམ་གྱི་ཉ་སྐར་ཡིན། །ཞེས་སྟུར་བར་བྱ་ལ། དེ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱལ། དཔོ། ས་ག །རྩ་སྟོན། ལྷམས་སྟོན་སྟོན་དུག་གི་ལྷ་པ་རྒྱུས་ཀྱི་མར་རོ་རྒྱུས་ལ་གསོ་སྦྱོར་བརྒྱ་བཞི་པ་འབྱུང་བ་ནི། དགེ་རྒྱལ་གྱི་ལོ་དྲི་བར། རྒྱལ་དང་དཔོ་དང་ས་ག་དང་། །རྩ་སྟོན་ལྷམས་སྟོན་སྟོན་དུག་བཅས། །འདི་རྒྱུས་ཀྱི་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས། །ལྷ་སྟེད་གསོ་སྦྱོར་བརྒྱ་བཞི་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་དུ། དགུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་རྒྱུས་ཀྱི། །ལྷ་པ་སྟེད་དང་གཉིས་འདས་གིང་། །ལྷ་པ་སྟེད་ནི་ལྷས་པ་ན། །མཁས་པས་ཞག་མི་བྱལ་བ་དོར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །འདུལ་བའི་མདོར་ཡང་། དུས་ཚིགས་རྒྱུས་ཀྱི་ལྷ་པ་སྟེད་ལྷས་པ་ཉིད་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དུས་ཚིགས་ལ་དུག་དུ་སྟེ་བའི་རེ་རེའི་ལྷ་པ་སྟེད་དང་གཉིས་གཉིས་འདས་གིང་སྟེད་སྟེད་ལྷས་པ་ན་གསོ་སྦྱོར་དེ་ཉིད་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་བྱས་ན་འདུལ་བའི་མདོ་བམ་པོ་ལྟ་བུ་པ། རྒྱ་ཆེན་འགྲེལ་རྒྱུས་སུ་ལོ་རྩེ་བ་རྒྱུས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་ནས་ཡར་རོ་སྟོན་འགོ་བསྐྱར་བའི་དབང་གིས་དབྱར་དགུན་འབྲིང་བྱལ་བ་དང་། སྟོན་དཔྱིད་འབྲིང་མི་བྱལ་བར་བཤད་པ་མ་གཏོགས། དཛོས་པོ་ལ་

དེ་ལས་རྫོགས་སྟེ། དབྱུང་དགུན་འཕྲིང་མི་ཐུབ་པ་དང་། རྫོག་དཔྲིད་འཕྲིང་ཐུབ་པར་ལས་བྱུང་སྟེ།
 བར་བྱ་ཁིང་། གཞིག་གསུམ་ཆོག་པར་ཡང་། མདོ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་འཁྱུར་དང་པར་བྱུང་པར་མཛད་པས་
 གསུང་ཐིན་ཅུ་ལ་ཁན་མི་དགོས་སོ། །

འོ་ན། རྒྱལ་ཆོག་སྐྱུ་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། རྒྱལ་ཆོག་གི་ཐོག་མ་དང་ལོ་
 མགོ་གང་ནས་འཛིན་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྐུ་མ་ཁ་ཅིག་རྟོར་སྒྲ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བརྒྱ་དྲུག་
 བས་རྒྱལ་གྱི་ཐོག་མ། དགུ་བ་རྒྱལ་དང་། ལོ་མགོ་ཤར་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་མི་འཐད་དེ། རྟོར་སྒྲ་
 བརྒྱད་པའི་རྒྱལ་དེ་ཆ་བ་དང་། ཆར་འབབ་པའི་རྒྱལ་ཡིན་པས་དབྱར་རྒྱལ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་རྟོན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། ཉ་ཆོ་དབྱུག་པ་གང་ཡིན་པ། རྟོན་སྒྲ་ཐ་ཆུང་ཞེས་བྱ་ར་
 བརྗོད། ཞེས་དང་། ཆོ་འབྲེལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། དབྱིད་སྒྲ་ར་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་
 ལཱི་བར། ཞེས་གསུངས་པས། རྟོར་སྒྲ་དགུ་པའི་ཆོས་བརྒྱ་དྲུག་བས། རྒྱལ་གྱི་ཐོག་མ་དགུ་བ་
 རྒྱལ་དང་། ལོ་མགོ་ཤར་བ་ཡིན་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། ལུང་སྐུ་མ་ནི། མ་དག་བའམ་རྒྱུ་ལུང་ཡིན་
 པར། རྗེ་ཉིད་བཞེད་པར་གྲགས་ཤིང་། ལུང་བྱི་མའི་དབྱིད་སྒྲ་ར་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ཡང་། འཛངས་
 རྒྱུ་འབྱུར་དག་པ་རྒྱལ་སྐྱུ་ལས་དངོས་སྒྲ་བར་བཤད་པས། རྟོར་སྒྲ་གཉིས་པའི་ཡར་ངོ་ལ་ཆོ་
 འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཆོན་འབྱུང་བ་དང་ནན་ལྟར་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྟོར་སྒྲ་དགུ་
 པའི་མར་ངོ་ལ་གསོ་སྦྱོར་བརྒྱ་བཞི་བ་བྱེད་ཅིང་། བརྒྱ་པའི་མར་ངོ་ལ་མི་བྱེད་པར་བཤད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། (༤༩ན)དབྱུག་པ་སྒྲ་བའི་རྒྱལ་དེ་གང་པའི་རྒྱལ་སྐུ་ཐལ་བ་དང་། རྟོར་
 སྒྲ་བཞི་པའི་མར་ངོ་ལ་ཆོས་གཅིག་ནས་དབྱར་གྱི་རས་ཆོན་འཛོལ་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟོར་
 སྒྲ་ལཱ་པའི་མར་ངོ་ལ་ཆོས་གཅིག་ལ། དབྱར་སྐུ་མ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟོར་སྒྲ་
 བརྒྱད་པའི་ཡར་ངོ་ལ་ཆོས་བཅོ་ལཱ་ལ་རྒྱལ་གྱི་དགག་དབྱེ་དང་། ལྟ་བཙས་གྱི་རྒྱལ་ཆོན་འབྱུང་
 བར་ཐལ་བ་དང་། རྟོར་སྒྲ་དགུ་པའི་གནམ་སྦྱོང་ལ་རས་ཆོན་སྦྱོང་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་
 ཡར་ངོ་ལ་བཅོ་ལཱ་ལ་དབྱར་བྱི་མའི་རྒྱལ་གྱི་དགག་དབྱེ་འབྱུང་རིགས་པར་ཐལ་བར་འབྱུར་ལ།

ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤིས་ཀྱི་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

ཕྱི་མ་འདི་ལ་འདོད་ན། ལུང་ལས་གིང་རྣམས་ཀྱི་ལོ་མ་སྐྱ་བོར་གྱུར་ཀྱང་ད་དུང་དགོ་འདུན་གྱི་
དགག་དབྱེ་ལ་འབྱུང་བའི་སྐབས་མེད་དེ། ཞེས་ཆོགས་གྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །ར་བ་འབྲིང་པོ་ཐ་ཆུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཡར་ངོ་ཕྱོན་འགོ་ཡིན་པར་རྟོར་
ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་ལོ་གསར་བ་དང་། སྐར་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
མར་ངོ་ཕྱོན་འགོ་ཡིན་པས་རྟོར་ཟླ་བཅུ་པའི་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་ལོ་གསར་བ་ཡིན།
ཞེས་ཟེར། མི་འབྲད་དེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཞིར་བཞག་ན། ར་བ་འབྲིང་པོ་ཐ་ཆུང་
གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡར་མར་ངོ་ཕྱོན་འགོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐར་མ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཉ་
སྐར་བཅུ་གཉིས་པོ་རྫོགས་པའི་ཆོ། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་མོ་མོར་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་
ཉི་མའི་སྟོང་པོ་ལས། བདག་གི་རྒྱ་སྐར་སྟོན་དུག་པའོད། །ཟླ་བ་ཉ་ཆོ་ཟླ་རིང་འགྱུར། །(༥༥)
ཕྱོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཞེས་བྱ་བ། །འདི་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཡི། །ཞེས་སྟོན་དུག་གིས་ཉ་པའི་ཆོ་ཕྱོན་
ཟླ་ཐ་ཆུང་རྫོགས་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེ་བའི་ཕྱིར་དང་།
འཛིག་རྟེན་དུ་ཐོག་མར་སྐྱུང་བའི་ཟླ་བ་དེ་ཉ་གང་ནས་འགྲིབ་པའི་མགོ་རྩོམ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་
བཤད་པས་ཀྱང་ཚུགས་འདི་ལ་དེས་པ་སྟེར་བའི་ཕྱིར།

འོ་ན། མར་ངོ་ལ་ཟླ་བ་འགྲིབ་པར་སྐྱུང་བ་དང་། ཡར་ངོ་ལ་འཕེལ་བར་སྐྱུང་བའི་རྒྱ་
མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཉི་མ་དང་ནི་ཉེ་བ་ལས། །རང་གི་གྲིབ་མས་འགྲིབ་པར་
སྐྱུང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཟླ་བ་དེ་ཉི་མ་དང་ཇི་ལྟར་ཁད་ཉེ་བ་ལས་རང་གི་གྲིབ་མ་པ་རོལ་གྱི་
ངོས་སུ་བབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་སྟེར་བྱ་འོག་འདུག་པའི་རྩྭ་ལ་གྱི་འོག་གི་ཆ་འཕེལ་འགྲིབ་
ཏུ་འགྱུར་པར་བཤད་པ་ནི་ལུགས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྟོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་སྐར་མ་སྟོན་དུག་གིས་ཉ་པའི་ཉིན་ཞག་
ཕྱི་མ་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་གི་རྒྱ་རེངས་དང་པོ་ཤར་བའི་ཆོ། དུས་གྱིས་ཐོག་མ་དགུན་དུས་དང་།
ལོ་ཕྱི་མའི་མགོ་དང་། སྐར་མ་མགོའི་ཟླ་བ་ཤར་བ་ཡིན་ཏེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མགོ་ནི་རི་

དུགས་མགོ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་དུས་ཀྱི་དང་པོར་བརྗོད། །ཞེས་དང་། དོན་གསལ་ལ་ལས། སངས་རྒྱལ་པ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དགུན་དག་ཡིན་མོ། །གཉིས་པ་ནི་དབྱིད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་དབུས་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདུལ་བར་དུས་སྟོ་བརྗོད་པ་ན། ཐོག་མར་དགུན་དུས་ནས་བརྗོད་པ་ཐོགས་ལས་གྲུབ་པའི་བྱིར།

འོ་ན་དུས་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དུས་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་། ལོ་མགོ་གར་མཆོམས་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། ཉིན་མཆོན་རིང་ཐུང་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ནི་ལྷ་སུ་ཡིན་ཞེན། བཤད་དུ་(༥༣)མོད་དེ། དབུས་ཀྱི་རྩ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །ཐ་མའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཆོན་རིང་། །དགུན་རྣམས་ཀྱི་ནི་བཞི་པ་ལ། ཐུང་དུ་འགྱུར་རོ་ཉིན་མོ་རྒློག། ཁྱིས་གསུངས་པ་ལས། ཐོན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། འདིའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་འཆད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཁས་པ་ལལ་ཆའི་གསུང་ན་རེ། དབུས་རྩ་བ་ཐུང་གི་ཡར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་དབུས་ཉི་རྒློག་ཅིང་། དགུ་ནས་མཆོན་མོ་རིང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགུན་རྩ་བ་ཐུང་གི་ཡར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་དགུན་ཉི་རྒློག་ཅིང་། དགུ་ནས་ཉི་མ་རིང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབུས་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྩ་བ་གཉིས་པ་དབུས་རྩ་བ་ཐུང་གི་ཡར་ཀྱི་ངོའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཆོན་མོ་རིང་དོ། །ཞེས་དང་། དགུན་རྩ་བ་ཐུང་གི་ཡར་ཀྱི་ངོའི་ཆོས་དགུ་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་གནས་ཀྱི་སྟོན་མེ་ལས། དེ་ལ་ཡང་། དབུས་ཀྱི་རྩ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །ཐ་མའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཆོན་རིང་། །དབུས་རྩ་བ་ཐུང་གི་ཡར་ཀྱི་ངོའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཆོན་མོ་རིང་དོ། །དགུན་རྣམས་ཀྱི་ནི་བཞི་པ་ལ། ཐུང་དུར་འགྱུར་རོ། །དགུན་རྩ་བ་ཐུང་ཕྱོགས་གཉིས་པའི་ཆོས་དགུ་ནས་སོ། །ཉིན་མོ་བརྒློག། ཁལ་གི་ཆེ་ཉིན་མོ་རིང་བ་དེའི་ཆེ་མཆོན་མོ་ཐུང་དུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཁ་ཆེ་འདུལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་མདོ་དང་མཐུན་པས་གྲང་། དབུས་ཀྱི་རྩ་བ་གཉིས་པ་དབུས་རྩ་བ་ཐུང་གི་ཡར་ངོའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཆོན་མོ་རིང་དོ། །དགུན་རྩ་བ་ཐུང་གི་ཡར་ཀྱི་ངོའི་ཆོས་དགུ་ནས་

སོ། །ཞེས་དང་། གདགས་པར་ཡང་། དགུན་རྒྱ་ཐ་རྒྱུང་(༥༥)ཡར་གྱི་ངོའི་ཆེས་བརྒྱུད་ལ་
མཚན་མོ་ནི་ཡུད་ཙམ་བཙོ་བརྒྱུད། ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བརྩ་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཆེས་དགུ་པན་ཆད་
མཚན་མོ་ནི་འབྲི། ཉིན་མོ་ནི་སྒྲེ་སྒྲེ། ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་དག་དགག་པ་ནི། དེ་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་གྱི་ཡུང་དེ། དཔེ་མ་དག་པ་
ལས་བྱང་བའི་སྒྲིབ་དང་། འགྲེལ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡུང་དཔེ་མ་དག་པ་ལས་བྱངས་པ་ལས།
དག་གྱུང་བཏང་སྒྲུམས་སྒྲུབས་བས་ཆོག་པའི་སྒྲིབ་དང་། གདགས་པའི་ཡུང་ཡང་རྒྱབས་འདིར་
ཁས་མ་ལེན་པའི་སྒྲིབ་དང་། གདགས་པའི་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། དབྱིད་རྒྱ་ར་བ་དང་། རྩོན་རྒྱ་ར་
བ་ལ་དགུན་དབྱར་གྱི་ཉི་མ་བརྒྱུག་པར་བཤད་བས། དཔེ་དག་པའི་ཡུང་གི་ངེས་པ་ཡང་མི་འདུག་
པའི་སྒྲིབ་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་གཞན་དུ་བཤད་པའི་སྒྲིབ་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་
ཉོར་རྒྱ་བདུན་པའི་ཡར་ངོའི་ཆེས་བརྒྱུད་ལ་ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཙོ་བརྒྱུད་དང་། མཚན་མོ་ཡུད་
ཙམ་བརྩ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉོར་རྒྱ་དང་པོའི་ཡར་ངོའི་ཆེས་བརྒྱུད་ལ་
མཚན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཙོ་བརྒྱུད་དང་། ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བརྩ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་ཏེ། ཟླེད་
རྒྱམས་བཞེད་པའི་དམ་བཙའ་དེའི་སྒྲིབ། ཟུབ་སྒྲེ། ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ་དབྱར་
ཉི་བརྒྱུག་ཅིང་། རྩོ་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ་དགུན་ཉི་བརྒྱུག་པ་དང་དེ་དག་གི་ཆོ་ཉི་མ་རིང་
བ་དང་བྱང་བ་མཐར་ཐུག་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། ཉི་མ་རྩོ་བྱང་བགྲོད་ཆོའོ། །ཞེས་གསུངས། ཅུ་བར་
འདོད་ན། ཉོར་རྒྱ་བཞི་པའི་ཡར་ངོའི་ཆེས་བརྒྱུད་ལ་དབྱིད་ཉིན་མཉམ་མཚན་མཉམ་འབྱུང་
པར་ཐལ་བ་དང་། ཉོར་རྒྱ་བརྩ་པའི་ཡར་ངོའི་ཆེས་བརྒྱུད་ལ་རྩོན་ཉིན་མཉམ་མཚན་མཉམ་
འབྱུང་པར་ཐལ་ཏེ། འདོད་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་བ་རེ་ལ་ཡུད་ཙམ་རེ་ཉིན་མཚན་སྒྲེ་འབྲི(༥༦) བྱེད་
པའི་སྒྲིབ་རོ། །ཐང་གཅིག་རེའི་ཡུན་ལ་ཉིན་མཚན་རིང་བྱང་དུ་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །ཐང་གཅིག་
སྒུམ་རུ་ཡུད་ཙམ་གཅིག་དུ་བཤད་པའི་སྒྲིབ། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་གཅིག་
གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ། ཅུ་བར་འདོད་ན། མཐོན་སྒུམ་དང་འགལ་བས་ལན་མེད་དོ། །

གཞན་ཡང་ཁྱེད་གྱི་ལྷགས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབྱར་གྱི་རྩ་བ་གཉིས་པ་ཡི། ཞེས་
སོགས་འབྱུང་བ་གང་ཞིག། དབྱར་རྩ་བ་རྩུང་དེ་དུས་ཚོགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དབྱར་རྩ་བ་གཉིས་
པ་མ་ཡིན། དགུན་རྩ་བ་རྩུང་དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་དགུན་རྩ་བ་ཞི་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
སྟོན་མེད་དེ་སྟོན་རྩ་བ་དང་། དབྱར་རྩ་བ་རྩུང་ཁད་ཉི་པ་དང་། དབྱིད་རྩ་བ་དང་། དགུན་
རྩ་བ་རྩུང་ཁད་ཉི་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། དབྱར་གྱི་རྩ་བ་
གཉིས་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དབྱར་རྩ་བ་གཉིས་པ་དང་།
དགུན་རྩ་བ་ཞི་པ་དངོས་གནས་ལ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། གཞུང་རྒྱུད་པ་བཞི་པོ་འདིས་གྲགས་ཚོད་གྱི་དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མའི་
བརྒྱུག་དུས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱེད་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་འདིས་
དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མའི་བརྒྱུག་དུས་མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག། དེ་ལྷགས་ལ་མ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཉགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་ཉིན་མཉམ་མཚན་མཉམ་དང་དབྱིད་ཉིན་
མཉམ་མཚན་མཉམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལྷགས་ལ་ཉི་མའི་བརྒྱུག་དུས་གཉིས་པོ་དེ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རང་ལྷགས་ནི། དུས་ཚོགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དབྱར་རྩ་བ་གཉིས་པ་དང་།
བཞིར་བྱེ་བའི་སྟོན་རྩ་བ་དོན་གཅིག་པ་དེའི་(༡༥བ)ཡར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་གྱི་ཉིན་ཞག་ལ་
སྟོན་ཉིན་མཉམ་མཚན་མཉམ་འབྱུང་བས། ཕྱི་ཉིན་ཆོས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་རིང་དུ་འགོ་ཞིང་།
གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དགུན་རྩ་བ་ཞི་པ་དང་། བཞིར་བྱེ་བའི་དབྱིད་རྩ་བ་དོན་གཅིག་པ་དེའི་ཡར་
ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་གྱི་ཉིན་ཞག་ལ་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་འབྱུང་བས། ཕྱི་ཉིན་ཆོས་དགུ་ནས་
མཚན་མོ་ཐུང་དུ་འགོ་ཞིང་། ཉིན་མོ་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་དེ་རིང་དུ་འགོ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་
ལས། ཉི་མ་འགྲོས་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས། འདིར་ནི་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་རྣམས་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་
རོ། དེ་ལ་དབྱར་གྱི་རྩ་བ་གཉིས་པ་ཡི། ཁ་མའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཚན་རིང་། དབྱར་རྣམས་གྱི་

སྒྲ་བ་གཉིས་པ་སྟོན་སྒྲ་ར་བ་ཡར་གྱི་ངོའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་རིང་ངོ་། །དགུན་རྒྱམས་ཀྱི་
 བོ་བཞི་པ་ལ། །ཐུང་ཐུང་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགུན་རྒྱམས་ཀྱི་སྒྲ་བ་བཞི་པའི་ཐ་མའི་ཆོས་
 དགུ་ནས་ཐུང་དུ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་སྒྱུར་དེ། དབྱིད་སྒྲ་ར་བ་ཡར་གྱི་ངོའི་དགུ་ནས་སོ། །ཉིན་མོ་
 བསྒྲིག་གང་གི་ཆོན་མཚན་མོ་རིང་བ་དེའི་ཆོ་ཉིན་མོ་ཐུང་ཐུང་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཆོ་མཚན་
 མོ་ཐུང་བ་དེའི་ཆོ་ཉིན་མོ་རིང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རོན་གསལ་ལས། དབྱར་གི་སྒྲ་བ་
 གཉིས་པ་ཡི། །ཐ་མའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཚན་རིང་། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། དབྱར་གྱི་སྒྲ་བ་ནི་དབྱར་
 སྒྲ་འབྲིང་པའི་ཉ་ནས། སྟོན་སྒྲ་ཐ་རྒྱུད་ཉའི་བར་བཞི་ཡིན་ལ། སྒྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མར་གྱི་
 རོ་སྒྲ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོན་སྒྲ་ར་བ་ཡར་གྱི་ངོའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་རིང་བར་འགྱུར་རོ། །དགུན་
 རྒྱམས་ཀྱི་བོ་བཞི་པ་ལ། །ཐུང་ཐུང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དགུན་གྱི་སྒྲ་བ་ནི་སྟོན་སྒྲ་ཐ་
 རྒྱུད་ཉ་ནས། དབྱིད་སྒྲ་ར་བ་ཉའི་བར་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱིད་སྒྲ་ར་བ་ཡར་གྱི་ངོའི་ཆོས་དགུ་
 ནས་མཚན་མོ་ཐུང་ཐུང་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱམས་(༥༥)ལས་ལོགས་པར་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། རོན་གསལ་གྱི་འབྲུལ་ར་བའི་རང་འགྲེལ་འདི་ཉིད་དག་པར་བྱ་དགོས་དེ། གཞན་དུ་ན་དོན་
 གསལ་གྱི་རང་འགྲེལ་མ་དག་པ་ལ་བཤད་པ་མཛོད་པར་འགྱུར་བས། གྲགས་པའི་གཤེས་
 གཉིན་ཉིད་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུར་རྗེའི་གསུང་ལས་
 ཐུང་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་གང་སྟེལ་ལས། ཉི་མའི་འགྲོས་ཀྱི་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར།
 ཞེས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་གཞུང་ཅུ་འགྲེལ་འདི་ལ་བཤད་པ་མ་བུང་བ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་སྐུས་ཀྱི་
 ཞིབ་དུ་བཤད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པར་སྟོན་པའི་ཅུ་འགྲེལ་
 འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གྲགས་ཚོད་ཀྱི་དབྱར་ཉི་དགུན་ཉི་བསྒྲིག་དུས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་
 ཡིན་དེ། སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཆོ་ཉིན་མཚན་སོ་སོ་ལ་ཡུད་ཅམ་བཅོ་ལྔ་རེ་ཡོད་ལ། འདིས་
 དེའི་གོང་དུ་ཉིན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཅུ་དུག་དང་མཚན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཅུ་བཞིའི་དུས་གཅིག་ཡོད་
 པར་ཤེས། དེ་ལྟར་ཡར་ལོག་གིས་བརྟེན་པས་ཉིན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཅོ་བརྒྱད། མཚན་མོ་ཡུད་

ཅམ་བཙུག་ཉིས་ཡོད་པའི་དུས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཆོ་དབྱུར་ནི་སྒྲོག་། དེས་དབྱིད་
 ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་ཤེས་པས་དགུན་ནི་བསྒྲོག་། དུས་ཤེས་པ་ལ་ཡང་སྐྱུར་བར་བྱ་བ་
 ཡིན། འདི་ནི་ད་ལྟ་ལས་ཆེར་། རྒྱ་ལྟ་པའི་ཡར་ངོ་ཅམ་ལ་དབྱུར་ནི་དང་། རྒྱ་བཙུག་ཅིག་
 པའི་ཡར་ངོ་ཅམ་ལ་དགུན་ནི་བསྒྲོག་པར་མཛོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་དང་མཆོག་ཏུ་འགྲིམ་གོ །

འོན་ཀྱང་སྐོལ་དོར་བའི་རྒྱལ་དེ་རི་ལྷ་སྤྱུ་ཞེས། དེ་ཡང་འདུལ་བའི་(༤༡བ)མདོར་སྒྲ་བ་
 སྐོལ་དོར་བ་ན་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བས་སོ། ཞེས་དང་། མེ་དོག་སྤྱེད་རྒྱུད་ལས། ལོ་དང་
 རྒྱ་བ་རྒྱ་སྐོལ་དག་ རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡིས་ཀྱང་ནི་བསྟན་སྟེ། བཀའ་བཙན་གྲགས་ལྷན་སེས་
 རབ་ཅན། ར་སྤྱང་ལྷན་དེ་ཡིས་རྗེས་འབྱུང་བ། ཞེས་འབྱུང་བས། རྒྱལ་པོའི་ལྷགས་དང་མཐུན་
 བར་བྱ་དགོས་ཏེ། རྩ་བུ་བྱི་བ་ཡོས་ལ་སྐོལ། ཞེས་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་སྐོལ་འདོར་བ་རྒྱ་གར་
 བའི་རྒྱལ་པོའི་ལྷགས་ལ་འབྱུང་བས། དེ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བཤད་པ་རྣམས་སྟོན་སྟེ་གཅིག་
 རྩ་ལོང་བའི་བྱིར། དེ་ལ་རགས་ཅིས་བྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱ་བ་ལ་དཀར་ཆ་བཙོ་ལྷ་དང་། བཀ་
 ཆ་བཙོ་ལྷ་ཡོད་པ་ལས། ཆ་རེར་འཕེལ་འབྱིབ་བྱེད་པའི་ལུན་ཆད་དེ། ཆེས་ཞག་རེ་རེར་བཞག་
 ལ། ཉི་མས་གླིང་བཞི་རྫོགས་པར་འཁོར་བའི་ལུན་ཆད་དེ་ཉིན་ཞག་རེ་རེར་བཞག་པས། རྒྱ་
 བའི་ཆ་རེ་རེ་རྫོགས་ཀྱང་། ཉི་མས་གླིང་བཞི་རྩུང་ཟད་མ་འཁོར་བའི་ལྷགས་ཀྱིས་ཉིན་ཞག་
 བྱེད་དང་སྐམ་བྱེད་དུས་སུ། ཆེས་ཞག་སྐམ་བྱེད་རྫོགས་ཤིང་། ཉིན་ཞག་ལྷ་བརྩ་ཅད་གྱུ་ལ་ཆེས་
 ཞག་དུག་ཅུ་ཐམ་པ་འབྱུང་བས། གསོ་སྦྱང་བརྩུ་བཞི་བ་སྤྲ་མ་བྱས་ཏེ། དེའི་བྱིས་དེ་ཉིན་ནས་
 ཅིས་པའི་ཉིན་ཞག་ལྷ་བརྩ་ཅད་གྱུ་ལ་དུས་སྤྱི་དང་། བཙོ་ལྷ་སྤྲ་མ་དེའི་བྱིས་དེ་ཉིན་ནས་ཅིས་
 པའི་ཉིན་ཞག་བརྩུ་བཞི་པའི་དུས་སུ་གསོ་སྦྱང་མི་བྱུང་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ན། ལོ་རེ་རེ་ལ་ཆེས་
 ཞག་དུག་དུག་ལྷག་འོང་བས་ལོ་ལྷ་ལྷ་ན་ཆེས་ཞག་གིས་ཅིས་པའི་རྒྱ་ཐེབས་རེ་རེ་འདོན་པ་
 ཡིན་ནོ། །

ཞིག་ཅིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདྲེལ་མཐོན་པ་ཁ་ཅིག་གིས་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར། གསོ་

སྤྱིར་བཏུ་བཞི་པ་དྲུག་གི་ཆོས་ཞག་ལྷག་པོ་དྲུག་དང་། དབྱར་ནི་དགུན་ནི་འོ་སྤྱི་མཚམས་སུ་
 (༡༥ན)ནི་མ་ཞག་གཉིས་གཉིས་སྟོད་པ་རྩིས་པ་ན། ལེ་མེ་མེ་ལ་ཞག་བཏུ་བཏུ་ལྷག་པོར་བས།
 ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་ཟླ་ཐེབས་མེ་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས། ཡང་ཁ་ཅིག་ནིན་ཞག་གཅིག་ལ་
 ཡུད་ཙམ་སུམ་ཏུ་དང་། ཆོས་ཞག་གཅིག་ལ་ཡུད་ཙམ་ནི་ཤུ་རྩ་དགུ་དང་། ཐང་གཅིག་ལ་འབྱུང་
 པ་རྩིས་པས་ནིན་ཞག་གི་ཟླ་བ་གསུམ་ལ་ཆོས་ཞག་གི་ཟླ་བ་གསུམ་དང་ཡུད་ཙམ་དོན་ལྡན་དང་
 ཉིན་ཞག་ཟླ་བ་དྲུག་ལ། ཆོས་ཞག་གི་ཟླ་བ་དྲུག་དང་། ཉིན་ཞག་ལྷ་ལྷག་ནིན་ཞག་གི་ཟླ་བ་
 བཏུ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཞག་གི་ལོ་དང་། ཉིན་ཞག་བཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན། ཉིན་ཞག་གི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་ལོ་གསུམ་ན། ཆོས་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལོ་གསུམ་ཆང་ནས་ནིན་ཞག་སུམ་
 བཏུ་ལྷག་པོར་། ཞེས་གསུངས།

ཁ་ཅིག་ཞག་ལ་ཆོས་ཞག་ནིན་ཞག་བྱིས་ཞག་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། བྱད་པར་ནི་ནི་མ་སྟོ་
 བཟོད་ནས། བྱད་བཟོད་མཐར་བུག་པ་དང་། སྤྱིར་ཡང་སྟོ་བཟོད་མཐར་བུག་པ་ལ་སྟེབ་པའི་
 ཆོ། ལྷ་སྒྲར་རྒྱུ་ལྷ་བྱིས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་འཁོར་བ་ཡིན་པས། བྱིས་ལོ་འམ་རྩ་བའི་
 ལོ་ཞེས་བྱ། ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཏུ་ཆང་བ་དང་། ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཏུ་ཆང་ཡང་། དེ་
 དང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལོ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་མ་གཏོགས་ལོ་གཅིག་རྫོགས་དར་མི་འཛོག་
 རྟེ། བྱིས་ལོ་འམ་རྩ་བའི་ལོ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བྱིས་ལོའི་བཏུ་
 གཉིས་ཆ་ལ་བྱིས་ཟླ་དང་། དེའི་སུམ་རྩའི་ཆ་ལ་བྱིས་ཞག་གཅིག་དང་། དེའི་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཏུ་
 ལ་ནིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་(༡༥བ)དྲུག་ཏུ་མེ་ལྡན་དང་། ཞག་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་ཙམ་དང་། ཆོས་ཞག་
 སུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག་དང་ཞག་གཅིག་གི་བཏུ་གཉིས་ཆ་ཙམ་འབྱུང་བས། རྩ་བའི་ལོ་དྲུག་ན་
 ཉིན་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟླ་ཐེབས་དང་། ཞག་ཐུང་དང་གཉིས་ཙམ་འོང་ཞིང་། རྩ་བའི་
 ལོ་གསུམ་ན་ཆོས་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟླ་ཐེབས་གཅིག་དང་། ཞག་གསུམ་ལྷག་མ་འོང་
 ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ལུགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ངེས་པ་མ་ཐོབ་པས། བྱིས་གཉིས་ལེགས་

ཆ་ཆེན་པོ་མཛུགས་པ་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ལུགས་གསུམ་པ་ཉིད་བཞེད་པའི་ཚུགས་སུ་མཛོན།
གསུམ་ཀའང་ལྷག་པའི་རྒྱ་བ་དེ། ལག་སུམ་ཅུ་ལྷག་ངོ་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་མཐུན་པས། གསོ་སྦྱང་གྲུབ་
མི་གྲུབ་གང་གི་རྗེས་སུ་འདྲ་གྲུབ་པ་བྱེད་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། འཛུངས་པའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
དཔྱུང་ཅིག། འདིར་ས་བཤད་པ་འགའ་ཞིག་ནི། མདོ་རྩ་བའི་བཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེས་པར་
བྱུང་ཡོད་དོ། །

སྒྲུལ་པ། དུས་ཀྱི་དགུ་ལ་རྒྱལ་བ་ཡི། །དུས་གསུམ་མཐེན་པ་མངས་རྒྱས་ཀྱིས། །དུས་
ཆེགས་རི་ལྷར་བཀའ་སྤྱུལ་བཞིན། །དུས་བཞིའི་མཐའ་འདི་ཁོ་བོས་བཤད། །ཅེས་སོ། །

༼བང་རིམ་དང་རི་ལ་བཞེན་པའི་གནས་བཤད་པའི་སྐབས།༽

གཉིས་པ་བང་རིམ་དང་རི་ལ་བཞེན་པའི་གནས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འདི་ལ་བང་རིམ་བཞི་
ཡོད་དེ། བར་གྱི་ཐག་ནི་སྟོང་ཐུག་བཅུ། སྟོང་ཐུག་དག་ནི་བཅུ་དྲུག་དང་། བརྒྱད་དང་བཞི་
དང་གཉིས་འཕགས་སོ། །དེ་ལ་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང་། བྲེང་ཐོགས་དང་ནི་རྟག་ཚུས་
དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ལྷ་རྣམས་གནས། རི་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་། ཞེས་འཕྲུང་བ་
ལས། རི་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚམས་ནས་སྒྲིང་པ་མཚ་ཆད་དུ་བར་ཐག་ཁྲི་ཐུག་རིས་བཅད་པའི་བང་
རིམ་བཞི། རིམ་པ་བཞིན་རི་རབ་ལས་ཕྱིར་(ལ་ན)དཔག་ཆོད་སྟོང་ཐུག་བཅུ་དྲུག་དང་། བརྒྱད་
དང་། བཞི་དང་། གཉིས་འཕགས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞི་ལ་རིམ་པ་བཞིན། གཞོད་སྦྱིན་ལག་ན་
གཞོང་ཐོགས་འཁོར་བཅས་ནས། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་བར་བཅས་ཀྱི་བར་གནས་པ་དང་། གསེར་
ཀྱི་རི་བདུན་ལ་འང་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་དང་། ཁོར་ཡུག་ལ་གཞོད་སྦྱིན་གོས་སྟོན་ཅན་
གནས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལྷའི་རིགས་ལ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་ཁོ་ན་མང་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སུམ་རྩ་ཙུག་གསུམ་པའི་གནས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལྷན་པོའི་ཅེ་ན་སུམ་རྩ་གསུམ། །
 དེ་ཡི་ངོས་ལ་བརྒྱད་ཁྲིའོ། ཁྲོགས་མཚམས་བརྟེན་ས་པ་བཞི་ལ་ནི། །ལག་ན་དོ་རྩེ་གནས་དབུས་
 བ། ཁྲོང་ཁྲོར་ལྷ་མ་སྟག་ཅེས་པ། །ངོས་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་པ། །དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གཉིས་
 གསེར་གྱི། །རང་བཞིན་གཞི་བཀྲ་གཉེན་པ་ཡོད། །དེ་ན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་དེ། །ངོས་ལ་ཉིས་
 བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱའོ། ཁྲི་ལོ་ཤིང་རྩ་སྟོང་ཆོག་ས་དང་། །རྩལ་འབྱུར་འདྲེས་ཚལ་དགའ་བས་བརྒྱན། །
 དེ་དག་གི་ནི་ངོས་བཞིན། །ཉི་ཤུས་བཅད་ན་ས་གཞི་བཟང་། །བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཡོངས་
 འདུ་སྟེ། །སྟོ་རྩལ་མཚམས་ན་ཆོས་བཟང་དོ། །ཁེས་འབྱུང་བ་ལས། ཕལ་ཆེར་གོ་སྟོབས་ཞིང་། །སྒྲ་
 དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཤོར་ལྷ་བརྒྱད། །དཔག་པོ་བརྒྱ་གཅིག་ །ཉི་མ་བརྒྱ་གཉིས། བ་སྐར་གྱི་
 སུ་གཉིས། བརྒྱ་བྱེན་ཉིད་དེ། གཙོ་པོ་སུམ་རྩ་ཙུག་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཛོད་པ་དང་།
 ཁྲོང་ཁྲོར་ལྷ་མ་སྟག་གེ་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གཉིས་དང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་ཁང་བཟང་
 ཁྲོང་ཁྲོར་དེ་ལས་དཔག་ཚད་(༥༥)བྱེད་དང་ལྷ་འཕགས་པ་དང་། ཁྲོང་ཁྲོར་གྱི་དོ་པོ་གསེར་
 གྱི་རང་བཞིན་དང་། འོག་གཞི་ཚོར་གྱིས་བཀྲ་ཞིང་གཉེན་པ་སྟགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོན་ཀྱང་ ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ཐི་ལྷ་སྟེན་པ། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དོན་ཐོབ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 བ། དེ་རབ་གྱི་རྩ་མཚམས་ནས་འོག་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་བྱི་ན་ཁྲོང་ཁྲོར་འོད་ཅན་ན། ལྷ་མ་ཡིན་
 གྱི་གཙོ་པོ་དག་ཅན། དེ་ནས་དཔག་ཚད་ཉི་བྱི་ན་ཁྲོང་ཁྲོར་སྒྲ་བའི་བྲེང་བ་ན། ལྷ་མིན་གྱི་དབང་
 པོ་གཉན་ཞིང་བརྟེ་བ་དང་། ཁྲོང་ཁྲོར་སྐར་འབྲེང་ན་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་བརྟན་པ། དེ་ནས་
 དེ་ཅམ་ཞིག་ན་མི་གཡོ་ཟབ་པའི་ཁྲོང་ཁྲོར་ན། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་མེ་ཉྟག་བྲེང་དང་། དེ་ནས་
 དེ་ཅམ་ཞིག་ན་ཁྲོང་ཁྲོར་གསེར་ལྷན་ན། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་ཐག་ཟངས་རིས་ཡོད་ཅིང་།
 ཁང་བཟང་། འདུན་ས། ཤིང་། རྩོ་ལེབ། ཚལ། ས་གཞི། གྲུང་པོ་ཆེ་སྟགས་གྲང་ལྷ་ལ་འདྲེན་པ་
 བཞིན་ཡོད་དོ། །དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། རྩ་མཚམས་ནས་དཔག་ཚད་ཉི་བྱི་ཆིག་སྟོང་ན་རིམ་
 པ་བཞིན་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཁྲོང་ཁྲོར་བཞི་ཡོད་པར་བཤད་གྲང་། ལུགས་འདིར་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་

དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཚམས་ནས་གསེར་དཀྱིལ་གྱི་པར་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲིར་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ས་དང་ས་འདྲེས་པའི་ལྷ་གནས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེ་སྟེང་ལྷ་རྒྱམས་གཞལ་
མེད་ཁང་། ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། འཐབ་བྲལ་ནས་འོག་མིན་གྱི་པར་གྱི་ལྷའི་གཞལ་ལས་ཁང་
ནས་མཁའ་ལ་གནས་ང་རྒྱམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་དེ་རྒྱམས་ལ་འདོད་པ་སྟོན་པ་དུག་ཡོད་
དེ། འདོད་པ་སྟོན་པ་དུག་ཡིན་ནོ། གཉིས་གཉིས་འབྱུང་དང་ལག་བཅངས་དང་། འདོད་དང་
བལྟས་པས་འབྲིག་པ་ཡིན། ཁྱེས་འབྱུང་བ་(༩༠ན)ལས། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ། ལུས་ཅུ་
ཅ་གསུམ་པ། འཐབ་བྲལ་བ། དགའ་ལྷན་པ། འབྲུལ་དགའ་བ། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་པ་
སྟེ་འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་ལས་དང་པོ་གཉིས་དབང་པོ་གཉིས་སྟོར་གྱིས་འབྲིག་ཅིང་། ལྷག་མ་
བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ལག་བཅངས་དང་། རྟོན་པ་དང་། བལྟས་པས་འབྲིག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཁུ་བ་ལྷུང་བ་མེད་ན། ལྷའི་བྱ་དང་བུ་མོ་ཟླ་ལྷ་སྟེ་ཁོ་རྒྱུ་མི་
སྟེ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། ལྷ་རང་རང་གི་དབང་དུ་སྟེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། བོང་ཚོང་རིམ་པ་དུ་སྟེ་ཁོ་རྒྱུ་མི་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཕྱིས་པ་ལོ་ལྷ་ལོན་པ་ནས། ལོ་
བརྒྱ་ལོན་པ་ལྷ་ལྷའི་བར། དེ་དག་ཏུ་སྟེ། ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་ཕྱིས་
པ་ལོ་ལྷ་པའི་བོང་ཚོང་དང་། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་པ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་བོང་ཚོང་དུ་སྟེ་བའི་
བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་ལ་ནི་དེ་ལྷ་ར་མ་ཤེས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་རྒྱམས། །
ཀྱན་རྫོགས་གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད། ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། བོང་ཚོང་ཀྱན་རྫོགས་པ་དང་།
གོས་དང་བཅས་པར་སྟེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་ར་འདོད་པ་སྟོན་པ་རྒྱམས་ལས། འདོད་པ་སྟེ་བ་ནི་
གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་སྟེ་བ་གསུམ་པོ་ནི། འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་བཅས་རྒྱམས། ཁྱེས་
འབྱུང་བ་ལས། འདོད་པའི་མི་དང་དགའ་ལྷན་པའི་ལྷའི་བར་ནི། འདོད་ཡོན་འབྱུང་བ་ལ་
ལོངས་སྟོན་པ་དང་། འབྲུལ་དགའ་བའི་ལྷ་ནི་བདག་གིས་ཅི་འདོད་པ་སྟུལ་བ་ལ་ལོངས་སྟོན་
པ་དང་། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་(༩༠བ)བདག་དང་གཞན་གྱི་རིམ་ལྷ་ར་འདོད་པ་བཞིན་

ཆེས་མཐོན་པ་མཐོན་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་གིས་བྱ་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བཞུགས་པ།

རྒྱལ་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་ཡང་ཡོང་དེ། བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི། །བསམ་གཏན་གསུམ་ལ་ས་དགུ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་གསུམ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་གསུམ། བསམ་གཏན་གསུམ་ལ་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་གསུམ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ལྷ་གནས་རྣམས་འོག་མ་འོག་མ་ནས་གོང་ས་གོང་མར་ཐག་ཇི་ཅུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གནས་ནས་གནས་འོག་ཇི་སྤྱིད་པ། །དེ་ནས་དེ་ཡི་གོང་དེ་སྤྱིད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། འཛམ་བུ་གླིང་ནས་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་གནས་བར་རིམ་བཞི་པའི་བར་ལ་དཔག་ཆད་བཞི་བྱི་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། དེ་ནས་སུམ་རྩ་ཅུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་འང་དེ་སྤྱིད་ཡོད། དེ་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཇི་སྤྱིད་བར་ཡང་། འཐབ་བུལ་གྱི་བར་ལ་དེ་སྤྱིད་ཡོད། འཐབ་བུལ་ནས་འཛམ་གླིང་དུ་ཇི་སྤྱིད་བར། དགའ་ལྷན་གྱི་བར་དུ་དེ་སྤྱིད་ཡོད་པ་ནས། གིན་རྒྱ་མཐོང་ནས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཇི་སྤྱིད་བར། དེ་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་ནས་དེ་སྤྱིད་ཡོད་པར་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ལྷ་འོག་མ་རྣམས་གྱིས་རང་དགར་གནས་གོང་མ་མཐོང་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མེད་དེ། རྩ་འབྲུལ་གཞན་བརྟེན་ནས་མ་གཏོགས་པ། །དེ་དག་གོང་མ་མཐོང་བ་མེད། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རང་གིས་རྩ་འབྲུལ་ཐོབ་པ་འཇམ། གཞན་གོང་མའི་ལྷས་བྲིད་པ་ལ་བརྟེན་ན་མ་གཏོགས། གོང་མ་མི་མཐོང་སྟེ་དེར་བགོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

༼འཛིག་རྟེན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཚད་བཤད་པའི་སྐབས༽

གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚད་(༡༡)ན་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས། ལྟོང་གསུམ་གྱི་ལྟོང་ཆེན་
 བོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་གསུངས་ན་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གླིང་བཞི་པ་
 དང་ཉི་ལྔ་དང་། རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྟ་དང་། ཁོངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལྟོང་ལ་ནི། ལྟོང་
 བོ་གླིང་ལྟོང་ཡིན་པར་འདོད། རི་ལྟོང་ལ་ནི་ལྟོང་གཉིས་པ། བར་མའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཡིན་
 རོ། རི་ལྟོང་ལ་ནི་ལྟོང་གསུམ་མོ། མཉམ་དུ་འཛིག་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
 གླིང་བཞི་ནས་ཁོངས་ཆེན་མན་ཆད་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལྟོང་ལ་ནི་ལྟོང་དང་པོ་ལས་གླིང་ལྟོང་དང་། དེ་
 ལྟོང་ལ་ནི་ལྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་ལྟོང་ལ་ནི་ལྟོང་གསུམ་གྱི་ལྟོང་
 ཆེན་བོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་དང་པོར་མཉམ་དུ་ཆགས་ཁོང་། མཐར་མཉམ་
 དུ་འཛིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཁར་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚད་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་རྒྱུས་ཇི་
 ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། སེམས་ཅན་གྱི་ཚད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལུས་
 ཆད་དང་། ཆེ་ཆད་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མིའི་ལུས་ཆད། འདོད་ལྟོང་ལུས་
 ཆད། གཟུགས་གྱི་ལྟོང་ལུས་ཆད་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འཛམ་གླིང་པ་
 རྒྱུས་ཀྱི་ཆད། ལྟོང་བཞི་པ་དང་བྱེད་དང་བཞི། ཤར་དང་བསྐྱང་སྟོང་དང་ནི། ལྟོང་ཞེས་བྱ་བ་
 ཉིས་འགྱུར་བསྟེན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་གྱི་འཛམ་གླིང་པའི་མི་རྒྱུས་
 གྱི་ལུས་ཆད་ནི། ཁའི་གླིང་ལྟོང་ལྟོང་ལྟོང་དང་བཞི་པ་ཡིན་པ་ནས། ལྟོང་ལྟོང་
 པའི་བར་ལྟོང་ཉིས་འགྱུར་དུ་སྟེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། (༡༢)ས་སྟེར་གླིང་གཞན་གསུམ་ཡང་རང་
 ལྟོང་དང་བཞི་པར་འདྲ་བ་ལ་ལུས་བོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། ལུགས་གཞན་ནོ། །

གཉིས་པ་འདོད་ལྟའི་ལུས་ཚད་ཡོད་དེ། །འདོད་དང་ལྡན་པའི་ལྷ་ཡི་ལུས། །བཞི་ཆ་ནས་
ནི་རྒྱང་གྲགས་དག །ཐུང་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད། །ཅིས་འབྱུང་བ་ལས། །རྒྱལ་ཆེན་རིགས་
བཞིའི་ལྷ་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་བཞི་ཆ་ཡིན་པ་ནས། །གཞན་འབྱུལ་དབང་བྱེད་པ། །རྒྱང་གྲགས་ཐུང་
དང་གཉིས་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཤིས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། །རན་སྐྱེད་བའི་ལུས་ཚད་ནི་མ་དེས་
པས་མཛོད་པ་བསྟོར་འདིར་མ་བཤད་ཅིང་། །བརྒྱ་བྱིན་ནི་སྐུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྷ་བྱིངས་པོ་
བས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། །ལྷ་མིན་རྣམས་སྐུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་དང་ཆ་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་གཟུགས་ཀྱི་ལྟའི་ལུས་ཚད་ཡོད་དེ། །གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དབག་ཚད་བྱེད། །
དེ་ཡི་གོང་མ་བྱེད་བྱེད་བསྐྱེད། །འོད་རྒྱང་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཆད། །ལུས་ནི་ཉིས་འབྱུར་ཉིས་
འབྱུར་ཏེ། །རྒྱིན་མེད་དབག་ཚད་གསུམ་དོར་རོ། །ཞིས་འབྱུང་བ་ལས། །ཚངས་རིས་པ་དབག་
ཚད་བྱེད་ཡིན་པ་ནས་དེའི་བྱེད་བྱེད་བསྐྱེད། །འོད་རྒྱང་བ་དབག་ཚད་གཉིས། །དེའི་ལྷག་སྟེ་གོང་
མ་ཚད་མེད་འོད་པ་དབག་ཚད་བཞི་ཡིན་པ་ནས། །ཉིས་འབྱུར་རེ་བསྐྱེད་པས། །རྒྱིན་མེད་པ་དབག་
ཚད་བརྒྱ་དང་ཉེར་བརྒྱད་དུ་འབྱུར་བ་ལས་གསུམ་དོར་ནས། །བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྷ་ཡོད་པ་ནས་ཉིས་
འབྱུར་བསྐྱེད་པས་འོག་མིན་པ་ལ་དབག་ཚད་ཁྱི་དྲུག་སྟོང་དུ་འབྱུར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ལ། །བདེ་འགོ་དང་། །རན་འགོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།
དང་པོ་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད། །དང་པོ་(༧༩ན)མིའི་ཆེ་ཆད་ཡོད་དེ། །རྒྱ་མི་སྟོན་ན་ཆེ་སྟོང་ལྟེ། །
གཉིས་ན་བྱེད་བྱེད་སྤངས་པའོ། །འདི་ན་མ་དེས་ཐ་མར་ནི། །ལོ་བརྒྱ་དང་པོ་དབག་ཏུ་མེད། །
ཅིས་འབྱུང་བ་ལས། །རྒྱ་མི་སྟོན་པའི་མིས་ཆེ་སྟོང་བྱལ་པ་དང་། །བསྐྱེད་སྟོང་པས། །རྒྱ་མི་སྟོན་པའི་
ཆེ་བྱེད་དང་། །ལུས་འཇགས་གླིང་ངས་དེའི་བྱེད་བྱལ། །འཛམ་བུ་གླིང་པ་ནི་ཐ་མ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་དང་།
དང་པོར་དབག་ཏུ་མེད་པ་བྱལ་བ་བྱུང་བས་མ་དེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འདོད་ལྟའི་ཆེ་ཆད་ཡོད་དེ། །མི་རྣམས་ཆེ་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ལ། །འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་
རྣམས་ལས། །འོག་མ་དག་གི་ནིན་ཞག་གཅིག་། །དེས་ན་ཆེ་ལོ་ལྷ་བརྒྱའོ། །ཁོང་མ་གཉིས་གཉིས་

ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུས་ལྷག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འཇལ་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། འོད་རླངས་ནས་བཟུང་བསྐྱལ་ཆེན་ཏེ། ་དེ་ཡི་གོང་
མ་ཕྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འོད་རླངས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་གྱི་ཆོ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱལ་
པ་ནི། བསྐྱལ་ཆེན་ཡིན། འོག་མ་ཆངས་ཆེན་སོགས་ཀྱི་བསྐྱལ་ཆེན་དེའི་ཕྱིད། བར་བསྐྱལ་བཞི་
བརྩུ་ལ་བསྐྱལ་པར་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆངས་ཆེན་བས་བར་བསྐྱལ་དུག་ཅུ་བྱབ་པར་
བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ཉེ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི། དེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་རྟེན་ཆགས་པའི་མགོ་
ལ་སྐྱེས་ཤིང་སྤྱོད་འཛིན་པའི་(༧༩ན)སྟོན་དུ་འཛི་འཕོ་བས་བར་བསྐྱལ་དགུ་མ་ལོང་ཅམ་ཞིག་
ཐུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ངན་འགྲོའི་ཆོ་ཆད་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཆ་དམུལ་གྱི་ཆོ་ཆད་ཡོད་དེ། ཡང་
སོས་ལ་སོགས་དུག་རིམ་བཞིན། ་འདོད་ལྟའི་ཆོ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། ་དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་
གྱི་ཆོ། ་འདོད་པའི་ལྟ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། ་རབ་རྩ་ཆ་ཕྱིད་མནར་མེད་ནི། ་བར་གྱི་བསྐྱལ་
པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྩལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ཆོ་ཆད་ལ། ་ཡང་སོས་པའི་ཞག་གཅིག ་
དེ་སྐམ་རྩལ་ལྟ་བ་གཅིག ་དེ་བརྩ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྟ་བརྒྱ་ཡང་སོས་པའི་ཆོ་
ཆད་ཡིན་པ་ནས། ་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་པའི་ཆོ་ཆད་ལ། ཆ་བ་བའི་ཞག་གཅིག ་དེ་སྐམ་
རྩལ་ལྟ་བ། ་དེ་བརྩ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་ཁྲི་དུག་སྟོང་། ཆ་བའི་ཆོ་ཆད་ཡིན་པའི་
བར་དུ་གེས་པར་བྱ་བ་དང་། ་རབ་རྩ་ཆ་བ་བར་བསྐྱལ་བྱེད་དང་། མནར་མེད་པས་བར་བསྐྱལ་
གཅིག་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དུད་འགྲོའི་ཆོ་ཆད་ཡོད་དེ། དུད་འགྲོ་རྣམས། ་མཆོག་རིང་བསྐྱལ་པའོ། ་
ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དུད་འགྲོ་ཆོ་མཆོག་རྩ་རིང་བ་སྐྱེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལྟ་བུ་བར་བསྐྱལ་རེ་ཐུབ་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཡི་དུགས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ཡོད་དེ། ཡི་དུགས་རྣམས། ་རྒྱ་བ་ཉིན་ཞག་གིས་ལྟ་བརྒྱ། ་

ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། མིའི་སྒྲིབ་པ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་རྒྱ་བྱས་པའི། རང་ལོ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བྱབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་གྲང་དཔལ་བའི་ཆོཅད་ཡོད་དེ། ཉིལ་སྒྱུངས་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། ཉིལ་གཅིག་ཐུང་བས་(༧༥)ཟད་ཐུང་པ། རྒྱ་བྱར་ཅན་གྱི་ཆོཅད་ཡིན་དེ། གཞན་གྱི་ཆོཅད་ཉི་ཤུར་བསྒྲུར། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ཉིལ་གྱིས་སྒྱུངས་པ་མ་གཏོགས་ཤིང་ཤེས་ལལ་བརྒྱད་རྩེའི་བར་བ་ནས། ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་ཉིལ་རེ་རེ་ཐུང་བས། ཉིལ་དེ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོཅད་དེ། རྒྱ་བྱར་ཅན་གྱི་ཆོཅད་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆོཅད་ཉི་ཤུ། རྒྱ་བྱར་རྩལ་པ་ཅན་གྱི་ཆོཅད་ནས། བད་མ་ལྟར་གས་པའི་ཆོཅད་ཉི་ཤུ། བད་མ་ལྟར་ཆར་གས་པའི་ཆོཅད་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ས་སྐར་ནི། དེ་བརྒྱད་རིམ་པ་བཞིན། ཆོཅད་ཐུལ་བརྒྱད་གྱི་ཆོཅད་ཐུང་ཐུང་པར་བཤད་དེ་ལྷགས་གཞན་ནོ། །

ལོ་ན། གོང་དུ་ཆོཅད་བཤད་པ་དེ་རྣམས་མཐའ་གཅིག་རྒྱ་དེས་སམ་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་སྒྲན་མ་གཏོགས་པར་འཆི། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། སྒྲིམ་སྒྲན་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཆོཅད་སམ་མ་གཏོགས། གཞན་རྣམས་བར་ས་དོར་འཆི་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། བཞི་པ་དེ་དག་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཆོཅད་བཤད་པ་ནི།

ལོ་ན། ལུས་གྱི་ཆོཅད་དཔག་ཆད། ཆེའི་ཆོཅད་ལོ་དང་བསྐྱལ་པས་འཇལ་བར་བཤད་ན། འཇལ་བྱེད་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྩོམ་གཞི་བསྒྲན་པའི་རྩོམ་མདོར་བསྒྲན་པ་དང་། རྩོམ་རྩལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གཞུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྩལ་ཡིག་དང་། རྒྱད་ཅིག་ཐ་རབ། ཅེས་འབྲུང་བ་ལས། རྩལ་ཐ་རབ་ནི་དཔག་ཆད་གི་རྩོམ་གཞི་དང་། མིང་གི་བྱང་མཐའི་ཡི་གེ་ནི། བསྒྲན་བཅོས་སྒྲགས་གྱི་རྩོམ་གཞི་དང་། དུས་མཐའི་རྒྱད་ཅིག་མ་ནི་ལོ་དང་། བསྐྱལ་པའི་རྩོམ་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དཔག་ཆད་གྱི་རྩོམ་རྩལ་དང་། ལོ་(༧༥)ལས་ལྟ་བུ་གྱི་རྩོམ་རྩལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྩལ་དང་ནི། རྩལ་བྱན་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། ལྷགས་རྒྱ་རིམ་ལྷག་དང་གྲང་། ཉི་ཟེར་རྩལ་དང་སྒོ་མ་དང་། དེ་ལས་བྱང་དང་དེ་བཞིན་དུ། ཁོར་ཆོགས་ཞེས་བྱ་གོང་བདུན་

བརྒྱུད། ཁོར་མོ་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་བྱུ། བྱུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུགས་དོ། རྟེན་དག་ལྟ་བུ་རྒྱུ་རྒྱུ་མས་ལ་ནི། རྒྱུ་གྲགས་དེ་ལ་དགོན་པར་འདོད། རྟེན་བརྒྱུད་དཔག་ཚད་ཅེས་བྱའོ། ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། རྟུལ་ལྟ་རབ་དང་། རྟུལ་ལྟ་དང་། ལྷགས་རྟུལ་དང་། རྟུལ་དང་། རི་ཐོང་གི་རྟུལ་དང་། ལྷག་རྟུལ་དང་། གྲུང་རྟུལ་དང་། ཉི་ཟེར་གྱི་རྟུལ་དང་། སྒོ་མ་དང་། སྤྱི་ག་དང་། བས་དང་། ཁོར་ཆེགས་རྒྱམས་ལྟ་མ་ལྟ་ལས་ཕྱི་མ་རྒྱམས་བརྟན་འབྱུར་དང་། དེ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་བྱུགས་པ་བྱུ་བཞི་ལ་གཞུགས་འདོམས་གང་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་དང་། དེ་ཅམ་གྱིས་གྲོང་ལས་འཕགས་པའི་གནས་ལ་དགོན་པར་འཛོག་པ་དང་། དེ་བརྒྱུད་ལ་ནི་དཔག་ཚད་གཅིག་ཏུ་ཅི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་བ་ལས་ནི། རྟུལ་ལྟ་རབ་དང་། རྟུལ་ལྟ་མོ་དང་། རྟུལ་དང་། ལྷགས་རྟུལ་དང་། རི་ཐོང་གི་རྟུལ་དང་། ལྷག་གྲུང་དང་། ཉི་ཟེར་དང་། སྒོ་མ་དང་། སྤྱི་ག་དང་། བས་དང་། ཁོར་ཆེས་གངས་ཀས་དུག་འབྱུར་དུ་བཤད། ལྷགས་སུ་མི་འགྲིག་པ་ཆེར་མེད་དོ། །

ལྷགས་རྟུལ་ནི། ལྷགས་ཕྱེ་ཕྱིས་པ་ན་གཡའ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྟུལ་ནི། རྟུལ་ཁར་རྒྱུད་བཟུང་བའི་རྟུལ་ལྟ་བུ་དང་། རི་ཐོང་ལྷག་གྲུང་གསུམ་གྱི་རྟུལ་ནི། དེ་རྒྱམས་ཀྱི་སྒྲུའི་སྒྲེང་གི་རྟུལ་ལ་བྱའོ། །

།བསྐྱལ་པ་བཤད་པའི་སྐབས།།

གཉིས་པ་ལོ་བསྐྱལ་(༧༩བ)གྱི་ཚུམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལོ་ཚུམ་ཚུལ་དང་། བསྐྱལ་པའི་རྒྱམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ཅིག་མ་བརྒྱུ་ཉི་ཤུ་ལ། རྟེན་ཡི་རྒྱུད་ཅིག་དེ་དག་ཀྱང་། རྟུག་རྟུལ་ནི་ཐང་ཅིག་གོ། ཡུད་ཅམ་ཉིན་ཞག་རྒྱ་གསུམ་ནི། ཁོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་རྩ་འབྱུར། ཞག་མི་སྒྲུབ་དང་བཅས་པ་ཡི། རྒྱ་བ་བརྟུག་ཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། དུས་མཐའི་རྒྱུད་ཅིག་མ་བརྒྱུ་ཉི་ཤུ་ལ་དེའི་རྒྱུད་ཅིག་མ་གཅིག་ རྟེན་དུག་རྟུལ་ཐང་ཅིག་ རྟེན་སུམ་རྩ་ལ་ཡུད་ཅམ་གཅིག་ རྟེན་སུམ་རྩ་ལ་ཉིན་ཞག་ རྟེན་སུམ་རྩ་ལ་རྒྱ་བ། རྒྱ་བ་བརྟུག་ཉིས་

ཞུགས་པའི་ཕྱི་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་ནི་ལོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བར་བསྐྱལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཏུ་ཡོད་དེ། བསྐྱལ་པ་རྣམ་པ་མང་བཤད་
པ། ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། བྱེ་ན་འཛིག་བསྐྱལ་དང་། རྟོང་བསྐྱལ། ཆགས་བསྐྱལ། གནས་
བསྐྱལ། བསྐྱལ་ཆེན་ཏེ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འཛིག་པའི་བསྐྱལ་པ་དཔྱལ་པ་
ཡི། སྤྱིད་པ་མེད་ནས་སྤྱོད་ཟད་པ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མནར་མེད་ཏུ་སེམས་ཅན་གསར་
སྤྱོས་མེད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྤྱོད་སྤྱོང་པའི་བར་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྤྱོད་
སྤྱོང་པ་ལ་བརྟུང་སྤྱོང་པ་སྤྱོད་ཏུ་འགོ་དགོས་པས། དེའི་རྒྱལ་ནི་མནར་མེད་གྱི་སེམས་ཅན་ལས་
ཟད་པ་རྣམས་བདེ་འགོ་དང་། མ་ཟད་པ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་གཞན་གྱི་མནར་མེད་ཏུ་ཆོ་འཕྲོས་
པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་། དེ་བཞིན་ཏུ་ཆོ་དཔྱལ་པ་ལྟག་མ་བརྟན་དང་གང་དཔྱལ་པ་བརྟན། ཏུ་
འགོའི་རྩ་བའི་གནས་ན་གནས་པའི་ཡི་དྲགས་རྣམས་སྤྱོད་། དེ་ལ་བྱིངས་ན་གནས་པའི་ཏུ་
འགོ་རྣམས་རྒྱལ་(ལལ་ལྟ་མ་བཞིན་ཏུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་ཞིང་། འདོད་པའི་ལྟ་མི་དང་མཉམ་ཏུ་
གནས་པའི་ཏུ་འགོ་ནི། དེ་དག་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྤྱོད་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་སྤྱོད་པའི་
རྒྱལ་ནི། འཛམ་གྱི་གྲིང་པའི་མི་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྤྱོས་པ་ན་དཔེན་པ་ལ་སྤྱོས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་ཞི་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
བརྗོད། དེ་གཞན་དག་གིས་ཐོས་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པས་གཞན་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྤྱོས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོར་ཆོ་འཕྲོས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་།
དེ་བཞིན་ཏུ་གར་ལུས་འཕགས་པོ་དང་། རུབ་བ་གྲུང་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱལ་སྟེ་མ་བཞིན་ཏུ་
སྤྱོད་། ལྷ་མི་སྟན་པ་ནི་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་གསལ་ཆེ་བས། ཆོ་དེ་ལ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་མི་
སྤྱིད་པས་འདོད་ལྟར་ཆོ་འཕྲོས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་། འདོད་ལྟ་དྲག་ཀྱང་སྟར་བཞིན་ཏུ་བྱས་ལ།
བསམ་གཏན་དང་པོར་ཆོ་འཕྲོས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་བརྟུང་སྤྱོད་པའི་
རྒྱལ་ནི། དེའི་ལྟ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉིང་རེ་

ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤིང་བྱ་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བཞུགས་པ།

འཛིན་སྐྱེས་པ་ན། ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་ཞི་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བཛོད་དོ། །དེ་གཞན་དག་གིས་ཐོས་ནས་དེ་ལྟར་བཛོད་པས། གཞན་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེས་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་ཆོ་འཕྲོས་པའི་རྒྱལ་
གྲིས་སྟོང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡུན་ཚད་ལ་བར་བསྐྱལ་བཅུ་དགུ་ཡོད་དོ། །དེའི་རྗེས་སུ་སྟོང་པའི་རྒྱལ་
ནི། (ལ།བ)དེའི་ཆོ་འཛིན་རྟེན་ན་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་དབང་གིས་ལྷ་ས་དུས་སུ་
ཆར་མི་འབེབས་པས། ད་ལྟའི་ཉི་མ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྩི་གིང་ནགས་ཚལ་རྣམས་སྟེག་པར་བྱེད།
དེ་ནས་རབ་རྒྱུ་ཆ་བའི་ཉི་མ་གཉིས་པ་ཤར་ཏེ། ལྷེང་ཀ་དང་རྒྱ་སྐྱོན་རྣམས་སྐྱེམ་པར་བྱེད། དེ་
ནས་རབ་རྒྱུ་ཆ་བའི་ཉི་མ་གསུམ་པ་ཤར་ཏེ་རྒྱ་བོའི་རྒྱན་སྐྱེམ་པར་བྱེད། དེ་ནས་རབ་རྒྱུ་ཆ་བའི་
ཉི་མ་བཞི་པ་ཤར་ཏེ་མཚོ་མ་དྲོས་པ་སྐྱེམ་པར་བྱེད། དེ་ནས་རབ་རྒྱུ་ཆ་བའི་ཉི་མ་ལྔ་པ་དང་།
དུག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཤར་ནས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་སྐྱེམ་པར་བྱེད། དེ་ནས་རབ་རྒྱུ་ཆ་བའི་
ཉི་མ་དུག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་བདུན་པ་ཤར་ཏེ། སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་སྐྱོན་བརྒྱུད། ཁོར་ཡུག་རི་
རབ་རྣམས་བསྟེག་སྟེ་དུ་བ་ཐུལ་ཞིང་མེ་ལྷེ་གཅིག་རྒྱ་གུར་པའི་མེ་ལྷེས་རྒྱུན་བྱས་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་སས་བཟུས་ཀྱི་མེ་འབར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཡང་
བསྟེག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་དུ་བྱས། དེའི་ཡུན་ཚད་ལ་བར་བསྐྱལ་གཅིག་
ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་སྟོང་བསྐྱལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོང་སྟོང་པ་ནས། འོག་གཞི་རྒྱུ་
དཀྱིལ་ཆགས་པར་རྩོམ་པའི་བར་དེ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཡུན་ཚད་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཆགས་བསྐྱལ་ཡོད་དེ། ཆགས་པ་དང་པོའི་རྒྱུན་ནས་ནི། །དམྱལ་བའི་སྤྱིང་པའི་
བར་དུ་ལོ། །ཞེས་འཕྱང་བ་ལས། འོག་གཞི་རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་ལ་ཐོར་ཆགས་པ་ནས། མནར་མེད་དུ་
སེམས་ཅན་གཅིག་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་བར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུན་ཚད་ཀྱང་བར་བསྐྱལ་ཉི་
ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

(༧༥ན)པའི་པ་གནས་བསྐལ་ཡོད་དེ། བར་གྱི་བསྐལ་པ་དཔག་མེད་ནས། ཆོ་ལོ་བཅུ་
པའི་བར་དུའོ། རྟེན་སྐྱེ་ཡར་སྐྱེ་མར་འབྲི་བའི། བསྐལ་པ་གནས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཡར་
སྐྱེ་བ་ནི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གཅི་ནི་བརྒྱད་ཁྱིའི་བར་། རྟེན་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་འདི། །
བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་གནས། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ཡས་གྱི་ཡ་ཐོག་རིང་མོ། བར་གྱི་ཁྱག་
པ་བཅོ་བརྒྱད། མས་གྱི་མ་ཐོག་རིང་མོ་སྟེ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་ཅིང་། རོས་འཛིན་གྱར་ཆོ་ལོ་
དཔག་མེད་ཐུབ་པ་འགྲིབ་སྟེ། བརྒྱད་ཁྱི་ལ་ཁྱག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོ་ལོ་བཅུ་པ་ལ་ཁྱག་པའི་
བར་ནི་དང་པོ། ཆོ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་ཡར་སྐྱེས་ཏེ་བརྒྱད་ཁྱི་པའི་བར་ཕྱིན། སྤྲར་མར་འབྲི་ཏེ་བཅུ་
པའི་བར་ཕྱིན་པ་དང་པོར་བྱས་པའི་བཅོ་བརྒྱད་ནི་གཉིས་པ་དང་། མཐར་ཆོ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་
ཡར་སྐྱེས་ཏེ་ཆོ་ལོ་བརྒྱད་ཁྱི་པའི་བར་ཕྱིན་པ་རྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན། ཐོག་མཐའི་རྒྱུད་པ་རེ་དང་བར་གྱི་ཁྱག་པ་རེ་དུས་དང་ཡུན་ཆད་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་
རེས་སམ་ཞེན། འདི་ལ་ཐོ་རོག་འབར་གསུམ་མཛོན་པའི་ཐོག་གི་དུ་གྲགས་པའི་ཐོ་ཀྱན་དགའ་
རྩོ་རྩེའི་གསུང་ན་རེ། དུས་དང་ཡུན་ཆད་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡ་ཐོག་གི་སྐབས་སུ་ཆོ་ལོ་
བརྒྱད་ཁྱི་པ་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉིས་བརྒྱ་ན་རེ་རེ་འབྲི་ནས་བཅུ་པ་ལ་ཁྱག་པར་འབྱུང་བ་དང་།
མཐར་མར་ཐོག་གི་ཆོ་ལོ་བཅུ་པ་ནས། ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉིས་བརྒྱ་ན་ལོ་རེ་རེ་འཕེལ་ནས་བརྒྱད་
ཁྱི་པ་ལ་ཁྱག་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། བར་གྱི་ཁྱག་པའི་སྐབས་སུ་མར་འགྲིབ་དང་ཡར་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་
ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་འགྲིབ་འཕེལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ན་
རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། བསྐལ་པ་ལོས་བགྲངས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇམ་བུ་གླིང་དུ་དག་
སྒྲིག་སྟོང་པ་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུད་གི་དབང་གིས་འཕེལ་འགྲིབ་མགྲོགས་སུ་ཅི་རིགས་སུ་འབྱུང་
བས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

རང་གི་ལུགས་ནི་སྤྲ་མ་(༧༥བ)ལྟར་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཡང་རྩི་ལྟར་ཡར་སྐྱེ་བའི་
རང་བཞིན་དང་། འབྲི་བའི་རང་བཞིན་ནི་བསྐལ་པ་རྣམས་དང་། དུས་མཉམ་པར་འབྱུང་ཞེན།

ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་གེས་བྱ་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བཞུན་པ།

མཐོགས་པ་དང་མཐོགས་པ་མིན་པར་འགྲོ་བའི་བྱད་པར་ལས་ཏེ། འདི་ལྟར་མཐའ་བསྐལ་པ་
གཉིས་ནི་དལ་གྱིས་འགྲོ་ལ། བར་མ་བཙོ་བརྟུན་གྱིས་མཐོགས་པར་འགྲོ་བས་ཐམས་ཅད་
དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གདགས་པར། མནར་མེད་གྱི་ཆོ་ཆད་ལོས་བགངས་
པས་བར་བསྐལ་ལོས་བགངས་རྒྱས་པར་ཡང་འགྱུར་བའི་བྱིར།

ཕྱིས་གྱི་འཆད་པ་པོ་ཁ་ཅིག །ཡོ་ཇི་སྟེད་རེ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་བསམ་
དུ་མེད་པས་ལུགས་ཕྱི་མ་འཐད་པར་བྱེད་པ་ནི། མི་ལགས་ཏེ། སོ་སྐྱེས་བསམ་དུ་མེད་གྱང་
ལུང་རྣམ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གསེས་པར་བྱར་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། དགོ་སྤྱི་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུད་གི་
དབང་གིས་བར་བསྐལ་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་མི་ཐུབ་པའི་བྱིར། དེས་ན། རང་འགྲུལ་དང་། དོན་
གསལ་གཉིས་སུ་མི་གསལ་ཡང་གང་སྟེལ་ལས་བཤད་པ་འདི་མན་དུ་བྱུང་བའི་ལུགས་སུ་
རྒྱངས་གིག །

དེ་ཡང་། ཆགས་པ་དང་ནི་འཛིག་པ་དང་། ཁྱིམ་ནས་འདུག་པ་དག་མཉམ་མོ། ཞེས་
འབྱུང་བ་ལས། ཆགས་བསྐལ། གནས་བསྐལ། འཛིག་བསྐལ། སྟོང་པའམ་ཁྱིམ་ནས་འདུག་
པའི་བསྐལ་པ་བཞི་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞི་པོ་བར་བསྐལ་ནི་སྤྱི་ལོ་ལྟར་པར་འདྲ་
བའི་བྱིར།

ལྟ་བུ་བསྐལ་ཆེན་ཡོད་དེ། དེ་དག་བརྟུན་ཅུ་ལ་བསྐལ་ཆེན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བར་
བསྐལ་བརྟུན་ཅུ་ལ་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གོང་(༢༥ན)དུ་བཤད་པའི་བསྐལ་
ཆེན་སོགས་གྱི་ཞར་བྱུང་ཡོད་དེ། དེ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །འབྱུང་རོ་མར་ནི་
འགྲིབ་པ་ཡི། །བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བསྐལ་ཆེན་གངས་མེད་
གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་། དུས་གྲང་ཆོ་ལོ་བརྟུན་གྱི་འགྲིབ་
པ་ནས་བརྒྱ་པའི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་བའི་བྱིར།

འདི་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ།

སྒྲིང་རྩེ་པད་དཀར་དུ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐེ་བོང་ཙམ་ཞེས་པར། ཆེ་ལོ་བརྩུ་པའི་དུས་སྤ།
མི་ཐེ་བོང་ཙམ་གྱི་ནང་དུ་སངས་རྒྱུ་སྐར་མ་ལ་དགའ་བ་ཞེས་པ་སྤྱུ་བྱུ་གང་དང་སོར་བ་དུན་ཙམ་
ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། བརྒྱད་བྱི་པས་སྤྱ་བར་སངས་རྒྱུ་འཕྱོན་པའང་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རང་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་པ་མར་འགྲིབ་ལ་འབྱུང་བ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། རང་
སངས་རྒྱུ་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལ། །བསེ་རུ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱུ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལར་
འཕེལ་དང་མར་འགྲིབ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་ཞིང་། ཁྱད་པར་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱར་
ཆོགས་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་འབྱུང་པའི་དུས་
ཀྱང་ཡོད་དེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་འབྱུང་བ་ནི། རྩོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འབྱེ། །ཞེས་འབྱུང་
བ་ལས། ཆེ་ལོ་བརྩུད་བྱི་པ་ལས་ཕྱིས་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་འབྱེ་ན་ཡོངས་སྤྱོད་མི་རྣམས་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་དེ་ཁྱད་པར་རི་ལྟ་བུ་(༧༥)དང་ལྟན་ཞེན། བཤད་དུ་
ཡོད་དེ། གསེར་དཔུལ་རངས་ལྷགས་འཁོར་ལོ་ཙན། །དེ་དག་སྒྲིང་གཅིག་སྒྲིང་གཉིས་དང་། །
གསུམ་དང་བཞི་ལ་མས་རིམ་བཞིན། །ལྟན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱུ་བཞིན། །ལས་བསྐྱ
རང་འགྲོ་གཞུལ་བཤམས་དང་། །མཆོན་བཙམས་པས་རྒྱལ་གཞོད་པ་མེད། །ཐུབ་མཆོན་ལུལ་
ན་གནས་པ་དང་། །གསལ་ལ་རྣོགས་པས་འཕགས་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དཔེ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་ཆོགས་བཞི་ཡོད་དེ། སྒྲིང་རི་ཙམ་ལ་དབང་
ན། མས་རིམ་བཞིན། གཅིག་ནས་བཞིའི་བར་ལ་དབང་། སྒྲིང་རྣམས་གྱི་རྒྱལ་པོར་རི་ལྟར་
འབྱུར་ན་ལས་རིམ་བཞིན། བས་བསྐྱར་ནས། མཆོན་བཙམས་པའི་བར་བྱས་ནས་བསྐྱར་ཞིང་།
སངས་རྒྱུ་དང་འདྲ་བར་དུས་གཅིག་དུ་གཉིས་མི་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་ལ་མཆོན་དང་དཔེ་
བྱད་གྱིས་བརྒྱན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་སངས་རྒྱུ་གྱི་མཆོན་དཔེ་དང་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། ཐུབ་
པའི་མཆོན་དཔེ་རྣམས་རང་རང་གི་ལུལ་ན་གནས་པ་དང་། གསལ་བ་དང་རྣོགས་པས། འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་གྱི་མཆོན་དཔེ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་

སེམས་ཅན་གྱི་ཆོད་དང་དཔལ་འཕྱོར་འགྲིབ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ལྷན་སེམས་ཅན་གྲུགས་ཅན་བཞིན། །དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས། །ལེ་ལོས་གསོག་འཛིག་བྱས་ནས་ནི། །འཛིན་བཅས་རྣམས་གྱིས་ཁིང་དཔོན་བསྟུངས། །དེ་ནས་ལས་གྱི་ལས་ལྷག་པས། །ཆོ་ཐུང་ལོ་ནི་བརྟུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་ཐོན་པའི་བྱིར། དེའི་ཚུལ་ནི་བསྟུལ་པ་(༧༥) དང་པོའི་འཛམ་བྱ་གླིང་པའི་མི་ནི་བརྟུས་དེ་སྤྱིས་པ་ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་བྱུང་པ། རྒྱུ་ལྷན་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ། །མཆོན་དཔེ་རྗེས་མཐུན་པ་ཡོད་པ། །ལས་གྱི་འོད་གྱིས་སྤང་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ། །དགའ་བ་ཟས་སྟུ་ཟ་བ། །དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བ་སྟེ་བྱུང་བར་བདུན་ལྷན་ཞིག་ཡིན། དེའི་ཆོ་སེམས་ཅན་གྱི་མཐུན་གྱི་ལས་གྱིས། །ས་ཆེན་པོ་འདིའི་སྤེང་དུ་སའི་ཞག་རོ་སྤང་རྩི་མ་བསྟོལ་བ་ལྟ་བུ་ལ། །ཁ་དོག་མར་གསར་པའི་མདོག་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་བྱུང་བར་གནས། དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཁམ་ཟས་ལ་སྤེང་བའི་བག་ཆགས་སད་པ་ཞིག་གིས་མཛུབ་མོའི་རྩེ་ལ་བྱངས་དེ་ཟ་བ་དང་བྱངས་པར་བྱས། དེ་གཞན་དག་གིས་བྱང་མཐོང་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཟ་བ་དང་བྱངས་པར་བྱས། །ཟས་དེ་རགས་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་ལྷན་གྱིས། །ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བའང་མེད། །ལས་གྱི་འོད་གྱུང་ཡལ་ནས་སྤུན་པ་བྱུང། དེ་ལ་ཀུན་འདུས་དེ་མྱ་ངན་བྱས་པས། །ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ཤར། །དུས་ཚོགས་གྱི་ཐོག་མ་ཡང་དེ་ནས་བྱུང་རོ། །དེའི་ཆོ་ཟས་དེ་མང་དུ་ཐོས་པ་རྣམས་མདོག་རན། །ཉུང་དུ་ཐོས་པ་རྣམས་མདོག་བཟང་པས་དེ་ནི་མདོག་བཟང་ལ་བྱོད་ནི་རན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་དུ་སང་པའི་རྣམ་པས་ཟས་དེ་ཡང་རྟུབ་པར་སྒྱུར། དེ་ལ་ཀུན་གྱིས་མྱ་ངན་བྱས་པས། །སེམས་ཅན་གྱི་མཐུན་གྱི་ལས་གྱིས་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་སྤེང་དུ་སའི་བརྟུད་རོ་སྤང་བཞིན་ལ། །ཁ་དོག་དོང་ཀའི་མེདོག་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་བྱུང་བར་གནས། དེ་ལ་ཡང་ཟ་བ་དང་བྱང་བ་ནས་བྱུང་གསོད་གྱི་བར་སྤར་ལྟར་བྱས་ནས་དེ་ཡང་རྟུབ་པར་(༧༥)གྱུར། དེ་ལ་ཀུན་གྱིས་མྱ་ངན་བྱས་པས། །སེམས་ཅན་གྱི་ལས་གྱིས་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་སྤེང་དུ་ས་ཆོས་མ་བདུབ་པའི་འབྲས་ས་ལུ་སོར་བཞི་བ་ལྟུབ་མ་དང་། །ལྷན་པ་མེད་པས་གཙང་བ། །ནང་པར་བརྩས་ན། །རྟུབ་སྟེ། །རྟུབ་བརྩས་ན་ནང་པར་སྟེ་བ།

བཅས་པའི་རྗེས་མི་མཛོན་པ་ཞིག་གིས་བྱུང་པར་གནས། དེའི་ཆོ་བས་དེ་གི་ཉ་རྒྱལ་པ་
 ཡིན་པས་སྒྲིགས་མ་གཤའ་ལྷིང་གྱུར་ཏེ། དེ་འབྱུང་བའི་ཆོ། བོ་མའི་དབང་པོ་སོ་སོར་དོད་པར་
 གྱུར། དེའི་ཆོ་མི་འཁྲིག་པའི་བག་ཆགས་སང་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཕན་ཚུན་མིག་བཞེང་སྟེ་ལྷ་
 པ་དང་། འོག་པར་ཞུགས་སོ། །དེ་གཞན་དག་གིས་མཐོང་སྟེ། བྱ་བ་མིན་པ་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་
 ཅིང་། བོད་བ་ཐོར་བ་སོགས་བྱས་པས་དེ་མི་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱིས་བཅིག་ །བྱིས་བཅིག་
 པའི་ཐོག་མ་ཡང་དེ་ནས་བྱུང་། དེའི་ཆོ་འབྲས་ས་ལུ་དེ་ནང་ཟ་ནང་ལེན། ལུབ་ཟ་ལུབ་ལེན་པ་
 ཞིག་ཡིན་པ་ལ། མི་ལོ་ལོ་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་ནང་ལུབ་གཉིས་བསྟེན་བསྟེན་གཅིག་ཏུ་བྱུང་ས། དེ་
 བཞིན་དུ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། དེ་ནས་ཞག་གཉིས་དང་། གསུམ་དང་། ལྷ་དང་།
 བདུན་དང་། རྩ་སྟེང་དང་། རྩ་བའི་བར་དུ་བྱུང་ས་པས། འབྲས་ས་ལུ་དེ་ཡང་ཐུབ་མ་དང་། ལྱུ་
 པ་དང་བཅས། སྤྱར་འདེབས་དགོས་པར་གྱུར། དེ་ཡང་རྒྱ་བ་སོགས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
 མ་བྱོན་ལེན་གྱི་ལས་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་བྱུང་། དེའི་ཆོ་ན་ཀྱང་འདུས་ཏེ་གྲོས་བྱས་ནས། མི་རང་
 བཞིན་གྱིས་གཤིས་བཟང་བ། སྒོ་ཆོད་པ་ཞིག་ཁིང་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཏེ། དེ་ལ་སྟོན་ཐོག་(ལེན)
 དུག་གིས་འབྲལ་བ་དང་། དེས་ཀྱང་ཆད་པ་དུང་པོར་གཅོད་པ་བྱས། དེ་ལ་མང་པོས་བཀྱར་
 བའི་རྒྱལ་པོར་གྲགས་ཤིང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཤུག་ཤུག་དུང་རབས་རྒྱུས་བྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་
 དུ་བྱས་ཟེ་དང་། རྗེ་ལུ་རིགས་དང་། དམངས་རིགས་ཏེ་རིགས་གསུམ་དང་། གསོད་པ་དང་།
 རྩུ་སྒྲུབ་སོགས་ལས་ལམ་ལྷག་མ་རྒྱལ་ཀྱང་བྱུང་། དེ་ནས་མི་དགོ་བཅུ་པའི་ལས་ལྷག་
 པར་གྱུར་པས་ཆོ་དང་། ལོངས་སྟོད་རིམ་གྱིས་བྱིན་ས་ཆོ་ལོ་བཅུ་པ་ཐུག་པར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཆོ་
 ཡང་བསྐྱལ་པ་བར་གསུམ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱལ་པ་མཚོན་དང་ནད་དང་ནི། ལྷ་གོ་དག་གི་
 ཆོར་ཕྱིར་ཏེ། ཞག་རྒྱལ་ས་དང་ནི་རྩ་བ་དང་། ལོ་བདུན་དག་ཏུ་གོ་རིམ་བཞིན། ཞེས་འབྱུང་བ་
 ལས་མཚོན་གྱི་བསྐྱལ་པ་ཞག་བདུན། དེའི་སྟོན་དུ་ནད་གྱི་བསྐྱལ་པ་ཞག་བདུན་དང་། རྩ་བ་
 བདུན། དེའི་སྟོན་དུ་ལྷ་གོ་ལོ་བསྐྱལ་པ་ཞག་བདུན་དང་། རྩ་བ་བདུན། ལོ་བདུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

འོན། རྫོང་གི་འཛིག་རྟེན་འཛིག་པའི་རྒྱ་དེ་གང་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མེད་ར་རྒྱ་དང་
རྒྱ་དག་གིས། །འཛིག་པ་དག་ནི་ཡང་གསུམ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་ཐོན་ཞིང་། དེ་གསུམ་
གྱིས་འཛིག་པའི་རྩེ་མོ་ཡང་། བསམ་གཏན་གཉིས་སོགས་གསུམ་པོ་དག་ །དེ་དག་གི་རྩེ་གོ་
རིམས་བཞིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཉིད་གྱིས། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནི་མེས་འཛིག་པའི་རྩེ་མོ་
དང་། གསུམ་པ་ནི་རྩུམ་འཛིག་པའི་རྩེ་མོ་དང་། བཞི་པ་ནི་རྒྱ་དག་གིས་འཛིག་(༡༩༧)པའི་རྩེ་མོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འོག་མ། དང་པོ་མེས་བསྐྱེག་ །གསུམ་པའི་འོག་
མ། གཉིས་པ་རྩུམ་བསྐྱེགས། བཞི་པའི་འོག་མ་གསུམ་པ་རྒྱ་དག་གིས་འཛིག་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འཛིག་པའི་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྩེ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། དེར་མ་ཟད། དེ་ཡི་སྒྲིན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བསམ་གཏན་
དང་པོ་ན་རྟོག་དཔྱོད་མེ་ལྷ་བྱ་དང་། གཉིས་པ་དག་ལ་བདེ་རྒྱ་ལྷ་བྱ་དང་། གསུམ་པ་ན་དཔུགས་
འབྱུང་རྒྱ་རྒྱ་དང་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་འབྱུང་བ་དེ་
དག་གིས་འཛིག་པ་མེད་དེ། བཞི་པ་ན་མེད་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བར་གི་སྒྲིན་
དེ་རྣམས་གྱིས་མི་གཡོའི་ཕྱིར།

འོན། བཞི་པའི་རྫོང་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེན། མི་འགྱུར་རྟེ། མི་རྟག་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་
ཁང་། །མེས་མཚན་བཅས་རྟེ་འབྱུང་འཛིག་ཕྱིར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བཞི་པའི་ལྷ་དང་མཉམ་
དུ་འབྱུང་གིང་འཛིག་པའི་ཕྱིར།

འོན། འབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་འཛིག་པའི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟར་ངེས་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ།
མེ་ཡིས་བདུན་ཙེ་རྒྱ་ཡིས་གཅིག་ །དེ་ལྟར་རྒྱ་བདུན་ཐལ་ནས་གྱང་། །མེ་ཡིས་བདུན་ཙེ་དེ་ནས་
ནི། །མཐུག་ཏུ་རྒྱ་དག་གིས་འཛིག་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མེས་འཛིག་བདུན་བདུན་པའི་
རྩེ་སྟེ། རྩུམ་འཛིག་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་མེས་འཛིག་(༡༠༠ན)བདུན་བདུན་གྱི་རྩེ་སྟེ། རྩུམ་
འཛིག་རེ་རེ་སྟེ་བདུན། ཡང་མེས་འཛིག་བདུན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩེ་སྟེ་རྒྱ་དག་གིས་འཛིག་པའི་

ཐྱིར། བསྐྱེད་མཁུ་ན། མེས་འཛིན་ལྟ་བུ་ཅུ་དྲུག་དང་། རྒྱུ་འཛིན་པ་བདུན། རྒྱུ་གིས་འཛིན་པ་གཅིག །འདི་ལྟར་བྱས་ན། གདགས་པར། དགོ་རྒྱུ་པའི་ལྟ་འི་ཆོ་ཚད་བསྐྱེད་ཆེན་ཅུ་ཅུ་བཞིར་བཤད་པ་ལེགས་པར་བྱངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རང་འགྲེལ་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐྱོགས་བཅུའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཚད་མེད་པོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྒྱུ་པ། འཛིན་རྟེན་གསལ་བའི་གསུང་རབ་དགོངས་པ་བཞིན། །འཛིན་རྟེན་གསུམ་གྱི་བར་རྒྱལ་འདི་ཡིན་ཞེས། །འཛིན་རྟེན་ལག་པའི་མཐིལ་དུ་བྱིན་ལྟ་ཡི། །འཛིན་རྟེན་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཨེ་མ་མཚར། །ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་གཤམ་བྱ་རབ་གསལ་ལས། གནས་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། ། །

ཚུལ་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་
ཤེས་ཀྱི་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་
བཞི་པ་ལས་བསྟན་པ།

ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།
[རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐབས།]

(༡༠༡ན)འོན། རི་སྐད་བཤད་པའི་སྡོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དེ་དག་གང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་
ཞེན། རང་རང་གི་བྱུང་མོང་དང་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་གི་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་
རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། ལས་ལས་འཛིག་རྟེན་སྡོ་ཚོགས་སྐྱེས། ཞེས་གསུངས།

ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། མདོ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་
གངས་བཤད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །
(སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་དག་གི་ལས། །དེ་དག་རྣམ་རིག་རྣམ་
རིག་མིན། །)ཅེས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་།

སྤྱིར་ལས་ཞེས་པ་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་སེམས་ལུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་གཟུགས་
ཅན་ཞིག་ལ་འདོད་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་། རྒྱས་དབྱེན། སེམས་པའི་ལས་དང་། བསམ་པའི་ལས་
གཉིས་དང་། དང་པོ་ཡིད་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ལུས་དག་གི་ལས་གཉིས་ཏེ། མོ་མོ་
ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་
བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ།
ལུས་རྣམས་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་འདོད། །(འགོ་མིན་གང་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ནི། །སྐད་ཅིག་

མ་ཡིན་འཛིན་གྱིར་རོ། །རྒྱ་མེད་པ་ལས་འགའ་མི་འབྱུང་། །རྒྱ་ཡང་འཛིན་པ་པོར་འབྱུང་རོ། །
གཉིས་གཟུང་འབྱུང་ཏེ་རྒྱལ་ལ་མིད། །ཅེས་(༡༠༡ན)པ་ནས། དག་རྣམས་རིག་བྱེད་ནི་དག
སྐྱ །ཞེས་པའི་བར་འབྱུང་བ་ལས། ལུས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། དག་གི་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་ལ་རིམ་པ་བཞིན། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་དང་། སྒྲེ་སྒྲེ་མཆོད་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་།
བྱེད་པར་རྒྱ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཁ་དོག་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་གྱུང་དང་། དེས་མཆོན་
པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིན་པ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱིས་སྐྱོན་གཞན་ལ་མི་སྟོས་
བར་འཛིན་ཅིང་། མདོ་མྱེ་བ་ནི་རིག་བྱེད་དེ་ཉིད་མིག་གེས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་རྒྱ་འདོད་པའང་ཡིན་
པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལྷ་བ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
པ། ལྷ་འཁྱེད་པར། ལཱ་འཁྱེད་པར། རོ་བོའི་བྱེད་པར། ལྷ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་གང་དང་
ལྷན་པ་ལས་སྒྲིམ་པ་བཤད་བརྟེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྣམ་གསུམ་མྱོང་གཟུགས་
གསུངས་དང་། །འཕེལ་དང་མ་བྱས་ལམ་སྟོན་གསུམ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མདོར། བསྟན་ཡོད་
ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས། བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་
གཟུགས་དང་གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་འདི་ལ་དགོངས་པ་དང་།
ཐག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུམ་གསུངས་པའང་འདི་ལ་དགོངས་པ་དང་། ཡོད་གཞན་དུ་གཡེངས་
པའི་ཆོ་རྒྱལ་ལས་བྱུང་མ་བྱུང་གི་བསོད་ནམས་བདུན་ཆོན་གཉིས་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་གསུངས་
པ་དང་། (༡༠༩བ)སྟོན་གཙོད་སྟོན་ཀྱི་མ་བྱས་ཀྱང་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་ལས་ལམ་དོས་
གཞི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ལ་གནས་པའི་ཆོ་འཕགས་ལམ་ཡན་
ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ངག །ལས་ཀྱི་མཐའ། འཆོལ་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་།
དགེ་སྤྱོད་ཡོད་གཞན་དུ་གཡེངས་པའི་ཆོ་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ལྷན་དུ་གསུངས་པ་དང་། སྟོན་ཀྱི་
སྟོན་པ་རྣམས་ལྷ་བྱུང་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟོན་མཆོད་པའི་གཟུགས་གསུངས་པ་མཐའ་དག་

འདི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་གསུམ་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ལ་
 རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་གྱུ་བ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་སོ་ཐར་
 སྡོམ་པ་ཡོད་ན་ཡིད་ཡེངས་པའི་ཆོ་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
 མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་། འཆལ་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་སྡོམ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཡིན་
 བ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་མིན་པས་བྱབ། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་པའི་གཟུགས་དང་རྣམ་པར་
 རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དང་དེའི་གཞི་མཐུན་མེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྱུ་བ་སྟེ། འདིའི་ཐང་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་
 བ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྱུ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱོད་བཅི་འཆལ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་གཞིས་བྱེད་པའི་ཚུ་
 ཡོན་དུ་ཡང་གསུངས་ན། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཚུ་ཡོན་ཡིན་པར་འོས་པ་ཡང་
 མ་ཡིན་པས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྱུ་བ་སྟེ། སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་པའི་གཟུགས་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ཡོད་པ་མི་འབྱད་
 པར་བལ། (༡༠༣ན)ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དེ་མེད། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དེ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་གཉིས་ཡིན་ན་རིས་པ་བཞིན། གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་
 མཆོད་དང་། སྤྱི་སྟེ་མཆོད་ཡིན་པས་བྱབ་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་སོ་
 ཐར་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱུའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་གཏོགས་རྣམ་པར་མིན་
 སྐད་ཅིག །ཕྱིན་ཆད་འདས་པའི་འབྲུང་ལས་སྟེ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱར་
 བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྐད་ཅིག་དང་
 བོ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྲུང་བ་ལས་སྟེ། དེ་ཕྱིན་ཆད་ནི་འདས་པའི་འབྲུང་བ་ལས་སྟེས་
 པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ལུས་དང་རག་གི་ལས། །རང་གི་འབྱུང་པ་དག་
རྒྱུར་བྱས། ཟག་མེད་གང་དུ་སྒྲེས་པའི་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་པ་ལས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་རག་གི་
རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་མའི་འབྱུང་པ་དག་ལས་བྱུང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལུས་རག་
གི་ལས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རྟེན་གང་དུ་སྒྲེས་པ་དེའི་སྒྲེས་པ་དེའི་འབྱུང་པ་ལས་བྱུང་པའི་བྱིར།

པལྱི་པ་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྒྱལ་རིག་བྱེད་མིན་མ་ཟིན་དང་། རྒྱུ་མཐུན་ལས་
བྱུང་སེམས་ཅན་སྟོན། ཁྱེད་འབྱུང་བ་ལས། རྒྱལ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་
པས་མ་ཟིན་པ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་སེམས་
ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་རྒྱ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་དང་ལུན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཐུན་
 ཟིན་པའི་འབྱུང་ལས་སྐྱེས། ཉིང་འཛིན་སྐྱེས་འབྱུང་མ་ཟིན་དང། རྒྱ་མཐུན་ཐ་དད་མིན་ལས་
 སྐྱེས། ཁེས་འབྱུང་བ་(༡༠༥བ)ལས། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སོ་ཐར་སྐྱེས་
 པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཐུན་དང་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལས་སྐྱེས་ལ། ཉིང་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་
 བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་པའི་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱུང་བ་དང་། རྒྱ་མཐུན་ཡིན་
 པ་དང་། རྒྱ་སྐྱོང་གི་སེམས་ཐ་དད་པ་ལས་མི་སྐྱེས་པས་འབྱུང་བ་ཐ་དད་མིན་པའི་སྐྱོང་བ་
 ཆར་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གོང་གི་ལས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་རིག་མིན་ལུང་བསྟན་
མིན་མེད། །གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་མི་དགེ་ནི། །འདོད་ཅའོ་གཟུགས་ན་འང་རྣམ་རིག་མིན། །རྣམ་
རིག་དཔྱོད་དང་བཅས་དག་ན། །འདོད་པ་ན་ཡང་སྒྲིབ་པ་མེད། །གང་ཕྱིར་ཀུན་སྒྲོང་མེད། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་དེ་དག་མི་དགེ་གང་རུང་དེས་
བ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཆར་དུ་འབྱུང་
བ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་འདོད་ཅིང་། དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་

ལས་ཁམས་གསུམ་ཆར་ན་དང་། གཟུགས་ཁམས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པས་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཡོད་པ་དང་། འང་གི་སྒྲིམ་འདོད་ཁམས་ན་རིས་པར་ཡང་ཡོད་
པ་དང་། གཟུགས་མེད་ན་ནི་འབྱུང་བ་དང་ལུས་དག་གི་ལས་མེད་པས་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་
པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དེར་ཐལ། སྒྲིམ་པ་འདི་འབྱུང་འབྱུར་དང་ལུས་དག་གི་ལས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་དབྱེད་བཅས་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་
ནར་ཡོད་པ་དང་། སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་
ཀྱི། འདོད་པ་ན་མེད་དེ། དེ་ན་དེ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་རུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མེད་པའི་ཕྱིར།

༼དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཀུན་སྒྲོང་དང་བཅས་པའི་སྐབས༽༽

འོ་ན། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་པོ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན་ཡོད་དེ། ཐར་པ། ༼དམ་(༡༠༩ན)
པའི་དོན་དུ་དགོ་ཅ་བ། ༼ང་ཆ་ཁྱེལ་ཡོད་བདག་ཉིད་ཀྱིས། ༼དེ་དག་དང་ལུན་མཚུངས་ལུན་གྱིས། །
བྱ་བ་ལ་སོགས་ཀུན་སྒྲོང་བས། ༼བསྒྲོག་པ་མི་དགོ་དོན་དམ་པར། ༼ལུང་མ་བསྟན་པས་བསྟན་
པ་དག། ༼ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། ཆོས་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་ཤེས་པར་
བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལུང་དུ་བསྟན་ཞིང་རང་འབྲས་རྣམ་སྒྲིན་བདེ་བ་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་སུ་གནས་པ་དགེ་བའི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་ན། དོན་དམ་པའི་དགོ་བ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བ།
མཚུངས་ལུན་གྱི་དགོ་བ། ཀུན་སྒྲོང་གི་དགོ་བ་སྟེ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། མཚན་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་
ན་རིམ་པ་བཞིན་ཐར་པ་དང་། ངོ་ཆ་ཁྱེལ་ཡོད་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལུན་གྱི་སེམས་སེམས་
བྱུང་དང་། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་དག་ཡོད་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལུང་དུ་བསྟན་ཞིང་རང་འབྲས་རྣམ་སྒྲིན་སྟག་བསྟལ་འབྱིན་

བྱེད་གྱི་རིགས་སྐྱུ་གནས་པ་མི་དགེ་བའི་ངོ་པོ། དབྱེན། འོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་སོགས་པའི་ཡོད་ཅིང་།
མཚན་གཞི་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་ལམོར་བ་དང་ཁོང་སྟོང་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་སེམས་སེམས་
བྱུང་དང་། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་ངོ་
བོ་དང་། དབྱེན་འོན་དམ་པའི་ལུང་མ་བརྟན་སོགས་པའི་ཡོད་ཅིང་། མཚན་གཞི་ཡང་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་། ལམས་གོང་གི་སྐུ་བ་ལྟས་
གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྱུལ་སེམས་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པའི་
ལུས་དག་གི་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན། ཀྱན་སྟོང་མེད་ཅེས་གསུངས་ན། དེ་ལས་བསྟོག་(༡༠༧བ) པའི་ཀྱན་སྟོང་དེ་རིམ་
བུ་ཡིན་ཞེས། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཀྱན་སྟོང་ནམ་གཉིས་རྒྱ་དང་ནི། །དེ་ཡི་དུས་གྱི་སྟོང་ཞེས་བྱ། །
གཉིས་ལས་དང་པོ་རབ་འཇུག་བྱེད། །གཉིས་པ་རྗེས་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
རྒྱའི་ཀྱན་སྟོང་དང་དུས་གྱི་ཀྱན་སྟོང་གཉིས་ལས་དང་པོ་བྱ་བ་དེ་བརྩོམ་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་འདི་བྱའོ་
ཞེས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི་བྱ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་
མཚན་གཞི་ཡང་ཡོད་དེ། མཐོང་བས་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཡིད་
ནི། །བསྟོམ་པས་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན། །ལྟ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དང་། སྟོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་
ནི་རྒྱའི་ཀྱན་སྟོང་དང་དུས་གྱི་ཀྱན་སྟོང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་དང་། དབང་ཤེས་ལྟ་ནི། རྗེས་སུ་
འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཁ་ནང་བལྟས་དང་། ཕྱིར་བལྟས་
གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱིར་བལྟས་དང་རྟོག་མེད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་འཇུག་རྩལ་ཡང་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་སོགས་ལས། །རྗེས་འཇུག་
བྱེད་ཀྱང་རྣམ་གསུམ་འགྱུར། །སྤྱུལ་པའི་འདྲ་བའོམ་དེ་དགེ་བ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྤྱིར་

རྩོམ་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་ཏེན་བསྟན་པ།

བཏང་ལ་རབ་རྩ་འཇུག་བྱེད་དགོ་བ་ལས་རྩེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་། དགོ་བ་སྐོག་སྐོག་གསུམ་ཅི་
རིགས་སུ་འགྱུར་ཀྱང་། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ན་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱད་པར་བྱབ་པའི་རབ་
རྩ་འཇུག་བྱེད་ནི་དགོ་བ་དང་ལུང་རྩམ་བསྟན་པ་ལས་རྩེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་སུ་འ
དྲ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་ལས་རྩེས་འཇུག་དགོ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱི། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་དགོ་བ་
ལས་རྩེས་འཇུག་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་ཡོད་
ཤེས་སྒོམ་སྒྲུང་དང་སྒོ་ལཱི་ཤེས་པ་(༡༧)ཀྱི་སྒྲོང་དུ་བཤད་པ་ཡང་ངེས་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་
ལས་སྒྲིས་གཉིས་ཀ་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིས་ཡིན་ན་ནི་འབད་མེད་དུ་འཇུག་
བས་རབ་རྩ་འཇུག་པ་དང་། རྩེས་འཇུག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༼སྐྱེམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་རྒྱུས་བཤད་ཀྱི་སྐྱབས༽

འོན། རི་སྒྲུང་བཤད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་དེ་ལ་རི་ཅམ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེན།
བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ། ༼སྒྲིམ་དང་སྒྲིམ་པ་མིན་དང་གཞན། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྒྲིམ་པ་དང་། སྒྲིམ་མིན་དང་བར་མ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལ་ཡང་། སྒྲིམ་
པ་སྐྱོ་སྐྱོར་ཐར་ཅེས་བྱ། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་སྒྲིམ། །ཞེས་སྐྱོ་སྐྱོར་གྱི་སྒྲིམ་པ།
བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱུས་བཤད་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་པ་གསུམ་བཤད་པ་དང་། ཞར་ལ་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་
གྲངས་གཞན་བཤད་པ་དང་།

རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དུས་རི་སྒྲུང་དུ་ལྟ་རྒྱུ་དང་། འཕྲོ་བ་གཏོང་བྱེད་རྒྱུ་དང་།
སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་མིན་ལྟ་བུ་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་
པ་ལས། དང་པོ་སྐྱོ་སྐྱོར་སྒྲིམ་པ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། དབྱེ་བ་དང་། སྐྱོ་སྐྱོར་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་

གངས་དང་། སྒྲོན་དང་། ལྷན་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་
 ཡོད་དེ། སོ་སོ་ཐར་ཅེས་བྱ་རྣམ་བཞུད། །རྩལ་སྒྲུ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །མཚན་ལས་མིང་ནི་
 འཕོ་བའི་བྱིར། །ཐ་དད་དེ་དག་འགལ་བ་མེད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། མིང་གིས་དབྱེན། དག་
 སྒྲོང་ལ་མ། དག་སྒྲོབ་ལ། དག་རྩལ་ལ་མ། དག་བསྟེན་ལ་མ། བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་སྟེ་
 བཞུད་དང་། །རྩལ་གཅིག་པའི་སྒྲོན་པ་བསྟེན་དག་སྒྲོང་གི་ཕྱོམ་(༡༠༧བ)པ། དག་རྩལ་གྱི་ཕྱོམ་
 པ། དག་བསྟེན་གྱི་ཕྱོམ་པ།བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་དང་བཞིར་འདུས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དག་
 སྒྲོང་མ་མཚན་གྱུར་པན་ཕྱོམ་པ་མི་གཏོང་བར་དག་སྒྲོང་པ་ཞེས་མིང་འཕོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 དག་སྒྲོབ་མ་དང་། དག་རྩལ་མ་མཚན་གྱུར་པ་ན་ཡང་དག་རྩལ་པ་ཞེས་མིང་འཕོ་བ་ཅམ་ཡིན་
 ཞིང་། འོག་མ་གཉིས་ལ་དེའི་རིགས་པ་བསྟེན་བ་དང་། དག་བསྟེན་གྱི་ཕྱོམ་པ་སོགས་གསུམ་རོ་
 བོ་ཐ་དད་པ་དང་། དེ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱད་གཅིག་ལ་གནས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་
 བྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྒྲོང་བྱ་ལྷ་བཞུད་བཅུ་དང་ནི། །ཐམས་ཅད་སྒྲོང་
 བར་མཐོས་པ་ལས། །དག་བསྟེན་དང་ནི་བསྟེན་གནས་དང་། །དག་རྩལ་ཆེ་དང་དག་སྒྲོང་
 ཉིད། ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། སྟོག་གཅོད། མ་བྱིན་ལེན། འདོད་ལོག། །རྩལ། ཕྱིས་འབྱུར་ཏེ་སྒྲོང་
 བྱ་ལྷ་རི་སྒྲིང་འཛོའི་བར་དུ་སྒྲོང་བར་མཐོས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་སོ་ཐར་གྱི་ཕྱོམ་པ་དེ་དག་
 བསྟེན་གྱི་ཕྱོམ་པའི་རོ་བོ། འདོད་ལོག་གི་དོད་དུ་མི་ཆངས་སྒྲོང་སྒྲུར་ནས་ལྷ་བའི་སྒྲོང་དུ་
 གར་སོགས་ཐྱང་སོགས་གཅིག་དུ་བྱས་པ་དང་། མལ་སྟན་ཆེ་མཐོ། ཕྱི་དྲིའི་ཁ་ཟས་ཏེ་སྒྲོང་བྱ་
 བཞུད་ཉིན་ཞག་གཅིག་དུ་སྒྲོང་བར་མཐོས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་སོ་ཐར་གྱི་ཕྱོམ་པ་དེ་བསྟེན་
 གནས་ཀྱི་ཕྱོམ་པའི་རོ་བོ་དང་། བཞུད་བོ་དེའི་སྒྲོང་དུ་གསེར་དཔལ་ལེན་པ་དང་གར་སོགས་
 ཐྱང་སོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་སྟེ་སྒྲོང་བྱ་བཅུ་རི་སྒྲིང་འཛོའི་བར་དུ་སྒྲོང་བར་མཐོས་པས་རབ་དུ་
 བྱེ་བའི་སོ་ཐར་གྱི་ཕྱོམ་པ་དེ་དག་རྩལ་གྱི་ཕྱོམ་པའི་རོ་བོ་དང་། ལུས་དག་གི་སྒྲོང་བྱ་བཞུན་བོ་

སྒྲིང་བར་མཛོས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྔ་ཐར་གྱི་ལྷོ་མ་པ་དེ་དག་སྒྲིང་གི་ལྷོ་མ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གར་སོགས་བྱང་སོགས་རབ་བྱུང་ལ་གཉིས་སྟུ་འབྱེད་ཅིང་། ཁྱིམ་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྟུང་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རབ་(༡༧༥ན)བྱུང་ལ་དེ་དག་ག་བྱ་ཆེ། དེ་ལ་ལྷོ་མ་ན་ཁྱིམ་པ་ལ་དགག་
བྱ་ཆུང་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱིམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་གངས་མང་ན་བཞུད་ལུག་པའི་དགག་བྱ་ཡང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྣམ་གངས་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྱིམ་ས་དང་ནི་ལེགས་སྟུང་དང་། །ལས་དང་ལྷོ་མ་པ་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྟིག་པ་སྟུང་བར་བྱེད་པས་ན་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་དང་། མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྟགས་པས་ན་ལེགས་སྟུང་དང་། བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ལས་དང་། ལུས་
ངག་ལྷོ་མ་པས་ན་ལྷོ་མ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྟུང་ན་ཡོད་དེ། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །སྔ་སྔ་ཐར་དང་བྱ་བའི་ལས། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལྷོ་མ་པ་བྱུངས་ཏུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྟངས་ཅིག་དང་པོ་ནི་སྟུང་
པའི་སྐབས་སྟུ་ཡོད་ལ། དང་པོར་ཐར་བས་སྔ་སྔ་ཐར་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། དེའི་སྟངས་ཅིག་
གཉིས་པ་སོགས་ནི་སྔ་ཐར་དང་དེའི་ལྷོ་མ་པ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་ལས་སྟངས་ཅིག་དང་པོ་ནི་དངོས་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། སྔ་སྔ་ཐར་པ་དང་སྔ་སྔ་
ཐར་པའི་ལྷོ་མ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེའི་སྟངས་ཅིག་གཉིས་པ་མན་ཆད་ནི་སྔ་ཐར་གྱི་ལྷོ་མ་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷོ་མ་པ་ཡང་དག་པར་བྱུངས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་པོ་དག་ནི་སྔ་སྔ་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་རྟིག་པ་ལས་སྔ་སྔ་ཐར་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །སྔ་སྔ་ཐར་པའི་ལྷོ་མ་པ་ཞེས་བྱང་བྱ་སྟེ།
ལུས་ངག་ལྷོ་མ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱང་བྱ་ལ། སྟངས་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་
པ་ནི་སྔ་སྔ་ཐར་པའི་ལྷོ་མ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། སྔ་སྔ་ཐར་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་མཐུག་ཡིན་གྱི། ལས་
ཀྱི་ལམ་དངོས་ནི་མིན་ནོ། །(༡༧༦བ)ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལྟར་བཤད་ན་ཅུ་འགྲེལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱིས་བརྒྱས་
པའི་སྟོབས་སྟོམ་པ་བརྒྱན་པའི་ལུགས་སྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །

ལྟ་བུ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། སྟོབས་དང་ལྟན་པ་བརྒྱད། ཁྱིམ་འབྱུང་བ་ལས། དགོ་
སྟོང་ནས་བསྐྱེན་གནས་པའི་བར་བརྒྱད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྟོབས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བརྒྱད་དང་ལྟན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱད་ལ་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་པའི་རྒྱུ་ཁྱིམ་མེད་ཀྱང་། སྟོ་
སྟོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ཡོད་པ་ནི་མིན་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ཅི་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་
པར་སྒྲུངས་པའི་རྒྱུ་ཁྱིམ་མེད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་མེད་ཀྱི་སྟོབས་དང་ལྟན་པའི་སྟོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། ཁྱིམ་མེད་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྱི་བུ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་གཏན་དུ་སྤྲིག་པ་ལས་སྟོབས་དང་ལྟན་
བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡིན་པ་ལས་ན་མི་དགོ་བརྒྱ་སྟོང་གི་རྒྱུ་ལ་
ཁྱིམ་མེད་ཐོབ་མ་མྱོང་པའི་སེམས་ཅན་མེད་ཀྱང་། སྟོབས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཐོབ་མ་མྱོང་པའི་སེམས་
ཅན་མཐའ་ལས་སྟོབས་སྟོམ་སྟོང་། །

།བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པའི་སྐབས།།

གནིས་པ་བསམ་གཏན་ཀྱིས་སྟོམ་པ་དང་གསུམ་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ།
གང་ལ་ལྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བསམ་གཏན་སྐྱེས་དང་དེ་ལྟན་པ། ཟག་མེད་འཕགས་
པའི་སེམས་ཅན་དང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དང་པོ་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཉེར་བརྟེན་གས་དང་དངོས་
གཞི་གང་རུང་ཐོབ་པ་ལ་ལྟན། གནིས་པ་ནི། འཕགས་པ་གང་ཡིན་ལ་ལྟན། གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐམ་གནིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྱུངས། ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སེམས་ཡོད་
མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུངས། སྟོམ་པ་གང་དུ་འགྱུར་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་
སྐྱེས་དེ་གནིས། ཁྱི་ཕྱོགས་མེད་ལ་སྟོང་ཞེས་བྱ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྟོམ་པ་དེ་གནིས་བར་

(༡༠༥ན)ཆད་མེད་ལས་དགའི་མི་ཁྱོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ན་སྤོང་པའི་སྡོམ་པར་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སྐྱེས་པ་གསུམ་གྱི་ངོས་འབྱུང་གི་
རྒྱལ་ཁྲིམས་སུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཅན་དག་པ་དེ་དང་པོའི་ངོ་བོ་དང་གཟུགས་གྱི་སྐྱེས་པ་གསུམ་
པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དེ་གཉིས་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དེ་གསུམ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྡོམ་པ་རྣམས་པ་གསུམ་ལྟེ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་འདི་པ་རྣམས་
གྱི་འདོད་པ་ན་སྤོང་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་གཟུགས་ན་སྤོང་པའི་
རྒྱལ་ཁྲིམས་སོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

འོན། སོ་ཐར་སྡོམ་པ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མོད། སྡོམ་པ་གཞན་གཉིས་དེ་ཡིན་ནམ་ཞེན། འདི་
ལ་ལ་ལ་མོ་ཆེན། མ་ཡིན་རྟེ། སེམས་གྱི་རྗེས་འབྱུང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མ་
ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྗེས་འབྱུང་དུ་བཤད་པ་ནི་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་
གྱི། སེམས་སྐྱེས་ཤིང་མ་པ་མ་བཟུང་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་གཉིས་འབྱུང་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
ཁྱབ་ན་གེས་པ་གང་ཡིན་འབྱུང་འགྱུར་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྟགས་
མ་གྱུ་བན། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱར་བྱས་པའི་འབྱུང་འགྱུར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་ནི་རྣམས་པར་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡིན་རྟེ། དེ་ནི་རྟིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་ཟིན་
པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱར་བྱས་ནས་སྟོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་གེས་པ་ཡིན་པ་དེ། སེམས་(༡༠༥བ)གྱི་རྗེས་འབྱུང་དུ་བཤད་པའི་ རོན་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད། སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མེད་
པ་སེམས་གྱི་རྗེས་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་གཉིས་སེམས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་
ཅིང་། སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མེད་པ་ཡང་དེར་ཐལ། འགོག་པ་ལ་སྡོམས་པར་ཞུགས་

པ་དང་། འདྲ་ཤིས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་ཆོད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། མོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་
ནི་དེ་དག་དང་མི་འདྲ་སྟེ། འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་ཁྱུགས་པའི་ཆོ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་སྒྲིམ་པ་དེ་གཉིས་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་གི་རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་
ཞེས་བྱ། །ཞེས་སྟགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཟག་མེད་གྱི་གཟུགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོན་རེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཟུགས་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཟུགས་མེད་གྱི་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ།
ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཡོད་གྱི་འཕགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱད་ལ་དེ་
ལྟར་པར། ཟག་མེད་འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་དང་། །ཞེས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྒྲིན་
མེད་དེ། གཟུགས་མེད་དུ་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་གསར་དུ་སྒྲེ་བ་མེད་པས། ཁམས་གཞན་གཉིས་
གྱི་འཕགས་པ་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲེས་པའི་ཆོ་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་མ་བཟང་པར་དབང་འབྱེད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟན་པས་ན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་མིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་དང་
རིག་བྱེད་སྟགས་ལྟན་ཚུལ་གྱི་སྒྲུབས།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་བཞིན་དང་ནི་དྲན་དག་
གཉིས། ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན། །(༡༠༥ན)ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཡིད་གྱི་འཁོར་དུ་
བྱུང་བའི་ཤེས་བཞིན་དེ་ཡིད་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་དྲན་
པ་དེ་དབང་པོའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་སྒྲུབ་བཤད་གྱི་ཁ་ཅིག་སྒྲིམ་པ་ཐམ་གཉིས་ཡིད་དང་

དབང་པོའི་སྒྲིམ་པར་འཆད་པ་ནི་བདེ་ཆད་འདྲེས་པའི་གཏམ་མོ། །

གསུམ་པ་རིག་བྱེད་དང་རིག་མིན་དུས་རི་སྤྱི་དུ་ལྷན་ཚུལ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་ཚུལ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་ལྷན་ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་དེ་ལྷན་
པའི་སྒྲིམ་བཞི་བཤད་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། མཉམ་པར་
མ་བཞག་པ་ལས་ཆེ་བ་ལ་ལྷན་ཚུལ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་ལྷན་ཚུལ་དང་། བར་མའི་
ལྷན་ཚུལ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྔོ་སྔོ་ཐར་གནས་རི་སྤྱི་དུ། །མ་བཏང་
བར་དག་ད་ལྟར་གྱི། །རྣམ་རིག་མིན་ལྷན་སྐད་ཅིག་ལ། །དང་པོ་བྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་། །སྒྲིམ་
མིན་གནས་པའང་དེ་དང་འདྲ། །བསམ་གཏན་སྒྲིམ་དང་ལྷན་པ་ནི། །རྟག་རྟུ་འདས་དང་
མ་འོངས་དང་། །འཕགས་ནི་དང་པོ་འདས་དང་མིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། སྔོ་ཐར་སྒྲིམ་པ་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་གནས་པའི་གང་ཟག་ནི་དེ་ལ་གནས་པ་རི་སྤྱི་དུ་ད་ལྟར་གྱི་རིག་མིན་དང་
ལྷན་པ་དང་། སྔོ་ཐར་སྒྲིམ་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བྱིན་ཆད་ནི་རིག་མིན་འདས་པ་དང་ཡང་ལྷན་
ཞིང་། སྒྲིམ་མིན་ལ་གནས་པའང་ལྷན་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་
ལྷན་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་བྱེད་གཉིས་དང་ལྷན། ཟག་མེད་གྱི་
སྒྲིམ་པ་ནི་འཕགས་ལས་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཆེ་རིག་མིན་གྱི་སྒྲིམ་པ་འདས་པ་དང་མི་ལྷན་
བར་ད་ལྟ་བཞིན་དང་ལྷན་(༡༠༥)པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་ལྷན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཉམ་བཞག་འཕགས་ལས་གནས་དེ་
གཉིས། །ད་ལྟར་དང་ལྷན་པར་གནས་ལ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། སྒྲིམ་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཡོད་དེ།
འཛིག་རྟེན་པའི་མཉམ་བཞག་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་རིག་མིན་ད་ལྟར་བ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བར་མའི་ལྷན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡོད་ན་དང་པོ་བར་གྱི་དང་། །བྱིན་ཆད་དུས་ནི་
གཉིས་དང་ངོ། །སྒྲིམ་མིན་གནས་པ་དགོ་བ་དང་། །སྒྲིམ་ལ་གནས་པ་མི་དགོ་བའི། །རྣམ་རིག་
མི་ལྷན་རི་སྤྱི་དུ། །རབ་དང་ཉོན་མོངས་ཤུགས་ལྷན་པར། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། སྤྱིར་བར་མ་

ལ་གནས་པ་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཡོད་པར་མ་ངེས་གུང་། མཆོད་རྟེན་ལ་སྤྱག་འཆའ་བ་དང་།
གཞན་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་བྱེད་པ་ཡོད་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཆོ་རིག་ཡིན་དུ་ལུང་བ་དང་།
ལུང་བ་དང་། གཉིས་པ་ཁྱིན་ཆད་ནས་འདས་པ་དང་ལུན། ལྷོ་མ་ཡིན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
གིས་སེམས་དང་བས་མཆོད་རྟེན་ལ་སྤྱག་སོགས་བྱེད་ན་དགེ་བའི་བར་མ་དང་ལུན། ལྷོ་མ་བ་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཉོན་པོངས་བས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་བྱེད་ན་
མི་དགེ་བའི་བར་མ་དང་ལུང་བའི་སྤྱིར། རྟགས་སྤྱི་མ་གཉིས་པོ་འདི་གྲུབ་སྟེ། རིམ་བ་བཞིན་རི་
མོད་རབ་རྒྱ་དང་པོའི་ལྷགས་ལུན་གྱི་བར་དང་། རི་མོད་ཉོན་པོངས་པའི་ལྷགས་ལུན་གྱི་བར་དུ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་ལྷན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་དང་ཞར་ལ་ཚོམ་མིན་གྱི་རྣམ་
གྲངས་བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཐྱིང་། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ།
བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་ལྷན། ལ་བཏང་བར་རྟུན་ནད་ཅིག་ལ། བྱིན་ཆད་འདས་ལྷན་མ་འོངས་
མེད། བསྐྱེབས་པ་དང་ནི་མ་བསྐྱེབས་པ། འདས་པ་དག་དང་ལྷན་པ་འདར་མེད། ཅིས་འབྱུང་
བ་ལས། སྦྱར་(༡༠༩ན)བཏང་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་ཚོམ་པ་ཚོམ་མིན་པར་མར་གནས་
པ་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་རྟུན་དེ་བྱིད་རྟུང་ལྷན་པ་ལྷན། དེ་དག་རྟུན་ཅིག་དང་པོ་
བྱིན་ཆད་ནི་དེ་མ་བཏང་གི་བར་འདས་པ་དང་ཡར་ལྷན་ཞིང་། སེམས་གྱི་རྗེས་འབྱུང་མ་ཡིན་
པས་མ་འོངས་པའི་རིག་བྱེད་དང་ལྷན་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་གྱིས་བསལ་ན།
བསྐྱེབས་པ་དང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བལྟན་གྱི་རིག་བྱེད་ནི་ད་ལྟར་པ་ཉིད་ལྷན་གྱི། འདས་
པ་དང་ལྷན་པ་མེད་པའི་ཐྱིང་།

གཉིས་པ་ཞང་ལ་ཕྱི་མ་མིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ཕྱི་མ་པ་མིན་དང་
ཉིས་སྟུང་དང་། །འཆལ་བའི་རྩལ་ཁྲིམས་ལས་དེའི་ལས། །ཞེས་བརྟུང་བ་ལས། ལུས་ལས་མི་
ཕྱི་མ་ལས་ཕྱི་མ་མིན་དང་། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟུང་བས་ན་ཉིས་སྟུང་དང་། རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་

ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་བར་བཤད་པ་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བཞུགས་པ།

མཐུན་སྦྱོགས་ཡིན་པས་ན་འཆལ་བའི་རྒྱལ་བྱིས་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་པ་དང་། དངོས་
ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ན་ལས་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཡོད་དེ། བར་མ་དོར་གནས་སེམས་ཞན་པས། །
བྱེད་ན་རྣམ་རིག་ཉིད་དང་ལྡན། རྣམ་རིག་བཏང་དང་མ་སྦྱེས་པའི། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་
རྣམ་རིག་མིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་ཞིང་རིག་མིན་དང་མི་ལྡན་
པའི་སྤྱི་ནི་སྤྲོ་པ་སྤྲོ་མིན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བར་མ་དོར་གནས་པ་ཞིག་གིས་སེམས་ཞན་
པས། རྣམ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་དང་། ལས་ལས་ལས་གཞན་པའི་བར་མ་དགེ་
མི་དགེ་དག་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། རིག་མིན་དང་ལྡན་པ་སྤྲོ་མ་དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྱི་ནི། ཆོ་སྤྲོ་མའི་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཏང་། ཆོ་འདིའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་སྦྱེས་པ་རྒྱར་རྒྱར་(༡༧༧)པོ་སོགས་
སམ། རིག་བྱེད་ཉམས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཆོ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ནི། སྤྲོ་པ་སྤྲོ་མིན་བར་མ་གང་རུང་ལ་གནས་ནས་སེམས་དྲག་
པོས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ནི་སོ་སྦྱེ་ཆོ་བརྟེན་
ནས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་སྦྱེས་པ་འཕྲུལ་སྦྱེས་ཀྱང་བཏང་བ་དག་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༼སྤྲོ་པ་འཕྲོ་བ་རྒྱལ་བྱིས་པས།༽

བཞི་པ་འཕྲོ་བ་གཏོང་བྱེད་རྒྱལ་ཡོད་དེ། འཕྲོ་བ་རྒྱལ་དང་། གཏོང་རྒྱལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤྲོ་པའི་འཕྲོ་བ་རྒྱལ་དང་། སྤྲོ་མིན་གྱི་འཕྲོ་བ་རྒྱལ་དང་། བར་
མའི་འཕྲོ་བ་རྒྱལ་གསུམ་རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་འང་གསུམ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྤྲོ་
པའི་འཕྲོ་བ་རྒྱལ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྤྲོ་པའི་འཕྲོ་བ་རྒྱལ་དང་། སོ་བར་གྱི་སྤྲོ་པའི་འཕྲོ་བ་
རྒྱལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ལས་སྦྱེས་བསམ་

གཏན་གྱི། །ས་ཉིད་ཀྱིས་འཕྲོང་བཀལ་མི་ནི། །འཕགས་དེས། །ཞེས་འཕྲུང་བ་ལས། །དང་པོ་ནི།
འཕགས་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའམ་ཉིད་འཕྲོགས་གང་ཡུང་ལ་འཕྲོད་ཅིས་འཕྲོད།

གཉིས་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱང་བསམ་གཏན་སངས་ཀྱང་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་མེད་དེ། མོ་མོ་ཐར་ཅེས་པ། གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་བྱེད་མོགས་གྱིས། ཞེས་འབྱུང་བ་
ལས། ལེན་པ་པོ་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་དགོ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་མ་ཐན་སྟོབ་གྱི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་ལས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མོགས་པའི་སྐྱས་ནི། དགོ་སྟོང་གི་རྣམ་པའི་འཐོབ་
ཏུ་བརྟེན་པ་བསྟུ་བའི་ཕྱིར།

འོན། མོམར་གྱི་ཚུམ་པ་རྣམས་དུས་རིམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཞེས། བཤད་དུ་ཡོད་པའི་
 སྒྲིབ་འཚོ་དང་ཉིན་ཞག་རྒྱ། ཚུམ་པ་ཡང་དག་སྒྲིབ་པར་བྱ། ཞེས་འཕྲུང་བ་ལས། མོམར་
 རིགས་(༡༡)འོ་བདུན་གྱི་ཚུམ་པ་ནི་རིམ་འཚོའི་བར་དུ་དང་། བརྟེན་གནས་གྱི་ཚུམ་པ་ནི་
 ཉིན་ཞག་གཅིག་རྒྱ་སྒྲིབ་པར་བྱ། བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ། རྩ་མ་རྣམས་ཞོག་གི་མཐའ་ཅན་གྱི་
 ཚུམ་པ་དང་། སྒྲིབ་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་གྱི་ཚུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 རིགས་བདུན་གྱི་མོམར་པའི་ཚུམ་པ་ནི་རིམ་འཚོའི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་སྒྲིབ་པར་བྱའོ།
 བརྟེན་གནས་གྱི་ཚུམ་པ་ཉིན་ཞག་དུའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་དེས་སོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། དུས་ཀྱི་
 མཐའ་ནི་གཉིས་དེ་ཞོག་གི་མཐའ་དང་། ཉིན་ཞག་གི་མཐའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་འདི་ལྟར་དུ། འོ་ན་རྒྱ་བསྐྱར་འོ་ཅིག་གི་ཆོས་བརྒྱན་དང་། བཙོ་ལྟ་དང་། གནས་སྤྱོད་ལ་
 བསྟེན་གནས་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་། ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་གཅིག་ནས་བཙོ་ལྟ་འི་པར་གྱི་
 བསྟེན་གནས་གྱི་སྒྲུབ་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱུངས་པས་མི་སྦྱོར་པར་ཐལ། བསྟེན་གནས་གྱི་སྒྲུབ་པ་
 ཉིན་ཞག་གི་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར། ཞེ་ན། མ་ཁུབ་སྟེ། དེ་ཉིན་ཞག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་།
 ཞག་གཅིག་ལས་ལྷག་པའི་ཉིན་ཞག་དུ་མར་བྱུངས་ན་སྦྱོར་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་རྒྱ་བསྐྱར་པ་སྤྱོད་པ་མི་གསལ་པ་ནི་ཉིན་ཞག་འདས་པས་སྟོ། །ཞེས་དང་། ཡང་

ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཞག་ལྷའམ་ཞག་བཅུ་ཡང་རུང་སྟེ། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་
པའི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མང་པོ་སྟེ། བ་ལ་ལུ་ཞིག་གོགས་ཀྱི་དང་། ཅེས་པ་དང་། དཀི་འདི་དབྱེད་
པར་བྱ་སྟེ། རེ་ཞིག་བཙོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ཉིན་ཞག་གི་འོག་དུ་སྟོམ་པ་མི་སྟེ་བར་གཟིགས་
ནས་ཉིན་ཞག་གི་བསྟེན་གནས་བསྟན་ནས། འོན་ཏེ་དབང་པོ་གདུལ་དཀའ་བ་རྒྱུ་མེད་ཉིན་
ཞག་པའི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་(༡༡༠བ)སྒྲངས་པ་ལ་སྒྱུར་བའི་ཆེད་ཅི་ཡིན། དེ་དེ་ལྟར་བདུག་
ག་ལ་རྒྱས། བྱིན་ཆད་སྟོམ་པ་སྟེ་བ་ཡང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཆོ་འཕུལ་གྱི་སྒྲ་བ་ལྷ་བུའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་གི་སྟོམ་པ་མང་པོ་སྟེ་
བཙོམ་ལྷ་སྒྲངས་པ་ན་སྟེ་བ་ལ་གོགས་མེད་ཅེས་པ་དང་། ཆོས་བཙོམ་ལྷ་བྱ་གཅིག་ལ་སྒྲ་བ་བུ་
རོ་ཙོག་གི་དུས་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་པའི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྒྲངས་ན་ཉིན་ཞག་གི་སྟོམ་པ་
མང་པོ་སྟེ་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་བསྟེན་གནས་བཞིན་དུ་ཉིན་ཞག་པའི་སྟོམ་མིན་གྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མེད་དེ། ཉིན་
ཞག་པ་ཡི་སྟོམ་མིན་མེད། །དེ་དེ་ལྟར་ནོད་མེད་ཅེས་གྲགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཉིན་ཞག་
གཅིག་དུ་སྟོམ་མིན་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྱིར་སྟོམ་མིན་ལ་
གནས་པ་ཡོད་དེ། བཤན་པ་དང་ཉ་བ་སོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྒྲངས་སྟུང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དམའ་
བར་འདུག་སྐྱུས་བསྐྱས་པ་ཡིས། །མི་བརྒྱན་ནམ་ནི་ནངས་བར་དུ། །བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་
ཆར་བར་ནི། །ནངས་བར་གཞན་ལས་ནོད་པར་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལྷན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་ལྷན་དམའ་བ་ལ་འདུག་ཅིང་། །རྒྱན་གསར་པས་མི་བརྒྱན་པ་ཞིག་གིས་སྒྲངས། ལུ་
གང་ལས་སྒྲངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། །གཞན་དགོ་སྟོང་ངས། །དགོ་སྟུང་ལས། །དགོ་བསྟེན་གྱི་
སྟོམ་ལུན་ཞིག་ལས་སྒྲངས། །སྟུང་ཇི་ལྟར་སྒྲངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཕོག་པ་པོས་སྐྱུས་པའི་
རྗེས་སྟོས་ལན་གསུམ་པ་བསྐྱས་པའི་སྟོན་སྒྲངས། ལུན་ཇི་ཅམ་དུ་སྒྲངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་

ན་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་སྒྲངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་སྒྲངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉི་མ་མ་ཤར་བའི་
(༡༡༡)ན་ནངས་པར་གྱི་དུས་སྒྲངས། ལན་ལག་ཇི་ཙམ་དུ་སྒྲངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བརྒྱད་ཀ་
ཆང་བར་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན། བསྟེན་གནས་གྱི་སྒྲིམ་པ་འདི་ལྟར་མོད་པ་ལ་སྒྲངས་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ།
འདུལ་བའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་འདིའི་འཕྲོག་ཆོག་མ་གསུངས་པས།
གནས་འཛོག་གི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་མདོ་སྡེ་བའི་སྡེ་སྡེ་དུ་ཡིན་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་བཟོད་
པ་ལན་གསུམ་བྱེད་པ་འབྱུང་བས་འདུལ་བའི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་ཉིད་གྱིས་ན། དག་བསྟེན་
གྱི་སྒྲིམ་པ་འཕྲོག་ཆོག་བཤད་པའི་རུང་མཐུན་སྒྱུར་བ་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ནད་པར་མོད་པར་བྱ། ཞེས་པ་སྒྱུར་བཏང་ཡིན་གྱི། དམིགས་གྱིས་བསལ་ན་མ་དེས་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་དྲག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པར་བྱའོ། ཞེས་སྒྲུར་ཡང་
དག་པར་སྒྲངས་པར་བྱས་པ་དེས་ནི་ཟས་ཟས་ནས་ཀྱང་མོད་པར་བྱའོ། ཞེས་ནི་སྤྱིད་འཆོའི་
བར་དུ་ཆོས་བརྒྱད་སྒྲུང་དོ་ཅོག་ལ་བསྟེན་གནས་གྱི་སྒྲིམ་པ་བསྐྱར་དོ་སྒྲིམ་པའི་སེམས་སྟོན་དུ་
བཏང་བ་དེས་ནི་ཉི་མ་ཤར་བའི་འོག་ཏུ་སྒྲངས་པས་ཀྱང་སྒྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་པ་
ལས་ན་ཆོས་བརྒྱད་ལྟ་བུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་པའི་སྒྲིམ་པ་དུ་མ་སྒྱེ་བ་ཡོད་པར་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་
གིན་ཏུ་ཡང་བཞེད་ཅས་སྒྲའོ། །

ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀ་ཆང་བར་མཐོས་དགོས་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཉིན་
ཞག་བྱེད་པའི་བསྟེན་གནས་དང་། གྲོག་གཅོད་རྒྱང་པ་སྒྲོང་བའི་བསྟེན་གནས་ནི་ལེགས་སྒྱུད་
ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་སོ་ཐར་བརྒྱད་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་བསྟེན་གནས་གྱི་སྒྲིམ་པར་
མི་རུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་(༡༡༡)བ) ལས། དེ་ལས་གཞན་དུ་མཐོས་པས་ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་
ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི། བསྟེན་གནས་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་བཤད་པ་དང་བྱའོ་
བྱེད་པ་དག་གིས་མཆོན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་བསྟེན་གནས་དག་ཀྱང་འབྲས་སུ་ཡོད་པར་རུང་

ངོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། མོ་མོ་ཐར་པའི་ཕྱོམ་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་མ་གཏོགས་པ་
གཞན་ནི་ཉི་མོ་བ་དང་མ་ཚད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲོག་གཙོད་རྒྱུད་པ་སྟོང་
པའི་བསྟེན་གནས་ནི་བསྟེན་གནས་ཅམ་དུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱི་འཛིན་པ་ཅམ་གྱི་དགོ་
བསྟེན་དགོ་བསྟེན་དུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། མིང་གི་དགོ་སྟོང་དགོ་སྟོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །

བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གྲུང་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བྱིམས་ཡན་
ལག་བག་ཡོད་པའི། ཡན་ལག་བརྒྱལ་ཞུགས་ཡན་ལག་སྟེ། །བཞི་གཅིག་དེ་བཞིན་གསུམ་
རིམ་བཞིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྩ་བ་བཞི་སྟོང་བ་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཆང་
སྟོང་བ་བག་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ལྷ་གར་སྟགས་སྟོང་བ་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

རྩ་བ་བཞི་ཅམ་སྟོང་བས་མི་ཆགས་པར་བྱི་མ་གཉིས་སྟོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ ཡོད་ དེ། དེ་
ཡིས་དྲན་ཉམས་དྲེགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་གཉིས་མ་སྤངས་ན། རིམ་པ་
བཞིན་དྲན་པ་ཉམས་པ་དང་། དྲེགས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་ནོད་པ་
ལ་སྟོར་བ་རྒྱལ་སྤྱི་འཛིན་ཕྱོམ་ཕྱེད་དུ་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་ལའང་བསྟེན་གནས་ཡོད་
མོད་ཀྱི། རྒྱལ་སྤྱི་འཛིན་ཕྱོམ་ཕྱེད་པ་ལ་མེད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། དགོ་བསྟེན་དང་གཞན་དགོ་
བསྟེན་མ་ཡིན་པའི་བྱིམ་པ་ལའང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་སྟེ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་འཛིན་
བ་(༡༡༡༣)ལ་དེ་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ཅི་བསྟེན་གནས་འདི་དགོ་
བསྟེན་ཁོན་ལ་ཡོད་དམ། འོན་ཏེ་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཡོད་ཅི་ན། གཞན་ལ་བསྟེན་གནས་ཡོད་
མོད་ཀྱི། རྒྱལ་སྤྱི་འཛིན་ཕྱོམ་ཕྱེད་པ་ལ་མེད། དགོ་བསྟེན་མ་ཡིན་པ་ཡང་། གང་ཞིག་ཉིན་ཞག་དེ་
ལ་སངས་རྒྱལ་དང་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་འཛིན་སྟེ། བསྟེན་གནས་ནོད་པ་དེ་ལ་
བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ནའང་ཡོངས་ཁྱོགས་དགོ་བསྟེན་གྱིས་བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་ལེན་པར་མི་འོས་

ཏེ། སྤངས་ན་ཡན་ཡོན་མེད་པར་མ་ཟད་སྟོམ་པ་སྟུ་མའི་གཏོང་རྒྱར་མོང་པའི་ཉེས་དམིགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཅུ་བ་བཞི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་སྟོང་པར་མཛོས་པས་དེ་རི་མྱིང་འཛོའི་བར་དུ་མི་སྟོང་
བ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུལ་བར་ཡང་དགོ་སྟོང་གིས་དགོ་ཚུལ་དང་། དེས་དགོ་བསྟེན་དུ་
ཁས་སྤངས་ན་བསྐྱབ་པ་འབུལ་ཆོག་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། འདུལ་བར་བསྐྱབ་པ་འབུལ་ཆོག་དུ་བཤད་པ་དང་འདི་མི་འབྲསྟེ།
འདུལ་བར་བཤད་པ་དེ་ནི་དགོ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་བསྐྱར་བར་མི་རུས་སྟུམ་ནས་དགོ་ཚུལ་དུ་
བསྐྱར་དུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པས་གཏོང་རྒྱར་འགོ་ལ། འདིར་ནི་སྟང་བྱ་བརྒྱད་ཉིན་
ཞག་གཅིག་སྟོང་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟུག་པར་ཡང་བསྐྱར་སྟུམ་དུ་སྤངས་པ་མ་གཏོགས་ནང་པར་
ཡན་ཆད་སྟང་བྱ་ལྟ་མི་བསྐྱར་སྟུམ་ནས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ལའང་བསྟེན་
གནས་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཞེས་དགོ་བསྟེན་དང་དགོ་བསྟེན་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་བསྟེན་
གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་(༡༡ རབ)ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བཤད་
པ་དགོ་བསྟེན་གྱིས་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྤངས་ན་སྟེ་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་། སྟེས་པའི་ཆོ།
གང་ཟག་དེ་བསྟེན་གནས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དགོ་བསྟེན་དུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དགོ་
བསྟེན་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་སྟོན་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྤངས་། དེ་རྗེས་དགོ་
བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པ་སྤངས་པའི་ཆོ་ཡང་སྟུ་མ་དང་འདྲའམ་སྟེ་སྟོ་ཞིབ་མོས་དཔྱོད་ཅིག །

ལྷགས་དེ་གཉིས་གང་ཁས་ཡོན་ཀྱང་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པ་ཡུལ་དགོ་སྟོང་ཁོན་ལས་སྤངས་
པ་དང་། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་ལྟ་ཡན་ཆད་ལས་སྤངས་ཆོག་པའི་
རྣམ་གཞག་འོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་པའི་ལུང་ནས་སྟུ་མ་རྩོད་མེད་དུ་གསུངས་ཞིང་། ཁྱིམ་བདག་
ཟས་སྟེན་གྱིས་བསྟེན་གནས་སོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟེན་གནས་ཙམ་ལ་དགོངས་
ཀྱི། སྟོམ་པ་མ་སྟེས་པའི་ལན་གདལ་བའང་མི་ལོགས་ཏེ། སྟོམ་པ་གདན་མ་སྟེས་ན་སྟོན་
པ་འཁོར་བཅས་བཞུགས་པའི་སར་བསྟེན་གནས་དེ་ཙམ་འབག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་

ཅིང་འཕྲོག་པར་ཡང་མི་མཛད་པའི་བྱིར། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་ཡང་ཡོད་དེ།
 རི་སྤྱང་འཕོ་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་། རྒྱང་འདས་ལ་ཉེ་བར་གནས་ཤིང་། རྒྱང་བྱ་སྤྱང་བས་དེ་སྤྱང་
 ཅེས་བཟོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ལུང་ལས། གང་བྱིར་ཡིད་ཀྱི་དགོ་བ་གསོས་འདེབས་དེ་ཡི་
 བྱིར། །འདི་ནི་བཙོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་གསོ་སྤྱང་བཤད་ཅེས་གསལ། ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
 བྱིས་པའི་གསོ་སྤྱང་ཡིན་ན། དགོ་བསྟེན་ཀྱི་གསོ་སྤྱང་ཡང་ཡིན་པས་བྱབ་པར་མཛོན་ཏེ། རབ་
 བྱུང་གི་གསོ་སྤྱང་ཡིན་ན་དགོ་ཚུལ་ལས་དགོ་སྤྱང་གི་གསོ་སྤྱང་ཡིན་པས་བྱབ་(༡༡ མན)པའི་
 བྱིར། དགོ་བསྟེན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དེ་རང་རྒྱད་ལུན་ཀྱི་བྱིས་པའི་
 རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཀྱི་བསྟེན་པ་གསོ་ཞིང་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་དགོ་
 བསྟེན་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མེད་པ་གང་ཞིག །བསྟེན་གནས་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་གསོ་སྤྱང་དུ་མི་འཐད་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་ཡོངས་ཚོགས་དགོ་བསྟེན་ཀྱིས་ཆོས་བཙོ་ལུ་ལུ་ལ་བསྟེན་གནས་བསྟུང་
 བར་བྱེད་པ་དེ་བྱིས་པའི་གསོ་སྤྱང་ཡིན་ནོ། །

དགོ་བསྟེན་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་འཕྲོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགོ་བསྟེན་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པས། སྒྲིམ་པ་
 བརྟན་བདག་སྤྱོད་བཞིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དགོ་བསྟེན་དུ་བསྟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་ཁས་སྤངས་
 པས་སྟེ་ཞིང་། བསྟེན་པ་བཟོད་པ་སྒྲིམ་པ་བརྟན་བྱེད་དུ་ཡིན་པ་དགོ་སྤྱང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།
 གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་བསྒྲིམས་ཡིན་ན། ལྷ་གཅིག་སྤྱོད་སྟོགས་རི་ལྷ་བྱ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དགོ་
 བསྟེན་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྤང་བྱ་ཆར་སྤྱང་བ་ལ་བཞག་ན་ལྷ་གཅིག་སྤྱོད་པ་དང་། རྟོགས་གཅིག་སྤྱོད་
 པ་སྟོགས་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིའོ། །

དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི། དེ་རྒྱང་བ་ལ་རྒྱང་ཞེས་གསལ། ཞེས་འབྱུང་སྟེ། ཐོག་
 མར་ཡོངས་ཚོགས་སྤངས་ཀྱང་བྱིས་པ་སྤྱང་མ་རུས་པར་ལྷ་གཅིག་བསྟུངས་པ་དང་། ལྷ་གཅིག་
 བསྟུངས་པས་ལྷ་གཅིག་སྤྱོད་པ་དང་རྟོགས་གཅིག་སྤྱོད་པ་སྟོགས་ལྷ་འཛིག་ཅིང་། གང་བསྟུངས་
 པ་དེའི་ཆ་ནས་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་ལུན་པ་དང་། མི་བསྟུངས་པའི་ཆ་ནས་ཚུལ་བྱིས་ས་འཆལ་

བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། གྲག་ཅས་པ། མདོ་སྡེ་པ་ཟུར་བ་པ་སྡེ་ཡོངས་རྫོགས་སྤངས་ནས་གཅིག་
ཉམས་ཀྱང་དགོ་བསྟེན་དུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་ན། དང་པོར་རང་གི་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཆོད་བསྟེན་ (༡༡༩བ)
ནས་སྤངས་ཏེ་བསྐྱེད་བསྟེན་གཅིག་སྟོང་པ་སོགས་སུ་འཛོག་ཅེས་ཟེར་རོ། །

སྟོན་པ་ལ་རྒྱུང་འབྱེད་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱུང་དུ་ལ་སོགས་ཡིད་རྩི་
བཞིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཀྱན་སྟོང་གི་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། རྒྱུང་པ་འགོ་རྩུ་
བྱེད་དུ་དགོས་པར་བཤད་པའི་རྒྱུང་པ་ལྟལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་
རྒྱུང་པ་འགོ་སྟེ། །མངས་རྒྱས་དགོ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སྟོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །ལྷ་
རན་འདས་ལ་རྒྱུང་པ་འགོ་ །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་
ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལུང་པོ་ལྟ་ལྟ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་། རྒྱུང་འདས་
འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་
བདེན་ལྟ་ལྟ་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་དུ་བྱ་ཡི། གཟུགས་སྟེ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་།
ལམ་བདེན་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་
པ་སོགས་ནི་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ཟག་བཅས་གཉིས་པ་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་ཐོབ་རྒྱ་ཅམ་ཡིན།
གསུམ་པའང་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྟོན་ཀྱི་བྱུང་སེམས་ཀྱི་གནས་
རྒྱུང་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་གི་རྒྱུན་དང་། རྒྱུག་བསྟེན་བདེན་པར་མཆོངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་དུ་གསལ་ཡོ། །

ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྟེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་མི་ལེགས་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་
པ་ཉིད་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སུ་བཤད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱེད་ཆོས་ཡོད་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་དགོངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་
མ་སྟེས་དགས་སངས་རྒྱས་ལ་རན་སེམས་ཀྱི་ཁྱག་འབྱེན་པའི་མཆོམས་མེད་བྱས་པར་བཤད་
(༡༡༩ན)པའང་སྟོན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་ལྟ་ལ་

རན་སེམས་ཀྱི་ཐུག་འབྱེད་པའི་མཆོམས་མེད་བྱས་པ་ཉིད་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་རན་སེམས་
ཀྱིས་ཐུག་ཐུང་པའི་མཆོམས་མེད་དུ་ཡང་བཞག་དགོས་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྱག་ཏུ་སྒྲ་བ་
ནམས་ན་རེ། རྟེན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་དེ་དག་ལ་ཡང་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སྡེ་པ་ནི་བྱེ་སྒྲ་ལྟར། གཞུགས་སྒྲ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་པར་མི་འདོད་དེ།
རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར། རྟེན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མ་བཀག་བས། དེ་ན་ལྷན་ཀར་མི་རུང་
པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འཛིན་རྟེན་པའི་སེམས་ལ་གནས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར། དག་བཅོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དག་སྦྱོང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཁོ་
ན་དག་སྦྱོང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་བྱུང་
ཀྱང་། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་མིན་རྟོག་པར་གསལ་ལོ། །

དག་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་ཆངས་སྦྱོང་སྦྱོང་བ་མི་འཛིན་པར་ལོག་གཡེམ་
སྦྱོང་བ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ལོག་གཡེམ་གྱི་རྒྱ་སྦྱང་ཕྱིར་དང་། །སྒྲ་ཕྱིར་མི་བྱེད་ཐོབ་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལོག་གཡེམ་གྱི་རྒྱ་སྦྱང་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྲིམ་པས་མི་ཆངས་སྦྱོང་
ལས་ལོག་གཡེམ་སྦྱང་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པས་སྦྱེ་བ་གཞན་དུ་འང་ལོག་གཡེམ་མི་
བྱེད་པའི་སྒྲ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ལོ་ན། དག་བསྟེན་གྱིས་སྒྲར་བྱུང་མེད་སྒྲངས་ནས་ཕྱིས་བྱུང་མེད་སྒྲངས་ན་དག་བསྟེན་གྱི་
སྒྲ་བ་ནམས་པར་འགྱུར་རམ་ཞེན་མི་འགྱུར་དེ། སྒྲ་(༡༡༤བ)པ་རི་ལྟར་ལས་སྒྲངས་བཞིན། །
འཐོབ་གྱི་རྒྱད་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལོག་གཡེམ་སྦྱོང་ཞེས་ཁས་སྒྲངས་པས་
སྒྲ་བ་འཐོབ་གྱི། བྱུང་མེད་འདི་ཁོ་ནས་ལས་གཞན་ལ་མི་སྦྱོང་དོ། །ཞེས་ཁས་སྒྲངས་པ་ལས་
མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲ་མ་སྦྱོང་བ་སོགས་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཛིན་པར་རྒྱུ་སྦྱོང་
པ་ཡན་ལག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་འདས་སྐྱུར་ན། །རྒྱ་དུ་ཐལ་

བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། རྩལ་ཐལ་ན་བསྐབ་པ་ཀྱན་བྱལ་ཡང་མ་བྱལ་
 ཁྱེས་རྩལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བས། དེས་བར་དེ་དགག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་
 ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་ཕྱིར་མི་བྱེད་ཐོབ་མི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེས་སྤྱོད་བ་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱོས་འགྱུར་སྤོང་བ་ཁོ་ན་བསྐབ་པའི་ཡན་
 ལག་ཏུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། སྤྱོས་འགྱུར་ལས་གཞན་
 བསྐབ་ཕྱིར་རོ། ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། ཕྱོས་འགྱུར་འབྱུང་ན་ཡན་ལག་གཞན་ནམས་མི་བསྐབ་
 བར་འགྱུར་བས། དེ་ནམས་བསྐབ་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཆང་འབྱུང་
 བའི་ཉེས་པ་དེ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཕྱོས་བར་འགྱུར་
 བ་འབྱུང་བ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པར་གྲེས་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་
 མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅས་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལ་རྩལ་དབང་གིས་
 གནང་བའི་སྐབས་མེད་པའང་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་ལོ། །

སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྤྲོམ་པ་གསུམ་གང་ལས་འཐོབ་པའང་ཡོད་དེ། འདོད་
 (༡༡༥ན)གཏོགས་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་དང་། རྩལ་དག་ལས་འཐོབ་པ་འགྱུར། བསམ་
 གཏན་ཟག་མེད་སྤྲོམ་པ་ནི། རྩལ་དང་དུས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། དང་
 པོ་ཆོ་ག་སྤྱོད་དངོས་འཇུག་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ། སྤྱང་བྱ་བཅས་རང་གི་ལྟར་བ་
 གཉིས་ཀ་སྤོང་བ་ལས་འཐོབ། གཞི་སེམས་ཅན་དུ་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ལས་འཐོབ། དུས་ད་
 ལྟར་བ་དག་ལས་འཐོབ། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལས་འཐོབ་
 གྱི། སྤྱོད་འཇུག་ལས་མི་འཐོབ་པ་དང་། དུས་རྒྱུད་གསུམ་ཀ་ལས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་ཐར་སྤྲོམ་པ་སེམས་ཅན་ཡན་ལག་རྒྱ་གསུམ་ཇི་ལྟ་བུ་ལས་འཐོབ་པའང་
 ཡོད་དེ། སྤྲོམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས། ཡན་ལག་རྒྱ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད། ཁྱེས་འབྱུང་བ་
 ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་དང་། ཡན་ལག་ནི་དགོ་སྤྱོད་གི་སྤྲོམ་པ་ཡན་ལག་ཐམས་

ཚེས་མཛོན་པ་མཛོན་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤིས་ཀྱི་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བཞུགས་པ།

ཅད་ལས་དང་། དགོ་ཚུལ་མན་ཆད་ཡན་ལག་བཅུ་མོགས་ལས་སྟེ། རྒྱ་ལའང་ལེན་སེམས་
རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱིས་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་མོགས་གསུམ་འཐོབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲིམ་མིན་འཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་པ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཡན་ལག་ཀྱན་
ལས་རྒྱས་མིན་ནོ། སྒྲིམ་པ་མིན་པ་བྱ་བའམ། ཁས་ལེན་པ་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་འབྲུང་
བ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་དང་། ཡན་ལག་ཀྱང་ལུས་ངག་གི་བདུན་པོ་ཀྱན་ལས་དང་
རྒྱ་ཀྱན་ལས་མི་འཐོབ་ཀྱི་སྟོག་གཅིད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པའམ། བྱ་བ་ངན་པ་གཞན་ལ་ཁས་སྤངས་
པ་ལས་འཐོབ་(༡༡༥བ)པར་འགྱུར་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བར་མའི་འཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷག་མའི་རྣམ་རིག་མིན་ཞིང་དང་། ལེན་དང་
གྱས་པར་བྱེད་པས་འཐོབ། ཅེས་འབྲུང་བ་ལས། རྣམ་ལས་བྱང་པའི་བསོད་ནམས་བདུན་ལྟ་
བུའི་ཞིང་དང་སྟེན་པ་བྱ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་དང་། རྫོ་ཤུགས་དྲག་པོས་གྱས་པར་བྱེད་པ་
ལས་འཐོབ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྒྲིམ་པའི་གཏོང་རྒྱུའི་སྐབས།

གཉིས་པ་གཏོང་རྒྱུ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་པའི་གཏོང་རྒྱུ་དང་། སྒྲིམ་མིན་གྱི་གཏོང་རྒྱུ་དང་།
བར་མའི་གཏོང་རྒྱུ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཏོང་རྒྱུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་
གསུམ་ཡོད་དེ། མོ་ཐར་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་གཏོང་རྒྱུ་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། མོ་མའི་འདོད་པ་བརྟོད་ནས་འཐད་
མི་འཐད་བསྟན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་པ་སུལ་དང་གི་འཕྲོས་དང་། །
མཚན་གཉིས་དག་ནི་བྱང་བ་དང་། རྩ་བ་ཆད་དང་མཚན་འདས་ལས། མོ་མོ་ཐར་པའི་འདུལ་བ་
གཏོང་། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས་ཐོན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་བསྐྱབ་པ་སུལ་བས་སྒྲིམ་པ་གཏོང་སྟེ། ཡང་

དག་པར་སྤངས་པ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པར་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། ཤི་འཕྲོས་པས་གཏོང་སྟེ།
 སྡོམ་པའི་རྟེན་པོར་བའི་བྱིར། སྡོམ་པའི་མཚན་གཉིས་བྱུང་བས་གཏོང་སྟེ། སྡོམ་པའི་རྟེན་ཉམས་
 པའི་བྱིར། བསྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྷས་གཏོང་སྟེ། དག་ཅ་ཆད་པའི་བྱིར། བྱུང་བར་མཚན་
 མོ་འདས་པས་བསྐྱེད་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཏོང་སྟེ། ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་ཀྱི་དེ་ཕན་
 ཆད་དུ་མ་སྤངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་བྱིར་རྒྱ་དེ་དག་གིས་གཏོང་བར་འགྱུར་
 ཞེན། ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་(༡༡༥ན)བསྐྱེད་པ་དང་།
 རྟེན་པོར་བ་དང་། རྟེན་ཉམས་པ་དང་། གཞི་ཆད་པ་དང་། དེ་སྤྱིད་དུ་འཕངས་པའི་བྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས། རྟེན་པོར་བ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་རྩེ་ས་སྐྱ་པས། སྡོམ་པ་
 གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤི་བའི་ཆོན་སྡོམ་པ་གཏོང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱུངས་མེད་
 པ་དང་བྱུང་བ་མེད་པའི་བཀལ་བ་དྲག་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྟེ་པ་སྟེ་མེད་འདོད་པ་བརྟེན་ནས་འཐད་མི་འཐད་བསྟན་པ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་
 ལྟར་བར་འགྱུར་ལས་སྒྲ། གཞན་དག་དམ་ཆོས་རྒྱལ་པ་ལས། ཁ་ཆེ་རྣམས་ནི་བྱུང་བ་ལ། སྤྱི་
 ཡོན་ནོར་བཞིན་གཉིས་སུ་འདོད། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་ཅུ་ལྟར་བཞི་གང་རུང་
 གིས་དག་སྤྱོད་གི་སྡོམ་པ་གཏོང་བར་འདོད། སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་པ་ལས་གཏོང་
 བར་འདོད། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ཅུ་ལྟར་བཞི་གང་རུང་བྱུང་ཞིང་། གཞན་གསུམ་མ་བྱུང་ན་དེ་འདྲ་
 བའི་རྒྱལ་འཆལ་དང་། རྒྱལ་ལྡན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱི་ཡོན་ཅན་དང་ནོར་ལྡན་མི་འགལ་
 བཞིན་མོ། ཞེས་འདོད་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་དག་ག་པ་ནི། ལྷགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཐམ་པ་བྱུང་བའི་དག་སྤྱོད་གི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་
 རྟེན་གས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་རྒྱལ་ན་སྤྱོད་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་ཡང་། སྤྱིར་ཡོད་མི་གཏོང་བའི་
 བྱིར། ལྷགས་གསུམ་པ་མི་འཐད་པ་ལོག་ཏུ་བཟླ་གོ། དེ་ལྟར་རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ལྟར་

པར་འགྱུར་ལས་སྒྲ། གཞན་དག་ན་རེ། ལྷ་བ་བ་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་དགོ་
སྟོང་དང་། དགོ་སྟོང་གི་ལྷོ་མ་བ་གཏོང་སྟེ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་དག་དམ་ཆོས་རྒྱལ་པ་ལས།
གཞན་དག་ན་རེ། དམ་པའི་ཆོས་(༡༡༥)རྒྱལ་པ་ལས་ཏེ། འདི་ལྷ་བ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་པ་ན་
བསྐྱལ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཆེ་
རྣམས་ནི་བྱུང་བ་ལས། བྱ་ལོན་ནོར་བཞིན་གཉིས་སྟུ་འདོད། ཁ་ཆེ་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་རྣམས་འདི་
ལྷ་བ་འདོད་དེ། ཅ་བའི་ལྷ་བ་བྱུང་བ་ལ་ལྷོ་མ་བ་གཏོང་བ་མེད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཕྱོགས་
གཅིག་ཉམས་པས་ལྷོ་མ་བ་ཟད་པར་གཏོང་བར་མི་རིགས་སོ། ལྷ་བ་གཞན་བྱུང་བ་ལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་འཆལ་བ་མེད་དོ། འོ་ན། རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན་འདི་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་འཆལ་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཡོད་དོ། དཔེར་ན་མི་འགའ་ཞིག་ལ་ནོར་ཡང་བདོག་ བྱ་ལོན་ཡང་
ཆགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བའི་ལྷགས་འདིར། སྟོག་གཅོད་གྱི་ཐམ་པ་ལྷ་
ལྷ་བྱུང་ན་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བའི་ལྷོ་མ་བ་ཉམས་ཀྱང་། རྒྱུ་སྟོང་བའི་ལྷོ་མ་བ་སྟགས་མ་ཉམས་
པར་འདོད་པ་ཡིན་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ལྷ་བ་ལས། དགོ་སྟོང་མ་ཡིན། དགོ་སྟོང་མ་ཡིན་
ཞེས་སྟགས་དང་། དགོ་སྟོང་གི་དངོས་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར། དེའི་དགོ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཞིག་
པར་འགྱུར་ཞེས་སྟོག་གཅོད་པ་པོའི་རྒྱུད་གྱི་དགོ་སྟོང་གི་ལྷོ་མ་བ་ཉམས་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་ཉམས་ན་མི་ཆོངས་སྟོད་སྟོང་བའི་དགོ་སྟོང་གི་ལྷོ་མ་བ་ལྷ་བྱ་ལྷོ་མ་ཆས་ཕྱེ་བ་
རྣམས་མ་ཉམས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཐམ་པ་གཅིག་བྱུང་ན་སྒྲ་བྱ་གཅིག་པོ་དེ་སྒྲ་བའི་
ལྷོ་མ་བ་གཏོང་བ་ཡིན་ཀྱང་། གཞན་གསུམ་མི་གཏོང་བའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་
ལྷ་བ་ན་ཐམ་པ་དགོ་སྟོང་གི་ལྷོ་མ་བའི་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཐམ་པ་གཅིག་བྱུང་གཞན་གསུམ་མ་བྱུང་བའི་དགོ་སྟོང་དེ་ཚུལ་འཆལ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་རྣམ་པར་(༡༡༥)དག་པའི་གཞི་ཐམས་ཏུ་འདོད་པའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་
གཉིས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཚུལ་འཆལ་དང་ཚུལ་

ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་བྱེད་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་དག་སྒྲིང་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དག་སྒྲིང་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་བཤད་དགོས་པ་ལས། དེ་མི་འཆད་པར་དོན་དམ་པའི་དག་སྒྲིང་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་བཤད་པས་གཞོན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་ཆེ་བའི་ལྷགས་འདི་རང་ལྷགས་སུ་བཞག་དགའ་ཤིང་། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་པམ་པ་སྡེ་པའི་གཏོང་རྒྱུ་ཡང་མི་འཇོག་པས་རང་ལྷགས་བྱེ་བྲག་སྡེ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྡེ་བར་གཞན་ཞིག་དང་བསྟུན་ནས་བཞག་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡེ་པའི་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགོ་བའི། །ས་འཕྲོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། །དེ་བཞིན་གཞུགས་མེད་གཏོགས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ས་གོང་འོག་དུ་འཕྲོས་པ་དང་། །སྟོམས་འདུག་ལས་ཉམས་པ་ལས་གཏོང་ཞིང་གཞུགས་མེད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡེ་པའི་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ། །འབྲས་སུ་ཐོབ་སྦྱངས་ཉམས་པ་ལས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པ་ན་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་མེད་གཏོང་བ་དང་། དབང་རྒྱལ་རྣམས་དབང་པོ་རྣེ་བར་སོང་བ་ན་རྒྱལ་པོའི་ཟག་མེད་གཏོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལྟ་བུའི་འབྲས་སུ་ཉམས་པ་ན་དེའི་ཟག་མེད་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྡེ་པ་མིན་ཀྱི་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། སྡེ་པ་(༡༡)པ་མིན་སྡེ་པ་ཐོབ་པ་དང་། །ཤི་དང་མཚན་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྡེ་པ་ཐོབ་པ་དང་ཤི་བ་དང་། མཚན་གཉིས་བྱུང་བ་ན་གཏོང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བར་མའི་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། བར་མ་ཤུགས་བྱངས་བྱ་བ་དང་། །དོན་ཆེ་ཙམ་པ་ཆད་པ་ལས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྒྱ་དྲུག་གིས་དེ་གཏོང་བའང་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤུགས་དང་བྱངས་པ་དང་བྱ་བ་དང་། དོན་དང་ཆེ་དང་དགོ་ཙམ་པ་སྟེ། དྲུག་གིས་གཏོང་

བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཏོང་རྒྱ་ཡོད་དེ། འདོད་གཏོགས་དགེ་བ་གཞུགས་མིན་ནི། ཅུ་ཆད་གོང་དུ་སྒྲིས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཞུགས་མིན་ནི། གཉེན་པོ་སྒྲིས་པས་རྣམ་ཉམས་འབྱུང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འདོད་པའི་དགེ་བ་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི། དགེ་ཅུ་ཆད་པ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྒྲིས་པ་ལས་གཏོང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཞུགས་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲིས་པས་གཏོང་བའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་སྒྲིམ་མིན་དང་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ལྟར་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། ཟ་མ་མ་ནིང་སྒྲིམ་སྟུན། མཚན་གཉིས་མ་གཏོགས་མི་རྣམས་ལ། སྒྲིམ་མིན་སྒྲིམ་པའང་དེ་བཞིན་ལ། ལྷ་ལའང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཟ་མ་མོགས་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་མི་རྣམས་ལ་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱད་པར་ནི་སྒྲིམ་པ་ལྷ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། མི་དང་ལྷ་ལ་སྒྲིམ་པ་གསུམ་ཀ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མི་རྣམས་ལ་གསུམ་མོ། འདོད་དང་གཞུགས་སྒྲིས་ལྟ་རྣམས་ལ། ཁམས་གཏན་སྒྲིས་ཡོད་ཟག་མེད་ནི། ཁམས་གཏན་རྒྱད་པར་འདུ་ཤེས་མེད། ཁམས་ཅན་མ་གཏོགས་(༡༡)མ་གཞུགས་མེད་ནའང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མི་ལ་གསུམ་ཆར་དང་། འདོད་གཞུགས་ཀྱི་ལྷ་ལ་ཁམས་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། ཆངས་ཆེན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་ལྷ་དང་། གཞུགས་མེད་ནའང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ།

(རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སློན་ནས་ཕྱེ་བའི་སྐབས།)

གསུམ་པ་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སློན་ནས་ཕྱེ་
 བ་དང་། རྟེན་གྱི་སློན་ནས་དང་། ལས་གང་མེད་པ་དུད་བཅས་པའི་སློན་ནས་དང་། གཉིས་ཚན་
 ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་ཚན་གྱི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། འབྲས་ཕྱི་སློན་ནས་དང་། རྒྱུ་སློན་ནས་དང་། གཉིས་ཀའི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ་
 རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལས་བདེ་མི་བདེ་དང་གཞན་ནི། དགོ་དང་མི་དགོ་དང་
 གཞན་ཡིན། བསྐྱེད་ནམས་བསྐྱེད་ནམས་མིན་མི་གཡོ། བདེ་བ་ཚྱོད་འགྱུར་ལ་སོགས་
 གསུམ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་ལས་གསུམ་དང་། བསྐྱེད་
 རྣམས་དང་བསྐྱེད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་དང་། བདེ་བ་བྱུང་སྟོང་སྟོང་གི་
 བསྐྱེད་ཚུལ་ལྟར་གྱི་ལས་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་ཕྱི་རྣམ་སྟོན་
 བདེ་བ་འབྱུང་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལས་དེ་དགོ་བའི་ལས་ཡིན་པ་གང་ཞིག འོག་མ་
 གཉིས་ལའང་དེས་འགྲེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱེད་ནམས་འདོད་ཁམས་དགོ་བའི་
 ལས། མི་གཡོ་གོང་མ་ལས་སྟེས་པའི། གང་ཕྱིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ། ལས་རྣམས་སྟོན་ཕྱིར་མི་
 གཡོའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འདོད་པའི་དགོ་བའི་ལས་དང་། དེའི་མི་དགོ་བའི་ལས་གཉིས།
 ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགོ་བའི་ལས་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དེ་གསུམ་(༡༡༥)ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགོ་བ། བདེ་བ་ཚྱོད་འགྱུར་དེ་ཡན་
 ཆད། སྟུག་མིན་བདེ་མིན་ཚྱོད་འགྱུར་བ། སྟུག་བསྐྱེད་ཚུལ་ལྟར་འདོད་མི་དགོ། ཞེས་འབྱུང་བ་
 ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་དགོ་བའི་ལས་དང་། བསམ་གཏན་

ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤིས་ཀྱི་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་ནི་བསྟན་པ།

བཞི་པ་ཡན་ཅད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལས་རྣམས་དང་། མི་དགོ་པའི་ལས་གསུམ་རིམ་པ་
བཞིན་དེ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱགས་འདི་ལ་སྡེ་བ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། འོག་
ན་འང་བར་ས་ཡོད་དོ་ཞེས། ཁ་ཅིག་ཟེར་དེ་གང་གི་ཕྱིར། །བསམ་གཏན་བྱུང་པར་རྣམ་སྒྲིན་
ལས། །སྒྲི་མེད་གསུམ་སྒྲིན་འདོད་ཕྱིར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་ཐོན་པའི་ཕྱིར།

མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལྷར་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་མྱོང་འགྱུར་
བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་
ལྡན་དང་། །དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དང་། །མཛོན་སུམ་རྩ་ནི་ལྷུར་བ་ལས། །མྱོང་འགྱུར་
རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མྱོང་འགྱུར་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་
མྱོང་འགྱུར། དམིགས་པ་མྱོང་འགྱུར། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་མྱོང་འགྱུར། མཛོན་སུམ་གྱི་མྱོང་འགྱུར་དེ་
ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དབྱེ་བ་སྒྱིར་བཤད་པ་དང་། མྱོང་ངེས་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་
པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡང་ངེས་དང་མ་ངེས་དང་། །མཐོང་བའི་ཆོས་
ལ་སོགས་པ་ལ། །མྱོང་འགྱུར་ཕྱིར་ན་ངེས་རྣམ་གསུམ། ཁ་ཅིག་ལས་རྣམ་ལྔ་ཞེས་ཟེར། །
གཞན་དག་སུ་ནི་བཞི་ཞེས་ཟེར། །གསུམ་གྱིས་རིགས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད། །ཞེས་འབྱུང་བ་
ལས། དེས་མ་ངེས་ཀྱི་ལས་གཉིས་ལས། །ངེས་པ་ལ་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ལས་དང་། རྣམ་རྣམ་
མྱོང་འགྱུར་གྱི་(༡༡༧ན)ལས། ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅིང་།
ཁ་ཅིག་མ་ངེས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་སུ་སྟེ་ནས་ལྷར་བྱེད། གཞན་དག་
གནས་སྐབས་ངེས་ལ། རྣམ་སྒྲིན་མ་ངེས་པ། དེ་ལས་རྒྱུག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ངེས་པ་དང་།
གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པ་དང་སུ་བཞིར་འདོད་པ་ཡོད། མཐོང་ཆོས་མ་གཏོགས་སྒྲིས་ནས་མྱོང་འགྱུར་
སོགས་གསུམ་གྱིས་སྟེ་བ་གཞན་དུ་ལས་ཀྱི་རིགས་འབྱུང་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། །ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་འཕེན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཐམས་

ཅད་ན་ནི་འཕེན་པ་བཞི། དམུལ་པ་ན་ནི་དག་པའི་གསུམ། ཁང་ལ་འདོད་ཆགས་བྲལ་
 བརྟན་པའི། བྱིས་པ་དེར་སྐྱེས་མྱོང་མི་བྱེད། འཕགས་པ་གཞན་དུ་འང་མྱོང་མི་བྱེད། འདོད་
 ཅེ་མི་བརྟན་པ་ཡང་མིན། སྤྱིད་པ་བར་མ་འདོད་ཐམས་ཅད། འཕེན་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས། དེ་
 བྱི་མཐོང་ཆོས་འབྲས་སུ་ཡིན། དེ་ནི་རིགས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན། ཁྱིམ་འབྱུང་པ་ལས། སྤྱིར་
 བཏང་ལ། འགོ་པ་ཐམས་ཅད་ན་ལས་འཕེན་བཞི་ཀ་ཡོད། དམིགས་བསལ་དམུལ་པ་ན། དག་
 པའི་ལས་འཕེན་བྱི་མ་གསུམ་ཡོད། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྒྲུང་དུ་གྱུར་པའི་ཅི་ཡང་མེད་མན་
 ཆད་གྱི་ཉོན་མོངས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་པའི་སོ་སྐྱེ་ནི། ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ས་དེར་སྐྱེས་
 བས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མི་བྱེད། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་བར་ལ་ཆགས་
 པ་དང་བྲལ་པའི་འཕགས་པ་ནི་ས་དེ་དག་ཏུ་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མི་བྱེད་
 པ་དང་། སྤྱིར་མི་འོང་དང་། དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ནི། ས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་ནས་དང་། ལན་
 གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་(༡༡)ལས་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ་དང་། བར་སྤྱིད་ནས་འདོད་
 བར་སྐྱེས་ན་ལས་འཕེན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་བྱེད་པའི་སྤྱིར་བྱི་མ་འདི་གྲུབ་སྟེ། བར་
 སྤྱིད་དེ་ཉིད་དང་། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སྟེ་བཅུ་
 གཅིག་ལ་མྱོང་བར་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་སུ་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་
 བྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་ཏེ། ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་
 རིགས་མཐུན་གྱི་སྤང་པོའི་རྒྱན་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་།

གཉིས་པ་མྱོང་རེས་བྱི་ལས་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ཡོད་ན། མྱོང་རེས་བྱིར་བརྟན་པ་དང་།
མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་རེས་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས་སྒྲ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་
མོངས་རབ་དང་དྲག་པོ་དང་། །ཁོན་ཏན་ཁིང་དང་རྒྱན་ཅགས་སྟེ། །བྱས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་
པ་དང་། །ཁ་མ་གསོད་གང་དེ་རེས་སོ། །ཞེས་བསྟར་བ་ལས། བསྐྱེད་པས་རེས་པ་དང་། ཁིང་
གིས་རེས་པ་དང་། རྒྱུར་བས་རེས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་

པ་དང་། རབ་རྟུ་དང་བ་དྲག་པོས་མི་དགོ་བ་དང་། དགོ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་
ནི་དགོན་མཆོག་དང་པ་མ་ལ་ཕན་གཞོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་
ཆགས་ལུ་དགོ་མི་དགོ་པའི་ལས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་
ཆོས་འབྲས་ལུ་ཅན་གྱི་ལས། ཁིང་དང་བསམ་པའི་བྱེད་པར་ལས། །ས་དེའི་འདོད་ཆགས་
གཏན་བྲལ་ཕྱིར། རྣམ་སྒྲིན་ངེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་
མེད། །མཐོང་དང་དྲག་བཅོམ་འབྲས་ལངས་པ། །དེ་ལ་ཕན་གཞོད་བྱས་པ་ཡི། །འབྲས་
ལུ་འཕྲལ་དུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ལས་ཀྱི་རྣམ་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་ངེས་
(༡༥༠ན)པ་དང་། གཉིན་པོའི་རྣམ་པས་དེ་ངེས་པ་དང་། ཁིང་གི་རྣམ་པས་དེ་ངེས་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཁིང་བཟང་པོ་ལུ་དུ་བྱས་པ་དང་། བསམ་པ་དྲག་པོས་བྱས་པའི་ལས་
ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང་།
གསུམ་པ་ནི་འགོག་པ་དང་། བྱམས་སོགས་དང་། མཐོང་ལས་དང་། དྲག་བཅོམ་པའི་འབྲས་
ལུ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་ལ་ཕན་གཞོད་ཀྱི་ལས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཆོར་བ་སེམས་ཆོར་ཁོ་ན་འཕ་ལུས་ཆོར་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་
ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི། །དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ནི། །སེམས་
ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད། །མི་དགོ་བའི་ནི་ལུས་ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། དགོ་བའི་ལས་
རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་རྟོག་བཅས་དགོ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་ནི། ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་
པ་དང་། རྟོག་མེད་དགོ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་ནི། །སེམས་ཆོར་ཁོ་ན་དང་། །མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་
སྒྲིན་ཆོར་བ་ནི་ལུས་ཆོར་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། གོང་དུ་གཞུང་བའི་སེམས་ཞེས་བཤད་ན། དེའི་ངོ་བོ་དང་རྒྱ་ཅི་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་ཞེ་
ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གཞུངས་པའི་སེམས་ནི་ཡིད་སེམས་ལ། །དེ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་
སྟེས། །སྒྲུག་གཞོད་མ་མཉམ་མུ་ངན་གྱིས། །སྒྲུ་མི་སྒྲུན་མིན་འདོད་ལྡན་རྣམས། །ཞེས་འབྲུང་

པ་ལས། གཡེངས་པའམ་སྒྲོ་པའི་སེམས་ནི་རོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་སྒྲོན་གཞན་
སྒྲོང་པའམ་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲེས་པ་དང་། འཇིགས་སྒྲག་དང་། མི་མ་ཡིན་སྟགས་
ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་དང་། འཕྱར་པ་ཆ་(༡༥༠)མ་མཉམ་པ་དང་། ལྷ་རན་གྱིས་ཡིད་གཞིར་
པའི་དབང་གིས་འཕྱར། རྟེན་ནི་སྒྲ་མི་སྒྲུབ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་ལྷ་མི་རྣམས་ལ་ཡོད་
པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལྷོ་ནས་དབུ་བ་བཤད་ཏུ་ཡོད་དེ། ཡོན་རྒྱུ་སྟིགས་མར་གསུངས་པ་ནི། །
གཡོ་དང་ཞེ་སྤང་འདོད་ཆགས་སྟེས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཡོན་པོའི་ལས་དང་། རྒྱུ་གྱི་ལས་
སྟིགས་མའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གསུམ་ཡང་རིམ་བཞིན་དུ། གཡོ་དང་ཞེ་སྤང་འདོད་
ཆགས་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་སྤང་བའི་ལས་ཡིན་པས་སིང་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།

གཞུང་པ་རྒྱ་འབྲས་གནིས་ཀའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། མདོར་བརྟན། རྒྱས་བཤད་
གནིས་སྤྱོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དཀར་ནག་ལ་མོག་ས་ཕྱེ་བྲག་གིས། ལས་ནི་རྣམ་
པ་བཞི་ཡིན་ནོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གནག་ལ་རྣམ་སྟོན་གནག་པའི་ལས། དཀར་ལ་རྣམ་
སྟོན་དཀར་པའི་ལས། འདྲེས་མའམ་འདྲེན་མའི་ལས། ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་
བྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པ་བཤད་ཡོད་དེ། མདོ་མྱེ་པའི་ལུགས་དང་། བྱེ་བྲག་རྒྱ་པའི་ལུགས་
གཉིས་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་མཆོ། མི་དགོ་གཟུགས་དང་འདོད་གཏོགས་པའི། །དགོ་
པ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། གནག་དང་དགའ་དང་གཉིས་ཀའི་ལས། །དེ་ཟད་བྱེད་པ་ཟག་
མེད་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། མི་དགོ་པའི་ལས་དང་། གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་དགོ་པའི་
ལས་དང་། འདོད་པའི་སྐྱེས་བསྐྱས་ཀྱི་དགོ་པའི་ལས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་བཞི་ནི་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་གོང་གི་ལས་བཞི་པོ་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་འདོད་པའི་སྐྱེས་
བསྐྱས་ཀྱི་དགོ་པའི་ལས་དེ་འདྲེས་མཁམ། འདྲེན་མའི་ལས་ཡིན་པ་ནི་རང་གི་ངོས་ནས་རྣམ་

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤེས་ཀྱི་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིན་རྟེན་བཟུང་པ།

སྒྲིན་དཀར་གནག་གཉིས་ཀ་འབྲིན་(༡༡༡ན)པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱད་ཀྱིས་སྒྲོ་ནས་མི་དག་
བ་དག་འདྲེས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
རྒྱད་ལ་ལྟན་བཞིན་པའི་ངང་ནས། ལོག་ལྟས་རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བུ་ནག་པོ་འབྲིན་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པར་གདོགས་པའི་དག་བ་ནི། མི་དག་བ་དང་འདྲེས་
པའི་ཕྱིར། །དཀར་གནག་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་བ་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་བ་ཡང་དཀར་
གནག་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་གི། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་
རྟེ། ལས་ལམ་རྣམ་པར་སྒྲིན་བ་གཅིག་ལ་དཀར་པོ་ཡང་ཡིན། གནག་པོ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་
ནི་མེད་དེ། བན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱང་འདྲེས་མའི་ལས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། མི་འདྲ་སྟེ། ལྟ་མ་སྟོབས་རྒྱུ་ཞིང་། འདི་སྟོབས་ཆེ་བས་དག་བ་དང་འདྲེས་པར་མ་ངེས་
ལ། དེ་ཡང་ལོག་ལྟ་རྒྱད་ལ་ལྟན་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཡང་དག་
པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བུ་དཀར་པོ་འབྲིན་མིན་ཅུས་བ་ལྟ་
བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་མི་དག་བ་ཡང་། དག་བ་དང་འདྲེས་པའི་
ཕྱིར། དཀར་གནག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ན་མི་དག་བ་གདོན་མི་
ཟ་བར་དག་བ་དང་འདྲེས་པ་ནི་མ་ཡིན་རྟེ། དེ་སྟོབས་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་བ་ནི་སྟོབས་
རྒྱུ་པའི་ཕྱིར་འདྲེས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། འདོད་རྟེན་ལ་དག་མི་དག་བའི་ལས་འདྲན་པ་ཡོད་ན། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བུ་རྒྱད་
གཅིག་ལ་འདྲེས་རུང་ངམ་ཞེ་ན། མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་སོ་ཐར་སྟོམ་བ་དང་། ཞེ་སྤང་མངོན་
(༡༡༡བ)གྱུར་བ་རྒྱད་གཅིག་ལ་དུས་མཉམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བུ་དེ་འགོ་དང་།
དེ་འགོར་སྟེ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གནད་དེ་རྣམས་མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ །སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། གཞན་ཡང་ལས་ལ་

རྒྱུ་པ་པཎ་གསུངས། །ལས་དཀར་རྒྱུ་སྒྲིན་དཀར་པ་དང་། །ལས་གནག་རྒྱུ་སྒྲིན་གནག་
པ་དང་། །ལས་དཀར་རྒྱུ་སྒྲིན་གནག་པ་དང་། །ལས་གནག་རྒྱུ་སྒྲིན་དཀར་པ་ལོ། །ཞེས་དང་།
ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་མང་པོ་སྐྱབས་ཕྱིར་གསོད་ལ་སོགས། །ལས་གནག་རྒྱུ་
སྒྲིན་དཀར་ན་བྱ། །གསོད་ཕྱིར་སྒྲིན་པ་གཏོང་བ་སོགས། །ལས་དཀར་རྒྱུ་སྒྲིན་གནག་པ་
སྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པ་དག་གི་དགོངས་པར་བསམ་ནས། །ལས་གནག་ལ་རྒྱུ་སྒྲིན་དཀར་
པ་དང་། །ལས་དཀར་ལ་རྒྱུ་སྒྲིན་གནག་པ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ཀྱན་སྒྲོང་དགོ་
པ་དང་། །དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་མི་དགོ་བས་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུ་དང་། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ཀྱན་
སྒྲོང་མི་དགོ་པ་དང་། །དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་དགོ་བས་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་
ལེགས་ཏེ། །ལས་དག་གི་ལས་དགོ་མི་དགོར་འཛིན་པ་ནི་རྒྱུ་ཀྱན་སྒྲོང་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་
ཀྱི། །དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་མི་གཙོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། །གཉིས་ལས་དང་པོ་རབ་འཕྱུག་བྱེད། །གཉིས་པ་
རྗེས་སུ་འཕྱུག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དུས་པས་རྒྱུ་ཀྱན་སྒྲོང་ནི་རྒྱུ་པར་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་དངོས་གཞི་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་ཡིན། །དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་ནི་རྒྱུ་པར་
རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྗེས་ཀྱི་བྱ་བ་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་དུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །མདོར་བཤད་མར། །དཀར་གནག་དུ་འགྱུར་ལ། །རྒྱུ་སྒྲིན་དཀར་གནག་དུ་
གྱུར་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ན། །རབ་དབྱེར། །འདྲེན་མའི་ལས་ཀྱི་བདེ་
པ་དང་། །སྐྱག་བསྐྱལ་འདྲེན་མ་བསྐྱེད་པར་(༡༩༩ན)གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས། །ལས་གཅིག་གིས་རྒྱུ་སྒྲིན་དཀར་གནག་གཉིས་ཀ་འབྲིན་པ་སྟེ། །རྒྱུ་
སྒྲིན་དཀར་གནག་འདྲེན་མའམ། །འདྲེན་པའི་ལས་སུ་བྱའོ། །ཞེ་ན། །མི་མཚུངས་ཏེ། །དེ་ནི་
ལས་ལས་གཅིག་གིས། །སྒྲོར་དངོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། །རྒྱུ་སྒྲིན་འབྲས་བདེ་བ་འབྲིན་
པ་དང་། །སྐྱག་བསྐྱལ་འབྲིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ངོར་ཡིན་ཀྱི། །དགོ་མི་དགོའི་ལས་ཀྱི་གཞི་
མགུར་ཁས་ལེན་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འབྲང་དེ། དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལུ་སྟག་བསྟལ་འབྱེན་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་མི་དགོ་བ་དང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དགོ་བས་བྱས་པའི་
 ལས་དེས་རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་ལུ་སྟག་བསྟལ་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེས་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་མི་དགོ་
 བ་དའི་རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་ལུ་སྟག་བསྟལ་འབྱེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དའི་
 རྣམ་སྒྲིན་སྟག་བསྟལ་དའི་ཁྱད་པར་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ། དེ་དའི་རྣམ་སྒྲིན་སྟག་བསྟལ་དའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟག་བསྟལ་དེ་
 ཉིད་ལས། དའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་ལུ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རྟེ། དཔེར་ན། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་ཞེ་སྟར་གིས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་སྟེ། གཞན་གསོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲིན་པ་
 གཏོང་པའི་ཚེ། ཞེ་སྟར་དེ་རྣམ་སྒྲིན་སྟག་བསྟལ་འཕེན་བྱེད་དང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་སྒྲིན་པ་
 གཏོང་བ་དེ་རྣམ་སྒྲིན་སྟག་བསྟལ་དའི་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟ་ལུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 ལས་དཀར་ལ། རྣམ་སྒྲིན་གནག་ཅེས་པ་དང་། ལས་གནག་ལ་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་ཞེས་པའི་དོན་
 དང་། ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་མི་འོས་ཤིང་། ལས་དཀར་གནག་འདྲེས་པ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་འདྲེས་མར་
 གསུངས་པའི་དོན་སྟར་བཤད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་བྱའོ། །

ཅུ་རྟགས་བཞི་བ་ཟག་མེད་གྱི་ལས། ཟད་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་པ་དེར་ཐལ། ཚུལ་མཐོན་འདོད་
 རྟགས་བྲལ་བ་ཡི། །བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྟུན་གྱི་གང་། །སེམས་པ་རྣམ་པ་བརྟུག་གིས་རྟེ། །
 བླ་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས། །དགྲ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དཀར་གནག་ཟད་
 བྱེད་ཡིན། །དཀར་པོ་བསམ་གཏན་རྟགས་བྲལ་བའི། །བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱེས་ཐ་མས། །
 ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ཚུལ་མཐོན་བཞི་དང་། སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྟུན་དེ། ཟག་
 མེད་བརྟུག་གིས་ནི་བླ་པོ་ཟད་བྱེད་གྱི་ལས་དང་། སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགྲ་པའི་སེམས་
 པ་ནི། དཀར་གནག་གི་ལས་ཟད་བྱེད་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་ལ་རྟགས་པ་དང་བྲལ་བའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཐ་མ་དགྲ་པའི་སེམས་ནི་དཀར་པོའི་ལས་ཟད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་

དགེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྟེན་གྱི། དགེ་བའི་ལས་ཟད་བྱེད་དངོས་གཞི་ཡིན་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་སྒྲུ་འགའ་ཞིག་གི་ལུགས་བཤད་པ་ཡོད་དེ། གཞན་ནི་དཔུལ་ལ་མྱོང་འགྱུར་དང་། འདོད་གཞན་མྱོང་འགྱུར་གཉིས་སུ་རིགས། གཞན་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་གནག། འདོད་པ་ལས་སྦྱིས་གཞན་དཀར་གནག། ཅིས་འབྱུང་བ་ལས། དཔུལ་བར་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་གནག་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པར་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་དཀར་གནག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ཡང་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་ཏུ་གྱུར་པའི་ལས་ནི་གནག་པར་དང་། འདོད་པའི་སྦྱིས་སྤང་ཏུ་གྱུར་པའི་དཀར་གནག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཉོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའི་སྐབས།

གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། མི་སྒྲོ་བ་ལུས་(༡༩༩ན)ངག་ལས་ཡིད་ཉིད། རྩལ་པའི་གསུམ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན། ལེགས་སྤྱད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། གཅོད་བྱེད་ནམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མི་སྒྲོ་བ་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་རྩལ་པའི་ལས་གསུམ་དང་། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལེགས་སྤྱད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་གཅོད་བྱེད་གྱི་ལས་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལེགས་སྤྱད་གསུམ་ཡོད་དེ། ལུས་གྱི་ལ་སོགས་ནི་དགེ་བ། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་ཏུ་འདོད། ཁུང་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་། ཡིད་གྱི་ཉེས་སྤྱད་ནམ་གསུམ་མོ། བརྟེན་པ་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་ལས་བརྟེན་པའི་ལས་གསུམ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྤྱད་བདུན་ནི་ལས་དང་ལས་ལམ་གཉིས་ཀ་དང་། ཡིད་གྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་ནི་ལས་མིན་གྱང་ལས་

ལམ་དུ་བྱོལ། །

ལས་ལམ་དེ་དག་ལས་ཆེ་ཡོང་རག་རིམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་སྟུན་ནི་ཅམ་དུ་འདུས་པ་འང་ཡོད་དེ།
དེ་ལས་ཆེ་ཡོང་བསྟུས་ན་ནི། །དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པར། །ལས་གྱི་ལམ་ནི་བརྩུར་
གསུངས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་བརྩུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་
ལས་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་བདུན་ཚན་གཉིས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་གང་དུ་ངེས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མི་དགེ་དུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན། །གཅིག་རྣམས་
གཉིས་སོ་དེ་དག་ཀྱང་། །བྱེད་ན་དགེ་བ་བདུན་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལོག་
གཡེམ་མ་གཏོགས་གཞན་དུག་ནི་གཞན་ལ་བཅོལ་(༡༩༡བ)པ་ཡིན་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པར་ངེས་པ་དང་། གཅིག་ལོག་གཡེམ་ནི་རང་གིས་བྱེད་དགོས་པས། རིག་བྱེད་ཡིན་
མིན་གཉིས་ཀར་ངེས་པ་དང་། གོང་གི་དུག་པོ་དག་ཀྱང་རང་གིས་བྱེད་ན་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་
གཉིས་ཀ་དང་། ལུས་ངག་གི་དགེ་བ་བདུན་པའི་ལས་ལམ་བདུན་པའི་དུས་སྟུང་། རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པར་སྤྲངས་པའི་
རྒྱལ་བྱིམས་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ལས་གྱི་ལམ་གཟུགས་ཅན་བདུན་ནི།
གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཏིང་འཛིན་ལས་སྒྲིམ་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་
གྱི་སྒྲིམ་པ་དག་ལོན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པས་ཏིང་འཛིན་ལ་སྒྲིམ་པས་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པའི་ལས་ལམ་དངོས་གཞིའི་དུས་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེ་ཉིད་ལས་ལམ་དངོས་
གཞིར་འཆད་པ་ནི་ལུང་དེའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད། །ཅེས་འབྱུང་
བ་ལས། སྤྲངས་བཤད་པ་ལྟར་དེ་དུས་གྱི་རིག་བྱེད་དེ་སྒྲིམ་པ་དང་མཐུག་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། འགྲེལ་པའི་འསྟོ་དེ་ཉིད་ལས། ལས་ལམ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་

རིག་བྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འགྲུར་
བཤམ། །མ་ཡིན་སྒྲིག་པ་མཐུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ཀུན་དགེས་དུག་པོ་དང་། རབ་
ཏུ་དང་བ་དག་པོས་བསྐྱང་ན་རིག་མིན་དུ་འགྲུར་བཤམ། དུག་པོ་མེད་ན་དེ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་
ལས་སྒྲིག་པ་ལ་རིག་མིན་ངེས་པར་ཡོད་ཅིང་། མཐུག་ཏུ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་ཀ་ཡོད་(༡) ༡༤ན)པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་སྒྲིག་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། མཚོན་ལེན་པར་བྱེད་པ་ནས། སྒྲིག་གཅོད་
པར་བྱེད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྒྱུར་བ་དང་། སྒྲིག་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པའི་ལས་ནི་ལས་ལམ་དངོས་དང་། དེའི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་ལས་ནི་མཐུག་ཡིན་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་རི་ཅོམ་གྱིས་ན་སྒྱུར་བ་དང་། དངོས་དང་། མཐུག་འདི་དག་རྣམ་
པར་བཞག་ཅེ་ན། རི་སྤྱིད་དུ་སྒྲིག་གཅོད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེད་པ་
གང་གིས་སྒྲིག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་གི་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དངོས་གཞི་ལ་སྒྱུར་བ་འགྲེལ་པ་ལྟར་
སྒྲུང་ཡང་མི་འཐད་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་དང་། མཐུག་ལ་སྒྱུར་དུ་མི་རུང་བ་ནི། དེའི་འཕྲོ་
ལས། དེའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དག་ཀྱང་མཐུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལོགས་སུ་
གསུངས་པས་སྒྱུར་བ་ལ་ཡང་སྒྲུར་དགོས་སོ། །མདོར་ན། དགེ་མི་དགའི་ལས་ལམ་དངོས་
གཞིར་འགྲུར་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་གཏན་མི་རུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་ཀྱི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་པོའི་སྤྱིས་ལས། དངོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི། དངོས་ཀྱི་ལས་གྱི་

ལས་གྱི་བསྟན་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་མེད་ཀྱི། གློ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གློ་བར་
བས་(༡༡༩བ)བསྟན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རེས་པ་སྟེར་
བའི་བྱིར། བྱོགས་འདི་རྣམས་ལ་ཕལ་ཆེར་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་འདུན་པ་ཅི་མ་ཡང་མ་མཆིས་
པར་སྒྲུང་བས་ཁོ་བོས་རྩལ་ཟད་གྱོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་མི་དགའི་ལས་ལས་བརྩ་ཚན་གཉིས་གར་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། གློ་བར་བྱ་བ་གསུམ་
ལས་སྟེས། །དེ་ཡི་མཐུག་ཐོགས་ལས་བྱུང་བྱིར། །བརྒྱུ་མེམས་ཐོགས་ཅ་གསུམ་ལས་
སྟེས། །དགེ་བ་གློ་བར་བ་དང་མཐུག་བཅས་རྣམས། །ཆགས་སྒྲུང་གཉི་ལྷག་མེད་ལས་སྟེས། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། །ལུས་དག་གི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་བདུན་དུག་གསུམ་ལས་སྟེས་
བ་དང་། ཡིད་གྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་ཡང་དུག་གསུམ་གྱི་མཐུག་ཏུ་བྱུང་བས་དེ་གསུམ་ལས་སྟེས་
བ་དང་། དགེ་བའི་ལས་ལས་གློ་བར་དངོས་མཐུག་དང་བཅས་པ་ནི། དུག་གསུམ་མེད་པ་གསུམ་
གསུམ་ལས་སྟེས་པའི་བྱིར།

དགེ་བའི་ལས་གྱི་གློ་བར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གྱུང་ཡོད་དེ། འདིའི་རྒྱབས་གྱི་རང་འགྲེལ་
ལས། དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་གྱི་གློ་བར་གློ་བར་བ་ནི་དགེ་བའི་ལས་ལས་གྱི་གློ་བར་བ་ཡིན་
ནོ། །དངོས་གཞི་གློ་བར་བ་ནི་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ། །མཐུག་སྒྲུང་བ་ནི་མཐུག་ཡིན་དེ། འདི་སྒྲུང་དགེ་
ཚུལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་གནས་སྒྲ་ཆོ་གས་སུ་འདུག་པར་བྱེད། དགེ་འདུན་ལ་
ལྷག་འཆལ་བར་བྱེད། མཁན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བྱེད། ལས་ལན་གཅིག་བརྗོད་པ་དང་།
ལན་གཉིས་བརྗོད་པའི་བར་འདི་ནི་གློ་བར་བ་ཡིན་ནོ། །ལས་གསུམ་པ་བརྗོད་པའི་ཆོ། རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་དང་། དེའི་རྒྱད་ཅིག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གར་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལས་གྱི་
ལས་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རི་སྟོང་དུ་གནས་སྟོང་བ་དང་། དེའི་རྟེན་རྣམ་པར་རིག་པར་
བྱེད་པ་དང་། རི་(༡༡༩ན)སྟོང་དུ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རེས་སུ་འབྱུངས་པ་འདི་
ནི། །མཐུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཐོན་པའི་བྱིར། ལས་གསུམ་པ་བརྗོད་པའི་ཆོ་

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཅིས་གསུངས་པ་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་སྦྱོར་བ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཁ་
ཅིག་ནི་དང་སྒྲིམ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ལས་གསུམ་པ་བརྗོད་པའི་ཆེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད། དེའི་
སྒྲིམ་ཅིག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་གདོན་པར་བྱེད་དེ། མི་རུང་བ་མེད་དོ། །

མི་དག་གི་པའི་ལས་ལམ་བརྩུ་བོ་ཉོན་མོངས་གང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་
བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གསོད་དང་གནོད་སེམས་ཆོག་ཕྱབ་པོ། །ཞེས་པ་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་བྱེད། །
ལོག་གཡེམ་བརྒྱབ་སེམས་མ་བྱིན་ལེན། །ཆགས་པ་ཡིས་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད། །ལོག་པར་ལྟ་
བ་གཏི་མུག་གིས། །ལྟ་མ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་འདོད། །གཞན་ནི་སེམས་ཅན་ལོངས་སྦྱོད་
དང་། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་མིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། །ལལ་ཆེར་གོ་སྒྲ་ཞིང་། ལྟ་
མ་རྩུན། ལྟ་མ། དག་འབྲལ་གསུམ་དུག་གསུམ་ཆར་གྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། མཐར་
ཕྱིན་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། གཞི་སེམས་ཅན་དང་ལོངས་སྦྱོད་དང་། མིང་ནི་ཆོར་སོགས་བཞི་དང་།
གཟུགས་ནི་ཕུང་པོ་ལྟ་དང་། མིང་སྟེ་དག་རྣམས་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་འདུག་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། རྫོག་གཙོད་ལྟ་བུའི་ལས་དངོས་གཞིར་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྤར་དང་མཉམ་དུ་གི་བ་ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྒྲེས་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ལ་རོལ་པོ་ལ་མཆོན་བསྐྱེད་པ་སོགས་བྱས་ནས། རང་ཉིད་དེ་བས་སྤར་
བ་དང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་གི་བ། སྦྱོར་བ་(༡༥༦) བྱེད་པའི་དུས་ལས་ལུས་གཞན་བསྐྱེད་པ་
ལ་སྦྱོག་གཙོད་ཀྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་མི་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དམག་ལ་སོགས་པ་དོན་
གཅིག་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་ལྟན། །ཞེས་འབྲུང་བ་ཉིད་ཀྱིས། དམག་ལ་སོགས་
པ་བྱས་ཏེ་གཅིག་གིས་མི་གསོད་ན། ཐམས་ཅད་གསོད་པ་པོ་བཞིན་དུ་སྦྱོག་གཙོད་ཀྱི་ལས་
ལམ་དངོས་གཞི་དང་ལྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མི་དག་གི་པའི་ལས་ལམ་བརྩུ་ལས། རྫོག་གཙོད་མ་བྱིན་ལེན་དང་། ལོག་གཡེམ་དང་།
རྩུན་གྱི་ལས་ལམ་བཞི་ཡོད་དེ། རྫོག་གཙོད་པ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ། །མ་ནོར་བར་ནི་གཞན་

གསལ་པོ། །མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་གྱི་ཅོར། །མཐུ་དང་འཇམ་བུས་བདག་གིར་བྱེད། །
བགོད་མིན་འགྲོ་བ་འདོད་པ་ཡིས། །ལོག་པར་གཡེམ་པ་རྣམ་པ་བཞི། །རྩན་ཆོག་འདུ་ཤེས་
གཞན་བསྐྱར་བའི། །ཆོག་དོན་མངོན་པར་གོ་བའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཕལ་ཆེར་གཞན་དུ་
བཤད་པ་ལས་ཤེས་ཤིང་། ལོག་གཡེམ་བཞི་ནི། བགོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུར་མ་དང་། ཡན་
ལག་མ་ཡིན་པ་ཁ་བཤད་ལམ་དང་ལུལ་མ་ཡིན་པ་དགོན་མཆོག་གི་བྱུང་དང་། རུས་མ་ཡིན་པ་
བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པ་སོགས་ལ་འདོད་ལོག་སྟོད་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོ་ན། ཡང་དག་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་དང་། ལོག་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་བཤད་པ་རིལ་བྱ་ཞེ་
ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མིག་ན་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། །གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་བྱོང་གང་དེ། །
མཐོང་ཐོས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། །རྟོགས་པ་ཡི་ནི་རིམ་བཞིན་བཤད། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
མིག་གིས་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་། རྣ་བས་ཐོས་པ་ལ་ཐོས། ཡིད་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཤེས།
སྒྲ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་གང་དུང་གིས་ཉམས་སུ་བྱོང་བ་ལ་བྱོང་ཞེས་པ་དང་། མིག་གིས་(༡༩པ་ན་)
མ་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་ཞེས་སོགས་བཞི་དང་བརྒྱད་ནི་ཡང་དག་པའི་ཐ་སྙད་དང་མིག་གིས་
མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་ཞེས་སོགས་བཞི་དང་། མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་ཞེས་སོགས་
བཞི་དང་བརྒྱད་ནི་ལོག་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐུ་མ་དང་། ཆོག་རྩལ་དང་། བག་ཀྱལ་དང་།
བརྒྱབ་སེམས་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། ལོག་ལྟ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཐུ་མ་པ་རོལ་དེའི་བའི་
བྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གྱི་ཆོག་ །ཆོག་རྩལ་པོ་ནི་མི་སྟན་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱན་
ཀྱལ་པ་ཉིད། །གཞན་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས། །ཁ་གསལ་སྒྱུ་དང་རྫོས་གར་བཞིན། །
བསྟན་བཅོས་རན་བཞིན་བརྒྱབ་སེམས་ནི། །ལོག་པས་གཞན་གྱི་ཅོར་ལ་ཆགས། །གཞོད་སེམས་
སེམས་ཅན་ལ་སྒྲ་བ། །དགོ་དང་མི་དགོ་མེད་ལྟ་བ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་
ལས། ཕལ་ཆེར་གོ་སྒྲ་ཞིང་གཞན་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ཁ་ཅིག་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོག་ཀྱན་ཀྱལ་
པ་མ་ཡིན་གྱི། རྩན་སོགས་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོག་སྟེ། །ཁ་བསྐྱགས་དང་།

ཆགས་པས་གྲུ་ལེན་པ་སོགས་ཀྱིས་པ་ཡིན་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར། ལས་ལམ་གང་ཡིན་པ་
 ལས་ཡིན་པར་ནི་མ་དེས་དེ། འདི་ལ། གསུམ་ལམ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། ཁྱེས་འབྱུང་བ་
 ལས། ལུས་ངག་གི་བདུན་ལས་དང་། ལས་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཀྱང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ལམ་
 གསུམ། ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནམས་ལས། ལོག་ལྟའི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ།
 མེད་པར་ལྟ་བུ་ཆ་བ་གཙོད། འདོད་གཏོགས་སྒྲིམ་ནས་ཐོབ་པ་ནམས། རྒྱ་དང་འབྲས་ལ་
 སྒྱར་འདེབས་པས། ཀྱུན་གྱི་རིམ་གྱིས་མིའི་ནང་དུ། སྒྲིམ་པ་བྱུང་མེད་ཀྱིས་གཙོད་དེ། །
 (༡༥༥)ལྟ་སྒྱུད་དེ་ནི་མི་ལྟན་པའོ། ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། རྒྱ་འབྲས་ལ་སྒྱར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་
 ལྟས། སྒྲིང་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིམ་ནས་ཐོབ་པའི་དགོ་ཅུ་རིམ་གྱིས་གཙོད་དང་།
 བྱུང་པར་ལྟ་བུ་སྒྱུད་པའི་གང་ཟག་ནི་སྒྲིག་པའི་བསམ་པ་བདུན་པས་གཙོད་ལུས་ཆེ་བ་དང་།
 ཆད་པའི་ངོ་བོ་ནི། དགོ་ཅུ་དེ་དང་མི་ལྟན་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་ཆད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚམས་སྒྱུར་
 རྩལ་ཡོད་དེ། མཚམས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ལྟ་བུ་པས། མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་འདི་ལ་མིན། །
 ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། ལས་འབྲས་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སྒྲིམ་པའོ། ཡོད་དེས་སྒྲམ་པའི་ལྟ་
 པ་སྒྲིམ་པས་མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། མཚམས་མེད་བྱེད་པ་ནི་ཆོ་འདི་ལ་མཚམས་སྒྱུར་བ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

།ལས་གང་སེམས་པ་དུ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའི་སྐབས།།

གསུམ་པ་ལས་གང་སེམས་པ་དུ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། མི་དགོ་བརྒྱུད་
 ཀྱི་བར་དག་དང་། སེམས་པ་ཅིག་ཅར་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་། དགོ་བ་བརྒྱལ་བར་དག་དང་། །
 གཅིག་དང་བརྒྱུད་དང་ལྟ་དང་མིན། ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། མི་དགོ་བ་གཅིག་ནས་བརྒྱུད་ཀྱི་
 བར་སེམས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་གི། དེ་བས་ལྟག་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། སྒྱིར་བཏང་ལ་དགོ་

བ་བརྩེ་བར་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་ཡང་། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ན། གཅིག་དང་།
བརྒྱད་དང་། ལྷ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་དེ། དཔུལ་བ་ན་ནི་ཀྱལ་བ་དང་། ཚིག་རྒྱུ་བ་
གནོད་སེམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །བརྒྱབ་སེམས་ལོག་ལྷ་ལྷན་པས་སོ། །སྒྲུ་མི་སྒྲུ་ན་ན་གསུམ་ཡོད་
དེ། ཁྱེད་བདུན་པ་དངོས་སུ་ཡང་། འདོད་པ་གཞན་ན་མི་དགོ་བཅུ། ཁྱེད་པ་གསུམ་ནི་ཐམས་
ཅད་ན། རྟོན་དང་མངོན་དུ་འབྱུང་སྟོ་ནས། གཟུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་(༡༡ན) སེམས་
ཅན། རྟོན་པས་བདུན་ཡོད་ལྷག་བྱས་ན། མངོན་དུ་བྱུང་པའི་སྟོ་ནས་ཀྱང་། དཔུལ་བཅས་
སྒྲུ་མི་སྒྲུ་ན་མ་གཏོགས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དཔུལ་བ་ན་ཀྱལ་བ་དང་། ཚིག་རྒྱུ་བ་
གནོད་སེམས་གསུམ་མངོན་བྱུང་དུ་ཡོད། བརྒྱབ་སེམས་དང་ལོག་ལྷ་ནི་གཉིས་པོ་མ་སྒྲེས་པའི་
སྟོ་ནས་ལྷན། སྒྲུ་མི་སྒྲུ་ན་ན་བརྒྱབ་སེམས་དང་། གནོད་སེམས་དང་། ལོག་ལྷ་གསུམ་ལྷན་པའི་
སྟོ་ནས་ཡོད་པ་དང་། བདུན་པ་དག་ཀྱལ་ནི་དངོས་སུ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། འདོད་ཁམས་གཞན་
ན་མི་དགོ་བ་བརྩ་ཆར་ལྷན་པ་དང་། མངོན་བྱུང་གཉིས་ཀའི་སྟོ་ནས་ཡོད། ཡིད་གྱི་དགོ་བ་
གསུམ་ནི་ཐམས་གསུམ་ཀ་ན་སྒྲུ་མ་གཉིས་ཀའི་སྟོ་ནས་ཡོད། གཟུགས་མེད་པ་དང་། འདུ་
ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ནི་ལྷས་དག་གི་དགོ་བའི་ལས་ལམ་བདུན་ལྷན་པའི་སྟོ་ནས་ཡོད།
འགྲོ་བ་ལྷག་མར་བྱས་ན། སྒྲུ་མ་བདུན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་མ་ཟད། མངོན་དུ་བྱུང་པའི་སྟོ་
ནས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དཔུལ་བ་བ་དང་། བྱང་སྒྲུ་མི་སྒྲུ་ན་པ་མ་གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལས་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་ལུ་རི་ཙམ་འབྱིན་པ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྒྱ་
མཐུན་དང་། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་ལུ་འབྱིན་པར་འདོད། ལྷག་བསྐལ་ཕྱིར་དང་བསད་ཕྱིར་
དང་། གཟེ་ཕྱིན་མེད་ཕྱིར་འབྲས་རྣམ་གསུམ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་
བདག་པོའི་འབྲས་ལུ་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་ལུ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལུ་སྒྲེ་གསུམ་
གསུམ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་གཙོད་ལྷ་བྱ་ལ་མཚོན་ན། གཞན་སྐྱག་བསྐལ་བར་བྱས་པའི་

ནམ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་དུ་སྟེ་བ་དང་། བསད་པའི་རྒྱ་མཁའ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆོ་བ་དང་། (༡༩༧)དང་།
གཞན་གཟི་བྱན་མེད་པར་བྱས་པའི་བདག་འབྲས་ལུ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་དུ་སྟེ་བ་ནམ་མཁའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

མི་དགོ་བ་བཅུ་ལས་ལོགས་སུ་ལོག་འཆོ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཁའ་ཡོད་དེ། ལུས་དང་དག་
ལས་ཆགས་ལས་སྟེས། ལོག་འཆོ་སྟེས་དགའི་ཕྱིར་ལོགས་གིང་། བརྟན་ཏེ་གལ་ཏེ་ཡོ་
བྱད་ལ། ཆགས་བསྐྱང་མདོ་དང་འགལ་བྱིར་མིན། ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། ལོག་འཆོ་ནི་ལུས་
དག་གི་ཆགས་པ་ལས་སྟེས་པའི་འཆོ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྟེས་དགའ་བས་དེ་ལྟར་
བརྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་ཞིག་ཏུ་རིས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བའི་ཆེད་དུ་གྲུ་གར་སོགས་བྱེད་
པ་ཡང་ལོག་འཆོར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ལས་ནམ་མཁའ་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའང་ཡོད་དེ། དྲི་བཅས་སྟོང་
བའི་ལམ་དག་གི། དྲི་བཅས་སྟོང་བའི་ལམ་དག་གི། ལས་ནི་ལྷ་ཡི་འབྲས་བུར་བཅས། དྲི་
མེད་བཞི་ཡི་ཟག་བཅས་གཞན། དགོ་དང་མི་དགོ་གང་ཡིན་པའང་། ཟག་པ་མེད་པ་ལྷག་
མ་དང་། ལུང་བརྟན་མིན་གང་གསུམ་གྱིས་སོ། དགོ་བའི་དགོ་ལ་སོགས་པ་ནི། བཞི་དང་
གཉིས་དང་དེ་བཞིན་གསུམ། མི་དགོའི་དགོ་སོགས་གཉིས་དང་ནི། གསུམ་དང་བཞི་ལྟ་
རིམ་པ་བཞིན། ལུང་བརྟན་མིན་གྱི་དགོ་ལ་སོགས། དེ་དག་གཉིས་དང་གསུམ་དང་
གསུམ། འདས་པའི་ཐམས་ཅད་བཞི་ཡིན་ནོ། བར་མ་ཡི་ནི་མ་འོངས་པའང་། བར་མ་
གཉིས་སོ་མ་སྟེས་པའི། འབྲས་བུ་མ་འོངས་གསུམ་ཡིན་ནོ། རང་གི་ས་པ་བཞི་ཡིན་
ནོ། གཞན་གྱི་ས་པ་གསུམ་དང་གཉིས། སྟོབ་པའི་སྟོབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ། མི་སྟོབ་ལས་
གྱི་འབྲས་བུ་ནི། སྟོབ་པ་ཡི་ནི་ཆོས་ལ་སོགས། གཅིག་དང་གསུམ་དང་གཉིས་ཡིན་ནོ། དེ་
ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། སྟོབ་སོགས་གཉིས་དང་གཉིས་དང་ལ། མཐོང་བས་སྤང་
བའི་དེ་ལ་སོགས། གསུམ་དང་བཞི་དང་གཅིག་ཡིན་ནོ། བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་ལས་

ཀྱི། །དེ་དག་གཉིས་དང་བཞི་དང་གསུམ། །སྤང་བྱ་མིན་པའི་དེ་དག་གཅིག་། །ཞེས་པ་
ནས། །གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བཤད་པ་ལས་ཐོན་
པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

།གཉིས་ཚན་དང་གསུམ་ཚན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའི་སྐབས།།

བཞི་པ་གཉིས་མཚན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རིག་པ་ཡིན་མིན་གྱིས་བསྐྱེད་
པ་དང་། ལས་གང་གིས་སྐྱེ་བ་འཕེན་ཅིང་རྫོགས་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ།
རིགས་མིན་བསྐྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཁ་ཅིག་ཆོ་ག་ཉམས་བའང་ཞེས། །ཞེས་པ་ལས་ཐོབ་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ཏེ། །ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་
མ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་པ་ལས། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་གྱི། དུ་མ་མི་འཕེན་དུ་
མས་ཀྱང་གཅིག་ཁོ་ན་མི་འཕེན་གྱི། དུ་མ་འཕེན། རྫོགས་བྱེད་ལ་ནི་མ་ངེས་པའི་བྱིར། མཛོན་
པ་གོང་མར་ནི་ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པ་དང་། ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་
པ་སོགས་བཤད་དེ་(༡༩༥ན)ལུགས་གཞན་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པར་ནི་མ་ངེས་ཏེ། སེམས་མེད་
སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དག་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཐོབ་པའང་མིན། །ཞེས་འབྱུང་པ་ལས། སེམས་
མེད་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་གཉིས་དང་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་རྣམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཀྱང་འཕེན་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྔ་པ་གསུམ་ཚན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མཚམས་མེད་པ་ཡི་ལས་
རྣམས་དང་། །ཉོན་མོངས་གས་ཆེན་ངན་འགྲོ་དང་། །འདུ་གཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། །
སྒྲིམ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅིས་འབྱུང་པ་ལས། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། །ཉོན་མོངས་པའི་

ཕྱི་པ་པ་དང་། རྒྱལ་མི་ན་གྱི་ཕྱི་པ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། མཚམས་མེད་པའི་ལས་ལཱ་ནི་དང་པོ་དང་།
ཉིན་མོ་དང་ཤས་ཆེན་པོ་ནི་གཉིས་པ་དང་། རན་འགོ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་།
ཡུང་རྒྱ་མི་སྟུན་པ་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཡིད།

འགྲོ་བ་གང་ན་སྒྲིབ་པ་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་དེ། མཚམས་མེད་གླིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད། །ཟ་
མ་སྒྲིབ་ལ་མི་འདོད་དོ། །ལན་དང་དོ་ཚ་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར། །ལྷག་མ་འགྲོ་བ་ལྟ་དག་ན། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མཚམས་མེད་ནི་གླིང་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་བྱུང་མེད་ཞོན་ལ་ཡོད་ཀྱི། ཟ་མ་
མ་ནིང་ལ་དེ་མེད། །ལྷག་མ་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་འགྲོ་བ་ལྟ་ཆར་ལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟ་མ་མ་ནིང་གིས་ཆ་མ་བསད་པས་མཚམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་དག་ཆ་མ་གཉིས་པོ་དེས་སོ་བར་གྱི་སྒྲིབ་པའི་ཉོན་དུ་མ་སྒྲིང་བས་མན་པ་རྒྱུ་བ་དང་།
དོ་ཚ་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར།

འོན་མཆམས་མེད་ལྟ་པོ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ་(༡༩༥)དགོ་འདུན་དཔེ་གྱི་མཆམས་མེད་བཤད་པ་དང་། མཆམས་མེད་གཞན་བཞི་བཤད་པ་གཉིས་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་དཔེ་མི་འཕྲོད་པའི། རང་བཞིན་ལྟ་པ་མ་ཡིན་ཆོས། ཁོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བཟླ་མིན། ཁོ་དང་དགོ་འདུན་ཡང་དག་ལྟ། ཁོ་ཡི་ཁ་ན་མ་ཐོ་རྒྱུ། ཁོ་དང་འབྲེད་པོ་ཡང་དག་ལྟ། བསྐལ་བ་མནར་མེད་པར་སྒྲིན་གྱིར། ལྟ་བུ་ལས་གཞོད་པ་ལྟ་བུ་པར་འགྱུར། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། འདེན་ནི། དགོ་འདུན་ཐུགས་མི་འཕྲོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལྟ་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བཟླ་དང་། ཐུགས་གཉིས་ཆར་གྱི་དགོ་འདུན་ལ་ལྟ་ཅིང་། འདེན་གྱི་མཆམས་མེད་དང་། དཔེ་བའི་བྱིར་སྒྲུ་བའི་རྒྱུ་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཞི་འབྲེད་པ་པོ་ལ་ལྟ་བ་དང་། རྒྱུ་སྒྲིན་ན་མནར་མེད་དུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བའི་མི་དགོ་བའི་ལས་ལས་ཡིན་པ་དང་། མཆམས་མེད་གཉིས་ཐོགས་བྱས་ན། མནར་མེད་གྱི་ལུང་པོ་དེའི་སྒྲིང་དུ་གཞོད་པ་ལྟ་བུ་པོ་འབྲུང་བ་ཐོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་། དགོ་འདུན་དཔེ་

པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་སྐྱབ་པ་ནི། དབྱེན་དང་། དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་དངོས་མིན་ཏེ། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ལ་དགོ་འདུན་དབྱེ་བ་ཡན་ལག་རྒྱ་དེས་པར་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དགོ་འདུན་དབྱེན་ལའང་གཉིས་སྤྱོད་དེ། འཁོར་ལའི་དབྱེན་དང་། ལས་ཀྱི་དབྱེན་
 གཉིས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དགོ་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་རྒྱུ་ལྟ་པས། །འབྱེད་དོ་གཞན་དུ་
 བྱིས་པ་རྣམས། རྟོན་དང་ལམ་གཞན་ལ་བཅོད་པ། །བྱེ་བའི་དེ་ནི་མི་གནས་སོ། །དེ་
 ནི་འཁོར་ལའི་དབྱེན་དུ་འདོད། །འཛམ་བུའི་གླིང་ནའོ་དགུ་སྟོགས་ཀྱིས། །དང་པོ་མཐའ་སྟོན་
 ཟུང་གཅིག་གི། །སྒྲ་རོལ་བྱབ་པ་ནོངས་པ་དང་། །མཚམས་མ་བཅད་པ་ (༡) སྟེན་དག་
 རྒྱུའང། །འཁོར་ལའི་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གང་གིས་འབྱེད་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན། དགོ་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་ལ་སྦྱངས་ཤིང་རྒྱུ་ཁྲིམས་དང་ལྟན་པ་ཞིག་གིས་འབྱེད། གང་དུ་འབྱེད་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྟོན་པ་བཞུགས་པའི་གནས་ལས་གཞན་དུ་འབྱེད། གང་འབྱེད་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྟོན་པ་འདུན་རྣམས་འབྱེད། བྱེ་བའི་རོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འབྱེད་
 པ་པོ་ལ་སྟོན་པ་དང་། བསྐྱབ་ཆོགས་ལྟ་ལྟ་བུ་ལ་ལམ་དུ་དང་ཅིང་བཅོད་ན་བྱེ། དུས་རི་སྤྱིད་དུ་
 བྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཞག་གཅིག་མ་འོངས་ཅམ་དུ་བྱེ། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་འཁོར་
 ལའི་དབྱེན་དུ་འབྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབྱེན་མ་ཞིའི་བར་དུ་སྟོན་པ་གཅིག་གི་ཞིང་
 ཁམས་ན་གནས་པའི་ཆོས་བྱེད་རྣམས་ལ་ལམ་ལྟ་གང་ཡང་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བ་མེད་པར་བྱེད་
 པས་འཁོར་ལའི་དབྱེན་དུ་གྱུར། གླིང་གང་ན་ཡོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཛམ་བུའི་གླིང་ཁོ་ན་
 ན་ཡོད། གངས་རི་ཅམ་ལ་ལྟོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགུ་ཡན་ཆད་ལ་ལྟོས། དུས་རམ་གྱི་
 ཆོ་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དུས་དུག་གི་ཆོ་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་སྟོག་པ་ན་འབྱུང་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྒྱུ་འཆལ་སྟོགས་ཀྱིས་དབྱེ་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་མི་བཅུན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟོན་པའི་དུང་དུ་དབྱེ་མི་རུས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཟེལ་གྱིས་མནན་མི་རུས་ཤིང་བཀའ་བཅོན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་

པའི་དགོ་འདུན་དབྱེ་བར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་ཤེ། རྩོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། བསྐྱབ་པ་
གསུམ་ལས། གཞན་དུ་རྩོན་པ་དང་། ལམ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་(༡༡༧)གྲུབ་ཤེ།
ནམ་པ་ལངས་བར་འདུམ་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་སྤྱ། བདུན་པ་ཡོད་དེ། གྲིང་
གཞན་གསུམ་འགའ་སྤྱི་རྩོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ཡོད་དེ། རྩོགས་གཉིས་སུ་དགོ་
སྤྱོད་བཞི་བཞི་དང་། འབྲེད་པ་པོ་དང་དགུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགུ་པ་ཡོད་དེ། རྩོན་པ་སངས་
རྒྱས་མ་ཐག་པ་དང་། ལྟ་བུ་ལས་འདའ་ཁ་དང་། བསྐྱབ་པ་ལ་རྩོན་མ་ཆགས་པ་དང་། མཆོག་
ཟུང་གཅིག་གི་སྤྱ་རོལ་དང་། སྤྱབ་པ་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་དང་། མཚམས་མ་བཅད་
པའི་དུས་དུག་དུ་དེ་མི་འབྱུང་ཞིང་སྒྲིག་པ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་དབྱེན་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་གྲིང་གསུམ་ན། །དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་
ཆད་ཀྱིས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཚམས་ནང་གཅིག་དུ་གསོ་སྤྱོད་སྒྲིགས་
ལས་མི་མཐུན་པའི་བྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སྤྱ་མི་རྩོན་ན་མེད། གྲིང་གསུམ་ཁོ་ནར་ཡོད་
པ་དང་། རྩོགས་གཉིས་སུ་དགོ་སྤྱོད་བཞི་བཞི་སྤྱེ་བརྒྱད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་
དེ། འབྲེད་པ་པོ་སྤྱར་བཞིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དགོ་སྤྱོད་བཞི་ཙམ་གྱིས་གསོ་སྤྱོད་
བྱེད་རུང་བ་ལེགས་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། བ་མ་དག་བཅོམ་པ་གསོད་པ་གསུམ་མཚམས་མེད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚོན་
ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཞིང་། །སྤངས་དང་མེད་པར་
བྱས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བན་འདོགས་ཀྱི་ཞིང་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་གཉིས་ཀ་
བསམ་བས་སྤངས་ཤིང་། སྤྱོད་བས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཚམས་མེད་ཕྱི་མ་བཞི་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། །མཚོན་ནི་གཞན་དུ་སྤྱར་གྱིང་འགྲུབ། །
གང་གི་རྒྱ་མཚོན་ལས་བྱུང་མ། །སངས་རྒྱས་བརྟེན་པར་(༡༡༨)སེམས་ལ་མིན། །བསྐྱབ་འོག་
དག་བཅོམ་པ་ལ་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བ་མ་གསོད་པའི་མཚམས་མེད་ལ། དེ་གཉིས་

མི་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། མཚན་པར་ཚུན་དུ་གྱུར་པ་ལའང་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱ་
 པར་མ་ལ་དང་པོར་དྲི་བ་འཁོར་བའི་ལྷ་མཚན་གང་ལས་བྱུང་བ་གཙོ་ཆེ་ཡི། བྱིས་ལྷ་མཚན་
 མངལ་དུ་གྱུག་པའི་བྱུང་མེད་བསད་པས་དེར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་
 དན་སེམས་ཀྱི་ཁྱག་འབྱེན་པའི་མཚན་མ་མེད་ལ་སངས་རྒྱུས་རྫོངས་འདོད་ཀྱི་བརྟེན་པ་དགོས་
 པ་དང་། དག་བཙོམ་པ་གསོད་པའི་མཚན་མ་མེད་ཀྱང་། དག་བཙོམ་གྱི་རྟེན་ལ་འཆི་ངེས་ཀྱི་
 མཚན་སྟགས་བསྟུན་ནས་ཤི་བ་དགོས་ཀྱི། བྱིར་མི་འོང་གི་རྟེན་ལ་འཆི་ངེས་ཀྱི་མཚན་བསྟུན་
 པ། རང་གི་རང་གིས་དག་བཙོམ་ཐོབ་ནས་ཤི་ན་མཚན་མ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། རྒྱ་
 པ་ཐ་མ་འདི་དང་། འདུལ་བའི་མདོར། གནས་སྐབས་གཞན་ཐོབ་པ་ནི་གཞན་ཉིད་མིན་
 ཅོ། ཁྱེས་གསུངས་པ་གཉིས་འགལ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། བྱིར་མི་འོང་གི་རྟེན་ལ་འཆི་ངེས་ཀྱི་
 མཚན་བསྟུན། དག་བཙོམ་གྱི་རྟེན་ལ་སྒྲ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ན་གསོད་པ་བོ་དགེ་རྫོང་ལ་ཡས་
 པ་སྟེས་པ་ཡིན་གྱི། མཚན་མ་མེད་སྟེས་པ་མ་ཡིན་པ་འདུལ་མདོན་གཉིས་ཀའི་དགོངས་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཚན་མ་མེད་ཀྱི་ལས་འདིས་འབྲས་བྱ་གང་འབྱེན་པའང་ཡོད་དེ། མཚན་མ་
 མེད་རྫོང་བ་བྱས་པ་ལ། འདོད་ཆགས་བྲལ་འབྲས་མི་སྤྱིད་དོ། ཁྱེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཤེས་པའི་བྱིར། མཚན་མ་མེད་ལྟེན་ནང་དབྱེན་གྱི་མཚན་མ་མེད་ཉིད་ཁ (༡༩༠)ན་མ་ཐོ་བ་
 ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དགེ་འདུན་དབྱེ་བྱིར་རྩུན་སྟབ། ཁ་ན་མ་ཐོ་རབ་ཆེར་འདོད། ཁྱེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། འཛིག་རྟེན་པའི་ལོགས་སྒྲུབ་རྣམས་ལས་འབྲས་བྱ་གང་ཆེ་བ་ཡོད་དེ། འཛིག་
 རྟེན་པ་ཡི་དགོ་བ་ལ། སྤྱིད་རྩེའི་སེམས་དཔའ་འབྲས་རབ་ཆེ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཇི་
 སྐད་བཤད་པའི་མཚན་མ་མེད་ལྟ་དང་ཉེ་བ་ལྟ་ཡོད་དེ། མ་དག་བཙོམ་མ་སྟན་བྱས་དང་། །
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་དང་། སྟོབ་པ་གསོད་དང་དགེ་འདུན་གྱི། འདུ་བའི་སྟོ་
 ནི་འཕྲོག་པ་དག མཚན་མ་མེད་པ་དང་ཆ་འདྲ་ཞི། ལྟ་བུ་མཚན་རྟེན་འཛིག་པ་ཡིན། །
 ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། མ་དག་བཙོམ་མ་ལ་འདོད་ལོག་རྟེན་པ་དང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ངེས་

གནས་གསོད་པ་དང་། སྒྲོབ་པ་འཕགས་པ་གསོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒྲོ་
སྒྲོག་པ་དང་། མཚན་རྟེན་འཛིག་པ་སྟེ་ལྟ་རིམ་པ་བཞིན། མ་གསོད་པ་དང་། ཡ་གསོད་
པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་གསོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
དན་སེམས་གྱི་བྲག་འབྱེན་པའི་མཚམས་མེད་དང་ཉེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལས་འགའ་ཞིག་གིས་གང་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། བཟོད་དང་བྱིར་མི་འོང་དག་
བཅོམ། །འཕྲོབ་ལ་ལས་གོགས་ཤིན་ཏུ་བྱེད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། དན་སོང་དུ་སྒྲེ་བའི་ལས་
གིས་སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་འདོད་པར་སྒྲེ་བའི་ལས་གིས་བྱིར་མ་འོང་དང་།
གོང་མ་གཉིས་སུ་སྒྲེ་བའི་ལས་གིས་དག་བཅོམ་པ་འཕྲོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་བྱིར། །

ལོ་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གང་
ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡིན། །གང་ནས་མཚན་གྱི་ལས་བྱེད་པ། །བདེ་འགྲོ་(༡༡༡)ན་
རིགས་མཐོར་སྒྲེ་དབང་ཚད། །ཁོར་གྱུར་ཆེ་རབས་དྲན་མི་ལྟོག། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གང་
ཅན་ཆད་ནས་མཚན་བཟང་སྒྲིན་པར་འགྱུར་པའི་ལས་བྱེད་པ་ནས་བྱང་སེམས་དེ་འཛོག་
ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལྟ་མའི་ནང་དུ་རིགས་མཐོན་པོར་དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་པོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
སྒྲེ་བ་དང་། ཆེ་རབས་དྲན་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་པར་ངེས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་། དེ་
ནི་འཛམ་གླིང་པོར་གྱུར་ཉིད། །མངོན་སུམ་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་པ། །བསམ་པ་ལས་བྱང་
བསྐལ་པ་བརྒ། །ལུས་པ་དག་ཏུ་འཕེན་པར་བྱེད། །རེ་རེའང་བསོད་ནམས་བརྒྱལ་སྒྲིམ། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ཉིད་གིས་སྒྲེ་མའི་སྒྱལ་བྱེད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུས་དེ་རྟེན་གང་
ལ་འཕེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་རྟེན་ལ་འཕེན། ཡུལ་དང་དམིགས་པ་གང་
ལ་བརྟེན་ནས་འཕེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྟོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
ལ་དམིགས་ནས་བདག་གྱུང་དེ་ལྟར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བསམ་ནས་འཕེན། སྒྲོའི་ངོ་བོ་གང་
གིས་འཕེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བསམ་བྱུང་གི་སྒྲོས་འཕེན། དུས་རིམ་ནས་འཕེན་

པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ལུས་པའི་ཆོ་འཕེན་ཅིང་། མཚན་སོར་གཉིས་རེ་རེ་ཡང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་བརྒྱ་ལས་སྦྱེས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར།

འོ་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སྦྱིར་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་པའི་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་གང་ཕྱང་དང་། དང་པོར་གང་གི་དྲུང་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྣམ་གཟིགས་(མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག་། གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་ཕྱང་། །དང་པོ་གྲུ་ཐུབ་པ་ཡིན། །) མོགས་རྒྱུ་པ་གསུམ་ཞེས་མོགས་རྒྱུ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་སྒྲུར་བཤད་ཟིན་ལྟར་(༡༩༡བ)ཡིན་པའི་བྱིར། སྐབས་གང་དུ་ཕར་བྱོན་དུག་གང་རྫོགས་ཀྱང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་(སྤྱིར་རྗེ་ཡི། སྦྱོན་པར་བྱེད་པས་སྦྱོན་པ་རྫོགས། །ཆམས་བཅས་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ནི། །མི་འབྲུག་བསོད་དང་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི། །བསྐྱལ་བརྒྱར་བསོད་པས་བཙོན་འབྲུག་ཀྱི། །དེ་མ་ཐག་ལ་ཉིང་འཛིན་སྟེའི། །) རྒྱུ་པ་དུག་ཅེས་མོགས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་དུག་གི་དོན་བཤད་རྩལ་བཙོན་ཟིན་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོ་ན། བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་ན། དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གསུམ་པོ་བསོད་ནམས་བྱ་བ་དང་། །དེའི་གཞི་དཔེར་ན་ལས་ལས་བཞིན། །ཞེས་འབྱུང་པ་ལས། སྦྱོན་པ་ལས་ཕྱང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི། རྩལ་བྲིམས་ལས་ཕྱང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི། སྦྱོམ་པ་ལས་ཕྱང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རོ་པོ་དང་འབྲས་བྱ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གང་གིས་སྦྱོན་བྱེད་དེ་སྦྱོན་པ། །མཚན་དང་ཕན་གདགས་འདོད་པ་ཡིས། །ལུས་དང་དག་ལས་སྦྱོར་དང་བཅས། །དེ་འབྲས་ལོངས་སྦྱོད་ཆེན་པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བདག་གཞན་དོན་བྱིར་གཉིས་དོན་བྱིར། །གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་བྱིར་སྦྱོན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་སྦྱོན་པའི་བྱུང་པར་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཞུང་འོག་མ་རྣམས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཚན་པ་དང་ཕན་གདགས་

པར་འདོད་པའི་རང་བཞིན་ལུས་ངག་གི་ལས་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་བ་ཀྱང་སྒྲོང་མ་
 ཆགས་པ་བཅས་པ་ཞིག་དེའི་ངོ་བོར་བསྐྱུར་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། བདག་ཁོ་
 ཙའི་དོན་དུ་སྦྱོར་པ། གཞན་ཁོ་ཙའི་དོན་དུ་སྦྱོར་པ། བདག་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་སྦྱོར་པ།
 བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་སྦྱོར་པ་དང་བཞིར་བསྐྱུར་ཅིང་། མཆོན་གཞི་ཡང་
 རིམ་པ་བཞིན། མོ་སྦྱེས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱུག་པ་(༡༩༩ན)དང་། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་
 གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་སྦྱོར་པ་དང་། འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་དང་། མོ་སྦྱེས་སེམས་ཅན་
 ལ་སྦྱོར་པ་དང་། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱུག་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅུ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡི་བྱུང་པར་སྦྱོར་བདག་དང་། །དངོས་དང་ཞིང་གི་བྱུང་པར་
 ལས། །ཞེས་སྦྱོར་བདག་དང་། །དངོས་པོ་དང་། །ཞིང་གི་བྱུང་པར་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དང་
 པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། །སྦྱོར་བདག་བྱུང་འཕགས་དང་སྟོགས་གྱིས། །ཁྱུས་ལ་སྟོགས་
 པས་སྦྱོར་པར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་བཀུར་བསྟོ་རྒྱ་ཆེན་དང་། །དུས་དང་པར་ཆད་མེད་པར་རྟེད། །
 ཅེས་གསུངས་པ་དང་། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། །ཁ་དོག་ལ་སྟོགས་ལུན་སུམ་དངོས། །དེ་
 ལས་གསུགས་བཟང་གྲགས་ལྡན་དང་། །དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་དང་། །དུས་སྐྱེ་ལོ་ན་
 བདེ་ལུས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། །འགྲོ་དང་སྐྱག་
 བསྐྱེལ་ཡན་འདོགས་དང་། །ཡོན་ཏན་རྣམས་གྱིས་ཞིང་བྱུང་འཕགས། །མཆོག་ནི་གྲོལ་བས་
 གྲོལ་བའོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡིས་བརྒྱད་པ། །འཕགས་པ་མིན་ཡང་མ་མ་དང་། །
 བད་པ་དང་ནི་ཆོས་སྣ་དང་། །སྦྱེ་མཐའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ། །ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་
 པ་ཡིན། །ཞེས་བརྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དང་པོ་གཉིས་གོ་སྒྲ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། །དུང་འགྲོ་དང་།
 བད་གྱིས་སྐྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་། ཡན་འདོགས་པ་ལ་མ་དང་། །རྒྱལ་བྱིས་དང་ལྡན་པ་སྟོགས་
 ཞིང་དུ་བསྐྱུར་ཅིང་། །བྱུང་པར་གྲོལ་བ་དག་བཙོམ་པས་དག་བཙོམ་པ་ལ་བྱིན་ན་ཟང་ཟང་
 གི་སྦྱོར་པའི་མཆོག་དང་། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་(༡༩༩བ)དཔའི་སྦྱོར་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་

གསུངས་པ་དང་། སྤྱིར་ན་མདོ་ལས་སྤྱིན་པ་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བཤད་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཁར་བྱང་གྱང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལས་ཆེ་ཆུང་བཤད་པ་དང་། ལས་བསགས་མ་
 བསགས་བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐུག་དང་ཁིང་དང་གཞི་དང་
 བོ། །སྤྱིར་དང་སེམས་པ་བསམ་པ་སྟེ། །དེ་དག་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ལས། །ལས་གྲང་ཆུང་དང་ཆེ་བ་
 ཉིད། །ཅིས་འབྱུང་བ་ལས། །འཐུག་པ་སོགས་རྒྱ་དྲུག་ཆེ་ཆུང་ལས། ལས་གྲང་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་བཞིན་པ་དང་རྫོགས་པ་དང་། །མི་འགྲོད་གཉིན་པོ་མེད་
 པ་དང་། །འཁོར་དང་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ལས། །བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་
 བ་ལས། བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། རྫོགས་པར་བྱས་པ་དང་། འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་།
 གཉིན་པོ་མེད་པ་དང་། འཁོར་ཏེ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སོགས་དང་། རྣམ་སྤྱིན་འབྱིན་པར་ངེས་པ་
 བོ་བསགས་པའི་ལས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སོ་སྤྱིས་མཚོན་རྟེན་ལ་སྤུལ་བ་དེ་བདག་གི་དོན་དུ་སྤྱིན་པ་ཡིན་པ་དེ་མི་འབྱུང་དེ།
 ཁིང་དེས་ལོངས་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེན། མ་བྱུབ་སྟེ། མཚོན་རྟེན་ལ་བཏང་རྒྱས་བྱུང་བའི། །
 བསོད་ནམས་ལེན་མེད་བྱམས་སོགས་བཞིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་མེད་གྲང་བཏང་བའི་
 བསོད་ནམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པ་བསྒོམ་པ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན། ཁིང་བཟང་པོ་ལ་བྱིན་པས་འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་འབྱིན་ན། ཁིང་ངན་པ་ལ་བྱིན་
 པས་ཡིད་མི་འོངས་འབྱིན་ནམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་མི་འབྲུལ་ཕྱིར། ངན་པའི་
 ཁིང་(༡༩༥ན)ལ་འང་འབྲས་ཡིད་འོང་། །ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱལ་བྱིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འཆལ་
 པའི་རྒྱལ་བྱིམས་མི་དགའི་གཞུགས། །དེ་སྤྱོད་ས་རྒྱལ་མི་བྱིམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །སངས་རྒྱས་
 གྱིས་ནི་བཅས་པ་ཡང་། །རྣམ་དག་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟན་ནོ། །འཆལ་བྱིམས་དེའི་རྒྱས་འཕེན་མ་
 བྱུང་། །དེ་གཉིན་པོ་དང་ཞི་ལ་རྟེན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལུས་དག་གི་འཆལ་རྒྱལ་མི་དགའི་

པའི་གཟུགས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་བདུན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྤྱོད་མཐུག་གང་རུང་གིས་བསྐྱུ་
 པ་དང་། དངོས་གཞི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པས་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་བྱིམས་ཡོད་ཅིང་། དེར་
 མ་ཟད་ཆང་སྤྱོད་པ་སོགས། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བཅས་པ་ཡང་ཚུལ་བྱིམས་ཡིན་པ་དང་། ཚུལ་
 བྱིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆལ་བྱིམས་དང་། དེའི་
 རྒྱ་ཉོན་མོངས་པས་གཞོད་པ་མ་བྱུང་བ་གཉིས་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་རྟེན་པ་དང་། ཞི་བ་
 བྱུང་འདས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མཉམ་
 པར་བཞག་པའི་དགོ་བ་ནི། བསྒྲོམས་པའོ་སེམས་ལ་བསྒྲོ་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་གོ་སྟེ།
 པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སྤྱིན་པས་ཡོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན་དུ་བཤད་ན། ཚུལ་བྱིམས་དང་བསྒྲོམ་པས་
 ཅིར་འགྱུར་ཞེན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མཐོ་རིས་དོན་དུ་ཚུལ་བྱིམས་དང་། འབྲལ་པའི་དོན་དུ་
 བསྒྲོམ་གཙོའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞར་བྱུང་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་
 བཞི་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བསྐྱལ་(༡༡༡)པར་མཐོ་རིས་དགའ་གནས་ཕྱིར། བཞི་ཡི་
 ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ས་ཕྱོགས་གཙང་མར་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྟེ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ཕྱོགས་བཞིའི་དགོ་འདུན་ལ་ཀུན་དགའ་
 རུ་བ་འབྲལ་བ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཉོན་ཐོས་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་འདུམས་པ་དང་། བུམས་པ་ཆད་
 མེད་བསྒྲོམ་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཟང་ཟིང་གི་སྤྱིན་པར་མ་ཟད།
 ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པའང་ཡོད་དེ། ཆོས་སྤྱིན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས། མདོ་སོགས་ཡང་དག་རི་
 བཞིན་རྟོན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་རྟེན་བཀུར་དང་། གུགས་པ་འདོད་
 པ་མ་ཡིན་པས་མདོ་སྟེ་སོགས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་སྤྱོན་པ་དེ་
 ཆོས་སྤྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཉོན་མོངས་དང་འདྲེས་པའམ། ལོག་པར་འཆད་ན། ཕན་ཡོན་

མེད་པར་མ་ཟད་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་ཆོས་ལོག་པར་འཆར་བར་བྱེད་པའས། མེས་མ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྟེན་པ་དང་། བཀྲར་སྡིང་དང་། གྲགས་པ་འདོད་པས་འཆད་པ་དེ་དག་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་རྣམ་པར་གསུམ་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་བྱང་རན་འདས་པ་དང་། །
དེས་འབྱེད་ཆ་འཐུན་དགོ་རྣམས་གསུམ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན། ཐར་བ་ཆ་མཐུན། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཐར་བ་ཆ་མཐུན་སྒྲིམ་པའི་ཆོད་དང་རྒྱགས་ཀྱང་། འཁོར་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བྱང་འདས་ཀྱི་གདམ་ཐོས་ན་བ་སྒྲུ་ལྟར་བ་སོགས་(1)མེན་ལ་བཛོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ལ་འཁོར་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། བྱང་རན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་བཛོད་པའི་གདམ་ཐོས་ན། སྒྲུ་ཟིང་ཞེས་བྱེད་པ་དང་། མཆི་མ་དཀྲུག་ཅེས་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡོད་པར་གེས་པར་བྱ་སྟེ། དབྱར་སྒྲུག་སྒྲིམ་པ་ལས། གཡུལ་གྱི་བསེབས་ན་ས་པོན་ཡོད་པར་གེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འཛིག་རྟེན་པའི་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་འཆད་པ་ནི། རིགས་པས་རབ་དུ་བརྒྱག་པའི་ལས། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་དང་། ཆོས་མངོན་པ་ལས་བཤད་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་འཆད་པ་ལ། ཐར་བ་སྒྲུ་མེད་པ་ཡིན། ཅེས་པ་ཡན་ཅད་འབྱུང་ངོ་། །

སྒྲུས་པ། རྩོན་བསགས་ལས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་ལྷག་བྱིན་པས། རབ་འབྱུམས་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསལ་བྱེད་པའི། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ཁོ་བོས་བཤད། རྣམ་དཀར་ལས་འཕྲོ་ཡོད་ན་གྲུས་པས་ཉོན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་དེས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་གེས་བྱ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། གནས་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་
 ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་
 ལུ་པ་སྤྱུས་བསྟན་པ།

སྤྱུས་བཤད་པ།
 (སྤྱུས་དངོས་བཤད་པའི་སྐབས།)

(༡༩༧)དེ་ལྟར་གནས་བཞི་པར་བསྟན་པའི་ལས་དེ་དག་གྲང་སྤྱུས་དང་བཅས་པས་
 མིན་པ་འབྱུང་གི། སྤྱུས་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གནས་ལུ་པ་གསུངས།
 སྤྱུས་གྲང་བཤད་ཏུ་ཡོད་དེ། དངོས་དང་། རྩོད་ཚུལ་དང་། རྒྱངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་
 བཤད་པ་གསུམ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྤྱུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་པའི་
 བྱེ་བྲག་དང་། སེམས་སྤྱུས་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་དང་། སྤྱེ་ཚུལ་དང་། རྣམ་གྲངས་དང་། གང་
 དང་མཚུངས་པར་ལུན་པ་དང་། སྤྱི་བ་པ་ལུ་བཤད་པ་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ།
 མིན་པའི་རྩ་བ་སྤྱུས། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་
 རྒྱུད་ཞིག་དེའི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོར་བྱ་ཞིང་། བྱེད་ལས་མིན་པའི་རྩ་བ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད། ཉོན་མོངས་པས་འཇུག་པ་ན་བྱེད་ལས་བརྩ་ཡང་བྱེད་དོ། རྩ་བ་
 བརྟན་བྱེད་རྒྱུད་གནས་བྱེད། །ལུས་ནི་སྤྱི་བའི་ཞིང་ཏུ་བསྐྱུལ། རྒྱ་མཐུན་སྐྱུལ་བྱེད་ལས་མིན་
 སྐྱུལ། །རང་ཕྱོགས་ཚུལ་མིན་ཡིད་འཛིན་བྱེད། །དམིགས་པ་མོངས་བྱེད་ཤེས་རྒྱུན་གྱིད། །དགོ་
 བ་ལས་གཡོ་ཁམས་མི་འདའ། ཞེས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དང་པོ་རྩ་བ་བརྟན་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་རྒྱུད་ཟད་གོ་

སྒྲུབ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཅུ་པའི་དབྱེ་བ། ཉང་གསལ་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྩལ། །འདོད་ཆགས་དེ་པའི་ཁྱོད་ཁོང་ཁྱོད་དང་། །ར་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་
 བ་དང་། །ཐེ་ཆོས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། །འདོད་ (༡༥ན) ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་ར་རྒྱལ་
 ཉོན་མོངས་མ་རིག་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ། ཐེ་ཆོས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ཡོད་དེ། བདུན་རྒྱ་དབྱེ་བ་བདུར་དབྱེ་བ། དགུ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་རྒྱ་དབྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་རྩལ་གྱི་དང་། །འདོད་ཆགས་དབྱེ་བས་བདུན་རྒྱ་བཤད། །ལམས་གཉིས་ལས་
 སྒྲུབ་སྟེང་འདོད་ཆགས། །ཁའི་ནང་རྒྱ་བལྟས་ཕྱིར་དེར། །ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་བརྒྱུག་ཕྱིར་བཤད། །
 ཅེས་འབྲུང་བ་ལས། །འདོད་ཆགས་ལ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། །སྟེང་པའི་འདོད་ཆགས་
 གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བདུན་དང་། །ལམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས། ཉང་རྒྱ་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལ་སྟེང་པར་ལྟ་བུ་བས་སྟེང་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་གཅིག་རྒྱ་བལྟས་པ་དང་། དགོས་པ་
 ཡང་གོང་མ་གཉིས་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན། ཐར་པ་ཐོབ་པོ་སྒྲུབ་པའི་འདུ་ཤེས་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་
 རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བདུར་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། ལྟ་བུ་ལྟ་སྟེ་འཛིག་ཆོགས་དང་། །ལོག་དང་མཐར་
 འཛིན་ལྟ་བུ་དང་། །ལྟ་བུ་དང་ནི་རྒྱལ་བྱིས་དང་། །བརྒྱལ་ལྷགས་མཆོག་རྒྱ་འཛིན་དང་བརྒྱ། །
 །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་འཛིག་ལྟ། །ལོག་ལྟ་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བུ་ལྟ་
 བ་མཆོག་འཛིན། །རྒྱལ་བྱིས་བརྒྱལ་ལྷགས་མཆོག་འཛིན་ཏེ་ལྟ་བུ་བྱེ་བ་ལྟ་མིན་ལྟའི་སྟེང་རྒྱ་བ་
 སྒྲུན་པས་བདུར་འབྲུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དགུ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་རྒྱ་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། །འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་ཐ་རྒྱུས་སུམ་
 ཅུ་རྒྱ་གྲུག། །གཞུགས་གྱི་སས་བསྐྱུས་གྱི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཅིག། །གཞུགས་མེད་གྱི་སས་བསྐྱུས་ (༡༥པ)
 གྱི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། །འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་

མཐོང་སྤང་སྤུང་ཕྱི་ཕྱི་གཉིས་དང། དེའི་སྤང་བསྤུང་གི་སྤོང་སྤང་བཞི་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར་
 དང་པོ་གྲུབ་ཤི། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། །ལྟ་བུ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །
 འདོད་ན་སྤུང་བསྤུང་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། །ཅིས་འབྱུང་བ་
 ལས། འདོད་པའི་སྤང་བསྤུང་གི་སྤུང་བསྤུང་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བུ་དང། ལྟ་མིན་གྱི་སྤང་
 རྒྱས་བཅུ། གྲུན་འགོག་གཉིས་ལ་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་དང། ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་པའི་བདུན་
 བདུན་ཏེ་བཅུ་བཞི། ལས་བདེན་ལ་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་དེ་སོ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི། བཞི་ནི་སྤོང་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འདོད་པའི་
 སྤང་བསྤུང་གི་འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོ་ད་རྒྱལ། མ་རིག་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཕ་རྟགས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི། ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་དེ་དག་ནི། །གཟུགས་ཁམས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
 གཟུགས་གྱི་སྤང་བསྤུང་གི་ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་པའི་སྤུང་བསྤུང་མཐོང་སྤང་དག། གྲུན་འགོག་
 གཉིས་ལ་དུག་དུག་སྟེ་བཅུ་གཉིས། ལས་མཐོང་སྤང་བདུན། ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་པའི་སྤོང་སྤང་
 ཉོན་མོངས་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཕ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་ཤི། གཟུགས་མེད་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་བཤད་པས་ཐོན་པའི་བྱིར་
 དང། དེ་ལྟར་དགུ་བཅུ་བརྒྱད་དུ་འདོད། །ཅིས་སྤྱིའི་གུངས་གྲང་སྤང་བཞིན་བཤད་པའི་བྱིར།
 ལྟ་རྒྱས་མཐོང་དག་མཐོང་སྤངས་དང། སྤོང་སྤངས་གཉིས་སུ་འདུས་པའང་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་ཅེ་
 ལས་སྤྱིས་བཟོད་(༡༥༦)པ་ཡི། །གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ནི། །ལྟ་སྤྱིས་མཐོང་དང་
 སྤོང་གཉིས་གྱིས། །བཟོད་པས་གཞོམ་མིན་སྤོང་ཁོན་ས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྤྱིད་ཅེའི་སྤང་
 བསྤུང་གིར། མཐོང་ལས་ཐེས་བཟོད་གྱི་རྟོག་ལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ན། མཐོང་སྤང་ཁོན་ཡིན་པས་
 ཁྱབ། ལྟ་མ་བརྒྱད་གྱིས་བསྤུང་བ་རྣམས་མཐོང་སྤང་དང་སྤོང་སྤང་ཅི་རིགས་པར་འདུ་བའི་
 བྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་དེ་རྣམས་མཐོང་ལས་གྱིས་སྤོང་། གྱིས་པ་རྣམས་གྱིས་འཛིག་རྟེན་
 པའི་སྤོང་ལས་གྱིས་སྤོང་པའི་བྱིར་ཏེ། མཐོང་ལས་བཟོད་པས་གཞོམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྣམས།

སྒྲིམ་ལས་ཁོ་ནས་སྒྲིང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ལྷ་བ་ལྷ་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་ལྷ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བདག་
དང་བདག་གི་རྟག་ཆད་དང་། མེད་དང་དམན་ལ་མཆོག་ལྷ་དང་། །རྒྱ་མིན་ལས་མིན་དེར་ལྷ་
བ། །དེ་དག་ལྷ་བ་ལྷ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པ་གཞིར་
བཅས་ལ། ཉོན་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་དབང་པའི་བདག་གམ་བདག་གི་བར་སྒྲོ་
འདོགས་པ། འཛིན་ལྷའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པའམ་ཆད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་
མཐར་ལྷའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་ལྷ་བ། ལོག་ལྷའི་མཚན་ཉིད་དང་།
ལྷ་དན་ལ་དམིགས་ནས་དག་གྲོལ་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ། ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་།
རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་རན་པ་ལ་དམིགས་ནས་དག་གྲོལ་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ། རྒྱལ་
བྱིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དབང་ལྷག་སོགས་(༡༥)འགྲོ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་མཛོད་པར་ཞེན་པ་དེ་
མཐོང་སྤང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དབང་ལྷག་སོགས་རྒྱར་
མཛོད་ཞེན་པ། རྟག་བདག་ཕྱིར་ཅི་ལོག་པ་ཡིས། །རབ་དུ་འཇུག་པས་དེ་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་
བསྐལ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་ཉིད་རྟག་པ་དང་བདག་དུ་ཞེན་པའི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རབ་དུ་འཇུག་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ལྷག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་
རྒྱལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གང་ཡིན། རྟག་བདག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་སུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། མ་
ངེས་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
པ་དང་། ལྷག་བསྐལ་བ་ལ་བདེ་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་བདག་དུ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ལྷ་བ་གང་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལྷ་བ་གསུམ་

ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་། བཞི་ཆོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཕྱིར་དང་། རེས་རྟོག་ཕྱིར་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིར་། མེས་པོ་འདུ་ཤེས་དཔེ་དབང་གིས་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་། ལྟ་བུ་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་པའི་ ཕྱིར་དེ། མཐར་འཛིན་གྱི་རྟག་ལྟ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་པོ་བཞག་། ལྟ་བུ་མཆོག་འཛིན་ལ་གཉིས་ པ་དང་གསུམ་པ་བཞག་། འཛིན་ལྟ་བུ་ལ་བཞི་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་བུ་གཞན་རྣམས་ལ་ དེ་བཞི་མི་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུམ་མ་ཆོང་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་ པའི་ཕྱིར་། རྒྱ་མཚན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། རེས་པར་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་ པ་དང་གསུམ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་མཚན་པོ་དང་བརྒྱུ་ལྟགས་མཆོག་འཛིན་ནི། ཡུལ་ལ་(༡༩མ་) མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན། ལོག་ལྟ་དང་མཐར་འཛིན་གྱི་ཆད་ལྟ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ མེད། ཉན་མོངས་གཞན་རྣམས་ལ་རེས་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་།

ལོ་ན། རྒྱ་རྒྱུ་དེ་རྣམས་ལས་། ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་དམ་ཞེ་ན། མེད་པ་མ་ཡིན་དེ། ད་རྒྱལ་བདུན་རྣམས་དགུ་གསུམ་མོ། མཐོང་དང་སྒྲོམ་པས་ཟད་བྱ་བ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་། ད་རྒྱལ་ལ་ད་རྒྱལ་ཅམ་དང་། ལྟག་པའི་ད་རྒྱལ། ད་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ད་རྒྱལ། དཔོ་སྒྲུམ་པའི་ད་རྒྱལ། མཛོན་པའི་ད་རྒྱལ། ཅུང་ཟད་སྒྲུམ་པའི་ད་རྒྱལ། ལོག་པའི་ད་རྒྱལ་དེ་ བདུན་ཡོད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས་། ད་རྒྱལ་དགུར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་། གཞན་ལ་ ལྟོས་དེ་བདག་ལ་སྒྲུབ་པ་གསུམ། བདག་ལ་ལྟོས་དེ་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པ་གསུམ། བདག་ལ་ལྟོས་ དེ་གཞན་ལ་འགོག་པ་གསུམ་རྣམས་སྒྲུབ་ཡོད་ཅིང་། མཚན་གཞི་ཡང་། གཞན་ལས་བདག་བྱང་ པར་དུ་འཕགས་སོ་སྒྲུམ་པ་དང་། གཞན་དང་བདག་མཉམ་མོ་སྒྲུམ་པ་དང་། གཞན་ལས་བདག་ དམན་ནོ་སྒྲུམ་པའི་ད་རྒྱལ་གསུམ་ནི་དང་པོ་དང་། བདག་ལས་གཞན་བྱང་པར་དུ་འཕགས་སོ་ སྒྲུམ་པ་དང་། བདག་དང་གཞན་མཉམ་མོ་སྒྲུམ་པ་དང་། བདག་ལས་གཞན་དམའ་བ་ཡོད་དོ་ སྒྲུམ་པའི་ད་རྒྱལ་གསུམ་གཉིས་པ་དང་། བདག་པས་མཆོག་མེད་དོ། བདག་དང་མཉམ་པ་ མེད་དོ། བདག་པས་དམན་པ་མེད་སྒྲུམ་པ་གསུམ་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་བཟུ་

ན་བམས་ཅད་ཀྱང་ར་རྒྱལ་བ་དུན་གྱི་ནང་གསེས་གྱི། ར་རྒྱལ་ཅམ་དང་། ལྷག་པའི་ར་རྒྱལ་དང་།
 ཅུང་ཟད་སྒྲམ་པའི་ར་རྒྱལ་གསུམ་དུ་འདུས་གིང་། (༡༥༧)སྤང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཐོང་
 སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་མིན་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་
 མེད་གང་ལ་དམིགས་དང་། རོ་བོ་ཆོས་གསུམ་གང་ཡིན་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་སྤ་རྒྱས་དུས་
 གསུམ་ལ་ལྷན་པའི་རྒྱལ་དང་། ཆོས་བརྒྱ་དུག་སེམས་བརྒྱ་དུག་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་ཡོད་དེ། ལྷག་བསྐལ་རྒྱ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། ལྷ་དང་དེ་བཞིན་ཐེ་ཆོམ་
 དང་། གང་དེ་ལྷན་ཅིག་མ་འདྲེས་པའི། མ་རིག་གང་ཡིན་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ། དེ་དག་ལས་དགུ་
 གོང་དུ་དམིགས། ལྷ་བ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་སོ། ཁྲིམ་འབྱུང་བ་ལས། ལྷག་བསྐལ་དང་ཀྱན་
 འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ལྷ་བ་བདུན་དང་། ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་། མ་རིག་བ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱ་གཅིག་ནི་
 སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་དག་ལས། འཇག་ལྷ་དང་། མཐར་ལྷ་གཉིས་
 མ་གཏོགས་བ་གཞན་དགུ་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་སྤ་རྒྱས་ཁོ་ན་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་ནམ་ཁེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་ནི་ལྷན་ཅིག་
 གང་། འབྱུང་དེའང་ཀྱན་འགྲོ་ཐོབ་མ་གཏོགས། ཁྲིམ་འབྱུང་བ་ལས། སྤ་རྒྱས་དེ་དག་དང་
 ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དག་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་པ་ནི་དེར་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་ཐོབ་
 བའི་ཆོས་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་མི་གཅིག་པས་འབྲས་བུ་ལོགས་སུ་འབྱེན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། ལོག་ལྷ་ཐེ་ཆོམ་དེ་དག་དང་། ལྷ་
 དང་འབའ་ཞིག་མ་རིག་དང་། དྲུག་ནི་ཟག་མེད་སྟོང་ཡུལ་ཅན། ཁྲིམ་འབྱུང་བ་ལས།
 འགོག་པ་དང་ལམ་(༡༥༨) མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལོག་ལྷ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། དེ་དག་
 མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་མ་རིག་པ་དང་། འབའ་ཞིག་སྟེ་རྩ་ཉོན་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་
 པ་དང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་དུག་ནི་ཟག་མེད་གྱི་སྟོང་ཡུལ་དང་། གཞན་རྣམས་ཟག་

བཅས་ཀྱི་ལང་སྤྱོད་ལུལ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དེ་བོ་ཆོས་གསུམ་གང་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །
འདོད་ན་འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བུ་དང་། །མཐར་འཛིན་ལྟ་བུ་ཅིག་མ་རིག་པ། །ལྟག་མ་རྣམས་འདིར་
མི་དགོ་བའོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། །ཐམས་གོང་མའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
ལུང་མ་བསྟན་དང་། འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་མཐར་ལྟ། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྟ་
ཀྱི་མ་རིག་པ་མཐའ་དག་གི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལྟག་མ་
རྣམས་མི་དགོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཕྱ་རྒྱུ་རྣམས་ལས་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་རྩ་བ་གང་ཡིན་པའང་ཡོད་དེ། འདོད་
ན་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོ་དང་། །མྱོངས་རྣམས་མི་དགོའི་རྩ་བ་ཡིན། །ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་
གསུམ། །དེ་ནི་སྤྱོད་དང་མ་རིག་སྟོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་དུག་
གསུམ་གང་ཡིན་གྱིས། །མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་བྱེད་ཅིང་། །དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མ་རིག་པ་
དང་། །ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་རྩ་བ་བྱེད་པའི་བྱིར། །དེ་གསུམ་
ལས་གཞན་གསུམ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་རྩ་བ་མ་ཡིན་དེ། །རྣམ་གཞིས་མཐོར་འཇུག་བྱིར་དེ་
ལས། །གཞན་མིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། །ཁོང་ཁོ་མི་དགོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། །ཐེ་ཆོམ་ནི་ལུལ་
ལ་དེ་(༡༣༥)ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་སོགས་ཆ་རྣམ་པ་གཞིས་སུ་འཇུག་པ་དང་། །ར་རྒྱལ་ནི་མཐོན་
པོར་འཇུག་པའི་བྱིར། །ཉི་འོག་པ་རྣམས་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་རྩ་བ་བཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་དེ།
བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། །དེ་དག་སྤྱོད་ལྟ་ར་རྒྱལ་རྫོངས། །བསམ་གཏན་པ་གསུམ་མ་རིག་ལས། །
ཞེས་པ་ལས་ཐོན་པའི་བྱིར།

ལོ་ན། །དྲི་བ་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཞེ་ན། །བཤད་དུ་ཡོད་དེ། །མགོ་གཅིག་དང་ནི་རྣམ་སྤྱོད་
དང་། །དྲི་དང་བཞག་པར་ལུང་བསྟན་པ། །འཆི་དང་སྤྱོད་དང་བྱེད་པར་འཕགས། །བདག་གཞན་
ལ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། །མགོ་གཅིག་དུ་ལན་གདབ་པར་བྱ་བ་དང་། །རྣམ་

པར་བྱེ་སྟེ་ལན་གདབ་པར་བྱ་བ་དང་། དྲིས་ནས་ལན་གདབ་པར་བྱ་བ་དང་། བཞག་པར་ལུང་
བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་བཞིར་ཡོད་ཅིང་། མཚན་གཞི་ཡང་རིམ་པ་བཞིན། མེས་ཅན་འཆིལ་
ཞེས་དྲིས་པ་ན་འཆིལ་ཞེས་མགོ་གཅིག་རྩ་ལན་གདབ་པ་དང་། མེས་ཅན་སྐྱེལ་ཞེས་དྲིས་པ་ན་
ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྐྱེ་ཡི། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པ་རྣམས་མི་སྐྱེ་ཞེས་རྣམ་པར་བྱེ་
སྟེ་ལན་གདབ་པ་དང་། མི་འདི་བྱད་དུ་འཕགས་པ་འཇམ་པ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ལྟ་རྣམས་
ལ་ལྟས་ཉེ་དྲིན་དམན་ནོ་ཞེས་སམ། རན་མོང་པ་རྣམས་ལ་ལྟས་ཉེ་དྲིན་བྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ་
ཞེས་ལན་གདབ་པ་དང་། ལུང་པོ་རྣམས་ལས་མེས་ཅན་ཇུས་གཞན་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེས་དྲི་བ་
ན་བཞག་པར་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་རང་འགྲེལ་གྱི་གསུང་
ལ་དབགས་ན་དྲི་བ་བཞི་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། ལན་དང་པོ་གསུམ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་དང་།
བཞི་པའི་ལན་བཞག་པས་ཀྱང་དྲི་བ་དེ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ལུང་བསྟན་(༡)ལཱ་པར་བྱ་དགོས་པ་
འདྲ་སྟེ་དབྱད་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་དུས་གསུམ་གྱི་ཐ་ཀྱས་དུས་གསུམ་ལས་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ཚུལ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་ཡོད་དེ། དུས་གཉིས་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་དང་། མ་འོངས་པའི་ལྡན་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་ཡོད་དེ། འདས་དང་ཉེར་གནས་འདོད་ཆགས་དང་། །ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་དག་གིས་ནི། །
གང་ལ་དེ་སྐྱེས་མ་སྤངས་པའི། །དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འདོད་
ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་གསུམ་ཡུལ་སྤྱག་མི་སྤྱག་མཐོ་བ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དམིགས་ནས་
སྐྱེ་ཡི། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བས་མ་བྱུང་
ཅིང་། བྱད་པར་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བའི་ཆགས་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གང་ལ་རང་ཉིད་
སྐྱེས་ནས་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་ཡུལ་དེ་དང་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་འོངས་པའི་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་དེ་དག་མ་འོངས་པས། །ཀྱན་དང་

གཞན་གྱིས་རང་དུས་པ། མི་སྡེ་རྣམས་གྱིས་ཐམས་ཅད་དང་། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ཡིད་གྱི་
འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་དག་གིས། མ་འོངས་པ་ཉིད་གྱི་ཡུལ་དུས་གསུམ་པ་ཀུན་དང་ལྡན་
པར་བྱེད། གཞན་དབང་ཤེས་རྣམས་གྱིས་ད་ལྟར་བ་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང་། དམིགས་གྱིས་བསལ་
ན། དབང་ཤེས་མི་སྡེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་གྱིས་ཡུལ་དུས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱིའི་མཆོད་ཉིད་དང་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷག་མ་ཀུན་གྱིས་ཀུན་དང་ལྡན། །ཞེས་
(༡༥༧)འབྲུང་བ་ལས། ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་ཐེ་ཆོམ་མ་རིག་པ་རྣམས་ནི་དུས་གསུམ་པ་
ཀུན་གྱི་ཡུལ་སྤང་བྱ་དུས་གསུམ་པ་ཀུན་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དུས་གསུམ་ལས་
ད་ལྟར་བ་ལ་དོགས་པ་རྒྱུར་བས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་རྩམས་སྤྱོད་དམ་མེད།
ཡོད་ན་དྲག་རྩམས་སྤྱོད་འབྱུར་ལ། མེད་ན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་འབྱུར་ཞེས། སྤྱོད་དང་པོ་མེད་དེ།
དེ་གཉིས་རྩམས་སྤྱོད་ཀྱང་འདུས་བྱས་གྱི་མཆོད་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྩམས་སྤྱོད་
ཡོད་པར་ལུང་རིགས་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་གསུངས་ཕྱིར། །གཉིས་ཕྱིར་ཡུལ་
ཡོད་ཕྱིར་འབྲས་ཕྱིར། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ལུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་མདོ་ལས། དག་སྤྱོད་དག་
གལ་ཏེ་འདས་པའི་གཟུགས་ཤིག་རྩམས་སྤྱོད་པར་མ་གྱུར་ན། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་
དང་ལྡན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བུར་ཡང་མི་འབྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གིས་ཕྱིར་འདས་
པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་
ལ་མི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མ་འོངས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོདོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འདས་མ་འོངས་རྩམས་སྤྱོད་པའི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ཤིང་། རིག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ན་འདས་མ་འོངས་ལ་དམིགས་
པའི་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟ་བུ་ལ་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོན་གྱི་འབྲས་བུ་
འབྱིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལྷགས་འདི་ལ་དུས་གསུམ་པོ་རྩམས་སྤྱོད་པ་ཡིན་དེ། དེ་

ཡོད་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད། ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་འདོད། ཅེས་འབྱུང་པ་ལས། དེ་གསུམ་རྩམ་
ཡོད་དུ་སྐྱབ་པས། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱབ་(༡༩༠ན)པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་པ་ལའང་
བཞི་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཚུལ་བཞི་དངོས་དང་མཚན་ཉིད་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་གཞན་
འབྱུར་ཞེས་བྱ། ཞེས་འབྱུང་པ་ལས། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འབྱུར་པར་སྐྱབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་
གཞན་དུ་འབྱུར་པར་སྐྱབ་པ་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འབྱུར་པར་སྐྱབ་པ་དང་། གཞན་གཞན་
དུ་འབྱུར་པར་འདོད་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་བཅུན་པ་ཚོས་སྒྲིབས་ཡིན་ཏེ། དེས་
གསེར་གྱི་སྒྲོད་བཙོམ་ནས་རྒྱན་གཞན་དུ་བསྐྱར་བ་ན་དབྱིབས་འབྱུར་ཡང་ཁ་དོག་མི་འབྱུར་བ་
དཔེར་བཞོན་ནས། ལྷ་གྲུ་ལྷ་བྱ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྷར་བ་དང་། ད་ལྷར་བ་ནས། འདས་པར་
འབྱུག་པའི་ཚེ། རྩམ་གཞན་དུ་མི་འབྱུར་ཡང་། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འབྱུར་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲིགས་ཡིན་ཏེ། དེས་སྒྲིས་པ་ཞིག་བྱང་མེད་ཀྱན་ལ་ཆགས་
ཀྱང་། བྱང་མེད་གཅིག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ན། དེ་ལ་ཆགས་ཞེས་བརྗོད་པ་དཔེར་བཞོན་
ནས། ལྷ་གྲུ་ལྷ་བྱ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྷར་བ་དང་། ད་ལྷར་བ་ནས་འདས་པར་
ཆེ་བའི་སྒྲོ་ནས་འཛིག་པས་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འབྱུར་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི་
བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཡིན་ཏེ། དེས་རྩིས་ཀྱི་རིལ་བྱ་གཅིག་ཉིད་གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་
ཤོ་མིག་ཏུ་བཞག་པ་ན། དེ་དང་དེར་འཛིག་པ་དཔེར་བཞོན་ནས། ལྷ་གྲུ་ལྷ་བྱ་མ་འོངས་པ་
ཆེ། བྱ་བ་མ་སྒྲིས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མ་འོངས་པ་དང་། བྱ་བ་སྒྲིས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྷར་
བ་དང་། བྱ་བ་ཞིག་པ་ལ་འདས་པར་འཛིག་པས་གནས་སྐབས་(༡༩༠བ)གཞན་དུ་འབྱུར་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི་བཅུན་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཡིན་ཏེ། དེས་བྱང་མེད་གཅིག་ལ་མ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད། ལྷ་
མོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་དཔེར་བཞོན་ནས། ལྷ་ཕྱི་བར་གསུམ་ལ་སྒྲིས་ཏེ་འདས་མ་འོངས་ད་ལྷར་
བ་ཞེས་བརྗོད་པས་གཞན་གཞན་དུ་འབྱུར་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྷར་ལྷགས་བཞི་ལས། དང་པོ་གཉིས་དང་། བཞི་པ་མི་འབྱུང་དེ། རིམ་པ་བཞིན་

གྲངས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏུམ་གསུམ་འཛོལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཏུམ་རེ་རེ་ཡང་ཏུམ་གསུམ་ཆར་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པ་བཟང་ཉེ་བྱ་བ་ཡིས། ཏུམ་རྒྱམས་རྒྱམ་བཞག་། ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་ན་མ་འོངས་པ་དང་། བྱེད་པའི་ཆོས་ད་ལྟར་བ་དང་། བྱ་བ་འགགས་པ་ན་འདས་པ་ལ་མེགས་པའི་ཏུམ་རྒྱམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་སྒྲིན་གཏན་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་། ད་ལྟར་བ་ཡིན་ཀྱང་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྐྱབ་པའི་སྡེ་པ་གང་ཡིན་གྱིས། ཏུམ་གསུམ་ཀ་རྩ་མེད་ལས་ལེན་ནམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཏུལ་བ་ལྟས། གཞི་ཀུན་པ་དང་འོད་བསྐྱངས་སྡེ། །མ་བསྐྱངས་སྡེ་དང་ཆོས་བསྐྱངས་སྡེ། །མང་ཐོས་གོས་དམར་སྟོབ་མ་ནི། །རྒྱུ་པར་སྡེ་སྡེ་སྐྱབ་པའི་སྡེ། །ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན། ཅེས་བདུན་གསུངས་པའི་རྒྱུ་པར་སྡེ་སྡེ་སྐྱབ་པའི་སྡེ་པས། དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ད་ལྟར་བ་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེད་མ་ཟིན་པའི་འདས་པ་རྩམ་སུ་ཡོད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་འདས་པ་རྩམ་སུ་མེད་ཅེས་རྒྱུ་པར་སྡེ་སྡེ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། རི་སྐྱད་བཤད་པའི་སྐྱད་བྱ་བ་ལྟས་དེ་དག་སྐྱངས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། བཤད་(༡༧༡ན) ཏུ་ཡོད་དེ། ལྷག་བསྐལ་མཐོང་སྐྱད་བྱ་སྐྱངས་ཀྱང་། ཀུན་འགོ་ལྷག་མ་རྒྱམས་གྱིས་ལྷན། །དང་པོའི་རྒྱུ་པ་སྐྱངས་ཀྱང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་ལྷག་རྒྱམས་གྱིས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྐྱད་བྱ་དེ་དག་སྐྱངས་ན་བྲལ་བས་མ་བྱུང་། དེ་དང་བྲལ་ན། སྐྱངས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ། ལྷག་བསྐལ་གཤམ་པ་སྡེས་ལ་ཀུན་འབྱུང་གཤམ་པ་མ་སྡེས་པའི་ཆོ། ལྷག་བསྐལ་མཐོང་སྐྱད་སྐྱངས་ཀྱང་ཀུན་འགོ་ལྷག་མ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྐྱད་རྒྱམས་དང་ལྷན། །སྟོམ་སྐྱད་དགུ་ལས་དང་པོའི་རྒྱུ་པ་སྐྱངས་ཀྱང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་སྟོམ་སྐྱད་ཅོན་མོངས་ལྷག་མ་རྒྱམས་ཀྱི་དམིགས་ནས་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ཆོས་བརྩུ་དྲུག་སེམས་བརྩུ་དྲུག་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་ནི། འོ་ན། དངོས་བོ་གང་ལས་

ཁྱིཾ་མེད་པོ་ལྟ་བུ་པ་པར་ཆེན་པོ་དང་རྒྱལ་ཁབ་པ་པར་པ་

དུག་པ་རྒྱུ་གངས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་གངས་དང་། བརྟན་
བཅོས་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་གངས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་
ཟག་པ་རྒྱ་བོ་རྒྱུ་བ་ཉེར་ལེན་ཞེས་པ་རྒྱལ་ཁབ་པ་པར་ཆེན་པོ་དང་རྒྱུ་གངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
ལ། འདོད་ཟག་དང་། སྤྱིད་ཟག་དང་། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་དང་། (༡༤༩)གསུམ་ཡོད་པའི་དང་
པོ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འདོད་ན་གཏི་མུག་མ་གཏོགས་པའི། ཁོན་མོངས་ཀུན་ནས་
དགྱིས་བཅས་ཟག། ཅིས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས། འདོད་པའི་བླ་ཀུས་སོ་དུག་ལས་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ་
མ་གཏོགས་པའི་ཁོན་མོངས་སོ་གཅིག་དང་། འཆད་འགྱུར་གྱི་ཀུན་དགྱིས་བཅུ་ནི་འདོད་ཟག་
ཡིན་ཞེས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྱིད་ཟག་ཡོད་དེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་ནི་མེད་པ་
ན། བླ་ཀུས་ཁོ་ན་སྤྱིད་པའི་ཟག། དེ་ལྟར་མ་བརྟན་ཁ་ནང་བལྟས། མཉམ་བཞག་ས་པའི་
ཕྱིར་གཅིག་བྱས། ཅིས་འབྱུང་བ་ལས། གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་བལྟས་པའི་ཁོན་མོངས་པ་ཡིན་
ཅིང་། དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་པ་ཡང་བསྐྱེབས་ལྟར་མ་བརྟན་དང་། ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པ་
དང་། མཉམ་བཞག་གི་སྐུ་བལྟས་པ་གསུམ་དུ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཡོད་དེ། ཅུ་བ་མ་རིག་ཡིན་པས་ན། འོགས་ཤིག་དུ་ནི་
ཟག་པར་བརྟན། ཅིས་འབྱུང་བ་ལས། ཁོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་མཐའ་དག་དེ་ཡིན་ཅིང་།
ཟག་པ་འོགས་པར་རྟོན་པ་ཡང་། འཁོར་པའི་ཅུ་བ་ཡིན་པ་དང་། འདི་སྤངས་ན། བླ་ཀུས་
གཞན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་རེ་ཅིས་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བོ་དང་རྒྱུ་
བཤད་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཅུ་བོ་རྒྱུ་བཤད་དེ་བཞིན་དུ། ལྟ་རྒྱུ་ལས་ཕྱིར་འོགས་ཤིག་
བརྟན། ཁྱིཾ་མེད་པོ་ལྟ་བུ་པ་པར་ཆེན་པོ་ཡིན་གྲོགས་མེད་རྒྱལ་ཁབ་། འདོད་པའི་རྒྱུ་མི་མཐུན་ལོ། ཅིས་
འབྱུང་བ་ལས། འདོད་པའི་ཟག་པར་བཤད་པ་བཞིན་དུ། དེའི་རྒྱ་བོ་དང་རྒྱུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། སྤྱིད་ཟག་ལ་ཡང་དེའི་རྒྱ་བོ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ལྟ་བུ་ལས་(༡༥༠)གསུམ་ན་བཅུ་གཉིས་
བཅུ་གཉིས་དེ་སོ་དུག་ནི་ལྟ་བུའི་རྒྱ་བོ་ཞེས་འོགས་སུ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་གསལ་བའི་ཆ་
ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན་ཀྱང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རི་སྐད་བཤད་ཉིད་མ་རིག་བཅས། ཉེར་

ལེན་རྣམས་དེ་ལྟ་རྣམ་གཉིས། །ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་མ་རིག་པ། །འཛིན་པར་བྱེད་པ་མིན་ཕྱིར་
བསྐྱེས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རི་སྒྲོང་བཤད་པའི་རྒྱ་སྒྲིབ་ཉིད་ཁམས་རང་རང་གི་མ་རིག་པ་
དང་བཅས་པ་ནི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེར་ལེན་གསུམ་ཁོ་ནར་མི་འགྱུར་བ་ནི་ལྟ་བུ་
ཉེར་ལེན་ལས་རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྟལ་ཁྱགས་མཆོག་འཛིན་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་ན། མ་རིག་པ་
ཉེར་ལེན་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་པར་བསྐྱེས་དེ་སྟོན་པ་ཡང་གོགས་མེད་པར་མ་རིག་པས་སྤྱིད་པ་མི་
འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱིར་ཉོན་མོངས་ལ་ཕྱ་རྒྱས་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་ཡང་བཤད་དུ་
ཡོད་དེ། གང་ཕྱིར་དེ་དག་སྔ་བ་དང་། །རྗེས་འབྲེལ་རྣམ་གཉིས་རྒྱས་འགྱུར་དང་། །རྗེས་སུ་
འབྱུང་བས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཕྱ་རྒྱས་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྟོགས་དགའ་
བསམ་ན་སྔ་བ་དང་། ཐོག་མ་མེད་ནས་ཐོབ་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་རྒྱུ་མི་ཆད་པ་དང་། དམིགས་
པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བརྒྱུག་བཞིན་དུ་ཡང་ཡང་མདོན་དུ་
འགྱུར་བ་སྟེ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྱག་ཏུ་ཟག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་
ཀྱི་དཔེ་ཆོག་ཡོད་དེ། དེ་དག་འཛིན་བྱེད་ཟག་བྱེད་དང་། །འཁྱེར་བར་བྱེད་དང་འཕྱོར་བྱེད་
དང་། ཉེ་བར་འཛིན་ཕྱིར་ཟག་ལ་སོགས། །དེ་དག་གི་ནི་དཔེ་ཆོག་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
འཁོར་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པའམ། སྟེ་མཆོད་དུག་གི་མ་ནང་ནས་ཟག་པར་བྱེད་(༡༧ ནུམ་)པས་
ན་ཟག་པ་དང་། ཡང་སྤྱིད་དུ་འཁྱེར་བར་བྱེད་པས་རྒྱ་བོ་དང་། དེར་འཕྱོར་བར་བྱེད་པས་སྒྱིར་
བ་དང་། འཁོར་བར་ཉེར་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ཉེར་ལེན་ཞེས་བཞོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བརྟན་བཙོས་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་ཏུ་སྒྲིབ་
སོགས་ཀྱི། དཔྱེ་བས་ཡང་རྣམ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཀྱང་སྒྲིབ་འཆིང་བ་སྔ་
རྒྱས་ཉེར་ལེན་ཀྱང་དཀྱིས་ཞེས་པ་ལྟ་ཡང་མིང་གིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྒྲིབ་ཀྱང་སྒྲིབ་
ལ། ཅུ་ཉོན་དུག་གི་ཀྱང་སྒྲིབ། རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྟལ་ཁྱགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ཀྱང་སྒྲིབ། ཐུག་
དོག་དང་སེར་སྒྲིབ་ཀྱང་སྒྲིབ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་མཆོག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཀྱང་སྒྲིབ་ལྟ་
བའི་ཀྱང་སྒྲིབ་ལས་ལོགས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྣམ་དང་མཆོག་འཛིན་འདྲ་བའི་
ཕྱིར། །ལྟ་གཉིས་ཀྱང་ཏུ་སྒྲིབ་གཞན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་ཁམས་

གསུམ་ན་རྩལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། འདི་གཉིས་ཀྱང་དེ་ཡོད་པར་འདྲ་བ་དང་། དང་པོ་
གསུམ་བརྒྱད་བར་འདྲ་ཞིང་། འདི་གཉིས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་བྱེད་དུ་འདྲ་བས། དེ་ལྟར་བཞག་
པའི་ཕྱིར། ཀུན་དགྱིས་རྣམས་ལས་ཐུག་དོག་དང་མེར་སྤེལ་གྱི་སྒྲིབ་ལོགས་པར་སྒྲོན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་ནི། །མི་དགེ་རང་དབང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཐུག་དོག་
མེར་སྤེལ་དེ་དག་ལས། །ལོགས་ཤིག་གྱི་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་བཤད། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། དེ་
གཉིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་རང་དབང་ཅན་དུ་གཅིག་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། མདོ་ལས། བ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བའོ། །(༡༤༩བ)ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་རྣམས་ལ། །གཉིས་
ཀྱིས་འདོད་ལས་མི་འདའ་ལ། །གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ཕྱིར་སྒྲོག་བྱེད། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། མཐོང་
སྤང་གྱི་སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་སྤང་དུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གནོད་སེམས་དང་ལྟ་ནི་ནི་བ་མའི་
ཆ་མཐུན་ལྟ་ཡིན་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་རྣམས་དེ་ལྟ་སྤངས་པའི་ལྟ་ཆ་ནས་འཛོག་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་ཞིག་དེ་ལྟ་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་
སྤངས་སོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་རྣམས་
ལ། །ཞེས་སོགས་འབྲུང་བ་ལྟར། ཉོན་མོངས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ལྟ་བུ་གང་ཟག་
འདོད་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད། དང་པོ་གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་འདོད་ཡོན་ལས་ལན་གཅིག་འདས་
ཀྱང་ཡང་ཕྱིར་ལྟ་བུ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་གྱི་སྒྲིབ་གསུམ་ནི་འཛིན་ལྟ་གྱི་བརྟགས་
རྒྱུ་ཞིམས་བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། བེ་ཆོམ་རྣམས་ཡིན་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་
རྣམས་དེ་གསུམ་སྤངས་པའི་ལྟ་ཆ་ནས་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲོ་དང་རྩ་བས་བསྐྱས་
ཕྱིར་གསུམ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གསུམ་པོ་དེར་འདྲུ་བའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུན་ཞུགས་དེ་དེ་གསུམ་སྤངས་པའི་ལྟ་ཆ་ནས་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། གསུམ་པོ་དེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་ཞིག་། དེ་གསུམ་རྒྱུན་ཞུགས་
འབྲས་གནས་ཀྱིས་སྤངས་སོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསུམ་
པོ་དེ་བར་བར་བཞོད་པའི་གོགས་ཀྱི་(༡༥༠ན)གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲོ་མི་འདོད་དང་

ལམ་ནོར་དང་། ལམ་ལ་ཐེ་ཆོས་དེ་སྟེད་གཅིག །ཐར་པར་བསྟོད་ལ་གཤམ་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་
ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འཛིན་ལྟས་དང་པོར་ཐར་པར་འགྲོ་མི་འདོད་
པར་བྱེད། ཚུལ་བྲིམས་བརྒྱལ་བྱགས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་བར་དུ་ལམ་ནོར་བར་འབྲིད་པར་
བྱེད། ཐེ་ཆོས་གྱིས་ཐར་ལམ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ལུལ་གཞན་དུ་
བསྟོད་པ་ལ་གཤམ་བྱེད། འགྲོ་མ་འདོད་པ། ལམ་ནོར་བ། ལམ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དང་གསུམ་
ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་ཡང་ཡོད་དེ། ཁོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་ལྟ་
ཉིད། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྟེས་པའི། །འདོད་ཆགས་གཉིས་ཀྟོད་ད་རྒྱལ་
མོངས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས་དང་། ཀྟོད་པ་
དང་། ད་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་དེ་
ལྟ་སྤངས་པའི་ཐོག་ཆ་ནས་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤར་བཤད་པས་གོ་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཆིང་བ་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཆོར་བའི་དབང་གིས་འཆིང་བ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་
གྱིས། དུག་གསུམ་གྱིས་འཆིང་བ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། ཉེ་ཉོན་གྱང་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ལས་
གཞན་ཉོན་མོངས་ཅན། །སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ཐུང་ཞེས་པ། །གང་དེའང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
ཏེ། །དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཞེས་མི་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཅུ་ཉོན་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་
ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཉེ་ཉོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། (༡༩༩བ) ཀུན་དགྱིས་གྱང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རོ་ཆ་མེད་དང་
ཁྲེལ་མེད་དང་། །ཐུག་དོག་མེར་སྤྲོ་ཀྟོད་པ་དང་། །འགྲོད་དང་རྒྱགས་དང་གཉིད་དང་ནི། །ཀུན་
ནས་དགྱིས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་དོན་གྱང་། མྱིད་པའི་
བཅོམ་རར་ཀུན་ནས་དགྱིས་པར་བྱེད་པས་དེ་སྤྲད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བརྒྱད་པོ་གང་གིས་
ཀུན་ནས་སྤོང་བ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དང་འཆབ་པའི་འདོད་ཆགས་གྱིས། །རོ་ཆ་མེད་ཀྟོད་མེར་སྤྲོ་
བསྟར། །འཆབ་པ་ཅོད་དོ་མ་རིག་ལས། །རྒྱགས་དང་གཉིད་དང་ཁྲེལ་མེད་དོ། །ཐེ་ཆོས་ལས་
འགྲོད་ཁྱོ་བ་དང་། །ཐུག་དོག་ཁོང་ཁྱོའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་
གྱིས་རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཀྟོད་པ་དང་། མེར་སྤྲོ་བསྟརས། འཆབ་པ་གང་གིས་བསྟར་བ་ཅོད་པ་
སྟེ། །ཁཅིག་སྟེད་པས་བསྟར་ཞེས་དང་། །ཁཅིག་མ་རིག་པས་བསྟར་ཞེས་འདོད་པ་ཡོད། རྒྱགས་

པ་སྐྱུ་གསུམ་མ་རིག་པས་བསྐྱར། འགྲོད་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ལས་དང་། ཁྱོ་བ་སྐྱུ་གསུམ་
ཁོང་ཁྱོའི་རྒྱལ་ས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉམ་མོངས་པ་ལས། ལུས་ལ་དྲི་མ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་དུག་ཡོད་དེ། གཞན་
ཡང་ཉམ་མོངས་དྲི་མ་དུག ལྷ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་འཛིག་དང་ཁོན་འཛིན་
དང་། རྣམ་འཛོལ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་གང་གི་ཆར་གཏོགས་པའང་
ཡོད་དེ། ལྷ་དང་རྒྱགས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་ཁོན་འཛིན་དང་། རྣམ་འཛོལ་ཁོང་ཁྱོ་
ལས་སྐྱེས་མོ། འཛིག་པ་ལྟ་བུ་པ་མཛོག་འཛིན་ལས། གཡོ་ནི་ལྟ་བུ་སྐྱེས་ནས་བསྐྱར། ཞེས་
པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཁམས་གང་ན་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདོད་དང་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ན། གཡོ་རྒྱུ་ཆོངས་པས་འདྲིད་ཕྱིར་རོ། རྒྱགས་ཆོད་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་
ན། །(༡༤༥)གཞན་དག་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གཡོ་རྒྱུ་གཉིས་
འདོད་ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་དང་། རྒྱགས་སྐྱུ་གསུམ་ཁམས་གསུམ་ཆར་
དང་། གཞན་རྣམས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་
བ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་བྱ་གཉིད་ད་རྒྱལ་བཅས། །(ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ས་པ་ཡིན། ཉེ་
བའི་ཉམ་མོངས་རང་དབང་ཡང་། གཞན་ནི་རྣམ་ཤེས་དུག་རྟེན་ཅན། ཁད་པ་དག་དང་འདོད་
ཆགས་སུ། །མཚུངས་ལྟར་ཞེ་སྤང་བསྐྱོག་པའོ། །མ་རིག་པ་དག་ཐམས་ཅད་དང་། མེད་ལྟ་
ཡིད་བདེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་དང་ཐེ་ཚོམ་མོ། གཞན་ཡིད་བདེ་དང་འདོད་ལས་
སྐྱེས། བཏང་སྐྱེམས་དང་ཀུན་ས་གོང་མ། །ས་རི་བཞིན་དུ་རང་རང་དང་། འགྲོད་དང་རྒྱག་
དག་ཁྱོ་བ་དང་། རྣམ་འཛོལ་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། འཛིག་པ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། མེར་སྐྱ་
དག་ནི་བསྐྱོག་པ་ཡིན། གཡོ་དང་རྒྱ་དང་འཆབ་དང་གཉིད། གཉིས་ཀ་དང་ལྟ་བདེ་དག་
དང་། རྒྱགས་པ་བཏང་སྐྱེམས་ཀུན་དུ་འགྲོ། ཁའི་པོ་གཞན་ནི་ལྟ་དག་དང་། །)ཅེས་སྐྱུ་གསུམ་
འབྱུང་བ་ལས་ཐོན་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱུད་པ་སྐྱེལ་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་འདུན་པ། གཞོད་སེམས། གཉིད་རྒྱགས་
གཉིས། ཆོད་འགྲོད་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་ལྟ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་སྐྱེལ་པ་ལྟགས་པར་འཛིག་པ་དང་།

གཉིད་རྒྱགས་གཉིས་གཅིག་དང་། རྟོན་འབྱོར་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི། འདོད་ན་སྦྱོབ་
རྣམས་མི་མཐུན་དང་། །ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་གཅིག་ལུང་པོ་གཞོད་བྱེད་
དང་། །ཐེ་ཚོམ་ཕྱིར་ན་ལུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོབ་པ་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་རྩལ་བྱིས་ཀྱིས་ལུང་པོ་ལ་གཞོད་པ་དང་། གསུམ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུང་པོ་དང་།
བཞི་པས་ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་ལུང་པོ་ལ་གཞོད་པ་དང་། ལུ་བས་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་
བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ལོགས་པར་བཞག་ཅིང་། གཉིད་རྒྱགས་གཉིས་མི་མཐུན་པ་གཉེན་པོ་
གཅིག་ །རྒྱ་ཟས་གཅིག་ ལས་སུ་བྱ་བ་གཅིག་པ་དང་། རྟོན་འབྱོར་གཉིས་ཀྱང་དེ་གསུམ་གཅིག་
པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

། བྱ་རྒྱས་སྦྱོར་རྩལ་འཆད་པའི་སྐབས།

གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་རྩལ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་སྦྱོར་རྩལ་དང་། སྦྱོམ་སྤང་སྦྱོར་རྩལ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །དེ་ལ་དམིགས་པ་
ཡང་དག་པར། །ཟད་དང་དམིགས་པ་སྤངས་པས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། (༡༤༥) ལྷག་ཀྱང་
མཐོང་སྤང་གཉིས་ལྟ་བུ་རང་ས་ལ་དམིགས་པ་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་ལྟ་བུ་ཟག་
མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་བདེན་བཞིའི་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྦྱོར་བ་དང་།
འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཁམས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་དགུ་ནི་གོང་སས་བསྐྱས་པའི་
བདེན་པ་མ་ཤེས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་རང་སའི་ཀྱན་འགྲོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་
ཟད་པས་སྦྱོར་བ་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་ཟག་མེད་
ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱ་རྒྱས་རྣམས་སྤངས་པས་སྦྱོར་བ་སོགས་ཡིན་ཞིང་། སྦྱོར་རྩལ་ཡང་དུས་གཅིག་
ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྦྱོམ་སྤང་སྦྱོར་རྩལ་ནི། གཉེན་པོ་སྦྱོམ་པས་ཟད་པར་འབྱུང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་
ལས། གཉེན་པོ་སྦྱོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལས་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་རིམ་གྱིས་སྦྱོམ་པས།

སྤང་བྱ་སྒྲིམ་སྤང་ཆེ་འབྱིང་ཆུང་དུ་བྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉེན་པོ་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད། གཉེན་པོ་རྣམ་བཞི་སྤང་བ་དང་། གཞི་དང་བསྐྱངས་ཉིད་རྣམ་པར་ནི། །སྤུན་འབྱེན་ཞེས་བྱ་
དམིགས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་བྱར་འདོད། །(མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་མི་མཐུན་
ཕྱོགས། །ལྷལ་རྣམ་ཆད་དང་དུས་གིས་ཏེ། །འབྱུང་དང་རྩྭ་ལ་བྲིམས་ཕྱོགས་དང་ནི། །དུས་
གཉིས་མིང་བ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །ལན་གཅིག་དུ་བྱད་དེ་དག་གི། །བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་དང་
ཡང་། །གཉེན་པོ་སྤྱེས་དང་འབྲས་ཐོབ་དང་། །དབང་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་རྣམས་སུ། །)ཞེས་
འབྱུང་བ་ལས། སྤང་བའི་གཉེན་པོ། གཞིའི་གཉེན་པོ། ཐག་བསྐྱང་བའི་གཉེན་པོ། རྣམ་པར་
སྤུན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༼སྤངས་པའི་འབྲས་སུ་ཡོངས་ཤེས་འཆད་པའི་སྐབས།༽

གསུམ་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་སུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཡོངས་སུ་ཤེས་དགུ་འདོད་
པ་ན། །དང་པོ་རྣམ་གཉིས་བྱད་ལ་གཅིག་ །གཉིས་བྱད་པ་ནི་དེ་གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་གོང་མའི་
དེ་གསུམ་ཉིད། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཞན་གསུམ་སྟེ། །ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་གཟུགས་
དང་། །བྲག་པ་ཀུན་བྱད་དུག་བཟོད་འབྲས། །རྟུག་མ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་ཡིན། །(མི་ལྷོགས་
མེད་འབྲས་ཐམས་ཅད་དོ། །བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་ལྷའམ་བརྒྱད། །ཉི་པར་བསྟོགས་པའི་
གཅིག་ཡིན་ཏེ། །གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་གསུམ་གྱི་ཡང་། །ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་
ཡིན། །འཇིག་རྟེན་པའི་གཉིས་རྗེས་ཀྱི་ཡང་། །ཆོས་ཤེས་པའི་ནི་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱོགས་
མཐུན་གྱི་དུག་དང་ལ། །)ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། །འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྟུག་(༡༩༦ན)ཀུན་
མཐོང་སྤང་བྱད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ །འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་
ཏེ་གསུམ་ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྟུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་
གཅིག་ །འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཏེ་གསུམ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་
བྱུང་པའི་ཡོངས་ཤེས་ །གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བྲག་པ་བྱད་པའི་ཡོངས་ཤེས་ །གཟུགས་མེད་ཀྱི་

ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་ཡོངས་ཤེས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྣམས་གྱི་དང་པོ་དུག་མཐོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། ལུག་མ་རྣམས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། མཐོང་སྒྲུང་སྒྲུངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་། སྒྲོམ་སྒྲུང་སྒྲུངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་གང་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བྲལ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང་། སྤྱིང་ཅི་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། །རྒྱ་གཉིས་ཀྱན་ཏུ་བཙོམ་པའི་ཕྱིར། །ཡོངས་ཤེས་ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཉིད་གྱིས་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་གསར་དུ་སྦྱེས་པ་དང་། སྤྱིང་ཅིའི་སྒྲུང་བྱ་ཕྱོགས་གཅིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱན་ཏུ་བཙོམ་པ་ལས་མཐོང་སྒྲུང་སྒྲུངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དེ་བཞག་ །ཁམས་རིལ་པོ་ལས་འདས་ཏེ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་སྒྲོམ་སྒྲུང་སྒྲུངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དེ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། གང་ཡོངས་ཤེས་དུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གཅིག་མིན་མཐོང་ལ་གནས་པ་ནི། །ལྡ་ཡི་བར་དང་ཡང་དག་ལྡན། །སྒྲོམ་ལ་གནས་པ་དུག་གམ་ནི། །གཅིག་གམ་ཡང་ན་གཉིས་དང་ངོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གང་ཟག་གཅིག་སོ་སྦྱེས་ནི་ཡོངས་ཤེས་གང་དང་ཡང་མི་ལྡན། མཐོང་(༡༤༥བ)ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ནས་ལྡའི་བར་དང་ལྡན་པ་ཡོད། སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་འདྲོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་ན། ཡོངས་ཤེས་དང་པོ་དུག་དང་ལྡན་པ་ཡོད། འདྲོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་སྒྲོམ་ལམ་པ་ནི། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྡ་སྒྲུངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྡན། ཕྱིར་མི་འོང་དེས་གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་ཆེ་ནི། གཟུགས་ཁམས་གྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་བསྟན་ནས། ཡོངས་ཤེས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཡོད། དག་བཙོམ་པ་ནི་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྡ་སྒྲུངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་བྱ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། དག་བཙོམ་པ་ནི་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཁམས་ལས་འདྲོད་ཆགས་བྲལ་པ་དང་། །འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དེ་དག་བཙོམས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྒྲུང་ཡོངས་ཤེས་མང་པོ་ཐོབ་ཀྱང་བཙོམས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བཙོམ་པ་ཁམས་གསུམ་

ཚེས་མངོན་པ་མཐོང་གི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་
 ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་
 རྟེན་པ་ལས་བསྟན་པ།

།དམིགས་ལུལ་བདེན་བཞི་མངོན་རྟེན་དང་བཅས་པ་འཆད་པའི་སྒྲ་བས།།

(༡༩ མཚ)དེ ལྟར་གནས་ལྟ་བུར་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ངས་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་པར་བཤད་
 བ། གཉིན་པོ་གང་གིས་སྤངས་པས་འཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མཐོང་
 དང་བསྟོམས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཞེས་བཤད་པ། ཞེས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱ་བ་ལས་ཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས། མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལས་
 ཡང་ཡོད་དེ། སྟོམ་པའི་ལས་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་ཟག་པ་མེད། ཅིས་འབྱུང་
 བ་ཉིད་གིས་བསྟན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར།

འོ་ན། བདེན་པ་ལ་ཇི་ཅམ་ཡོད་ཅེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། གཉིས་
 སུ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་དག་ནི་བཞིར་བཤད་དོ། །སྟུག་
 བསུལ་ཀྱང་འབྱུང་དེ་བཞིན་དུ། འགོག་དང་ལམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན། །དེ་དག་ཇི་ལྟར་མངོན་རྟེན་གས་
 རིམ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་དང་པོ་སྟུག་བསུལ་བདེན་པ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། འཁོར་བ་སཐའ་དག་དེ་
 གསུམ་ཅི་རིགས་པ་ལས་ས་འདས་པ་ཡིན་དེ། ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་དང་། །དེ་ལས་གཞན་
 ཟག་བཅས་རྣམ་ཉིད། །སྟུག་བསུལ་ཉིད་གསུམ་ལྟར་པའི་བྱིར། ཅི་རིགས་མ་ལུས་སྟུག་
 བསུལ་ལོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཚོར་བ་ཡིད་འོང་གི་གཞན་དབང་དུ་སྒྱུར་བ་རྣམས། འབྱུར་
 བའི་སྟུག་བསུལ་གྱིས་སམན། ཚོར་བ་ཡིད་མི་འོང་གི་གཞན་དབང་དུ་སྒྱུར་བ་རྣམས། སྟུག་

བཅུ་ལྔ་ཀྱི་སྐུ་ལྟ་བུ་ཀྱིས་མཛད་། ཆོར་པ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས།
ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་ལྟ་བུ་(༡༩ ཡ་བ)བཅུ་ལྔ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། གང་ལ་བཅོམ་དང་སྟོ་ཡིས་གཞན། །
བསལ་ན་དེ་སྟོ་མི་འཇུག་པ། །ལུས་ཀྱི་བཞིན་དུ་ཀྱན་རྫོང་དུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་
ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལུས་པ་དང་ཆུ་ལྟ་བུ་བཅོམ་པའམ་སྟོས་ཆོས་གཞན་སོ་སོར་བསལ་
བ་ན། དེ་དང་དེར་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་འདོར་བས་ཀྱན་རྫོང་བདེན་པ་དང་། གཟུགས་ལྟ་བུ་བཅོམ་
པའམ་སྟོས་ཆོས་གཞན་སོ་སོར་བསལ་བ་ན། དེར་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་མི་འདོར་བས་དོན་དམ་བདེན་
པར་འཛིག་པའི་བྱིར།

འོ་ན། ཐབས་གང་གིས། བདེན་པ་རྣམས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། རྒྱལ་
གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །བསྟོམ་པ་ལ་ནི་རབ་དུ་སྟོར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས།
གཞི་རྒྱལ་བྱིས་ལ་གནས་ཏེ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལས་
མཐོང་བར་འགྱུར་པའི་བྱིར།

ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཐོས་སྒྲུབ་ལས་བྱུང་སྟོ་རྣམས་ནི། །
མིང་དང་གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་སྟོ་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་མིང་
ཁོ་ན་དང་། མིང་དོན་གཉིས་ཀ་དང་། དོན་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་གསུལ་ལ་འདོད།
མདོ་ལྟེ་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཡིད་ཆེས་པའི་ཡུང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་དོན་ལ་
དབྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་། ཉིད་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་ལ་
འདོད་པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་རྟེན་གང་གིས་བསྟོམ་པའང་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལྡན་ཆོག་མི་
ཤེས་དང་། །འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལུས་འདུ་འཛི་དང་། སེམས་
རྣམ་རྟོག་ལས་བསྐྱེད་པ་(༡༩ ཡ་བ)པའི་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལྡན་ཞིག་གིས་བསྟོམ་དགོས་ཤིང་།
དེ་ཡང་འདོད་པ་རྒྱུད་པ་དང་། ཆོག་ཤེས་པ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་སྟོག་པས་སྟོམ་མི་རུས་པའི་
བྱིར། དེ་དག་གྱུར་ཡོད་དེ། རྟེན་ལ་ཡང་སྟེད་ཆོག་མི་ཤེས། །མ་རྟེན་ལ་འདོད་འདོད་ཆེན་
ཅན། །བསྟོག་པ་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་དག །དེ་གཉིས་ཁམས་གསུམ་གཏོགས་དྲི་མེད། །མ་ཆགས།

ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཚེས་གོ་ས་སོགས་སྐར་ཅེད་པ་ལ་སྐར་ཅེད་ན་སྐར་དུ་སྐད་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཚོག་
 མི་གེས་པ་དང་། དེ་སྐར་མ་ཅེད་པ་ལ་ཅེད་ན་སྐར་དུ་སྐད་པ་ལྟ་བུ་ནི། འདོད་པ་ཆེ་བ་ཡིན་
 ཅིང་། དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་ཚོག་གེས་པ་དང་། འདོད་ཚུང་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བསྒྲིག་པ་གཉིས་
 པོ་ལ་ཡང་། ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་གཉིས་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་གྱི་དེ་གཉིས་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་སྟེང་པའི་བྱིར་དེ། གཉིས་གཉིས་པོ་ནི་མ་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་
 འཕགས་པའི་རིགས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འཕགས་རིགས་
 དེ་དག་ལས། གསུམ་ནི་ཚོག་གེས་བདག་ཅིད་དོ། གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་ཐ་མས་
 ལས། སྐད་པ་སྟེ་པའི་གཉེན་པོའི་བྱིར། བདག་གི་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་པ། དེ་ཡི་དུས་
 དང་གཏན་ཁེའི་བྱིར། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཚེས་གོ་ས་དང་། བསྐད་སྐྱམས་དང་། གནས་མལ་
 དན་དོན་ཅམ་གྱིས་ཚོག་གེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས་ཞེས་པ་གསུམ་དང་། སྐྱོད་པ་དང་སྐྱོམ་པ་
 ལ་དགའ་བ་འཕགས་པའི་རིགས་ཞེས་པ་གཅིག་སྟེ་བཞི་གསུངས་ཁེང་། དང་པོ་(༡༩)པ་
 གསུམ་གྱིས་བདག་གི་བའི་དངོས་པོ་ལ་སྐད་པ་རེ་ཞིག་འགོག་པ་དང་། ལས་བསྐྱོམ་ཚུལ་
 བསྟན། བྱི་མས་ལམ་བསྐྱོམ་པ་དངོས་དང་། བདག་དང་བདག་གི་བའི་དངོས་པོ་ལ་སྐད་པ་
 གཏན་ནས་ཁེ་བའི་ཚུལ་དེ་བསྟན་པའི་བྱིར།

ལོན། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་དང་ལྟན་པའི་གང་ཟག་དེས། བསྐྱོམ་པ་ལ་རི་ལྟར་འཕྲུག་པ་
 ཡིན་ཁེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཞིག་ནས་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། ལྟག་མཐོང་བསྐྱོམ་ཚུལ་གཉིས་སྟེ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འཕྲུག་པ་མི་སྟག་པ། དབྱུག་རྩབ་དབྱུག་འབྱུང་དུན་
 པ་ཡིས། འདོད་ཆགས་རྣམ་ཏྲིག་ལྟག་རྣམས་སོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་གས་ཆེ་
 བས་མི་སྟག་པ་བསྐྱོམ་པ་དང་། རྣམ་ཏྲིག་གས་ཆེ་བས་དབྱུགས་འབྱུང་རྩབ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་མི་སྟག་པ་དང་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀྱང་དུས་ཆགས་བཅས་ཐམས་
 ཅད་ལ། རུས་པ་རྒྱ་མཛོའི་བར་དུ་ནི། སྤྱོ་ཁེང་སྟེད་པས་ལས་དང་པོ། རྒྱང་དུས་ནས་ནི་ཐོད་
 བྱེད་པར། བཏང་བས་སྦྱང་བ་བྱས་པར་བཤད། སྤྱིན་མའི་བར་དུ་སེམས་འཛིན་པས། །
 ཡོད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ཅིང་གིས། ལས་དང་པོ་དང་ཡོངས་སྟེ་སྦྱང་བ་

བྱས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྟོགས་པའི་བསྐྱེད་ཆུང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། མི་སྡུག་པའི་དྲིང་
རེ་འཛིན་དེ་རི་ལྷ་བུ་ཡིན་པའང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མི་སྡུག་མ་ཆགས་ས་བརྩུ་དང་། །དམིགས་
པ་འདོད་སྤང་མིས་སྦྱེད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རོ་བོ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་པ། ས་བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་དང་ཉེར་བསྟོགས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད། བསམ་གཏན་བྱང་པར་ཅན་དང་།
འདོད་པ་སྟེ་བརྩུ་ན་(༡༩༧མ)ཡོད། ཡུལ་འདོད་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྟོགས་ལ་དམིགས་
པ། རྟོན་མིས་སྦྱེད་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབུགས་འབྱུང་དབུགས་རྩལ་བསྐྱེད་ཆུང་ཡོད་དེ། དབུགས་རྩལ་དབུགས་
འབྱུང་དམ་པ་ནི། །ཤེས་རབ་ས་ལྟ་སྦྱོང་ལུལ་རྒྱུད། །འདོད་རྟོན་གྱི་བའི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
འབྱུང་བ་ལས། རོ་བོ་དབུགས་ནང་དུ་རྒྱ་བ་དང་། བྱིར་འབྱུང་བ་དམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་
རབ་དང་། ས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་པོ་གསུམ། བསམ་གཏན་བྱང་པར་ཅན།
འདོད་པ་སྟེ་ལྟ་ན་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྟོན་འདོད་པའི་ལྟ་མིས་བསྦྱེད་
པ་དང་། ཆོས་འདི་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་འདི་ཤུབ་སྟེ། བགྲང་ལ་
སྟོགས་པ་རྣམ་པ་དུག །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བགྲང་བ་དང་། རྟོན་སྟེ་འགྲོ་བ་དང་། འཛོག་པ་
དང་། རྟོགས་པ་དང་། བརྒྱུར་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་རྒྱ་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་ཟབ་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དབུགས་འབྱུང་རྩལ་འདི་དག་གི་བྱང་ཆོས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དབུགས་རྩལ་
དབུགས་འབྱུང་གང་ལས་ལུས། །སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་མ་ཐེན་པའོ། །རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་འོག་
མ་ཡི། །ཡིད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་མི་རྟོགས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རང་གི་ལུས་གང་དུ་གཏོགས་
པའི་སར་གཏོགས་པ་དང་། རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུན་པ་དང་། མ་ཐེན་པ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་
རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རང་དང་ས་གཅིག་པ་དང་། གོང་སའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱི། འོག་སའི་
སྟུལ་སེམས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལྟག་མཐོང་སྒྲོམ་ཆུང་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོགས་ལམ། སྒྲོར་ལམ། བདེན་པ་
(༡༩༧བ)མཛོན་རྟོགས་བསྐྱེད་ཆུང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་གྲུབ་
པར་གྱུར་པ་ཡིས། །དམ་པ་ཉེར་གཞག་བསྐྱེད་པར་བྱ། །ལུས་ཆོར་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་

ལ། །མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བརྟགས་པས། །(ཤེས་རབ་ཐོས་སོགས་ལས་ལྷུང་བའོ། །གཞན་ནི་འབྲེལ་དང་དམིགས་པ་ལས། །རིམ་ནི་རི་ལྟར་སྒྲིབ་བཞིན། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་བཞི། །དེ་ནི་ཆོས་དྲན་ཉེར་གཞག་པ། །སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ཏེ། །དེ་དག་ལ་ནི་མི་རྟག་དང་། །ལྷག་བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད་པར་ལ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། །ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་བཞི་ལ་དམིགས་ནས། །རྣམ་པ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནས་བརྟགས་ཏེ། །དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྱུར་ལམ་བསྒྲུབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ལས་རྩོད་པར་གྱུར་བ་འབྱུང་། །དེ་ནི་བདེན་བཞིའི་སྟོང་ལུལ་ཅན། །རྣམ་པ་བརྩེ་དུག་རྩོད་པ་ལས། །ཆེ་མོ་དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། །གཉིས་ཀ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོང་། །གཞན་དག་གིས་གྲང་འཕེལ་བར་བྱེད། །དེ་ལས་བཟོད་པ་གཉིས་དེ་བཞིན། །ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཆེན་པོ་འདོད་གཏོགས་ལྷག་བསྐལ་ལུལ། །དེ་ནི་སྒྲིབ་ཅིག་གཅིག་དེ་བཞིན། །ཆོས་མཚོག་ཐམས་ཅད་ལྷུང་པོ་ལ། །ཐོབ་པ་མ་གཏོགས་དེ་ལྟར་ན། །རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། །རྩོད་སོགས་རིམ་གྱིས་འབྲུང་བ་དང་། །བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པ་དང་། །མི་རྟག་སོགས་བརྩེ་དུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། །དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པའི་རྒྱང་འབྲིང་བྱ་རྒྱུ་གསུམ་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་དང་། །བཟོད་ཆེན་དང་། །ཆོས་མཚོག་དུས་མཐའི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་དང་། །ཐམས་ཅད་གྲང་ལྷུང་པོ་ལྟ་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅན་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །སྒྱུར་ལམ་བཞིའི་ཐོབ་པ་ནི། །མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ལའང་ཡོད་པས་སྒྱུར་ལམ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། །སྒྱུར་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་གཞན་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། །བསྒྲུབས་ལྷུང་མི་(༡༥༠ན)སྟོགས་མེད་པ་དང་། །བྱུང་པར་བསམ་གཏན་ས་པའོ། །གཉིས་ནི་འོག་ནའང་ཡོད་པའས། །འདོད་རྟེན་ཆོས་མཚོག་ལྷུང་མེད་ཀྱིས། །གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། །ངོ་བོ་བསྒྲུབ་ལྷུང་གཅི་བོར་གྱུར་པ་དང་། །བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །འདོད་པའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། །ཆོས་མཚོག་ལྷུང་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་ན། །གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་འཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། །དེ་སྒྲུས་བས་ཐོབ་ན་སྒྲུས་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ནར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། །སྒྱུར་ལམ་དེ་དག་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ།

འཕགས་པས་དེ་དག་ས་པོར་ནས། གཏོང་ངོ་འཕགས་མིན་འཆི་བས་སོ། །དང་པོ་གཉིས་
ཡོངས་ཉམས་པས་ཀྱང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འཕགས་པས་ནི་སྒྱུར་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ས་དེ་
འཕྲོས་ནས་གོང་དུ་སྒྲིམ་པ་ན་གཏོང་། སོ་སྒྲེའདོད་པ་ལ་ཚགས་བྲལ་ནི། ས་གོང་དུ་འཕྲོས་པ་
དང་འཆི་བས་གཏོང་། ཚགས་པ་དང་མ་བྲལ་པ་ནི་འཆི་བ་ཁོ་ནས་གཏོང་། དང་པོ་གཉིས་ནི་
སོ་སྒྲེའི་ན་ན་ཉམས་པས་ཀྱང་གཏོང་བ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་
ནས་སྒྱུར་ལམ་བསྐྱེད་པ་ནི་འཆི་བ་སོགས་གྲིས་མི་གཏོང་སྟེ། དངོས་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་
མཐོང་། ཞེས། དེའི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བར་དེས་པའི་ཁྱིམ། ཉམས་ན་གང་ཐོབ་
དང་། ཉམས་པའི་ངོ་བོ་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཉམས་ཆེ་སྟོན་མེད་ཐོབ། ཉམས་པ་
གཉིས་ནི་མི་ལྟན་པ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྟོན་ལྟ་བུ་ཉམས་ཏེ་ཐོབ་པ་ན་བཏང་བ་ཉིད་མི་
འཐོབ་པར། (༡༥༠བ) སྟོན་མེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཉམས་བྱ་དེ་དང་མི་ལྟན་པ་ནི་ཉམས་པའི་
ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ། ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་གྱང་ཡོད་དེ། སྒྱིར་སྒྱུར་ལམ་ཐོབ་པས་བདེན་པ་
མཐོང་བ་ལ་ཆེས་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཁྱད་པར། ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་རྩ་མི་ཆད། །བཟོད་ཐོབ་
དན་སོང་ཡོངས་མི་འགོ་ལོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་གཉིས་ཐོབ་ན་རིམ་པ་བཞིན་ལོག་ལྟས་
དག་རྩ་མི་བཅད་པ་དང་། ལས་ཉོན་གྲིས་དན་འགྱུར་མི་སྒྲེའབས་བྱུང་པའི་ཁྱིམ།

འོན། སྒྲོལ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གང་ནས་ལམ་གཞན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས།
 བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གཉིས་སྒྲོལ་རིགས་ལམ་བརྒྱུད་ནས་ནི། སངས་རྒྱལ་ལྷ་འགྲུལ་གཞན་
 གསུམ་ཡང་། ཞེས་འབྲུག་པ་ལས། རྟོད་ཅི་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་རང་གི་རིགས་ལས་
 བརྒྱུད་ནས་སངས་རྒྱལ་ལྷ་འགྲུལ་གྱིད་ཀྱི། བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་མི་འགྲུལ་བ་དང་། གཞན་རང་
 སངས་རྒྱལ་ལྷ་ནི་བཟོད་པ་དང་གསུམ་ཐོབ་པ་ཡང་འགྲུལ་གྱིད་པ་ཡིན་པའི་ཐྱིད་། ཆོས་མཆོག་
 བས་ནི་ལམ་གཞན་དུ་འང་མི་འཇུག་སྟེ། ཉན་ཐོས་རང་ལམ་དུ་རིགས་རེས་པའི་ཐྱིད་དང་
 མཐོན་པ་ཡོད་མར་སྒྲུབ་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱན་ཁྲགས་རང་རྒྱལ་དུ་འགྲུལ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་
 བཤད་ལུགས་གཞན་ཡིན་པའི་ཐྱིད། ལྷ་ལེམས་སྒྲོལ་ལམ་པ་དང་། རང་རྒྱལ་སྒྲོལ་ལམ་པ་
 གཉིས་ནི་འདི་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཁྱོད་དང་བསེ་དུ་བྱུང་རུལ་བར། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་

ཚུམ་མཛོན་པ་མཛོན་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤེས་པུ་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

གཅིག་ལ་གྱུན། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་འབྱུང་པ་ལས། དེ་གཉིས་བྱེད་ནས་ལམ་གཞན་
དུ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར། དེ་ཡི་སྟོན་དུ་ཐར་ཆ་འཇུག། ལྷུང་པ་སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐར། བོས་
བསམ་ལས་བྱུང་ལས་(༡༥)ན་གསུམ་མོ། མི་ཡི་ནང་ནས་འཕེན་པར་བྱེད། ཅིས་པ་རྒྱུ་པ་
བཞིའི་དོན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལས་གྱི་སྟོན་དུ་ཚོགས་ལས་འགོ་དགོས་པ་
དང་། ཚོགས་ལས་པ་བརྩོན་འགྲུས་དུག་ན་ཆོ་གསུམ་གྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་དང་། རོ་བོ་ཐོས་པ་
དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ཆར་ཡོད་པ་དང་། མི་
ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་སྦྱེ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བདེན་པ་མཛོན་རྟོགས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་པ་ཡིས་ཚས་མཚོག་
ལས། ཚོས་གྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད། །(འདོད་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་དེ་ནས་ནི། དེ་ནི་དེ་ལ་ཚས་
ཤེས་དེ་བཞིན། སྤྱུག་བསྐྱེལ་སྤྱུག་ལ་རྗེས་བཟོད་ཤེས། བདེན་པ་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་
ནི། དེ་སྤྱར་བདེན་པ་མཛོན་རྟོགས་འདི། ཁེམས་བརྩུ་དུག་གོ་རྣམ་གསུམ་སྟེ། མཐོང་
དམིགས་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། དེ་ནི་ཚས་མཚོག་དང་ས་གཅིག་བཟོད་དང་ཤེས་པ་གོ་རིམས་
བཞིན། བར་ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་ཅིང་། དེ་ཡང་། དེ་ལ་
རྒྱད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། མ་མཐོང་མཐོང་བྱིར་མཐོང་བའི་ལས། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དེ་གྱིས།
སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཚས་བཟོད་ནས། ལམ་རྗེས་བཟོད་གྱི་བར་མཐོང་ལས་དང་། བརྩུ་དུག་པ་ལས་
རྗེས་ཤེས་ནི་སྒྲིམ་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཚས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་ནས་བརྩུང་སྟེ། ལམ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བར་གྱི་རྒྱད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་
པོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཅིའི་བྱིར་ཞེན། བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་
པའི་བྱིར་རོ། བརྩུ་དུག་པ་ལ་ནི་སྟོན་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་བྱུར་མེད་གྱི། རི་སྤྱར་མཐོང་བ་
གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་སྒྲིམ་པའི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན།
བདེན་པ་མཛོན་རྟོགས་རྒྱད་ཅིག་བརྩུ་དུག་ཅེས་བྱ་ཡི། མཐོང་ལས་རྒྱད་ཅིག་བརྩུ་དུག་དུ་མི་བྱ་
སྟེ། བདེན་པ་མཛོན་རྟོགས་ཡིན་ན། མཐོང་ལས་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་བྱིར།

༼བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
ཞུགས་གནས་བརྒྱད་འཆད་པའི་སྐབས།༽

འོ་ན་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་(༡༥༡)གང་ཟག་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། ཞུགས་
གནས་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྩོལ་དེ་དག་
ཏྱ། ༼དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས། ༼བསྐྱོམ་པས་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན། ༼འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་
ཞུགས་པ། ༼རྩམ་ལྷའི་བར་བཅོམ། ༼ཞེས་འབྲུང་པ་ལས། རྩོན་དབང་པོ་རྩོལ་པོར་གྱུར་པ་
མཐོང་ལམ་སྤྲད་ཅིག་བཅོ་ལྷ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་ཆོ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་དང་། རྩོན་
དབང་པོ་རྩོན་པོར་གྱུར་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་དང་། དེ་གཉིས་ནི་བསྐྱོམ་
པས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་ནའང་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། རྩོན་འཛིག་
རྩོན་པའི་སྐྱོམ་ལམ་གྱིས་འཛིག་རྩོན་པའི་སྐྱོམ་སྤང་རྩོན་མོངས་གཅིག་ནས་ལྷའི་བར་སྤངས་པ་
ཞིག་ཡིན་ནའང་། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་བཅོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་
ལ་གནས་པ་ལལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྩོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པར་འགྱུར་
རྩོལ་ཡོད་དེ། གཉིས་པ་ལ། ༼དགྲ་པ་རྩོན་ཆད་ཟད་པ་ཡིན། ༼ཞེས་འབྲུང་པ་ལས། མཐོང་
ལམ་གྱི་སྤྲོ་རྩལ་དུ་འཛིག་རྩོན་པའི་སྐྱོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་རྩོན་དུག་པ་ནས། དགྲ་པ་རྩོན་
ཆད་དེ་བརྒྱད་པའི་བར་ཟད་པར་བྱས་པ་ནི་ད་ཀྱིས་དེར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་
འབྲས་ལ་ཆགས་བྲལ་རྩོན་སོང་འདི་ཙམ་གྱི་ཆོག་གི། ༼ལམ་དེས་སྤྲོ་རྩལ་དུ་འཛིག་རྩོན་པའི་
སྐྱོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་རྩོན་མཐའ་དག་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་མི་དགོས་དེ། མངོན་པ་
གོང་མའི་རྟོགས། འདི་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་རྩོན་དུ་ལལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
དང་སྐྱོམ་ལམ་གྱིས་སྤོབ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། རྩོམ་ཆགས་(༡༥༡ན)བྲལ་རྩོན་སོང་དུ་འདོད་པ་
ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། ༼ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆགས་བྲལ་རྩོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ལ།
ཆགས་བྲལ་རྩོན་སོང་གིས་མ་ཁུབ་པའོ། ༼ཆགས་བྲལ་རྩོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་མེད་པ་གང་བདེ་

བྱེད་དོ། ཡང་ལས་དེ་གང་རུང་ལ་གནས་པ་ཆགས་བྱལ་སྟོན་མོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པར་
འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདྲོད་བཅས་ཡང་ན་གོང་མ་ལས། །ཆགས་བྱལ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་
པ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མཐོང་ལས་ཀྱི་སྒྲ་རོལ་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་
འདྲོད་ཉོན་དང་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྱལ་བར་བྱས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དེར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ལམ་བཅོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་རྗེས་འབྱངས་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་
གནས་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གང་ཞིག་གང་ལ་ཞུགས་པ་ནི། །བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དེ་འབྲས་གནས། །
དེ་ཆོ་དབང་པོ་རྣེ་ཚུལ་དག །དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་
གཉིས་ཀྱིས་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པ་དེའི་ཆོ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཐོབ་ཅིང་།
དུས་དེ་ན་རྗེས་འབྱངས་གཉིས་ལ་དད་མོས་པ་དང་། མཐོང་ཐོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

འོན། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེ་ཕྱིར་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་ཐོབ་འབྲས་སུ་བྱུང་བར་གྱི། །ལམ་ཐོབ་མེད་པས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འབྲས་
གནས་བྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །མི་བརྟེན་པ་ནི་ཞུགས་མ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེས་
རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཙམ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་(༡༥༡བ)བྱུང་བར་
ཙན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་སུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལས་
ལ་གནས་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་སུ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་ཙམ་པོ་བ་དང་། བྱི་མ་བྱི་
མའི་ཞུགས་པ་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། ས་དང་ས་ན་ཉེས་རྣམ་དགུ། །དེ་
བཞིན་དུ་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམས། །རྒྱུད་དང་འབྲིང་དང་ཆེ་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱུད་ཏུ་ལ་སྟོགས་ཐ་དད་
ཕྱིར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དགུ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་
ཉོན་མོངས་དགུ་སྤང་གཉེན་གང་སྟོན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱན་ཞུགས་
འབྲས་གནས་ལ་སྤང་བྱ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྤང་བྱ་ཅིག་ཙམ་པ་དང་། དེམ་གྱིས་པ་གཉིས་
ཡོད་དེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ནི། རྒྱན་ཞུགས་ཡིན་པ་གཞིར་བཅས་ལ། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞི་སྒྲོམས་འཇུག་གིས། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདྲོད་ཉོན་ལ་
ཆགས་བྱལ་སྟོན་དུ་མ་བཏང་བར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ལ་

བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉེན་མོངས་སྤང་བ་དེ། རྩ་མའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ཡིན་པ་
གཞིར་བཅས་ལ། ཆགས་བྲལ་དེ་ཉེན་དུ་བཏང་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉེན་མོངས་
སྤང་བ་དེ། ཁྱི་མའི་ངོ་བོར་འཛིག་གི། ཁམས་གསུམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་ཉེན་མོངས་ཅིག་ཅར་སྤང་
བ་དང་། རིམ་གྱིས་སྤང་བའི་ཆ་ནས་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྤང་བའི་སྒྲོབ་
པ་འཕགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། འདོད་ཉེན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཟུགས་གཟུགས་
མེད་གྱི་ཉེན་མོངས་སྤངས་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་གྱི་གང་ཟག་གི་
(༡༥ མཆ)བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱི་མ་གཉིས་སྤངས་དགོས་པའི་བྱིར།
མ་གྲུབ་ན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་བྱི་རོལ་བའང་
ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། འབྲལ་བའི་དོན་དུ་བསྒྲོམ་གཙོའི་བྱིར། ཁྱེས་པ་དང་།
འདི་ཡུལ་སུན་དབྱེད་མེད་པར་ནི། དེ་སྤྱོད་བར་ནི་རྣམ་མ་ཡིན། ཁྱེས་པ་མང་པོ་དང་འགལ་
ལོ། །དང་པོ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ལ་ཁྱད་པར་ཅན། འདོད་ཉེན་
དགྲ་པ་དང་། སྤྱིད་ཉེན་དགྲ་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པ་དང་མི་གནས་པའི་ཙམ་པོ་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོ། དགྲ་བཙུམ་ཞུགས་པ་དང་། དེས་འདོད་ཉེན་དགྲ་པ་དང་། སྤྱིད་ཉེན་
དགྲ་པ་སྤངས་པའི་ཆོ། དགྲ་བཙུམ་འབྲས་གནས་སུ་འཛིག་སྟེ། དགྲ་བཙུམ་ཐོབ་པ་ལ་དེས་
པར་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་བཞི་ཐོབ་མི་དགོས་པའི་གནད་གྱིས་སོ། །

མའོན་པ་གོང་མར་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ལ་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་། བར་འདའ་
བ་དང་སྤྱེ་འདའ་བ་དང་གསུམ་བཤད་དེ། འདིར་ཡང་མི་རུང་བ་མེད་དོ། ཁྱི་མ་སྤང་བྱ་རིམ་
གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ལའང་སྤྱེ་བ་ལེན་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོན་ས་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་
དང་། རིགས་ནས་རིགས་སྤྱེ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་དང་པོ་དེས་པའི་རྒྱན་
ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་དེ། འབྲས་གནས་སྒྲོམ་སྤང་བྱར་མ་ཟད། །རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་
ལན་བདུན་བ། ཁྱེས་འབྱུང་བ་ལས། སྤངས་རྟོགས་གྱི་ཁྱད་པར་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་སུ་
གསར་དུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་གིང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉེན་
མོངས་ (༡༥ མཆ)གཅིག་གྱང་མ་སྤངས་པ་དང་། སྤྱེ་བ་ལེན་རྒྱལ་གྱི་ཁྱད་པར། འདོད་པར་

ཚེས་མཛོམ་པ་མཛོམ་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤིས་བྱ་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

རིགས་མཐུན་གྱི་སྒྲེ་སྤྱོད་བདུན་དེས་པར་ལེན་པ་ཞིག་ལ་འཛིག་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུ། འབྲས་གནས་སྒྲོམ་སྤྱང་བྱ་མ་ཟད། །རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ། །འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག་བསྒྲོམ་པས་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་རྩ་ལྷགས་པ་ཡིན་ལ། ཚེ་བདུན་གྱི་བར་དུ་སྒྲེ་བས་ན། ལན་བདུན་པའོ། །ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པས། རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་སལ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དེ་ཡང་མིར་སྒྲེ་སྤྱོད་བདུན། བར་སྤྱོད་བདུན། དེ་བཞིན་དུ་ལྟར་སྒྲེ་སྤྱོད་བདུན། བར་སྤྱོད་བདུན་ཏེ་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱ་ཅ་བརྒྱད་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་བྱེ་བྲག་རྩ་སྒྲེ་བ་རྣམས་ན་རེ། དེ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲེ་བའི་སྤྱོད་པ་བདུན་དང་། སྤྱོད་པ་བར་པ་བདུན་དུ་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བར་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ། ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

འོ་ན་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད། དེས་སྤྱང་བྱའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་བདུན་ཚན་དུ་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་བྱིར་། དཔེར་ན། བདུན་ཚན་ལྟ་ལ་མཐས་པའི་དགེ་སྒོང་ལ། གནས་ལྟ་ལ་མཐས་པའི་དགེ་སྒོང་དང་། ཤིང་ལོ་མ་རེ་ལ་འདབ་མ་བདུན་བདུན་ཡོད་ཀྱང་། བདུན་ཚན་དུ་འདྲ་བས། འདབ་མ་བདུན་པ་ཞེས་བཛོད་པ་བཞིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། (༡༧༩ན)སྤྱོད་པ་བདུན་ཚན་དུ་འདྲ་བའི་བྱིར། ཞེས་དང་། གནས་བདུན་ལ་མཐས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདབ་མ་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

འོ་ན། སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱ་ཅ་བརྒྱད་ལེན་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། མདོ་ལས། གང་ཟག་ལྟ་བ་ཐུན་ཚོགས་པ། སྤྱོད་པ་བརྒྱད་པ་མཛོམ་པར་འགྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་། གོ་སྐབས་མེད་དེ། འདི་ནི་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། འགྲོ་བ་རིགས་འཐུན་གཅིག་རྩ་སྒྲེ་སྤྱོད་བརྒྱད་པ་མི་ལེན་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་ཟེན་ལྟར་བྱེད་ན། བར་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱང་མི་ལེན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།

དུག་པར་མ་ཆད་དུ་སྤངས། དེ་ནས་མིར་སྒྲུ་སྤྱད་བདུན་སྤངས། མཐར་ལྷའི་རྟོན་ལ་ཐུང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། མིའི་རྟོན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་ན། རྟོན་ལ་མིའི་སྒྲུ་སྤྱད་དུག་ལེན་པ་ཚོགས་
ལྷར་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ནི་མི་ལེགས་ཏེ། མངོན་པ་འོག་མ་འདི་སྒྲོར་དུ་ཆེར་མི་
གསལ་(༡༥༥ན)ཡང་། ཞོང་མར་ལྷ་དང་མི་རྒྱུ་མས་སུ་ལས་མན་དུ་སྤྱད་པ་འཁོར་བར་བྱས་
ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་དྲི་གྲར། ལྷའི་རྟོན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་ན་རྟོན་ལ་མིར་སྒྲུ་སྤྱད་གཅིག་
དང་། དེ་ནས་ལྷར་སྒྲུ་སྤྱད་གཅིག་དང་། དེ་ནས་མིར་དེ་བཅུ་བཞིའི་བ་མ་ལྷའི་རྟོན་ལ་ཐུང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མིའི་རྟོན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་ན། རྟོན་ལ་ལྷར་སྒྲུ་
སྤྱད་གཅིག་དང་། དེ་ནས་མིར་སྒྲུ་སྤྱད་གཅིག་དང་། དེ་ནས་ལྷར་དེ་བཅུ་བཞིའི་བ་མ་མིའི་རྟོན་
ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པས། གྲོ་མུན་བསལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞུང་རྩ་བས་དངོས་སུ་མ་བརྒྱན་ཡང་། མ་དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱད་པ་ལན་བདུན་པ་
བ་ཡང་ལས་ལེན་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཆོག་དུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་གཞན་ཡང་
ཡོད་མོད་གྱི་མ་དེས་པས་མ་བརྟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱད་པ་ལན་བདུན་པ་བས་ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་
འབྲས་ཁུ་དེས་པར་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་ན། སྒྲུ་སྤྱད་གང་གི་རྟོན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེན། གསལ་
བར་བཤད་པ་མ་མཆིས་མོད་ཀྱང་། བཅུ་གསུམ་པའི་རྟོན་ལ་ཕྱིར་འོང་དང་། བཅུ་བཞི་པའི་
རྟོན་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་ཁུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཉིད་དེས་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་གསུམ་རྒྱུ་བཞི་
ལས་གྲོལ་བ། ཆོ་གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། ཞེས་འབྱུང་པ་ལས། སྤངས་པའི་
ཁྱད་པར་འཛིན་རྟོན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་སྤྱད་པའི་འདོད་ཅོན་གསུམ་མཐ་བཞི་སྤངས་པ། རོགས་
པའི་ཁྱད་པར་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་ཁུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་(༡༥༥བ)འབྲས་ཁུ་ལ་གནས་པ།
སྒྲུ་བ་ལེན་རྩལ་གྱི་ཁྱད་པར་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྒྲུ་སྤྱད་གཉིས་མཐ་གསུམ་ལེན་ཞིང་།
བཞི་བ་མི་ལེན་པ་ཞིག་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་
གསུམ་གྱིས་ན་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྒྲུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ལས་ནི་ཅོན་

མོངས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་མམ་བཞི་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། །དབང་པོ་ལས་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་
པ་མེད་པའི་དབང་པོ་ཐོབ་པའི་བྱིར་སྤྱོད་པ་ལས་ནི། ཆོ་གཉིས་སམ་གསུམ་ལུས་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་ལྟ་བུ་སྤངས་པའི་
རིགས་ནས་རིགས་སྤྱོད་མི་འོང་བ་ནི། དེ་ཡོད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་ཉོན་དུག་པའང་སྤངས་པ་
ཡོང་དགོས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དུག་པ་གཅིག་ལུས་
བྱིར་འོང་གི་འབྲས་སུ་ཆོ་འདིར་ཐོབ་པའི་གོགས་ཀྱི་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
ཅིའི་བྱིར། རྣམ་པ་ལྟ་སྤངས་པའི་བྱིར་མ་ཡིན་ཞེན། དེ་སྤངས་ན་དུག་པའང་གདོན་མི་ཟ་བར་
སྤྱང་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།

ལོ་ན། བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱུང་པར་ཅན་ཆོ་གཅིག་པར་ཆད་གཅིག་པས། བྱིར་མི་
འོང་གི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་དགྲ་པ་གཅིག་
ལུས་བར་ཆད་ཀྱི་མི་རྣམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་མཚུངས་ཏེ། བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པ་
ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་ཐམས་ཅད་ལས་འདའ་དགོས། བྱིར་
འོང་གི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་མི་དགོས་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་རྣམ་པ་གཅིག་
གིས་ནི། བར་ཆད་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་སུ་ལ། (༡༥༦ན) གོགས་ཀྱི་བར་མི་རྣམས་ཏེ།
ཁམས་ལས་མི་འདའ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྤྱོད་ལ་དབྱེ་ན། ལྟའི་རིགས་ནས་རིགས་སྤྱོད་དང་། མིའི་
རིགས་ནས་རིགས་སྤྱོད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ཡིན་ན་འདོད་ལྟར་སྤྱོད་སྤྱིད་གཉིས་སམ་
གསུམ་སྤངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། བྱི་མ་ཡིན་ན། མིར་སྤྱོད་སྤྱིད་
གཉིས་སམ་གསུམ་སྤངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟའི་རིགས་ནས་རིགས་སྤྱོད་པ་ནི་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་རིགས་གཉིས་སམ་
གསུམ་དུ་འཁོར་ནས། ལྟའི་རིགས་དེའམ་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་གང་ཡིན་
པའོ། །མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྤྱོད་པ་ནི་མི་དག་གི་ནང་དུ་རིགས་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་
འཁོར་ནས་སྤྱིད་དེའམ་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་།

དོན་གསལ་ལས། ལྷའི་རིགས་དེའམ་གཞན་དུ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལུ་ཅུ་ཅ་གསུམ་
པ་དག་གི་ནང་དུ་བདེན་པ་རྣམས་མཐོང་ནས་རིགས་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་འཁོར་དེ། ལུ་ཅུ་
ཅ་གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་འཇམ། གཞན་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་
བཞིའམ། འབྲུག་བྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་འདའ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་
གཞན་དག་ལ་ཡང་སྒྱར་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྲིག་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་འབྲེལ་
བཤད་འདི་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྒྲེ་སྒྲིད་བཞི་པ་ལེན་པའི་རིགས་ནས་
རིགས་སྒྲེ་བཞུན་པ་ཡིན་དེ། ལུ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་སྒྲེ་སྒྲིད་གསུམ་སྒྲངས་ནས། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་
བཞིའི་(༡༥༥)རྟེན་ལ་སྒྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དེ་བཞུན་པས་སོ། ཞེས་བཟུང་རོ། དེ་ནི་
གིན་དུ་མི་འབྲད་དེ། ལུང་གི་འབྲུ་མ་ལོན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་
དག་གི་ནང་དུ་རིགས་གཉིས་སམ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པའམ། ཞེས་པ་སྒྱུར་
ཞིང་། གསུམ་དུ་འཁོར་ཞེས་དང་། ལུ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ཞེས་པ་སྒྱུར་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་འོང་སྒྲུར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལྷགས་པ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྣམ་པ་ལྟ་ཡི་
བར་བཅོམ་པ། གཉིས་པ་ལ་ནི་ལྷགས་པའང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འབྲས་གནས་
འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྣམ་པ་དུག་པ་ཟད་ཐུར་པ། དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་
པ། ཉེས་ཆ་བདུན་ནས་བརྒྱད་ཟད་པ། ཆོ་གཅིག་པར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྒྲུང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་ལྟ་བུ་སྒྲངས་
གིང་། དུག་པའི་གཉོན་པོ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ། ཕྱིར་
འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྒྲུང་དུ་གྱུར་པའི་
འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་གནས་ཞིག་ལ་འཛིག་ཅིང་། དཔྱེ་ན། འབྲས་སུ་ཐོབ་
རྒྱལ་གྱི་སྒྲོ་ནས། རིམ་གྱིས་པ་དང་། ཐོད་ཀྱལ་བ་གཉིས་དང་། སྒྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས། ཅམ་པོ་བ་
དང་། ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་ལས། ཕྱི་མ་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོ་གཅིག་པར་
ཆད་གཅིག་པའི་ངོ་བོ་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྒྲུང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་བདུན་ནས་བརྒྱད་

སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་གཞིར་བཅས་(༡༥༥)ལ། འདོད་
ལྷ་རྩེ་པ་ལན་གཅིག་སྤང་ནས་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་
ལས། ཡང་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དེ་ཉིད་རྒྱ་གཞུང་གིས་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་པར་རིགས་
བར་བྱ་སྟེ། ཉེན་མོངས་པའི་རྒྱུ་པ་བདུན་ནས་བརྒྱད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་
ཟག་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་ཆོ་གཅིག་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། རི་ལྷ་ན་འདིའི་
རྒྱུ་པ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་ལ་གེགས་བྱེད་པར་རུས་གེ་ན། ཁམས་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉེན་བརྒྱད་པ་མ་སྤངས་པ་ཡོད་ན་
བར་ཆད་གཅིག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་བར་
ཆད་གྱི་གཙོ་བོ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་གང་ཡིན་འདོད་པར་
ལས་ཉེན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལན་གཅིག་ལེན་པ་མ་དཔེ་གིང་། ལན་གཉིས་མི་ལེན་པར་དཔེ་པའང་མ་
ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་འོང་གི་རྟེན་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་ཅིང་། ཉེན་སར།
ལྷའི་སྤྱིད་པ་ལན་གཅིག་དང་། མའི་སྤྱིད་པ་ལན་གཅིག་བསྒྲུབ་པའི་ཆོ་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་
གི་འབྲས་བུར་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྒྲོམ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལྷགས་པ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གསུམ་
པ་ལ་ནི་ལྷགས་པའང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འབྲས་གནས་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། དེ་དག་ཟད་བས་ཕྱིར་མི་འོང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རི་སྤྱད་
བཤད་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་(༡༥༥)གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉེན་དག་པ་སྤངས་པའི་
འབྲས་གནས་ཞིག་ལ་འཛིག་པ་དང་། དབྱེ་བ་ལ། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་དང་། སྒྲོམ་པའི་སྒྲོ་ནས་
སྤང་བཞིན་དང་། འཕགས་ཆོས་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འདོད་པར་ཆོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
མི་འོང་དང་། མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ལས། ཕྱི་མ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོ་དང་།
གཟུགས་མེད་ཉར་འགྲོ། མཐོང་ཆོས་ཞི། ལུས་མཛོན་བྱེད་དང་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལའང་

ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་ནི་བར་སྐྱོད་འདུ་བྱེད་དང་། །འདུ་བྱེད་མེད་ཡོངས་སུ་རྩ་འདུལ། །
གོང་དུ་འཕོ་བ་རྣམས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བར་འདུལ་བ་ལ་གསུམ་
ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་སྐྱ་རྩ་འདུལ་འདུལ་བ་ནི། དཔེ་
གསུམ་གྱིས་སྐྱར་བ་དང་། སྐྱར་བ་མ་ཡིན་བ་དང་། ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཡོངས་སུ་སྐྱ་རྩ་
ལས་འདུལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེ་གསུམ་ཡང་། དོན་གསལ་ལས། ཞོགས་
མའི་མེ་འདག་འབྱུང་མ་ཐག་འཆི་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ཆ་ཆ་གནམ་དུ་ཡར་བའི་དུས་འཆི་བ་
དང་། གནམ་དུ་ཡར་དེ་ཕྱིར་ལོག་ནས་ས་ལ་མ་ལྷུང་བའི་དུས་འཆི་བ་དང་གསུམ་ལ་བཤད་
པའི་ཕྱིར།

འགྲེལ་བ་དང་བསྟན་ཆོས་འདིར་དང་པོར་ལྷག་མེད་དུ་འདུལ་བར་བཤད་པ་ནི། སྐྱེ་མྱིང་
དུ་སྐྱེ་བ་མ་སྤངས་པར། བར་སྐྱོད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཕྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་གྱི།
དངོས་པོ་ལ་དང་པོར་ལྷག་བཅས། དེ་རྗེས་ལྷག་མེད་དུ་འདུལ་བའི་གོ་རིམ་ངེས་སོ། །
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མྱིང་དུ་མི་སྐྱེ་བར། བར་སྐྱོད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་(༡༥༥ན)དེ། གཟུགས་
སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་རྒྱུར་སྤངས་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་རྒྱུར་མ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཆངས་རིས་ཀྱི་བར་སྐྱོད་ཀྱི་རྟེན་ལོ་ནར་མ་ངེས་དེ། ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་
གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྩ་དུག་གི་བར་སྐྱོད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཕྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདུལ་བ་ཡོད་པས་སོ། །དེའི་རྒྱལ་ལ་ཁ་ཅིག་ཆངས་རིས་ཀྱི་བར་སྐྱོད་ཀྱི་
རྟེན་ལ་ཕྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་བར་འདུལ་བ་ཡོད་པ་ནས། འོག་མིན་ལྟ་བུའི་བར་སྐྱོད་
ཀྱི་རྟེན་ལ་ཕྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བར་འདུལ་བ་ཡོད་པའི་བར་ཡིན་གྱི། གཟུགས་ཀྱི་
བར་སྐྱོད་གཉིས་གསུམ་བརྒྱད་ནས་འདུལ་བ་ནི་མེད་པར་འདོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ཆངས་རིས་ཀྱི་བར་སྐྱོད་ནས། འོག་མིན་གྱི་བར་སྐྱོད་ཀྱི་བར་བརྩ་དུག་ཆང་
བར་བརྒྱད་དེ། མཐར་འོག་མིན་གྱི་བར་སྐྱོད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཕྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བར་
འདུལ་བ་ཡོད་པར་འདོད་དེ་བདུག་གོ། །སྐྱེ་འདུལ་བ་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས།
སྐྱེས་ནས་ཡོངས་སུ་སྐྱ་རྩ་འདུལ་འདུལ་བ་ནི་སྐྱེས་ནས་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་བ་དང་།

མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་འདའ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲུབ་ཅིང་
ནས་འདའ་བ་ཞོགས་གསུམ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། འདི་ལ་ཡང་གོང་བཞིན་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རང་ལུགས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་སྒྲིང་བཅུ་དྲུག་པོ་ཆོང་བར་བརྒྱད་པ་མེད་པར་
མཛོན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་བྱུང་མེད་དུ་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་།
གཟུགས་སུ་སྒྲེ་བའི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྦྱོར་འགྱུར་གྱི་ལས་མ་བཅགས་པའི་བྱིར་རོ། གོང་
འཕོ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འོག་མིན་འགྲོ་ལ་གསུམ་(༡༥)པ་ཡོད་དེ། དེ་ནི། །བསམ་
གཏུན་སྒྲིལ་ན་འོག་མིན་འགྲོ། །དེ་ལས་རྩེད་འཕར་ཐམས་ཅད་དུ། །འཆི་འཕོ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། སྒྲིང་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཡོད་དེ། གཞན་སྒྲིང་རྩེ་མོར་འགྲོ། །(གཞན་ནི་
གཟུགས་མེད་འགྲོ་རྒྱུ་བཞི།) །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། འོག་མིན་འགྲོ་དང་དེ་
གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་ནི། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སྒྲོ་
ནས་རྒྱུ་བ་གཉིས་སྒྲེ། རྒྱའི་སྒྲོ་ནས་ནི་བསམ་གཏུན་སྒྲིལ་བ་དང་། སྒྲིལ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །
འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ནས་ནི། འོག་མིན་དང་། སྒྲིང་པའི་རྩེ་མོ་ལ་ཐུག་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་གྲུབ་ཅིང་། བྱི་མ་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲུབ་ལ།
གནས་གཅིང་མ་རྒྱུས་སུ་མི་འདུག་པ་ཁོ་ནར་གཟུགས་མེད་པར་སྒྲེ་བའི་བྱིར་རོ། དེས་བྱིས་སྒྲིང་
པའི་རྩེ་མོར་སོང་སྒྲེ། ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་འདའ་བའོ། །ཞེས་འཕྲུང་བ་ལས། འབྲས་བུ་ཆེ་
མན་ཆད་དུ་སྒྲུབ་ཁིང་གནས་གཅིང་སྒྲངས་ནས་གཟུགས་མེད་རིགས་བཞི་རྒྱུད་དེ་སྒྲིང་རྩེར་
འདའ་བཞིག་ལ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

འོག་མིན་དུ་འདུང་བར་བཤད་པ་ཐོགས་ནི། ས་མཐའ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། དེས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་བར་སྐབས་སུ་ཡང་སྤངས་ལས་འདུང་
རུང་བར་བལྟའོ། །འོག་མིན་དང་བྱིད་པའི་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཐུག་པ་ཉིད་ནི། དེ་པོ་ཆད་དུ་འགྲོ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་མཆོག་དུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་ཉིད་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཉིར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་དེ། གཞན་ནི་
གཟུགས་མེད་འགྲོ་རྣམ་བཞི། ཞེས་འབྲུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཀུན་གྱིས་སྤངས་

ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལོགས་པར་བཤད་པ་ཤིས་ཀྱི་རང་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེར་(༡༥༧ན)མི་སྤྱི་བར། གཞུགས་མེད་ཏུ་སྤྱིས་ནས་འདེལ་བ་ཞིག་ལ་
བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་བ་གཞན་ནི་གཞུགས་མེད་པར་ཉེ་བར་འགྲོ་
སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས། གཞུགས་མེད་པ་དག་གི་
ནང་ཏུ་སྤྱི་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ནི་ཡོད་དེ། གཞན་ནི་འདི་ལ་སྤྱ་ངན་འདེལ། ཞེས་
འབྲུང་བ་ལས། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་སྤྱང་འདས་མཛོད་ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཞིག་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། འདི་ལས། འདི་དང་འདོད་པར་ཆོ་ཡོངས་སྤྱར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་
གིས་ཁྱད་པར་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་སྤྱར་བཞིན་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་ཆོ་དེ་ལ་
སྤྱང་འདས་མཛོད་ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དགྲུང་
བཤད་པའི་དོན་ཡོད་དེ། གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་སྟེ་ནས། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་དགྲུང་
བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་ཅིང་། དབྱེ་གཞི་བར་འདེལ་བ་སྤྱིས་འདེལ་བ་གོང་འཕོ་བ་
གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་། དེ་དག་གི་ནི་ཁྱད་པར་རྣམས། །ལས་དབང་ཉོན་མོངས་སྟེ་བྲག་
ལས། ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་མཛོད་པར་འབྲུབ་པའི་ལས་དང་། སྤྱིས་ནས་
སྤྱང་འབྲུར་གྱི་ལས་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱང་འབྲུར་གྱི་ལས་བསགས་པ་དང་། དབང་
པོ་རྣམ་པོ་དང་། འབྲིང་དང་། བརྒྱལ་བོར་གྱུར་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་།
ཆེན་པོ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ཏུ་འཕོ་བ་མ་སྟེ་བར། དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་ཏུ་
འདོད། ཅིས་གོང་འཕོ་ལ་མ་སྟེ་བར་གཅིག་(༡༥༧བ)ཏུ་བྱས་ནས་སྤྱིས་སུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་
བདུན་ཏུ་འདེལ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར།

ལོན། ཕྱིར་མི་འོང་ལ་སྤྱིས་སུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བཞག་ནས། རྒྱན་ཁྱགས་དང་ཕྱིར་འོང་
སོགས་ལ་མི་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་ཏུ་ཡོད་དེ། དམ་པ་དམ་མིན་འཇུག་
མི་འཇུག་ །སོན་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཕྱིར་ཉེ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། འཕགས་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ།
ལས་དམ་པ་དགེ་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་། དམ་མིན་མི་དགེ་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་མ་ཆང་ཞིང་འདོད་
པར་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལ་དེ་མ་ཆང་། དག་བཅོམ་པ་ནི་སྤྱི་བ་མི་ལེན་པས་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

འོན། འདྲེན་པར་ཆེ་ཡོངས་གྲུར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དབྱེ་བ་དེ་དག་ཡོད་དམ་ཞེན་མེད་དེ།
 འདྲེན་པར་ཆེ་ཡོངས་གྲུར་བའི་འཕགས། ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད། །དེ་དང་གོང་མར་
 གྲིས་པ་ནི། ཡོངས་ཉམས་དབང་པོ་འཕོ་མི་རྟེན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་མི་
 འོང་དེ་ཁམས་གོང་དུ་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་ཁམས་གོང་མའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ཡོངས་
 ལུ་མ་ཉམས་པ་དང་། དབང་པོ་སྒྲིན་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སུ་ཆེ་ཡོངས་
 གྲུར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ནི། ཁམས་གཞན་དུ་མི་སྒྲེ་བས་མ་བྱུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་
 གྱི་ཁམས་སུ་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྲུར་པ་ནི། གལ་ཏེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ཏུ་འཇུག་སྟེ།
 གོང་དུ་འཕོ་བ་སྟོན་པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག་བསམ་གཏན་སྟེལ་ནས་འག་མིན་འགྲོ་ཞེས་གསུངས་པས། དང་པོར་བསམ་གཏན་གང་
 སྟེལ་བ་ཡིན་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་བཞི་བ་སྟེལ་བར་བྱེད། ཅིས་འབྱུང་བ་ལས།
 བསམ་གཏན་བཞིའི་སེམས་ལ་སྟེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱང་ཡོད་དེ། (༡༤༠ན)
 དེ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་སྟེལ་བའི་རྩལ་
 ཡོད་དེ། སྦྱར་བ་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བསམ་
 གཏན་བཞི་བའི་སེམས་ཟག་མེད་རྒྱན་ལྟན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ །དེ་ནས་ཟག་བཅས་རྒྱན་
 ལྟན་དང་། དེ་ནས་ཟག་མེད་རྒྱན་ལྟན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་གྱི་ནས།
 དང་པོར་ཟག་མེད་སྟོན་ཅིག་མ་གཉིས་དང་། དེ་ནས་ཟག་བཅས་སྟོན་ཅིག་མ་གཉིས་དང་། དེ་
 ནས་ཟག་མེད་སྟོན་ཅིག་མ་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། གཤམ་ཅིས་པ་ནི་མདོ་སྟེ་པས་ཟུར་བའི་ཆེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ཡོད་དེ། སྟོན་ཅིག་མ་ནི་བསྟེན་པས་འགྲུབ། ཅིས་འབྱུང་བ་ལས།
 སྦྱར་བ་གཅིག་གིས། དཀྱུས་གཅིག་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་སྟོན་
 ཅིག་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ། དེའི་དངོས་བཞི་ཟག་བཅས་སྟོན་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེལ་ནས་རི་ལྟར་
 འདྲེན་པ་ལྟར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་ཅམ་འདྲེན་པ་དེ་ལྟར་སྟོམས་པར་
 འཇུག་ཀུས་པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པའི་ཆད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་

རྒྱལ་མ་ཅེ། གང་གི་ཆོ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་མདོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཅིང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་ཡང་ཟག་པ་མེད་པ་
མདོན་སུམ་དུ་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དག་
དུ་བསྐྱེས་པས་སྒེལ་མ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་(༡༦༠བ)གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་མདོ་སྒེལ་ན་ཅེ། སྒེལ་སྒྲིམ་འདི་མི་འཐད་དེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
མ་དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བྱོད་འདོད་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པའི་དུས་
མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ལྟར་སྒེལ་མི་རུས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རྒྱན་ཆགས་པའི་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་
མ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་ཆགས་པའི་ཟག་བཅས་སྐད་ཅིག་མ་སྒེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐུ་བའི་
བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པས་ནི་སྐད་ཅིག་སྒེལ་བར་མི་རུས་ཏེ།
དེའི་བྱིར་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་ལ་ངི་སྤྱིད་འདོད་པར་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐོགས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་བལྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དོན་གསལ་ལས། རང་གི་
གཞུང་ལགས་ནི་འོག་ནས་སྐད་ཅིག་མ་སྒེལ་བར་མི་རུས་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བས་
སྒྲོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་ཅེས་པ་མདོ་སྒེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

རྟེན་གང་གིས་བསྒྲིམ་པའང་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་སྒེལ་བར་བྱེད་དེ།
དག་བཅོམ་པའམ་བྱིར་མི་འོང་བ་ཡང་རུང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁམས་གང་
དུ་སྒྲིམ་པའང་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དང་པོར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གླིང་གསུམ་དག་དུ་
སྒེལ་བར་བྱེད་ལ། བྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྒེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་སྒེལ་བའི་རྗེས་སུ་ནི། གསུམ་པ་སོགས་
ཀྱང་སྒེལ་བར་བྱེད་ལ། སྒེལ་བའི་དགོས་པ་ནི། སྤྱི་དང་གནས་པར་བྱ་བྱིར་དང་། ཅོན་མོངས་
པས་ནི་འཛིགས་བྱིར་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན། བྱིར་མི་འོང་དབང་རྣམ་ནི་གནས་
གཙང་དུ་(༡༦༡ན)སྒྲེ་བ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དང་། དབང་
རྒྱལ་རྒྱལ་ཅོན་མོངས་པས་འཛིགས་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རོ་རྒྱུང་གི་སྒྲིབ་པ་ཐག་བསྐྱིང་བའི་
བྱིར་དུ་དང་། དག་བཅོམ་པ་དབང་རྣམ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་བྱིར་དང་།

དབང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཁའ་མི་ཤོང་བཞིན་ཞེན་མོངས་བས་འཛིགས་ཏེ་ཐག་བཞིང་བའི་ཕྱིར་ལང་སྒོམ་
བཞིན་བའི་ཕྱིར་།

རོ་ན། གནས་གཙང་རྒྱ་པ་ལ་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས། བཤད་དུ་ཡོད་དེ།
 དེ་ནི་རྒྱ་པ་ལ་ཡི་ཐིམ། །གནས་གཙང་རྒྱ་པ་ལ་ལོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས། དེའི་རྒྱ་
 བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྟེལ་སྟེལ་དེ་ལ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཏུ་གསུམ་སྟེལ། འབྲིང་དུག་
 སྟེལ། ཆེན་པོ་དགུ་སྟེལ། ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་གཉིས་སྟེལ། ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཙུ་ལྟ་སྟེལ་
 རྒྱམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་སྟེལ་སྟོགས་བྱེད་རྒྱལ་ལ་རང་འགེལ་ལས། དང་པོ་ལ་ཟག་
 པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་གསུམ་མངོན་ཏུ་
 བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་དུག་གོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་དགུ་ལོ། །བཞི་པ་ལ་ནི་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །ལྟ་
 པ་ལ་ནི་བཙུ་ལྟ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་སྟེལ་བཤད་ཟིན་ལྟར་དང་། དུག་སྟེལ་
 སྟོགས་བྱེད་རྒྱལ་ལ་ཁ་ཅིག། །རིམ་པ་བཞིན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་ཟག་མེད་གཉིས་
 དང་། ཟག་བཅས་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་སྟེལ་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་དགུ་སྟེལ་ཡང་།
 ཟག་མེད་གསུམ་ལ་སྟོགས་པ་སྟེལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འོས་ཏེ། ཚད་ལྡན་གྱི་
 གཞུང་(༡༦༡)པ་ལས་བྱུང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ནི། ལྷོར་པ་གཅིག་གིས་སེམས་ཟག་མེད་དང་། ཟག་བཅས་དང་། ཟག་
 མེད་དང་། ཡང་ཟག་མེད་དང་། ཟག་བཅས་དང་། ཟག་མེད་དང་གསུམ་ཙམ་གཉིས་ལ་སྒྲུལ་
 པར་འཕྱུག་པ་དུག་སྒྲེལ་དང་། དགུ་སྒྲེལ་སྟགས་ལའང་དེས་རྟགས་པ་སྐྱར་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་
 གསལ་ལས། གཉིས་པ་ལ་ནི་དུག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་
 པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། ཡང་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
 དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་སྟེ་དུག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་དགུ་ལོ། །བཞི་པ་ལ་
 བོ་བུ་གཉིས་སོ། །ལྷ་པ་ལ་ནི་བཙོ་ལྷ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་བྱལོ། །
 ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

འོན། ལྷ་པ་ལྷ་མུར་མུར་བས། གཞུམ་སྒྲེལ་རྣམས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་འགྲུབ་

མཛེས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱ་རུ་པ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྱུར་བ་གཅིག་གིས་གསུམ་སྟེལ་རྒྱས་ནས། དུག་སོགས་སྟེལ་མི་རྒྱས་
པ་མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར་ཏེ། དོན་གསལ་ལས། དང་པོ་ལ་ནི་སེམས་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་
ཟག་དེ་ལ་རྒྱས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འག་མ་རྣམས་ལའང་བརྟེན་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅི་སྟེལ་མ་སྟོམ་པའི་དབང་གིས་འཕགས་པ་རྣམས་གནས་
གཙང་དུ་སྟེན། ཡང་སྟོན་བྱི་མར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་
ན། སྟོན་མེད་དེ། སྟོན་སོ་སྟེལ་དུས་སྟུངས་གསལ་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སམ་བརྟུས་ཀྱི་
ལས་དེ་ཉིད་སྟེལ་མ་སྟོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་གཙང་དུ་སྟེ་བའི་རྒྱར་བསྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་
བྱིར།

འོ་ན། སྟེལ་མ་ལུ་(༡༦༩ན)བསྟོམ་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲེལ་བྱིར་མི་འོང་དེ་ཉིད་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་ལས་མ་ཉམས་པར་ཆངས་རིས་སུ་སྟེ་བ་མི་
འཐད་ཅིང་། ཉམས་ན་ཟག་མེད་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ལ་འོན་ཀྱང་
གནས་གཙང་དུ་སྟེ་བའི་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་རྒྱ་ནི་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་བཙས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཟག་པ་དང་བཙས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་གིས། དེ་དག་ཏུ་
སྟེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན། མཛོན་པ་གོང་མར་ནི། དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ལས་ཉམས་པར་མི་བཞེད་པས།
སྟོགས་སུ་མའི་ལན་བྱར་དུ་གདབ་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་བྱིར་མི་འོང་ལུས་མཛོན་བྱེད་ཡོད་དེ། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་མི་འོང་། ལུས་
ཀྱི་མཛོན་སུམ་བྱེད་པར་འདོད། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པའི་བྱིར་མི་འོང་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སེམས་བཀག་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན། དེ་
སྟོན་ཙམ་བརྟེན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་དག་བཙས་ཀྱི་སྟོར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཞུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བྱིད་
ཅེའི་བར་ཆ་བརྒྱད་ཟད་པ། །དག་བཙས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། །དག་པའི་བར་ཆ་མེད་
ལས་ཡང་། །དེ་ནི་རྩི་རྩི་སྟེ་ལྟ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འབྲས་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་

ནས། དེ་ཟད་ཐོབ་དང་ཟད་པ་ཤེས། རྟོ་ཆེ་དེ་མི་སྒྲོབ་དག་བཅོམ། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཡིན་པའི་བྱིས་། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིང་ཅེའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བརྒྱད་པ་སྤངས་ཞིང་། དགུ་
པའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྩེ་རྩེ་ལྟ་བུ་ལུང་ཏིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དེ།
དགུ་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིས་། སྤྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིང་ཅེའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་
མོངས་དགུ་པ་ཟད་པའི་ཐོབ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་རྩེ་སྤྱོས་པའི་ཟད་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་
པའི་ཉན་ཐོས་མི་སྒྲོབ་པ་དེ་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིས་། ཅི་ཡང་མེད་
མན་ཆད་ཀྱི་ཉན་མོངས་ལ་འཛིན་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་བཤད་ནས། སྤྱིང་ཅེ་ལ་དེ་མི་འཆད་པའི་
རྩེ་མཚན་ཡོད་དེ། འཛིན་རྟེན་འདས་ཀྱིས་སྤྱིང་ཅེ་ལས། ཆགས་བྲལ་གཞན་ལས་རྣམ་པ་
གཉིས། །(འཛིན་རྟེན་པ་ཡིས་ཆགས་བྲལ་བའི། འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམས་གཉིས། །
ཁ་ཅིག་འཛིན་རྟེན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། བཏང་ལ་ཉོན་མོངས་མི་ལྟན་བྱིས་། སྤྱིང་ཅེའི་བྱུང་
ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་། ཁོང་རྩེ་སྤྱོས་པ་བཞིན་མི་ལྟན། །)ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། སྤྱིང་ཅེའི་ཉོན་
མོངས་འདས་ལམ་ཁོ་ནས་སྤངས། གཞན་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་
དང་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་བྱིས་།

འོ་ན། ས་གང་གིས་གང་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེན། བཤད་རྩེ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་
མི་ལྷོགས་མེད་པ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་བྲལ། ཁྱེས་འབྲུང་བ་ལས། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱིས། འདོད་པ་ནས་སྤྱིང་ཅེའི་བར་གྱི་
ཉོན་མོངས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིས་།

འོ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་
པའི་ཆོ། སྒྲོར་བ་མཐའི་འབྲས་སུ་ཡིད་བྱེད་ཉེར་བསྟོགས་ཉིད་རྩེ་སྤྱོས་སམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ས་
གསུམ་རྒྱལ་ལ་བསམ་གཏན་ནམ། ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལས། ཁྱེས་འབྲུང་
བ་ལས། ཉན་ཐོས་དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོར་བ་མཐའི་འབྲས་
སུ་ཡིད་བྱེད་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་(༡༦ མན)ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ཀྱང་། དབང་རྣམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་
དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་རྣམས་

བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་། དངོས་གཞིའི་ཚོར་བ་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པས། དབང་རྒྱལ་གྱིས་འཕོ་
དགའ་ཞིང་། དབང་རྟོན་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོན་བ་གོང་མར་བསམ་གཏན་དང་པོ་
གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ཚོར་བ་གང་ཡིན་བཏང་སྟོམས་སུ་མ་ངེས་པས། དེ་གསུམ་གྱི་ཡིད་
བྱུང་བརྟན་པ་ལ་ཡང་དངོས་གཞིའི་བྱུང་པར་བཤད་དེ་ལུགས་གཞན་ཡིན་ནོ། །

བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མིན། བས་
དེའི་སྦྱར་བ་མཐའི་འབྲས་སུ་ཡིད་བྱུང་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ།
བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར།
དངོས་གཞི་ཟག་མེད་བརྒྱད་ནི། མི་སྟོགས་མེད་དང་མི་འདྲ་སྟེ། འཕགས། །བརྒྱད་ཀྱིས་རང་
གོང་ས་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རང་ས་དང་། གོང་མའི་རྟོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་བར་
བྱུང་གྱི། འོག་ས་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བར་བྱས་ཐིན་པའི་བྱིར། འཛིན་
རྟེན་པའི་སྟོམ་ལས་རྣམས་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འཛིན་རྟེན་པ་ཡི་
རྣམ་གྲོལ་དང་། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གོ་ངེས་བཞིན། །ཞི་སྟགས་རགས་སྟགས་རྣམ་པ་ཅན། །
གོང་དང་འོག་མའི་སྦྱོད་ལུལ་ཅན། །གལ་ཏེ་མི་གཡོའི་ཟད་ཤིས་ལས། །མི་སྦྱེའི་སྦྱོ་གྲོས་གལ་
ཏེ་མིན། །ཟད་པ་ཤིས་སམ་མི་སྦྱོབ་ལ། །དེ་ནི་དག་བཅོམ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་འབྱུང་བ་
ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་འོག་མའི་སྦྱོད་ལུལ་ཅན། རྣམ་གྲོལ་གོང་མའི་སྦྱོད་ལུལ་(༡༥༩བ)
ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོ་ན། དགེ་སྦྱོང་གི་རྒྱལ་དང་། དེའི་འབྲས་སུ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དགེ་
སྦྱོང་རྒྱལ་ནི་དྲི་མེད་ལས། །འབྲས་སུ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགའོ། །
གྲོལ་ལམ་ཟད་པ་རྣམས་དང་བཅས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་དགེ་
སྦྱོང་གི་རྒྱལ་དང་། །སྤངས་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལས་རྣམས་དེའི་འབྲས་སུ་ར་འཛིན་ཅིང་། བར་
ཆད་མེད་ལམ་དེ་ལ་ཡང་། རྒྱས་པར་བྱེན་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགའོ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་སྤང་བའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྟོམ་སྤང་སྤང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་
གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་བཞི་དང་། །ལམས་གོང་གི་མཐོང་

སྤང་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་སྟོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་མ་དགའི་སྒྲིམ་སྤང་ཉེན་མོངས་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་སྟོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྲངས་དེ་སྟེད་ཡོད་པའི་བྱིར། དག་སྟོང་རྩ་ལ་གྱི་འབྲས་ལུ་དེ་ལ་བཞིར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་ལུ་བཞིར་རྣམ་བཞག་པ་ནི། །རྒྱ་ལྟ་དག་ནི་བྱིད་བྱིར་རོ། །འབྲས་ལ་སྟོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། །གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་བསྐྱེད་པ་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཐོབ་པ་ལོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། རྒྱ་མཚན་རྣམ་པ་ལྟའི་སྒྲིམ་མ་འབྲས་ལུ་བཞིར་བཞག་པའི་བྱིར་ཏེ། འབྲས་གནས་བཞི་ག་ཞུགས་ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་དང་། འབྲས་གནས་གྱི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་གཅིག་རྟེན་པ་ལྟ་ལྟའི་ཐོབ་པ་རྣམས་སྟོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་(༡༧༩ན)བརྒྱས་པའི་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང་། མི་རྒྱལ་སྟགས་བརྒྱ་དྲུག་མངོན་སུམ་རྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་སྟེ་ལྟའི་སྒྲིམ་མ་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་དག་སྟོང་གི་རྩ་ལ་ཡིན་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་སྤང་ཉེན་མོངས་དྲུག་པ་སྤངས་ནས་བྱིར་འོང་ཐོབ་པ་དང་། དགུ་པ་སྤངས་ནས་བྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་གཉིས་དག་སྟོང་རྩ་ལ་གྱི་འབྲས་ལུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐོབ་འབྲས་ནི། །བསྐྱེད་དང་ཟག་མེད་ཐོབ་འཛིན་བྱིར། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། འབྲས་ལུ་གཉིས་པོ་དེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་གྱི་ལམ་གྱི་སྤངས་པ་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དང་། ཟག་མེད་ཐོབ་འཛིན་དེ་གཉིས་ཀ་དག་སྟོང་རྩ་ལ་གྱི་འབྲས་ལུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ཆངས་རྩ་ལ་ཆངས་པ་ཡི། །འཁོར་ལོ་ཆངས་པས་བསྐྱོར་བྱིར་རོ། །ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་(མཐོང་པའི་ལམ། །སྤྱར་བར་འགྲོ་སྟགས་རྩིབས་སྟགས་གྱིས། །)ཞེས་སྟགས་གྱི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། དག་སྟོང་གི་རྩ་ལ་དེ་ཉིད་ཆངས་པའི་རྩ་ལ་དང་ཆངས་པ་བཅོམ་ལྟར་འདས་གྱིས་དེ་ཉིད་བསྐྱོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོ་ན། ཁམས་གང་དུ་དག་སྟོང་རྩ་ལ་གྱི་འབྲས་ལུ་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འདོད་པར་གསུམ་འཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུ་འོ་གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྟོ་ལུང་ལས་

འདིར་རྩོམ་ཞིང་། །དེ་མཐར་ཕྱིན་ཅིས་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། འབྲས་ཁུང་པོ་
གཉིས་དང་། འབྲས་ཁུང་མི་ཕྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གསུམ། དང་པོར་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་
གསར་དུ་ཐོབ་དགོས། ཆགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གྲང་འདོད་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་གསར་ཐོབ་མཐོང་ལས་(༡༥༤བ)ཐོབ་པའི་རྟེན་ཅན་
དུ་ངེས་པ་གང་ཞིག །ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལུང་ལས། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདུལ་བ་སོགས་ལྷ་ག་འདོད་པའི་ཁམས་
འདིར་རྩོམ་ཞིང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དེར་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད། ཅིས་འབྱུང་པའི་ཕྱིར།
འདིའི་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་འཁོར་བ་སྟོབ་མེད་པ་གང་ཞིག །མཐོང་
ལས་གསར་དུ་སྟོབ་པ་ཡིད་འབྱུང་གི་སྟོབ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བཤད་པའི་དག་
བཅོམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་དུག་འདོད་དེ་དག་ལས། །ལྷ་ནི་དད་པས་
མོས་ལས་སྟེས། །དེ་དག་ནམ་གྲོལ་དུས་དང་སྟོར། །མི་གཡོའི་ཆོས་ཅན་མི་གཡོ་བ། །དེ་ཕྱིར་
དེ་དུས་མི་སྟོར་གྲོལ། །དེ་ནི་མཐོང་ཐོབ་རྒྱ་ལས་བྱུང་། །(ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས། ཁ་
ཅིག་སྐྱངས་པ་ལས་སྐྱར་རྟོ། །)ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན། བདག་
བསོད་པའི་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་བསྐྱུང་པའི་ཆོས་ཅན། གནས་པ་ལས་མི་སྟོད་པའི་ཆོས་ཅན།
རྟོགས་པའི་འོས་སུ་སྐྱར་པའི་ཆོས་ཅན། མི་གཡོ་པའི་ཆོས་ཅན་དང་དུག་ཡོད་པ་ལས། དེ་ཡང་
དང་པོ་ལྷ་དད་མོས་པ་དང་། དུག་པ་མཐོང་ཐོབ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་པོ་ལྷ་
དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་ཁུང་ལས་ཉམས་ནས། རྩན་ཞུགས་ཀྱི་བར་དུ་འགོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། བར་བ་བཞི་རང་རང་གི་རིགས་ལས་ཉམས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ།
བཞི་ནི་རིགས་ལས་ལྷ་འབྲས་ལ། །ཉམས་འབྱུར་དང་པོ་ལས་མ་ཡིན། །(སྟོབ་དང་འཕགས་
མིན་རིགས་དུག་ལྟན། །མཐོང་བ་ལ་ནི་འཕོ་བ་མེད། །)ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉམས་
པ་དེ་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཉར་སྟོད་ལས། །ཡོངས་ཉམས་རྣམ་པ་གསུམ་
ཞེས་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ། ཐོབ་བུའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་
པ་ལས་ཉམས་པ། ཡོན་ཏན་(༡༥༥ན)ཐོབ་གྲང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཉར་སྟོད་ལས་ཉམས་པ་

དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གང་ཟག་གང་ལ་ཡོད་པའང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྩོན་
ལ་ཐ་མ་མི་གཡོ་ལ། །བར་མའང་གཞན་ལ་རྣམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྩོན་པ་
སངས་རྒྱས་ལ། ཐ་མ་དང་། དགྲ་བཅོམ་མི་གཡོ་བའི་ཚེས་ཅན་ལ་བར་མ་དང་། གཞན་དགྲ་
བཅོམ་དབང་རྒྱལ་རྣམས་ལ་གསུམ་ཀ་ཡོད་ཅིང་མའང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ཡོན་ཏན་གྱི་
རྩོགས་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཚེས་མ་ཐོབ་པ་དང་། གསུམ་པ་རྣམས་
འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་བྱིད་པའི་ཕྱིར།

རོ་ན། དག་པོམ་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྒྲུབ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་
 ལོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད། །བྱ་བ་མ་ཡིན་དེ་མི་བྱེད། །མི་
 གཞི་རྣམ་གྲོལ་བར་ཆད་མེད། །ལམ་དགའ་ཤིན་ཏུ་བརྟེན་བྱིར་རོ། །མཐོང་བས་ཐོབ་ལ་རེ་
 རེལ། །ཟག་མེད་མི་ཡི་ནང་དུ་འཁེལ། །མི་སྒྲོབ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ཏེ། །སྒྲོབ་བ་དུག་ལ་གང་གི་
 བྱིར། །འཁེལ་བ་འབྲས་སུ་བྱུང་བར་ཅན། །བདེ་སྟེ་འབྲས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །མངས་
 རྒྱས་གཉིས་དང་ཉན་ཐོས་བདུན། །དེ་དགུ་དབང་པོ་རྣམ་དགུ་ཅན། །གང་ཟག་བདུན་པོ་སྦྱར་
 བ་དང་། །དབང་པོ་སྦྱེམས་འཇུག་རྣམ་གྲོལ་དང་། །གཉིས་ཀས་བྱས་པའི་དེ་དག་དུག །འདི་
 ལྟར་ལམ་གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས། །ཅེས་འཕྱར་བ་ལས། དག་པོམ་པ་འབྲས་སུ་ལས་
 ཉམས་པ་སོར་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རིང་འཆི་བ་མེད་པ་དང་། འབྲས་སུ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་
 མི་ཚངས་སྒྲིད་སྟགས་མི་བྱེད་པའི་བྱིར།

འོན། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
 དགྲ་བོའོ་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་རྩིས་ལུ་ཁེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ
 ལས་རྣམ་གྲོལ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཁི་ཅིག་སོས་སོ། །(སྟོམས་འཇུག་དབང་པོ་འབྲས་རྣམས་
 ཀྱིས། སྟོབ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཤེས་བྱའོ། །གཉིས་ཀྱིས་མི་སྟོབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །)ཤེས་
 འབྱུང་བ་ལས། དང་པོ་ཉོན་སྟོབ་དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོབ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ། གཉིས་
 པ་ཉོན་སྟོབ་རྒྱུད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བཤད་བའི་ལམ་དེ་རྣམས་བརྟུན་བཞིར་
 འགྱུར་དེ། མདོར་ན་ལམ་ཁྱི་རྣམ་བཞི་སྟེ། བྱུང་པར་ཅན་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་། །པར་ཆད་མེད་

དང་སྒྲིབ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་པ་ལྟར་བཞི་ལས། (༡༥༥)བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་
གྲོལ་ལམ་གཉིས་གོ་སྒྲིབ་ཞིང་། སྒྲིབ་པ་ཉེར་བཞེགས་གི་ལམ་ནི་སྒྲིབ་ལམ་བཞི་ལྟ་བུ། ཟུང་
བར་གྱི་ལམ་ནི་མཐོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལམ་དེ་ལ་
བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྒྲ། །ས་གཞན་དག་གིས་དཀའ་བ་ཡིན། །སྒྲོ་
རྒྱལ་མངོན་ཤེས་བྱལ་བ་སྟེ། ཅིག་ཤོས་གྱི་ནི་མངོན་ཤེས་ལྟར། །ཞེས་འབྱུང་པ་ལས། མངོན་
ཤེས་བྱལ་ལ་ལམ་དཀའ་བ། མངོན་ཤེས་ལྟར་ལ་ལམ་དཀའ་བ། མངོན་ཤེས་བྱལ་ལ་ལམ་སྒྲ་
བ། མངོན་ཤེས་ལྟར་ལ་ལམ་ཡང་སྒྲ་བ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་རྒྱལ་གྱིས་ཉེར་བཞེགས་
མི་ལྟོགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་ཟུང་པར་ཅན་གསུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ཟག་མེད་གྱི་
ལམ་ལྟ་ལ་བརྟེན་ན་དང་པོ་དང་། དབང་རྟོན་གྱིས་དེ་ལྟ་ལ་བརྟེན་ན་གཉིས་པ་དང་། དབང་
རྒྱལ་གྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་གསུམ་པ་དང་། དབང་རྟོན་གྱིས་དེ་ལ་
བརྟེན་ན་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

།མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བྱང་ ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་སྐབས།

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་
སུམ་བུ་རྩ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟད་དང་མི་སྒྲེ་ཤེས་པ་ནི། །བྱང་རྒྱལ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་
ཕྱིར། །སུམ་བུ་རྩ་བདུན་དེ་ཕྱོགས་མཐུན། །ཞེས་འབྱུང་པ་ལས། ཟད་མི་སྒྲེ་ཤེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་
བྱང་རྒྱལ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པ་སྟེ་ཆོན་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི། ཡང་
དག་སྒྲིབ་པ་བཞི། རྒྱ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱང་པ་བཞི། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་ལྟ། རྟོབས་ལྟ། བྱང་རྒྱལ་
གྱི་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལུས་དུན་པ་ཉེར་བཞག་ །ཆོར་བ་དུན་པ་ཉེར་
བཞག་ །མེམས་དུན་པ་ཉེར་བཞག་ །(༡༥༦)ཆོས་དུན་པ་ཉེར་བཞག་སྟེ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། རོ་

པོ་ནི། ལུས་ཆོར་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་ལ། །མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བརྟགས་པས། །
ཞེས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི། དུན་པ་དང་། ཤེས་རབ་གང་དུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ཞུགས་
གི་མཆོན་པ་ཞིག་ལ་འཛིན། སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་ལང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། སྤྱི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། བསྒྲོམ་ཚུལ་དང་པོ་ཡོད་དེ། ལུས་མི་གཙང་
བ། ཆོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བ། སེམས་སྐད་ཅིག་གིས་སྒྲེ་འཛིན་བྱེད་པ། ཆོས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་སྤང་བྱ་དང་། རྣམ་བུར་གི་ཕྱོགས་རྣམས་སྤང་བྱར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་བསྒྲོམ་
པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་ །ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་
ནི་སྐྱུག་བསྐྱུལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱོད་ཁིང་བདག་མེད། ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་ནི་ཁི་ཁིང་
དགོ་བའོ་སྐྱུམ་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ལུས་དུན་པ་ཉེར་བཞག་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བདེན་
པ་ལ་འཇུག་སྟེ། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་
མཐོང་ནས། དེ་ལ་འབྲལ་འདོད་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། ཆོར་བ་དུན་པ་ཉེར་བཞག་ཀྱན་འབྱུང་
བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ། སྤྱིང་པ་འབྱེན་
ལུས་སུ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་སྤྱོད་འདོད་སྐྱེད་པའི་བྱིར། སེམས་དུན་པ་ཉེར་བཞག་འགོག་བདེན་
ལ་འཇུག་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་སེམས་སྐད་ཅིག་གིས་སྒྲེ་འཛིན་བྱེད་པར་
མཐོང་ནས། བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་པའི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱ་ལུས་
སུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཆོས་(༡༧༥)དུན་པ་ཉེར་བཞག་ལམ་བདེན་ལ་འཇུག་སྟེ།
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དོར་བྱ་དང་། རྣམ་བུར་གི་ཆོས་སྤང་བྱར་རྟོགས་ནས་ལམ་
བསྒྲོམ་པར་འདོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་བཞི་ཡོད་དེ། མི་དགོ་བ་སྐྱེས་པ་སྤྱོད་པའི་ཡང་དག་སྤྱོད་པ།
མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཡང་དག་སྤྱོད་པ། དགོ་བ་སྐྱེས་པ་སྐྱེལ་བའི་ཡང་དག་སྤྱོད་པ། མ་སྐྱེས་
པ་བསྐྱེད་པའི་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་དང་བཞི་ཡོད་པ་དང་། རོ་བོ་ནི། སྤྱང་གཉེན་གྱི་ཆོས་ལ་སྤང་
དོར་བྱེད་པར་སྤྱོད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཆོན་པ་ཞིག་ལ་འཛིན་

པའི་ཕྱིར།

བསྒྲམ་པའི་རྩལ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། མི་དགེ་བ་སྦྱེས་པ་སྤྱོད། མ་སྦྱེས་པ་མི་བསྦྱོད།
དགེ་བ་སྦྱེས་པ་སྦྱེལ། མ་སྦྱེས་པ་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྦྱོད། འབད། བཙུན་འགྲུས་རྩམ།
སེམས་རབ་རྩ་འཛིན། སེམས་རབ་རྩ་འཛིན། ཅིས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། འདུན་པའི་རྩ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱུ་པ། བཙུན་
འགྲུས་ཀྱི་རྩ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱུ་པ། སེམས་པའི་རྩ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱུ་པ། དབྱེད་པའི་རྩ་འབྱུལ་གྱི་
རྒྱུ་པ་དང་བཞི་ཡོད་པ་དང་། རོ་བོ་གསུམ་སྦྱར་གྱི་བཙུན་འགྲུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་། ཉགས་སྦྱར་གྱི་བཙུན་འགྲུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སྦྱོར་
ཉིང་རེ་འཛིན་བསྒྲམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་
ཆོས་རབ་རྩ་རྩམ་འབྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་བཞི་རིམ་བཞིན། རྩ་འབྱུལ་
གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་རེ་རེ་ནས་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བསྒྲམ་རྩལ་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། ཉེས་པ་ལྟའི་གཉེན་པོར་སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་
བསྒྲམ་པར་གསུངས་པ། འདིར་ཡང་མི་མཆུངས་པ་མེད་དོ། །

བཞི་པ་རྩམ་བྱུང་གི་དབང་པོ་ལྟ་(༡༦༥)ན་དང་། ལྟ་པ་སྟོབས་ལྟ་ཡོད་དེ། དད་པའི་དབང་
པོ། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ། དུན་པའི་དབང་པོ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་
དབང་པོ་སྟེ་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། དད་པའི་སྟོབས། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས། དུན་པའི་སྟོབས།
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཉེ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོར་ལས་དྲོད་ཅེ་
གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབས་ཀྱི་དད་སྟོགས་ལྟ་རྩམ་བྱུང་གི་དབང་པོ་དང་། བཟོད་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབས་
ཀྱི་དད་སྟོགས་ལྟ་རྩམ་བྱུང་གི་སྟོབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་གྲུབ་སྟེ། དྲོད་ཅེ་གཉིས་ཀྱི་
སྒྲུབས་སུ་དེ་ལྟ་ལ་མ་དད་པ་སྟོགས་ཀྱིས་ཇི་བར་རུས། བཟོད་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་ཇི་
བར་མི་རུས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་འགྲུལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་དབང་པོ་རྩམས་ཁོན་
ལ་སྟོབས་སུ་བཤད་ཅེ་ན། རྒྱུད་ཅུད་ཆོད་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཇི་བ་དང་། ཇི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྟོག་ཆས་སྟེན་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི། འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་

ཏེ། སྒྲིང་ལམ་བཟོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དང་སྐབས་ལྷ། རྣམ་བུ་གི་དབང་པོ་དང་སྒྲིབས་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་བུང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ཡོད་དེ། དུན་པ་ཡང་དག་བུང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །
ཆོས་རབ་རྒྱ་རྣམ་འབྱེད་ཡང་དག་བུང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །བཙུན་འགྲུལ་ཡང་དག་བུང་ཆུབ་ཀྱི་
ཡན་ལག །དགའ་བ་ཡང་དག་བུང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །ཤིན་རྒྱུངས་པ་ཡང་དག་བུང་ཆུབ་ཀྱི་
ཡན་ལག །ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་དག་བུང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །བཏང་སྒྲོམས་ཡང་དག་བུང་ཆུབ་
ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་བདུན་ཡོད་པ་དང་། རོ་བོ་ནི། སྒྲིང་ལམ་དུ་ཐོབ་པའི་དུན་པ་ནས། བཏང་
སྒྲོམས་ཀྱི་བར་རྣམས་བུང་ཆུབ་ཡན་ལག་རྒྱ་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

བསྒྲིམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། (༡༩༧༧) རྣམ་ཀྱན་སྤང་བ་དང་། འགོག་ལམ་སྤང་བར་བསྒྲིམ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ། ཡང་དག་པའི་
རྟོག་བ། ཡང་དག་པའི་རག་པ། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ། ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ། ཡང་དག་
པའི་རྩོལ་བ། ཡང་དག་པའི་དུན་པ། ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་། རོ་བོ་
ནི། མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་རྒྱ་རྟོག་པའི་ལྷ་བ་དེ་རྗེས་ཐོབ་རྒྱ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་བར་བྱེད་
པའི་ཆོས་རབ་རྒྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། མཉམ་བཞག་རྒྱ་རྟོག་པའི་ལྷ་བ་དེ། རྗེས་ཐོབ་རྒྱ་
གཞན་ལ་རྟོག་བར་བྱེད་པའི་རག་ཀྱན་ནས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་། རག་གི་ལས་རྣམ་པར་
དག་པའི་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་། ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་། ལུས་རག་
གཉིས་ཀའི་ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་། མཐོང་སྤང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་བཙུན་
འགྲུལ་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་མི་བཟེད་པར་འཛིན་པའི་དུན་པ་དང་། དུན་པས་བཟུང་
བའི་ཡུལ་ལ་རྩེ་གཅིག་རྒྱ་མཉམ་པར་འཛིན་པ་དང་བརྒྱད་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་རེ་རེ་ནས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

བུང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་དེ་དག་མིང་གི་སྒོ་ནས་སུམ་རྩ་ཅ་བདུན་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་སུ་རྣམ་
པ་བརྒྱ་ཡིན་ཏེ། མིང་གི་སྒོ་ནས་རྣམ་སུ་བཟླ། །དང་དང་བཙུན་འགྲུལ་དུན་པ་དང་། །ཤེས་

རབ་ཏིང་འཛིན་གཏང་སྒྲིམས་དགའ། རྟོག་དང་རྩལ་བྲིམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས། ཞེས་འབྲུང་བ་
ལྟར་བརྩུང་འདྲ་བའི་བྱིར་ཏེ། དབང་པོ་དང་སྟོབས་རྣམས་བཤད་པ་ལྟར་རྟོགས་སྒྲ་ཞིང་། དུན་
པ་ཉེར་བཞག་ཤིས་རབ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་འཛིན་ཅིས་བྱ། རྩལ་ལྟར་རྒྱང་བ་ཏིང་
ངེ་འཛིན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དུན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་ཤིས་རབ་དང་། ཡང་དག་སྤྱོད་
བ་(༡༥༥ན)བཞི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། རྩལ་ལྟར་གྱི་རྒྱང་བ་བཞི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏུ་འདྲ་བ་དང་།
ལྷེ་ཚན་བྱི་མ་ཡང་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པའི་
ལྟ་བ་གཉིས་ཤིས་རབ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་
པའི་རྩལ་བ་གཉིས་བརྩོན་འགྲུས་དང་། དུན་པ་ཡང་དག་བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་
དག་པའི་དུན་པ་གཉིས་དུན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རག་ལས་གྱི་མཐའ། འཛོལ་གསུམ་
རྩལ་བྲིམས་སྤྲུལ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དུན་པ་ཉེར་བཞག་ཤིས་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་སྟོན་པ་དེ་དག་
ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་གྱི། དེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་ནི། སྤྱིར་བྱང་
ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལས། དུན་པ་ཉེར་བཞག་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་
པའི་སྤྱིར་བྱང་གི་ཡོན་ཏན་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀུན་གྱང་དུན་
པ་ཉེར་བཞག་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར་པ།

འོ་ན། ལས་གྱི་གནས་སྐབས་གང་ན་བྱང་སྟོན་སོ་བདུན་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས། བཤད་ཏུ་
ཡོད་དེ། ལྷེ་ཚན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང་། དེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་རྣམས་དང་ནི། སྒྲོམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་བྱེ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ལྷེ་ཚན་བདུན་
རིམ་པ་བཞིན། ཆོགས་ལས། སྤྱིར་ལས་བཞི། སྒྲོམ་ལས། མཐོང་ལས་སྟེ་བདུན་ལ་འཛིན་
པའི་བྱིར་པ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་ཡིན་ཡང་བཤད་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱང་རྩལ་ཡན་ལག་ལས་
ཡན་ལག་ ཟག་པ་མེད་གཞན་རྣམ་གཉིས་སོ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ལྷེ་ཚན་བྱི་མ་གཉིས་
ཟག་མེད་དང་། དང་པོ་ལྟ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་བྱིར་པ།

འོ་ན། དེ་རྣམས་འཛིན་ཏེན་པའི་ས་གང་(༡༥༥བ)ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས། བཤད་ཏུ་ཡོད་
དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཐམས་ཅད། མི་ལྟོགས་མེད་ན་དགའ་མ་གཏོགས། གཉིས་པ་

ན་ནི་རྟོག་མ་གཏོགས། གཉིས་ན་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། བསམ་གཏན་བར་ནའང་
གཟུགས་མེད་པ། གསུམ་ནའང་དེ་དང་ཚུལ་ཡན་ལག། བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག། མ་
གཏོགས་འདོད་ལམས་སྤྱི་ཅེ་ན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཐམས་ཅད་
ཡོད་པ་དང་། ཉེར་བཞུགས་མི་ལྟོགས་མེད་ན་དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་
གཏོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་ཡོད་
པ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་དང་། གཉིས་པ་དང་། དང་པོའི་དངོས་གཞི་
ཁྱད་བར་ཅན་ན། དགའ་བ་དང་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་ཡོད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་
དང་པོ་གསུམ་ན་དགའ་བ་དང་། རྟོག་པ་གཉིས། ཡང་དག་པའི་དག། ལས་ཀྱི་མཐའ། འཆོ་
བ་སྟེ་ལུ་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ལམས་དང་སྤྱི་ཅེ་ན་
བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། མདོ་ལས། ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་བཞི། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བདེན་གསུམ་མཐོང་ན་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་། ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ། །
ལམ་མངོན་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང་། ཉེ་ཡི་དགོ་འདུན་དག་ལ་ཡང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མངོན་རྒྱུ་དུ་མཐོང་ན། འཕགས་པ་དགྲེས་པའི་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་།
ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཁྱད། ལམ་བདེན་མངོན་རྒྱུ་དུ་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང་།
དེའི་དགོ་འདུན་སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པ་དག་ལ་ཤེས་ནས་དད་(ཀུའུ་ན)པ་ཐོབ་པས་ཁྱད་
པའི་ཕྱིར། ཡང་གི་རྒྱས་འདི་ཡིན་ན་ལུ་མ་གཉིས་ལའང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ཁྱད་ཅེས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། གང་ལ་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཆོས་བདེན་གསུམ་དང་རང་སངས་རྒྱས། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །(རྣམ་ཐུག་གཉིས་ཏེ་དད་པ་དང་། ཚུལ་བྱིས་ཏེ་མ་
མེད་པ་ཡིན། །)ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། མི་སྟོབ་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཤད་ནས། སྟོབ་པ་ལ་མ་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བཅིངས་ཕྱིར་སྟོབ་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ། རྣམ་གྲོལ་མ་བཤད་(དེ་རྣམ་གཉིས། །
ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་མ་བྱས། མོས་པ་འདུས་བྱས་ཡན་ལག་ནི། ཉེ་ཡིན་དེ་ཉིད་རྣམ་

གྲོལ་གཉིས། །བྱང་ཚུབ་རི་རྒྱད་བཤད་ཤེས་པ། །)ཅེས་གསུངས་པ་ནིད་གྱིས་སྟོབ་པ་རྣམས་
 རྟེན་མོངས་པས་བཅིངས་ཤིང་། མི་སྟོབ་པ་རྣམས་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་གཉེན་པོས་སྒྲུང་བྱ་སྟོང་ཚུལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྟེ་འགྲུར་གྱི་
 ཚུལ་གྱིས་སྟོང་བ་དང་། འགག་འགྲུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་བ་གཉིས་ལས། མཛོན་པ་གོང་མ་བ་
 རྣམས་སྒྲ་མ་ལྟར་ཡིན་གྱི། འདིར་ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མི་སྟོབ་སེམས་ནི་སྟེ་འགྲུར་བ། སྟོབ་པ་
 ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་འགྲུར། །འགག་པར་འགྲུར་བའི་ལས་གྱིས་ནི། །དེ་མི་སྟོབ་པ་རབ་ཏུ་
 སྟོང་། །(འདུས་མ་བྱས་ནིད་ཁམས་ཤེས་བྱ། །འདོད་ཆགས་ཀྱན་ཟད་འདོད་ཆགས་བྲལ། །
 སྒྲུངས་པའི་ཁམས་ནི་གཞན་དག་གོ། །འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཞི། །སྟུག་བསྐལ་རྒྱ་
 བཟོད་ཤེས་རྣམས་གྱིས། །ཡིད་འབྱུང་གང་གིས་སྟོང་འགྲུར་བ། །ཀྱན་གྱི་འདོད་ཆགས་འབྲལ་
 བར་འགྲུར། །དེ་ལྟར་ན་ནི་ཐུ་བཞི་སྟོང་། །)ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ལྟ་བུས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་མཐོང་སྒྲུང་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟུག་པ། རྣམ་དཀར་ལམ་བཟང་ཤེས་གྱི་ཐེམ་སྒྲས་ལས། ཞི་བའི་ཁང་བཟང་དམ་པར་
 ག་ཤེགས་པ་དང་། །ག་ཤེགས་འགྲུར་ལྷགས་གནས་འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་ནི། །མཛོན་
 རྟོགས་རིན་ཆེན་བརྒྱན་དང་ལྟན་ཅིག་བཤད། །ཡར་ཕྱིན་མཛོན་པའི་བྱིར་བཞུགས་ཞེས། །
 གྲགས་པ་འདི་ལྟའི་ལེགས་བཤད་གྱི། །ཁོར་བུའི་ཁྱིལ་དགོངས་པ་སྟེ། རིག་སྟངས་བཅོས་པའི་
 རྟོགས་བྱར་མིན། །

ཚུལ་མཛོན་པ་མཛོད་ གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤེས་པུ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལས་གནས་དུག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལོགས་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིན་ཏེ་བསྟན་པ།

དང་། འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ་
བརྟུང་། རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་། བརྟུང་པོ་དེ་རི་ཅམ་དུ་བསྟུང་པ་ཡོད་དེ།
ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱའོ། །ཟག་མེད་རྣམ་གཉིས་ཆོས་
དང་ནི། །རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་དོ། །ཆོས་ཤེས་བྱ་
བའི་སྟོན་ཡུལ་ནི། །འདོད་སྤྱད་བསྟུང་པ་སྟགས་རྗེས་ཤེས་པའི། །སྟོན་ཡུལ་གོང་མའི་སྤྱད་
བསྟུང་སྟགས། །དེ་དག་ཉིད་བདེན་བྱེ་བྱག་གིས། །བཞི་སྟེ་རྣམ་བཞི་དེ་དག་ནི། །མི་སྐྱེ་བ་
དང་ཟད་པ་ཤེས། །དེ་གཉིས་དང་པོ་སྐྱེས་པ་ནི། །སྤྱད་བསྟུང་ལྟ་རྗེས་ཤེས་པ་ཡིན། །བཞི་
ལས་པ་རོལ་ཐེམས་རིག་པ། །དེས་ན་ས་དབང་གང་ཟག་འདས། །ཞིག་དང་མ་སྐྱེས་མི་རིག་
གོ། །ཆོས་རྗེས་སྟོ་སྟོགས་པ་ཅུང་མིན། །ཉན་ཐོས་མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས། །རིག་སྟེ་
བསེ་རུ་ལྟ་བུས་གསུམ། །སངས་རྒྱས་སྟོར་བ་མེད་པར་ཀུན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཟག་
བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་འདུ་བ་དང་། དང་པོ་རང་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་དམིགས་པས་
ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པར་འཛོག་པ་དང་། གཉིས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་འང་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་
ཤེས་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་དེ། འདོད་བའི་སས་བསུས་ཀྱི་
བདེན་པ་ལྟ་བུ་དང་པོའི་ཡུལ་དང་། །ལམས་གོང་གི་སས་བསུས་ཀྱི་བདེན་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་
རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་།

འོན་ཀྱང་། ཤེས་པ་བརྟུང་ནང་ནས་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཟད་པ་ཤེས་པ་བདེན་རྣམས་ལ། །ཡོངས་ཤེས་ལ་སྟགས་རེས་པའོ། །
ཡོངས་ཤེས་བྱར་(༡༧༠བ)མེད་ཅེས་ལ་སྟགས། །མི་སྐྱེ་བ་ཡི་སྟོ་འདོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་
ལས། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་བཞི་ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་སྐབས་སོ་མངོན་དུ་བྱས་སོ་
བསྟོམ་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་སྟུང་པ་དང་། དེའི་སྐབས་སུ་སྤྱད་བསྟུང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་
མེད། ཅེས་སྟགས་སུ་ཤེས་པ་ནི་བྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་། འོན་ཀྱང་། ཤེས་པ་བརྟུང་འཛོག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དང་ནི་གཉིན་པོ་དང་། །རྣམ་པ་རྣམ་
པ་སྟོན་ཡུལ་དང་། །སྟོར་དང་བྱ་བ་བྱས་ཉིད་དང་། །རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་བརྟུང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་

པ་ལས། ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཤེས་པ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བཞག་
འདོད་པ་དང་། གོང་མའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་གཉིས་བཞག་ རྣམ་པ་ལས་སྤྱག་
ཀུན་ཤེས་པ་གཉིས་བཞག་ རྣམ་པ་དང་སྦྱོང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལས་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་གཉིས་
བཞག་ སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལས་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་བཞག་ བྱ་བ་བྱས་པ་ལས་ཟང་ང་ཤེས་པ་
དང་། རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་མི་སྤྱོ་བ་ཤེས་པ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་
བདུན་གྱིས་ཤེས་པ་བཅུར་རྣམ་པ་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོས་ཤེས་དང་
རྗེས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་འདོད་པ་དང་། ཁམས་གོང་གི་གཉེན་པོར་བཤད་པ་ནི།
མཐོང་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་ཀྱང་གཞན་མ་ངེས་ཏེ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པའམ། ལམ་ལ་
ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱིས་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྒྲོམ་
ལམ་འགོག་པ་(༡༥)ན་ཆོས་ཤེས་དང་། ལམ་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ཁམས་གསུམ་གའི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྗེས་ཤེས་
གྱིས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཤེས་མ་སྒྲེས་པར་དུ་རྗེས་ཤེས་
མི་སྤྱོ། ཆོས་ཤེས་སྒྲེས་པའི་ཆེ་ངེས་འདོད་པ་ལས་རྒྱལ་ཅིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ཤེས་པ་བཅུ་པོ་དེ་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཆོས་
ཤེས་པ་དང་རྗེས་སྤྱི་ཤེས། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཀུན་རྫོབ་ནི། །དེ་བཞིན་གཞན་དུ་འང་རང་རང་
གི། །བདེན་པའི་རྣམ་པས་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཁ་རོལ་ཡེ་ཤེས་དྲི་མེད་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དྲི་མ་དང་
བཅས་ནི། །ཤེས་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས། །རྗེས་རེ་རེ་ཞིག་སྦྱོང་ཡུལ་ལོ། །ལྷག་མ་རྣམ་
པ་བཅུ་བཞི་ཅན། །སྦྱོང་དང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཆོས་ཤེས་
རྗེས་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གསུམ་ནི་མི་རྟག་སྟགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་དུ་འང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་
དང་། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ནི་རང་རང་གི་དམིགས་པ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཞི་བཞིའི་རྣམ་པ་
ཅན་ཡིན་པ་དང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཟག་མེད་ཀྱང་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་།
གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཞན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་

རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་སེམས་སེམས་བྱུང་གནིས་པའི་རྣམ་རེ་རེ་ལུ་ལ་དུ་བྱེད་(༡༥༡)བ།
ཀྱི། ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པ་དང་། ལྷག་མ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོ་ཤེས་མི། མི་རྟག་སོགས་བརྟུ་
བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོར་བདག་མེད་གནིས་ནི་མ་གཏོགས་དེ། ཤེས་པ་གནིས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས། རྣམ་མོང་དུ་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ། །འདི་ལས་སྤྱིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །
ཞེས་བ་སྟུང་དེ་ལྟར་འདོགས་པ་གང་ཞིག་། རྟོར་བདག་མེད་སྟོམ་པའི་སྟོམ་བ་སྟུང་དེ་ལྟར་
འདོགས་པ་མི་འབྲང་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་དྲི་མེད་ལ་མི་རྟག་སོགས་བརྟུ་དུག་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དྲི་མེད་བརྟུ་དུག་གཞན་རྣམས་མེད། གཞན་ཡོད་
ཅས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས། ཞེས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་མེད་པར་འདོད། ཅི་
འོག་པ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན། མི་རྟག་སོགས་བརྟུ་དུག་རྣམ་རི་ཅམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཞེས། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྣམ་སུ་
རྣམ་པ་བརྟུ་དུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་རྣམ་པའི་ངོ་ཤོ་གང་སྟུམ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་
པའི། དམིགས་དང་བཅས་པས་འཛིན་པར་བྱེད། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བྱ་ཡིན། ཞེས་
འབྱུང་བ་ལས། རྣམ་པའི་ངོ་ཤོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ཅིང་། ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་སེམས་སེམས་
བྱུང་གི་དམིགས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པའི་གཟུང་བྱར་འདོད་
པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཞེས་བཀག་ནས་
སེམས་སེམས་བྱུང་གི་(༡༥༡)དམིགས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཕྱེ་བྲག་རྣམ་
པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་འཆད། དེ་ཡང་ལུགས་འདི་ལ་རྣམ་པ་ལས་ལེན་གྱང་། གཟུང་རྣམ་དང་རྣམ་
ཤར་ཁས་ལེན་པ་ནི་མིན་ཅོ། ཤེས་པ་བརྟུ་པོ་དེ་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཡིན་གྱང་
ཡོད་དེ། དང་པོ་རྣམ་གསུམ་གཞན་རྣམས་དག་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལས།
ཚོས་གསུམ་ཀ་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་མ་དགུ་ལ་དག་པས་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་བརྟུ་པོ་ས་གང་ན་
གནས་གྱང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ན། དུག་ན་ཚོས་ཤེས་བྱ་བར་

དཔལ། རྩོམ་གྱིས་ཕྱ་བ་དེ་བཞིན་རྒྱལ། གཞན་མིང་གིས་པ་བསྐྱམ་གཏུན་བཞི། ཞིས་འབྱུང་
པ་ལས། རྒྱུ་རྩེ་བ་གིས་པ་ལ་བསྐྱམ་གཏུན་གཞི་མས་བསྐྱམ་པ་ཡོད། མེས་གིས་པ་བསྐྱམ་
གཏུན་མ་རྒྱལ་གི་མས་བསྐྱམ་པ་ཡོད། རྩོམ་གིས་པ་ཐག་མེད་མ་དཔལ་གི་མས་བསྐྱམ་པ་ཡོད།
བདེན་བཞི་གིས་པ་དང་། ཟད་པ་དང་། མི་སྡེ་བ་གིས་པ་རྒྱལ་ལྟར་རྩོམ་གིས་དེ་བཞིན་དང་།
གཞན་མིས་མ་གིས་པ་ལ་བསྐྱམ་གཏུན་བཞི་གཞི་མས་བསྐྱམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་པ་བརྒྱ་པོ་ཁམས་གང་གི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་འདོད་དང་གཞུགས་
 རྟེན་ཅན། ཆོས་ཤེས་ཕྱ་བ་འདོད་རྟེན་ཅན། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྟེན་ཅན་གཞན། །(འགོག་
 རྟོ་བྱ་པ་ཉེར་བཞག་པ། གཅིག་སྟེ་ཨ་རེལ་སེམས་སྟོན། །གསུམ་མོ་ལྷག་མ་བཞི་ཡིན་ནོ། །
 ཆོས་སྟོན་སྟོད་ལུལ་དགུ་ཡིན་ནོ། །ལམ་རྩེས་སྟོ་ཡི་དགུ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་བཟུལ་རྒྱ་སྟོན་གཉིས་
 ཡིན་ནོ། །བཞི་ཡི་བརྒྱ་ཡིན་གཅིག་གི་མིན། ཆོས་བརྒྱ་དག་ནི་སྤྱད་པར་བྱ། ཁམས་གསུམ་པ་
 དང་དྲི་མེད་ཆོས། །འདུས་མ་ཕྱས་རྣམས་གཉིས་གཉིས་སོ། །ཀྱང་རྫོབ་གཅིག་ལུས་རང་ཆོགས་
 ལས། །གཞན་ནི་བདག་མེད་ཉིད་རིག་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། །གཞན་སེམས་ཤེས་པ་
 ལ་འདོད་གཞུགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཡོད། ཆོས་ཤེས་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གཅིག་ཕྱ་
 ལས་མེད། །ལྷག་མ་བརྒྱད་ལ་ཁམས་གསུམ་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཡོད་པའི་གྱིར།

ཤེས་པ་བརྩེ་ལྷན་ཐོབ་འཆད་པའི་སྐབས།

གཉིས་པ་ཤེས་པ་བརྩེ་ལྷན་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། (༡༧༡བ)ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་
ལ། ཆགས་ཅན་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ལྷན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལན་ཆད་ནི། བཞི་ལ་རེ་རེ་
འཕེལ་དང་ལྷན། ཉིས་འབྱུང་པ་ལས། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་སོ་སྐྱེ་ནི་ཀུན་
ཚོ་བ་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་དང་ལྷན། དེ་དང་བྲལ་བའི་སོ་སྐྱེ་ནི། དེ་དང་གཞན་གྱི་མེས་པ་
སྟེ་གཉིས་དང་ལྷན། ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ཆགས་ཅན་ནི་ཀུན་
ཚོ་བ་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་དང་ལྷན། ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ནི་

ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ། ཚེས་ཤེས་སྟུག་བསྟུལ་ཤེས་པ་སྟེ་གསུམ་དང་ལྟན། དེ་ཡན་གྱི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་
བཞི་པ་དང་དུག་པ་དང་། བརྩ་པ་དང་། བརྩ་བཞི་པ་སྟེ་བཞི་ལ་ནི་ཤེས་པ་རེ་རེ་འཕེལ་བ་དང་
ལྟན་བས་བདུན་གྱི་བར་དུ་ལྟན་པའི་ཕྱིར། སྟུག་བསྟུལ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་འཕེལ་བས་
བཞི། ཀུན་འབྱུང་ཚེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་འཕེལ་བས་ལྟ། འགོག་པ་ཚེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་
དེ་འཕེལ་བས་དུག། ལམ་ཚེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་འཕེལ་བས་བདུན་ལྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཞོད་པ་དང་། །
ཤེས་པ་རི་ལྟར་སྟེས་པ་རྣམས། མ་འོངས་པ་འཐོབ་(དེ་)ཉིད་ལ། །རྗེས་གསུམ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱང་། །དེ་ཕྱིར་མངོན་རྟགས་མཐའ་ཞེས་བྱ། །དེ་ནི་མི་སྟེའི་ཚེས་ཅན་ཡིན། །རང་དང་འོག་ས་
འགོག་པའི་མཐའ། །རང་བདེན་རྣམ་ཅན་འབད་ལས་བྱུང་། །ཆགས་བཅས་བརྩ་དུག་པ་ལ་
དུག། །འདོད་ལས་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བདུན། །དེ་མི་གོང་མ་ཆགས་བཅས་གྱི། །བསྒྲུལ་
པའི་ལམ་ལ་བདུན་འཐོབ་པོ། །ས་བདུན་ལས་རྒྱལ་མངོན་ཤེས་དང་། །མི་གཡོ་འཐོབ་དང་
སྟེལ་བསྒྲུལ་པའི། །ས་བདུན་ལས་རྒྱལ་མངོན་ཤེས་དང་། །གོང་མའི་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱད་
ལའང་། །སྟོབ་པ་སྟོང་བའི་གྲོལ་བ་ལ། །ཤེས་པ་དུག་དང་བདུན་འཐོབ་པའམ། །བར་ཆད་
མེད་པའི་ལམ་ལ་དུག། །དེ་བཞིན་སྟོང་ཅེ་རྣམ་རྒྱལ་ལའང་། །ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་དགུའོ། །མི་
གཡོ་བས་ནི་བརྩ་འཐོབ་པོ། །དེར་འཕོ་གྲོལ་བའི་ཐ་མ་ལའང་། །བཤད་པའི་ལྷག་མ་ལ་
བརྒྱད་འཐོབ། །གང་ལས་ཆགས་བྲལ་བྱ་ཕྱིར་གང་། །ཐོབ་པ་དེར་ཡང་འོག་མའང་འཐོབ། །
ཟད་པ་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱང་། །ས་ཀུན་རྫོན་རྟེན་མི་འཐོབ་པོ། །རྟེན་དང་བསྟེན་ཅིས་བྱ་བ་
ནི། །དགོ་བ་འདུས་བྱས་ཐོབ་པའོ། །གཞེན་པོ་དང་ནི་ཐག་སྟོང་པའི། །ཐོབ་པ་ཟག་དང་
བཅས་པའི་ཡིན། །)ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པ་བཞོད་པ་དང་། ཤེས་པ་
སྟེས་པ་རྣམས་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་གྱི། དེ་དག་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མི་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། མཐོང་ལམ་ལན་གཉིས་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཤེས་པ་བརྩའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དེ། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང་། གསུམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཚེས་ནི་མ་འདྲེས་པ། སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བཙོ་

བརྒྱད་དོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ལྷོ་བས་བརྩ། མི་འཛིག་པ་བཞི། རྩན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་
གསུམ། རྩགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་བཙེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷུ་པ་མཐའ་གོང་མར་རྩོད་པ་མ་
འདྲེས་པ་དུག་དང་། རྩག་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག་དང་། འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་དང་ཡེ་
ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་སྟེ་བཙེ་བརྒྱད་དུ་བཤད་དེ་ལུགས་གཞན་ནོ། །

།ཤེས་པས་བསྐྱས་པའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་སྐབས།།

ལྷོ་བས་བརྩ་ཤེས་པ་གང་གིས་བསྐྱས་(༡༧༥ན)པ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མིན་ཤེས་
པ་བརྩ། །ལས་འབྲས་ལ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་སྟགས། །དབང་པོ་མོས་དང་ཁམས་ལ་ནི། །
དགའོ་ལམ་དག་ལ་བརྩའམ། །གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོང་ཤེས་པ་ཡིན། །ཟད་པ་དུག་གམ་བརྩ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཆེན་པའི་ལྷོ་བས་ནི་ཤེས་པ་བརྩ་
ཀས་བསྐྱས། ལས་ཀྱི་རྒྱམ་སྒྲིམ་མཆེན་པའི་ལྷོ་བས་ནི་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་
ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས། བསམ་གཏན་དང་། རྒྱམ་ཐར་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་
མིན་དང་། མོས་པ་སྟེ་ཆོགས་པ་དང་། ཁམས་སྟེ་ཆོགས་མཆེན་པའི་ལྷོ་བས་ནི་འགོག་ཤེས་མ་
གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུས་བསྐྱས། ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཆེན་པའི་ལྷོ་བས་ལ།
ལམ་རང་གི་ངོ་བོ་མཆེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུས་
བསྐྱས། ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་མཆེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཤེས་པ་བརྩ་ཀས་བསྐྱས།
ལྷོན་གནས་རྩེ་དྲན་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྟེ་བ་མཆེན་པའི་ལྷོ་བས་གཉིས་ནི། ཀུན་རྫོང་ཤེས་
པས་བསྐྱས། ཟག་ཟད་མཆེན་པའི་ལྷོ་བས་ལ། རང་གི་ངོ་བོ་མཆེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
ཆོས་ཤེས། རྩེ་ཤེས། འགོག་ཤེས། ཀུན་རྫོང་ཤེས་པ། ཟད་པ་ཤེས་པ། མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ་
དུག་གི་བསྐྱས། དག་བཙོམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་མ་ཁུབ་པ་ལ་བྱས་ན། ཤེས་པ་བརྩ་ཀས་
བསྐྱས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ལྷོ་བས་བརྩ་ས་གང་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལྷོན་གནས་འཆི་འཕོ་

སྒྲེ་པའི་སྟོབས། །བསམ་གཏན་དག་ན་ལྷག་མ་ནི། །སྒྲམས་ཀྱན་ན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་ནི།
 དངོས་སུ་སྟོས་པ་གཉིས་པོ་བསམ་གཏན་བཞིན་ཡོད། །ལྷག་མ་བརྒྱད་པོ་འདོད་པ་ནས་བྱིད་
 ཅེ་པའི་བར་གྱི་སྒྲམ་ཀྱན་ན་ཡོད་པའི་བྱིད། །སྟོབས་ཞེས་(༡༥༥)བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 ཅི་ཡི་བྱིད། །འདིའི་སྟོབས་གང་བྱིད་ཐོགས་མི་མངའ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཤེས་ཀྱི་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འདུག་པས་ན་དེ་སྟོད་བརྗོད་པའི་བྱིད།

འོ་ན་སྟོབས་སྟོབས་དེ་རྩི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྟོ་ལ་བྱིད་མེད་ཀྱི་ཡི་སྟོབས།
 གཞན་དག་ཆོག་ན་གྲང་ཆེན་སོགས། བདུན་བྱས་སྟག་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རེག་བྱའི་
 སྒྲེ་མཆོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བྱིད་མེད་གྱི་བྱའི་སྟོབས་མངའ་ཞིང་། རོ་བོ་རེག་བྱའི་སྒྲེ་
 མཆོད་ཡིན་པའི་བྱིད། བྱིད་མེད་གྱི་བྱའི་སྟོབས་ཀྱང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གྲང་ཆེན་བདུན་ཅུའི་
 སྟོབས་དང་མཉམ་པའི་ཤེད་ལ་དེ་ལྟར་འཛོག་པ་ཡིན་ཅིང་། གཞན་དག་ཆོག་རེ་རེ་ནང་བྱིད་
 མེད་གྱི་བྱའི་སྟོབས་མངའ་ཞེས་འཆད་པ་ཡོད་པའི་བྱིད། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གྲང་པོ་ཆེ་ཐལ་པ་
 དང་། སྟོས་གྱི་དང་། ཆོན་པོ་ཆེ་དང་། རང་གཞོན་དང་། ཡན་ལག་མཆོག་དང་། སྟོབས་མཆོག་
 དང་། བྱིད་མེད་གྱི་བྱ་སྟེ་བདུན། སྟོ་མ་བརྒྱ་བརྒྱ་ལ་བྱི་མ་རེ་རེས་སྟོར་པའི་སྟོབས་ལ་དེར་
 འཛོག་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་ཤེས་པ་གང་གིས་བསྟན་པ་ཡོད་དེ། མི་འཛིགས་པ་ནི་
 རྒྱལ་པ་བཞི། །འི་ལྟར་སྟོབས་ནི་དང་པོ་དང་། །བརྒྱ་པ་གཉིས་པ་བདུན་པ་བཞིན། །ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལས། དེ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་སྟོབས་དང་པོ་གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཐུན་པ་དང་།
 བརྒྱ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་མཐུན་པ་དང་། གཉིས་པ་ལས་དང་རྒྱུ་མཐུན་པ་དང་། བདུན་པ་
 ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལས་མཐུན་པ་དང་བཞི་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིད། དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་
 གསུམ་ཡོད་དེ། དུན་དང་ཤེས་བཞིན་བདག་ཉིད་གསུམ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གུས་བར་
 ཆོས་ཉན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྒྲངས་པའི་དུན་པ། མ་གུས་བར་ཆོས་ཉན་པ་ལ། ཁོང་ཁྱོད་པ་
 སྒྲངས་པའི་དུན་པ། གུས་མ་གུས་འདྲེས་མ་ལ་དེ་གཉིས་ཀར་མི་འགྱུར་བར་བདད་སྟོམས་སུ་
 གནས་པའི་དུན་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ།

(༡༥༣) ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཀུན་རྩོད་སྒྲོ། རྩོགས་དང་རྣམ་པ་རྒྱུད་ལྟལ་དང་། མཉམ་པའི་
ཕྱིར་དང་ཆེས་ཆེའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རོ་བོ་ཀུན་རྩོད་ཤེས་པ་ཡིན་ཞིང་། རྩུ་མཚན་
ལྟལ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཛྲོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྩོགས་གཉིས་ལས་བྱུང་བས་རྩུ་ཆེ་བ་དང་།
རྩུག་བཟལ་གསུམ་ལ་རྩོགས་པས་རྣམ་པ་ཆེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
པ་རྒྱུད་ལྟལ་ཆེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བར་འཇུག་པས་མཉམ་པ་ཉིད་ཆེ་བ་
དང་། ཤེས་རབ་ཆེས་རྩོ་ཞིང་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། རྩོད་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་
དུ་ཡོད་དེ། ཐ་དད་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད། རྩེས་འབྱུང་བ་ལས། རོ་བོའི་བྱུང་བར། དམིགས་
པའི་བྱུང་བར། རྣམ་པའི་བྱུང་བར། སེམས་རྩོན་གྱི་བྱུང་བར། རྒྱུད་གྱི་བྱུང་བར། ཐོབ་པའི་
བྱུང་བར། རྩུ་པའི་བྱུང་བར། བྱུང་ལས་གྱི་བྱུང་བར་དེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
ཏེ། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་གཏི་ལྷག་མེད་པ་དང་། རྩོད་རྩེ་ཆེན་པོ་ཞེ་སྒྲུང་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། རྩུ་མས་ཐམས་གསུམ་གཏི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་། རྩུ་མས་འདོད་ཐམས་
གྱི་རྩོན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། རྩུ་མ་རྩུག་བཟལ་གསུམ་དང་བྲལ་བར་
འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། རྩུ་མ་རྩུག་བཟལ་གྱི་རྩུག་བཟལ་གཅིག་ཕུ་དང་བྲལ་བར་འདོད་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་ཏེ། རྩུ་མ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཁོ་ལ་བརྟེན། རྩུ་
མ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་གྲུབ་ཏེ། རྩུ་མ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད། རྩུ་མ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་གྲུབ་ཏེ། རྩུ་མ་མྱིན་ཅེ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་དགོས། རྩུ་མ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་བྲལ་བས་ཐོབ་(༡༥༤) བ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་གྲུབ་ཏེ། རྩུ་མས་དོན་ཡོངས་ལྟ་རྒྱུ་བ། རྩུ་མས་དོན་ཡོངས་ལྟ་མི་
རྒྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་གྲུབ་ཏེ། རྩུ་མ་འདྲ་བར་འཇུག་པ་ཡིན། རྩུ་མ་མི་འདྲ་བར་མཇུག་
པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་པས་བྱུང་བམ། ཞེ་ན།
མ་བྱུང་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྩོགས་དང་ནི། རྩོགས་ལྟ་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱུད་པས། མཉམ་

པ་ཉིད་དེ་སྐྱ་ཆོད་དང་། རིགས་དང་སྐྱ་བོད་ཆོད་ཀྱིས་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་བསགས་པར་མཉམ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱ་བརྟེས་པར་མཉམ། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་དུ་འདུག་པ་གསུམ་མཉམ་ཡང་། སྐྱ་ཆོད་དང་། རིགས་དང་། སྐྱའི་བོད་ཆོད་གསུམ་གསུལ་བྱའི་དབང་གིས་མཉམ་པར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར།

༼ཕུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་སྐབས།༽

གཉིས་པ་ཕུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཆོས་གཞན་སྟོབ་དང་ཕུན་མོང་ཡིན། །ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་སྐྱ་བོ་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་གནས་ཤེས། །སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་མངོན་སོགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཉན་རང་དང་ཕུན་མོང་པ་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་སྟོན་གནས་ཤེས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། །སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་བཞི། །ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས། །སོ་སྟོད་དང་ཕུན་མོང་པ་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བརྒྱད། ཆད་མེད་བཞི། །ཟད་དང་ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྟེད་མཆེད་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་མེད་པ་ཀྱན་ཚྲོབ་ཤེས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ནི་མི་གཡོའི་ཆོས། །མིས་སྟེས་ཉོན་མོངས་འདོད་གཏོགས་པ། །མ་སྟེས་བཞིར་བཅས་སྟོད་ལྷལ་ཅན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རོ་བོས་རྒྱད་རྟེན། དམིགས་པ་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། རིམ་པ་བཞིན་ཀྱན་ཚྲོབ་ཤེས་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྟུས་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དག་བཅོམ་(༡༥)ན་པའི་རྒྱད་ཁོ་ནས་བསྟུས་པ་དང་། རྟེན་མིས་སྟེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་སྟེ་འགྱུར་བཞི་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་གནས་ཤེས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྟོན་གནས་ཤེས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཁྱད་ཆོས་དང་པོ་བཞི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་བཞིན་དང་། དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པའང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་ཆོས་དོན་དེས་ཆོག་དང་། །

སྒྲོབས་པ་སྔོ་སྔོ་ཡང་དག་རིག་གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་མིང་དང་། འདྲོན་དང་དག་ལ་ཐོགས་
མེད་ཤེས། བཞི་པ་རིག་པ་ཐགས་ཐོགས་མེད། མཛོན་བཟློད་ལམ་ལ་དབང་ཉིད་ལ། འདྲི་
ཡི་དམིགས་པ་དག་དང་ལམ། ཤེས་པ་དགའའོ་ས་ཐམས་ཅད་ལ། ཡང་དག་དོན་རིག་བརྒྱུལ་
དུག་འདྲི་ཁྱེ་ཁྱེ་ན་གཞན་ཁྱེ་ཁྱོ་བ། ཆོས་རིག་འདོད་དང་བསམ་གཏན་ན། འག་མི་འདོད་
དང་དང་པོ་ནི། མ་ཆང་བར་ནི་དེ་ཐོབ་མེད། ༡) ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལས། ཆོས་དོན་རེས་
ཆོག་སྒྲོབས་པ་སྔོ་སྔོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་སྒྲེ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། རིམ་པ་བཞིན་མིང་དང་།
དོན་དང་། དག་དང་རིག་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འབྱུག་ཅིང་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟུང་
རྟེན་ངོ་པོ་གསུམ་སྔ་སྔ་གཉིས་བཞིན་ལ། ས་ཁམས་གསུམ་སྔ་དགུས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཉིན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་སོགས་སེམས་རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའང་ཡོད་དེ།
དུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་བས། འདྲི་ཁྱེ་ཁྱེ་དུག་བསམ་གཏན་མཐའ། འདྲི་བཞིན་ས་ཁྱེ་
གྱིས་མཐུན་དུས། འཕེལ་བའི་རབ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་སྒྲོར་ལས་
སྒྲེས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ཡང་
འཕེལ་བ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོས་རབ་རྒྱ་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བྱིང་
པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པ་དག་གིས་སྒྲོར་བྱུང་གིས་སྒྲེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འཕེལ་བ་(༡)ལ། རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱིང་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ནས་མྱོད་ཅིའི་བར་དུ་
ལྷགས་མཐུན་དང་། དེ་ནས་འདོད་པའི་བར་དུ་ལྷགས་མི་མཐུན་དུ་འོང་བ་དང་། དེ་ནས་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་དུ་མོང་བ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོན་པ་གོང་
མའི་རྣམ་བཤད་དུའང་འདྲི་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་དེ། སལ་ཆེར་ལ་ཡིད་འཕྲོག་ར་མི་སྐར་
ངོ། །

མཛོན་ཤེས་དུག་གྱིང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲུལ་ན་བ་ཡིད་དང་ནི། སྒྲོན་ཆོ་འཆི་འཕོ་
སྒྲེ་བ་དང་། བཟད་ཤེས་མཛོན་རྒྱ་བྱ་བ་ཡིན། མཛོན་ཤེས་རྣམ་དུག་ཅིས་རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་ཡུལ་
ཤེས་པའི་མཛོན་ཤེས་སོགས་དུག་གསུངས་ཞིང་། ངོ་པོ་ཡང་། རྣམ་གྲོལ་གློ། བཞི་ནི་ཁྱེ་
རྫོབ་ཤེས་པ་སྒྲེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཤེས་རབ་ཕྱི་རང་བཞིན་དང་། དེ་ཡང་གསུམ་

པ་དང་དུག་པ་མ་གཏོགས་ང་བཞི་ནི་ཀུན་ཚེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། མེས་ས་ལ་ཤེས་པ་ལྟ་
ཡིན་ནོ། །ཟད་པའི་མཛོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གཞན་མེས་ས་ཤེས་པའི་
མཛོན་ཤེས་ལ་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། ཟག་ཟད་གྱི་མཛོན་ཤེས་ནི། ཟག་ཟད་གྱི་སྟོབས་བཞིན་དུ་
ཤེས་པ་དུག་གམ་བརྩ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོན་ཤེས་དེ་རྣམས་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་དུ་
ཡོད་དེ། ལྟ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དག་ན། །རང་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །ཐོབ་བྱ་འདྲིས་
པ་ཆགས་བྲལ་བས། །གསུམ་པ་དུན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ། །དང་པོ་རྩ་འབྱུལ་རྩ་བ་མིག །
མིག་དང་རྩ་བའི་མཛོན་ཤེས་ནི། །ལྟར་དུ་མ་བརྟན་ལྷག་རྣམས་དགེ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
སའི་ཁྱད་པར། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར། འཐོབ་པའི་ཁྱད་པར། དུན་ཉེའི་ཁྱད་པར། དགེ་ལོགས་གྱི་
ཁྱད་པར་རྣམས་སྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། དང་པོ་ལྟ་བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞི་ན་ཡོད་པ་
དང་། རང་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཆོ་རབས་གཞན་ལ་འདྲིས་པ་ནི་དངོས་གཞིའི་
(༡༥)ཆོ་ཐོབ་པ་དང་། མ་འདྲིས་པ་ནི་སྟོར་བས་ཐོབ་པ་དང་། གསུམ་པ་གཞན་མེས་ས་
ཤེས་པ་ནི། དུན་པ་ཉེར་གཞག་གྱི་མ་གསུམ་ལ་འཛོག་པ་དང་། རྩ་འབྱུལ་གྱི་མཛོན་ཤེས་
ལོགས་གསུམ་ཤེས་ནི། ལུས་དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་འཛོག་པ་དང་། མིག་དང་རྩ་བའི་མཛོན་
ཤེས་གཉིས་ལྟར་མ་བརྟན་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་དགེ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། མཛོན་ཤེས་གྱི་
བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རིགས་པ་གསུམ་དང་ཆོ་འབྱུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གསུམ་ནི་རིག་པ་སྟོན་མཐའ་ལོགས། །མ་རིག་པ་ནི་བསྟོག་ཕྱིར་རོ། །
མི་སྟོབ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་དེའི། །རྒྱད་ལ་སྟེན་ཕྱིར་དེ་ཞེས་བྱ། །སྟོབ་ལ་འདོད་དེ་མ་རིག་དང་། །
བཅས་རྒྱད་ཕྱིར་ན་རིག་མ་བཤད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། མི་སྟོབ་པའི་མཛོན་ཤེས་ཐ་མ་
གསུམ་གྱིས་རིག་པ་བཞིན་སྟོན་མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་། ད་ལྟར་བ་རིག་པའི་སྟོན་ས་
དུས་གསུམ་ལ་སྟོངས་པ་སྟོག་པར་བྱེད། ཟག་ཟད་གྱི་མཛོན་ཤེས་ནི་མི་སྟོབ་པ་དངོས་ཡིན་
པས། མི་སྟོབ་པའི་རིག་པ་ཞེས་བརྟོན་གྱིང་། ལྟ་མ་གཉིས་ནི་མི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ལ་སྟེན་པའི་
ཕྱིར་ན་མི་སྟོབ་པ་ཞེས་བརྟོན་པ་ཅུང་དང་། སྟོབ་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱད་གྱི་མཛོན་ཤེས་ནི་རྒྱད་
མ་རིག་པ་མཛོན་གྱིར་དང་བཅས་པ་ཉིད་གྱིས་ཆེལ་གྱིས་མཚན་པས་རིག་པར་མ་བཤད་པའི་

མེས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤིས་བྱུང་བ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིན་དེན་བཞུགས་པ།

ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྒྱིར་སྒྱལ་སེམས་ཞེས་པ་མངོན་ཤེས་ཁོ་ན་མིན་གྱི། མངོན་ཤེས་ཀྱི་
འབྲས་ལྷན་ཡོད་པའི་སྒྱལ་སེམས་ཞིག་ལ་བརྟུང་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་བརྟུང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པ་དང་རང་སའི་སྒྱལ་སེམས་གཉིས་ཡོད་པ་ནས།
བཞི་པའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པ་ནས་རང་སའི་སྒྱལ་སེམས་ལཱི་བར་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་
སའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྱལ་སེམས། གོང་ས་ལས་སྒྱུ་བ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བརྟུང་
པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། རྩ་འབྲུལ་གསང་སྤགས་སྒྲན་དག་དང་། ལས་ལས་སྒྲེས་
(༡༥༥)དང་རྣམ་པ་ལ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་སྒྲོམ་བྱུང་དང་། སྒྲེས་སྟོབས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་
གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་གསང་སྤགས་ལས་འབྱུང་བའི་རྩ་འབྲུལ། སྒྲན་གྱི་སྒྱོར་བ་ལས་
འབྱུང་བའི་རྩ་འབྲུལ། ལས་ལས་སྒྲེས་པའི་རྩ་འབྲུལ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལཱི་མིག་དང་། རྣ་
པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ལཱི་མིག་དང་རྣ་བ་ཡིན། བསམ་གཏན་ས་པའི་
གཞུགས་དང་བ། རྟག་ཏུ་རྟེན་བཅས་མ་ཆང་མེད། ཐག་རིང་སྤ་སྤགས་སྤྱོད་ལུལ་ཅན། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མིག་རྣ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཡིན་པ་
དང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གཞུགས་སྤྱ་ཐག་རིང་བ་དང་། སྤ་བ་
དག་ཀྱང་རིག་པའི་ཕྱིར། ལཱི་མིག་དང་རྣ་བ་པའི་གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་ལུལ་རིག་རྩལ་ཡོད།
དག་བཅོམ་བསེ་དུ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས། རྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གངས་མེད་མཐོང་། ཞེས་
འབྱུང་བ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཏེ། རྩ་འབྲུལ་ཁོ་ན་ལས་སྒྲེས་སྟོབ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མེད་དམ་སྒྲུམ་ན།
མིན་ཏེ། གཞན་ཡང་སྒྱུ་བས་སྟོབ། ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། མངོན་ཤེས་གཞན་བཞི་ལའང་སྒྲེས་སྟོབ་
པའི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་བྱུང་གི་མངོན་ཤེས་དང་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། དེས་ནི། སྤྱིད་པ་བར་མ་མི་
མཐོང་ངོ་། སེམས་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་གང་། རྟོག་དང་རིག་སྤགས་ཀྱིས་བྱས་པའང་། །
དཔུལ་བ་བས་ནི་དང་པོ་ཤེས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྒྲེས་སྟོབས་ཀྱི་མིག་གིས་བར་སྤྱོད་མི་
མཐོང་། སྒྲེས་སྟོབས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་ནི། བསམ་པའི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བཞུན་
གསུམ་ཀར་འབྱུར་རྟོག་དང་རིགས་སྤགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་སེམས་ཤེས་ཀྱང་དེ་གསུམ་དུ་འབྱུར་

པ་དང་། དཔུལ་པ་པོ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་གྱི་མེས་ཤེས་དང་། རྩོན་གནས་ཤེས་གཉིས་ནི། དང་པོ་
སྒྲིམ་ཐག་ཁོ་ནར་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། མི་ལ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཐོབ་པ་མེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས།
དེ་ལ་རྩུ་འབྱུལ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཚམ་ནས་ཐོབ་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིམ་པ། ཤེས་པ་བཅུར་ཕྱིན་ལྟར་དང་ཐོབ་པ་དང་། །བྱམ་མོང་བྱམ་མོང་མིན་པའི་ཡོན་
ཏན་རྣམས། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཉིན་བྱིད་དབང་པོ་འདི། །ཡེ་ཤེས་གནས་ཀྱིས་པར་ཚལ་
རྩུ་བར་ཤོག །ཚོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པ་བཤད་པ་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས། གནས་བདུན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

ཚུལ་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་
 ཤེས་ཀྱི་རབ་གསལ་ལེགས་ཀྱི་རབ་ལས་གནས་
 བརྟན་པ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པ།

༼སྟོམས་འཇུག་དངོས་འཆད་པའི་སྐབས༽༽

(༡༥༥)གནས་བརྟན་པར་ཤེས་པ་བརྟུན་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་བཤད་ནས། ད་ནི་གནས་
 བརྟན་པར་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྟན་པ་ལ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ།
 སྟོམས་འཇུག་དངོས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དངོས་གཞི་དང་། ཉེར་བསྟོགས་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་
 དང་། གཟུགས་མེད་པ་བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་
 དག་ནི་རྣམ་གཉིས་བཞི། ཉེར་སྟོས་པ་དག་རབ་ཏུ་བཤད། སྟོམས་འཇུག་དགོ་བ་རྩེ་གཅིག
 པ། རྗེས་འབྲངས་བཅས་ན་སྤང་བོ་ལྟ། དཔྱོད་དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྡན། ལམ་ལག་ལྟ་
 ལྟ་སྤངས་པ་ཡི། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། བསམ་གཏན་དང་བོ་ནས་བཞི་པའི་བར་བཞི་དང་དེ་རེ་
 རེ་ལའང་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་དང་། འབྲས་ཁུ་སྟེ་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་
 དང་། རོ་བོ་དགོ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་དང་། རྗེས་འབྲངས་བཅས་ན་སྤང་བོ་ལྟ་པ་ཅན་
 དང་། དེ་ཡང་དང་བོ་ལ། དཔྱོད་པ་དང་། དགའ་བདེ་དང་ལྡན་པའི་རྩེ་གཅིག་པ་དང་། གཉིས་
 པ་ལ་ཡན་ལག་ལྟ་མ་དཔྱོད་པ་སྤངས་ཤིང་། དགའ་བདེ་དང་ལྡན་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ།
 དཔྱོད་པ་དང་། དགའ་བ་ཡང་(༡༥༥)སྤངས་པའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། བཞི་པ་ལ་བདེ་
 བ་ཡང་སྤངས་པའི་རྩེ་གཅིག་པ་ཞེས་སྟུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཚུམ་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་དཔྱད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤིས་ཀྱི་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

ལས། གང་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་བསམ་གཞུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དག་
པ་བ་རྣམས་ཡིན། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐེང་པ། ལྟ་
བ། ང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་སྟེ་བཞི་ཡིན། རི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ནི། སྟོམས་འཇུག་
དག་པ་བ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། བདེ་བ་ལ་རྩ་བུར་བའི་མྱོད་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྟོན་གྱི་
མཐའ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། བསམ་
གཏུན་གྱིས་སེམས་ཁེངས་པས་ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ཐར་ལམ་
ཡིན་ནམ་མེན་སྟུམ་དུ་སྟོངས་པ་ཤས་ཆེ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་
འདི་དག་སྟོམས་འཇུག་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་(༡༥༣)
ཅན་རི་ལྟར་བསམ་གཏུན་ཡིན་ཞེ་ན། ལོག་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ་
ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
ས་པོན་རུལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་ཅེ་གཅིག་པར་བཤད་
ཅིང་། འདི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གཏུན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ཡང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར།

ལོ་ན། བསམ་གཏུན་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་
བསམ་གཏུན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ་ལྟ་རྟོག་དཔྱོད་དང་། དགའ་དང་བདེ་
དང་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས། དགའ་བདེ་གཉིས། སེམས་
ཅེ་གཅིག་པ་དང་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ཡོད་དེ། གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི། །རབ་དང་དང་ནི་དགའ་
ལ་སོགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བདེ་རབ་ཏུ་དང་བ། དགའ་བདེ། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ་
བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ཡོད་དེ། གསུམ་པ་ལ་ལྟ་བུར་སྟོམས་དང་། །དྲན་དང་ཤིས་
བཞིན་བདེ་དང་གནས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བཏང་སྟོམས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཤིས་བཞིན་
དང་། བདེ་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པའི་ཡན་ལག་ཡོད་དེ། མཐའ་
ན་བཞི་དྲན་བཏང་སྟོམས་དང་། །བདེ་མིན་རྒྱག་མིན་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །ཞེས་འབྱུང་བ་

མེད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་ཁྱར་པའི་བྱ་བ་དང་། བཏང་སྒྲུམས་ལའང་
ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བཅོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། སྒྲིན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་
པའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། །རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་དབུགས་དག་དང་། །བདེ་བ་
ལ་སོགས་པ་ཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས། དབུགས་འབྲུང་རྒྱུ་
གཉིས། ཡིད་བདེ། ཡིད་མི་བདེ་གཉིས། བདེ་སྐྱེ་གཉིས་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིན་བརྒྱད་
ལས་གྲོལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཅོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། རྒྱ་སྒྲུམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ལ་ཆོར་བ་གང་ཡོད། འབྲས་བུ་སྒྲེ་བའི་བསམ་
གཏན་ལའང་ཡོད་པར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། ས་ངེས་ཏེ། སྒྲེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི། ཡིད་
བདེ་བདེ་དང་བཏང་སྒྲུམས་དང་། །བཏང་སྒྲུམས་ཡིད་བདེ་བདེ་བ་དང་། །བཏང་སྒྲུམས་བཏང་
སྒྲུམས་ཆོར་བ་ཡོད། །ཅེས་འབྲུང་བ་ལས། སྒྲེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན། ཡིད་གྱི་ས་པའི་
ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་། མིག་ན་ལུས་གྱི་ཤེས་པ་གསུམ་གྱིས་པའི་བདེ་བ་དང་། ཤེས་པ་དེ་
བཞི་ཆར་གྱི་ས་པའི་བཏང་སྒྲུམས་གཉིས་པ་ན་ཆོར་བ་ཡིད་གྱི་ས་པའི་བཏང་སྒྲུམས་དང་ཡིད་
བདེ། གསུམ་པ་ན་སེམས་གྱི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྒྲུམས། བཞི་པ་ན་ཆོར་བ་བཏང་སྒྲུམས་ཁོ་ན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་(༡༥༠བ)པ་ཡན་ཆད་ན་དབང་ཤེས་གྱི་ས་པའི་བདེ་བ་མེད་
ན་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱང་མེད་པས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་
མེད་དེ། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །ན་པའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྒྲོང་། །གང་ཡིན་དེ་
ནི་དང་པོར་གཏོགས། །དེ་ལུང་མ་བརྟན་ཉོན་མོངས་མིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། བསམ་
གཏན་ལྷག་མ་གསུམ་ན་ལུས་མིག་ན་པའི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དང་། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱང་
ནས་སྒྲོང་པའི་རྟོག་དཔྱོད་དེ་ཉིད། གཉིས་པ་སོགས་གྱི་རང་ས་ན་མེད་ཀྱི། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་སར་གཏོགས་པ་དག་མངོན་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ཤེས་སོགས་དེ་དག་དགོ་མི་དགོ་
གང་ཡང་མིན་གྱི་ས་པ་སྒྲིབས་ལུང་མ་བརྟན་རྒྱ་བྱེད་ཤོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཐོབ་པའང་

བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དག་པ་བའི་ཐོབ་ཚུལ། ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་ཚུལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐོབ་ཚུལ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་དང་མི་ལུན་འདོད་ཆགས་བྲལ། སྦྱོ་བ་ལས་ནི་དག་པ་འཕྱོང། ཟག་མེད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡིས། ཉོན་མོངས་ཅན་རྒྱམས་སྦྱོ་བ་ཡིས། ཁེས་འབྱུང་བ་ལས། དག་པ་བའི་འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་འཕྱོང་ཅིང་། ཞོང་སར་སྦྱོ་བས་ཀྱང་ཐོབ། ཟག་མེད་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཕྱོང། ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་ཞོང་ས་ལས་ཉམས་པ་དང་འོག་སར་སྦྱོ་བས་ཀྱང་འཕྱོང་བའི་བྱིར།

འོ་ན། ཞོང་ས་དག་པ་བ་ལས་ཟག་མེད་སྦྱོ་ཁེས་བཤད་ན། དག་པ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་སྦྱོ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དག་པ་ཉམས་པའི་ཆ་འཕུན་སོགས། རྒྱུ་བཞི་དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་རང་ས་དང་། ཞོང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མཐུན་པ། ཁེས་འབྱུང་བ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་(༡༥)ན་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བ་ལ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན། གནས་པ་ཆ་མཐུན། ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཏེ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། རོ་བོ་ཡང་དེའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡིན་པ་གཞིར་བཅས་ལ། རང་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྦྱོ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། རང་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་རང་དང་ས་གཅིག་པའི་དག་པ་གཞན་འདྲེན་པ་དང་། རང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གོང་སའི་དག་པ་གཞན་འདྲེན་པ་དང་། རང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཞན་འདྲེན་པ་བཞི་རེ་རེ་ནས་དེ་བཞིའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཟུགས་མེད་ལའང་དེ་བཞིན་སྦྱར་ཞིང་། ཁྱད་པར་ནི་སྤྱི་ཕྱིའི་དངོས་གཞི་སྒྲིམས་འཇུག་ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་དང་། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མེད་དེ། སྤྱི་ཕྱིའི་གོང་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ས་དང་། སྤྱི་ཕྱིའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཟག་མེད་མེད་པའི་བྱིར།

བཞི་པོ་དེ་དག་གང་གི་རྗེས་སུ་གང་འབྱུང་བའང་ཡོད་དེ། ཉམས་ཆ་མཐུན་སོགས་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཉིས་དང་གསུམ་དང་གསུམ་དང་གཅིག་ཅིས་འབྱུང་བ་ལས། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རྒྱན་གྱི་ཆོ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགོ་བའི་ཆོ་གནས་པ་ཆ་མཐུན་གཉིས་དང་། གནས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་རྗེས་སུ་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་གསུམ་

དང་། རྩུང་པར་ཆ་མཐུན་གྱི་རྩིས་སྒྲིལ་ནི་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་། དེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་རྩིས་སྒྲིལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་ལུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། གོང་དུ་ལྷག་འོག་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ་ཞེས་(༡༥༡)ཐོད་ཀྱི་ལྱི་དུས་སྒྲིལ་
འབྱུང་བར་བསྟན་ན། ཐོད་ཀྱི་དེ་ཅི་ལྷ་ལུ་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་
འབྲེལ་བ་དང་། གཅིག་ཀྱི་ལོང་ཞིང་འོང་ནས་ནི། རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་ཐོད་
ཀྱི་ལྱི་ནི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྒྲིར་བ་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས་སྒྲིལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བསམ་གཟུགས་ཟག་བཅས་བརྒྱད་དང་། ཟག་མེད་བདུན་ཏེ་
རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཟག་བཅས་བརྒྱད་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཡར་སོང་ཞིང་མར་འོང་བ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་བདུན་ལ་འང་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ཟག་བཅས་རེ་རེ་བར་དུ་བོར་
ནས་སྒར་བཞིན་དང་། ཟག་མེད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་དང་པོ་ནས། ཟག་མེད་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་
སོགས་ཡར་སོང་དང་། མར་འོང་བྱེད་པ་དང་། ཟག་མེད་ལ་འང་སྒར་བཞིན་སོང་འོང་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། བསམ་གཟུགས་དེ་དག་རྟེན་གང་གིས་བསྐྱེད་པའང་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་
མེད་རང་དང་ནི། འོག་སའི་རྟེན་ཅན་འོག་དགོས་མེད། ཚེས་འབྱུང་བ་ལས། རང་ས་དང་
འོག་སའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་བསྐྱེད་གྱི། གོང་སའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་ས་ན་
མཆོག་ཡོད་པས། འོག་སའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་གྱིས་བསམ་པ་
ན། མཐའ་གཅིག་དུ་མ་རེས་ཏེ། སྤྱིད་རྩེའི་འཕགས་པའི་ཅི་ཡང་མེད། མཛོན་སྒྲུལ་བྱས་ནས་
ཟག་པ་ཟད། ཚེས་འབྱུང་བ་ལས། སྤྱིད་རྩེའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ནམ་ཐོས་
འཕགས་པས་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འཕྲོག་ཕྱར་གྱུར་པའི་འདས་ལས་
མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོན་པ་གོང་མར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་(༡༥༩)པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིད་རྩེའི་སེམས་ཟག་མེད་མེད་པར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཟུགས་
དེ་དག་གིས་དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་པའང་ཡོད་དེ། སྤྱིད་བཅས་རང་གི་སྤྱིད་ལ་དམིགས་།
བསམ་གཏན་དགེ་ལུ་ཡོད་དགུ་ཡིན། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དགེ་རྣམས་ཀྱི། སྤྱིད་

ལུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བསམ་གཟུགས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས།
 རང་སའི་སྤྱིད་པ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས། བསམ་གཏམ་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དང་།
 ཟག་མེད་གྱིས་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ལུལ་ཡོད་དག་ཅིག་ལ་དམིགས། གཟུགས་མེད་
 གྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འདུག་དགོ་བ་དག་པ་བ་རྣམས་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་དུ་ནི། ཟག་བཅས་འོག་
 མ་རྣམས་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཟག་མེད་འོག་མ་ནི་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཟུགས་དེ་
 དག་གི་རྒྱས་པའང་ཡོད་དེ། ཟག་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་རྣམས། །སྤྱོད་འོ་ཉེར་བསྟོགས་དག་
 པས་ཀྱང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བསམ་གཟུགས་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གྱིས་ཉོན་མོངས་
 སྤྱོད་བ་དང་། དག་པ་བས་ནི་དེ་སྤྱོད་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རང་ས་དང་གོང་ས་
 ལ་ཆགས་བུལ་མི་བྱེད། འོག་སའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་སྤྱང་ཉོན་མོངས་ལས་ནི་རྒྱལ་ཟིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བས། འོག་སའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་སྤྱང་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཉེར་བསྟོགས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད། །
 དག་པ་བདེ་མིན་སྟག་བསྟུལ་མིན། །དང་པོ་འཕགས་པའང་ཁ་ཅིག་གསུམ། །ཞེས་འབྱུང་བ་
 ལས། བསམ་གཟུགས་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཉོན་(༡༥༡བ)མོངས་
 ཅན་མེད་པར་དག་པ་བར་ངེས་པ་དང་། ཚོར་བ་ནི་བཏང་སྒྲིམས་ཁོ་རུ་ངེས་ཤིང་། དམིགས་
 གྱིས་བསལ་ན་ཉེར་བསྟོགས་དང་པོ་མི་སྟོགས་མེད་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་། ཟེ་པ་ཁ་
 ཅིག །ཉོན་མོངས་ཅན་སྟགས་གསུམ་ཀ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསམ་
 གཏམ་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལྷ་ལྷ་ལ་མཚན་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པའི་ལས་དང་པོ་ལ་དང་། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤྱོད་གི་ལས་དང་པོ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཞི་
 གནས་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་ཤིན་རྒྱུད་གིས་ཟིན་པའི་མཉམ་པར་འཛིག་པའི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ལྷ་ལྷ་དང་། གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་སོ་སོ་འཛིག་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་
 དང་། རབ་རྒྱ་དབེན་པ་དང་། དགའ་བ་བསྟུས་པ་དང་། དཔྱེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་
 བ་མཐའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐའི་འབྲས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བདུན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར།

འོ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉིད་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་དེ་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། བཤད་དུ་
ཡོད་དེ། ཉིད་བསྟོགས་ཡིད་པ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ལམ་གཞན་གྱི་སེམས་རྟེན་དུ་མི་
ལྷོགས་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་བྱ་བ་དང་། དེ་ལ་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཁྱགས་ཀྱིས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་སུ་སྦྱོད་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིས་མཚན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་སྟོགས་ཡིད་བྱེད་བདུན་མི་བསྦྱོད་དེ། ཉན་ས་
ལས། དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བཅོན་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྗེས་སུ་
འཐོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །འདིའི་ཡིད་བྱེད་རྣམས་ལས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་མི་བསྦྱོད་པའི་(༡༥༡ན)ཕྱིར། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཁྱགས་འབྲས་གཉིས་
ཀྱིས་སྟོམས་འདུག་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བསྟོགས་འོས་བསྟོགས་བསྟོད་ལས། རྟོན་གྱི་བསྟོན་
པའི་རྗེས་འགྲོ་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་བཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །ཞེས་སྟོགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་ནི་ཉིད་བསྟོགས་དག་པ་བ་མ་གཏོགས་ཟག་མེད་མེད་དེ།
རྒྱ་མཚན་གཞན་ལས་ཤེས་སོ། །

གསུམ་པ་བྱེད་པར་ཅན་དུ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ཅན། །
རྣམ་གསུམ་བདེ་མེན་སྟག་བསྟུན་མིན། །དེ་ནི་ཆངས་ཆེན་འབྲས་སུ་ཅན། །ཞེས་འབྲུང་བ་
ལས། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བས། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བྱེད་པར་ཅན་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་
ཡང་དང་པོ་ན་ཡོད་ཀྱི། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ལ་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་སུའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། འདི་བསྟོམ་པས་ཆངས་ཆེན་དུ་སྦྱོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཉིད་རེ་འཛོན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། ལམ་གྱི་
སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། སུན་འབྱེན་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་བཞིར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མན་ཆད་རྟོག་དབྱེད་བཅས་པ་ཡི། ཉིད་འཛོན་ཡན་ཆད་གཉིས་
ཀ་མེད། །ཅེས་འབྲུང་བ་ལས། རྟོག་མེད་དབྱེད་བཅས་ཀྱི་ཉིད་རེ་འཛོན། རྟོག་བཅས་དབྱེད་
ཅམ་གྱི་ཉིད་རེ་འཛོན། རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཉིད་རེ་འཛོན་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མཚན་མེད་ནི་པའི་རྣམ་པ་དང་། རྟོང་ཉིད་བདག་མེད་རྟོང་ཉིད་དུ། །
འཇུག་པའི་རྫོན་པ་མེད་པ་ནི། ཉི་ལམ་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་དང་། འདག་དང་ཁྲི་མ་མེད་
དེ་(༡༣༥)དག་ ཁྲི་མེད་རྣམ་ཐར་རྫོགས་ལུ་མོ། ཁྱེས་འབྱུང་པ་ལས། མཚན་མ་མེད་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ནི། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། རྫོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ལས་
བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ལྷག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་
ལྷག་བསྐྱེད་གཉིས་བསྐྱོམ་པ་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི། ལྷག་བདེན་གྱི་རྟོང་
བདག་མེད་གཉིས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་དག་ལའང་དག་པ་བ་དང་།
ཐག་མེད་གཉིས་ལྷ་ཡོད་པ་དང་། བྱི་མ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྫོགས་རྟོང་པ་ཉིད་མོགས་གསུམ་
ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སྟུན་འབྲུན་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། ལྷོང་ཉིང་ལྷོང་ཉིང་ཅེས་པ་སྟགས། །
གཞན་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་མོ། །གཉིས་ནི་ལྷོང་དང་མི་རྟག་པར། །མི་སྒྲོབ་པའི་པ་
དམིགས་པ་ཡིན། །མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ནི། །ཁི་བར་མ་བརྟགས་ཟད་པ་ལ། །ཞེས་
འབྲུང་བ་ལས། ལྷོང་པ་ཉིང་ལྷོང་པ་ཉིང་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་
མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ལྷོན་པ་མེད་པ་ལྷོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་སྟར་གྱི་གསུམ་
ལྷོང་པ་ཉིང་སྟགས་སྟུང་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ནི་རིམ་
པ་བཞིན་མི་སྒྲོབ་པའི་ལྷོང་པ་ཉིང་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ལྷོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
དམིགས། དམིགས་སྟུང་ཡང་དང་པོ་ལྷོང་པ་དང་། གཉིས་པ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་དམིགས་
པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི། འགོག་པ་ལ་ཁི་བའི་རྣམ་པར་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་མི་ནང་མི་གཡོ་
ལ། ཉིང་བསྟོགས་(༡༥༤ན)བདུན་ནི་མ་གཏོགས་མོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། །རོ་པོ་ཟག་
བཅས་དང་། རྟོན་མི་དང་། གང་ཟག་དག་བཅོམ་མི་གཡོ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་སྐྱེད་པ་དང་། ས་
ཉིང་བསྟོགས་ཕྱི་མ་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་
དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། དགོ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། །པདྨ་ལྷོང་ཉིང་འཛིན་ཞེས་སྟགས་

ཀྱིས་ཐོན་པའི་ཕྱིར།

།དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་སྐབས།།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚད་མེད། རྣམ་ཐར།
ཟེལ་གཞོན། ཟད་པར་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ། རྟེན་བཤད་པ་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ།
ཚད་མེད་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །གཞོན་སེམས་ལ་སོགས་གཞིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
གཞོན་སེམས། རྣམ་འཛོལ་མི་དགའ་བ། འདོད་ཆགས་ཏེ་བཞིའི་གཞིན་པོར་བྱམས་པ་ཚད་
མེད་སོགས་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཚད་མེད་བཞིའི་ངོ་པོ་ཡང་གོ་བར་རུས་ཏེ། ཞེ་སྤང་
མེད་བྱམས་སྒྲིང་རྩེ་ཡང་། །ཡིད་བདེ་པ་ནི་དགའ་བ་ཡིན། །བདེ་སྒྲོམས་མ་ཆགས་རྣམ་པ་
ནི། །ཞེས་པ་ལ་ཐོན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པོ་འདི་དག་གི་རྣམ་པའང་ཡོད་དེ། །ཁྱེ་མ་བདེ་འབྱུར་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། །དགར་
གྱུར་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱམ་པ། །སྦྱོད་ལུལ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཞེས་འབྱུང་བ་
ལས། སྦྱོ་འགྲོ་ལྟར་ན། སྦྱོད་ལུལ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་
རྣམས་ས་གང་ན་ཡོད་ཀྱང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དགའ་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །གཞན་
ནི་དུག་ན་ཁ་ཅིག་ལ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དགའ་བ་ཚད་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་
ཁོ་ན་ན་ཡོད། གཞན་གསུམ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་དང་། ལྷན་པར་ཅན་དང་། མི་
ལྷོགས་མེད་དུག་ན་ཡོད། །ཁ་ཅིག་(༡༥༤)མི་ལྷོགས་མེད་མ་གཏོགས་ལྟ་ན་ཡོད་པར་འདོད་
པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། འདི་བཞིས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ཡིས་
མི་སྦྱོང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་ཐོན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གང་གིས་བསྐྱེད་པའང་ཡོད་དེ། མི་དག་
གི་ནང་དུ་བསྐྱེད་དོ་དེས་གསུམ་ལྟར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྟེན་མི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་།
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལན་ཆད་ནི་དགའ་བ་མ་གཏོགས་གཞན་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་དེས་པར་

ལ་ལྟ་བུའི་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད། བར་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུད་ལྟ་བུའི་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེན་པོ་ལ་བལྟ་བུའི་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་དེ་དབྱིབས་ཟིལ་གཞོན་བཞི་དང་། རྩོན་པོ། སེར་པོ། དམར་པོ། དཀར་པོ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་དེ་ཁ་དོག་ཟིལ་གཞོན་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ནི་རོ་པོ་ཡུལ་རྒྱམས་རྒྱམ་ཐར་དང་པོ་བཞིན་དང་། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི་རོ་པོ་སོགས་རྒྱམ་ཐར་གཉིས་པ་བཞིན་དང་། ཟིལ་གཞོན་བྱི་མ་བཞི་ནི། རྒྱམ་ཐར་གསུམ་པ་སྟབས་པའི་རྒྱམ་ཐར་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་(༡༥༥)པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་རྒྱམས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱམ་ཐར་དེ་རྒྱམས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱལ་ལ། དབྱིབས་ཡིན་ན་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུད་ལྟ་བུའི་བས་ཀྱང་རྒྱུད་བའམ། ཆེ་བ་སོགས་སྟུ་ལྟ་བུ་དང་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེན་པོ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་བའམ། རྒྱུད་པ་སོགས་སྟུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཁ་དོག་ཡིན་ན། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྩོན་པོ། ཁ་དོག་རྩོན་པོ། རྩོན་པོ་ལྟ་བུར་རྩོན་པ། འོད་རྩོན་པོ་འབྱུང་བ་རྒྱམས་ལ་བལྟས་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དཔེར་ན། ཟར་མའི་མེ་ཏོག་གས། ཡུལ་ལ་ར་ར་མའི་རས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྩོན་པོ། ཁ་དོག་རྩོན་པོ། རྩོན་པོ་ལྟ་བུར་རྩོན་པ། འོད་རྩོན་པོ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། བར་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྩོན་པོ། ཁ་དོག་རྩོན་པོ། རྩོན་པོ་ལྟ་བུར་རྩོན་པ། འོད་རྩོན་པོ་འབྱུང་བ་རྒྱམས་ལ་བལྟ་ཞིང་། གཟུགས་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ནས་ཤེས། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ནས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རས་སེར་པོ་ལ་དོད་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། དམར་པོ་ལ་བན་རྩ་རི་བ་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། དཀར་པོ་ལ་སྐར་མ་པ་བ་སངས་སྒྱུར་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རྩོན་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་དང་། ཁ་དོག་རྩོན་པོ་ནི་ལྷན་སྒྲེས་དང་། རྩོན་པོ་ལྟ་བུར་རྩོན་པ་ནི་སྒྱུར་བྱུང་དང་། འོད་རྩོན་པོ་འབྱུང་བ་ནི་གཉིས་ཀ་ལའང་གསལ་པོ་ཡོད་པ་དང་། མེ་ཏོག་ནི་ལྷན་སྒྲེས་བྱི་དཔེ་དང་། རས་ནི་སྒྱུར་བྱུང་གི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ཟད་པར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཟད་པར་བརྩེ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །བསམ་གཏན་
མཐའ་ན་སྦྱོད་ལུ་ནི། །འདོད་པ་གཉིས་ན་གཟུགས་(༡༥༣)མེད་དག། སྦྱོད་ལུ་རང་གི་
ཕུང་པོ་བཞི། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། ས་ལ་སྟགས་པའི་འབྲུང་བ་བཞི་དང་། རྩོན་པོ་སྟགས་
འབྲུང་འབྲུར་བཞི་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་པའི་ཟད་པར་ཏེ་བརྩེ་ཡོད་པ་
ལས། དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པའི་དགོ་བ་ཡིན་ཅིང་། ས་བསམ་གཏན་བཞི་བས་
བསྟུས་པ་དང་། སྦྱོད་ལུ་འདོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་པ་དང་། ཟད་པར་ཐ་མ་
གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། གཟུགས་མེད་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོ་བ་དག་པ་བ་ཡིན་པ་དང་། སྦྱོད་ལུ་ཀྱང་
རང་གི་ས་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལུ་པ་དེ་དག་གི་འཕྲོ་བ་ཡོད་དེ། འགོག་པ་བཤད་ཟིན་ལྟག་མ་ནི། །འདོད་ཆགས་
བྲལ་དང་སྦྱོར་བས་འཕྲོ་བ། །ཅེས་འབྲུང་བ་ལས། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ནི་གནས་
གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། ལྟག་མ་རྣམ་ཐར་བརྟན་དང་། ཟིལ་གཞོན་ཟད་པར་རྣམས་ཀྱི་
ལྟར་འདྲིས་པ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ། མ་འདྲིས་པ་དག་ནི་སྦྱོར་བས་ཐོབ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་རྟེན་བཤད་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། །རྟེན་ཅན་ལྟག་
མ་མི་ལས་སྦྱེས། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་རྣམ་ཐར་ལྟ་དང་། ཟད་པར་ཐ་
མ་གཉིས་ནི་ཁམས་གསུམ་ཀའི་རྟེན་ཅན་དང་། ལྟག་མ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་
དང་། ཟད་པར་དང་པོ་བརྒྱད་དང་། ཟིལ་གཞོན་བརྒྱད་ནི་མི་ཁོ་ན་ལས་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་
གི་མཐུས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལུང་གིས་བསྐྱེད་དགོས་ན། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ལུང་
ནོད་པ་མེད་པས། དེ་དག་ཏུ་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། མིའི་རྟེན་ལ་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་
(༡༥༤)དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྦྱེ་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་པ། །
རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱེ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་རྣམས། །དེ་དག་དང་
ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། སྒྲལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་སྦྱེ་བ་དང་། ལས་ལས་སྦྱེ་
བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱེ་བ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མིའི་རྟེན་

ཚུལ་མཛོན་པར་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ། ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བརྟན་པ།

ལ་སྤྱད་ཅེད་ཉིང་དེ་འཛིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ཞིག་གི་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་
འོག་མ་དག་ཏུ་སྟེས་པ་ན་རྟོན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་སྐྱུ་སྤྱད་ཅེད་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟེ་བ་ལྟ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་བྱུང་སྟེ། མིའི་རྟེན་ལ་སྤྱད་ཅེད་སྟེ་དེས་པའི་ལས་བསགས་པ་
ཉམས་ཏེ། ཁམས་གོང་གི་གནས་འོག་མ་དག་ཏུ་སྟེས་པ་ན། རྟེན་དེ་ལ་སྤྱད་ཅེད་སེམས་རྟོན་
གྱི་ལས་གྱི་སྟོབས་གྱིས་སྟེ་བ་ལྟ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་འཛིག་པའི་ཚེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གོང་མའི་བསམ་
གཏན་གྱི་སེམས་དང་གིས་སྟེ་བ་ལྟ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

སྐྱུ་པ། འོག་མ་ལས་སྐལ་བསམ་གཟུགས་སྟོམས་འཇུག་ལ། །ཡན་ལག་དམིགས་པའི་
རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཚུལ་དང་། །གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱལ་བྱང་ཡོན་ཏན་རྣམས། །གསལ་བར་
བཤད་འདི་མཁས་རྣམས་རྣ་བའི་རྒྱན། །

ཚུལ་མཛོན་པར་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ། ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས། གནས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

མཇུག་གི་དོན་བཤད་པ།

བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་
(༡༥པ)རང་བཟོ་སྤངས་གིང་ཞོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ་དང་། ཐར་འདོད་ལ་བག་ཡོད་
བྱ་བར་གདམས་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྟོན་པའི་དམ་ཚུལ་གཉིས་
ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྐྱ་བྱེད་དང་། །སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་
ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། །ལུང་གི་བརྟན་པ་དང་། རྟོགས་པའི་བརྟན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་
ཅིང་། དེ་གཉིས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་སྐྱ་མ་ཇི་སྐྱ་བ་བཞིན་སྐྱ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་མ་རྒྱལ་
བཞིན་དུ་སྐྱུ་བ་བཤམ། ཉམས་སུ་ཡོན་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། བརྟན་པ་ཇི་ཅམ་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ལུང་སྐྱ་རྟོགས་སུ་ལོ་སྟོང་

གནས་པར་གསུངས་ཞིང་། རང་འགྲེལ་ལས་གྲང་དེ་ལྟར་བཤད། སྤྱིང་རྩེ་པད་དགར་དུ་སྤྱོད་
ལྷ་བརྒྱ་དང་། ལྷ་པོའི་སྤྱིང་པོའི་མདོར་ཉིས་སྤྱོད་དང་། རྩོད་གཙོད་འགྲེལ་པར་། ཉིས་སྤྱོད་ལྷ་
བརྒྱ་དང་། འབྲུམ་དྲིལ་། དུས་འཁོར་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པའི་ལུང་རྣམས་སུ་ལྷ་སྤྱོད་གནས་
པར་གསུངས་པ་སོགས་ལུང་མང་ནའང་། དང་པོ་བཞི་དྲུག་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་
གཞི་ནི། ལྷ་པོ་པའི་བསྟན་པ་སྟེན་པ་ཁང་གིས་ཉུང་དུ་སོང་བ་ལ་དགོངས་པ་དང་། དགོས་པ་ནི་
གདུལ་བྱ་སྟོ་བ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པ་ལུང་
བསྟན་པའི་མདོར་ཕྱང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྤྱོད་ལྷ་བརྒྱ་ན། གདོད་དམར་ཅན་གྱི་ལུལ་
དུ་དམ་ཆོས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ལུགས་
ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་ངེས་ལ། དེ་ཡང་ལྷ་སྤྱོད་ལ་སྟེན་སྟེན་དགོས་པར་ལྷ་བརྒྱ་བྲག་བཅུར་འགྱུར་ཞིང་།
ལྷ་བརྒྱ་བ་དང་པོ། དགྲ་བཙོམ་པའི་ལེལ་གཉིས་པ་ནི་ཕྱིར་(༡༥༥བ)མི་པོར་བའི་ལེལ་
གསུམ་པ་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་ལེལ་བཞི་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ལེལ་ལྷ་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་ལེལ་དུག་པ་ནི་རྩལ་ཁྲིམས་གྱི་ལེལ་བདུན་པ་ནི་མདོན་པའི་ལེལ་བརྒྱད་པ་ནི་མདོ་སྟེའི་
ལེའི། དགྲ་པ་ནི་འདུལ་བའི་ལེའུ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་འབྲས་སུའི་དུས་དང་། བར་པ་གསུམ་རྒྱབ་
པའི་དུས་དང་། ཐ་མ་གསུམ་ལུང་གི་དུས་སུ་བཤད་ཅིང་། བཅུ་པ་ནི་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་དང་། ཉུགས་
ཅམ་འཛིན་པའི་ལེའུར་བཤད། རྒྱན་སྟེའི་མདོར་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མར་བཤད་པ་དང་ནི་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུང་
ཆེན་པོ་ཡོད།

ལོ་ན། དེང་སང་གང་གི་དུས་ཡིན་ཞེས། དེ་ཡང་། རྒྱལ་པོ་ལུགས། རོ་བོ་ཆེན་པོ། ས་པཎ།
བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་འདས་ལོ་མང་བའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན། མདོ་སྟེའི་ལེའུའི་དུས་དང་། ཁ་ཆེ་
པཎ་ཆེན། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་ལོ་བྱང་དུ་རྩིས་པ་དུས་འཁོར་དྲིལ་ཆེན་སོགས་འདས་ལོ་
ཉུང་བའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུའི་དུས་སུ་ངེས་ཏེ་ཞིབ་པར་ཁོ་བོས་སྒྲུབ་པའི་
བསྟན་རྩིས་སོགས་སུ་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རང་བཟོ་སྤངས་ཞིང་ཚོངས་པ་གསོལ་བ་ཡོད་དེ། བདག་གིས་མདོན་པའི་ཆོས་
འདི་ཡལ་ཆེར་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་རྩ་པའི་རྩལ་གྲུབ་བཤད། ཉེས་པར་ཟིན་གང་དེ་འདིར་

ཆོས་མདོན་པ་མདོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཤིས་བྱ་རབ་གཉམས་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བཟུན་པ།

བདག་གིས་ཉེས། །དམ་ཆོས་ཚུལ་ལ་ཆད་མ་ཐུབ་རྣམས་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གློབ་
དཔོན་གྱི་བཟུན་བཅོས་འདི། །ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་ལྷགས་སུ་བཤད་པ་དང་། བལ་ཆེར་ཞེས་
པས། ཉེ་འོག་པ་རྣམས་ལ་ཅུང་ཟད་བརྟེན་པ་དང་། སྐབས་འགར་མདོ་མེ་བའི་ཕྱོགས་བཟུང་
ནས་ཀྱང་། བཤད་ཅིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེས་པ་རྣམས་ཐུབ་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་
རྣམས་ལ་བཤགས་ཞེས་ཁེངས་སྒྲུངས་པ་ཡང་བཟུན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐར་འདོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་བག་ཡོད་པར་གདམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། (༡༥ན) ལྟོན་
པ་འཛིག་རྟེན་མིག་ནི་རྩམ་གྱུར་ཅིང་། །དཔང་གྱུར་སྒྲེ་བོ་ལལ་ཆེར་ཟད་པ་ན། །དེ་ཉིད་མ་
མཐོང་རང་དགར་གྱུར་པ་ཡིན། །ངན་རྟོག་རྣམས་ཀྱིས་བཟུན་པ་འདི་དགྲགས་སོ། །རང་བྱུང་
རང་བྱུང་བཟུན་པ་གཅིས་འཛིན་རྣམས། །མཆོག་ཏུ་ཞེར་གསེགས་འགྲོ་མགོན་མེད་པ་
ན། །འདོམས་མེད་ཡོན་ཏན་འདོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དྲི་མས་དགའ་འགྱུར་དང་སང་འདི་
ན་གྱོད། །དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་དག་གིས་བཟུན་པ་ནི། །ལྷོག་མར་སྟོག་ཕྱིན་འདྲ་དང་དྲི་མ་
རྣམས། །གློབས་དང་ལྷན་པའི་དུས་སུ་རིག་ནས་ནི། །ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་
གིས། །ཞེས་ཤོ་ལོ་གསུམ་འབྱུང་བ་ལས། དང་པོས། ལྟོན་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྒྲུབ་རྩམ་ཞིང་།
དག་བཅོམ་པ་རྣམས་གསེགས་པ་ན། །འཆད་པོ་ཁ་ཅིག་གིས་ཅི་དགར་མདོན་པའི་མདོ་
དགྲགས་པར་བཤད་པ་དང་། གཉིས་པས་ དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་ཆེ། དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་འདོམས་
པ་དགོན་ཞིང་། གྲེ་བོ་ལལ་ཆེར་བསྐྱབ་པ་གསུམ་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞན་
དབང་དུ་སྦྲང་བར་བཤད་པ་དང་། གསུམ་པའི་རྒྱུ་པ་བྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་བཟུན་པ་འཛིག་
པ་ལ་ཉེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་གློབས་དང་ལྷན་པའི་དུས་སུ་ཕྱིན་པར་བཤད་ནས། རྒྱུ་པ་
བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་སྒྲ་མ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ན། ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་བག་ཡོད་པར་
གྱིས་ཤིག་ཅིས་གདམས་པའི་ཕྱིར། གདམས་པར་ཡང་འོས་ཏེ། བག་ཡོད་པ་ལས་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོར། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། (༡༥བ) གཞན་ཡང་གང་
དག་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་པའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་འཐུན་པ་རྣམས་ཀྱང་བག་

ཡོད་པ་ལས་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་པ། ཆོག་དོན་དཔེ་མེད་དཀྱིལ་ལོར་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། །ལུང་རིགས་ཆ་ཟེར་བྱེ་
བའི་ལོར་ཡུག་གིས། །རྣམ་མང་གིས་བྱ་རབ་རྒྱ་གསལ་བ་ཡི། །ཐུབ་བསྟན་ནམ་མཁའི་རྒྱན་
ཞིག་དང་འདིར་ཤར། །ལས་རྒྱལ་ལོག་རྟོག་ཀྱི་མུང་ཟུམ་པ་དང་། །མི་གིས་མུན་པའི་སྤྲུག་རུམ་
ལམ་པ་དང་། །མཁས་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་པད་ཆལ་གསལ་བའི་ཕྱིར། །ལེགས་བཤད་ཉི་མའི་ཐོལ་
གྱིས་འོངས་སམ་སྒྲམ། །རྒན་རབས་ཆོག་རྗེས་བྲག་ལ་གནས་བཅས་པའི། །ང་རྒྱལ་འདབ་
གཤོག་མི་སྤྲུག་བཞིན་རས་ཅན། །ཉེས་བཤད་མི་སྤྲུག་ཅི་ཡང་རྫོགས་བྱེད་པ། །མཁས་རྫོམས་
འབྱུང་པའི་བྱ་ཡིས་བཟོད་པར་དགའ། །ལེགས་བར་ཞིབ་རྒྱ་བརྟགས་ནས་དགོད་མོད་ཀྱང་། །
ཟབ་རྒྱས་མཛོན་པའི་གསུང་རབ་ནམ་མཁའ་ཁྱོན། །བྱིས་པའི་སློ་གྲོས་སོར་གྱིས་གཞལ་བའི་
ཕྱིར། །ཉེས་གང་དབང་གྱུར་འཕགས་པའི་ཆོགས་ལ་བཤགས། །ཀུན་མཁྱེན་ཐུགས་གྱིས་བྱིས་
པའི་བསྟན་བཅས་ཀྱི། །ཆོག་དོན་རྣམ་པ་གྲའི་རང་གཟུགས་འདི་ཡིན་ཞེས། །ལེགས་བཤད་
སྤྱང་བའི་འོད་ཆེན་སྒྲོས་པ་ཡི། །ཐུབ་བསྟན་གྱིང་བཞིན་ཁོར་ཡུག་གསལ་གྱུར་ཅིག། །བདག་ཀྱང་
ཆོ་རབས་ཀུན་རྒྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །བསྟན་པ་མགོ་ལ་བྱོད་བཞིན་ལེགས་བཅིངས་ཏེ། །འཆད་
ཚུད་ཚུམ་པའི་རྣམ་འབྱུར་མཛེས་མ་ཡིས། །མཁས་པའི་ཡིད་ནི་རབ་རྒྱ་འཕྲོག་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་དམ་པའི་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་བར་བཤད་པ་གིས་བྱ་རབ་
གསལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ལུང་རིགས་སྤྱི་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོས་བསྐུལ་བའི་
དོར། དང་པོར་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྷན་པའི་ཞལ་སྤྲུགས་
ལས། མཆིམས་དྲི་ཀ་ཆེན་མོའི་སྤྱིང་ནས། བསྟན་བཅས་འདི་དང་། ཆོས་མཛོན་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིང་
པའི་སྤྱིང་ནས་མཛོན་པ་གོང་མའི་བཤད་པ་གྱུར་ཆོས་དང་བཅས་པ་ལན་རེ་བྱོབ་ཅིང་། ཕྱིས་
རང་(༡༥ན)འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་དང་། མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་
དང་། མཆིམས་བསམ་གཏན་བཟང་པོས་མཛད་པའི་དྲི་ཀ་སོགས་ཞིབ་རྒྱ་བརྟགས་ནས། མདོ་
སྤྲུགས་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་གཤམ་པའི་དཔལ་རྣམ་དབྱེད་མཆོག་གི་སྤེས། ཐུབ་
པའི་བསྟན་པ་ལྟེན་སྤྱིང་སྤྱིང་ཐུམ་བརྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་བརྒྱད་ལ་བབས་པ། རུ་མོ་སྤྱལ་གྱི་ལོའི་སྟོན་

ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀོང་མ་ལོགས་པར་བཤད་པ་ཤིས་ཀྱི་རབ་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

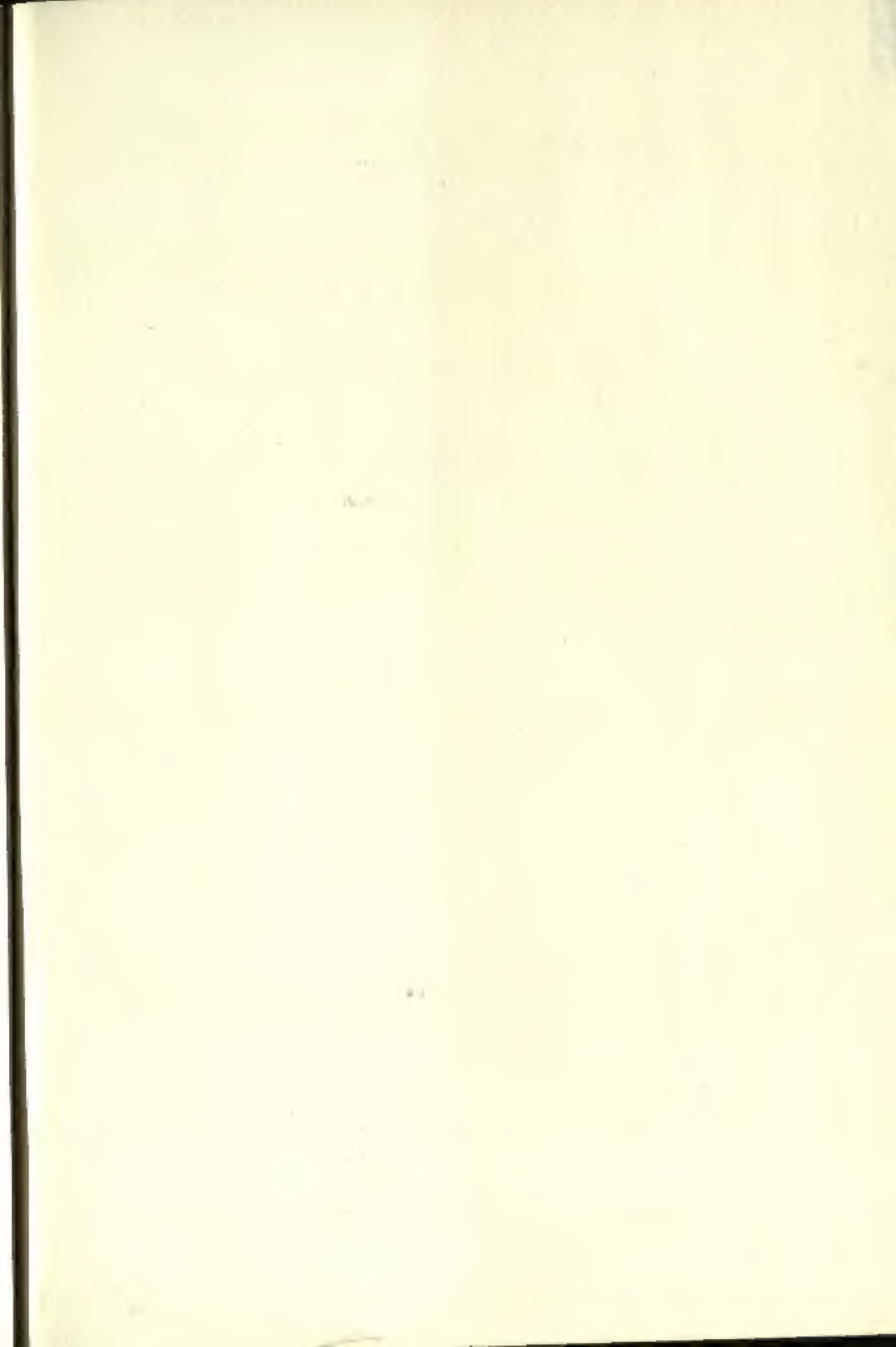
ལྷ་ར་བའི་ཡར་ཆེས་ལ། འབྲོག་རི་པོ་ཆེ་དགོ་ལྷན་རྒྱུ་པར་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །

འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་རྒྱས་པར་
སྦྱར་ཅིག །

བཏུ་ཤིས་དཔལ་འབར་འཛམ་སྒྲིང་རྒྱན་དུ་བྱོན། མཐ་མཛུ་ལམ། དགོའོ། །བཏུ་ཤིས་
ཤོག། །

ॐ । 《མེད་པ་ལྷན་པར་བརྒྱན་དཔེ་མེད་པོ་ལ་བརྒྱ་ཚུ་མཉམ་སྒྲིག་པར་》 མི་
དཔེ་མེད་བརྒྱ་ཚུ་མི་དང་ལས་ལྷན་མི་ལྷམ་མཚན་པོ།

[illegible]

1. The first part of the paper is devoted to a discussion of the general principles of the theory of the structure of the atom.

2. In the second part, we shall consider the question of the influence of the external magnetic field on the structure of the atom.

3. The third part of the paper is devoted to a discussion of the question of the influence of the external electric field on the structure of the atom.

4. In the fourth part, we shall consider the question of the influence of the external magnetic field on the structure of the atom.

གངས་ཅན་བྱང་ཐོ་ར་དཔེ་ཚོགས།
པོ་ད་མེད་བརྒྱ་དང་ད་གཅིག

